НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

STATVTA
ET DECRETA
ANTIQVA CIVITATIS
PLACENTIAE.

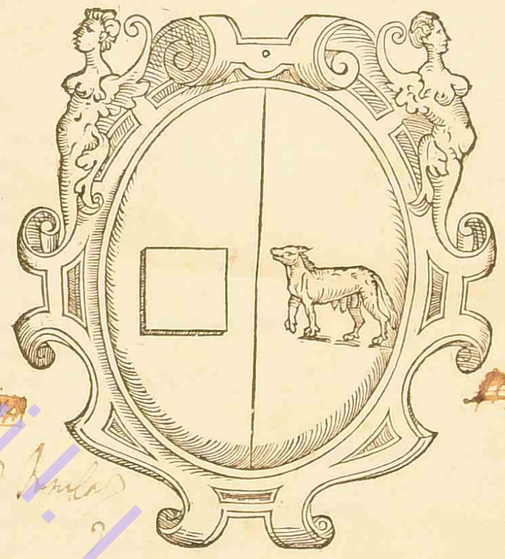

APVD ANDREAM GALLVM BI-
BLIOPOLAM PLACENTINVM.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

155
1044.

INDEX TOTIVS
VOLVMINIS STATVTORVM
PLACENTIAE PER ORDINEM
ALPHABETI.

A

ALienatione camerarii de re comunis prohibita fol. 3
Abſentia eius ſiue poteſtatis 5
Auxilio dando per poteſtatem officialibus petentibus 7
Aduocatis dandis non habenti 19
Alienatione in non ſubditum prohibita 25
Alienatione rei emphitheoticæ prohibita 27
Alienatione rerum ſancti Lazari prohibita 30
Antifacto & donatione propter nuptias 32
Antifacto & dote lucrandis 32
Alienationibus ſimulatis 33
Additione hæreditatis per tutorem 35
Andictis & cloazis ſpazandis 40
Arboribus inſerendis & plantandis 44
Arboribus remouendis de clauena 44
Argino pantani fiendo 44
Arſaleis 51
Accuſis quæ fiunt de villis 52
Animalibus occiſis vel vulneratis 52
Accuſis fiendis 53
Accuſis & proceſſibus 53
Adulteriis 56
Aſſaſſinis 57
Aquis & riuis 58
Accipientibus quindenam non diuiſam 60
Agrimenſoribus 66
Appellationibus recipiendis 16
Aquis diuidendis 59

B

Buleta poteſtatis fol. 4
Bubulcis ſedentibus ſuper carro ſeu barotio 37
Boſchis iuxta ſtratam cedendis 40
Banchis bechariorum 40
Beſtiis dantibus damnum 52
Bladis & leguminibus 67
Barberiis 68
Blado emendo & vendendo 69
Beccariis 77

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

Beccharíorum taxis. 88

C

Compensatione non fienda contra comune Placentiæ fol. 3
Condemnationibus consignandis camerario 4
Confessione potestatis 4
Concordia fienda inter ciues per potestatem 6
Campana Placentiæ horis congruis pulsanda 6
Curreriis 10
Consulibus mercatorum & eorum iurisdictione 11
Curator dando bonis 17
Confidentibus dandis suspectis 19
Citationibus & contumatiis 20
Compromissis sine termino factis 21
Citationibus testium 22
Cessatione fictorum 26
Cessatione solutionis ficti per annum 27
Canone deposito per triennium 28
Contractibus con filiofamilias prohibitis 28
Clausula de releuando procurator. &c. 29
Cassatione certarum talearum & æstimorum 30
Confitente se maiorem vigintiquinque annis 31
Confitente se vassallum 34
Clausula domina dona & vsufructuaria 35
Consulibus villarum 36
Campariis elligendis 42
Cauo fluminis Regii 45
Clausuris fiendis 46
Confinibus ciuitatis 46
Ciuibus impetrantibus nundimenta 49
Capiendo malefactores 51
Corrumpentibus officiales 51
Conducentibus vinum adaquatum 53
Contestatione litis super accusationibus 54
Clusis non fiendis in riuis 59
Custodibus castrorum 61
Capitaneo vel custode alicuius castri 61
Capientibus perdicem 67
Calderariis 69
Candellis de sepo 70
Caseo 72
Calligariis 82
Cimatoribus 82
Calderariis 83
Curreriis 83
Consulibus villarum 84

Campso

Campsoribus. fol. 84

D

Detentione personarum non fienda per potestatem fol. 6
Diebus feriatis 16
Diebus vtilibus tenendis per notarios 17
Diuisionibus rerum comunium fiendis 21
Dote exigenda propter absentiam viri per septennium 22
Delegatione causarum 24
Decimis 25
Deterioratione rei emphitheotice 27
Donatione & eius insinuatione 30
Donatione causa mortis fol. 30
Dote & antifacto lucrandis 32
Depositis ante terminum non petendis 33
Deposito. &c. 33
Deposito & modo procedendi fol. 33
Damnis & guastis datis occulte 52
Damnis & guastis 52
Duplicatione pœnarum. 58
Datis & concessis iuribus aquarum fiendis per cameram 60
Diuisionibus aquarum 60
Ducentibus aquam fol. 61
Donis 85
Domibus non deuastandis 85
De nō possendo finire aliquod instrumentū ad imbreuiaturā mortificatā 9
Dominus sit potior in fructibus: & q̄ non possit ius redimendi alienari 28
Domus emphiteotica non possit dirui 28

E

Equis potestatis æstimandis fol. 3
Electione sindicatorum potestatis 4
Electione consilii generalis 6
Electione notariorum quando officia dantur ad breuia 8
Estimatione fictorum pro certis Annis 28
Ecclesia sanctæ Mariæ de bigollis 46
Existentibus in possessione seu quasi ducendi aquam per viginti annos. 58
Ementibus pisces 78
Equis perditis in bello vt emendentur 37
Emphitheotæ teneantur ostendere proprietates dominus 25
Emphitheota non possit incidere arbores 27

F

Festo beatæ Mariæ virginis & beati Antonini 5
Fossatis Comunis per potestates videndis 7

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

INDEX STATVT.

Fide adhibenda inſtrumentis autenticatis fol. 9
Forma libelli ſeruanda 14
Forma & modo appellandi 15
Feriis generalibus 16
Forma executionis contra debitorem 18
Fictis petendis fol. 25
Fideiuſſoribus & interceſſoribus 29
Feudatariis renuntiantibus feudo 34
Feudo datum in ſolutum 34
Feneſtris borarum aptandis 40
Furibus & latronibus fol. 57
Fabricis non obſeruantibus ligam 63
Feritis in vultu 64
Fide danda libris dominorum contra maſſarios ſocidauos 66
Fornaſariis 67
Fornariis 70
Ferrariis 80
Formagiariis 81
Fornaſariis fol. 85
Forenſibus non audiendis ſine ſatisdatione 24

G

Grauaminibus & petit. conſilii ſapientis &c, fol. 19
Gherris cedendis in trebia 44
Gabellatoribus. 77

H

Hoſpitibus non moleſtandis fol. 4
His quæ ſpetialiter poteſtates tenentur 5
His quæ conſules mercatorum non habent iuriſdictionem 12
His qui maledixerint 52
Habentibus teſtam 58
Habentibus teſtam iuxta riuos 60
Hæres intelligatur poſſeſſor bonorum deffuncti adita hæredi/tate ex teſtamento vel ab inteſtato. 35

I

Inuentario per curatorem fiendo fol. 18
Interogationibus fiendis 18
Interdictione bonorum 23
Iuramento calumniæ 24
Iuramento neceſſario 24
Iuribus comunis contra domum Rochi 39
Iuriſdictione poteſtatum epiſcopatus Placentiæ 43
Illo qui contra aliquem emanauerit de manu vel de pede 57
Impedimentis riui comunis 61

INDEX STATVT.

Imbreuiariis non vendendis 63
Inquiſitione fienda contra habentes beſtias pro caſeo conſignando 72
Incidentibus ligna 76
Inferentibus iniurias aduocatis vel procuratoribus 83
Immunitate hominum de monteſellis guaragnorum 41
Immunitate hominum caſtri ſancti Ioannis 41
Immunitate magiſtrorum grammaticæ & doctorum de collegio 41
Inuentariis hæredum 35
Impedimentis remouendis de via 41
In omni cauſa criminali poſſit iudex maleficiorum procedere per accuſam &c. 55
Interſectores non ſuccedant defuncto 35
Imbreuiaturis defunctorum 35

L

Limitatione ſalariorum curreriorum fol. 10
Libelli forma ſeruanda 14
Locationibus & inquilinis 31
Legatis & modo procedendi 35
Lignis & arboribus aliorum fluminum 44
Ludentibus ad taxillos fol. 55
Latronibus & furibus 57
Licentia conducendi vinum 69

M

Meretricibus non poſſentibus habitare intra foſſata fol. 6
Militibus poteſtatis ad mercata mittendis 6
Mittendo vnum iudicem vel militem pro maleficiis 7
Moderatione teſtium 22
Modo ſcribendi teſtes 22
Mulieribus compellendis ad teſtificandum 22
Modo procedendi in cauſis ſumariis 23
Minore contrahente cum eius tutore vel curatore 31
Mulieribus facientibus fines 31
Magiſtris & diſcipulis exercentibus artem lanæ & laborerium terrarum vt ſint decennio immunes 41
Mercato maioris eccleſiæ 43
Matrimoniis clandeſtinis & indebitis 54
Modo obſeruando quando diuiduntur aquæ træbiæ 58
Modo obſeruando circa probationis damni & guaſti 66
Menſuris 67
Mulinariis & fanticellis 68
Mulinariis 68
Magiſtris murorum & lignaminis 81
Modulis lapidum cupporum vel tauellarum 85
Maſſarii debeant requirere dominum tempore meſſium 32

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

INDEX STATVT.

Massarii teneantur conducere blada fol. 32
Massarii non teneantur pro vicinis 37

N

Nominibus potestatum & eorum familia scribendis fol. 4
Notar. elligendis ad officia 8
Notariis constituendis & ponendis in matricula 8
Non possendo finire aliquod instrumentum ad imbreuiaturam mor/ tificatam 9
Nullum statutum valeat contra statuta 12
Nullus paraticus contra alium paraticum valeat ordinare contra statuta 12
Nulla prouisio valeat nisi fuerit approbata in consilio generali 12
Nullus officialis possit esse consultor 18
Non vtens mercantia non conueniatur coram consulibus mercantia 22
Nullus compellat intrare paraticum 42
Nullus baroarius potestatis possit accipere aliquid in ciuitate 50
Non ponendo linum ad macerandum 51
Nobilibus simulatis 51
Nullus det damnum vel guastum in fossatis 52
Nullus redat ius in villa nisi qui fuerint deputati 57
Non debentibus cogi 59
Non teneantur bestiæ infra confinia 64
Non debentibus excoriare bestias in ciuitate fol. 69
Nundinis 70
Notariis & official. salis 83
Notariis 86
Notarii teneantur stare horis debitis ad officia 8
Nullus emat contra commune 31

O

Officio potestatis eius iudicum & familiæ suæ fol. 3
Officio camerarii 3
Officio iudicum rationis 4
Officiis notariorum ad breuia dandis 7
Officiis æstimatorum & eorum cessatione 11
Officiales non redant ius conciui suo fol. 21
Obligationibus occasione ludi 31
Oneribus & cui debeant imponi 36
Oneribus diuidendis & quæ sint realia &c. 36
Operis noui nuntiatione fol. 46
Occupatoribus terrarum 53
Ordine habendo contra contumaces 54
Obseruatione supradictorum statutorum 66

P

Pote

INDEX STATVT.

Potestas nec non eius milites non teneantur aliquem percutere fol. 5
Prohibitione rei comunis prohibita 5
Portis potestatis tenendis apertis 5
Potestas non possit arbitrium petere in aliquo consilio 5
Processibus maleficiorum fiendis 6
Portis ciuitatis videndis mandato potestatis 7
Potestatibus vallis Tarii, &c. fiendis 11
Potestatibus comunis Placentiæ fiendis 11
Prohibitione pignoris 19
Pignoribus recomendandis 20
Prosenetici in testes recipiendis 22
Primo & secundo decreto sublatis 23
Prohibita detentione mulierum 24
Prohibita alienatione in non subditum 25
Præscriptione. xx. annorum contra non petentes ficta 26
Prohibita alienatione rei emphitheoticæ 27
Promissione vendendi & retradendi 29
Præscriptione. xxx. annorum 29
Præscriptio non currat contra dotes 29
Præscriptione quinquennii 30
Prohibita alienatione rerum sancti Lazari 30
Præscriptio non currat in fiendis 34
Pontibus reficiendis 38
Ponte Trebiæ reficiendo 39
Ponte Nuriæ aptando 39
Ponte Ardæ ad curtem maiorem 39
Pontibus clauenæ fiendis 40
Porcis ferrandis in grugno 41
Putheo comuni spazando 43
Pedagiis non soluendis per ciues 43
Potestas barataríæ spazet plateam 46
Ponte Arbarollæ 46
Pœna tenentium aliquod impedimentum in stratis publicis 49
Pœna tenentium bannitos in eorum fortalitiis 50
Pœna ponentium ollegos in vinum 53
Pœna euntium de noctæ 54
Pœna tenentium post campanam caneuas apertas 54
Pœna committentium falsa in scripturis 55
Pœna falsi testis in criminalibus 55
Pœna portantium arma 56
Percutientium pœna 56
Pœna committentis vel committi facientis homicidium 56
Pœna facientium insultus 56
Pœna recipientium latrones 57
Pœna transeuntium super muros ciuitatis 58
Possentibus ducere riuos 58

HAУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені П.І. МЕЧНИКОВА

INDEX STATVT.

Pœna non facientium exportari immonditias fol. 58
Poteſtas compellat conſortes ad diuiden. aquam 59
Pertinentibus aquarum quindenam 60
Pœna maſſariorum non capientium malefactores 62
Pœna incurrenda furanti canem 62
Pœna fabricantium falſam monetam 62
Pœna prohibentium capi malefactores 63
Pœna Talionis 63
Pœna capientium columbos 64
Pœna ponentium ignem in aliquibus ſtipulis 65
Pœna exportantium ligna de nemoribus alicuius abſq; licen/
tia. &c. 65
Pœna intrantium vineam alicuius tempore vuarum 65
Pœna dantium damnum & guaſtum cum eorum beſtiis 65
Pœna maſſariorum & aliorum tenentium maiorem quantitatem
porcorum 65
Ponderibus, menſuris, ſtaderis. &c. 66
Pœna non habentium iuſta pondera 67
Pœnis beccharіorum ponderantium non iuſtæ 67
Paraticis 70
Pœna affaitantium vinum in platea 72
Paraticis 78
Piſcatoribus 78
Portatoribus 81
Præbendis per hoſpites dandis 82
Poſſeſſione triginta annorum 18

Q

Qualiter conſules notariorum recomendare habeant fol. 9
Qualiter poteſtas tenetur dare ordinem de imbreuiaturis notario/
rum recommendan. 9
Qualiter adhibeatur fides inſtrumentis finiendis notarios ad imbre/
uiaturam alterius notarii 9
Qualiter currerii debent facere citationes 10
Qualiter currerii debent facere citationes & ſaximenta referre 10
Quod inſtrumento edantur integraliter 19
Qui dari tutores & curatores poſſunt 22
Quæſtionibus mercedis: cibi & potus &c. 22
Quod quis non compellatur ire extra ciuitatem 22
Quod vbi petitur dos viuente marito ꝙ non poſſit peti antifactum 29
Quæſtionibus cõmunis cum conſortibus vicinis decidendis per arbitr. 42
Quilibet poſſit denunciare & requirere poteſtati 43
Quilibet poſſit aptare pellicias 45
Quod quis compellatur ſtare cum eo cum quo conuenit 46
Quindenis aquarum 60
Qualiter quis debeat tormentari 63

Quod

STATVT.

Quod quilibet officialis poſſit accuſari durante officio fol. 64
Quod ex alia cauſa quam depoſiti quis non detineatur 35
Quot teſtes requiruntur in teſtamentis 35
Quod ſufficiat accipere tenutam in vna re pro omnibus 35
Quod debeat prius conueniri principem quam fideiuſſore 86

R

Recuperatione bonorum & debitorum comunis fol. 4
Roba tubatorum 4
Rebus comunis conſignandis camerario 4
Reductionibus ad arbitrium boni viri 21
Reemphitheoticaria in ſolutum dand. 27
Repudiatione hæreditatis 32
Redditibus domus de rocho 39
Repreſſaliis & modo concedendi 42
Riuo ſancti Antonini 44
Rumentis non proiiciendis de balcono 45
Riuis ciuitatis terminandis & mitiplanandis 61
Robariis & homicidiis 61
Reuenditoribus cupporum 67
Rebus prohibitis extrahi ciuitatem vel epiſcopatum 67
Reficientibus carrum fœni 68
Reuenditoribus 69
Ratione camerarii reddenda 3
Reuiſamentis contra commune Placentiæ 3
Raptu mulieris. 56

S

Sindico mittendo p oteſtati fol. 1
Sacramento poteſtatis & familiæ ſuæ & ſindicatu ipſorum 1
Sacramento iudicum 3
Statutis & prouiſionibus comunis obſeruand. 7
Salario curreriorum 11
Solutione facta per curatorem 18
Sententia danda ſecundum formam conſilii ſapientis 18
Saximentis fiendis 20
Saximentis fructuum in campis 21
Sententiis arbitrorum exequendis 25
Sententia lata contra dominum noceat emphitheotæ & non e contra 28
Soluente pro aliqua communitate 29
Sacramento minorum & puberum 30
Stratis bis videndis in menſe 37
Stratis ſolandis 39
Stratis ſpazandis 39
Sedilibus remouendis 39
Seglaria & foramina habeant horificia 40

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМЕНІ І. МЕЧНИКОВА

INDEX

Sedilibus communis reficiendis 40
Salaria poteſtatum ſoluantur per homines dictarum terrarum 44
Salicibus lurete incidendis 44
Solutione magiſtrorum grammaticæ 47
Solutione notariorum pro inſtrumentis 47
Solutionibus ſalariorum iudicum 47
Salario aduocatorum & procuratorum 48
Sapientibus aſſumptis ad conſulen. ſuper quæſtionibus 48
Securitate præſtanda per conſules villarum 49
Securitate per caſtellanos præſtanda 49
Sale habendo per aduocatos 51
Sale 73
Sale 74
Sartoribus 80
Scripturis & notariis 84

T

Tubatoribus induendis fol. 11
Taxatione tubatorum pro cridis mortuorum 11
Taxatione ſalarii tubatorum 11
Termino appoſito ad ſcriben. cridas 11
Taleis paraticorum 12
Teſtibus non recipien. poſt publicat. teſtium 22
Teſtibus ad æternam rei memoriam recipien. 24
Terminis 51
Turbatione in poſſeſſione 54
Terris non laboratis per minas 54
Tributis 57
Trauerſis riuorum 61

V

Vacatione regiminis fol. 6
Vacatione notariorum 8
Victus victori intelligatur condemnatus in expenſis 20
Vnus ex pluribus emphitheot. ceſſauerit in ſolutione. 26
Venditionibus duobus fact. de eadem re 30
Vendente & non recipiente præcium 31
Vaſſallus teneatur oſtendere rem feudalem domino 34
Vicinus non teneatur pro vicino 37
Viis ſpazandis & deſpoazandis 40
Via Cremonenſi & clauenæ aptanda 40
Via publica vel vicinali non occupanda 40
Via poſſit mutari 45
Via danda non habenti 46
Villæ inhabitate non poſſint condemnari 46
Verbis iniurioſis 56
Verbis iniurioſis. 57

STATVT.

REPERTORIVM
STATVTORVM.

Acta & proceſſus edantur accuſato quandocunque petierit, & ante probationem, & ante litem conteſtatam ſub pœna. ſtatuto. 17 fol. 53
Accuſator alicuius criminis ſi non probauerit, teneatur ad expenſas, & ad præſtandam fideiuſſionem ſi ingeritur pœna ſanguinis. ſt. 14 f. 53
Accuſatus de aliquo crimine ſi non comparuerit citatus qualiter contra eum procedi debeat. ſt. 22 & 28 f. 55
Accuſationes damni & guaſti debent infra quattuor menſes porrigi. ſt. 8 f. 52

AD

Aduocati Placen. ſint exempti. ſt. 34 f. 42
Aduocati debent habere annuatim ſoldos decem pro ſale. ſt. 84 f. 51
Aduocato vel procuratori ſi fuerit illata iniuria, puniatur in libr. centum inferens. ſt. 123 f. 84
Aduocati & procuratores poſſint coram iudice gabellarum aduocare & procurare. ſt. 82 f. 77
Adulterium committens, an & quando & qualiter puniatur. ſt. 42 f. 56
Adulterium ſi fuerit commiſſum non poſſit mulier accuſari poſt. xxx. dies & poſſit ſolum accuſari per patrem, matrem maritum ſocerum ſeu fratres mulieris non per alios. ſt. 34 f. 55
Agrimenſores iurare debeant de recte exercendo eorum officio. ſt. 4 f. 66
Alienare nemo aliquid immobile præſumat, alicui, qui non ſit de iuriſdictione abſq; licentia. ſt. 1 f. 25
Alienatio præſumitur ſimulata ſi emptor poſſeſſionem rei nō accipiat, ſed permittat venditorem poſſidere ſt. 48 f. 33
Anditi & puthei communes inter vicinos communiter mundari debeant. ſt. 40 f. 43
Animal alicuius ſi fuerit occiſum, quis emendare teneatur ſi ignoratur occiſor. ſt. 11 f. 52
Aqua nec rumentæ proiiciantur, à, feneſtris. ſt. 54 f. 45
Aquæ poſſunt duci impunę ad zardinos, & ortos, & multa de aquis vide, à, ſtatuto 56 vſq; ad ſt. 82 f. 58
Arbor aliqua fructifera non poſſit incidi, nec ſcaluari per emphitheotam. ſt. 7 f. 26
Arbores impedientes curſum aquarum incidantur. ſt. 50 f. 44
Arborem fructiferam ſalices & alias arbores deſtruens puniatur. ſt. 104 f. 65
Arma portantes qualiter puniantur ſt. 35 f. 56

REPERTOR.

Artem mecanicam quilibet exercere possit,absq; eo quod sol uat aliquid in paratico . ſt. 35 f. 42
Artiſta nullus possit aliquod impedimentum in viis publicis tenere ſt. 77 f. 49
Assassini pœna mortis crudeliter puniantur. ſt. 49 f. 57
Aurifex nullus operetur nisi ſecundum ligam Placen. ſt. 97 f. 64
Antifactum non potest peti, etiam quod petatur dos viuen/te marito. ſt. 22 f. 29

B

Banniti & malandrini non possunt per aliquem receptari & quæ promissio per fortalitia habentes debeat fieri vide in ſt.78. vsq; ad ſt. 81 f. 50
Bannitus consignans alium bannitum eximitur ipse de banno suo. ſt. 141 f. 86
Baroarii non possint aliquid accipere in ciuitate pro aliquo pi gnoramento. ſt. 82 f. 50
Barberius teneatur portare bacillum ad domum cuiusli/bet. ſt. 25 f. 63
Becharii non iustę ponderantes carnes puniantur ſt. 7 f. 67
Becharii vendentes carnes vnius bestiæ pro alia punian/tur. ſt. 87 f. 77
Becharii iurare debeant ibidem.
Bestiæ alicuius si comedunt plura fœna scilicet ad plures cassi/nas,dominus vltimi fœni per eas comesti sit potior in ipsis bestiis,& eas penes se retinere possit. ſt. 39 f. 31
Bestias nemo teneat intra confinia ciuitatis. ſt. 101 f. 64
Bestiæ si intrant terras alienas an & quando & qua liter punia tur ille cuius sunt. ſt. 106 f. 65
Blasfemantes Deum & sanctam virginem Mariam & sanctos puniantur. ſt. 6 f. 52
Bona in scriptis dare teneatur debitor confessus: & conui/ctus. ſt. 13 f. 18
Boræ iuxta vias publicas aptentur. ſt. 24 f. 40
Bubulchus in suburbiis & in ciuitate teneatur precędere cha/rum. ſt. 8 f. 37

C

Campariorum officia & quid facere debeant. ſt. 36 f. 42
Campanam Placen.tenetur potestas pulsari facere. ſt. 35 f. 6
Campsores securitatem prestare teneantur. ſt. 126 f. 84
Canem alicuius furans punitur. ſt. 88 f. 62
Capitula admittantur saluo iure impertinentium ſt. 1 f. 12
Causæ plenaria principaliter quantum duret instantia ſt. 1 f. 12
Causæ soldorum 40 vsq; ad libr.vigintiquinq; summarie ex/pediantur, eodem

Causæ

STATVT.

Causæ sold.quadraginta infra expediantur etiam diebus festi uis. eodem ſt. 1 f. 12
Causa omnis criminalis intentari possit simul & semel cum ci/uili & quæ dicatur causa criminalis & de modo proceden/di. ſt. 26 & ſt. 27 f. 54
Cessio bonorum qualiter fieri debeat & de forma ſt. 51 f. 33
Cessent ab officio omnes iudices & de eorum familia per tri/ennium ſt. 33 f. 6
Cicatrix si remanserit in vultu alicuius qui fuerit vulneratus puniatur vulnerans ſt. 102 f. 64
Citari debent ciues ad eorum domum habitationis si habent in ciuitate alias citentur ad domum solitę habitationis & suf ficiat ſt. 63 f. 10
Citatus ad testifican.si non comparuerit soluat expen. ſt. 43 f. 22
Citatus bis in ciuitate & semel in districtu si non comparuerit pro contumacia pignoretur nec aliter audiatur nisi refusis contumaciæ expensis ſt. 24 f. 20
Ciues forenses teneantur ad onera cum ciuitate in vicinia in qua solebant habitare ſt. 2 f. 36
Clausula volens procuratorem suum releuare ſt. 21 f. 29
Clausula debet fieri inter conuicinos expensis communi/bus ſti 61 f. 46
Communi diuidun. iudicium ſt. 32 & ſt. 33 f. 21
Compromisso pendente dies sunt feriati
Compromissum si fit sine termino duret per an/num ſt. 34 f. 21
Compensatio nulla fieri possit cum comuni ſt. 12 f. 3
Commune Placentiæ habens differentiam cum alia ciuita/te vel persona tenetur committere se in arbitrum cum illis. ſt. 39 f. 42
Condemnationes exigantur infra duos men/ses. ſt. 80 f. 12
Condemnationes & absolutiones omnes fiant in publica con tione in primo .v. libri ſt. 1 f. 51
Confessionem facere tenetur creditor debitori & tradere in/strumentum debiti sub pœna ſt. 15 f. 28
Confessio facta per consortem feudi non preiudicat tertio ſt. 53 f. 34
Confinia ciuitatis corpora statuta nuncupata quæ sint ſt. 66 f. 46
Confidentes in causis dari debent existentes in ciuitate vel di/strictu & habentes familiam vel habitationem nec dentur suspecti. ſt. 20 f. 19
Columbos domesticos capiens puniatur ſt. 100 f. 64
Consilium generale quando fit debent remoueri iudices & alii de quorum interesse principaliter tractatur. ſt. 24 f. 5
Consilium sapientis cogatur nemo inuictus accipere extra ci/uita. ſt. 43 f. 22

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

Consilium sapientis tenetur iudex aperire parte requirente & iuxta illud pronunciare ſt. 14 f. 18
Conſules mercatorum non poſſint ſe intromittere in aliqua cauſa, quæ non ſit inter mercatores & de cauſa mercantiæ ſt. 75 f. 12
Conſules villarum poſſint agere & conueniri pro rebus communis etiam pro accuſis & denunciationibus ſt. 3 f. 36
Conſul cuiuſlibet villæ tenetur fideiubere ſemel in anno ſt. 76 f. 49
Coſules villarum cum duobus vel tribus ex hominibus comparere poſſunt contra accuſantes eos & vna fideiuſſio pro omnibus ſufficiat ſt. 7 f. 52
Conſules villarum infra quinq; dies tenentur denuntiare delicta & maleficia ſt. 87 f. 62
Conſules mercatorum non poſſunt ſe intromittere in aliqua cauſa quæ non ſit mercantilis & inter mercatores ſt. 75 f. 12
Contractus factus cum filiofamilias ſine conſenſu patris non & contrahens cum eo punitur ſt. 19 f. 28
Contractus ſimulati qui ſint & qualiter cognoſcantur ſt. 48 f. 33
Corrumpens officialem amittat rem quam dedit & vlterius puniatur & accuſator habeat dimidiam condemnationis ſaluo q; ſi corruptor accuſauerit corruptum ſibi res data reſtituatur ſt. 3 f. 51
Conſultor nemo poteſt eſſe & iudex in eadem cauſa ſt. 15 f. 18
Conſultor aſſumptus ſuper aliquo articulo vel grauamine tenetur infra octo dies dare conſilium cum taxatione expenſarum ſt. 19 f. 19
Creditor quilibet communis habere debeat bulletam alias non poſſit conſequi creditum ſt. 18 f. 4
Credita contra maſſarios qualiter probentur ſt. 109 f. 66
Criminalibus in cauſis procædi poteſt per inquiſitionem accuſationem & denuntiationem, & nemo poteſt condemnari ad mortem niſi data deffenſione ſt. 34 f. 55
Crimen læſæ maieſtatis committit, qui ſubuertit ſtatutum ciuitatis ſt. 92 f. 63
Crimen eundem committit qui contra. S. D. N. aliquid tentauerit ſt. 93 f. 63
Curator an & quando & qualiter dari debeat bonis alicuius defuncti ſt. 10 f. 17
Currerius non poſſit citare ſine commiſſione, item teneatur præceptum dimittere in ſcriptis, Item teneatur facere relationem vt ibi ſt. 64 f. 10
Currerius non poſſit aliquid accipere a citato ſt. 65 f. 10
Currerius poteſt ſaxire ſine mandato ſt. 64 f. 10
Currerii quæ ſalaria habere debeant ſt. 68 f. 11
Curreriis tenentur conſules villarum & homines dare auxilium & fauorem ad pignerandum, Item non poſſint curre-

rii pignora ablata extra villam portare ſub pœna ſt. 66 f. 10
Currerius elligatur de ciuitate vel epiſcopatu vel q; ſteterit per decem annos in ciuitate ſt. 62 f. 10

D

Daciarius nullus poſt finitum tempus officii ſui per ſex menſes poſſit aliquid petere occaſione gabelle ſt. 83 f. 77
Damnum dantes qualiter puniantur, & qualiter contra eos procedatur ſt. 8 vſq; ad ſt. 11 f. 52
Damnum dantes propter immiſſionem ignis in ſtipulis ſuis propter quam damnificatus ſit vicinus damnum emendetur duplum & poſſint teſtificari maſſarii ſt. 103 f. 65
Damni probatio & multa circa materiam probationis damni ſt. 100 vſq; ad ſt. 106 f. 65
Debitor aliquis pro debito priuato detineri non poſſit ſi paratus fuerit fideiubere ſt. 38 f. 6
Debitor confeſſus & conuictus tenetur dare bona ſua in ſcriptis ſt. 13 f. 18
Debitor pro debito priuato non poſſit detineri niſi aliter per ſtatutum ſit prouiſum niſi ex cauſa depoſiti ſt. 59 f. 35
Decima peti poſſit coram poteſtate, qui in prædictis ſit iudex ſt. 58 f. 25
Decime poſſeſſor per quadraginta annos continuos præſumatur dicta decima ſua, & impediens eum in ipſa eximatur a protectione communis ſt. 59 f. 25
Decime alicuius poſſeſſor per decem annos habeatur pro poſſeſſore & eum moleſtans puniatur ſt. 59 f. 45
Decretum primum & ſecundum amplius locum non habeant & quid quando agitur occaſione damni infecti quando agitur vt legatorum nomine caueatur vel etiam quando agitur hypothecaria ſt. 49 f. 23
Delicta denuntiari debent per maſſarios viciniarum & conſules villarum ſt. 87 f. 62
Delinquentes capi debent & puniri in principio quinti libri ſt. 2 f. 51
Depoſiti & mutui inſtrumenta auctenticata mandato iudicis non faciunt fidem quo ad exactionem ad alia ſic ſt. 60 f. 9
Depoſitarius rerum quæ conſiſtunt in pondere numero vel menſura ad earum reſtitutionem non poteſt cogi ante terminum, ſed interim poſſint fieri ſaximenta ſt. 49 f. 33
Depoſitarius compellatur reſtituere depoſitum ſine datione libelli &c. alioquin detineatur niſi habuerit iuſtam deffenſionem quia tunc audiatur depoſita pecunia ſt. 51 f. 33

HAYKOBA БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

Depositarius debitor si steterit per tres menses detentus, si cædat bonis non possit vlterius detineri, & de modo cædendi eo.
Diuisio inter habentes bona communia debet fieri non obstante aliqua præscriptione ſt. 32 f. 21
Diuisio si petatur debet procedi summarie &c. & minor cum auctoritate curatoris alium ad diuisionem prouocare potest ſt. 33 f. 21
Domini terrarum sint potiores in fructibus cæteris ſt. 13 f. 28
Dominus si vult potest adonegare & partire fructus in campis. ſt. 43 f. 32
Dominorum libris contra massarios credatur. &c. ſt. 109 f. 66
Domus emphitheotica non destruatur sub pœna ſt. 17 f. 28
Domus aliqua destrui non possit per aliquem in ciuitate nec districtu occasione alicuius partialitatis vel causa vendendi cuppos sub pœna lib. 100 ſt. 136 f. 85
Donatio nulla vltra vigintiquinque libras valeat nisi sit insinuata. ſt. 30 f. 30
Donatio causa mortis si fit licet in ea dicatur ꝙ non possit reuo cari tamen non obstantibus dictis verbis iuxta formam iuris possit reuocari. ſt. 31 f. 30
Donatio fiat vxori per virum iuxta formam statuti. ſt. 46 f. 32
Donari non possit per aliquem ad nuptias, & quando aliquis moritur ſt. 134 f. 85
Donam & dominam si testator dixerit relinquo vxorem meam debet ipsa vxor solum habere alimenta siue sint liberi siue non ſt. 62 f. 35
Dotem & iura doris si quæ mulier petierit nulla præscriptio obiici possit ſt. 26 f. 30
Duplicatur pœna vbi delictum est commissum de noctæ aut in plathea ſt. 58 f. 58

E

Ecclesia Sanctæ Mariæ de plathea reficiatur ſt. 64 f. 46
Edificans in loco quem possidet non potest prohiberi si satisfecerit ſt. 60 f. 46
Electio consilii generalis qualiter fieri debeat. ſt. 40 f. 6
Emphitheota teneatur ostendere proprietatem domino alias res quas ibi tenet omnes præsumantur empitheoticæ & ad id compellantur etiam homines illius villæ & procedatur summariè. ſt. 2 f. 25
Emphitheota teneatur renouare instrumentum inuestiture requirente domino, etiam absq; ꝙ aliquid soluat pro inuestitura. eodem.
Emphitheota recusans soluere ficta si citatur & non compa-

ruerit pignoretur ſt. 3 f. 26
Emphitheota si cessauerit soluere per triennium non possit priuari iure propria auctoritate per dominum ſt. 4 f. 26
Emphitheotæ si sunt plures & vnus soluit partem suam, alii non soluunt, & propterea omnes cadunt non soluentes tenentur ad resarciendum damnum & valorem rei ei qui soluit ſt. 5 f. 26
Emphitheota si cessauerit in solutione ficti per viginti annos continuos, & ab eo dominus fictum non petierit a dictis annis viginti retropenitus repellatur a petitione ficti ſt. 6 f. 26
Emphitheota non possit scaluare arbores fructiferas ſt. 7 f. 27
Emphitheota si deteriorauerit rem emphitheoticam vel in ea male versatus fuerit cadat a iure, & teneatur emendare damnum domino ſt. 8 f. 27
Emphitheta si cessauerit in solutione per annum non liceat ei post colligere fructus ſt. 9 f. 27
Emphitheota non possit vendere, donare, permutare, nec in dotem dare rem emphitheoticam sine requisitione domini, & in casu contrauentionis res ipsa reddeat ad dominum pleno iure ſt. 10 f. 27
Emphitheota possit rem de qua soluitur fictum alteri in emphitheosim concedere, & locare iure dominii si in solutione cessatum fuerit semper saluo eodem ſt. 10 f. 27
Emphitheota si alienauerit in emphitheosim concesserit vel locauerit, teneatur semper facere mentionem de domino cui de proprietate redditur fictum & de quantitate ficti aliter res intelligatur apperta domino ipso iure eodem ſt. 14 f. 27
Emphitheota volens dare in solutum ius suum quod habet in re emphitheotica vel altier alienare debet prius denuntiare domino, & si distulerit emere infra xv dies possit postea alienare, & facta dicta alienatione teneatur dominus receptare talem emphitheotam, & habeat de consensu den. sex & non vltra pro qualibet libra prætii ſt. 11 f. 27
Item non possit dominus obiicere ipsam rem eidem pro apperta spectare nisi id perscripturam publicam ostenderit eodem ſt.
Emphitheota si mandato iudicis deposuerit ficta per triennium continuum non tenetur amplius deponere, nec cadit postea non soluen. ſt. 14 f. 28
Emphiteotæ dominus prefertur aliis creditoribus eiusdem emphitheotæ in fructibus rei emphitheoticæ ſt. 12 f. 28
Empta res si est per aliquem de pecunia alicuius quis sit potior ſt. 39 f. 31
Emptor non tenetur stare colono ſt. 40 f. 31

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

Emptor non possit petere nisi prout venditor potera rat. ſt. 57 f. 34
Equos per ciuitatem currere faciens qualiter puniatur. ſt. 55 f. 58
Expensis,ſi quis in eis fuerit condemnatus non debet appellare,ſed dicere ſe grauatum ſt. 6 f. 16
In expensis factis per victorem condemnatus Intelligatur ipſo iure victus ſt. 26 f. 20
Extimatorum ellectio ſolita fieri eſſet. ſt. 72 f. 11
Extimatorum ſalarium quantum ſit,circa fin. In ſt. 10 f. 17

F

Familiæ herciſconde & finium regundorum iudicum fieri debet ad petitionem coheredis non obſtante præſcriptione. ſt. 32 f. 21
Famuli qui ſtent ad mercedem non tenentur ad onera. ſt. 2 f. 35
Famuli ſtantes cum aliquo ad mercedem Teneantur 'complere terminum,nec aliquis alius eos acceptet ſub pœna. ſt. 63 f. 46
Falſificans ſtatuta Plac. qualiter puniatur. ſt. 29 f. 55
Falſum ſiquis dixerit, & accuſauerit aliquem de falſo, & non probauerit qualiter puniatur, & ibi multa de falſis, a, ſtatuto 29 vſque ad ſtatutum 32 excluſiue ſt. 29 f. 54
Falſum committens in ſcripturis & inſtrumentis qualiter puniatur. ſt. 30 f. 54
Falſam monetam fabricans igne comburatur illam tondenti manus incidatur,& ita eam expendens. ſt. 85 & ſt. 89 f. 61
Fœnum ſaxiri non poteſt nec vinum. in fin. ſtatuti 29 f. 21
Fœnum plurium perſonarum ſi beſtiæ alicuius comederint quis ſit potior. in fin. ſtatuti 39 f. 31
Fœnum quod conducitur ſuper caro quando debet vendi non reficiatur. ſt. 25 f. 67
Feriæ ſeruandæ per poteſtatem,& eius iudices. ſt. 7 f. 16
Feriæ generales ſt. 8 f. 16
Feriatos dies tenere debeant notarii actorum. ſt. 9 f. 17
Fœſta aſſumptionis beatæ Mariæ & diui Antonini per poteſtatem fiant honorificè ſt. 32 f. 5
Feudatarius tenetur demonſtrare domino res feudales. ſt. 56 f. 34
Feudali in re præſcriptio nulla curat. ſt. 55 f. 34
Feudum ſi datum ſit in ſolutum creditori & ſit appertum domino ſaluum ſit omne Ius ipſi creditori ſt. 56 f. 34

Fideiuſſor

Fideiuſſor pro aliquo, ab illo pro quo fideiuſſit debet releuari. ſt. 23 f. 29
Fideiuſſor pro aliquo ſi ſoluerit ſolutum repetit, a, principali cum damno & expenſis. ſt. 24 f. 29
Fideiuſſor prius quam principalis conueniri debeat ſt. 137 f. 84
Filius familias non poſſit aliquem accuſare de damno dato niſi idoneæ cauerit ſt. 56 f. 24
Filius familias ſi cum aliquo contraxerit contractus non valeat,& contrahens puniatur ſt. 19 f. 28
Filii ſtantes ſeorſum,a,patre teneantur ad onera. eodem
Forenſis aliquis nec officialis poſſit emere de rebus communis ad incantum ſt. 28 f. 5
Forenſis aliquis non poſſit conuenire aliquem ciuem niſi idoneę cauerit ſt. 56 f. 24
Forenſis ſi eſt debitor alicuius ciuis ſi reperiatur in ciuitate perſonaliter detineatur ſt. 58 f. 34
Forenſibus an aliquid poſſit alienari & qualiter & quando,& qua pœna forenſibus alienans puniatur ſt. 139 f. 86
Fortalitia habentes teneantur fideiubere ſt. 78 f. 49
Fortalitia non bene cuſtodientes qualiter puniantur ſt. 79 & ſt. 84 f. 60
Foſſata ciuitatis debeant aptari ſingulis duobus menſibus ſt. 41 f. 7
In foſſatis ciuitatis non ponatur linum ad macerandum ſt. 83 f. 50
Fraudem committens in officio qualiter puniatur ſt. 53 f. 57
Furans an & quando & qua pœna puniatur ſt. 46 f. 57
Finibus quæ fiunt per mulieres ſt. 36 f. 31

G

Galla non poſſit extrahi extra ciuitatem ſt. 15 f. 58
Genus maſculinum concipit fœmininum ſt. 86 f. 51
Grauatus in aliquo poſt litem conteſtatam debet eadem die vel ſequenti iuridica & non vltra grauamen interponere & multa alia facere de quibus in ſtatuto primo ſecundi libri ſt. 1 f. 12
Grauatum ſi quis ſe dixerit ſemel ſi ſuper grauamine ipſo fuerit pronunciatum non poſſit amplius ſe grauatum dicere ibidem ſt. 3 f. 15
Grauatum ſe dicens tenetur eadem die vel ſequenti Iuridica depoſito ſalario citari facere partem & compareat cum confidentibus ſuis cauſa aſſumendi ſupientes. ſt. 1 f. 13
Grauatus vel qui petiit conſilium ſapientis aſſumpto eo tenetur infra tres dies vtiles ipſi preſentare oia acta alias intelligatur

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

respondisse &c. ibidem
Grauatus tenetur dare sallarium assumpto ibidem
Grammaticę magistri sint exempti ſt. 34 f. 42
Grammaticæ magistris soluatur prout ibi ſt. 69 f. 47

H

Hæres quilibet addita hæreditate intelligatur possessor seu quasi omnium bonorum & iurium defuncti nulla relatione dominii obstante ſt. 63 f. 35
Homicidium aliquod si fuerit commissum in districtu tenetur potestas ibi mittere iudicem. ſt. 45 f. 7
Homicidium committens qualiter puniatur ſt 40 f. 56
Homicidiæ & socii mortis alicuius & descendentes eorum ab omni successione interfecti perpetuo excludantur ſt. 66 f. 35
Homines cuiuslibet villæ teneantur ostendere terras ad postulationem ciuslibet dicentis habere terras in ipsa villa ſt. 2 f. 25
Hospes nullus cogi possit admutuandum lectos. ſt. 19 f. 4
Hospites notificare tenentur hospitibus suis vt deponant arma ſt. 36 f. 56

I

Incendiarii puniantur vt ibi ſt. 4 f. 51
Impedimentum teneri non possit in stratis publicis ſt. 29 f. 41
Iniurias inferens alicui Aduocato vel procuratori punitur ſt. 123 f. 84
Iniurioſa verba dicens alicui puniatur ſt. 37 f. 56
Ipotecaria qualiter in ea procedatur ſt. 23 f. 20
Inquilinus finita locatione post terminum octo dierum teneatur exire de domo ſt. 40 f. 31
Inquisitus de aliquo crimine qualiter contra eum procedatur ſt. 34 f. 55
Instantia causæ principalis excedentis quantitatem librarum xxv. durat. lxx. diebus ſt. 1 f. 12
Instrumentis finitis per notarium detur plena fides ſt. 59 f. 9
Instrumentis autenticatis mandato iudicis detur plena fides saluo in instrumentis depositi & mutui ſt. 60 f. 9
Instrumentum mortificatum non possit restitui nisi citata parte ſt. 61 f. 9
Instrumenta producta reproducantur vt ibi
Instrumentorum productorum copia debet integraliter dari parti cum die & testibus ſt. 18 f. 19
Insultans aliquem qualiter puniatur ſt. 41 f. 56
Interdictum bonis alicuius prodigi qualiter fiat ſt. 48 f. 23
Interlocutoria si lata fuit non debet ab ea pars appellare sed di

sed dicere se grauatum. ſt. 6. f. 16
Interrogationes possunt fieri in quacunque parte litis & ante litem contestatam & tenetur pars respondere. ſt. 16 f. 18
Interrogationes possunt fieri per iudicem quandocunq; ſt. 50 f. 23
Inuentarium valeat factum in præsentia trium testium ſt. 65 f. 35
Inuentarium debet fieri per curatorem bonorum etiam de nihilo ſt. 11 f. 18
Iudex assumptus ad consulendum diffinitiuæ debet infra tres dies vtiles cogere partes ad deponendum salarium. ſt. 1 f. 12
Immunditiæ non proiiciantur a feneſtris ſt. 54 f. 45
Iudex ipse vt supra assumptus tenetur dare consilium suum in scriptis clarum sub pœna. ſt. 1 f. 12
Iudice assumpto sapiente super grauamine nihilominus super aliis super quibus non est assumptus procedat. eodem.
Iudices suspecti non dantur ad consulendum ſt. 20 f. 19
Iudex vel officialis non possit reddere eius conciui suo si ei denunciatum fuerit ſt. 36 f. 22
Iudex aliquis non possit delegare aliquam causam absq; consensu vtriusq; partis ſt. 54 f. 24
Iudex stratarum teneatur bis in mense ire per ciuitatem & ilas aptari facere ſt. 9 f. 37
Iudices & aduocati accipientes aliquid vltra salarium qualiter puniantur ſt. 72 f. 48
Iudex vnus tantum assumi debet ad consulendū nisi aliter fuerit de voluntate partium ſt. 74 f. 48
Iudex gabellarum habet plenam iurisdictionem inter gabellatores & debitores eorum. ſt. 84 f. 77
Iudex victualium quam iurisdictionem habeat ſt. 85 f. 77
Iuretur de calumnia in causa principali partibus requirētibus, & per dominos aduocatos & procuratores & vt ibi ſt. 51 f. 24
Iuramentum calumniæ si petatur cogantur partes ad prestandum & ad respondendum positionibus nec propter contumaciam iuramentum habeatur pro recusato, nec positiones pro confessatis. ſt. 51 f. 24
Ignem immittentes in stipulis suis propter quam damnificetur vicinus qualiter damnificetur. ſt. 103 f. 65

L

Laborator terrarum tenetur requirere dominū tēpore messium sub pœna & credatur domino &c. & procedatur summarie. &c. ſt. 42 f. 32
Laborator tenetur conducere partem domicam ad aream domini nec potest paleam abducere ab ea inuicto domino ſt. 43 f. 32

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени І. МЕЧНИКОВА

Laborator tenetur conducere blada Plac. ad domum domini infra octo dies postquam fuerint leuata de area. ſt. 44 f. 32
Lapides & ſabullū in flumine bulico nemini prohibeatur. ſt. 53 f. 57
Latrones & robatores famoſi laqueo ſuſpendantur. ſt. 46 f. 57
Latronum receptatores pari pœna puniantur. ſt. 48 f. 57
Legatis factis ad pias cauſas & in aliis quibuſcunq; in eis procedatur ſummarie. ſt. 61 f. 35
Libellus in cauſa principali offerratur, & lis conteſtetur infra duos dies vtiles legitimatis perſonis ſt. 1 f. 12
Libellus lite conteſtata non poſſit mutari. eodem
Libello in cauſa appellationis porrecto legitimatis perſonis infra octo dies vtiles intelligatur, lis conteſtata exceptionibus tempore diffinitiuæ vtriq; parti reſeruatis. eodem
Linum in foueis Plac. nemo ponat ad macerandum. ſt. 83 f. 51
Libro domini credatur contra maſſarium. ſt. 109 f. 66
Ligna aliena aufferens qualiter puniatur. ſt. 104 f. 65
Lite conteſtata data intelligatur peremptoria dilatio dierum xv. vtilium vtriq; parti ad probandū per omne genus probationū & inſtrumenta non producta producantur in primis. v. diebus vtilibus & non vltra. ſt. 2 f. 14
Locator domus non poſſit expellere inquilinum ante terminum. ſt. 40 f. 31
Locationum & penſionum quæſtiones decidantur ſummarie. eodem
Ludi contract us non valeant nec ſuper eis ius reddi poſſit. ſt. 37 f. 31
Ludentes ad taxillos, & eis pecunias mutuantes qua pœna puniantur. ſt. 33 f. 55
Litigantes inſimul tenetur poteſtas ad concordiam reducere. ſt. 34 f. 6

M

Maleficia in quibus nulla communi applicatur pena poteſt iudex maleficiorum per ſe cognoſcere. ſt. 95 f. 63
Maſſarii laboratores terrarum quid facere debeant & ad quid teneantur verſus dominos. ſtatuto 42 43 & 44 f. 32
Maſſarius vic. teneatur infra tres dies denuntiare maleficia & homicidia alias puniatur ſt. 87 f. 62
Maſſarius vicinie poteſt compelli ad ſoluendum pro vicinia. ſt. 5 f. 37
Maſſariorum debita qualiter probentur. ſt. 109 f. 66
Maſculinum genus concipit fœmininum. ſt. 86 f. 51
Meretrix nulla permittatur ſtare intra foſſata & compellatur ad requiſitionem vnius ex vicinis. ſt. 36 f. 6
Mercantiæ non ſuppoſiti non poſſunt aliquem terminū ſub conſulibus eiuſdem recipere. ſt. 75 f. 12
Mercantia non vtens non conueniatur ſub ea. ſt. 37 f. 22

Mercedum quæſtio terminetur ſummarie ſt. 46 f. 22
Menſuræ ſtaria & pondera debent eſſe iuſta &c. ſt. 1 vſq; ad ſt. 7 f. 67
Milites poteſtatis teneantur præſtare auxilium ad capiendum malefactorem ſt. 26 f. 5
Milites poteſtatis debeant ire ad mercata pro capiendis malefactoribus ſt. 39 f. 6
Miniſter leproſorum S. Lazari non poteſt aliquid alienare de bonis eorum ſt. 32 f. 30
Minans alicui de manu vel pede vel cum armis puniatur vt ibi ſt. 44 f. 57
Minor pubes qui confeſſus fuerit ſe maiorem, nec alius audiatur contra proprium iuramentum niſi ſit ab eo extortum & hoc non habeat locum in puberibus quibus eſt bonis interdictum nec in filio familias abſq; conſenſu patris, cum alio contrahente, nec etiam cum minore. xxv. annis abſolutionem faciente tutoris ſt. 33 f. 30
Minor pubes qui confeſſus eſt ſe maiorem in contractu vel iuditio pro maiore habeatur ſt. 34 f. 31
Minor vigintiquinq; annis nō poſſit ſe confiteri maiorē in aliquo inſtrumento abſolutionis vel aliquo contractu facto cum tutore ſuo vel eius hærede etiam ſi iurauerit ſt. 35 f. 31
Minor poteſt ſocium prouocare ad diuiſionem bonorum cōmunium cum auctoritate tutoris & curatoris ſt. 33 f. 21
Mortui ad domum, dona quis mittere non poſſit ſt. 135 f. 85
Molinarii debent reddere rationem de farina &c. ſt. 20 f. 68
Mulier teſtificari cogatur ſt. 42 f. 22
Mulier nulla detineri poſſit ſt. 55 f. 24
Mulier viuente marito ſi poteſt dotem petere de iure non poteſt petere iura dotis. ſ. antifactum &c. tamen ſibi ſit ſaluum ſt. 22 f. 29
Mulier ſi fecit fines patri de ſucceſſione patris vel matris cum iuramento non poſſit ipſa nec eius filii lamentationem facere ſt. 36 f. 31
Mulieres & puberes in qualibet vltima voluntate excepto teſtamento ad teſtimonium adhibeantur ſt. 64 f. 35
Mulieres & minores ætatem annorum xiii. non excedentes ad perſonalia onera non teneantur ſt. 4 f. 37
Mulierem rapiens qualiter puniatur ſt. 43 f. 56
Mulier cum hominibus non carceretur ſt. 52 f. 57
Mutui & depoſiti inſtrumenta autenticata mandato iudicis an fidem faciant ſt. 60 f. 9
Mutuatarios procedatur contra prout contra depoſitarios ſt. 51 f. 33
Matrimonium contrahens cum filia alicuius minore xxv. annis ſine conſenſu patris puniatur ſt. 24 f. 54
Matrimonium clandeſtinum contrahens puniatur ſt. 25 f. 54
Magiſtri grammaticæ ſint immunes ſt. 34 f. 42

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНЛАЙН ИМЕНИ Г. МЕЧНИКОВА

N

Nobiles habitantes in districtu & exercentes aliquod offi/ cium teneantur ad onera cum illa villa — ſt. 85 f. 51
Notarius nullus habeat niſi vnum officium — ſt. 48 f. 7
Notarii habentes ibi officia teneantur ibi ſtare — ſt. 50 f. 8
Notarii habentes inſtrumenta defunctorum teneantur illa no tificare conſulibus veñ. collegii — ſt. 57 f. 9
Notarius defunctus non habens aliquem qui non ſit notarius eius heres compellatur ad conſignandum imbreuiaturas penes legalem notarium — ſt. 58 f. 9
Notarius teneatur conficere inſtrumenta quandocunq; fuerit requiſitus ſub pœna,& ſi aliquis officialis hoc prohibuerit puniatur vt ibi etiam contra officiales — ſt. 43 f. 43
Notarii viui vel mortui imbreuiaturas emens & vendens qua liter puniatur — ſt. 91 f. 63
Noui operis nuntiarum — ſt. 60 f. 46
Nundinarum tempore poſſit ius reddi de omnibus pertinen/ tibus ad nundinas — ſt. 7 f. 16
Nundine fiant omni anno — ſt. 41 f. 70
Nox intelligatur ab vna aue maria de ſero ad alterã de mane ſt. 54 f. 58

O

Occupantes res alienas puniantur — ſt. 18 f. 53
Officium communis nemo inuitus accipere cogatur — ſt. 49 f. 8
Officialem corumpens puniatur — ſt. 3 f. 51
Officiales accuſari poſſint durante officio ſuo — ſt. 98 f. 64
Orphanorum & viduarum cauſæ terminentur ſummarie & tempore feriato — ſt. 50 f. 23

P

Paraticus nullus poſſit facere ſtatutum aliquod quod ſit con/ tra ſtatuta alicuius paratici — ſt. 78 f. 11
Paraticus nullus poſſit ſponere aliq̃ taleã niſi cauſa expreſſa ſt. 69 f. 12
Paraticus nullus fiat de nouo — ſt. 40 f. 70
Paratici aliq nõ poſſint aliq̃ ordinationẽ facere pro p̃tio aliq̃ rerũ per eos vendendarũ vel locandarum &c. ſub pœna ſt. 91 f. 78
Pauperes non habentes valorem librarum decem non tenean tur ad onera — ſt. 2 f. 36
Pœnæ de quibus in ſtatutis non habent locum in vilibus per/ ſonis ribaldis & mer etricibus — ſt. 45 f. 57
Pœnæ in quibus caſi bus duplicentur — ſt. 58 f. 58
Pœna talionis & inſcriptio in accuſatoribus locũ nõ habeat ſt. 95 f. 63
Percutiens aliquem qualiter puniatur — ſt. 33 & ſt. 38 f. 56
Perdices & lepores capiens puniatur — ſt. 14 f. 67
Pignoris emptor tenetur infra octo dies pignus reſtituere pi/ gnorato — ſt. 28 f. 5

Pignus fieri prohibens puniatur vt ibi — ſt. 22 f. 19
Pignus recommendatum per curre rium,ſi non reſtituatur cõ demnetur vt ibi — ſt. 25 f. 20
Piſces nullus emat cauſa reuendendi — ſt. 93 f. 78
Piſcare nemo audeat in alienis viuariis. — ſt. 98 f. 79
Platea communis Plac. mundari debeat — ſt. 65 f. 46
Pontes & viæ refici debeant vt ibi — ſt. 10 f. 38
Poſſeſſor probans poſſediſſe aliquam rem immobilem a tri/ ginta annis citra habeatur pro vero ei legitimo poſſeſſore etiam ſi alius de præſenti poſſideat & procedatur. &c. ſt. 17 f. 18
Poſitionibus reſpondere teneatur,& omnibus iuris remediis cogatur citatus nec propter contumatiam habeatur pro confeſſo. — ſt. 50 f. 23
Poſitiones vel interrogationes poſſunt fieri in cauſa plenaria in quacunq; parte litis — ſt. 16 &ſt. 1 f. 13
Poteſtatis Plac. ellectio quo modo fieri debeat — ſt. 2 f. 1
Poteſtas debet iurare in introitu — ſt. 4 f. 1
Poteſtas & eius iudices non poſſint aliquid accipere ab ſed contententur ſalario ſuo — ſt. 6 f. 3
Poteſtas tenetur dare vnam robam tubatoribus — ſt. 14 f. 4
Poteſtas tenetur infra octo dies conſignare condemnationes theſaurario vel ratiocinatori — ſt. 15 f. 4
Poteſtas nec aliquis de eius familia non poſſit aliquem percut tere ſub pœna. — ſt. 27 f. 5
Poteſtas ſindicetur vt ibi — ſt. 21 f. 4
Porci debent eſſe ferrati in gruno — ſt. 30 f. 41
Porcos quot quis poſſit tenete — ſt. 107 f. 65
Preſcriptio aliqua non poſſit opponi per emphitheotam con tra dominum. &c. — ſt. 6 f. 26
Preſcriptio nulla currit contra dotes — ſt. 26 f. 30
Præſcriptio nulla curat contra dominos in feudis — ſt. 55 f. 34
Præſcriptio quinquennii — ſt. 27 f. 30
Præſcriptio damni dati an & quando curat. — ſt. 8 f. 52
Præſcribatur contra quemlibet creditorem ex quauis cauſa qui ſtet per xxx annos qui non petat niſi aliter per ſtatuta prouideatur. — ſt. 25 f. 29
Principalis prius conueniri debet quam fideiuſſor. — ſt. 137 f. 86
Procurator tenetur diligenter procurare patrocinium ſuum vſq; ad finem — ſt. 1 f. 12
Procurator ſi in inſtrumento mandati ſui eſt appoſita clauſula volens procuratorem ſuum releuare valeat, ac ſi facta eſſet coram iudice parte p̃ſente. — ſt. 21 f. 29
Procuratoribus & aduocatis minas inferens q̃liter puniat. ſt. 123 f. 84
Prodigo poteſt bonis interdici,& qualiter procedatur — ſt. 48 f. 23
Proſonete & coraterii ad teſtimonium compellantur parte in ſtante,& eis tamq; vni teſti credatur. — ſt. 41 f. 22

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

REPERTOR.

Promittens vendere vel retrodare aliquam rem alicui tenea/
tur ipsam venditionem facere & si requisitus non fecerit
oblato prætio & de mandato iudicis deposito intelligatur
facta ipsa venditio & promissor puniatur. ſt. 20 f. 29
Prohibens aliqué malefactorem capi puniatur. ſt. 94 f. 63
Proiiciens immunditias qualiter puniatur ſt. 54 f. 45
Prouisio nulla fieri possit sine consensu S. D. ſt. 78 f. 12
Publicatis testibus non recipiantur vlterius probationes
per testes. ſt. 44 f. 22

R

Rapiens mulierem non meretricem qualiter puniatur ſt. 43 f. 56
Redimendi ius non potest alienari inrequisitio do
mino. ſt. 12 f. 28
Res communis non possint vendi nec locari sine consensu do
mini consilii generalis ſt. 11 f. 3
Restitutio in integrum si petatur per maiorem non durat vl/
tra tempus appellationis. ſt. 5 f. 16
Repudians hæreditatem, si postea eam tenuerit talis repudia/
tio non valeat ſt. 45 f. 32
Reppræsalie concedi debent contra forenses de bitores ciuiũ
& qualiter ſt. 37 f. 42
Reuenditores non vadant, nec obuiam mittant res venales de
ferentibus, nec emant in mercato ante horam nonæ sub
pœna. ſt. 37 f. 70
Riuus sancti Antonini ſt. 47 f. 44
Rusticus nullus inuittus per aliquem cogi possit ad laboran/
dum. ſt. 50 f. 56
Reductio ad arbitrium boni viri petatur infra decem dies vti
les, a die sententiæ numerandos. ſt. 35 f. 21

S

Sacramentum deferre teneatur iudex parti infra quantita/
tem soldorum centum in proprio facto ad requisitio/
nem partis aduersæ & si iurare recusauerit procedatur
vt ibi. ſt. 52 f. 24
Salaria iudicum qualiter soluantur. ſt. 71 f. 47
Saximenta possunt fieri vt ibi ſt. 64 f. 10
Saxiri possit quelibet res & de materia saximentorum vide
statuto 27 28 29 30 ſt. 31 f. 21
Saximent a fieri possint penes depositarium etiam ante termi/
num soluendi ſt. 49 f. 33
Sententia semel dicta nulla non possint amplius dici nulla per
illum qui semel succubuit ſt. 5 f. 16
Sententia interlocutoria non recipit appella/
tionem ſt. 6 f. 16

Senten

STATVT.

Sententia arbitratoris petatur reduci ad arbitrium nisi tali pe/
titioni in compromisso sit renunciatum ſt. 35 f. 21
Sententia arbitratoris non possit dici iniqua nec ab ea appella
ri sed exequatur ſt. 57 f. 25
Scripturæ termini præscribatur spatio quinquennii ſt. 27 f. 30
Scripturæ & acta fiant antequam iudex discedat, a, banco &
de hoc multa ſt. 1 f. 12
Simulati contractus qui sint ſt. 48 f. 33
Septuagenarii non teneantur ad onera personalia ſt. 4 f. 37
Sedilia in spondis viarum destruantur ſt. 17 f. 39
Sponsalia quando fiunt nemo nisi sit frater aut cognatus pos/
sit aliquid donare ſt. 134 f. 85
Statuta seruentur ſt. 42 f. 7
Statutum aliquod fieri non possit per aliquem paraticum con
tra statuta Placentiæ ſt. 77 f. 12
Statuta non derogent decretis &c. in fine statutorum
Stratam quã quis habet in campo suo possit illam ponere in ca
pite campi ſt. 55 f. 45
Summarie quando procedi debeat secundum statuta Placen.
loquen. de summaria cognitione ſt. 50 f. 23
Suspecti iudices non dentur ad consulendum ſt. 20 f. 19

T

Talionis pœna cesset & inscriptio ſt. 95 f. 63
Taxatio expensarum si fiat ab ea non appellatur ſt. 6 f. 16
Tenuta accepta in vna re sufficiat ſt. 68 f. 35
Terminus non scriptus per instrumentum præscribatur ſt. 27 f. 30
Terminum amouenti manus abscindatur ſt. 5 f. 52
Terræ remanentes inculte propter minas puniatur minans &
teneantur villæ illas laborare ſt. 18 f. 53
Testes vel instrumenta si quis dixerit habere extra prouin/
tiam procedatur vt ibi ſt. 1 lib. 2 f. 12
Testes noui non recipiantur in causa appellationis, nisi noua
emerserit quæstio ſt. 5 f. 16
Testes vltra duodecim non recipiantur in aliqua causa ſt. 39 f. 22
Testis citatus ad testificandum si non comparuerit secunda vi/
ce teneatur ad expen. ſt. 43 f. 22
Testes si fuerint publicati nõ recipiãt vlterius probationes ſt. 44 f. 22
Testes possint examinari ad eternã rei memoriã & ꝺ modo ſt. 53 f. 24
Testes quinq; sufficiant in testamentis nuncupatiuis ſt. 64 f. 35
Testes tres sufficiant in inuentariis ſt. 65 f. 35
Tributar̃ sibi faciens puniatur ſt. 51 f. 57
Transiens muros puniatur ſt. 54 f. 57
Torqueri nemo possit nisi receptis inditiis ſt. 96 f. 63
Turbans aliquem in sua possessione puniatur ſt. 19 f. 54
Turbator non possit referre quæstionem dominii ſt. 20 f. 53

HAYKOBA БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

Tutor testamentarius possit adire hæreditatem ſt. 60 f. 35

V

Venditio & emptio rerum mobilium terminentur ſummarie &c. vt ibi ſt. 46 f. 22
Vendere promittens tenetur vendere & oblato vel depoſito prætio intelligatur facta venditio ſt. 20 f. 29
Vendens duobus punitur & procedatur vt ibi ſt. 29 f. 30
Venditio & quælibet alienatio præſumatur ſimulata quando venditor proſiſtit in poſſeſſione ſt. 48 f. 33
Vendens & non recipiens prætium ſit potior in re vendita ſt. 39 f. 31
Verba iniurioſa alicui dicens puniatur &c. ſt. 37 f. 56
Verba iniurioſa aduocatis vel procuratoribus dicens, & eis minas inferens puniatur ſt. 123 f. 84
Victus victori condemnetur in expen. ſt. 26 f. 20
Vinum ſaxiri non poſſit nec fœnum in fin. ſt. 29 f. 21
Victualium quæſtiones decidantur ſummarie ſt. 46 f. 22
Villa habens vltra. v. focolaria conſulem elligere teneatur ſt. 3 f. 36
Villæ inhabitate non poſſint condemnari ſt. 67 f. 46
Villa quælibet ſemel in anno fideiubere tenetur ſt. 76 f. 49
Villæ & homines villarum non capientes malefactores qualiter puniantur ſt. 86 f. 62
Vicini non capientes malefactores puniantur ſt. 87 f. 62
Vicinus pro alio non poſſit cogi ad ſoluendum ſt. 6 f. 37
Vicinus tenetur contribuere expen. fiendis clauſuræ fiende inter eum & conuicinum ſt. 61 f. 46
Victualia non poſſunt extrahi extra ciuitatem ſt. 17 f. 68
Vinum affaitantes qualiter puniantur ſt. 49 f. 72
Vie & ſtrate mundentur vt ibi ſt. 9 f. 37
Via Cremonenſi aptanda ſt. 22 f. 40
Via publica & vicinali non occupanda ſt. 27 f. 40
Vias publicas occupantes qualiter puniantur ſt. 29 f. 41
Via dari debet non habenti ſt. 62 f. 46
Viam quis habet in campo ſuo poteſt ponere in capite cāpi ſt. 55 f. 45
Vinū ſi conducitur ad vendendū nō poſſit in eo poni aqua ſt. 15 f. 53
Vinum ſi in eo ponantur ollegi puniatur ponens ſt. 16 f. 53
Vinum vendens de noctæ puniatur ſt. 23 f. 54
Vulnerantes qualiter puniantur ſt. 38 f. 56
Vuas aufferens puniatur ſt. 105 f. 65
Vxor poſſit dotem petere, ſi maritus per ſeptennium abſens ſteterit ſt. 45 f. 22
Vxor ſi moriatur ante maritum, vir lucratur dotem, & ſi maritus ante vxorem vxor lucratur donationes &c. ſt. 47 f. 32
Vxor relicta donna & domina quid habere debeat. ſt. 62 f. 35

LAVS DEO.

RVBRICA DECRETORVM.

AGendi contra cameram pro bonis cameræ confiſcatis modus Decret. 82 f. 103
Alienare quis non poſſit in non ſubditos. 123 f. 113
Aquarum iudicis autoritas & poteſtas 145 f. 118
Appellationis ludex elligitur per poteſtatem 72 f. 101
Appellare non licet, a, criminalibus ſententiis 75 f. 102
Armorum capitula multa 97 f. 108
Arma nemo portare poſſit vigore licentiarum aliquorum curialium 108 f. 110
Arma portandi licentiam habentes ſiquid commiſerint condemnentur in quadruplum 110 f. 111

B

Baroarii non poſſint per iudicem quempiam mitti in poſſeſſionem bonorum alicuius 112 f. 111
Bannitorum plura capitula 169 f. 124
Bonis cædendi modus 37 f. 97
Bona immobilia inſolutum accipere poſſint ciues alterius ciuitatis a ciuibus Plac. non obſtan. &c. 88 f. 108
Bona immobilia indebitæ detinens ea reſtituat 116 f. 112
Bonorum vendendorum ad cridas prouiſio 147 f. 119
Bona ſunt obligata pro oneribus communis ad quemcunq; vadant 162 f. 122

C

Caſtra vel Fortalitia habentes in aliū ea non poſſint transferre ſine conſenſu. S.D.D.N. 30 f. 94
Ceſſio bonorum qualiter fieri debeat 37 f. 97
Cibi potus, mercedis victuarum, penſionis domus cauſa procedatur ſummarie 138 f. 117
Conſeruatorias habentes contra laicos qualiter & quando eis vtantur. 18 f. 89
Condemnationibus criminalibus a principe remiſſis iustertii ſaluum ſit. 169 f. 124
Compromiſſum fiendorum capitula multa 84 f. 105
Confitenti delictum quarta pars remittatur & alia quarta habenti pacem 115 f. 112
Criminaliter procedi non poſſit quando delictum proceſſit a contractu 26 f. 92
Curatore dando minori furioſo 20 f. 89
Curator ſiue tutor conficiat inuentarium 21 f. 90

HAYKOBA BIBLIOTEKA ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

D

Debitor ex causa depositi possit opponere exceptionem compensationis & admittatur. 134 f. 116
Debitum solutum petens condemnetur vt ibi. 166 f. 122
Decimarū possessio per xl. annos 5 f. 88
Dedicati sanctorum Antonini & Lazari conueniri possint sub indicibus laicis. 22 f. 90
Decretum de litibus abreuiandis 38 f. 97
Decretum conditum super causis ciuilibus locum habeat in causis dellegatis 89 f. 106
Decretum de maiore magistratu. 31 f. 95
Decretis statuta non derogent 91 f. 106
Delictū q̄do incipit a contractu nou possit procedi criminaliter 26 f. 92
Delictum confitenti quarta pars remittitur & alia quarta habēti pacem. 115 f. 112
Detineri non possit quis ex causa depositi non obstañ. &c. 122 f. 113
Detentor illicitus bonorum immobilium ea restituat 116 f. 112
Debitor a libris xxv supra in mobilibus & suppellectilibus pignorari non possint. 139 f. 117

E

Ecclesiastice personæ sub quibus iudicibus conueniri debeant cum pluribus capitulis 8 vsq; 19 f. 88
Excussio bonorum principalis fiat antequam conueniatur fideiussor. 113 f. 111

F

Falsificans instrumenta & scripturas puniatur. 164 f. 122
Forenses non gaudeant illo decreto quo cauetur q; nullus detineatur pro debito priuato. 114 f. 112
Fortalitia vel castra habentes illa vendere non possint absq; consensu.S.D.N. 30 f. 94
Fraudantes cameram puniantur vt ibi. 185 f. 127
Furiosi & mente capti capiantur 183 f. 127

H

Habitantes in vna villa & in alia descripti onera sustineant in vtraq; pro dimidia. 125 f. 114

I

Incendiarii puniantur vt ibi 176 f. 125
Instrumenta vel scripturas publicas falsificans puniatur vt ibi. 164 f. 122
Inuentarium tutor & curator conficiant 21 f. 90
Iudices de collegio suspecti recusari non possint nisi iurata & comprobata suspitione vt ibi 25 f. 92

Iudex appellationis elligatur per potestatem 72 f. 101
Iudex vel consultor non assumatur qui non sit de collegio. 73 f. 101
Iudices non astringantur assumere consilium sapien. in causis criminalibus 90 f. 106
Ius summarium in omnibus quæstionibus fiat 79 f. 102
Interrogatus an velit vti testibus per eum productis respondere teneatur 166 f. 123

L

Lecti non possint pignorari 139 f. 117

M

Massarius nullus,colonus vel socidanus se absentare possit nisi satisfacto domino 1 f. 87
Massarii fictabiles,Molinarii recedētes quomodo contra eos procedatur per multa capitula 137 f. 116
Massarii non possint ire ad victuram 137 f. 116
Maioris magistratus Decretum 31 f. 95

O

Officiales salarium recipientes puniantur 23 f. 91
Onerum soluendorum ordines 34 cum seq. f. 96

P

Pacem habenti quarta pars de pœna delicti commissi remittatur 115 f. 112
Percutiens,si ex percussione cicatrix in vultu remanserit puniatur vt ibi 181 f. 127
Petens aliquam causam terminari, extra iurisditionem teneatur ad expensas 92 f. 107
Principalis conueniatur priusquam fideiussor 113 f. 111
Priuilegia concessa & concedenda,non extendantur ad descendentes masculos priuilegiati 29 f. 94
Prouisio bonorum ad cridas vendendorum 147 f. 119
Possessio defuncti continuata esse intelligatur in hæredem 117 f. 112

R

Rescripta vel litteras impetrans teneatur exprimere verum & tacere mendatium 87 f. 105

S

Sacramentum in facto proprio deferatur si petitur vel referatur 26 f. 92
Scripturas publicas & alia falsificans puniatur 180 f. 126

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

RVBR. DECR.

Spoliatus mittatur in possessione 116 f. 112
Statuta non derogent Decretis 91 f. 106
Suppelectilia & armixia domus non possint pignorari vt ibi. 139 f. 117

T

Terræ si propter minas alicuius remanserint incultæ puniatur minans in lib. 100 179 f. 126
Testificans falsum puniatur. 165. cum seq. f. 122
Testari non valeant vxores de paraphernalibus. 119 f. 113
Tributar. faciens per vim puniatur. 177 f. 126

V

Vsurariis manifestis sepultura denegetur & qualiter contra eos procedatur. 16 f. 89
Vnionem facientes puniantur. 24 f. 91

FINIS.

TAXATIONES
NOTARIORVM CIVITATIS PLACENTIAE.

SAepe numero cogitante tabellionum collegio Pla. quod ad rẽp. maxime pertinet ad tabellionatus in dignitate potissimũ foret q̃ de magis necessarium ad rixas iuraq̃ tollendum quæ ab insciis personis plerumq̃ notariis inferũtur vel semp instrõrum cũ finita ff sup solutionibus taxã reptũ ẽ ordinauit itaq̃ añ dictũ collegiũ taxã tenoris subsequẽtis vt infra.

Super instrumentis appellationum.

Pro quolibet istrõ appellationis possint notarii percipere. lib. sol. xvi. dena.

Super istrumentis additionum hæreditum & inuentariorum.

Pro quolibet instrumento additionis hæreditatis & inuentarii possint percipere notarii si hæreditas valuerit lib. c. & abinde infra li. sol. x. de.
Si vero hæreditas valuerit a lib. c. vsq̃ in mille possint percipere not. taxam prędictam pro dictis lib. c. & ab inde supra pro qualibet decena. li. f. d. vi.
Si vero hæreditas valuerit a li. mille supra quantacunq̃ sit quantitas possint percipere taxam prædictam pro dictis lib. mille & abinde supra pro qualibet decena. lib. sold. den. iii.

Super instrumentis compromissorum & sententiarum.

Possint notarii percipere de quolibet instrumento compromissi. li. i. sol. de.
Et pro quolibet instrumento arbitralis sententie & arbitramentalis si res petite valuerint lib. xxv. & ab inde infra. lib. i. sod. den.
Si vero petitio fuerit summi valoris videlicet a lib. xxv. supra in. l. possint percipere notarii lib. i. sold. iii. den.
Si vero fuerit a lib. l. vsq̃ in. c. lib. i. sold. xii. den.
Si vero fuerit a lib. c. vsq̃ in mille vltra taxam prædictam lib. c. possint percipere pro qualibet decena. lib. sold. i. den.
Si vero fuerit a lib. mille supra vsq̃ in lib. quater mille possint percipere taxã prædictã pro dictis lib. mille & abinde supra vsq̃ in lib. quater mille: vt supra pro qualibet decena librarum lib. sol. d. vi.
Si vero fuerit a lib. quatermille supra quantacunq̃ sit quantitas vltra taxam prędictã de li. quater mil. possint not. pci. pro qualibet decena. li. sol. đ. iiii

Super instrumentis sententiarum iudicialium.

Idem fiat & obseruetur in quibuscunq̃ sententiis iudicialibus diffinitiuis & pagamentis de quibus confecta fuerit publica instrumenta.
De interlocutoriis vero possint & debeãt hére dimidiã taxationũ prędictarũ singula singulis congrue & debite referendo: q̃ oia instrã teneãtur ponere ad librũ imbreuiat. suarũ prout fuerũt alia instrã & aliter nihil possint hére.
Si vero cõfiterentur per scripturã publicã possint notarii percipere & habere q̃rtã partẽ taxationũ p̃dictarũ singula singulis cõgrue & debite referẽdo.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

Super confessionibus fictorum locationis pension.
& actuum legatorum.

Pro quolibet confessione possint notarii percipere. lib. sold.ii. den.
Si uero fuerit confessio generalis. sold.iiii. den.
Super confessionibus depositorum debitorum accomendarum societatum li
gatorum socidarum & similium
Pro qualibet confessione si debitum est a.xxv. lib. infra possint notarii perci/
pere. lib. sold.ii.den.
Si vero debitum fuerit a.xxv.lib.vsq; in.c.possint & debeant notarii percipe
re taxam prædictam:pro dictis lib. xxv. & ab inde supra pro qualibet de/
cena librarum lib. sold. denar.iii.
Si vero debitum fuerit a lib.c.vsq; in mille quantacunq; sit quantitas possint
percipere notarii taxam prædictam pro dictis lib. c. & abinde supra pro
qualibet decena. lib. sold. den.ii.

Super instrumentis quietationum & absolutionum.

Pro quolibet instrumento quietationis & absolutionis possint percipere no/
tarii si nesciatur quantitas vel quantacunq; sit quantitas dummodo exce/
dat quantitatem.libr. centum vsque in mille. lib.i.sold.xii.den.
Si vero excesserit quantitatem lib. mille quantacunq; si quantitas possint no/
tarii percipere. lib.iii.sol.den.

Super instrumentis depositorum accommodarum debitorum
vnitorum & conseruationum.

Pro quolibet dictorum instrumentorū possint percipere notarii si debitum
fuerit a libr.xl.infra lib. sold.x.dena.
Si vero debitum fuerit a.xl.lib. vsq; in.c.possint percipere taxam prædictam
pro dictis lib.xl.& ab inde supra pro qualibet decena. lib. sol.ii.den
Si vero debitum fuerit a lib.c. vsq; in mille possint percipere taxam prædictā
pro dictis lib.c.& abinde supra pro qualibet decena lib. sol. den.vi
Si vero debitum fuerit a lib .mille supra quantacunq; sit quantitas possint per
cipere taxam productam pro dictis lib. mille & ab inde supra pro qualibet
decena lib. sold. den.
Pro cancelatura vero talium instrumentorum possint percipere quartam par
tem suprascriptarum taxationum singula singulis congrue & debito refe/
rendo.

De dotibus.

Super instrumento dotium.

Pro quolibet instrumento dotis de lib.l.possint notarii percipere & ab inde
infra. lib.i.sod. den
Si vero valuerit a lib .l. vsq; in .c. possint percipere taxam prædictam pro di/
ctis lib.l.& ab inde supra pro qualibet decena lib. sold.ii.den.
Si vero fuerit a lib.c .vsq; in mille possint percipere taxam prædictam pro di/
ctis lib.c.& ab inde supra pro qualibet decena lib. sold.i.den.
Si vero fuerit a lib. mille supra quantacunq; sit quantitas possint percipere ta
xam præ

xam prædictam pro dictis libr. mille & abinde supra pro qualibet decena
lib. sold. den. vi.

Super instrumentis finium dotium.

Pro quolibet tali instrumento possint percipere notarii duas partes ex tribus
partibus taxationum dotium prædictarum singula singulis debite & con/
grue referendo.

Super instrumentis denunciationum protestationum oblatio/
num præcariorum & compromissionum præter
quam vendendi.

Pro quolibet dictorum instrumentorum possint notarii percipere.li.i.sol.de.
Si vero protestatio facta fuerit cōtra aliquem officialem possint percipere no
tarii. lib.i.sold.vii.den.
Si vero facta fuerit dominis antianis seu præsidentibus negotiis comunis vel
consiliaribus comunis. lib.i.sold. den.

Super instrumentis emologationum ratificationum & prorogationum.

Pro quolibet instrumento emologationis & ratificationis qualiscunq; sit dū/
modo excedat quantitatem lib.l.possint notarii percipere lib.sol.x.den.
Et pro quolibet instrō prorogationis possint percipere lib. sol. viii. den.

Super instrumentis emancipationum arrogationum adoptio
num & manumissionum.

Pro quolibet dictorum instrumentorum possint notarii percipere si nihil da
tum sit vt puta in præmium emancipati. lib.i.sold. den.
Si vero quicunq; datum sit possint percipere taxam prædictam ad quod ta/
xatum est de venditione prout infra fit mētio habito respectu ad valorem
& singula singulis congruis & debite referendo.

Super instrumentis ecclesiarum & personarum
ecclesiasticarum.

Pro quolibet instrumento electionis præbendariorum possint notarii perci/
pere. lib.i.sold.iiii.den.
Pro quolibet instrumeuto electionis canonicatus vel clericatus possint nota/
rii percipere. lib.ii. sold den.
Pro quolibet instrumento ellectionis rectorie & cuiuslibet alii beneficii is cu/
rati possint notarii percipere. lib.ii.sold.x.den.
Pro quolibet instrumento alicuius abbatis vel abbatisse possint percipere &
habere notarii. lib.viii. sold. den.

De tractatibus.

Pro quolibet instrumento tractatus & deliberationis. lib.i.sold.viii.den.

De præsentationibus litterarum apostolicarum.

Pro quolibet instrumento præsentationis litterarum apostolicarum & alia/

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени И. МЕЧНИКОВА

rum rerum possint percipere notarii. lib.i.sold.iiii. den.
Pro quolibet instrumento processus possint notarii percipere. lib.ii. sold.iiii. den.
Pro quolibet instrumento monitionis & præcepti & intimationis possint notarii percipere. lib.i.sold.den.
Pro quolibet instrumento receptionis cuiuslibet beneficii cum tenuta possint habere notarii. lib.iii.sold.iiii.den.

De tenutis beneficium.

Pro quolibet instrumento tenute de per se. lib.i.sold.xii.den.

De cambiis beneficium.

Pro quolibet instrumento cambii beneficii possint habere notarii. lib.iiii.sold. den.

Super instrumentis fictorum & feudorum ad tempus.

Pro quolibet instrumẽto ficti ad tempus decem annorum possint notarii percipere si soluatur amittetur nomine ficti lib.x.dena.Placen.& abinde infra finiendo bis. libr.i.sold. den.
i vero soluatur a lib.x.supra in centum possint percipere vltra taxam prædictam:& etiã quantacunq; sit quãtitas pro qualibet libra ficti. lib.s.den.vi.

Super instrumentis fictorum & feudorum perpetuorum.

Pro quolibet instrumento ficti & feudi perpetui possint percipere notarii si soluatur lib.v.& abinde infra finiendo bis. lib.i.sold.iiii.den.
Si vero soluatur a lib.quinq; supra vsq; in centum possint percipere notarii vltra taxam prædictam pro qualibet lib.ficti. lib. sold.i.den.
Si vero soluatur a lib.c. supra quantacunq; sit quantitas possint percipere notarii taxam pro dictis libris.c.& abinde supra pro qualibet decena. lib. sold.i. den.
Si vero fuerit consensus & deliberatio præteriti temporis possint percipere & habere vltra prædictas taxationes singula singulis congrue & debite referendo. lib. sold.viii.den.

Super instrumentis inuestiturarum notariorum & apocopationum.

Pro quolibet dictorum instrumentorum possint notarii percipere & habere. lib.i. sold. denar.

Super instrumentis inuentariorum tutelarum & eorundem.

Pro quolibet instrumento inuentarii & tutelæ possint percipere notarii si bona valuerint lib.centum lib.i.sold. den.
Si vero bona fuerit vltra valorem lib.c.vsq; in mille possint percipere taxam prædictam pro dictis lib.centum;& abinde supra pro qualibet decena. lib. sold.i. den.

Si vero

Si vero fuerint vltra valorem lib.mille.quantacunq; sit quantitas possint percipere taxam prædictam pro dictis lib.mille & abinde supra pro qualibet decena. lib. sold. den.vi.

De locationibus.

Super instrumentis locationum.

Pro quolibet instrumento locationis possint percipere notarii si soluatur pro pensione lib.v.& abinde infra lib. sold.x. den.
Si vero pensio fuerit a lib.v.vsq; in.x. lib. sol.xvi. den.
Si vero pensio fuerit a lib.x.supra vsq; in.c.& vltra quantacunq; sit quantitas possint percipere vltra taxam prædictam pro qualibet libra pensionis. lib. sold. den.vi.

De legitimationibus.

Super instrumentis legitimationum naturalium.

Pro quolibet instrumento legitimationis possint percipere notarii si legitimans habuerit in bonis.cc.libr.& abinde infra lib.iii.sold. den.
Si vero habuerit in bonis a lib.cc. vsq; in quingentis possint percipere notarii. lib.iiii. sold. den.
Si vero habuerit in bonis a lib. quingentis vsq; in mille possint notarii percipere. lib.vi. sold. den.
Si vero habuerit in bonis a libr. mille supra quantacunq; sit quantitas possint percipere notarii. lib.x. sold. den.

De pace.

Super instrumentis pacis.

Pro quolibet instrumento pacis homicidii possint notarii percipere. lib.iii. sold.iiii. den.
Si vero fuerit de aliquibus feritis vel iniuriis illatis possint percipere not. lib.i. sold. den.

De procuris.

Super instrumentis procurarum sindicatuum & actariarum.

Pro quolibet instrumento procure ad lites possint notarii percipere & habere. lib. sold.iiii. den.
Si vero fuerint plures constituentes possint percipere vltra primũ constituentem habita taxa prædicta pro quolibet constituente. lib. sold.i.den.
Si vero instrumentum procure factum fuerit ad plures actus possint percipere vltra prædictas taxationes pro qualibet clausula vtputa ad compromittendum. lib. sold.iii. den.
Si vero fuerint ad lites & ad vendendum possint percipere notarii pro quolibet dictorum instrumentorum. lib. sold.xvi. den.
Si vero instrumentum procure fuerit generale & generalissimum possint notarii percipere. lib.ii. sol. den.
Si vero fuerit ad dispensandum possint habere notarii. lib. sold. xvi. dena.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

Si vero fuerit ad baptizandum possint notarii habere. lib. sol.x.den.
Si vero fuerit ad plures actus possint percipere pro qualibet clausula vt superius taxatum est de procuratoribus.

De Sindicatibus.

Pro quolibet instrumento sindicatus & actorie ad lites possint percipere notarii. lib. sold.viii. den.

De renunciationibus fictorum.

Super instrumentis renunciationum fictorum.

Pro quolibet instro tali possint notarii percipere: & habere lib. sol.x.den.

De Socidis.

Super instrumentis socidarum.

Pro quolibet instrumento socide possint notarii percipere si socida valuerit. lib.l.& abinde infra. lib. sold.xvi. den.
Si vero valuerint a lib.l.vsq; in centum possint notarii percipere. lib.i. soldos.iiii. den.
Si vero valuerint a libris centum supra quantacunq; sit quantitas vltra prædictam prox.taxam possint notarii percipere pro qualibet decena. lib. sol d.i. denar.

De testamentis.

Super instrumentis testamentorum donationum causa mortis legatorum & codicillorum.

Pro quolibet instrumento in quo instituti sunt hæredes extranei possint notarii percipere si hæreditas valuerit lib.l.& abinde infra necnon de quolibet instrumento donationis causa mortis factæ in extraneos. lib.i. sold.xii. denar.
Si vero hæreditas aut bona valuerint a libras.l. supra vsq; in centum possint percipere notarii. lib.ii. sold. den.
Si vero valuerit a lib.centum supra vsq; in mille possint percipere taxam prædictam pro dictis libr.centum & abinde supra pro qualibet decena. lib. sold.ii. denar.
Si vero valuerit a lib.mille supra vsq; in lib. ter mille possint percipere taxam prædictam pro dictis lib.mille & abinde supra pro qualibet decena. lib. sold.i. denar.vi.
Si vero valuerit a lib.ter mille supra quantacunq; sit quantitas possint percipere taxam prædictam pro dictis lib.ter mille & abinde supra qualibet decena. lib. sold.i.den.
Si vero instituti aut his quibus donatio fiet sint necessarii: si ascendentes vel descendentes possint notarii percipere dimidiam partem suprascriptarum taxationum.

De legatis.

Pro quolibet legato de lib.x.& abinde infra finiendo ipsum cum parte necessaria testi possint notarii percipere. lib. sold.xvi. dena.

Si vero

Si vero fuerit legatum a lib.x.supra vsq; in lib.xxv.possint notarii percipere. lib.i. sold. den.
Si vero fuerit a lib.xxv.supra vsq; in.l.possint notarii percipere. lib.i. sol.iiii.denar.
Si vero fuerit a lib.l.vsq; in centum possint habere not. lib.i.sold.x.denar.
Si vero fuerit a lib.centum vsq; in mille & etiam abinde supra quantacunq; sit quantitas vltra supra scriptam proximam taxam de libris centum: & a lib.centum supra pro qualibet libra legata possint notarii percipere & habere. lib. sold. den.iiii.
Si vero dos & iura dotis legittimarentur vxori per virum non possint notarii percipere nisi tertiam partem taxationum suprascriptarum.

De codicillis.

Pro quolibet codicillo possint notarii percipere ab illo cuius interest prout superius taxatum est legatum habendo respectū ad quantitatem singula tamen singulis congrue & debite referendo.
De testamentis vero & codicillis tempore pestis factis & abinde infectis peste factis locum non habeant taxationes aliquæ sed stetur arbitrio notarii conficientis.

De venditionibus.

Super instrumentis venditionum retraditionum permutationum diuisionū dationum in solutum datorum in dotem assignationum donationum inter viuos societatum pactorum cessionum conuentorum paresrenorum dedicationum & promissionum vendendi.

Pro quolibet dictorum instrumentorum possint notarii percipere si res proprie valuerit lib.xxv.& abinde infra. lib. sol.xvi. den.
Si vero valuerit a libr.xxv.supra vsq; in.lx.possint notarii percipere. lib.i. sold. den.
Si vero valuerint a lib.lx.vsq; in centum possint notarii percipere & habere. lib.i. sold.viii. den.
Si vero valuerint a lib.centum vsq; in mille possint percipere notarii taxam prædictam pro dictis libris centum & abinde supra pro qualibet decena librarum. lib. sold.i. den.
Si vero valuerint a lib.mille supra quantacunq; sit quantitas possint percipere notarii taxam prædictam pro dictis libris mille & abinde supra pro qualibet decena libr. lib. sold. den.
Pro qualibet promissione vendendi possint notarii percipere duas partes taxationum vendit. prædictarum singula singulis congrue & debite referendo. lib. sold. den.viii.
Pro qualibet promissionem vendendi possint notarii percipere duas partes taxationum vendit.prædictarum singula singulis congrue & debite referendo. lib. sold. den.

Super generalibus & aliis diuersis officiis notariorum.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

Possint notarii percipere pro qualibet petia quę apponeretur in aliquo dicto rum instrumentorum vltra tres petias vel proprietates tres. lib. sold. denar.vi.

Item pro quolibet pacto seu capitulo pactorum quod apponeretur in aliquo dictorum instrumentorum excepto pacto de vendendo pro quo soluatur vt supra ordinatum est super promissione vendendi possint percipere no/ tarii. lib. sold.iiii. denar.

Item pro quolibet pacto vtili quod apponeretur in aliquo dictorum instru/ mentorum possint nota.percipere & habere. lib. sold.xii.den.

Item pro qualibet narratione in quolibet instrumento facta possint percipe/ re. lib. sold.iiii. den.

Si vero narratio plura membra habuerit pro quolibet membro narrationis possint notarii percipere. lib. sold.ii. den.

Possint & debeant notarii deputati & deputandi per dictum collegium ad of ficia dictarie cerui griffonis & aliorum quorumcunq; officiorum tabellio natus remanentibus ipsis officiis in dicto collegio prout nunc sunt percipe re pro qualibet cartha actorum. lib. sold.i. den.

Item pro qualibet carta testium extract.ex originalibus dando parti: ex cuius instantia recepti fuerint in pub.formam possint notarii percipere a dicta parte. lib. sold.i. den.

Item pro receptione & scriptura possint notarii percipere pro qualibet car/ tha non dando ei in pub.formam. lib. sold. den.x.

Item a parte contra quam producetur dando eidem in pub.formam ex dictis carthis pro qualibet cartha. lib. sol. den.vi.

Item pro qualibet tenuta iudiciali dando auctoritate iudiciali possit percipe/ re & habere notarii aperte cui dabitur si res ex qua dabitur dictę tenuta va luerit lib.centum den.Placen.& abinde infra dando eidem in publica for/ ma. lib. sold.xvi. den.

Si vero dictæ partes non vellent in publicam formam possint percipere no/ tarii. lib. sold.xiiii.den.

Item & abinde supra possint percipere & habere quartam partem eius quod percipi & haberi potest ex sententiis & pagamentis iudicialibus conficien/ dis per instrumenta publica dando in publica forma vt supra:& si pars te/ nutas in publ.forma non vellet etiam possint & debeant percipere ex ipsis tenutis tantum quantum supra taxatum est deffalcando ex dictis taxis tan/ tum quantum constaret ad faciendum scribi in cartha.

Itē pro scripturis non ponendis in filza possint & debeant percipere & habe/ re:videlicet pro quolibet præcepto quod excederet scripturam vnius car/ the actorum. lib. sol. den.vi.

Item pro aliis autem scripturis ponendis vt supra possint & debeant percipe/ re solummodo dimidium eius quod haberent si dantur in publica forma æstimando scripturas ipsas arbitrio dictorum notariorum.

Et si contētio esset inter producentes scripturas ipsas & ipsos notarios in æsti mando quot carthas actorum facerent dictæ tales scripturæ stetur & stari debeat arbitrio dictorum consulum dicti collegii siue vnius ipsorum.

Et id quod dicti tales notarii vt supra receperint pro examinatione dictorū

testium ac scripturarum prædictarum teneantur ipsi notarii scribere super qualibet cartha dictarum scripturarum & abinde illud quod receperint te neantur dicti notarii compensare & bonam facere quando ipsos & ipsas in publica forma voluerit pars producens.

Item quod notarii deputati ad scribendum dicta & attestationes testium te/ neantur & debeant extendere capitula super quibus erunt recipiendi solū/ modo ante dictum primi testis.Et deinde in dictis testium recipiendorum sicuti solitum est dici super infrascripto capitulo: tenoris infrascripti dica/ tur super supra scripto capitulo tenoris supra scripti.

Item q̄ examinatores deputandi & deputati ad examinandū ipsos testes pos/ sint & debeant videlicet vterq; eorum a parte sua pro examinatione ipso/ rum testium percipere:& haberet pro qualibet carta originali. lib. sold. denar.viii.

Item notarii consultorum possint percipere pro consiliis scribendis tantum quantum erit quarta pars salarii consultoris.

Item q̄ nemo caulidicus & procurator ciuitatis nostræ Placentiæ audeat vel præsumat dare nec conscribere principalibus suis q̄ dentur conquæstio/ nes ad corrigendum nisi notariis ipsius collegii eligendis de partium vo/ luntate siue ipsarum partium confidentibus.

Si vero in aliquo dictorum instrumentorum aliquis foret in soluti ordo vel labor ratione scripturæ habeatur respectus ad prædicta vltra taxationes prædictas. Et si de prædictis versa fuerit lis stetur determinationi con/ sulum.

Item si prędictę taxationes intelligantur cum finita fuerint instrumenta & ha bendo semper cartham a partibus instrumenta petentibus: ita tamen q̄ si illa cui semel finitum fuerit instrumentum alia vice a notario habere volue rit & petierit q̄ tunc non possint de eius mercede nisi duas partes taxatio/ num prædictarum singula singulis congrue & debite referendo. saluo q̄ pro instrumentis brātis vsq; ad diem.xvi.nouembris anni cursi.M.cccc. xlvii.præsens capitulum non habeat locum sed soluatur prout superius in vno quoq; dictorum instrumentorum est ordinatum.

Possint etiam notarii percipere pro imbreuiatura dictorum instrumentorum licet ipsi non finiant cum fuerint posita ad librum imbreuiaturarum quan/ tum supra taxatum est detracto ex dictis taxis tanto quanto ipsa constarēt ad scribendum in cartha.

Si vero aliquod instrumentum appareat quod taxatū non sit taxetur per con sules:quorum stetur decisioni.

Si vero notarii causam habuerint equitandi extra locum eius habitationis ha beat pro singulo die pro ipsius persona sold.viginti den. Placen. nisi aliter fuerit conuentum vltra salarium & taxam instrumenti & vltra expen.per/ sonæ equi & victuræ.

Prædictæ vero taxationes sibi vendicent locum in præsentibus præteritis & futuris.

Sicq; antedictum collegium prouidit statuit & ordinauit q̄ quilibet notarius de dicto collegio teneatur & debeat attendere & obseruare dictas taxatio/ nes;& in nullo contrafacere aut contrauenire & q̄ aliquis vt supra non au/

HAYKOBA ДИЈАТОРСКА ОНУ имена Г. МЕЧНИКОВА

deat facere pactum pro aliquo instrumento publico: seu scriptura pub. con ficiendo seu conficienda ante confectionem seu retractioné eorum ac nota rius aliquis non audeat nec præsumat taxare alicui notario in minori vel pluri summa quam supra ordinatum est. Et hoc in pœna & sub pœna per iurii & vnius floreni in moneta pro quolibet qualibet vice qua fuerit con trafactum applican. cameræ dicti collegii: & quilibet possit accusare habe at quartam dictæ pœnæ. & credatur accusatori cum sacramento: si fuerit persona fide digna arbitrio consulum: in quam pœnam exnunc prout ex tunc & extunc prout exnunc: quibus contrafaciens lata condemnatus sit & esse intelligatur: & consules qui pro temporibus fuerint teneantur ipsas pe nas exigere seu exigi facere iuxta formam dictorum statutorum sub pœna soluendi tantundem & suo proprio tempore eorum sindicatus: de qua nō possit absolui: & sindicatores teneantur.

Hæc prædicta omnia statuta & ordinata fuerunt dummodo non obuient menti illustrissimi. D. D. nostri: aut ipsius litteris prouisionibus & decretis.

Expliciunt taxæ notariorum statutæ per collegium ciuita tis Placen. die primo Iunii. M.cccc.li. ad laudem Dei.

DEO GRATIAS. AMEN.

TAXATIONES
SERVANDE PER NOTARIOS ACTVARIOS AD TRIBVNALIA CAVSARVM CIVILIVM.

PRimo pro q̄libet citatione. p̄cepto & saximēto possint percipere & ha bere pro signatura cum relatione vel custodia den. tres. l. s. d. 3
Pro quolibet actu facto & recepto ad banchum actorum alicuius iudi cis den. tres. l. s. d. 3
Pro saximentis fructuum in campis den. sex l. s. d. 6
Pro relaxet cū fideiussione cōputata scripturas fideiussionis tm̄ solidos duos.
Pro quolibet nō molestet pro fictia signatura & relatione den. sex l. s. d. 6
Pro q̄libet licētia pignorādi pro cōtumacia cuiuscunq; summe sol. duos
Pro q̄libet licētia pignorādi vel detinēdi pro debito a libr. 10. infra sol. duos
Si vero fuerit a libris decem supra vsq; in viginti sol. tres. l. s. 3 d.
Si vero fuerit a libris 20 vsq; in 50 sold quattuor. l. s. 4 d.
Si vero fuerit a lib. 50. vsq; in 100. sol. decem l. s. 10 d.
Si vero fuerit vltra quantacūq; sit quantitas sol. viginti tres l. 1 s. 3 d.
Pro qualibet relatione pignorationis sol. vnum l. s. 1 d.
Pro qualibet relatione pignoris vetiti, a, sol. 20. infra den. sex l. s. d. 6
Si vero fuerit a sol. viginti supra quātacunq; sit quātitas sol. vnū l. s. 1 d.
Pro qualibet oblatione & depositione fienda in iudicio occasione fictorū si ne mandato iudicis sol. vnum l. s. 1 d.
De mandato iudicis sol. duos l. s. 2 d.
Occasione vero promissionis vendendi vel aliter quomodocunq; soluatur si fuerit a lib. 25. infra sol. duos. l. s. 2 d.
Si vero non fuerit a libris 25 supra pro actu vsq; ad summam librarum cen tum sol sex. vz. l. s. 6 d.
Si vero fuerit ab inde supra quantacunq; sit quantitas sol. 20 l. 1 s. d.
Et vltra id soluatur merces scripturæ si extrahitur in publica forma.
Pro quolibet teste summariæ examinato solidos duos dummodo non exce dat paginam. l. s. 2 d.
Si vero excesserit paginam vnam habeat infrascriptam taxationem testium inferius descriptam vz.
Pro qualibet carta testium ordinarie examinatorum quæ carta contineat & seu habeat lineas 24 ad minus pro qualibet pagina. vna cum alia computa tata, & qualibet linea dictiones septem vz. a parte produ cente computa scriptura sol. quattuor l. s. 4 d.
A parte contra quá producuntur sol. duos l. s. 2 d.
Pro q̄libet carta actoꝝ q̄ héat lineas & dictiones ꝺ̄qbus supra proxime sol. 2
Pro quolibet termino a libr. 10. infra sol. vnum l. s. 1 d.
Si vero fuerit a libris 10. vsq; in 25. sol. duos l. s. 2 d.
Si vero a libr. 25. vsq; in 50. sol. tres l. s. 3 d.
Si vero fuerit a lib. 50. vsq; in 100. sold. sex l. s. 6 d.
Si vero fuerit ab inde supra quantacumq; sit quantitas sol. 12 l. s. 12 d.
Pro canzellatura talium terminorum dimidiam instrumentarum taxationū.

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ именит. МЕЧНИКОВА

Si vero dicti termini extraherentur ad instantiam partis in publica forma vltra prædictam mercedem scripturę extractæ ad rationem sol. 1. pro qualibet carta intelligendo etiam originali extenso.

Pro q̄libet scriptura extēsa posita ad bāchū & iuriū productiōe de. 6 l. s. d. 6

Pro qualibet præsentatione quarumcunq; literarum sol. vnum l. s. 1 d.

Pro assumptione cuiuscunq; confidentis tam super grauaminibus & articulis q̄ appellatōibus & nullitatis dictōibus & seu cōmissionibus sol. 2. l. s. 2 d.

Pro quolibet libello seu petitione positionibus capitulis porrigeū. subscriptorum sol. vnum. l. s. 1 d.

Pro q̄libet inthimatiōe iterloquutorie & sniæ cū relatione sol. vnū l. s. 1 d.

Actorum vero den. sex l. s. d. 6

Pro quolibet instrumento ad quodlibet tribunal fiendo habeant notarii solutionem iuxta taxationes præfati collegii.

Pro qualibet interloquutoria & declaratione nō habente vim diffinitiuæ prout sunt cōpromissū fiendū, ad vlteriora procedendū sol. 1 l. s. 1 d.

Pro qualibet sententia & interloquutoria habente vim diffinitiuæ & aliis instrumentis seruentur taxationes præfati collegii & statuta Placentiæ.

Sup proclamationibus fiēdis de bonis vēdēdis ad cridas seruent taxæ infræ.

Primo si bona fuerint valloris librarum quattuorcentum, pro requisitione & commissione proclamationum cum relationibus soluantur proponente ad proclama vltra scripturam & ab inde infra sol. quadraginta. l. 2 s. d.

Et hoc vltra mercedē legētis p ptē elligēdi q in ciuitate hēat lib. tres. l. 3 s. d.

Extra vero ciuitatem vltra prædictam caualchatam & expensas cibarias & equum sol. vigintitres l. 1 s. 3 d.

Si vero fuerit a libris quattuorcentum vsq; in decem mille ab inde infra soluatur ad rationem soldi vnius pro quolibet centenario librarum vltra summam prædictam. l. 2 s. d.

Si vero a libris decem mille supra quantacunq; sit quantitas ad rationem denariorum sex pro singulo centenario

Et hæc omnia vltra scripturam extrahendi in actis.

Et notarii actorum teneantur legere absq; aliqua mercede excepta caualchatura foris pro q̄ soluatur vltra expensas cibarias & equū sol. vigititres pro quolibet diei si pars voluerit per notariū actorum legi alioquin possit retinere pro lectore libras tres imperialium vltra caualchaturam foris & expeñ. quas pars soluat.

Pro comparitionibus citationibus & aliis seruentur taxationes ciuilium.

Pro sententiis & declarationibus in causis prędictis soluatur pro dimidia aliarum sententiarum iudicialium.

Pro qualibet licentia associationis pro qua non fit processus, nec vocatur pars cum relatione.

Si quantitas fuerint vsq; ad summam libr. quattuorcentum & ab inde infra sol. sexdecim. l. s. 16 d.

Si vero ab inde supra vsq; in libris mille sol. trigintaduos l. 1 s. 12 d.

Si vero abinde supra quantacunq; sit quantitas sol. 46 l. 2 s. 6 d.

Et hæc vltra scripturam extractionis pro qua soluatur ad rationem sol. duorum pro qualibet carta iuxta formam actorum.

Taxatio

TAXATIONES

VERO SERVANDE PER NOTARIOS ACTVARIOS AD CRIMINALIS OFFICIVM.

PRimo pro qualibet fideiussione præstanda per consules villarum a quolibet eorum sol. quattuor lib. sol. 4. di.

Pro qualibet comparitione sol. duos l. s. 2 d.

Pro denuntia maleficii danda per consules villarum sol. tres l. s. 3 d.

Pro denuntia cuiuslibet massarii viciniarum ciuitatis sol. duos l. s. 2 d.

Pro qualibet fideiussione præstanda pro quolibet massario viciniarum ciuitatis sol. duos l. s. 2 d.

Pro quolibet teste recipiendo vbi non ingeratur pœna sanguinis, & si contingerit eos repeti derapta mercede scripturæ sol. tres l. s. 3 d.

Si vero ingeratur pœna sanguinis pro quolibet teste seu inditio recepto sold. sex etiam dando eos parti requirenti in publica forma de mandato iudicis sol. sex l. s. 6 d.

Pro qualibet carta testium & actorum receptorum & factorum cum interrogatoriis habeant notarii prout ordinatum fuit ad ciuilia sol. 4 l. s. 4 d.

Pro qualibet comparitione fienda & danda ad banchum criminalium vbi nō ingeratur pœna sanguinis sol. quattuor l. s. 4 d.

Pro qualibet fideiussione præstanda dicta occasione sol. duos l. s. 2 d.

Si fuerint a tribus supra quot quot fuerint inquisiti, & omnes compareāt ex eadem causa soluant in totum sol. decem l. s. 10 d.

Pro secunda comparitione omnes soluant simul in totum sol. tres l. s. 3 d.

Et pro exceptionibus & aliis scripturis fiendis contra indicia & alia sol. tres l. s. 3 d.

In causa vero vbi ingeratur pœna sanguinis possint notarii percipere & habere a comparentibus, & seu in iudicis fortiam se constituentibus & comparitione fienda sol. nouem l. s. 9 d.

Si vero fuerint plures comparentes & seu constituentes quot quot fuerint cō stituti pro singulo vltra primum sol. quattuor l. s. 4 d.

Et vbi se non constituerint pro scomparitione cuiuslibet eorum soldos duos l. s. 2 d.

Pro quolibet teste recepto ad deffensionem vbi non ingeratur pœna sanguinis vltra scripturam sol. tres l. s. 3 d.

Pro quibuscunq; testibus recipiendis super aliquibus litteris occasione alicuius gratie impetrande, occasione alicuius banni corporalis possint habere notarii computatis literis & testibus banni in totum vltra scripturam sold. trigintaduos. l. 1 s. 12 d.

Pro qualibet accusa damni dati & turbate possessionis quot quot fuerint accusati vz. l. s. 1 d.

Pro qualibet signatura possint percipere sol. vnum l. s. 1 d.

Pro qualibet comparitione fienda occasione instrumentarum accusarū quot quot sint comparentes modo sint in vna comparitione cum fideiussione a tribus infra sol. quattuor. s. s. 4 d.

HAYKOBA ОНУ имени Н. МЕЧНИКОВА

TAXATIONES

A tribus vero ſupra pro quolibet eorum vltra primam comparitionem ſol. vnum, lib. ſol. 1 di.

Si vero contingerit examinari teſtes in prædictis & aliqua acta fieri habeant notarii prout ad ciuilia tm̃ & non vltra

Pro qualibet carta actorum ſol. duos & pro qualibet carta teſtium ſol. 4

Pro qualibet deſcriptione ſeu inuentario bonorum fiendo ſi valuerint bona alib. quattuor centum infra habeant notarii ſoldos decem vltra ſcripturam. lib. ſol. 10. di.

Si vero valuerint à lib. quattor centum vſq; in mille ſol. 20. lib. 1. ſol. di.

Si vero a libris mille ſupra quantacunq; ſit quantitas ſol. 32 li. 1. ſ. 12 di.

Si vero contingeret equitare ad aliquã deſcriptione faciẽdam occaſione alicuius homicidii facti: ſeu cuiuſcunq; cauſæ capitalis poſſint habere a malefactoribus ſeu in eorum bonis ſol. quinquaginta pro qualibet die computata victura equi vltra mercedem deſcriptionis & expenſarum cibariarũ quę merces duplicetur ad rationem de qua ſupra.

Pro qualibet canzellatura alicuius banni & condemnationis pecuniare a libr. centum infra ſol. quattuor. lib. ſol. 4. di.

Si vero a lib. centum ſupra quantacunq; ſit quantitas ſol. octo l. ſ. 8. d.

Pro qualibet canzellatura cuiuſlibet banni & condemnationis corporalis teſtonos duos.

Et dicti notarii non poſſint pro copiis inſtrumentorum litterarum & proceſ ſuũ producens in cauſis niſi pro ſcriptura iuxta limitationẽ factã ad ciuilia vz. ad rationem ſol. vnius pro qualibet carta & quelibet carta contineat lineas viginti ſcripturæ & pro ſingula linea dictiones ſeptem ad minus.

Pro qualibet interloquutoria remiſſionis fienda in cauſa criminali vbi non ingeratur pœna ſanguinis habeant notarii a parte in cuius fauorem facta fuerit pro quolibet inquiſito teſtonum vnum

Si vero factum fuerit in cauſa vbi ingeratur pœna corporis a quot quot fuerint inquiſiti pro quolibet ſolidos quadraginta lib. 2 ſol. di.

Pro qualibet abſolutione fienda in aliqua cauſa criminali ubi ingeratur pœna ſanguinis ad inſtantiã partis requirẽtis quot quot fuerint inquiſiti a tribus infra ſol. vigintiquinq; & ab inde ſupra pro quolibet ſolidos duodecim.

Pro qualibet ſententia abſolutoria in cauſa criminali vbi ingeratur pœna ſanguinis vel corporis poſſint ipſi notarii accipere & habere a quolibet cõparente & abſoluto & in fortiam conſtituto a duabus perſonis infra ſol. 50.

Et ſi abſoluti fuerint plures ex cauſa inſtã non poſſint notarii a duabus perſonis ſupra recipere taxam prędictã ſed percipere a quolibet abſolutio dicta de cauſa ſolidos viginti.

Et q; dicti notarii poſſint percipere & habere pro qualibet teſtimonio ſeu examine fiendo pro detentum in carceribus ex cauſa capitali etiam ſi fierent in tormentis ſeu pro mercede ſcripturæ, & etiam ſi plures in eodem die & dictis locis examinarentur examen vnum intelligatur ſol. vigintiquinq;.

FINIS.

FERIAE

DE FERIIS.

OMnes dies totius anni, exceptis diebus, & feſtiuitatibus infraſcriptis in quibus feriæ ſint introductæ, intelligantur, & ſint iuridici videlicet.

DE MENSE IANVARII.

Die primo	Circunciſio Domini vſq; ad octauam.
Sexto.	Epiphania.
Septimo.	Sancti Chriſtophori.
Octauo.	Octaua circunciſionis.
Tertio decimo.	Sancti Hylarii.
Decimo ſeptimo.	Sanctorum Sauini, & Antonii.
Vigeſimo.	Sanctorum Fabiani, & Sebaſtiani.
Vigeſimo primo.	Sanctæ Agnetis.
Vigeſimo ſecundo.	Sancti Vincentii.
Vigeſimo quinto.	Sancti Pauli.

FEBRVARII.

Primo.	Sanctæ Brigidæ.
Secundo.	Sanctæ Mariæ purificatio.
Tertio.	Sancti Blaſii.
Quinto.	Sanctæ Agathæ.
Nono.	Sanctæ Apoloniæ.
Vigeſimo ſecundo.	Sancti Petri cathedra.
Vigeſimo quarto.	Sancti Matthei.

Anno vero biſeſti, die vigeſimo quinto celebratur.

MARTII.

Septimo.	Sancti Thomæ de aquino.
Duodecimo.	Sancti Gregorii.
Decimo nono.	Sancti Ioſeph.
Vigeſimo primo.	Sancti Benedicti.
Vigeſimo quarto.	Vigilia.
Vigeſimo quinto.	Sanctæ Mariæ annunciatio.

& mutatur Milleſimus.

APRILIS.

Quinto.	Sancti Vincentii ord. præd.
Vigeſimo quarto.	Sancti Georgii.
Vigeſimo quinto.	Sancti Marci, & Franchæ.
Vigeſimo nono.	Sancti Petri mart. ord. prædicatorum.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

FERIAE

MAII.

Primo,	Sanctorum Iacobi,& Philippi.
Tertio,	Sanctæ Crucis.
Sexto.	Sanctæ Ioan.ante portam latinam.
Vigesimo,	Sancti Bernardini.

IVNII.

A calendis mensis Iunii, vsq; ad calendas mensis Augusti, exclusiue, omnes dies sunt feriati,propter messes.

Vndecimo.	Sancti Barnabæ apostoli.
Tertio decimo.	Sancti Antonii de Padua
Quinto decimo	Sancti Bernardi Abbatis
Decimo nono	Sanctorum Geruasii & Prothasii
Vigesimo secundo	Sancti Iuliani
Vigesimo quarto	Sancti Ioannis baptistæ
Vigesimo nono	Sanctorum Petri & Pauli.

IVLII.

Primo	Vigilia
Secundo	Virginis Mariæ visitatio
Tertio	Vigilia
Quarto	Sancti Antonini
Decimo tertio	Sanctæ Margaritæ
Decimo septimo	Sancti Alexii
Vigesimo secundo	Sanctæ Mariæ Magdalenæ
Vigesimo quinto	Sancti Iacobi
Vigesimo sexto	Sanctæ Annæ
Vigesimo octauo	Sáctoꝝ Nazarii,& Celsi,ac Raymūdi.

AVGVSTI.

Primo	Sancti Petri ad vincula
Quarto	Vigilia
Quinto	Sanctæ Mariæ ad niues
Sexto	Sancti Sixti,& trāsfig.D.N.Iesu Chri.
Decimo	Sancti Laurentii
Duodecimo	Sanctæ Claræ
Decimo quarto	Vigilia
Decimo quinto	Sanctæ Mariæ assumptio.
Sexto decimo	Sancti Rochi
Vigesimo quarto	Sancti Bartholomæi apostoli.
Vigesimo sexto	Sancti Alexandri
Vigesimo octauo	Sancti Augustini

FERIAE

Vigesimo nono	Sancti Ioannis Baptistæ decol.

SEPTEMBRIS.

Septimo	Vigilia
Octauo	Virginis Mariæ Natiuitatis
Decimo	Sancti Nicolai de tolentino
Decimo tertio	Sancti Mauri tertii Episcopi Placen.
Decimo quarto	Sanctæ Crucis
Decimo quinto,incipiunt feriæ propter vindemias,& seminationes,& durant triginta dies.	
Sexto decimo	Sanctæ Euphemiæ
Vigesimo primo	Sancti Matthæi apostoli
Vigesimo sexto	Sanctæ Iustinę prōnæ Placen.
Vigesimo nono	Sancti Michaelis
Trigesimo	Sancti Hieronymi.

OCTOBRIS.

Quarto	Sancti Francisci
Octauo	Initium nundinarum quarum occasione, sunt omnes feriati, vsq; ad diem vigesimum secundum, inclusiue, quāmuis exemptio incipiat die sequenti.
Nono	Sancti Donini.
Sexto decimo	Sancti Galli
Decimo octauo	Sancti Lucæ
Vigesimo secundo	Finis Nundinarum
Vigesimo octauo	Sanctorum Simonis,& Iudæ
Vigilia omnium Sanctorum.	

NOVEMBRIS.

Primo	Commemoratio omnium sanctorum
Secundo	Commemoratio defunctorum
Vndecimo	Sancti Martini
Tertio decimo	Sancti Antonini inuentio
Vigesimo primo	Virginis Mariæ Præsentatio
Vigesimo quinto	Sanctæ Catharinæ sinaycæ
Trigesimo.	Sancti Andreæ.

DECEMBRIS.

Quarto	Sanctæ Barbaræ virg.& mart.
Sexto	Sancti Nicolai

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

FERIAE

Septimo. Sancti Ambrosii Doct. eccle.
Octauo. Virginis Mariæ, conceptio.
Decimo tertio. Sanctæ Luciæ.
Vigesimo primo. Vigilia.
Vigesimo secundo. Sancti Thomæ, & à vigilia sancti Thomæ, omnes sunt feriati, vsq; ad octauam circuncisionis, videlicet vsq; ad octauam Ianuarii.
Vigesimo quarto. Vigilia.
Vigesimo quinto. Natiuitatis D. N. Iesu Christi.
Vigesimo sexto. Sancti Stephani.
Vigesimo septimo. Sancti Ioan. Euangelistæ.
Vigesimo octauo. Sanctorum innocentium.
Trigesimo primo. Sancti Siluestri.

FERIAE GENERALES.

Dies tres ante Ascensionem Domini
Ascensio Domini.
Vigilia Penthecostes.
Festum Penthecostes, cum duobus sequentibus.
Vigilia, &
Festum corporis Christi.
Omnes dies Dominici.
Dies Iouis frixorii, & sequentes, vsq; ad diem Mercurii sequẽtis inclusiue.
Dies Sabbati oliuarum vsq; ad diem octauæ Resurrectionis inclusiue.
Omnes deis Veneris, mensis martii, qui incidunt, in quadragesima.

PRIMVS

IN NOMINE SANCTAE, ET INDIuiduę trinitatis: & ad laudem dei oipotentis, eiusq; piissimæ mris: & beati antonini militis protectoris huius ciuitatis totiusq; curiæ cælestis, ad reuerẽtiam sanctæ mris ecclesiæ, & sancti Romani Imperii, ad exaltationẽ, & statũ perpetuũ magnifici dñi nostri, dñi Galeaz vicecomitis: comitis virtutũ Mediol. Placẽtiæ, Pergami, Cremone, laudæ, cumarũ, verzellarũ, &c. domini generalis ad bonum & pacificum statum ciuitatis Placẽtiæ, & districtus infrascripta sunt statuta: deo propicio perpetuo valitura, facta condita emendata & correcta sumpta etiam ex statutis episcopatus & districtus domini generalis.

RVBRICA QVOD DOMINVS GALEAZ SIT ET INTELLIGATVR DOMINVS PLACENTIAE, ET CETERA.

IN PRIMIS statutum, & ordinatum est, quod idem dominus Galeaz vicecomes virtutum Mediol. &c. Dominus generalis sit, & intelligatur esse, per se, heredesque suos, in perpetuum ciuitatis Placentiæ, episcopatus, & districtus, dñus generalis & habeatur, & intelligatur habere, p se, suosq; heredes, ciuitati, epatui, & districtui, merũ, & mixtũ imperiũ & gladii ptãtem, iurisdictionẽ oimodã, & exercitũ eorundẽ: ita & taliter q; dictus magnificus dominus noster dictum imperiũ & iurisdictionem exercere possit, in ciuitate prædicta episcopatu, & eius districtu Placentiæ plenarie, & expresse, per se, vel cui commiserit, libere sine aliqua legum vel statutorum cõtradictione, dantes, & concedentes eidem, ex abundanti, plenum, & generale arbitrium, & bailiam de exercendis dictis imperio, & iurisdictione in ciuitate, episcopatu, & destrictu prædictis, sicut, & quomodo eidem videbitur, & placuerit, concedentes etiã eidẽ omnia iura ciuitatis nostræ: tã in redditibus, q̃ in fluminibus, & aque ductibus, montibus, & piscationibus, venationibus, tesauris, & alia quecunq; ad dcãm ciuitatem nostrã eiusdemq; episcopatũ, & districtum pertinere noscũtur de consuetudine, vel iurisdictione, taliter q; de prædictis oĩbus facere possit pro eius libito voluntatis: & in ipsum magnificum dominum nostrum eiusq; hæredes ptãtem omnem communis prędicti & imperiũ trãsferentes. Statuentes etiã q; quicquid idem dominus dominus noster magnificus per litteras vel in alio modo præceperit iniunxerit decreuerit vel mandauerit pro lege vel statuto ciuitatis nostræ precise debeat obseruari: ita q; eius voluntas in quolibet casũ declaret, addat, corrigat, supplet, minuat: & de nouo faciat statuta, & eorum interpretationem: suppletiones & minutiones, & correctiones, & ꝑsentibus statutis, & futuris, in perpetuum in ciuitate Placentiæ prædicta. Et prædictæ declarationes, additiones, correctiones, suppletiones, minutiones, & de nouo factiones, pro statutis & legibus debeant obseruari: non obstãtibus q̃tũ ad ꝑdicta vel aliquod prędictorũ aliquibus legibus, vel canonibus, statutis, vel cõsuetudinibus priuilegiis, vel decretis, q̃ prædictis vel alicui ꝑdictorũ viderentur quõlibet esse contraria

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

LIBER

RVBRICA QVOD IN CONSILIO GENERALI ELIGANTVR .LX. AD BREVIA.

2 ITem statutum,& ordinatū est,q̄ deinceps electio potestatis cōis Placē. fiat hoc modo,videlicet q̄ in consilio generali comunis Placē. eligantur sexaginta electores ad breuia.s.decem pro q̄libet porta, q eligere debeāt potestatem futurū:de quibus debeant esse quadraginta in concordia:& ille q habuerit quadraginta voces sit & esse debeat potestas secundū formam statutorum & ordinamentorum cōis Placen. & q̄ dicti electores debeant elligi in dicto consilio in mane,ante tertiam:& teneantur , & debeant elligere ptātem anteq̄ pulsetur ad completorium fratrum minorum,vel predicatorum. Alioquin sint priuati iure eligendi & vlterius elligere non valeant illa vice:& elligant de nouo alii electores in consilio generali modo supradicto qui elligant ptātem forma supradicta:& ptās teneatur facere legi hoc statutum ipsis electoribus postq̄ simul fuerint congregati:& hæc oīa præcise debeant obseruari,q̄ electio fieri debeat,per duos menses ante exitum cuiuslibet potestatis.

RVBRICA DE SINDICO MITTENDO POTESTATI.

3 ITem statutum est,& ordinatum,q̄ dominus potestas Placen. presens: & qui pro tpe fuerit,teneatur,& debeat mittere sindicū tubatorē, cōis Placen. cū vno notario,dictarie Placen. infra sex dies electo in potestatem a die electionis factæ de ipso potestate electo:& q̄ dominus potestas teneatur,& debeat facere examinari litteras,& sindicatus instrm̄,q̄ mitti debebunt electo in ptātem,duobus iurispitis,si facta fuerit iure debito:& si dictus ptās hoc nō obseruauerit , sindicetur , & sindicari debeat , & condemnetur in .xxv. libris Placē. nulla exceptione obstante.ita q̄ propter ipsam ellectionem non acquiratur ius aliquod:alicui qui elligeretur in potestatem , nisi ipsa ellectio fuerit sibi de nunciata:& salarium promissum per sindicum cōis Placen.& nisi venerit ad dictum regimen de quibus acceptatione & presentatione : & predictis oībus per ipsum nottarium qui mittetur fiat publicum instrumentum.

RVB. DE SACRAMENTO POTESTATIS ET FAMILIE SVE ET SINDICATV IPSORVM.

4 EGo potestas ciuitatis Plac. iuro ad sancta dei euangelia,ad honorē altissimi creatoris,& glorioſe virginis Marie: & beati martiris sci Antonini defensoris huius ciuitatis,& omnium sanctorum,bona fide, & sine fraude, remotis odio,amore,timore,& spetiali proficuo,& dāno meo , & alieno ac oī malignitate,& fraude,regere,& gubernare, & saluare ciuitatē Placē. & districtum,& oēs singulos ciuitatis Placē. & districtus:& rōnē facere per me, & iudices meos ciuiliter,& crīaliter de oībus petitionibus,& q̄rimoniis,aclamētationibus,seu acusis que mihi fiēt,& iudicibus meis & ad me puenerint:seu ad iudices meos vsq̄ ad finē mei regiminis,secūdum formam datam mihi,& iudicibus meis per statuta,& reformationes cōis Placen. factas & fiendas & secundum iura communia in casibus p statuta non terminatis: Et septem iudices ha

In cp̄is Juram. Potestat. et rect. alicui⁹ p̄ Bart. in l. equi⁹ in fi. ff. de fid. et arb. et de Jur. et alii. Sabel. lib. 1. ti. in cap. p̄. de Jur. Jur. in 6.

ces habebo vnus quorū sit vicarius & assessor & alius ad maleficia.aliorum vero vnus sit in causis ciuilibus ad rationem reddendam ad banchum cerui:& alius ad banchum grifonis: alius ad officium camere pro debitis & pecun. comunis exigentis:aliis super victualibus : alius super viis & pontibus & stratis deputatus : & tres milites seu sotios mecū habebo & tenebo toto tēpore mei regiminis:& pro feodo : & sallario meo ero cōtētus pro me & iudicibus meis tota mea familia si fuero electus & regimen fecero ciuitatis Plac.& districtus vsq̄ ad sex mēses in mille trecētis libris Placē. tm̄ pro me & iudicibus meis & tota mea familia seu sotietate secundum q̄ in conuentionibus factis inter me ex vna parte & cōe Plac.vel eius sindicum ex alia plenius continetur : Quod salarium habere possum & nō aliter p tres terminos videlicet tertiam ptē primis duobus mēsibus: Aliam tertiā ptē secundis duobus mēsibus. Vltimā tertiā ptē vltimis duobus mēsibus dicti mei regis. Saluo q̄ de hac tertia pte vltima ducente libre Placen. deponi debeant penes idoneū & legalē campsorem ciuitatis Pla.& illas ducētas lib sic depositas penes idoneū & legalē cāpsorem possim hr̄e & debeā finito tpe sindicatus si fuero absolutus nec vltra predictā q̄titatem hr̄e vel regrere possim nec debeam p̄ me vel p̄ alium aliquo mō casu vel ingenio nec occasione hospitii:seu domus vel aliq̄ alia occasione: nec possim exire de districtu Placē.toto tpe mei regis:nec inde licentiam petere cōsilio vel cōi Plac.nisi pro negotiis & vtilitatibus spetialibus cōis. In cōsilio due ptes ipsius consilii sint in concordia de licentia danda mihi ptāti. Item q̄ ego ptās non possim repatriare aliq̄ ratione seu modo vel cā idē obseruetur de iudicibus & militibus ptātis q̄ nō possint repatriare aliq̄ ratione seu modo absq̄ licentia consilii generalis cōis Plac.& cum licentia consilii generalis comunis Placē.possint repatriare & non aliter possint stare p̄ .x. dies & non plus:& ero cōtentus de dicto salario tm̄ nec aliqd vltra recipiam ab aliquo etiam escu lentum vel poculentum nec cum aliquo ciue comedam in ciuitate Placentie ita q̄ proponi nō possit consuli vel arrengari p̄ aliquem de dicto salario argumentando vel aliqd vltra dictum salarium mihi dan. Et si consiliarii de ciuitate & districtu in ciuitate Placentie in consilio generali vel priuato vel arēgo seu alio modo vel aliqs alius diceret consulendo vel recordando q̄ ptās vltra predicta hr̄et vel reciper condemnetur & condemnatus sit ipso iure q̄libet vice in centum libris Placētie nulla defensione ei data q̄s soluere teneatur infra quindecim dies postq̄ fuerint predicta: & quam condemnationē ipse ptās exigere teneatur infra dictum tp̄s.xv. dierū. Alioqn ipse ptās p̄dat de feodo suo ipso iure libras centum Placen. & oēs iudices & milites quos mecū habuero stare faciam in ciuitate Placen. toto tpe mei regis ad regimē ciuitatis Placen. nisi aliqs de familia mea hr̄et licentiam a consilio generali predicto modo: & ipsos ibi tenebo nec aliquē mutabo aliqua ratione vel cā nisi forte cā mortis & casu quo mihi liceat alium accipe loco defuncti : & super hoc nō possim habere vel regrere consilium : & si receptum fuerit nihil valeat Sed sit cassum & irritū & nullius valoris : & tenear ego ptās hr̄e vel habebo toto tpe mei regiminis in mea familia vigintiduas p̄sonas ad minus computatis i his iudicibus & militibus meis & octo domicellis quos tenere debeo:& etiā computatis sex regatiis quos tenere debeo & vltra predictum numerum habebo.xxv. baroarios siue soldatos pedestres quorū q̄libet habeat de hauere cōis Plac.viginti

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

duarios Pla.tm̃ inter quos non sit nec esset debeat filius, aut frater seu nepos mei potestatis aut iudic. seu militum meorum, vel alicuius eorũ: & quilibet sit maior decẽocto annorũ: & qui soldatarii, & baroarii nõ possint aliqd accipe vel hr̃e in ciuitate Pla. vel suburbiis pro aliquo pignorãdo seu pro aliqd exequendo in pena .xl. soldorũ, & in pena ptãti .xxv. librarũ: & iudicibus eius nisi faciant restitui: & si contingeret aliquẽ ex dictis baroariis, ire ad pignoran. in ep̃atu & districtu Pla. pro debito priuato q̃ tũc possit habere pro eius salario siue mercede pro quolibet eorũ denar. quatuor pro quolibet milliari pro eũdo & redeũdo dũmõ nõ sint vltra duos: & teneat hr̃e, & habebo toto tpe mei regis .xii. equos cõtinue inter quos sint destrarii & .v. alii equi de armis quos ego ptãs habebo & tenebo meo rixigo & fortuna seu casu inueniẽdo ad dcm̃ regimen stando & redeũdo eo saluo q̃ si destrarius vel equus de armis: vel roncinus mei ptãtis fuerit mortuus in p̃lio seruitio cõis Placẽ. possim hr̃e pro emẽda & restitutione ipsius destrarii vel roncini estimatione eius quod fuerint extimati secundũ formã statuti quod legitur de hoc: & per .v. dies ante introitũ mei regiminis ero personaliter cũ tota mea familia in ciuitate Pla. & iurabo anteq̃ descendã ad hospitium super libro statutorũ clauso & sigillato: & ipsa statuta sup qbus iurabo obseruabo in totum: & obseruari faciam iudicibus & militibus & familiariis meis: & etiã alia statuta & prouisiones que fient p cõe Placen. & teneat ego ptãs ciuitatis Placẽ. & tota mea familia stare & stabo cõtinue in ciuitate Pla. causa sindicatus p .x. dies in quibus debeã sindicari cũ tota mea familia p sindicatores qui electi fuerint nõ habẽdo aliquid a cõi prome & familia mea: eo saluo q̃ si vsq̃ ad .v. dies post exitũ meũ cõtra me vel aliquẽ de familia mea nõ fuerit aliquid dcm̃ vel propositũ ipune possim & libere repatriare cũ tota mea familia & non possim petere licentiã ego ptãs nec aliquis de familia mea seu de mea sotietate p me vel per aliũ seu absolutionẽ redeũdi seu repatriãdi ante dictos .x. dies dicti sindicatus si fuerit mihi dcm̃ vel propositũ cõtra me vel aliquẽ de familia vt supra dcm̃ est. Et si cõtrafecero vel fieri permisero ipso iure sum condẽnatus in trecentis libris Pla. & licẽtia data vel habita nihil valeat ipso iure: sed sit cassa irrita & nullus valoris: quã condẽnationẽ ptãs qui pro tpe fuerit teneatur & debeat exigere, & recupare & ipsum ptãtẽ cũ tota sua familia p̃sonaliter detinere donec de predictis satisfecerit comuni Placen. Alioquin ipse ptãs qui nõ recuperauerit ipsam condemnationẽ amittat de feodo suo & salario trecentas libras Placen. ipso iure: & ille qui allegauerit vel arengauerit cõtra predicta vel aliquod predictorum in consilio generali vel spetiali sit condẽnatus ipso iure in libris cẽtum Pla. qualibet vice quos ptãs teneatur exigere infra .xv. dies. Alioquin p dat ipse ptãs de suo feodo libras centum Placen. & teneat stare ad sindicatum predicto modo & forma: ita q̃ non possim sindicari nec debeam: nec aliqs de familia mea possit sindicari: durãte officio mei regis: sed post finẽ mei regiminis: & finito meo regie debeã sindicari ego & familia mea modo predicto: & non aliter: & totũ id in quo fuero cõdẽnatus reddam & restituam cõi Placẽ. vel illi seculari p̃sone cui fuero cõdemnatus seu cui fuerit cõdẽnatus aliquis de familia mea infra .x. dies a tpe cõdẽnationis facte per ipsos sindicatores infra dictũ tp̃s .x. dierũ vel post. Et anteq̃ exeam de dicta ciuitate ego & familia mea soluam condemnationes predictas in pecunia numerata. Que oĩa superius

perius ordinata significentur potestati per literas comunis Placen. tempore quo regimẽ vel potestaria denũciabitur ipsi ptãti: & hoc statutum: & oĩa & singula q̃ in ipso statuto continẽtur sint precisa & precisum: & in q̃libet parte sui: & precise in qualibet parte sui debeant obseruari: & de hoc non possit dari neq̃ peti licẽtia a consilio generali seu speciali seu arengo: & inde peti possit absolutio ab aliqua persona ecclesiastica, seu seculari nec recipi preterquã a domino. Et si data fuerit seu facta vel recepta non teneat ipso iure nec valeat: sed semper oĩa & singula superius ordinata precise inuiolabiliter obseruentur: & si contingeret ipsum potestatem condemnari per sindicatores comunis q̃ occasione dicte condemnationis in ciuitate sua nunquã possint accipere represalias contra comune: & homines & res ciuitatis Placẽ. & precise teneatur iurare tẽpore presentationis sui regiminis se obseruaturum predicta.

RVBRICA DE SACRAMENTO IVDICVM.

5 OMnes potestates iudices & milites seu potestatis sotii teneantur iurare in consilio generali cõis Placen. prima die, vel sequenti introitus regiminis potestatis q̃ facient eorum officia bene, & legaliter & obseruabunt statuta, & ordinamenta comunis placen. facta & fienda in pena librarum .xxv. Placen. si dictum non prestauerint sacramentum.

RVBRICA DE OFFICIO POTESTATIS EIVS IVDICVM ET FAMILIE SVE.

6 TEneatur ptãs & eius iudices, & qlibet de ipsius familia, officium eorũ exercere, & exerceri facere espensis ipsius potestatis, tã in ciuitatẽ quã districtu Plãcen. ita q̃ nihil hr̃e vel requirere possint a comuni Placẽ. vel aliqua comunitate vel villa, siue etiam ab aliqua directo vel per obliquũ: pro eo q̃ irent in districtu Plac. vel pernoctarent in ipso districtu Plac. occasione eius, vel eorum officii quacũq̃ occasione seu causa cum sint & esse debeant contẽti salario dicto potestati ordinato per statutum nõ obstante aliquo statuto consuetudine vel reformatione in contrarium loquentibus.

RVB. DE EQVIS POTESTATIS ESTIMANDIS.

7 TEneatur ptãs infra .x. dies ab introitu sui regis, estimari facere equos suos p tres bonos viros inter quos sit vnus equorum mareschalcus, eligendus p sapiẽtes tunc negotiis cõis Placẽ. presidẽtes. Et fiat monstra de dictis eqs & tota familia sua & baroariis ipsius ptãtis quolibet mense corã dictis tribus bonis viris cum dictis tribus ex sapientibus: & q̃ dicti tres boni viri iurent bene & legaliter facere oĩa q̃ in dicto statuto continentur.

RVB. DE OFFICIO CAMERARII.

8 OMnes & singuli officiales cõis Placẽ. cogantur reddere rationẽ sui officii & sue administrationis officiali seu offic. sup hoc deputatis: Et reliqua inferre camerario cõis Placen. infra mensem post exitum sui

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

officii numerandum in pena libr.x. Et nihilominus ad rationem reddendam teneantur. Que rationes reddantur ipsis officialibus cum duobus bonis uiris ad hoc p potestatem seu sapientes negotiis cõis Plac. tunc presiden. eligẽdis.

RVBR. DE RATIONE CAMERARII REDDENDA.

9 CAmerarius cõis Placen. teneatur reddere rationem quolibet mẽse in consilio generali facta prius & discussa dicta ratione per ipsum camerarium coram sex sapientibus iuratis: videlicet duo pro qualibet porta per ptãtem: siue sapientes q pro tpibus fuerint eligendi: quorum qlibet habeat a cõi pro suo salario.xviii.denar. pro quolibet die quo fuerit circa examinationem ipsius rationis. Qui camerarius teneatur qcqd receperit: & quicqd soluerit pro cõi scribere seu scribi facere p ordine in libris introitus & exitus ad hec deputatis & reddita ratione dicti libri remaneant in comuni: ita tamen quod cum dictis sapientibus sint tres ex sapientibus: tunc negotiis comunis presidentibus.

RVBRICA DE REVISAMENTIS CONTRA COMVNE PLACEN.

10 NVllum reuisamentum valeat nisi factum fuerit de licentia & mandato consilii generalis. Nec etiam aliquis possit scribi vltra viginti soldos pro creditore cõis in libris creditorum comunis Placen. absq; licentia & mandato consilii generalis: vsq; vero in.xx. soldis possit scribi per camerarium de mandato sapientis & sapientum q pro tpibus fuerint. Saluo q̃ non obstantibus p̃dictis camerarius possit concedere & dare reuisamentum tubatoribus & curreriis comunis Placentie pro feodis eorum de condempnat. comunis Placentie.

RVBR. DE ALIENATIONE CAMERARII DE RE COMVNIS PROHIBITA.

11 NOn possit camerarius comunis Placen. aliquam rem comunis Pla. vendere locare vel in emphitheosim dare seu aliqualiter alienare seu in aliũ transferre nisi de mandato & consensu cõsilii generalis. Saluo statutum quod loquitur q̃ Camerarius possit concedere vel vendere aquas: seu ius earum.

RVBRICA DE COMPENSATIONE NON FIENDA CONTRA COMVNE PLACENTIE.

12 NVllus debitor comunis ex quauis causa possit obiicere compensationem eius siue pro eo quod habere debet a comuni nisi pro suo facto habere deberet non ex aliqua cessatione quo casu teneatur potestas & eius iudices ipsam condemnationem omnino admittere.

RVB. DE RECVPERATIONE BONORVM ET DEBITORVM COMVNIS.

13 TEneatur potestas & iudex camere toto posse exigere & recuperare quicquid habere debet comune tam per captionem bonorum & rerum quam etiam si opus fuerit personarum.

RVBRICA DE ROBA TVBATORVM.

14 ITem statutum est q̃ quilibet potestas teneatur & sit obligatus vinculo sacramenti vnam robam magnam vni ex tribus tubatoribus vt hactenus est consuetum.

RVBRICA DE CONDEMNATIONIBVS CONIGNANDIS CAMERARIO.

15 OMnes condemnationes & absolutiones criminales que fient per potestatem vel alios quoscunq; comunis officiales teneantur potestas & ipsi officiales incontinẽti postq̃ fuerint late in publica comptione tradere, & cõsignare camerario cõis Plac. seu notar. camere pro ipso notario & camerario. Qui notarii teneantur vsq; ad octo dies in pena decem librar. Placen. scribere ipsas condemnationes & registrare in libro camere ad hoc spetialiter deputato: & sub pena predicta teneatur camerarius ipsas sic facere registrari & scribi, & ipsi scriptis sic & registratis originale penes ipsum camerarium debeat remanere. Et nihilominus dicte condemnationes debeant remanere penes potestatem & vicarium.

RVBRICA DE REBVS COMVNIS CONSIGNANDIS CAMERARIO.

16 QVicquid de hauere vel rebus cõis Pla. puenerit ad ptãtem seu aliũ officialem vel eius familiam. Teneatur ptãs & qlibet alius officialis tradere & tradi facere & cõsignari camerariis ipsius comunis eadẽ die: vel sequenti in pena .l. librarum qua si secus fecerit incurrat ipso facto.

RVBRICA DE NOMINIBVS POTESTATVM ET EORVM FAMILIE SCRIBENDIS IN LIBRO.

17 CAmerarius comunis Placen. teneatur habere vnum librũ de cartis edinis vel pecorinis in quo scribantur nomina potestatum iudicum militum seu sotiorum eorum & aliorum officialium comunis Placen. Et ad quæ officia & per quantum tempus sunt deputati & nomina omnium notariorum deputatorum ad ipsa officia & quolibet eorum ad hoc vt acta que fient scribi valeant per quos fuerint scripta quotiens fuerit opportunum.

Et quod vicarius potestatis teneatur compellere camerarium ad perficiendum predicta in statutis contenta.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ГРЕЧНИКОВА

LIBER

RVBRICA DE BVLETA POTESTATIS.

18 NVllus potestas vel officiales comunis Placētie vel alia quauis singularis persona collegiū vel vniuersitas habere possit de pecuniis comunis Placentie nisi habeat bulletam a potestate: seu sapiētibus tūc presidentibus negotiis comunis Placen. Que bulleta sit registrata in actis dictarie comunis, & per eos facta.

RVB. DE HOSPITIBVS NON MOLESTANDIS.

19 NVllus potestas iudex officialis stipēdiarius vel persona in officio vel extra officiū cōstituta possit aliq̄liter cogere vel cogi seu cōpelli facere aliquē hospitē albergatorē vel aliā p̄sonā contra eorū voluntatem ad comodandum vendendum locandum vel aliqualiter concedēdum sibi vel alicui alii persone lectos seu eorum apparatus contra eorum voluntatem in pena decem librarum Placen. cuilibet contrafacienti & qualibet vice.

RVBRICA DE CONFESSIONE POTESTATIS.

20 POtestas teneatur per publicum instrumentum facere confessionem camerario cōis Placen. de omni solutione salarii sui tempore quo recipiet vltimam solutionem salarii sui.

R. DE ELECTIONE SINDICATORVM POTESTATIS.

21 TEneatur potestas prima vel secūda die introitus sui regiminis congregare cōsilium generale in quo eligantur septē sindicatores potestatis predecessoris sui: & eius familie. s. i. pro qualibet porta: & alius idsse renter inter quos sit vnus iudex de collegio iudicum comunis Placentie. Et alii laici quorum electio fiat secundū q̄ ipsi consilio placuerit q̄ habeant pro quolibet ipsorum. xx. soldos pro eorum salario.

RVBR. DE OFFICIO IVDICVM RATIONIS.

22 IVdices rōnis ad ciuiles cās ad banchum grifonis & cerui deputati possint & teneantur reddere ius cuicunq̄ conquerenti in ciuilibus: tam in ciuitate Placen. q̄ de districtu vel aliunde: & tā ecclesiastico q̄ laico modo infrascripto in ciuilibus. Quod per iudic. rationis deputatum ad banchū cerui reddatur ius in homines siue cōtra homines & p̄sonas trium portarum s. porte sancti Antonini: porte sancti Laurentii: & porte noue & degurtarum & vltra nuriam & vltra ardam: & per iudicem rationis de bācho grifonis ius reddatur in homines & cōtra homines & personas aliarum trium portarum. s. porte sancte brigide: porte mediolanēsis: & porte gariuerti: & degurtarum deintus nuriam & treuiam: & si aliter factum fuerit sit cassum & nullius valoris. Possit tamen vicarius dñi potestatis reddere ius quibuscumq̄ hominibus ciuitatis & episcopatus: excepto q̄ non posset dare tutores nec curatores.

Rubrica

RVBRICA DE HIS QVE SPETIALITER POTESTATES TENENTVR.

23 TEneatur potestas dare operam cum effectu infra tres mēses ab introitu sui regiminis ingrere toto posse bona & iurisdictiones & iura & res comunis Placen. tam salinarum castrorum iurisdictionem domorū possessionū: q̄ rerū cuiuscūq̄ conditionis & qualitatis existāt: & ea sic reperta poni facere in registro comunis Placen. absq̄ mora.

RVBRICA DE ABSENTIA EIVS SIVE POTESTATIS SIVE ALTERIVS: DE CVIVS PREIVDITIO TRACTATVR.

24 QVotiens aliquid in aliquo consilio generali vel spetiali est tractandum vel fiendum de aliqua re que tangat potestatem vel eius familiam: vel alium quecunq̄ principaliter potestas vel ille de cuius negotio principaliter agitur absint & remoueantur de dicto consilio. Alioquin potestas incurrat penam quinquaginta librarum & qcquid factum fuerit in fauorem eius de cuius negotio agebatur non valeat ipso iure.

RVBR. QVOD NVLLVS IVDEX VALEAT SE INTROMITTERE DE ALTERIVS OFFICIO.

25 NVllus ex iudicibus ptātis possit se intromittere de officio alterius nisi ex cōmissione sibi facta a ptāte q̄ appareat p̄ publicū instrm in pena xxv. libr. Plac. Et etiam sit irritum si secus fuerit attemptatum.

RVB. QVOD MILITES POTESTATIS TENEANTVR EORVM FAVOREM DICTO POTESTATI TRADERE.

26 MIlites aūt ptātis toto eorū posse teneātur dare consilium & adiutorium & fauorem ptāti faciendi & cōplendi suum regimen & potestariam vsq̄ ad finem ad maiorem vtilitatem & honorem & bonū statum ciuitatis & hoīum Placen. & districtus: & quicquid eis cōmissum fuerit per ptātem pro cōi Placen. bene & fideliter facere. Ita tamen q̄ ipsi milites non possint nec debeant se intromittere de officio iudicis seu aliquo officiorum iudicum. Verum liceat eis occasione rixarum: & sturmi: & maleficii & similium capere, & capi facere, & detineri. Facientes seu facientem predicta vel aliquod predictorū: & ab eo vel ab eis tollere securitatem: & eos presentare & presentari facere corā ptāte, & similia facere q̄ ptinēt ad officiū militū.

R. QVOD POTESTAS NEC NON EIVS MILITES NON TENEANTVR ALIQVEM PERCVTERE.

27 STatutum est q̄ potestas vel aliquis societatis eius vel familie non percutiat vel percutere possit gladio vel fuste seu baculo vel manu aliquē

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.МЕЧНИКОВА

ciuitatis Plac. vel districtus: nisi esset in hostili cápo: vel prope inimicos vel ni si esset in rixa q̄ aliter diuidere non posset sub pena librarum .l. Placentie.

RVB. DE PROHIBITIONE REI COMVNIS PROHIBITA.

28 POtestas nec aliquis d̄ sua familia nec aliquis forēsis possit emere nec re cipe aliq̄ rē cōis vel q̄ debeat deuenīr in comune nec etiá pignus aliqd̄ nec aliqd aliud ad incátū: sub pena .x. librarum Placen. & quilibet alius emptor teneaī reddere pignus infra octo dies ei cuius fuerit restituto sibi p̄/ tio cum expensis iustis sub pena .x. librarum emptori hec facere recusanti.

RVBR. DE PORTIS POTESTATIS TE/ NENDIS APERTIS.

29 TEddat se facilē vt possit adiri potestas & teneat hostia & portas aper/ tas & patētes a mane, s. ab horá campanarū vsq̄ ad tertiam a nona vs/ q̄ ad vesperas nisi hora comestionis vel iusta causa intercedat.

RVBRICA QVOD IVDICES HORIS CONGRVIS IVS REDDERE TENEANTVR.

30 OMnes iudices ptātis si in ciuitate fuerit teneantur bis in die sedere ho ris cōsuetis publice vbi reddi ius cōsueuit ex eorū officio exceptis die bus iciunii in qbus semel in die sedere eis sufficiat. Et ptās bis in eb/ domada sub pallatio cōis vbi redditur ius sedere publice pro tribunali tenea/ tur nisi iusto impedimēto potestas vel eius iudices fuerint impediti exceptis diebus feriatis quibus sedere vt premittitur minime teneatur.

RVBR. QVOD POTESTAS NON POSSIT ARBITRIVM PETERE IN ALIQVO CONSILIO.

31 SI potestas petierit arbitrium sibi dari ab aliquo consilio comunis Plac. condēnetur & incidat in pena trecentarum librarum Pla. & ipsum arbi trium non valeat ipso iure. Et siquis hoc proposuerit vel consuluerit in pena centum librarum incidat ipso facto.

RVBR. DE FESTO BEATE MARIE VIRGINIS ET BEATI ANTONINI.

32 AD honorem Dei & beate virginis Marie potestas teneatur facere fie ri semel in anno festū honorabile maioris ecclesie Plac. in assumptio ne dicte virginis Marie pro salute aiarū Plac. ciuiū & oium defun/ ctorū eorum quod fiat per potestatē & milites & paraticos & populum Pla. Et q̄ omnes oblationes in laboreriis ipsius ecclesie conuertantur: & q̄ ptās teneatur congregare consiliū generale occasione dicti festi solēniter ordinati Et eodem modo teneatur potestas facere circa ordinem beati Antonini fe/ sti mar

tiri martiris & militis & defensoris ciuitatis Plac. q̄ festū celebratur de mense iulii. Et q̄ vltra predicta oēs ville & castra habētes potestatē vel vicariū ac ēt oēs ville cuiuslibet plebatus teneātur & debeát & cogi possint & debeant per dñum potestatē Plac. ad faciēdū oī anno dictas oblationes in dictis festis videlicet quelibet hēns ptātem seu vicariū vnū paliū concedentē & oēs ville cuiuslibet plebatus insimul vnū paliū pro quolibet plebatu secūdū eius facul/ tatē & prout faciunt paratica ciuitatis Plac. que omnia conuertantur ad labo reria dictarū ecclesiarū. Et q̄ potestas & anciani Placen. teneantur, & debe/ ant eligere tres bonos viros qui supersint, & supereśe debeant laborerio di/ cte ecclesie sancti Antonini: & qui recipiant oblationes pre dictas prout ele/ cti sunt ad laborerium ecclesie maioris Placē. Et q̄ quilibet potestas Placē. teneatur predicta in totum executioni demandare & predicta fieri facere sub pena periurii & librarum centū applican. comuni Placē. & hoc teneatur spe/ cialiter iurare ī principio sui regīs: & si cōtrafecerit possit & debeat sindicari.

RVBRICA DE VACATIONE REGIMINIS.

33 CVm vacatio munerū a iure sit inducta merito duximus statuēdū q̄ q/ libet ptās Placen. & eius iudices & milites seu sotii & vniuersa eius fa/ milia cessent tēpore exitus sui regiminis vel officii p̄ triēnium continue a regi mine vel officio quod habuerant in ciuitate Placen. statuto aliquo non obstā te. Et hoc in pena cuilibet contrafacienti florenorū q̄nquaginta auri & con/ tra hoc non possit dispensari per consilium generale: & ancianos cōis Placen.

RVB. DE CONCORDIA FIENDA INTER CIVES PER POTESTATEM.

34 QVia cōcordia res pue crescūt & discordia maxīe dilabūt̄ vt bonū publi cū augeat̄ teneat̄ ptās cū effectu oibus remediis p̄toribus q̄bus melius si bi videbit̄ expedīr̄ ciues Pl. iter se discordiá hēntes cogeī ad cōcordiá & ve/ rá pacē.

RVB. DE CAMPANA PLAC. HORIS CONGRVIS PVLSANDA.

35 CAmpanā cōis teneatur potestas facere pulsari horis consuetis videlicet in aurora diei vna vice: & circa horam prime tribus vicibus interpola/ tis; & post nonam hora consueta tribus vicibus interpolatis: & circa horam completorii propter salutationē beate virginis Marie fiendū in prima ho/ ra noctis hora consueta ne gentes discurrant per ciuitatē tribus vicibus inter polatis & in q̄libet vice pulsetur ipsa campana .xx. ictibus aliquantulū raris ad hoc vt vnusquisq̄ possit audiri ipsam campanā & ad domum se rediire.

RVB. DE MERETRICIBVS NON POSSENTIBVS HABITARE INTRA FOSSATA.

36 NVlla meretrix publica, habiter vel permittatur habitare infra fossata ci/ uitatis nec etiam questum corporis facere subtus pallatiū vel in platea:

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

seu circa plateam cõis Placen. Et teneatur potestas predicta cum effectu pro hibere & de viciniis ciuitatis infra dicta fossata sitis ad requisitionem massarii: seu alicuius ex vicinis ipsam cõpellere quoties sibi notificatum & requisitum fu erit in pena.xxv.libr. quam incurrat potestas ipso facto. Quibus meretrici/ bus infra dicta loca nullus locet vel tradat domos ad habitandum in pena cẽ/ tum soldorum Placen.& de ipsis domibus potestas nihilominus in pena.xxv. librarum eas expellere teneatur.

RVBRICA DE PROCESSIBVS MALEFICIO RVM FIENDIS.

37 SVper q̃cũq; accusa denũciatione vel inqsitione q̃ vertitur coram iudice maleficiorũm possit & teneat potestas: & ipse iudex cognoscere & pro cedere diebus feriatis & nõ feriatis: ptãs teneatur ipsas accusas denũcia tiones vel iquisitiones siue fuerint incohate coram ipso siue coram predeces/ sore suo terminare diebus feriatis & non feriatis infra duos mẽses a die cõte/ statiõis vere vel ficte numerãdos cõdẽnãdo vel absoluẽdo in pena.xxv.libra. Placen.q̃libet vice q̃ cõtradixit faciẽdũ q̃ penã incurrat ipso facto. Et vt ꝓdi/ cta citius valeant expediri teneantur notarii q pro tp̃ibus predeceſſorũ ptãt. fuerint ad maleficia deputati in pena.x.libr. Placẽ. cõsignare oĩa acta malefi/ ciorũ q̃ habuerit tpe ſui officii ptãti ifra mẽsem ab itroitu regis ipsius ptãtis.

RVBRICA DE DETENTIONE PERSONARVM NON FIENDA PER POTESTATEM.

38 NEmo detineat̃ psonaliter p ptãtẽ vel eius iudicẽ seu p aliquẽ officia lẽ cõis Placẽ.pro aliquo debito si paratus fuerit p̃stare idonꝫ securi tatẽ nisi pro maleficio pro quo deberet p̃sonaliter puniri. Quod si secus fecerit ptãs pẽa.xxv.libr. Pla. & qlibet alius officialis incurrat ipso facto.

RVBRICA DE MILITIBVS POTESTATIS AD MERCHATA MITTENDIS.

39 POtestas teneatur mittere vnũ ex iudicibus vel militibus suis ad quod libet merchatũ quod fit in episcopatu a ciuitate Placen. infra quattu/ ordecim milliara vt p hoc rixe cessent & banniti capiantur: & q̃ statu/ tum locum non habeat in mercatis florenzole & castri sci ioannis.

RVBR. DE ELECTIONE CONSILII GENERALIS.

40 VT perfectius Plac. ciuitas gubernet̃. Statuerũt q̃ de cetero fiat & eli gat cõsiliũ generale ipsius ciuitatis hoc modo videlicet. Quod ptãs teneatur cõgregare seu cõgregari facere priorẽ fratrũ predicatorũ cũ tribus de fratribus discretioribus sui conuentus ciuibus Plac. & guardianũ fratrũ minorum cum tribus ex discretioribus sui conuentus ciuibus Placen. q̃ fratres quatuor bonos viros ciuitatis Placẽ. duos de progenie militũ: & duos

popula

populares pro qualibet porta: de quarũ electione eorum sint conscientie one rate, & ipsos sic electos tradãt in scriptis potestati. quos potestas cogere tenea tur p̃ sacramentum eorum eligere & scribi facere ipsum cõsilium generale vi delicet centum pro qualibet porta bonos & idoneos & boni & publici amato res quorum consiliariorum qlibet sit etatis annorum.xx. adminus quos con/ siliarios sic electos cogat potestas corpore iurare de consulendo & ordinãdo q̃quid pro bono comuni ipsius ciuitatis crediderint expedire: & quando cõ/ gregabitur ipsum consiliũ ad aliquod ordinamẽtũ esse debeãt ducenti ad mi nus ex dictis consiliariis in quo consilio nõ intersint aliqui qui nõ sint de ipso nec in eo possint proponi seu fieri vltra quatuor poste seu articuli: & q̃ nullus cõsulat vltra id quod in ipsis postis & articulis continetur. Et quicquid per maiorẽ partẽ ipsorũ consiliariorũ facto partito inter eos palã per scrutiniũ fore secretũ prout eis videbitur: valeat, & teneat in totũ & per totũ perinde ac si factum esset per vniuersum populũ Placen. Saluo q̃ q̃do fiendus esset sin dicus occasione electionis potestatis vel denunciandi potestariã: seu promit/ tendi salariũ potestati vel sindico qui sindicare hẽat ptãtem vel aliũ officialẽ vel sindicum ad vendendũ gabellas seu itroitus cõis Placẽ. publice ad incãtũ seu quãdo camerarius vel alius officialis reddet in consilio rõnẽ: tunc non ha beat locũ dicta solẽnitas sed sufficiat maior ps consiliariorũ qui in dicto cõsi/ lio fuerit cõgregati: hoc videlicet obseruando. q̃ potestas teneatur anteq̃ con gregatur pro aliquã re consiliũ generale facere ipsũ preconizari p ciuitatẽ & cãm pp quã habeat cõgregari, ꝓmissa nõ habeãt locũ in cõsilio in quo dãtur breuia: & officia cõmunis Placen. eligãtur de quo cõsilio q̃ vocabitur de ce/ tero cõsiliũ generalissimũ possint eẽ oẽs ciues Placẽ. maiores quatuordecim annorũ in quo fiendo seruetur talis ordo q̃ potestas p octo dies anteq̃ faciat p̃conizari q̃ qlibet ciuis Placẽ. etatis p̃dicte qui eẽ vult de dicto cõsilio faciat scribi nomẽ suum per notarios super hoc deputatos. Et q̃ quicũq; qui fecerit sic se scribi de ipso consilio habeatur: dũmodo substineat onera realia & per/ sonalia in ciuitate Placen. Et q̃ filius familias q̃tũ ad hoc substinere ĩtelliga/ tur dicta onera si pater eius substineret, & q̃ de triẽnio in triẽnium per electo res de quibus fit mentio in dicto statuto examinetur dictũ consilium vt si ali/ qui ex dictis consiliariis essent mortui vel se absentassent q̃ in locũ eorum alii ponantur & possint addere & detrahere dicto consilio prout melius videbi/ tur eis dummodo remaneat in numero predicto, & fiat hoc de mense martii.

RVBRICA DE FOSSATIS COMVNIS PER POTESTATEM VIDENDIS.

41 SIngulis duobus mensibus teneatur potestas videre seu videri facere om nia fossata magna vel parua comunis Placentiæ, & sapellos existentes in ciuitate Placentiæ, vel circa ipsam ciuitatẽ & facere aptari vbicunq; fuerint de uastata seu destructa & nihilominus punire deuastan.

RVBRICA DE STATVTIS ET PROVISIONIBVS COMVNIS OBSERVANDIS.

42 POtestas & eius iudices & quilibet officialis cõis Placẽ. teneat̃ obseruа re statuta prouisiones reformationesq̃ cõis Placẽ. facta & fienda in pe

na qnquaginta librarū poteſtati,& xxv.librarū cuilibet officiali pro quolibet ſtatuto nō ſeruato;ſi de hoc fuerit reqſiti in pena poteſtati.xxv.librarū. Et de cē librarū cuilibet officiali comunis Placen.pro quolibet ſtatuto nō ſeruato.

RVB. DE PORTIS CIVITATIS VIDENDIS MANDATO POTESTATIS.

43 TEneatur poteſtas ſemel itpe ſui regis videʳ ſeu videri faceʳ p ſe vel p aliquē ex iudicibus vel militibus ſuis oēs & ſingulas portas ciuitatis & ſi fuerint diſcooperte facere ipſas cooperiri & aptari ſecūdum qꝰ opus fuerit.

RVBR. DE AVXILIO DANDO PER POTESTATEM OFFICIALIBVS PETENTIBVS.

44 QVotiens ptās ab aliquo officiali comunis Placen. fuerit requiſitus tenea tur ſibi preſtare auxilium & fauorem ad eius officium exercendum & effectui demandandum.

RVB. DE MITTENDO VNVM IVDICEM VEL MILITEM PRO MALEFICIIS.

45 QVando aliquod homicidium diceretur factum in diſtrictu Placen. te neatur poteſtas mittere vnum ex iudicibus vel militibus ſuis ad locum maleficii pro ipſo maleficio inquirendo.

RVBRICA DE OFFICIIS NOTARIORVM AD BREVIA DANDIS.

46 OMnia officia notariorum q̄ dantur ad breuia vel per ſortes per.v. elle ctores elligantur quorum tres ad minus ſint concordes.

RVBRICA QVOD POTESTAS NON PERMITTAT STARE INTRA BARRAS ALIQVAM PERSONAM QVANDO DANTVR OFFICIA.

47 QVando officia dantur ad breuia vel per ſortes poteſtas nō permittat ali quem notarium vel alium ſtare intra barras vel aliquam opportunitatē nutum vel ſignum electoribus facere re vel verbo pro officio obtinendo: & nullus poſſit eſſe ex ipſis electoribus niſi ſit maior quatuordecim annorum.

RVB. QVOD NVLLVS NOTARIVS POSSIT RETINERE PLVRA OFFICIA.

48 NVllus notarius poſſit hr̄e vel retinere plura officia vno eodēq; tpe: & ſi plura officia notaʳ.elligaʳ elligat vnū q̄ malit;quo facto officia alia ad q̄ fuerat ellectus aliis notariis p ſortes & p breuia denʳ in cōſilio in quo dāturʳ.

Rubrica

RVB. QVOD NVLLVS NOTARIVS AD ALI QVOD OFFICIVM COMPELLATVR.

49 NEmo inuitus ad aliquod officium comuis Placentie compellatur.

RVBR. QVOD NOTARII TENEANTVR STARE HORIS DEBITIS AD OFFICIA.

50 NOtarii q̄ habent officia ſtare teneantur horis cōſuetis ad eorum officia exercēda ī pena pro q̄libet vice.v.ſoldorū niſi iuſta cā fuerit eſcuſatus.

RVBRICA QVOD DVO FRATRES MINORES DEBEANT INTERESSE DATIONI OFFICIORVM.

51 DVo fratres minores & non alii ſtent tempore quo breuia dantur cauſa ſcribendi officia,& nomina eligētium & notariorum electorum prout hactenus eſt conſuetum cum quibus fratribus ſtet vnus iudex poteſtatis tm̄ nec cum vocatis ad breuia vadant aliqui de familia poteſtatis ſeu cum dictis fratribus ſtent aliqui de dicta familia vel aliunde.Sed dicti vocati ſoli intrent & hoc ſtatutum legatur tempore quo breuia erunt danda.

RVBRICA DE NOTAR. ELIGENDIS AD OFFICIA.

NOtarii qui elligūtur ad officia ad breuia vel ad ſortes de collegio nota
52 riorum Placē. & in matricula collegii notariorum:& ſint maiores qua tuordecim annorū:& nō ſint ſeu ſit clericus prebendarius nec ad ea alii aliqualiter admittantur:ſed ſint penitus ab ipſis officiis excluſi & exceptati.

RVBRICA DE VACATIONE NOTARIORVM.

53 SIquis notarius exercuerit officium maleficii vel victualium ſiue ad hoc fuerit electus ſiue ipſum exercuerit noſe alieno ceſſet oī anno a dictis officiis per ſex menſes ſubſequentes niſi ad ipſa officia vel alterum eorum pro ſex menſibus ſubſequentibus ad breuia vel ad ſortes ſit electus.

RVBRICA DE NOTARIIS CONSTITVENDIS ET PONENDIS IN MATRICVLA.

54 QVilibet de ciuitate vel epiſcopatu Placentie oriūdus;qui fuerit inueſtitus de officio notarie ab eo qui habet ab imperio iuriſdictionem faciē di hoc;ſit maior quatuordecim annorum; ſi eſt filius vel frater vel abiaticus alicuius notarii : & ſi fuerit alius de ciuitate vel epiſcopatu Placentie oriundus ; & ſit maior ſedecim annorum poſſit intrare in collegio notariorum

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

& consules notariorum teneantur eum admittere: & matricula collegii notariorum scribi facere dummodo prius examinetur per ipsos omnes consules si adesse ad hoc voluerint: & si adesse noluerint q̄ ad hoc compellatur p potestatem Placē. vel eius vicarium q̄ pro tempore fuerit ad postulationem intrare volentis dictum collegium & duodecim sapientes bonos notarios & suffitientes in latinando & scribedo: & si per maiorem partem ipsorū consulū & sapientū fuerit approbatus facto scrutinio secreto inter eos: & si fuerit filius seu frater vel abiaticus alicuius notarii d̄ ipso collegio soluat ipsi collegio. xx. solidos Pla. Alius vero q̄libet soluat lx. soldos Placen. Et si aliquis est vel fuerit scriptus in matricula notariorum dicta forma non seruata: non habeatur pro notario nec possit aliquod officium obtinere sed de ipsa matricula penitus cancelletur & pro cancellato habeatur ipso iure.

RVBRI. QVOD ALIQVIS NON POSSIT EXERCERE ARTEM NOTARIE NISI SIT IN MATRICVLA NOTARIORVM.

55 ITem q̄ nullus notarius qui non sit oriundus de ciuitate Placentie vel districtu: & qui non sit approbatus in nota. per collegiū notar. Placentie & in matricula dicti collegii scriptus possit vel valeat operari seu exercere artē: seu officium notarie ciuitate Placen: vel districtu: & siquis contrafecerit ea que fecerit non valeant nec teneant ipso iure.

RVB. DE ELECTIONE NOTARIORVM QVANDO OFFICIA DANTVR AD BREVIA.

56 AD ordinem officiorum notar. cōis Plac. perpetuo obseruan. firmiter ordinamus q̄ oēs notarii ciuitatis Plac. de collegio notariorū elligantur per sex menses ad officia infrascripta in tribus portis: videlicet i porta scī Antonini: porta noua: porta scī Laurētii: & in aliis sex mensibus elligantur in porta scē Brigide: porta Mediola. & porta Giamertī: & deinceps p sex mēses seruetur ordo prelibatus inter ipsas portas: & q̄ sint & elligantur ad sortes & breuia in cōsilio generalissimo more solito in ipsis tribus portis sex notar. q̄de licet duo pro q̄libet ipsarum triū portarū ad maleficia & duodecim ad officia reddēda bācorū grifonis & cerui: videlicet duo pro q̄libet dictarū triū portarū ad quodlibet banchū cuiuslibet iudicis rōnis: & duo pro qualibet triū portarū ad camerā cōis: & tres ad officiū capit. Videlicet pro q̄libet dictarū triū portarū vnus: & tres ad dcāriā videlicet vnus pro q̄libet dictarū triū portarū & duo ad officiū salis: &. i. ad officiū pignerū. Videlicet. i. pro q̄libet dictarū triū portarū: & tres notarii ad officiū stratarū pontiū & viarum & operū publicorū tā ciuitatis Plac. q̄ districtus .s. vnus pro q̄libet porta in dictis tribus portis, Et vnus notarius potestatis Florenzole vnus potestatis vallis Arde: & vnus potestatis vallis cenī: vnus ptātis vallis Tarī: vnus ptātis Bobii: vnus potestatis castri sancti Ioannis: vnus potestatis Roncharoli dictis tribus portis secundum q̄ sors dederit in qualibet dictarum trium portarum: tamen illa porta ex dcis tribus portis in qua semel puenerit aliquod ex dictis officiis

Videlicet ptātis Florenzole vallis Arde ptātis vallis Cenī: ptātis vallis Tarrī: ptātis Bobii: ptātis castri scī Ioānis: ptātis Rōcharoli: nō habeat iterato officium illud quousq̄: alie due porte illud idem officiū obtinebunt. Qui notarii elligantur in illa, & de illa porta in qua scripti sunt in matricula notariorum.

RVBRICA QVALITER CONSVLES NOTARIORVM RECOMENDARE HABEANT.

57 STatutū est q̄ cōsules notar. q̄ modo sunt: & q̄ pro tpe fuerint teneātur sacramēto facere venire corā se oēs notarios ciuitatis & episcopatus Pla. & scribi facer nomē cuiuslibet notarii in vno q̄terno: & iuxta nomē eius oēs imbreuiaturas q̄s penes se habēt de aliquo notario defuncto & nomē notarii defuncti: & facere ipsos notarios q̄ corā eis venerint manifestare si sciunt aliquā personam q̄ penes se habeat imbreuiaturas alicuius notarii defuncti similiter.

RVBR. QVALITER POTESTAS TENETVR DARE ORDINEM DE IMBREVIATVRIS NOTARIORVM RECOMENDAN.

58 ITem statutum est q̄ dominus ptās Placen. semel tpe sui regiminis teneatur in pena. xxv. librarum Placētie fieri facere preconizationē generalem p ciuitatem Placē. q̄ oēs & singuli cuiuscūq̄ conditionis existant habētes penes se vel scientes alios q̄ notarios habētes penes se imbras alicuius notarii defuncti teneantur infra octo dies subseq̄ntes ipsas imbreuiaturas corā dicto domino Potestate vel eius vicario manifestare sub pena .x. librarum Plac. cuilibet penes se imbras habenti. Et ipsas non manifestāti contra quos dictus dominus ptās vel eius vicarius ex suo officio & ad reqsitionē seu notificationem consulum collegii notariorū & alterius cuiuscūq̄ inqrere & procedere: eosq̄ punire reptos de predictis culpabiles teneatur: Et q̄ dictus dñus ptās seu vicarius eius teneatur auferre ipsas imbreuiaturas notario q̄ repte fuerint penes alias psonas q̄ notarios: & ipsas imbreuiaturas recomendare penes vnum bonum & idoneum notarium morantem in ciuitate Placentie de collegio notariorum ciuitatis Placentie eligēn. per illū penes quē fuerint dicte imbreuiature esse si ille non elligeret p ipsum dominum potestatem vel eius vicarium elligatur. Et q̄ dictus dominus ptās seu eius vicarius teneatur oīa noīa & prenoīa illorum notariorum quorum fuerant dicte imbreuiature & noīa illorū penes quos ipse imbreuiature repte fuerint & recomēdate scribi facere i vno libro ad hoc spetialiter deputato: quolibet stare debeat penes camerarium cōmunis Placē. vt oēs videre valeant. Et ad hoc vt predicta melius fortiātur effectū teneantur consules notariorū ciuitatis Placen. hoc statutū ptāti Placen. vel eius vicario itimare & notificare & procurare & sollicitare vt cōtēta i hoc statuto effectui demādētur sub pena cētū soldorū Plac. pro quolibet cōsule.

RVBR. QVALITER ADHIBEATVR FIDES INSTRVMENTIS FINIENDIS PER NOTARIOS AD IMBREVIATVRAM ALTERIVS NOTARII.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

59 CONsuetudo est & fuit in ciuitate & districtu Plac. longo & longissimo tpe approbata cuius initii vel contrarii memoria nō existit q̄ ḡbuscūq; instrumentis finitis: & in publicam formā redactis per aliquē seu aliquos notarios publicos Placē. eorum vice, & mandato detur & adhibeatur: & data & adhibita fuit: & est plena fides in iuditiis & extra: valent & tenent & voluerūt & tenuerunt ac si instrumenta finita: & in publicā formā redacta & reducta essent & fuissent manu illius notarii seu notariorum qui dicta instra scripserunt seu brauerunt. Quā consuetudinē approbamus & confirmamus & pro statuto ciuitatis Placen. & districtus habere volumus. Adiitientes q̄ de cetero notarii publici Placen. & districtuales qui tradent aliqua instrumenta per eos breuiata alii notario Placen. districtus eorum nomine seu vice & mandato finienda & scribenda teneantur & debeant post gruppum & scriptionem illorum notariorum: qui sic dicta instrumenta finierint & scripserint se ipsis instrumentis subscribere cum eorum gruppo vel signo consueto.

RVBRICA DE FIDE ADHIBENDA INSTRVMENTIS AVTENTICATIS.

60 CONsuetudo est & fuit in ciuitate & districtu Placen. longo tpe ac lōgissimo obseruata cuius initii vel contrarii memoria non existit q̄ q̄busc̄ū q̄ instrumentis auctenticatis seu publicatis mādato iudicis ad postulationem quorumcūq; p quoscūq; notarios publicos Plac. absq; presentia seu req̄sitiōe ptis: dat̄ & adhibetur & data ē & adhibita plena fides in iudiciis & extra. Et valeāt & teneāt & valuerunt & tenuerunt ac si ipsa instrumēta auctēticata & publicata essent presentibus vel req̄sitis & aliis iuris solēnitatibus obseruatis Quam consuetudinem approbamus & confirmamus & pro statuto ciuitatis Placen. & districtus haberi volumus. Saluo q̄ presens statutum non vendicet sibi locū i aliquo instro depositi seu mutui vel cambii monete modo predicto auctenticato q̄tum ad exactionem ipsorum debitorum. Sed solūmodo valeant ipsa instrumēta debitor̄ dcō mō auctēticata ad defensionē & p̄dicta nō p̄iudicēt nec vtilitatē afferant alicui in aliq̄ questione vel cā nūc pēdente.

RVBR. DE NON POSSENDO FINIRE ALIQVOD INSTRVMENTVM AD IMBREVIATVRAM MORTIFICATAM.

61 STatutum est q̄ aliquis notarius nō possit nec debeat restituere ad imbr̄as mortificatas instrumentum aliquod q̄ pertineat ambabus partibus vel alteri earū tm̄: & ptās vel iudices vel officiales non possint precipe alicui notario vt ip̄m instr̄m restituat nisi citata fuerit bis altera ps & de ipsa relatione citationis cur. fiat publicū instr̄m: & si cōtrafactū fuerit ip̄m instr̄m pro nihilo habeatur & nullius momēti sit & sit penitus cassum & irritum. Saluo q̄ si illa ps q̄ fuerit citata & cuius intererit venerit & dixerit q̄ sibi placet & vult q̄ instrumentū restituatur & detur requirēti. Et hoc scribat̄ in actis: tūc notarii possit ipsum instr̄m libere restituere sine aliqua citatione. Ita tamē q̄ si ps citata cōpuerit & dixerit se cōtradicere restitutioni q̄ tūc petitio seu requisitio

q̄lis scribat̄ in actis p illū qui petit sibi restitui & sup hoc procedat̄ sumarie: & de plano sine strepitu & figura iudicii quolibet die feriato & nō feriato. Ita tamē q̄ instrumēta sindicatus procur. tutele cure inuētarior̄ tutorū & curatorū & quorūlibet actorū factorū iter ptes possint restitui ad postulāt. cuiuslibet reqrētis cuius interest vel itereſſe posset absq; reqsitione alicuius p̄sone.

RVBRICA DE CVRRERIIS.

62 NVllus de cetero posset esse currerius comunis Plac. nisi sit de ipsa ciuitate vel episcopatu oriūdus vel nisi steterit siue habitauerit in ciuitate Placen. p. x. annos: & nullus qui scit famulus vel scuterius alicuius: & q̄ quilibet currer. qui eligetur: eligatur p ptātē vel eius vicariū & sapiētes tūc p̄sidentes negotiis cōis Placen. vel p maiorē ptē eorū. Et teneantur oēs curreri cōis p̄sentes & futuri iurare & dare idoneā securitatē de .x. libris coram iudice camere de suo officio legaliter exercēdo q̄ scribatur in libro actorum seu scriptorū camere in quo libro etiā scribantur oīa noīa curreriorū p ordinem: & ad hoc vt possint cognosci vbicūq;. Volumus q̄ oēs curreri tā p̄sentes quā futuri teneātur in pena .x. soldorū pro q̄libet vice q̄ incurrāt ipso facto quotiēscūq; duxerit contrafaciendū portare sup caput caputiū vel zaffardā de pāno iano cū signo ad arma cōis. Que caputia seu zaffarda dentur eis expensis cōis Placen. quolibet anno in festo annutiationis beate virginis Marie de mense martii ad hoc vt predicta facilius & melius impleantur. Que oīa teneatur ptās adimplere & facre adimpleri in pena .xxv. librarū. Que pena incurrat ipso facto si secus duxerit faciendum. Et q̄ dictū est de dictis zaffardis & caputiis non intelligatur in currer. de equo qui vocantur caualcatores.

RVBRICA QVALITER CVRRERII DEBENT FACERE CITATIONES.

63 ITem statutum ē q̄ vbicūq; in statutis cōis Placen. fit mentio seu dicit̄ q̄ aliquis possit vel debeat citari seu illi preceptum seu notificatio fieri ad domum q̄ predicta fieri possint & sufficiat ad domum quam ille tunc habebit seu tenebit vel familias eius in ciuitate Placen. Et si ille tūc non habebit seu tenebit domum in ciuitate Placen. tunc predicta fieri debeant ad domum eius habitat. si habuerit vel habitationem tenuerit in districtu: & si tpe citationis seu notificationis fiende ad domum. Ille non habuerit nec tenuerit domum vel habitationem in ciuitate Placentie vel districtu tunc possit & sufficiat fieri citatio & notificatio ad domum vbi stare & habitare consueuit.

RVBR. QVALITER CVRRERII DEBENT FACERE CITATIONES ET SAXIMENTA REFERRE.

64 ITem statutum est q̄ nullus currerius ciuitatis Plac. possit nec debeat facere alicui citationem aliquam seu preceptum vel pignoramentum ex parte & de mādato alicuius iudicis vel officialis comunis Placen. in ciuitate Placen. vel districtu ad postulationem vel instantiam alicuius nisi habita & obtenta

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

ab illo iudice vel officiale comissione predicta faciendi: & nisi illam citationē vel preceptum dictus currerius illi cui fecerit det & dimitat in scriptis psona liter vel ad domum eius solite habitationis vel eius familie si viuit vel ad domum eius heredum si non viuit. Et q̄ dictus currerius teneatur & debeat relationē suam de citatione precepto saximento & pignoramento que fecerit & de eo quod sibi fuerit commissum dicto iudici vel officiali vel notario ipsorum referre: & illa scribi facere in actis illius iudicis vel officialis ex cuius parte vel mandato dicta citatio seu preceptum saximentum vel pignoramentum seu commissio emanauerit infra secūdum diem: si facta fuerint in ciuitate Placen. vel confinia seu fieri debuerint. Et intra .v. dies si facta fuerint vel fieri debuerint in districtu Placen. Et si aliter factum fuerit per aliquos currerios nō valeat nec teneat ipso iure. Et nihilominus q̄libet currerius qui contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum condemnetur qualibet vice in soldis viginti Placen. ipso facto nisi dictus currerius legiptimam excusationem fecerit

Quā penā soluere teneatur & compellat incōtinenti absq̄ aliqua cōdēnatione de ipso currerio fienda. Et nihilominus ad restituendū illi qui ipsum currerium miserit totū illud q̄ ab eo recepisset occasione predicta fienda & cuius pene medietas sit cōis: & alia medietas partis ad cuius postulationē p̄dicta facta fuerint: saluo q̄ quilibet currerius possit facere libere penes quoscūq̄ in ciuitate Plac. & districtu saximen. & sequestrat. ad postulationē quorūcūq̄ ex parte cuiuscūq̄ iudicis cōpetentis absq̄ aliqua comissione per ipsum iudicem dicto currerio fienda & absq̄ aliqua scripta portanda. Et hoc non vendicet sibi locum in saximentis que fient consulibus villarum & hominibus villatū & locorum districtus Placen. de fructibus que saximenta fieri debeant cū litteris scriptis per notarios iudicis ex cuius parte facta fuerint dicta saximenta.

RVB. DE LIMITATIONE SALARIORVM CVRRERIORVM

65 ITem statutum est q̄ nullus currerius audeat nec presumat aliquid petere pcipere exigere extorquere vel habere pro eius solutione salario vel labore ab aliquo ciuitatis vel episcopatus Placen. quem citauerit vel pignorauerit seu cui preceperit seu ab alio pro eo quacūq; de causa preterq̄ ex maleficio pena corporis vel sanguinis ingeritur: sed q̄libet ad cuius postulationē missus fuerit aliqs currerius teneatur ipsi currerio soluere & satisfacere & nō ille cui missus fuerit: & si aliter per ipsum currerium factū fuerit puniatur: & soluat qualibet vice qua contrafecerit nomine pene soldos .xx. Placē. sine aliqua condemnatione de ipso currerio fienda & quilibet possit denūciare & accusare: & habeat medietatem dicte pene. Et nihilominus compellatur dictus currerius ad restituendum illi a quo habuerit vel receperit in duplum totū illud quod ipse recipere occasione predicta duxerit faciendum.

RVB. QVOD CONSVLES VILLARVM TENEANTVR DARE AVXILIVM CVRRERIIS.

66 IN ciuitate Placen. sint tantum sex tubatores comunis q̄ teneantur tenere continue quilibet vnum equum siue ronzinum & habeant pro eorum salario

salario a comunī quolibet mense .xl. soldos pro quolibet eorum qui teneātur eridas quas fecerit facere per omnes portas & cruces portarum cōsuetas & p alia loca consueta in pena decem soldorum qualibet vice qua contrafecerint: Quam penam incurrant ipso facto.

RVBRICA DE TVBATORIBVS INDVENDIS.

67 ITem q̄ comune & homines Placen. teneantur singulis festiuitatibus beate marie virginis de mense augusti induere oēs turbatores Placen. videlicet vnum gonellum duas caligas & vnum capitium pro quolibet quod consuetum est fieri in ciuitate Placentie.

RVBRICA DE SALARIO CVRRERIORVM.

68 HAbeat currerius pro ambassiata q̄ fecerit in ciuitate Placen. vel sub vrbis duos denarios tātū: saluo q̄ de ambassiata q̄ fecerit in platea cōis vel circa plateam habeat vnum denarium tātum pro ambassiatis autem quæ fecerit seu fient in districtu Placen. & de pignoramentis que fient in ciuitate Placen. & districtu habeat secundum q̄ conuenerit inter eum & mittentem.

Alioquin arbitrio iudicis relinquatur dūtamen pro ambassiatis vel pignoramētis in episcopatu factis non habeat currerius vltra q̄titatem quatuor denariorū pro quolibet milliare pro eūdo & redeūdo. Ita q̄ non possit currerius aliquis aliquam ambassiatā seu pignoramentum facere in ciuitate Placen. vel districtu: & ad ipsam ambassiatam seu pignoramentum fiendum cogatur remediis pretoris quilibet currerius nisi pretendat iustam cām que iudicis arbitrio relinquatur. Et q̄ ipsi currerii teneātur obseruare statuta & prouisiones factas ipsis currerijs sub pena librarū .x. Placen. cuius pene medietas sit camere prefati domini & alia accusatoris.

RVBRICA DE TAXATIONE TVBATORVM PRO CRIDIS MORTVORVM.

69 QVando fient cride occasione mortuorum tubatores non accipant pro eorum labore nisi duodecim denarios pro qualibet porta ciuitatis: in q̄ cridauerit ipsos defūctos: ad q̄s cridas teneātur ipsi tubatores in pena .xx. soldorū pro qualibet vice. Et nihilomines ad predicta per iudi. compellatur.

RVB. DE TAXATIONE SALARII TVBATORVM.

70 CRidas quas facient tubatores precepto potestatis vel alicuius officialis alterius faciant scribi ipse potestas & alii officiales qui facīēt eas fieri infra tres dies postq̄ fuerint facta. Et hoc habeat locū in negotiis comunis Placen. pub tantum & aliter non valeant dicte cride.

RVBRICA DE TERMINO APPOSITIO AD SCRIBEN. CRIDAS.

HAYKOBA BIBLIOTEKA ОНУ имени Н.Г. ЧЕРНЫШЕВСКОВА

71 STatutum est q̄ potestas teneatur precise facere fieri solutionem tubato ribus comunis de feodo eis ordinato omni mense, Et etiam cur, habe/re debentibus salarium a comuni.

RVBRICA DE OFFICIIS ESTIMATORVM ET EORVM CESSATIONE.

72 QVia per statuta cōdita super estimatoribus bonorum debentium pro inde est prouisum. Volumus quod officia estimatorum qui cōsueue/runt elligi per sortes ad breuia penitus cessent: & q̄ de cetero dicti estimato/res & notarii comunis Placen. minime elligantur.

RVBR. DE POTESTATIBVS VALLIS TARI ETC. FIENDIS.

73 QVibuslibet sex mēsibus fiat potestas vallis Tari: & fiat potestas vallis Ceni: fiat potestas Florēzole: fiat potestas castri sancti Ioannis: fiat po/testas Bobii: q̄ omnes potestates sint ciues Placentini: & habeant quilibet eo rum vnum notarium Placen. Qui potestates & notarii per consiliū genera/lissimum elligantur ad breuia: & habeant salarium secūdum q̄ per consilium generale fuerit ordinatum. Et qui potestates eligantur per septem breuia per electores quorum quatuor ad minus sint cōcordes: cetere autem alie po/testarie valliū & plani ep̄at. Placentie sint casse: & pro cassis & irritis penit us habeantur & de inceps fieri non possint: & ab hodie in antea nullus possit eli gi ad aliquam potestariam in episcopatu Placen. exceptis predictis tantum in pena & banno electoribus librarū. l. & electo si contigerit eum acceptare. l. li brarum: & nihilominus eius electio sit cassa. Saluo q̄ tempore guerre possint fieri si comuni videbitur pro meliori: & quicunq; fuerit potestas electus in ali qua dictarum potestariarū & ipsam acceptauerit non possit elligi ad dictam potestariam infra annū a die depositionis officii numerandum.

RVBR. DE POTESTATIBVS COMVNIS PLACEN. FIENDIS.

74 ITem statutum est q̄ consul sotietatis mercatorum ciuitatis Placent. non possint nec eis liceat se intromittere cognoscere vel terminare aliquam questionem vel causam: vel de aliqua questione vel causa nisi sit causa vel que stio que pertineat ad mercantiam seu ad cambia monete vel ad debita contra cta causa mercandie vel de contractibus depositi vel mutui inter homines so cietatis mercatorum tm̄ initis pro facto mercandie: & nisi inter homines so/cietatis mercatorum tantum. Et si secus factum fuerit non valeat ipso iure: non obstantibus aliquibus statutis vel prouisionibus vel ordinamentis ipso/rum mercatorum: vel paraticorum vel societatis vel alicuius ipsorum factis & fiendis contra predicta non valeant ipso iure.

RVB. DE CONSVLIBVS MERCATORVM ET EORVM IVRISDICTIONE.

Statu

75 ITem statuimus q̄ aliqs q non sit de collegio seu paticho mercatorū: seu mercandie ciuitatis Placentie non possit ibi recipere terminū: nec se ali/qualiter supponere iurisdictioni ipsius societatis vel collegii seu collegium ip sius societatis nec possit ibi cōueniri aliqua de cā casu vel iure: & siquis ibi ter minū recepit vel dicte iurisdictioni se supponere voluerit vel se supposuerit ipso iure dictus terminus seu dicta suppositio: & q̄quid postea secutum fue/rit non valeat nec teneat in aliquo nec per consules dicte societatis mercato/rum possit aliqualiter conueniri vel molestari.

RVBRICA DE HIS QVE CONSVLES MER CATORVM NON HABENT IV/RISDICTIONEM.

76 NVllum statutū vel reformatio vel prouisio facta vel fienda p̄ aliquos consules vel consiliū societatis mercatorum seu aliorum paraticorum vel collegiorum ciuitatis Placen. vel p̄ aliquos paraticos seu per aliquod con silium vel sapientū ipsorum q̄ sunt contra statuta seu ordinamenta comunis Placen. facta vel fienda in derogat. seu diminuitione iurisdictionis comunis Plac. vel iurisd. ptātis Plac. vel aliquorū ex iudicibus ipsius nō valeāt nec te/neāt ipso iure: & oīno sint cassa: & nihilominus q̄libet obseruans talia statuta vel ordiamēta prouisiones vel reformationes factas p̄ dictos cōsules vel mer catores seu paticos vel cōsiliū in pena. l. libr. Pla. postq̄ ei votificatū fuerit vel denūtiatū incidat ipso iure. Quā penam potestas Placen. exigere teneatur.

RVBRICA QVOD NVLLVM STATV/TVM VALEAT CONTRA STATVTA.

77 NVllus paraticus seu homines paratici facere valeant aliquod statutum vel ordinamentum contra vel in preiudicium alicuius paratici seu homi num ipsius paratici quod si secus factum fuerit non valeat ipso iure. Et ni/hilominus paraticus contrafaciens penam .x. librarū incurrat ipso facto.

RVBRICA QVOD NVLLVS PARATICVS CONTRA ALIVM PARATICVM VALEAT ORDINARE CONTRA STATVTA.

78 ITem statutum est q̄ nulla prouisio seu reformatio que de cetero fieret valeat nec teneat nisi fuerit facta mandato prefati domini domini no/stri vel auctoritate cōsilii generalis cētū octuaginta. Saluo q̄ possint fieri pro uisiones per iudices & sapientes victualium secundum formam statutorum comunis Placen. super hoc loquentium.

RVBRICA QVOD NVLLA PROVISIO VALEAT NISI FVERIT APPROBATA IN CONSILIO GENERALI.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

79 STatutum est q̄ consules paraticorum Placen. vel consilii seu paratici nō possint imponere vel exigere aliquam taleam vel collectam inter homines ipsius paratici vel collegii nisi ex iusta cā. Que causa exprimatur in imposicione ipsius talee vel collecte nec aliqs de dicto paratico vel collegio possit cōueniri vel molestari occasione alicuius talee vel collecte nisi causa exp̄ssa sibi fuerit & manifesta. Propter quam dicta talea vel collecta fuerit imposita in pena vigintiqnq̄ libr. consulibus & consiliariis qui dictam taleam imposuissent seu exigerent. Et nihilominus impositio dicte talee nō valeat ipso iure.

RVBRICA DE TALEIS PARATICORVM.

80 STatuimus q̄ potestas & iudex camere teneatur infra menses duos post condemnationes factas de aliquibus que deuenire debeant in comuni Placen. per ipsum potestatem & alios officiales comunis Placen. De quibus date fuerint fideiussiones seu securitates exigere & recuperare cum effectu in pena librarum quinquaginta potestati & vigintiquinque iudici camere.

Saluo q̄ predicta omnia non intelligantur in condemnationibus factis vel fiendis per iudicem salis vel doane. Et etiam dicti potestas & iudex camere teneantur exigere & recuperare omnes cōdemnationes de qbus non fuerint date securitates toto posse suo non fingendo se sub pena predicta.

EXPLICIT LIBER PRIMVS.

INCIPIT SECVNDVS

1

VONIAM leges sacratissime laudandos estimant eos qui lites exercitant vere laudis auidos cōuenit pro posse insistere vt fomenta litium de medio auferatur que ne dum in priuatorū verū etiam ipsius rei publice detrimēta sepius nutriūtur nutrita pullulant: pullulata durescunt durata quiete vite obstacula se opponunt. Que si quidem oia aio sane voluentes statutarii volentes quieti rei publice prouidere ad ipsas lites breuius terminandas duxerūt in modum qui sequitur salubriter: & deo propitio statuendum. Videlicet quod instantia cuiuslibet cause excedentis quantitatem vigintiquinq̄ librarum Placen. finiatur: & sic atq̄ intelligatur finita infra septuaginta dies vtiles a die contestationis vere vel ficte computandos: qui dies & instantia ordinati sint & intelligātur modo infrascripto. Oblato eidem libello persone que ad iudicium vocatur: vel ad domum eius in ipsis causis & litibus in quibus libelus debet offerri: & in actis scripto legitimatis personis iudici actoris: & rei fiat per partes litis contestatio sup ipso libello infra dies duos iuridicos de ipsius legitimationis minime computanda exceptione aliqua non obstante. Quibus duobus diebus elapsis si non fuerit facta litis cōtestatio per ipsas partes habeatur: & intelligatur litis contestatio facta esse: ac si per ipsas partes vel

vere vel

vere vel legitime facta esset: & i ipsa causa procedatur: saluis & reseruatis vtriq̄ parti tēpore diffinitiue sententie exceptionibus & defensionibus cōpetentibus & competituris & iuribus quibuscūq̄. Lite ergo vere vel ficte permittitur contestata data sit & intelligatur ab ipso die tantum vnica peremptoria dilatio triginta dierū vtiliū inclusiue de ipsius contestationis minime computata vtriq̄ parti ad probandum: tam per testes q̄ per instrumenta. Et omne probationū genus: & ad faciēdum etiam deponere testium dicta. Dum tñ instrumenta qbus ptes vti voluerunt infra quindecim dies vtiles a die quo dicti .xxx. dies currere inceperint cōputandos in iudicio producātur. Quibus .xv. diebus elapsis dcā instra vlterius in dcā cā produci nō possint. Quibus .xxx. diebus elapsis extūc testes si q̄ producti fuerint in cā vel lite intelligātur: & sint apti & publicati: & tunc iudex teneatur facere fieri copiā partibus de ipsis testibus & dictis: & omnibus aliis in causa actitatis si fuerit requisitus per partem. Ab ipsa vero die publicat. & aperture testium die ipsius aperture minime computata sit: & intelligatur data vnica & peremptoria dilatio quindecim dierum vtilium vtriq̄ parti ad accipiendum copiam testium: & aliorum actitatorum in causa: & ad deliberandum reprobandum & reuersandum testes & dicta testium: ac etiam ad reprobandum instrumenta & scripturas: & omnia producta in causa vel etiam actitata. Et elapso autem termino dictorum quindecim dierum vtilium attatis partibus per iudicē cause ad dādum confidentes suos teneatur ipse iudex vtraq̄ vel altera parte instāte in pena .xxv. librarum Placen. assumere .i. vel plures de collegio iudicū Placē. sapientes ad cōsulendum diffinitiue super dicta causa intra tres dies vtiles post dictos quindecim dies computandos. Qui iudex cause infra tertiam diem a dicta die assumptionis compellat partes ad deponendum salarium pro consilio appositione aliqua non obstante. Et quicunq̄ vnus vel plures fuerint assumēdi ad consulendū diffinitiue teneantur deposito salario: quod salariū stet in deposito nec consultori detur: donec ipse consultor consilium infra tēpus instantie dederit in scriptis apud acta iudicis vtraq̄ seu altera parte instāte dare consilium suum in scriptis clarum & certum: per quod consilium appareat quis obtinuerit: & quis subcubuerit in causa & questione: & cum certa & expressa quantitate expensarum: in quibus victus victori fuerit condemnandus: & etiam expensas ipsius consultoris sibi restituen. per partes apud acta iudicis infra .xv. dies vtiles a die ipsius assumptionis dicta die assumptionis minime computata sub pena centū soldorum & amissionis salarii illius cōsilii & plus & minus arbitrio iudicis: & nihilominus ipse cōsultor teneatur ad restituendum partibus omnes expensas factas in illa causa in qua fuerit per partes assumptus si eius defectu vel negligentia suum consilium intra tempus instantie non dederit apud acta vt predictum est. Quod consilium sic datum apud acta teneatur iudex cause vtraq̄ seu altera parte instante in pena vigintiquinq̄ librarum citatis partibus publicare & pronunciare ante finem dicte instantie .lxx. dierum vtilium nisi interim dicta cā esset per concordiam terminata. Sane capitula intentionum data per partes vel alterutrā ipsarū & testes ad probandū super eis admittantur saluo iure impertinentiū tēpore disputationis diffinitiue sententie & non admittēdorum. Hoc videlicet obseruando q̄ lite contestata libellus non possit mutari emendari annullari: vel

HAYKOBA BIBLIOTEKA OHY ИМЕНИ Г. ЧЕЧНИКОВА

aliquid in eo addi vel minui seu etiam reformari. Siquis vero post litem cō testatam dixerit se grauatum vel grauari ab aliquo precepto: interlocutoria vel processu quod grauamen interponi possit eadem die vel sequenti iuridica & non vltra vel suis expensis petierit consilium sapientis teneatur eadem die vel sequenti dare confidentes suos ad accipiendum sapientem de dicto collegio & deponere salarium pro consilio: quod consilium sit suis expen. & deponere .x. soldos parti aduerse: si super ipso grauamine subcubuerit applicandos nisi ipsi grauamini vel consilio renunciauerit ante assumptionem sapientis: quem sapientem assumptum iudex cogat ad dandum consilium suum omnibus remediis iuris infra octo dies iuridicos. Et quo sapiente assumpto super aliis super quibus non assumptus fuerit nihilominus procedatur. Si vero dicens se grauatum vel suis expensis petens consilium sapiētis predicta nō obseruauerit hoc ipso intelligatur renunciasse ipsi grauamini & consilio q̄ petebat. Ita quod per aliquod grauamen vel petitionem sapientis: q̄ vel que interponeretur nullatenus impediatur assumptio sapien. in cā super diffinitiua debito modo, & tēpore facta vel fēda: & pronunciatio consilii illius assumpti in dicta causa infra tempus instantie ordinate. Preterea siquis ex litigatoribus dixerit se habere testes vel instrumenta extra prouinciam lombardie: & ob hoc petat terminum ad probandum detur sibi terminus & peremptorius ad probandū & producendū arbitrio iudicis inspectis locorū distantia & negotii qualitate cum moderamine infrascripto: quia ille qui petit dictam dilationem requirat eam infra quinq̄ dies vtiles post litem vere vel ficte contestatam: & infra dictū tēpus assignet & deponat in publico duos soldos pro qualibet libra extimationis litis: & nomina testium: quos producere intendit apud acta det in scriptis que pena parti aduerse applicetur: nisi ipsos testes & instrumenta produxerit: infra dictam dilationē sibi per iudicem assignandā. Qua dilatione elapsa testes: si qui producti fuerint per partes: Vel alteram earum sint: & intelligantur apperti & publicati: & extunc elapso dicto termino omnes termini & dilationes currant: & sint dati: & omnia obseruētur que fienda & obseruanda vsq̄ ad finē cause supra dicuntur quando elapsi fuerint dicti triginta dies: & in hoc casu dumtaxat quando modo predicto datur dilatio propter testes & instrumenta existentia extra prouinciam lōbardie possit non obstantibus predictis instantia cause se extēdere vltra dies .lxx. vtiles: aliis nihilominus in suo robore durātibus. Durante autem termino predicto triginta dierum vtilium seu dicta dilatione que dabitur ad probandum quando testes vel instrumenta extra prouinciā lōbardie existere vt premittitur dicerentur iuretur de calūmnia q̄ citius fieri poterit partibus hoc requirentibus vel altera earum. Quod iuramentum per principales personas & per aduocatos & procuratores eorum prestetur si fuerint tempore dilationis ambe partes in ciuitate Placentie vel districtu. Alioquin si dicte partes vel altera earum tunc non fuerit in ciuitate Placen. vel districtu procedatur in cā absq̄ aliquo calumnie iuramēto. Sed si ante assumptionē sapiētis super diffinitiua per .v. dies vtiles ambe partes que fuerint absentes vel quarum altera fuerit absens: fuerint presentes in ciuitate Placen. vel districtu: tunc iuretur de calumnia per ipsas partes principales si ab eis vel altera earum fuerit requisitum. Quo calumnie iuramentum prestito vt dictum ē possint non obstā

tibus

tibus predictis fieri positiones vel interrogationes per partes vel alteram earū ante assumptionē sapientis super diffinitiua in quacūque parte litis nihilominus semp currentibus oībus dilationibus & terminis supradictis de qbus positionibus copia detur in scriptis parti contra q̄ fient. Ita q̄ vnam diē cō tinuam super eis valeat consulere & deliberare intellecto q̄ pp iuramentum calumnie vel positiones prelibatas nulli processus dilatio vel terminum supra dicti aliqualiter impediantur vel retardentur. Sed nihilominus currat nō obstantibus ipsis positionibus vel calumnie iuramento. In oī vero cā vel lite que est .xxv. librarum Placen. vel infra vsq̄ in quantitatem .xl. soldorū Placen. exclusiue procedatur per iudicem cause summarie: & de plano sine figura strepitu iudicii: ita tamen q̄ instātia dicte cause a die querimonie peragen. dicta die minime computata triginta dies vtiles inclusiue non excedat in pena .xxv. librarum Placen. iudici cause si infra triginta dies vtiles cā non fuerit per diffinitiuam sententiam terminata. Si vero nō petatur certa quātitatas vel certa res tunc durare possit instantia quemadmodum si causa esset vltra quātitatem vigintiq̄nq̄ librarum: quam penam ipse iudex cause incurrat ipso facto si per ipsum iudicem stetterit. In omni vero causa lite seu questione: que esta quadraginta soldis infra: possit iudex cause procedere cognoscere terminare & diffinire summarie: & de plano sine figura & strepitu iudicii diebus feriatis & nō feriatis & sine libello vel petitione: seu memoriali i scriptis & absq̄ aliqua instantia: prout & sicut dicto iudici placuerit & videbitur expedire: & absq̄ aliquo consilio sapientis assumendo. Et quod nullus possit interponere approbationem vel nullitatem: vel grauamen vel petitionem sapientis a sententia que per ipsum iudicem in dicta causa lite seu questione fuerit lata vsq̄ ad dictam quantitatem quadraginta soldorum vel infra aliquibus aliis statutis comunis vel iuribus in contrarium loquentibus non obstantibus: Et quia supra dies vtiles sepius nominantur dies vtiles conuenit intelligi oēs: exceptis diebus feriatis introductis in honorem dei & sanctorum eius: & aliis diebus feriatis introductis pp messes & vindemias: prout oēs dicte ferie in statutis cōis Plac. continentur: ac etiā feriis repētinis que inducte essent vel inducerētur: & diebus qbus iudex non sedet publice in loco vbi ius reddere consueuit: exceptis etiā diebus qbus in cā vel lite seu sup eius inter ptes compromissum fuerit & duraret: Insup & oīs via cauillandi penitus aufera tur q̄libet aduocatus teneatur diligēter prestare patrocinium suū in oī cā in qua fuerit aduocatus & q̄libet pte cause quotiensq̄ vsq̄ ad finem cause fuerit opportunum: & procur. suam satisfacto eis de salario suo secundum q̄ ordinatum est vel ordinabitur dando medietatem salarii in principio cause: & aliam medietatē in fine. Ita q̄ per eorum tarditatē processus & sententia minime retardetur in pena .xxv. librarum aduocato: & decem librarū Plac. procuratori comuni Plac. applican. Notarius vero actorum teneatur ponere celeriter: videlicet ea die q̄ acta fuerint vel sequenti scripturas litis in libro actorū. Et q̄ in oī cā & que stione in quocūq̄ iudicio oēs scripturas quas partes fecerint vel fieri fecerint seu facere voluerint: teneantur ipse ptes anteq̄ iudex descedat a bācho dare in scriptis dicto notario actorum vel eas scribi facere p ipsum notarium in actis: q̄s scripturas siue notas scripturam dicto notario datas in scriptis teneat ipse notarius penes se custodire & saluare: & q̄ dictus notarius nō teneatur nec de

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені ПЕЧНИКОВА

beat nec possit aliter ipsas scripturas recipere nec eas in actis ponere: & q di
ctus notarius teneat de ipsis scripturis dare copiá partibus q̃docúq; fuerit re
qsitus satisfacto sibi cõpetenter de labore suo secundú q ordinatú est vel or/
dinabit. Alioquin centum soldorum pena qualibet vice incurrat ipso facto:
si dictus notarius contrafecerit in aliquo predictorum. Simili modo easdẽ
penas.xxv.librarum incurrat aduocatus & procur.x.libra.si assumpto sapiẽ/
te super diffinitiua aliquá oppositionẽ cauillationis seu instrumentũ vel scri/
pturam de nouo: quo minus lis seu cá termino debito finiat: & si predicti ad
uocati & procur. in tota cá non perseuerauerint patrocinium suú vt opportu
nũ erit in cá restituát salariú qđ recepissent insuper cõdénetur aduocatus in.
xxv. libris & procur.in x. libris. Et que predicta sunt de aduocatis procur.
& notariis:tam in cá principali q̃ approbationis vendicet sibi locum. Et q̃ no
tarii teneantur ponere ad librú omnes scripturas & acta oía & oía instra q̃ re
ceperint infra vnum mẽsem postquá ipsa receperint sub pena flor. x. auri pro
qualibet scriptura non posita ad librum applican. pro medietate parti: & pro
reliq̃ medietate comuni: & q̃ iudex sub quo erit dictus notarius teneat & de
beat bis in mense facere scrutiniú ipsis notariis. si dictas scripturas & infra po
suerint in libro signare & scribere super quadá vacheta: que scriptura est illa
& diem: & in fine regiminis ipsius iudicis teneatur dare ipsas vachetas ratio/
natoribus cõis Placen.q̃ stati teneátur dare exactoribus noía illorum notario
rum & q̃titatem. Qui exactores teneantur ipsas exigere absq; aliq̃ alia con/
demnatione sub pena cuilibet iudici contrafacienti librarú.xxv.pro qualibet
vice,& totidem notarios & totidẽ exactores. Et q̃ quilibet sindicus teneatur
sindicare ipos iudices de hoc quando potestates sindicabuntur nec possit ali/
quis iudex opponere nec allegare q̃ hoc statutum non fuerit sibi denũciatú.
Et hoc solummodo habeat locum a calen. ianuarii proxime venturi in auéa.

DE FORMA LIBELLI SERVANDA. RVBR.

2 SVfficiat in quolibet libello exprimere causam: & nomen actionis in li/
bello: nemo exprimere teneatur.

In cá approbationis infrascripto orñe procedat. Quia appellás in ca
sibus in q̃bus appellare licet iuret quádo appellat coram iudice a quo appella
tur: se nec dolo nec calumnia: sed credens iustam fouere cám appellasse. Qua
approbatione interposita appellás teneatur porrigere in dicta cá libellú infra
tres dies vtiles ĩclusiue si fuerit in ciuitate vel habitauerit seu habitationẽ ha/
buerit ille cui libellus debet offerri. Et si in episcopatu infra. v. dies inclusiue
iudici ad quẽ appellatú fuerit & etiá appellatio seu legiptime persone pro eo
personaliter vel ad domũ. Alioquí qui appellauerit reputabitur nõ appellás:
& ad executionẽ principalis sententie procedatur. Quo libello porrecto & in
actis dicti dñi iudicis ad quẽ appellatum fuerit scripto legiptimatis personis
iudicis actoris & rei infra duos dies sequẽtes vtiles die ipsius legiptimationis
cõputata sit & intelligatur facta litis cõtestatio inter ipsas ptes exceptione ali/
qua non obstante saluis & reseruatis vtriq; pti tpe diffinitiue dicte cause exce
ptionibus defensionibus cõpetentibus & cõpetitiuis & iuribus quibuscunq;.

Lite igitur in ipsa causa vt p̃mittitur cõtestata data sit & intelligatur ab ipsa
die: di

die: dicta die contestationis minime cõputata vnica tm̃ & perẽptoria dilatio:
vtriq; pti quindecí dierú vtiliú ad probandú de iure suo: quocúq; genere pro
bationú q̃ de iure sit alias admittendum. Et saluo q̃ si aliqua partium pro/
ducere voluerit aliqua instra que producta non fuerint in cá principali ipsa in
strumenta producat primis quinq; diebus dictorum quindecim dierú vtiliú:
& aliter ipsa de nouo instra non producat. Elapsis vero diebus.xv.& tunc si
q̃ testes producti fuerint in dicta cá intelligátur & sint apti & publicati: & tũc
iudex teneatur facere fieri copiá ptibus de ipsis testibus & eorum dictis & oĩ
bus aliis in cá actitatis. Ab ipsa vero die vltima dictorum.xv. dierú vtilium
dicta vltima die minime cõputata sit & intelligatur data vnica & perẽptoria
dilatio vtriq; pti decẽ dũtaxat dierú vtilium ad accipiendú copiam testiú si q̃
producti fuerint: & aliorum actitatorum in dicta cá & deliberandú reprobá/
dum & reuersandum ipsos testes & dicta eorum: & etiam ad reprobandú in/
strumenta & scripturas: & oía alia producta in dicta causa seu omnia actitata.

Post vero lapsum dictorum decem dierum iudex cause arctatis partibus
ad dandum confidentes suos teneatur vtraq; vel altera parte instante in pena
xxv.librarum Placen.assumere vnum vel plures de collegio iud.sap. ad consu
lendum diffinitiue super dicta causa infra duos dies vtiles computan. post di/
ctos dies.x.in quacúq; tamen parte cause predicte post litem contestatam vs/
q; ad assumptionem sapientis super diffinitiua possit iurari de calumnia fieri
positiones & interrogationes modo & forma que dicũtur in statuto quod lo
quitur de causa principali nullo ob hoc impedimento obstante quominus la/
batur instantia dicte cause per terminos prelibatos dum tamẽ instantia dicte
approbationis.xliiii.dies vtiles nõ excedat numerãdos a die cõtestationis ipa
die contestationis minime computata. Et quicúq; vnus vel plures assumpti
fuerint in dicta causa ad consulendum diffinitiue vt predicitur. Sapientes te
neantur depósito salario suo quod salarium stet in depósito nec consultori de
tur donec ipse cõsultor consiliú suú infra tempus instantie dederit in scriptis
apud acta iud. vtraq; seu altera parte instante dare consilium suum in scriptis
apud acta iudic. infra.xv.dies vtiles die ipsius assumptionis minime cõputata
sub pena centum soldorum & amissionis salarii illius cõsilii. Et nihilominus
ipse consultor teneatur ad restituendú partibus oẽs expensas factas in illa cau
sa in qua fuerit assumptus si eius deffectu vel negligentia suum consiliú infra
tempus instantie non dederit apud acta & plus & minus arbitrio domini no/
stri plibati. Quod consilium sit datum apud acta & teneatur iudex cause pre
dicte vtraq; seu altera parte instãte in pena.xxv. librarú citatis partibus publi
care & pronũciare infra duos dies vtiles post dictos dies.xv.supranoíatos. Et
iudex qui assumptus fuerit super diffinitiua sentẽtia vel interlocutione possit
& debeat cogi quádocúq; ad dandum consilium suú in scriptis etiam post tẽ
pus statutum infra quod dare debeat consiliú suum. Ita q̃ propterea assum/
ptio de ipsa facta non intelligatur esse cassa vel remota dumtamẽ infra tẽpus
instantie dictú consiliú pronuncietur,& quod dicitur de dando consiliú p sa
pientẽ post tempus infra quod dictú consiliú dare debeat vendicet sibi locú
in causa principali. Hoc videlicet intellecto q̃ dictú est in statuto quod loqui
tur in causa principali de interlocutionibus admittendis saluo iure impetrantiú qñ
videlicet testes in cá approbationis alias producti valeant. Et q̃ dictú est quã

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

do libellus non possit mutari emendari cumulari: vel in eo addi vel minui seu aliquid reformari. Et q̄ dictū est quādo aliquis senserit se grauatū vel suis expensis petierit consilium sapientis & de sapiente assumendo & cogendo & de interlocutoriis certo modo & infra certum terminū terminādis: & q̄ dictum est q̄ sapiens assumptus teneatur dare consilium suū clarū & certū per q̄ consilium appareat quis obtinuerit & qs subcubuerit in ipsa cā cū taxatione & expensarū certa quantitate expen. in q̄bus victus fuerit condemnandus: & ēt expen. consultores per partes sibi restituendas etiam in cā approbationis vendicet sibi locū: dūtamē instātia dicte cē approbationes dictorum dierum vtiliū modos vel terminos non excedant. Sane vt approbationes que plerunq; ad querenda subterfugia fuerint modo debito refrenentur. Siquis appellans in cā approbationis subcubuerit soluat pro pena duos soldos pro q̄libet libra estimutionis litis, Et si lis nō fuerit de certa quantitate ipsa lis estimetur & estimata sit & intelligatur habito respectu ad salarium q̄ consultor in cā & lite habuerit a ptibus cuius pene medietas comuni Plac. applicetur & alia medietas appellato in quam penam hoc ipso sit & intelligatur condemnatus: & etiā in expensis legitimis factis per aduersarium tam in causa principali q̄ in approbatione causa supradicta de quibus pena & expēsis soluendis vt predicetur teneatur qui appellauerit corā iudice approbationis infra octo dies vtiles post contestationem litis dicte cause vel ante prestare apud acta idoneā cautionē labētibus nihilominus dicte instantie prelibatus terminus. Alioquin approbationi renūciasse intelligatur si vt predicit dictā non dederit cautionem.

DE MODO ET FORMA APPELLANDI RVB.

3 Quicunq; appellauerit in causa ciuili in casibus ī quibus appellare licet si a sentētiis iud. rōis duxerit appellandū appellet ad iudicē maleficiorū. Si vero appellauerit a sententiis iud. stratarū vel iud. victualiū vel iud. gabellarum vel iudicis gabelle salis quo casu appellare licet appellet ad vicariū ptātis vel ad iudicē rationis quē appellans ellegerit: si aūt appellauerit a sententiis iud. camere deputati ad exactiones cōis Placen. in casibus in q̄bus appellare licet appellet ad iud. rationis quē appellans ellegerit vel ad vicariū ptātis. Si aūt a sententiis iud. malificiorū in casibus in quibus appellare licet vt puta a sententiis quas tulerit in questionibus aquarū seu riuorum & q̄cunq; alia causa ciuili appellatum fuerit vel si appelletur a sententia vicarii potestatis appelletur ad ptātem. Verū si appellans in causa approbationis obtinuerit sententialiter & pars aduersa ab ipsa sententia duxerit appellandū ab ipsa sententia que ferretur in causa approbationis per aliquem iud. predictorum eo casu appelletur ad potestatem. Qui potestas nullam causam ad se per approbationem deuolutam possit committere alicui ex iudicibus potestatis coram quo dicta causa principaliter vel p approbationem fuerit deuoluta: Sed eam committere possit & debeat oblato approbationis libello corā eo alii ex iudicibus prelibatis. Ita tamen q̄ in aliqua causa vel occasione alicuius cause idem non possit bis appellare nec bis dicere nullam. Et q̄cunq; appellauerit ab aliqua sententia in casibus in q̄bus appellare licet teneatur & debeat in ipsa approbatione proponere si voluerit nullitatem infra tempus. x. dierum a iur

dat. ad appellandū: & si appellauerit & proposuerit nullitatē & petierit restitutionē vel alterū ipsorū fecerit intra dictū tēpus possit & debeat infra tēpus instātie appellat. ipsius de ipsis & sup ipīs appella. nullitate restitutōe & altera ipsorū procedi cognosci terminari & sentētiari sicut de ipsa & in ipsa approbatione & quo tempore. x. dierū elapso amplius non possit q̄s sententiā dicere nullam p modū agendi nec ēt excipiendi nec ēt appellare & q̄ q̄libet q̄ voluerit pricipaliter agendo vel excipiendo dicere sniam nullā si ipsius sentētie prolationi nō fuit pns nec procurator eius q̄ fuerit in cā possit ipsam sniam dicere nullā infra. x. dies & nō vltra numerādos a die snie proclamationis ipsius snie vel notificat. fcē sibi vel eius procuratori vel ad domū ipsius solite habitationis in scriptis per cura. cōis Placen. vel aliter de ipsius snie prolatione.

DE APPELLATIONIBVS RECIPIENDIS. RVBR.

4 Potestas seu iudex ad quē fuerit appellatum teneatur approbatione recipere in casibus in q̄bus licet appellare sub pena. xxv. librarum Placen.

DE MODO PROCEDENDI IN APPELLATIONE. R.

5 In cā approbationis non recipiantur noui testes nisi noua emerserit q̄o vel inciderit q̄o vel cā. Et hoc vendicet sibi locū si aliquis testis vel aliqui testes producti in cā approbationis hoc statuto nō obstante: & siqs succubuerit in cā nullitatis interposite per eum alicuius cause vel q̄onis q̄ ob ipsa cā nullitatis in q̄ succubuerit non possit appellare nec ēt posit dicere nullam: & q̄ quilibet qui diceret sententiam nullam teneatur dare satisdationē: quēadmodum tenetur ille qui appellat. Et q̄ cā nullitatis principalis: & ēt restitutionis in integrū q̄ peteretur p maiorē. xiiii. annorum non duret nec durare possit vltra tempus approbationis finiendū. Et q̄ in ipsa cā nullitatis & in cā restitutionis in integrū q̄ peteretur per maiorem. xiiii. annorum procedatur cognoscatur & terminetur: & oēs solennitates dilationes & instantie fiant & obseruentur q̄ fieri & obseruari debent in cā appellationis. Et q̄ predicta locum habeant ī futuris questionibus tm̄. Et q̄ snia non possit dici semel nulla si succubuerit ille q̄ dixerit semel nulla p eū q̄ eā dixerit semel nullā.

RVBRICA DE EISDEM.

6 Item statutum est q̄ nullus ab aliqua sententia interlocutoria lata ī aliq̄ cā vel questione in qua non fuerit oblata vel necessaria petitio vel memoriale scriptū in actis secundū for. statutorū cōis Placē. nec ab aliquo grauamine vel petitione sapiētis nec etiā a sententia que sup ipsis grauamine vel petitione saṗ. ferretur nec etiam ab aliqua taxatione expensarū possit appellare nec etiam interponere nullitatem nec petere restitutionem: Sed possit dicere se grauatum & petere consilium sapientis semel tantum & secundum formam statutorum comunis Placentie super hoc loquentium.

RVBRICA DE DIEBVS FERIATIS.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

7 STatutum est dies feriatos totius anni modo qui sequitur obseruandos. videlicet.

De mẽse ianuarii die calẽdarũ ipsius mẽsis vsq; ad octauã inclusiue & festa scõrũ Illarii: Sauini & Pauli apostoli: Agnetis & Vincentii: & Sebastiani.

Et q; qualibet die feriata & non feriata possint fieri saximenta & sequestrationes: & de ipsis cognosci summarie & de plano & sine figura: & strepitu iudicii & de satisfactione ipsorum saximentorum prestandis.

De mense februarii festa beate sancte Brigide, sancte Marie virginis, sancti Blasii, sancte Agate, sancti Petri, & sancte Mathie Apostoli.

De mense martii festa sancti Gregorii doctoris ecclesie, sancti Benedicti & beate Marie virginis.

De mense aprilis festa sci Georgii, & sci Marci euange. & sci Petri Marti.

De mense maii festa apostolorum beatorum Iacobi & Philippi inuẽtio sancte Crucis sancti Ioannis ante portam latinam.

De mense iunii a calendis ipsius mensis inclusiue vsq; ad calendas augusti & de dicto mẽse iunii festa sancti Barnabe apostoli: sanctorũ Geruasii & Protasii sancti Ioannis bap. & apostolorum Petri & Pauli ac sancti Iuliani.

De mẽse Iulii festa sancti Antonini martiris, scẽ Margarite virginis Marie Magdalene, scõrũ Nazarii & Celsi, sci Iacobi apostoli scẽ Marie, sancte Anne.

De mẽse augusti festa sancti Petri ad vincula, sci Dominici sancti Sixti sancti Laurentii, assumptionis beate gloriose virginis Marie, sancti Bartholomei apostoli sancti Augustini doctoris ecclesie, decolatio sancti Ioannis bap.

De mense septembris festa beate virginis marie, sancti mathei apostoli, & euangeliste, sancte Iustine, exaltatio sancte Crucis, sancti Michaelis, sancti Hieronymi, sancti Nicolai de tolentino.

Et quintadecimam diem ipsius mensis septembris vsq; ad qntãdecimam diem mensis octobris inclusiue pp vindemias & examinationes saluo q; tpe nundinarum possit reddi ius de omnibus pertinentibus ad ipsas nundinas.

De mense octobris festa sancti Luce Euangeliste, & sanctorum Simonis & Iude apostolorum, sancti Francisci, sancti Donini, & sancti Galli.

De mense nouembris festa omnium Sanctorum & diem sequentẽ in quo fit commemoratio defunctorum, sancti Martini sancti Antonini, sancte Catarine virginis, sancti Andree apostoli.

De mense decẽbris festa sancti Nicolai sancti Ambrosii doctoris ecclesie, sancte Lucie, & vigilia sancti Thome Apostoli inclusiue vsq; ad finem dicti mensis propter Natalitios dies. D. N. Iesu Christi.

DE FERIIS GENERALIBVS. RVBRICA.

8 ITem oẽs dies dominicos & diem lune precedentẽ carnisprivium vsq; ad subsequentem diem mercurii inclusiue & diem sabbati oliuarum vsq; ad diẽ octaue resurrectionis domini inclusiue & tres dies ante ascensionẽ domini, & vigilia Pentecostes: & ipsum diẽ Pẽthecostes cũ duobus diebus sequentibus. Et diem primã festi Corporis D. N. Iesu Christi in quibus diebus oĩbus oĩum litiũ strepitus cãrum ciuiliũ cõquiescant. Et si alig processus fierent vel sententie ferrentur in ipsis causis non valeant ipso iure exceptis casibus

sibus in quibus de iure põt cognosci & tractari seu ligari feriatis temporibus messiũ & vindemiarum. Saluo q; quocũq; tpe q̃ones aquarum cognoscãtur.

DE DIEBVS VTILIBVS TENENDIS PER NOTARIOS. RVBRICA.

9 QVia in statutis cõis Plac. sepe habetur mentio de diebus iuridicis & vtilibus vt sciri valeat: quibus diebus per iud. ius reddatur: volumus q; iudices rõnis & quilibet eorũ per se faciant scribi in actis seperatim per se: & ordinate qui aliquẽ ex notariis cuiuslibet eorũ oẽs dies iuridicos quibus per quẽlibet eorũ publice ius reddatur in pena cẽtũ sold. Plac. quã quilibet ipsorũ incurrat ipso facto q; predicta duxerit negligendũ. Et si predicti dies per aliquẽ ex dictis notariis scripti non fuerint incurrant quilibet ipsorũ penã .xx. soldorum Plac. ipso facto: & predicta etiam obseruentur & cũ penis predictis per vicariũ ptãtis & per iudicẽ maleficiorum & per notarios ipsorũ occasione questionũ & cãrum ciuilium que corã ipsis verterẽtur.

DE CVRATORE DANDO BONIS. RVB.

10 SI citatio fuerit facta q; aliquis cõpareat corã iudice: vel q; siquis vult eẽ heres vel defẽdere bona alicuius cõpareat corã iudice infra tertiã diem si citatio facta fuerit in ciuitate Placẽ. Si vero in districtu infra .v. dies.

Et infra dcm̃ tẽpus nemine cõparẽte legitime hoc ordine vlterius procedat: videlicet q; elapso termino fiat proclamatio in plateis cõis maioris ecclesie: & burgi: & per singulas portas ciuitatis in locis consuetis & in contrata in qua habitat vel habitare consueuit ille contra quem vel eius bona proceditur si habitat vel habitare consueuit in ciuitate: & si habitat vel habitare cõsueuit in districtu fiat proclamatio in dictis plateis & locis: & iuxta portã ciuitatis p quã itur ad locum vbi habitat vel habitare consueuit ille contra quẽ vel eius bona proceditur: q; si quis vult defendere eum vel bona eius vel esse heres vel defẽdere bona eius contra quẽ proceditur. Quod compareant coram iudice corã quo agitur vsq; ad octo dies subsequentes die ipsius proclamationis minime computata. Quo elapso termino si nullus legitime cõparuerit fiat dicta proclamatio in dictis locis quod omnes creditores predicti contra quem vel eius bona proceditur cõpareant cũ cartis & iuribus eorũ & scribi faciant in actis nomina eorum & id quod petunt corã dicto domino iudice vsq; ad octo dies subsequentes non computata die ipsius proclamationis. Quia iudex vult dare & constituere curatorẽ bonis ipsius & procedere ad ipsam curationis dationem. Postquam nemine cõparente dare possit curator ipsis bonis ad postulationem eius qui predictas proclamationes & processus fieri fecit. Si vero infra dcm̃ terminũ comparuerint creditores: & vt predicitur fecerint scribi in actis nomina eorũ: & id quod petũt statuatur ipsis creditoribus predicto termino elapso pro termino certa dies p iudicẽ seu ex pte eius instante aliquo ex ipsis creditoribus: quia intẽdit & vult dare ipse iudex ipsum curatorẽ vt sint corã eo occasione dationis ipsius curatoris: & tũc ipsis cõparẽtibus vel si aliqui absint ad postulationẽ comparentiũ videlicet maioris partis eorum det

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ именит ПРЕЗИМЕ ПРЕЗИМЕНИКОВА

& constituat iudex ipm curatorem q̃ maiorem partem intelligimus habito re
spectu ad debitam q̃titatem vel rem. Qui curator legitime constitutus faci
at inuentariū de bonis p̃dictis anteq̃ aliquid gerat vel administret. Quo fcō
fiat proclamatio i dcis locis q̃ oēs creditores p̃dicti contra quē vel eius bona
proceditur cōpareant vsq; ad x. dies subsequentes nō cōputata die ipsius pro
clamationis cū eorū cartis & iuribus corā iudice ad postulationē dicti curato
ris quia ipse vult facere solutionē credit. per ordinē: & ad hoc vt nullus vale
at ignorare oēs proclamationes predictas: fiant in locis p̃dictis publice & alta
voce p tubatores coīs Plac. premisso sono tube: ita q̃ de qualibet proclama
tione tubator vltra duos soldos nō recipiat: & si tubator recusaret ad hoc ét
iuitus per iudicem compellatur: quibus peractis legitimatis debitis per ipsos
curatores teneatur curator facere solutionē p ordinē ipsis p̃sentibus credito
ribus qui venerūt. Ita q̃ instantibus ipsis creditoribus qui cōparuerit vt pre
dicitur teneatur curator facere ipsis creditoribus solutionē per ordinē prepo
nendo aliis eos qui habuerint potiora iura. Et vt predicta p ordinē fiāt req
rantur ad postulationem curatoris credit. oēs de qbus supra fit mentio q̃ ve
niant certa die accepturi solutionē secūdū ordinē predictum. Alioquin ipsis
negligen. possit facere soultionē ipse curator creditoribus instantibus p ordi
nem aliorū negligen. nō obstāte & si secus per curatorē fieret nō valeat ipso
iure. Si vero aliq ex creditoribus qui fecerint se scribi in actis infra terminum
aliquē ex terminis antedictis non acceperint solutionē vel quia noluerint vel
qa non cōpuerint ad accipiendū solutionē vt predicitur: possit reuocare solu
tionē aliis creditoribus factas licet sint iure vel tēpore potiores. Saluo q̃ per
dictas solutiones non fiat aliquod p̃iudiciū: videlicet q̃tum ad hypotecariam
ceteris creditoribus q nō cōparuerint vel nō fecerit se scribi infra aliquē ex ter
minis supradcis. Sane cū expiētia docēte plures cōfessiones & fraudes p cura
tores bonorū compariamus non in modicū preiudiciū debitorū volumus &
declaramus q̃ confessio curatoris in aliquo nō p̃iudicet debitori vel bonis ali
cuius: & q̃ solutio fcā p ipsum curatorē nō p̃cedēte legitima debiti probatio
ne: & qcqd sequat ex ea nō valeat ipso iure: q oēs solutiones q̃ fient per curato
res bonorū fiāt hoc modo videlicet: qa per ipsum iudicē eligāt tres boni viri
ciues habitātes Plac. q iudex eligere debeat illos estimatores tm̃ quos noīaue
rit maior ps creditorū habitō respectu ad cumulū debiti cū volūtate & cōsen
su curatoris q estimēt bona fide eorū sacro bona de qbus debet fieri solutio p
curatorē: & q iurent ipsam estimationē tenere penes se secretā quou sq̃ fuerit
per iudicē vt infra subiicitur publicata sup q̃ electione corā deo cōsciēciā ipsi
us iudicis oneramus: qui electi estimatores q̃ fecerint de ipsis bonis clausā &
sigillatā ipsi iudici dēt in scriptis post q̃dationē credit. oēs qui se scribi fecerit
vocentur ad certā diem quā elligant: videlicet quilibet secūdum q̃ est potior
res quā maluerit accipe in solutum. Quibus electoribus factis in scriptis in
actis: tunc rerū electarū per eos vel aliquē eorum estimatio publicetur. Ita q̃
facta ipsa electione: & in actis scripta vt premittitur nullus ex ipsis creditori
bus qui elegerit possit postea variare quibus p actis fiat solutio p curatorē: tā
de principalibus debitis q̃ expen. sacro creditorū declarādis hoc adiiciēdo q̃
ipsa solutio fiat auctoritate & decreto iudicis predicti. Alioquī solutio nō va
leat ipso iure: curator aūt predictus nō possit hre vltra duos denarios de qua
libet li

libet libra estimationis rerū quas dederit in solutum. Et estimatores omnes
predicti ipsarū rerū habeāt tres denarios de qualibet libra estimat. ipsarū in
ter eos cōiter diuidendos. Et si contigerit ipsos ire extra ciuitatē Plac. ad po
stulationē curatoris cā dicte estimationis melius peragendo fiant eis expense
per creditores pro quibus expēsis solutionē habeāt in bonis debitor. & qa de
bitores sepe conqueruntur de rebus que fuerūt ipsorū dat. in solutū per cura
torē minus debite estimatis cōcedimus q̃ vsq; ad annū post dationē in solutū
cōputandā possit ipsas res per curatorē bonorum in solutū datas recuperare
a possidentibus: soluendo q̃titatē pecun. qua data fuerunt a curatore cum ex
pensis necessariis dūtaxat si que facte sunt interim in ipsis rebus vel etiam cir
ca ipsas. Ita tamē q̃ si sint ibi fructus aliqui habiti vel pendentes tpe quo de
bitor soluerit ipsam q̃titatem pro dictis rebus recuperandis sint ipsi fructus
nihilominus ipsius credit. Si vero fuerint ficta que creditor habuerit in solu
tum habeat creditor eo casu dicta ficta pro rata dicti temporis dicti anni.

DE INVENTARIO PERCVRATOREM FIEN. RVB.

11 SI curator datus bonis alicuius nō iuenerit aliqd in dcis bonis nihilomi
nus de ipso nihilo faciat inuētariū: dicēdo se in ipsis nihil iuenisse: & nō
possit ppea procedi cū ipso vel p eum ad dādū p̃dicta pro nō soluēdo.

DE SOLVTIONE FACTA PER CVRATOREM. R.

12 QVando facta fuerit solutio per curatorem bonorum vel per iudicē
de bonis alicuius credit teneatur notarius qui fecit instrumentum
solutonis dare in publicam formam ipsum instrumentum debitori
si petierit expen. suis in pena centū soldorū ipsi notario & nihilominus ad dā
dum ipsum instrumentum ipse notarius p potestatē vel eius iudicē cōpellat.

DE FORMA EXECVTIONIS CONTRA DEBITOREM. RV.

13 DEbitor p̃sens si cōfiteatur debitū vel cōuictus si teneatur suo sacro
infra. v. dies sibi assignādos per iudicē dare omnia sua bona in scri
ptis corā iudice apud acta. Quibus datis vel si nō dederit requsitus
ipsa bona dare possint in scriptis apud acta per curatorem: & tunc eligantur p
iudicem citato ad hoc ipso debitore vt veniat ad dandū suspectos vel cōfidē
tes tres boni viri qui eorum sacramento bona fide estiment ipsa bona. Quo
facto cōpellatur debitor oībus remediis iuris facere solutionem creditori: seu
creditoribus per ordinem. & si plures fuerint creditores de rebus ipsius debi
toris: prout fuerint estimate pro debitis & expensis. Quod si facere recusa
uerit debitor possit & teneatur ipse iudex ipsam solutionem facere creditori
bus seu creditori q̃ peride valeat ac si per ipsum debitorē legitime facta esset.

Et q̃ quicūq; debitor fuerit legitime citatus p̃sonaliter vel ad domū eius so
lite habita. in qua citatione cā propter quā citatur exprimatur si nō cōparue
rit possit & debeat ad postulationē creditoris pro debito per instrm ligdo de
precepto inde pignerari. Quo pignerato citato debitore ad dandum confi

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени Н.Н.МЕЧНИКОВА

dentes suos eligantur per iudicem tres estimatores de cõfidentibus partiũ vel partis pñtis qui eorum sacro estimare debeant ipsum pignus. Qua estimatiõe facta dictum pignus detur per ipsum iudicẽ in solutũ creditor. vsq; ad cõcurrentẽ quanti tatẽ pro debito & expensis dcõ debitore citato personaliter: vel ad domum ad videndũ fieri ipsam dationem in solutũ. Que datio in solutum sic fcã per iudicẽ valeat & teneat: ac si per ipsum debitorem legitime facta esset: ita tamen q; debitor possit recuperare ipsum pignus infra mensem a die dicte dationis insolutum numerandũ restituen, pignus ipsi creditori: tomne illud pro quo ipse creditor ipsum pignus habuit insolutum in pecunia numerata. Et iudex corã quo q̃o fuerit teneatur sub pena flor. xxv. auri cõpellere debitorem omnibus iuris remediis etiã per captionẽ & detentionẽ psone.

DE SENTENTIA DANDA SECVNDVM FORMAM CONSILII SAPIEN. RVB.

14 QVilibet iudex vel officialis cõis Plac. q cõmiserit alicui ex iudicibus collegii Plac. aliq̃ q̃onẽ diffinitiuã vel interlocutoria consulẽdam teneat recepto cõsilio dicti iudicis i scriptis infra duos dies iuridicos vtraq; seu altera parte instãte ipsum cõsiliũ aperire & pronunciare iuxta dcm cõsiliũ & seq formã dicti consilii in pena. xxv. libr. Plac. Et nihilominus ad predictam teneatur. Quã penã si cõtra predicta fecerit incurrat ipso facto.

QVOD NVLLVS OFFICIALIS POSSIT ESSE CONSVLTOR. RVBRICA.

15 CVm vicẽ duorũ nullus debeat regulariter sustinere nec i eodẽ negotio eẽ cõsultor & iudex firmiter. Statuimus q; nullus iudex vel q alicui pest iurisdictioni possit eẽ cõsultor & iudex sup vel i aliq̃ q̃one vel cõtrouersia q̃ corã eo vel ẽt corã alio quocũq; ptãte iudice vel officiale ẽt si de p tiũ procederet volũtate fuerit vẽtilata. Qd si secus fuerit nõ valeat ipo iure.

DE INTERROGATIONIBVS FIENDIS. RVB.

16 AD postulationẽ cuiuslibet dicẽtis se velle agere sine reali vel psonali actione cõpellat citatus oibus iuris remediis ẽt ante oblationẽ libelli rõdere ad postulationẽ ipsius agere volẽtis & iterrogãtis an dictus citatus ẽ heres illius: de quo iterrogat: & an ẽ heres ex testamẽto vel ab intestato: & proq̃ta pte ẽ heres & an rẽ possideat & pro q̃ pte siue pro quota pte siue possideat rẽ de q̃ iterrogat. Et ẽt cogat rõdere pdictis iterrogatiõibus post oblationẽ libelli: & post litẽ cõtestat ã prout & qñ fuerit req̃situs & iterrogatus.

DE POSSESSIONE .XXX. ANNORVM. RVB.

17 QVicunq; probauerit se possedisse vel quasi aliquã rẽ imobilem ciuiliter vel naturaliter a. xxx. annis citra vel illum a quo cãm habet habeatur pro vero & legitimo possessore non obstante aliquo q pñtẽ possessi. se

sessi. se dicat habere: q p̃sumat nõ legitime possidere & eã occupasse nisi probauerit se iusto titulo eã habuisse vel p sniam a cõpetente iudice latam contra eũ q tpe snie possidebat. De quibus possit & debeat cognosci summarie. & sine libello & strepitu & figura iuditii quolibet tpe tã feriato q̃ nõ feriato & ptãs & qlibet officialis cõis Pla. teneatur in pena. xxv. libr. Pla. manutenere & defendere in possessionem vel q̃si ipsarũ rerum dictum legitimum possessorem.

QVOD INSTRVMENTA EDANTVR INTERGRALITER. RVBRICA.

18 AD hoc vtile contra quem instra producũtur certiorari valeat an habat cedere vel cõtendere. Statuimus q; quicũq; vtitur aliq̃ carta vel publico instro in iudicio teneatur ipsam aduersario cedere integraliter cũ die mille simo: testibus & notariis & gruppo notarii: & toto ipsius carte seu instrumenti tenore lege vel consuetudine aliqua non obstante.

DE GRAVAMINIBVS ET PETIT. CONSILII SAPIEN. ET FORMA EORVM SERVAN. R.

19 STatutum antiquum super hoc edictũ & diutius obseruatũ: innouamus cõfirmamus & approbamus volẽtes & statuentes q; si quis in aliq̃ q̃one sup aliquo articulo interlocutoria vel precepto seu processu vel ex eo dixerit se grauatum vel grauari ab aliquo iudice vel officiali cõis Placen. vel super eo petierit consiliũ sapientis suis expensis sibi dari teneatur ipse iudex vel officialis in pena. xxv. libra. Placen. quam penam si secus fecerit incurrat ipso facto dare ipsi hoc requirenti consiliũ sapientis nõ suspecti expen. suis. Alioquin si ipsum cõsiliũ sapiẽtis nõ dederit quicquid vltra fecerit dcũs iudex vel officialis seu fcm fuerit in cã seu q̃one nõ valeat nec teneat: & sit cassum & irritum ipso iure. Saluo q; qui dixerit se grauatum vel petierit consilium sapiẽtis expensis suis teneatur obseruare statutum q; loquitur de salario deponendo & confiden. dandis in scriptis: & aliis in ipso statuto obseruandis. Et q; cunq; semel dixerit se grauatum vel petierit cõsilium sapientis suis expensis si super ipso sup quo dixerit se grauatum: vel petierit consilium sapientis fuerit pronunciatum nõ possit super ipso articulo seu pronunciatione vel eius occasione amplius dicere se grauatum vel petere consilium sapientis nec se appellare nec proponere nullitatẽ: Et q; quilibet sapiẽs qui assumeretur sup aliquo grauamine vel interlocutoria vel petitione sapientis secundum formam statutorum cõis teneatur cõsilium suum tradere in scriptis clarum & certum: p q; appareat quis obtinuerit & cũ taxatione & expen. certa q̃titate expen. in quibus victus fuerit condẽnandus & ẽt expẽsis ipsius consultoris per ptes sibi restituen. apud acta iudicis infra octo dies vtiles a die assumptionis de ipso fcẽ numeran. sub pena centum soldorum & amissionis salarii illius consilii. Et nihilominus teneatur dare consilium suũ vt predicitur in scriptis: & ad hoc p iudicem coram quo q̃o fuerit vẽtilata oibus iuris remediis precise compellatur sub pena. xxv. libr. Pla. ipsi iudici q̃ incurrat ipso facto si requisitus pdicta facere rẽcusauerit. Et q; ille qui dixerit se grauatum vel petierit cõsilium sapiẽtis

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ГОНЧАРОВА

depoſito ſalario ſecūdum formam ſtatuti predicti teneaꝫ eadem die vel ſeq̄n/
ti iuridica facere citari aduerſam ptem ꝙ compareat cum confiden. ſuis corā
iudice cauſe cā aſſumēdi dcm̄ ſapientem ad hoc vt aſſumatur ſapiens ſup ipſo
grauamine & petitione ſapientis;ac etiam teneatur infra tres dies vtiles a die
q̄ fuerit aſſumptus ſapiens dicta die aſſumptionis minime computata preſen/
tare ipſi aſſumpto aſſumptionem de ipſo factam: & omnes ſcripturas & acta
cāe in debita forma perſonaliter vel ad domum eius habitat. Alioquin ſi pre
dicta non obſeruauerit intelligatur renūciaſſe dicto grauamini & petitioni ſa
pientis. Et ꝙ dictus ſapiens aſſumptus infra octo dies computandos a die pre
ſentationis die aſſumptionis & actorū ſibi preſentatum die ipſa nō computa/
ta teneatur preſentare conſilium ſuum ad bancū clarum & certum cū certa &
expreſſa q̄titate expenſarum a qbus expenſis non poſſit pres abſoluere q̄tun/
cūq̄ dicat partem ſeu partes habuiſſe iuſtā cām litigandi. & hec in pena & ſub
pena dicto aſſumpto librarum.x. Placē. quarum medietas applicetur comuni
Placē. & alia medietas parti q̄ ſe dixerit grauatam & amiſſionis ſalarii & ꝙps
q̄ dixerit ſe grauatam teneatur dare ipſi aſſumpto ſalarium ſuum per tres dies
vtiles ante terminum dandi cōſilium: & ad hoc oībus iuris remediis per iudi/
cem cāe cōpellatur ēt p detētionē perſone nō obſtāte ꝙ ipm̄ ſalariū fuerit de
poſitū. Et ꝙ ſi dicta pars q̄ dixerit ſe grauatam dcm̄ ſalariū non dederit dicto
aſſumpto quod alia pars poſſit ipſum ſalariū ſoluere dcō aſſumpto; quo ſolu/
to iudex ad poſtulationē eius qui ſoluerit teneatur cōpellere aliam ptē ad ip/
ſum ſoluēdū ēt per detētionem perſone & ante & poſt publicationē conſilii.

DE CONFIDENTIBVS DANDIS ET SVSPECTIS. RVBRICA.

20 STatutū ē ꝙ i oībus cāis & q̄onibus in qbus ſnīa diffinitiua vel ēt inter/
locutoria fieri deberet ſeu cōtingat conſilio ſapientis ꝙ partes poſſint
& debeant dare cōfidētes de collegio iudicum ſiue aduocatorum ciuita
tis Pla. exiſten. tunc in ciuitate Placen. vel diſtrictu & tenentes familiam & ha
bitat. in eiſdē: & nō alios: & nō poſſint cogi partes ad dandū ſuſpectos ad con
ſulēdū ſup dictis cāis & q̄onibus nec poſſint dare oēs de collegio ſuſpectos.

DE ADVOCATIS DANDIS NON HABENTI. R.

21 TEneatur poteſtas & omnes iudices & officiales comunis corā quibus
q̄o oriretur dare aduocatū nō hñti & petēti: & ipm̄ aduocatū ad hoc
cogere niſi p cognatos ſeu affinitatē ſe excuſauerit vel alia iuſta cauſa.

DE PROHIBITIONE PIGNORIS. RVBRICA.

22 SIquis prohibuerit pignus alicui currerio vel nuncio cōis condēnetur in
x. ſoldis ſi fuerit in ciuitate vel infra confinia ciuitatis ſi uero in ēpatu ex
tra ipſa cōfinia in. xx. ſoldis: & nihilominus teneatur reſtituere oēs expē
ſas propterea factas: ſaluo ꝙ ſi venerit vel miſerit cum currerio corā illo offi/
ciale q illum currerīū miſit non teneatur ad dictam penam. & hoc ſtatutū in/
telligatur

telligatur in debitis priuatis: & ꝙ intelligatur prohibuiſſe pignus: ſi prohibi/
tum fuerit pignus p familiā vel aliquē exiſtentem in domo. Et hoc pro pria
vice. Si vero pro ſecunda vice prohibuerit pignus incurrat penā ſoldorum
centum. Si vero tertia vice prohibuerit pignus incurrat penam libr. x. Que
pena applicetur pti pro dimidia: & pro alia dimidia cōi Placen. de q̄ ſecūda &
tertia vice credatur nuntio cū. i. teſte fide digno: & aliter non: & ꝙ occaſione
pignerū vetitorum non poſſit procedi p aliquem iudicem vel officialem cōis
Plac. niſi ſolū p accuſam q̄ fieret per partem ad cuius poſtulationem dictū pi/
gnus fiebat ſub pena iudicis floreno. x. & notario librarum. x.

DE HYPOTHECARIA ET MODO PROCEDENDI IN EA. RVBRICA.

23 VT via ad hypothecaria p̄paretur & circa excutienda bona debitorū
& ea pro non ſoluēdo pronūciāda recto & nō ſubdoło ordine pro/
cedatur. Statuimus ꝙ ſi aliquis debitor fuerit conuictus vel cōfeſ/
ſus per credit. ſeu curatorem bonorum alicuius & bona dicantur nō ſufficere
creditori fiat proclamatio p tubatorē cōis premiſſo ſono tube in plateis cōis
burgi maioris eccleſie. & in cōtrata vbi habitat vel habitare cōſueuit debitor
p̄dcūs & alibi i locis cōſuetis: & ſi habitat vel habitare cōſueuit in ēpatu Plac.
fiat in dcis locis ciuitatis & ante portā ciuitatis p q̄ itur ad locū ſeu villā vbi
habitat ſeu habitare conſueuit ille debitor ꝙ omnes q ſciunt vel volunt ofter
dere aliquid in bonis eſſe debitoris p̄dic. compareat coram iudice coram quo
agitur vſq̄ ad octo dies ſubſeq̄ntes die ipſius proclamationis minime compu
tata: & ipſa bona dent in ſcriptis iudici p̄dcō. Que ſcripta & nomen ipſius de
ferentis ſcribātur in actis: & nihilominus durātibus dictis octo diebus iudex
poſſit de ipſis bonis facere inquiſitionē: prout ſibi videbitur. Quibus octo
diebus elapſis ſi nullus comparuerit qui oſtendat aliquid eſſe in dictis bonis
vel ſufficientia bona ipſius creditoris nō oſtendit: fiat ſecunda proclamatio in
locis predictis per modum predictū ꝙ omnes quorū intereſt & q volūt cōtra
dicere quomīus ipſe iudex pronūciet pro nō ſoluen. ipſa bona compeant corā
dcō iudice vſq̄ ad octo dies ſubſequentes die ipſius proclamationis non com
putata ad oſtēdēdū quare dicta bona pronūciari nō debeant pro nō ſoluen.
quibus pactis ſi nullus cōparuerit q oſtēderit aliqd mobile vel immobile eſſe
in dictis bonis procedatur ad pronūciationē ipſorū bonorū pro nō ſoluen. ex
ceptione aliq̄ nō obſtāte. Et ſi aliq̄ fuerint oſtenſa eſſe in dictis bonis preter
nomina debitorum fiat ſolutio de eis ipſis creditoribus que ſi non ſufficiant:
nihilominus fiat pronunciatio de dictis bonis pro non ſoluēdo: nec in dictis
caſibus nolumus obſtare vel impedire dictam pronunciationem bonorū pro
nō ſoluē. ſiqs cōpeat dicēs vel oſtendens eſſe in dictis bonis noīa debitorum.

Qua pronunciatione bonorum pro nō ſoluendo facta ſeruato ordine pre/
libato agi hypothecaria contra poſſeſſores bonorum que fuerunt dicti debi/
toris non obſtan. ꝙ ſi aliquis diceret bona debitoris p̄dicti mīus legitime fo/
re excuſata vel pronunciationem predictam minus legitime fore factam. Et
etiam non obſtāte ſi in bonis ipſius debitoris eſſent aliq̄ noīa debitorum que
etiam locum habeant in contractibus preteritis & futuris.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені ПЕТРА МЕЛЬНИКОВА

DE CITATIONIBVS ET CONTVMATIIS. R.

24 QVi citatus fuerit per iudicē vel aliquem officialem cōis Placen. bis in ciuitate si fuerit de ciuitate: & in ciuitate habens vel tenens habitationē vel semel in districtu Plac. vel etiam in ciuitate Plac. inuentus psonaliter si fuerit de districtu si infra terminum nō comparuerit teneatur iudex & officialis ad postulationem eius q citari eum fecerat facere ipsum citatū pro cōtumacia pignerari secūdū qualitatem negotii: nec postea audiatur pigneratus nisi primo restituerit expēsas cōtumacie ei q eū fecerit pignerari.

DE PIGNERIBVS RECOMENDANDIS. RVB.

25 QVi iussus a iudice vel de eius precepto pignus sibi recomēdatū p aliquē curreriū vel officialem cōis Placē. nō presentauerit infra tēpus sibi statutū a iudice vel de eius p̄cepto cōdēnetur qlibet vice in .xx. soldis Placē. Et nihilominus presentare teneatur ipsum pignus quā penā incurrat ipso facto cuius pene medietas parti q̄ fieri fecerit pignus applicet: & alia medietas comuni Plac. ad quā penam soluendā iudex incontinēti cōpellat predictū absq; aliqua condemnatione vel processu fienda contra eum.

QVOD VICTVS VICTORI INTELLIGATVR CONDEMNATVS IN EXPENSIS. RVBRICA.

26 IN oi cā & qōne ciuili vel criminali vbi fertur diffinitiua sententia ipso iure sit & intelligatur cōdēnatus victus victori in expēsis legitimis factis per victorē in ipsa cā vel qōne: & idē obseruetur & intelligatur in eā cuiuscūq; grauaminis seu articuli vel processus in quo petitū fuerit consiliū sapien. per aliquam partium propriis expensis seu comunibus in qua non expectatur alia sentētia diffinitiua ferri: nec possit iudex cause absoluere partes ab expensis non obstante quod dixerit ptem subcūbentem habuisse iustā causam litigandi. Et hoc statutum non vendicet sibi locum in sententiis vel arbitramētis que ferrētur p arbitros vel arbitratores aut amicabiles cōpositores.

DE SAXIMENTIS FIENDIS. RVBRICA.

27 QVelibet res mobilis existens penes aliquem possit saxiri penes eū ad postulationē cuiuscūq; nec ipsum saximentū relaxet nisi p̄stita idonea securitate corā iudice vel officiali ex cuius parte res fuerit saxita de re saxita custodiēda & saluāda: & ea re vel eius estimationis p̄tāda ad postulationē ipsius iudicis vel officialis citato ad videndum dare securitatem illo qui fecit fieri saximentum si fuerit de ciuitate vel suburbiis qua securitate prestita hoc ipso saximētū intelligatur relaxatum: & quilibet iudex & officialis cōis Plac. sub hoc habens iurisdictionem teneatur ad postulationem cuiuscunq; concedere licentiā curreriō cōis Placen. saximēta & sequestrationes de quibuscunq; rebus mobilibus penes quoscunq; existentes in ciuitate Placen. & districtu. Et de quibuscunq; fructibus existentibus in cāpis siue sint pendētes siue

tes siue non pēdentes penes consulem ville vel loci i cuius territorio dicti fructus sunt. Et q̄ ille penes quem factum fuerit saximētū teneatur & debeat ac cogi possit p iudicē remediis iuris ad postulationē illius qui dcm saximtū fieri fecerit iurare corā dicto iudice & manifestare suo sacro totū id q̄ habebat penes se tpe saximenti de bonis seu rebus illius cuius bona fuerāt saxita: & ēt totum id quod eidem tempore saximenti dare tenebatur quauis occasione.

DE EODEM. RVBRICA.

28 SI res alicuius fuerit saxita & ille in cuius preiudicium fcm fuerit saximentum compareat corā iudice vel officiali de cuius precepto saximentum emanauit dicens se non posse vel nolle dare securitatem de re saxita custodienda vel presentanda iuxta formam saximentorū: & se nil debere illi qui fieri fecit saximentum & paratum q̄ hoc incontinenti cognoscatur per ipsum iudicem vel officialem possit & debeat eo casu ipse iudex vel officialis de iuribus vtriusq; partis nisi qui saxiri fecit renunciet saximēto procedere & determinare absq; libello & strepitu & figura iudicii summarie & de plano diebus feriatis & nō feriatis exceptis feriis introductis in honorem dei & sine aliqua petitione vel memoriali scribendo in actis & absq; aliqua instantia.

DE SAXIMENTIS FRVCTVVM IN CAMPIS. R.

29 SI quis vult saxire vel saxiri facere aliquos fructus existen. in campis siue pendentes siue non pendentes faciat fieri preceptū consuli ville vel loci in cuius territorio sunt dci fructus q̄ colligāt & accipiant dcōs fructus & ipsos custodire ad volūtatē iudicis vel officialis ex cuius parte fit saximtū. Et hoc fiat expensis ipsorum fructuū ad q̄ fienda hoīes dicte ville vel loci teneantur ipsis consulibus dare auxilium & fauorē cū effectu: q̄ si non fecerit dicti consules & hoīes condēnetur qlibet cōsul in centum soldis Pla. & villa vel locus in .x. libris Placē. & nihilominus saximtum valeat & firma remaneat pena cōtenta in hoc statuto & q̄ sufficiat fieri dcm saximentum & preceptū duobus ex hoibus hītantibus in dicta villa suo hoīe & aliorum vicinorum dicte ville si dicta villa consulem non habuerit & q̄ consul coīa & hoīes predicti & ēt principales & fideiussores eorū non teneantur ad presentationem dictorū fructuū nisi primo & ante oīa fuerit legitime liquidatū debitū pro quo fcm fuerit saximentum quo debito liquidato teneantur consul & hoīes predicti p̄sentare dictos fructus vsq; ad concurrentem q̄titatē debiti liquidati & expē. tantum & non vltra. Et predicta locum non hēant in saximētis feni & vini.

DE EODEM RVBRICA.

30 QVilibet penes quem res aliqua fuerit saxita teneatur eam presentare coram iudice quando ex parte eius ad hoc fuerit requisitus & super hoc omnibus remediis iuris per iudicem compellatur.

DE EODEM RVBRICA.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ЕЕЧНИКОВА

31 NVllum saximētum duret vel valeat vltra annum saluo ꝙ si data fuerit securitas & facta promissio de presentādo ꝙ tunc & eo casu possit agi vltra annum vsq; ad tres annos & non vltra.

DE DIVISIONIBVS RERVM COMMVNIVM FIENDIS. RVBRICA.

32 STatutum est ꝙ si aliquis prouocauerit aliquem ad diuisionem alicuius rei cōis ꝙ non obstante aliqua temporis prescriptione etiam .xxx. vel xl. annorum procedatur & procedi debeat ad diuisionem ad postulationem cuiuslibet prouocantis summarie & de plano sine libello & strepitu & figura iudicii quocunq; tempore feriato & non feriato. Idē obseruet in omnibus predictis in actione familie herciscunde & actione finium regūdorum.

DE EISDEM ET DE MODO PROCEDENDI. R.

33 SIquis prouocauerit aliquē ad diuisionem rerū cōium procedatur per iudicē ad ipsam diuisionē faciendā & fieri faciendā summarie & de plano sine libelli oblatione & sine figura & strepitu iudicii quolibet tempore feriato & non feriato. Adiicientes ꝙ minor etatis auctoritate tutoris vel curatoris possit ad diuisionem rerum mobilium vel immobilium comunium cum alio prouocare eum cum quo habet ipsam comunionem.

DE COMPROMISSIS SINE TERMINO FACTIS. RVBRICA.

34 SI fiat cōpromissum i aliquē tanq; in arbitrū vel tanq; in arbitratorē vel tanq; in arbitrū & arbitratorē seu amicabilē cōpositorē & non adiicia/tur terminus per quem durare debeat ipsum cōpromissum. Volumus ꝙ duret per annum numerandum a die ipsius compromissi & non vltra.

DE REDVCTIONIBVS AD ARBITRIVM BONI VIRI. RVBRICA.

35 QVilibet possit petere sententiam arbitratoris seu arbitratorum infra decem dies vtiles a die sententie numerandos: & non vltra reduci ad arbitrium boni viri. Et ꝙ siquis petierit sententiam arbitri seu arbitratoris reduci ad arbitriū boni viri & succubuerit in ipsa causa non possit a sententia super ipsa reductione lata nec eius occasione appellare nec nullitatem interponere nec dicere se grauatum nec super eō petere consilium sapientis suis expensis. Saluo ꝙ in instrumento compromissi fuerit dictum apposito vel renunciatum ꝙ sententia non possit reduci nec peti reduci ad arbitrium boni viri ꝙ tūc sententia non possit reduci ad arbitrium boni viri.

QVOD OFFICIALES NON REDDANT IVS CONCIVI SVO. RVBRICA.

36 STatutum est ꝙ potestas vel eius iudex vel aliquis de eius familia vel aliquis officialis comunis Placen. non possit ius reddere alicui qui sit de ciuitate vel districtu illius qui ius reddit: ꝙ si secus fecerint non valeāt ipso iure in preiudiciū illius qui litigat cum conciue vel districtu predict. Et hoc habeat locum si predict. officialibus denunciatum vel oppositum fuerit.

QVOD NON VTENS MERCANTIA NON CONVENIATVR CORAM CONSVLIBVS MERCANTIE. RVB.

37 STatutum est ꝙ aliquis qui non vtitur mercandia: & qui non est negotiator nō possit compelli vel stringi sub consulibus negotiatorum seu mercandie non obstant. ꝙ ipse vel pater eius fuerint negotiatores.

QVI DARI TVTORES ET CVRATORES POSSVNT. RVBRICA.

38 POtestas & eius iudices ad rationem reddendam deputati & quilibet eorum per se possint dare, & constituere curatores & tutores quoscunq; & nulli aliī hoc liceat.

DE MODERATIONE TESTIVM. RVBRICA.

39 IN aliqua causa vel questione super quolibet capitulo seu articulo vltra duodecim testes non recipiantur.

DE MODO SCRIBENDI TESTES. RVBRICA.

40 STatutum est ꝙ oēs testes qui recipiunt in aliqua causa vel questōe scribantur & ponātur in quaterno seu quaternis. Et siqua partium voluerit ipsos testes exemplatos habere possit ipsos exemplatos. Ita tamē ꝙ autenticum ipsorum testiū semper remaneat penes notarium qui eos recepit.

DE PROSENETICIS IN TESTES RECIPIENDIS. RVBRICA.

41 OMnes prosenetici seu corraterii ad testimonium compellantur vtraque seu altera parte instante cuius dicto non credatur nisi tanquam vnus testis.

DE MVLIERIBVS COMPELLENDIS AD TESTIFICANDVM. RVB.

42 SI qua mulier ad testimonium vocata fuerit cogatur per iudicem competentem ad testimonium perhibendum remediis iuris per facultates mariti vel patris aut filii vel fratris.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

LIBER

DE CITATIONIBVS TESTIVM. RVBR.

43 SI qs vel q̄ ad testimoniū vocatus fuerit & post requisitionem secūdam si fuerit in ciuitate vel primā requisitionē si fuerit in districtu Placē. ad testimoniū reddēdū non venerit infra terminum sibi per iudicē assignā dum cogatur restituere oēs expensas ob hoc factas ei qui eum citari fecerit.

DE TESTIBVS NON RECIPIEN. POST PVBLICATIONEM TESTIVM. RVBR.

44 POst aperturam testium in cā principali non recipiantur vlterius probationes per testes siue testes aperti seu publicati seu pro publicatis habiti fuerint producti ab vtraq; pte siue ab altera tm̄. Idem obseruetur in cā appellationis uidelicet in casibus in quibus possint produci testes in cā appationis ex forma statutorū cōis Plac. videlicet pro aptis vel publicatis testibus ipsis: seu postq̄ fuerit habiti pro publicatis vel apertis vlterius in dicta cā appationis testes vel probationes per testes non admittantur siue in dicta cā testes predicti fuerint producti ex vna parte siue ab vtraq;.

DE DOTE EXIGENDA PER ABSENTIAM VIRI PER SEPTENNIVM. RVBR.

45 SI quis est vel fuerit absens p septem annos continuos & elapso septimo anno: iuditium vite eius nō appareat possit vxor eius dotem exigere in bonis & de bonis viri sui: & ēt antifactū & spōsalitiā largitatē pinde ac si certum esset maritū eē mortuū: eo saluo q; tūc teneatur mulier dare idoneā securitatem heredibus viri de ipsa dote & antifacto & sponsalitia largitate restituendis ipsi viro si redierit quo redeūte sit saluū tā viro q̄ vxori oē ius ipsorū in p̄dictis & circa ea pinde ac si solutio de p̄dictis dicte vxori nō esset fcā.

DE QVESTIONIBVS MERCEDIS CIBI ET POTVS ET DE VENDITIONE RERVM MOBILIVM. R.

46 DE qōibus mercedū: & qōibus cibi & potus & victualium: & de emptionibus & vēditionibus rerum mobilium & se mouentium possint & debeant qui iurisdict. presunt: & ad quos pertinent cognoscere procedere & terminare sine libello & sine strepitu & figura iuditii summarie & de plano diebus feriatis non feriatis.

QVOD QVIS NON COMPELLATVR IRE EXTRA CIVITATEM. RVBRICA.

47 IN aliqua causa vel questione vel controuersia non compellatur quis inuitus ire extra ciuitatem Placen. seu habere consilium sapientis super aliqua interlocutoria vel difinitiua extra ipsam ciuitatem vel districtum. Sed vtraq; parte volente possit hoc fieri.

De inter

DE INTERDICTIONE BONORVM. RVB.

48 AD postulationem seu requisitionem duorum virorum ex propinquis illius cui requiritur interdici bonis iud. procedant eo citato ad inquisitionem morum & prodigalitatis ipsius qui requiritur interdici. Et si facta diligenti inquisitione & probatione per testes idoneos comperit ipsum esse in casu quo sibi debeat vel possit de iure bonis interdici interdicatur per iudicē bonis eius. Quo facto ad hoc vt ob hoc nulli decipiantur fiat proclamatio p tubatores cōis Plac. publice premisso sono tube p ciuitatem in locis consuetis q; nullus contrahat cum ipso cui est per iudicē bonis interdictū. Si vero diceretur postmodum illū cui bonis est interdictū in melius mores mutasse & esse in casu quo dēm interdictū debeat relaxari & sibi cōcedi administratio bonorū suorū tunc ad postulationem duorū ad minus bonorū virorum ex propinquis ipsius interdicti faciat iudex inquisitionem de mutatione morū & vite ipsius cuius est bonis interdictum. & si inuenerit per legitimas probationes esse in casu dicte relaxationis: & q; sufficiens sit administratioi bonorū suorum tūc premissa crida cum sono tube per ciuitatem in locis cōsuetis: q; si quis vult cōtradicere ne fiat predicta relaxatio: & concessio administrationis bonorū compareat vsq; ad octo dies corā iudice: & nemine cōparēte qui sufficiēte cām dicat & ostēdat eo casu dictū interdictū relaxetur: & administratio bonorū concedatur predicto qui fuerat interdictus: Si aūt alle gauerint cōparentes & ostenderint sufficiente cām quare predictum interdictum non debeat tolli vel relaxari: tūc non relaxetur interdictum nec concedatur administratio bonorum suorum ipsi interdicto. Que omnia cognoscantur & terminentur per iudicē cōperētem summarie & de plano sine libelli datione & strepitu & figura iudicii: & quocūq; tēpore feriato & nō feriato.

DE PRIMO ET SECVNDO DECRETO SVBLATIS. RVBRICA.

49 CVm per statuta cōis Plac. perinde promissum est cōtra absentes & cō tumaces: & cōtra latitantes: tam in actione reali q̄ personali ad rollendā oēm materiā iurgiorū que maxime peruenire cōsueuit occasione primi & secundi decreti: in quibus doctores consueuerunt maxime variare proinde statuimus q; de cetero in aliqua actione personali vel reali nō possit per aliquā partium vel per aliquem iudicem vel officialem procedi per viam primi vel secundi decreti. Quod si secus factū fuerit processum primi vel secūdi decreti: & qcqd ex eo seq̄t non valeat ipso iure. Saluo q; predicta non intelligantur quando proceditur vel agitur occasione damni infecti vel quando agitur vt legatorum nomine caueatur. Videlicet quando legatum est in diem vel sub conditione & non aliter vel quando agitur hypotecaria secundum ordinem qui in statuto comunis Placen. continetur loquente q; aliter hypothecaria procedatur.

DE MODO PROCEDENDI IN CAVSIS SVMMARIIS. RVBRICA.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

50 QVia ſepe in ſtatutis cõis Placen. fit mentio q̃ in certis caſibus proceda
tur vel poſſit procedi vel cognoſci ſummarie: & de plano ſine ſtrepi/
tu & figura iudicii declarantes dicta verba. Volumus q̃ vbicũq; in ſta
tutis dicta verba vel aliquod eorũ poſſit & debeat procedi & cognoſci hoc
mõ. videlicet ſine dationẽ libelli: ſed q̃lis q̃lis petitio vel reqſitio ad inſtar cu/
iuſdã memorialis pro parte actoris ſcribat in actis coram iudice cõpetẽti pñte
illo q cõuenitur vel eius legitimo procuratore aut citato ipſo vel dicto procu
ratore eius ſuper quo poſſit & debeat cognoſci p ipm iudicẽ abſq; aliq̃ litis cõ
teſtatione: tñ tpe feriato ob neceſſitates hoium introducto non procedat niſi
de volũtate partiũ tacita vel expreſſa vel niſi in ſtatutis p̃dcis aliter caueatur.

Dilationes dentur breues iudicis arbitrio ſecũdum negotii q̃litatẽ capitu/
la ſeu articuli intẽtionũ admittant: & admiſſa intelligant̃ per hoc ſtatutũ & te
ſtes ſuper eis recipiantur. Saluo iure tempore diſputationũ diffinitiue ſentẽ/
tie ipertinẽtiũ & capitulorũ nõ admittẽdorũ: & etiã ſaluo iure teſtiũ nõ recipi
endorũ tẽpore diffinitiue ſeñe. Interrogationes tñ ſeu cõtra q̃ones poſſint fie
ri per partẽ cõtra q̃ teſtes producũtur ſuper ipſis capitulis vel articulis poſſint
ẽt fieri ſacrm calũnie: & fiat per principales perſonas & per aduocatos & pro
curatores partiũ ſi ambe fuerint in ciuitate vel diſtrictu Plac. vtraq; vel altera
parte hoc reqrente. Quod ſi altera pars fuerit abſens a ciuitate Pla. & diſtrictu
procedat abſq; calũnie iuramẽto. Quod iuramẽtũ & poſitiones po ſſint fieri
in q̃cũq; parte litis vſq; ad diffinitiuã ſeñã currẽtibus nihiloſius termis p̃dis
ad probandũ per iudicẽ aſſignatis. q̃bus partibus poſſit iudex ſimul & ſemel:
videlicet vtriq; parti dare terminum prout ei videbitur ad probandũ de iure
ſuo: tã per teſtes q̃ per inſtrumẽta. Ita tñ q̃ iudex nõ poſſit dare aliquas dila/
tiones partibus ad probandum que ſe extendant vltra tempus aſſumptionis
ſapientis fiende ſuper diffinitiua ipſius cauſe. Poſſit etiã iudex partes interro
gare quandocunq; ſibi videbitur expedire. Sententia diffinitiua fieri poſſit
citatis partibus licet non peremptorie & ſtando vel ſedendo: ita videlicet q̃ di
cte queſtiones & cauſe .xxx. dies vtiles non excedant numerandos a die qua
dicta petitio ſeu memoriale fuerit in actis ſcripta dicta die petitionis ſeu me/
morialis minime cõpu tata. Et vt predicta clarius & citius valeant expediri te
neatur iudex corã quo dictec auſe vel aliqua earũ agitatur in pena cõprehen/
ſa in ſtatuto quod incipit. Quoniã leges ſacratiſſime. Infra .xx. dies vtiles nu
merandos a die dicte petitionis ſeu memor ialis in actis ſcrip. videlicet per du
os dies vtiles ante ipſos .xx. dies. Ita videlicet q̃ elapſis .xviii. diebus vtilibus
teneatur iudex infra duos dies vtiles oĩum exceptione remota vtraq; ſeu alte
ra parte inſtãte aſſumere vnũ ſapientẽ vel plures de collegio iudicũ Pla. ad cõ
ſulẽdũ ſuper diffiniua dcẽ cãe. Qui aſſumptus i cauſis vel aliq̃ earũ vtraq; vel
altera parte inſtãte depoſito ſalario q̃ ſalarium ſtet in depoſito nec conſultori
detur donec ipſe conſultor conſilium ſuũ infra tẽpus inſtãtie dederit in ſcri/
ptis apud acta iudicis in pena in dicto ſtatuto quod incipit. Quoniam leges.
Inſerta teneatur tradere conſiliũ ſuum clarũ & certũ per quod conſiliũ appa/
reat quis obtinuerit & qs ſuccubuerit in ipſa cauſa & cũ taxatione & expreſſa
certa quantitate expenſarũ in q̃bus victus fuerit cõdemnatus & etiã expenſas
ipſius conſultoris que ſibi reſtituantur per partes in ſcriptis iudici p̃dcõ infra
x. dies vtiles ſubſequẽtes poſtq̃ fuerit aſſumptus. Qui iudex hito cõſilio pre/
dcõ te

dcõ teneat̃ vtraq; vel altera parte inſtãte citatis vel p̃ntibus partibus dcm̃ cõſi
liũ & ſecundũ ipſum conſiliũ pronunciare diffinitiuã ſentẽtiã prima die iurĩ/
dica vel ſequẽti poſtq̃ dcm̃ cõſiliũ ſibi fuerit preſentatũ & i oĩbus caſibus cau
ſis & q̃ſtionibus & occaſ. ipſarũ in quibus & ſuper quibus per for. ſtatut. cõis
Plac. poteſt procedi feriatis tp̃ibus meſſiũ & vindemiarũ. q̃ dcĩ dies meſſium
& vindemiarũ ſit & intelligatur hẽantur & cõputẽtur dies vtiles & pro die/
bus vtilibus quo ad illas cãs & queſtiones: & in cauſis & q̃onibus ipſis. Et in
ſtantia ipſarũ cãrum & queſtionũ: & etiã occaſione ipſarũ cauſarũ & queſtio/
num in quibus dictis tẽporibus meſſium & vindemiarũ proceditur: & poteſt
procedi exceptis feriis introductis in honorẽ dei. Et q̃ executiones illarũ ſen
tẽtiarum q̃ ferrẽtur & ferri poſſunt in illis caſibus & q̃onibus in qbus proce/
ditur & põt procedi feriatis tẽporibus meſſium & vindemiarum poſint fieri
in eiſdẽ tẽporibus meſſiũ & vindemiarum. Et q̃ iudex dicte cauſe teneatur in
pena librarũ .l. Placẽ. quam penã incurrat ipſo facto aſſumere dictum ſapien
tẽ infra terminũ ſuprañcriptum vtraq; vel altera parte inſtante: non obſtante
aliquo grauamine vel petitione conſilii ſapien. vel alia quauis exceptione.

DE IVRAMENTO CALVMNIE. RVB.

51 SI pars que citata fuerit ad cõparendũ corã iudice cã iurandi de calũnia
& reſpondendi poſitionibus quas ſibi facere vult pars aduerſa nõ com/
paruerit infra terminũ ſibi ſtatutũ a iudice iuſta cã nõ iterueniẽte tenea
tur iudex ipm cõpellere oĩbus remediis iuris videlicet mulcta idicẽdo & ipo
nẽdo pignera capiẽdo: pſonã detinẽdo ad dcm̃ ſacrm preſtaudũ & poſitioni
bus reſpõdẽdũ quibus iudex ſit contẽtus nec ob dcam contumaciã pronũcia
re valeat vel hre ſacrm predcm̃ pro recuſato & poſitiones pro cõfeſſis: prout
multotiẽs inſidioſe fcũm cognoſcimus in dãnũ & p̃iudiciũ nõ modicũ alioq;.

DE IVRAMENTO NECESSARIO. RVB.

52 ITem ſtatutum eſt q̃ quicunq; iudex cõpetens in cã & q̃one que corã ip
ſo fuerit ſeu verteretur infra quãtitatẽ ſold. centum Plac. poſſit & debe
at ad poſtulationẽ partis requirentis deferre ſacrm parti aduerſe in pro
prio facto ipſius partis aduerſe: & ſi dictus aduerſarius dcm̃ ſacrm p̃ſtare re/
cuſauerit aut parti deferenti dcm̃ ſacrm referre noluerit habeat̃ pro cõuicto.

DE TESTIBVS AD ETERNAM REI MEMO/ RIAM RECIPIEN. RVBRICA.

53 SIquis actor vel intẽdẽs agere vult producere teſtes ad eternã rei memo
riam corã iudice cõpetente citato aduerſario cuius intereſt admittat̃ ad
productionem ipſorum teſtium exceptione aliqua non obſtante porri/
gere tamen teneatur dictus actor capitula ſeu articulos intentionum aduerſa
rio ſuper quibus vult producere ipſos teſtes contra que capitula poſſit pars
aduerſa facere contra queſtiones: & ipſa capitula & teſtes admittantur & ac/
cipiantur citata dicta parte & admiſſa intelligantur ſaluo iure impertinen/

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

tiū & nō recipiendoꝝ tpe diſputatōis diffinitiue ſnie quoꝝ teſtiū dcā poſtq̄ fuerit recepta ſtet incognita ptibus & clauſa & ſigillata ſigillis ipſarū ptiū pe nes not. qui dicta ipſorum teſtiū recepit. Poſt q̄ niſi actor egerit contra reū & eū conuenerit in iudicio vſq; ad annū vtilē poſt dcām receptionē numerandū dicta ipſorum teſtium eo caſu nō valeāt & nullius ſint momēti. Si vero egerit infra dcm annū: tūc dicti teſtes apiri poſſint & publicari ad requiſitionē actoris ſeu pro aptis héant tpe quo teſtes cauſe aperiuntur & publicātur: vel apti vel publicati intelligātur. Si vero ex pte rei requirātur produci teſtes ad eternam rei memoriam recipiantur eo modo quo diximus in actore. Saluo q; cū in poteſtate ſua non ſint q̄ñ conueniatur dicti teſtes: poſtq̄ fuerint recepti ad poſtulationem ipſius rei poſſint & debeant publicari & per iudicem pronunciari pro publicatis & aptis & ī publicā formā redigi vt valeāt ad defenſionē ipſius rei. Adūciētes q; quicūq; cuius intereſt producere voluerit ad eternā rei memoriam teſtes occaſione alicuius teſtamēti vel vltime volūtatis ad probādā ipſam vltimā volūtatē admittantur & recipiantur ipſi teſtes: prout ſupe rius eſt expreſſum: & ēt publicentur vt ſupra in reo duximus obſeruandum.

DE DELEGATIONE CAVSARVM. RVB.

54 NVllus iudex vel aliquis officialis comunis Placen. poſſit delegare aliq̄ cām vel litem alicui abſq; cōſenſu vtriuſq; partis & ſi vtraq; pars conſenſerit poſſit delegare alicui ex iudicibus de collegio iudicum Plac. & non aliter. Quod ſi ſecus factum fuerit non valeat ipſo iure. Saluo q; predictum ſtatutum non vendicet ſibi locum in delegatis que fient per poteſtatem iudicibus ſuis de cauſis que coram ipſo poteſtate vertuntur ſeu ad ipſum deuoluuntur per appnem vel alio modo.

DE PROHIBITA DETENTIONE MVLIERVM. R.

55 NVlla mulier poſſit pſonaliter detineri ſeu in carcerē poni per ptātem vel eius iudices ſeu alios officiales comunis Placē. pro aliquo debito pecuniario priuato in pena librarum. x. Placen. ptāti: & cuilibet alio officiali quam penam ſi ſecus fecerit incurrat ipſo facto.

DE FORENSIBVS NON AVDIENDIS SINE SATISDATIONE. RVBRICA.

56 STatutum eſt q; ſiquis foreſterius vel perſona nō ſuppoſita iuriſdictioni Placen. & non ſuppoſita iuriſdictioni poteſtatis Placen. voluerit aliquem de ciuitate vel diſtrictu Placen. cōuenire coram iudice ſeculari in quacunq; cauſa ciuili vel crīali teneatur preſtare coram ipſo iudice anteq̄ contra eum quem conuenire valuerit procedatur idoneam ſecuritatem laicam pſonam ſi hoc per eū quē cōuenire vuult fuerit requiſitum de iudicio ſubſtinere & iudicatum ſolui in cauſa reconuentionis fiende coram ipſo per ipſum cōtra quem agit & etiam de reſtituendo expenſas ſi ſuccubuerit in cauſa & queſtione quam mouet vel mouere vult coram dicto iudice contra dict. ciuitatis Placentie

Placentię vel diſtrictus. Et nulla accuſa damnorum & guaſtorum poſſit fieri per aliquem filium familias ſtantem cū patre vel aliam perſonam non ſubiectam iuriſdictioni comunis Placētię niſi primo prēſtita idonea ſecuritate pro ut in dicto ſtatuto comunis continetur citato ad hoc primo illo quem accuſare vult & aliter nec iudex eas recipiat nec notarius eas ſcribat nec contra eum procedatur occaſione dictarum accuſarum ſub pœna iudici & not. flor. xxv. auri pro quolibet eorum & quam pœnā incurrant ipſo facto cuius pœne medietas comuni Placentię & altera pars accuſatori applicetur.

DE SENTENTIIS ARBITRORVM EXEQVENDIS. RVBRICA.

57 ITem ſtatutum eſt quod poſtquam facta fuerint pręcepta & arbitramēta inter aſcendentem & deſcendētem vel agnatos vel cognatos vel affines vel vicinos vlterius non poſſint dici iniqua nec poſſint appellari & querelari nec ſupplicari: ſed elapſo termino ſiue terminus contentus in pręceptis & arbitramentis vel elapſo menſe ſi terminus non fuerit in eis appoſitus debeant executioni mandari omnibus iuris remediis.

DE DECIMIS. RVBRICA.

58 ITem ſtatutū eſt quod nulla perſona poſſit opponere vel allegare quin ius reddatur de decimis & fructibus earum per dominum poteſtatem ac eius iudices & alios reddentes ius in ciuitate Placen. Et ſiquis contrafecerit aduocando procurando litigando: vel alio modo ſit extra protectionem comunis Placentiæ.

DE EODEM. RVBRICA.

59 ITem ſi qua decima poſſeſſa vel quaſi detenta per aliquem annos quadraginta fuerit continuato tempore ſuo cum tempore datorum & anteceſſorum ſuorū præſumatur ſua: & ſiquis eum impedierit quocūq; modo: quod poteſtas & comune Placen. teneatur eum adiuuare & defendere omnibus modis ad voluntatem illius qui illam decimam poſſederit vt ſupra ſub pœna ducentarum librarum tertiolorum. Et impediens eximatur de protectione comunis Placen. Et ius dicens teneatur de prædictis procedere ad petitionem actoris ſub pœna. x. librarum tertiolorum qualibet vice: & de hoc poſſit iudicari etiam pendente officio non obſtante aliqua lege vel ſtatuto vel reformatione vel prouiſione in contrarium loquentibus.

EXPLICIT LIBER SECVNDVS.

HAУКОВА БИБЛИОТЕКА ОНУ ИМЕНИ И. МЕЧНИКОВА

LIBER
INCIPIT TERTIVS

DE PROHIBITA ALIENATIONE IN NON SVBDITVM.

1

VPIENTES Iurisdictionem & honorem communis Plac. conseruare firmiter statuimus ꝙ aliqua vniuersitas vel singularis persona cuiuscunq; status vel conditionis existat per se vel interpositam personam non audeat aliquo cõtractu alienare etiam per emphitheosim vel in feodum dationem vel alio modo seu colore quæsito aliquas res immobiles vel iurisdictiones infra Placentiam vel districtum existentes alicui qui non sit de ciuitate Plac. vel districtu in pœna cõtrafaciẽti centũ libr. Plac. Et nihilominus ipsa alienatio vel cõtractus nõ teneãt ipso iure nisi sup p̃dictis habita & obtẽta licẽtia in cõsilio generali.

QVOD EMPHITHEOTAE TENEANTVR OSTENDERE PROPRIETATES DOMINIS. RVB.

2 QVoniam male ageretur dñis prædiorũ si oporteret eos ostendere terras de qbus redditur eis fictũ, cũ sæpe emphitheotæ eas asserant esse suas volẽtes p̃dictis dñis cõsulere. Pro inde statuimus ꝙ si aliqs teneret ad fictũ aliq̃s terras domos vel possessiones ab aliquo dño in aliq̃ villa vel territorio distrĩct. Pla. & iuxta ipsas terras domos vel possessiones cohereẽtes ipsis terris domibus vel possess. emphitheota dixerit aliq̃s terras domos vel possess. suas esse vel pro suis tenere ꝙ p̃sumãt dictę res eẽ dñi: & de ficto & proprietate ficti ipsius dñi nisi emphitheota docuerit se legitimæ ipsas res habuisse: & insup qlibet emphitheota ad requisitionẽ dñi teneatur & possit cõpelli p iudicẽ cõpetentẽ ipsi domino manifestare & ostẽdere sacro ipsius emphitheotę oẽs terras possess. & res de qbus redditur & reddere consueuit ipsum fictum. Et nihilominus hoies ville seu loci vbi seu i cuius territorio sita est proprietas ipsius ficti teneantur & cõpelli possint p saçrm eorũ ad reqsitionẽ ipsius dñi ipsas terras & res manifestare & ostendere ipsi dño ẽt oculata fide. Simili mõ teneant hoies cuiuslibet ville & loci ad postulationẽ cuiuslibet se dicẽtis hr̃e terras vel possess. seu res in ipsis villis vel territoriis: siue dicant res affictate siue nõ affictate oñdere & manifestare ipsas terras & res: & de hoc possit fieri publicũ instr̃m ad postulationẽ cuiuslibet reqrẽtis: q̃ oĩa fieri possint & debeãt sine libello & strepitu & figura iudicii sũmarie: & de plano quo cũq; tpe feriato & nõ feriato. Et ꝙ qlibet emphitheota: & qlibet eius successor teneat renouare instr̃a fictorũ vel etiã d̃ nouo affictare qñcũq; ad reqsitionẽ dñi in pœna libr. x. Plac. pro q̃libet vice. & nihilominus teneatur ad predicta absq; eo ꝙ aliqd noĩe inuestiture soluat dicto domino vel eius successori,

DE FICTIS PETENDIS ET DE MODO. RVB.

3 CVm emphitheotę sæpius malitiose: & per subterfugia dñis ficta soluere recusent res habitas sup proprietatibus dñoꝝ in vsus proprios conuertendos cupientes eoꝝ fraudibus obuiare. Statuimus ꝙ siqs emphitheota in ciuitate Placẽ. hitans ad postulationem dñi bis fuerit citatus: videlicet vno die semel & alio itęꝝ semel vel in districtu hitans semel tm̃ psonaliter vel ad domũ coram iudice cõpetenti: ita ꝙ in ipsa citatione cã & res q̃ petitur exprimatur. Et si infra terminũ recusauerit cõpere pignerari absq; alia solemnitate ad postulationẽ dci dñi pro fictis præteritis & non solutis: & pro expẽsis. quo pignerato iudex teneatur ei personaliter vel ad domum statuere ad postulationem dicti dñi terminum. x. dieꝝ ad recuperãdum ipm̃ pignus.

Quo termino elapso si nõ comparuerit coram iudice se legitime defendẽdo possit iudex & debeat in solutũ dare dño dcm̃ pignus absq; alia solẽnitate obseruanda: ita ꝙ ipsa vẽditio fiat p̃ite iudice & prçio consentiente ipso iudice: & postq̃ fuerit venditũ vel datum in solutũ vt supra p̃mittitur dcm̃ pignus teneatur dñs vsq; ad tertiam diem facere scribi in actis iud. præcium quod inde habitum fuerit vel pro quãta quãtitate pecun. ipsum recepit in solutum: & si aliquid defuerit ad integram solutionẽ fictorũ retentorũ cum expen. habeat dñs regressum vsq; ad supplementũ contra emphitheotam & eius bona. Si vero superfuerit id ꝙ supfuerit ipsi emphitheotæ dominus restituere teneatur.

Verum si emphitheota comparuerit ante ipsius pigneris venditionem vel dationem in solutum audiatur eius defensio legitima si quam habet: & sibi pignus restituatur restitutis prius expensis domino quas fecerat ob prædicta.

Si vero comparuerit post venditionem dicti pigneris vel prædictis & circa prædicta dominus fecerit sibi dño ante omnia restitutis. Postq; si constiterit ipsum emphitheotam indebite seu non legitime pigneratũ vel dationẽ in solutum audiatur etiam eius defensio oĩbus expensis quas in ꝙ dominus petebat hr̃e nõ debere in totum vel in partem compellatur dñs restituere pro eo ꝙ indebite receperit ipsi emphitheothæ rem pigneri acceptam vel eius æstimationem si res non est pœnes dñm de qbus omnibus possit & debeat cognosci & terminari sine libello & strepitu & figura iuditii summarie: & de plano.

DE CESSATIONE FICTORVM. RVBR.

4 DOminus si dixerit emphitheotã cessasse in solutione ficti per tẽpos legitimos videlicet p tres annos in fictis debitis laicis, & in fictis debitis ecclesiasticis psonis p duos annos nõ possit sua auctoritate accipere emphitheoticariã pro apta: ne exinde scãdala oriant. Sed adeat iudicẽ cõpetẽtẽ & faciat citari emphitheotã ꝙ cõpat corã iudice vsq; ad .x. dies si vult cõtradicere quoius auctoritate iudiciali rẽ accipiat pro apta: quo tẽpo elapso si nõ cõparuerit emphitheota: iudex ponat vel poni faciat dñum in tenutã & corpor̃ possessionẽ dictę rei tanq̃ de re aperta ipsi dño. Si aũt infra dcm̃ tm̃ nũ emphitheota cõpareat p se vel legitimũ rẽsponsalẽ corã ipso iudice dicẽs nõ esse cessatũ in ipsa solutione vel allegãs aliã iustã cãm defensionis vel aliter quocũq; mõ cõparuerit se velle resistere vel cõtradicere petitioni seu reqsitioni prędicti dñi audiatur si vult probare de solutione vel de dicta iusta defẽsione: & statuatur sibi terminus competens per ipsum iudicem ad probandũ de

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені О.І. ГЕЛЬМАНА ЧНИКОВА

ipsa solutione vel defensione quam possit facere absq; libello & contestatione litis. Sed si vult probare p testes tradat articulos seu capitula intentionū dño prælibato sup qbus intendit producere testes. Et factis cōtra q̄onibus si q̄s facere voluerit infra terminū sibi per iudicē assignandū contra dicta capitula per ipsum dñum testes super eis recipiantur. Et si probauerit per testes vel p instra vel positiones quæ etiā fieri possint lite nō cōtestata sup prædictis dominus a requisitione repellatur. Alioquin domini requisitio effectui sine aliqua alia solemnitate demanderur non obstante si emphitheota quęstionem referret de dominio contra ipsum dominū. Et si petierit rem prædictam pro aperta nihilominus ficta præterita vel retēta petere valeat, & si ipsa ficta petierit nihilominus rem ipsam possit petere pro aperta eo saluo q̄ si dñus recepe/rit fictū trium annorū proximæ præteritorū ab emphitheota si dominus est laicus vel si est ecclesiastica persona duorū annorū proximæ præteritorū tūc licet ficta pro maiori pte debeantur. Dominus qui recipit ipsa ficta nō possit rem petere pro aperta nisi fuerit protestatus q̄ sibi ob hoc non fiat præiudiciū sed prędicta locū habeāt in p̄teritis pēdētibus & futuris: & in prędictis procedatur & cognoscatur summarie: & de plano sine figura & strepitu iudicii absq; libello & petitione siue ēt memoriali & sine aliq̄ instātia obseruanda

Saluo q̄ si citatus & requisitus negaret se emphitheotā quod tunc teneatur per actorē offerri & scribi in actis qualis qualis petitio ad istar cuiuscā memorialis: & in totū procedat iuxta formā statuti loq̄ntis de sūmaria cognitione.

SI VNVS EX PLVRIBVS EMPHITHEOT. CESSAVERIT IN SOLVTIONE. RVB.

5 STatuimus q̄ si plures emphitheotæ hęredes alicuius defuncti sint affictatores vnius proprietatis: & vnus vel duo soluerint fictum partis suę dictæ rei: & alius cessauerit in solutione ficti: & ob ipsam causam tota res accepta fuerit pro aperta q̄ ille talis qui nō soluerit partem suam & cuius occasione res accepta fuerit pro aperta teneatur ad emendandum valorem rei sic accepte vt supra: & expensas.

DE PRAESCRIPTIONE .XX. ANNORVM CONTRA NON PETENTES FICTA. RVBR.

6 SIquis dominus steterit per .xx. annos continuos q̄ fictum seu præstationem ficti non requisierit ab emphitheota vel eo qui in locū emphitheotę successerit a petitione fictorum retentorum & non solutorum a dictis .xx. annis retro pœnitus repellatur. Saluo sibi domino omni iure circa ipsam proprietatem & circa præstationem fictorum soluendorum a viginti annis citra: & pro fictis temporis futuri circa quas prestationes futuras: & etiā circa proprietatem nō intelligatur contra dominum præscriptio aliqua cucurisse: & de fictis petendis pro temporibus præteritis: & de omnibus prædictis cognoscatur & procedatur summarie: & de plano sine libello & strepitu & figura iudicii, & prædicta locū habeāt in præteritis præsentibus & futuris.

Quod

QVOD EMPHITHEOTA NON POSSIT INCIDERE ARBORES. RVBRICA.

7 NVllus emphitheota possit incidere vel scaluare vel incidi vel scaluari facere vel p eius negligentiā permittere in terra q̄ tenet ad fictum aliquam arborem fructiferam quod si secus fecerit condemnetur in xx. soldis pro qualibet arbore incisa. Et nihilominus damnū emendet dño.

Si vero inciderit vel incidi fecerit vel per eius negligentiam permiserit arborem non fructiferam inscio dño vel inuito condemnetur in .x. soldis pro q̄libet arbore. Et nihilominus soluat domino medietatem æstimat. arboris incise: saluo q̄ possit salices & arbaras scaluare. Quæ prædcā in nemoribus seu boschis datis in emphitheosim non vendicent sibi locum.

DE DETERIORATIONE REI EMPHITHEOT. RVBRICA.

8 ITem statutū est q̄ qlibet emphitheota & quilibet eius hæres & successor qui dānificauerit seu deteriorauerit rem emphitheoticariam seu pro q̄ debet præstari fictum vel in ipsa re male versatus fuerit seu p eius negligētiā magnā ipsam rem emphitheoticariā deteriorari pmiserit cadat a iure suo & dicta res intelligatur aperta dño ipso iure si dño placuerit. Et nihilominus ipse emph. & quilibet eius hæres & successor ad emandandum dictū damnū seu q̄tum res fuerit deteriorata de quibus oibus & singulis procedat cognoscat & terminet summarie: & d̄ plano sine figura & strepitu iudicii quo libet tpe feriato & nō feriato: & absq; libello vel petitiōe seu memoriali i actis scriben. & absq; aliq̄ instātia obseruāda: & dcm̄ statutū nō vēdicet sibi locū in arboribus icisis sup terra emph. sed obseruet illud statutū sup hoc disponēs.

DE CESSATIONE SOLVTIONIS FICTI PER ANNVM. RVBRICA.

9 SI emph. domino non soluerit fictū vnius anni nō liceat ei post dictum annū aliquos fructus de terra dñi de q̄ fictū reddere tenetur colligere leuare vel exportare nisi de volūtate domini in pœna centū soldorū.

DE PROHIBITA ALIENATIONE REI EMPHITHEOTICAE. RVBRICA.

10 ORdinamus q̄ nullus emph. audeat vendere pmutare donare in dotē dare alienare vel alio quocunq; cōtractu inter viuos rem de q̄ reddit fictū in aliū trāsferre sine regsitiōe dñi legitime faciēda i pœna & bā no ipsi emph. x. lbr. Pla. & ipsa venditio permutatio donatio in dotem datio vel alienatio seu in alium translatio de qbus supra fit mtio nullius sint momti & in dcm̄ dñum res prędicta redeat & eo ipso rediisse intelligatur pleno iure si dñus voluerit. Et nihilominus ipsius rei dominus semp sit & itelligatur possessor & pro possessore hēatur & manuteneatur & deffendatur pleno iure: nō

HAYUOBA BEBEOBKA OHУ iméHi I. ПЕСНИКОВА

obstãte aliqua tp̃is p̃scriptione quæ contra ipsum dn̄um ab aliquo opponat̃. Et intelligatur ipsa res alienata & in alium translata si repiatur per aliū q̃ per ipsum emph. vel eius hr̃des possideri. Saluo q̃ possit ipse emph. ipsam rẽ loca re & i emph. dare iure dñi si cessatū fuerit in solutione ficti semp saluo, & nihi lominus si emph. vendiderit vel alienauerit teneatur restituere prẽtiū empto ri q̃ inde receperit in pecun. numerata cū oi dãno & interesse melioramẽto & expensis infra mensem post̃q̃ fuerit ei denunciatum in pena. x. lib. Plac. Et ni hilominus ad prædicta teneatur & oibus iuris remediis cõpellatur. ita tamen q̃ si emphitheota vẽdiderit locauerit ad nõ modicũ tẽpus vel in emphitheo/ sim dederit siue transactionem aliquam fecerit dñi teneatur facere mentionẽ in instrumẽto dictæ alienationis locationis in emphitheosim dationis vel trã slationis de dño cui redditur fictũ & de quantitate ficti q̃d debet seu reddi cõ sueuit. Et si aliter factũ fuerit itelligatur res apta dño ipso iure si voluerit nec propterea prędicti contractus valeant in præiudicium domini nisi in casibus supra concessis de quibus omnibus procedatur & cognoscatur sum marie: & de plano sine libelli oblatione & sine strepitu & figura iudicii quocunq; tem/ pore feriato: dum tamen in honorem dei introducto: & prædicta locum ha/ beant tam in præteritis quam pendentibus & futuris.

DE RE EMPHITHEOTICARIA IN SOLVTVM DANDA. RVBRICA.

11 Emphitheota vel curator bonorũ emphitheotæ vel iudex in casu quo per statuta potest dare in solutũ creditoribus ipsius emph. ius & me/ lioramẽtũ q̃d habet emph. in re emph. prẽmissa denũciatione per ip/ sum emph. vel per curatorẽ bonorũ ipsius emph. si per curatorẽ est ipsa solu tio fiẽda vel p iudicẽ eo casu fieri põt solutio p iudicẽ videlicet q̃ dño rei pso naliter vel ad domũ denũtietur p ipsos dãtes in solutũ & notificetur q̃ pro tã to prætio quãtũ est in rei veritate intendunt ipsum ius & melioramentũ dare in solutũ. Et q̃ parati sunt ipsi dño dicto prætio vẽdere dictũ ius post̃q̃ denũ tiauerit dñus expectetur p. xv. dies subsequẽtes infra quos si voluerit hẽat ip/ sum ius pro dcõ prẽtio. Quo elapso termino si recusauerit vel tacuerit dñus fiat dicta datio in solutũ: videlicet homini qui sit subiectus iurisdictioni cõis Placen. & valeat & teneat saluo q̃ ille qui prædicta habuit in solutum denun/ ciare teneatur domino personaliter vel ad domũ q̃ consentiat ipsi dationi in solutũ quã acceperit & eũ recipiat in emph. Post quã denũciationẽ dñs tenea/ tur vsq; ad. xv. dies subsequentes confirmare ipsã dationẽ in solutũ & prædi/ ctum recipere in emphitheotã: quod si non fecerit proinde habeatur: & sitac si consensisset & eũ in emph. recepisset. Aliter aũt facta ipsa datio in solutũ nõ valeat ipso iure. Eo addita q̃ de oi confirmatione fictorum & iuribus ficto/ rum venditorũ vel datorũ in solutũ vera vel ficta habeat dominus de q̃libet libra precii venditionis vel dationis in solutũ sex denarios & non vltra pro eõ sensu & inuestitura. Insuper ne per dominum & emph. collusio possit fieri in prædictis nolumus q̃ dominus q̃do sibi fiet dicta prima denuncia vel postea possit dicere ad impediendum dictam dationem in solutum ipsam rẽ sibi pro pter ficti cessationẽ fore apertam nisi ostenderit per publicã scripturã rem

ipsam pro aperta accepisse auctoritate iudicis vel saltim requisiuisse ficta ab emph. infra tres annos præcedentes ipsam primam denunciationem.

QVOD DOMINVS SIT POTIOR IN FRVCTIBVS: ET QVOD NON POSSIT IVS REDIMENDI ALIENARI.

12 Domini terrarũ sint potiores cæteris p̃sonis in habẽda solutione fi cti donici de fructibus ipsarũ terrarũ siue decẽ terræ sint laboratæ p emph. vel colonos ipsius dñi vel p alios: & ẽt sint ipsi dñi potio/ res cæteris p̃sonis & creditoribus i iure, & melioramẽto rei emph. si aliqd hẽ re debẽt pro fictis p̃tis retẽtis & nõ solutis ab ipso emph. q̃uis aliæ p̃sonæ vel creditores sint tpẽ potiores. Quæ oĩa locũ hẽant in præteritis pendentibus & futuris. Et q̃ emph. non possit alienare ius redimẽ. alicui p̃sonæ inscio do mino vel in requisito: cui dño teneatur dare si voluerit dñs. xii. denariis mi/ nus quã ab aliquo alio habere poterit sine fraude de quo pluri stetur sacramẽ to emere volentis & nisi prius solutis dño oibus fictis præteritis & nõ solutis.

DE EODEM DE FRVCTIBVS.

13 Volumus dominos terrarum esse potiores in fructibus natis super terris suis cæteris aliis creditoribus emph. seu coloni ipsorum do/ minorum de toto eo quod habere debẽt ab ipsis emph. seu colonis.

DE CANONE DEPOSITO PER TRIENNIVM. RVB.

14 Siquis tenens aliqd in emph. de cętero p publicã scriptură monstrauerit se p triẽniũ cõtinuũ debitũ canonẽ seu fictũ deposuisse de prȩcepto iu dicis cõpetẽtis citato eo cui redditur illud fictũ nõ teneatur vlterius il/ lum canonem seu fictum deponere nisi dominus infra dictos tres annos ostẽ/ dat cãm legitimã coram iudice q̃re dictũ canonẽ vel fictum recusẽt recipere. Nec propter cessationes dicti tẽporis vel alias quę postea fuerint subsecutæ domino fictum vel canonem renuente cadat emph. a iure quod habebat in re emph. sed ad ficta annua domino soluẽda nihilominus teneatur.

QVOD CREDITOR TENEATVR FACERE INSTRVMEN/ TVM CONFESS. DEBITI SOLVTI. RVB.

15 Si probatum fuerit debitũ fore integre solutum creditori vel domino ficta temporis præteriti fore soluta teneantur sub pœna. x. libra. Plac. dicti creditores vel dñi facere instrumẽtũ confessionis de solutione di ctorũ debitorum vel fictorum si de hoc a debitore vel emph. fuerint reqsiti. Et etiã teneatur creditor si habet instrumentũ debiti ipsum dicto casu in pœ/ na prædicta reddere debitori non obstante q̃ prædicti creditores dicãt velle retinere instrm̃ pro pœna seu pacto. Et cõpellãtur creditores ad prædicta cõ tenta in hoc statuto oibus iuris remediis. Et hæc summarie & de plano sine libello & strepitu & figura iudicii & absq; aliquo mẽoriali & instãtia seruãda

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ именна МЕЧНИКОВА

LIBER

QVOD SENTENTIA LATA CONTRA DOMINVM NO CEAT EMPH. ET NON E CONTRA. R.

16 SIquis hñs ius in re de terra vel re q̃ tenet ad fictum in rem ab aliquo cõ ueniatur & dñs obtulerit se defens. sciente emph. & non contradicente ante litem vel post litem cõtestatam admittatur ad defensionem rei & snia data pro eo vel contra eum dñm emph. prosit & noceat ac si contra eum vel pro eo data esset. Si vero dño denũciatum fuerit confess. facte ab ipso emphi. & testes producti nullius sint valitudis nec dño noceãt ipso iure & snia lata & q̃ factum fuerit firmum & ratum non sit in p̃iudicium dñi prælibati.

QVOD DOMVS EMPHITHEOTICA NON POSSIT DIRVI. RVBRICA.

17 CVm alius pro alio non debeat pati damnum proinde statuimus q̃ domus alicuius de cuius solo vel edificio redditur seu reddi consueuit vel debet fictũ aliquod alicui personæ ecclesiastice vel sęculari nullo modo destruatur seu guastetur in toto vel in parte p cõe Placẽ. vel aliquẽ rectorem seu officialem cõis Pla. seu per aliquẽ alium occasione aliqua in pœna cẽtum librarum cuilibet rectori & officiali comunis Placentiæ quam incurrat ipso facto si secus duxerit faciendum.

DE AESTIMATIONE FICTORVM PRO CERTIS ANNIS. RVBR.

18 STatuimus & ordinamus q̃ omnia ficta frumenti bladi & vini quãtum é pro anno curso. M.ccc.lxxxvii. videlicet pro præstatione prox. pret. soluen. vel quæ solui debuit non soluatur nisi tm̃ frumentum pro frumento & bladum pro blado & vinum pro vino: non obstãte q̃ postea bladũ & vinum plus valuerit; & q̃ dictus ann. siue dicta præstatio soluenda si quæ solui debeat non cõputetur in illis annis seu temporibus pro quibus peterentur vel requirerentur res aperte: de quibus reddantur ficta prædicta.

DE CONTRACTIBVS CVM FILIOFAMILIAS PROHIBITIS. RVBRICA.

19 STatutum est & diutius obseruatum q̃ siqs fecerit aliquẽ contractũ de positi mutui vel alterius cuiusuis conditionis cum aliquo filiofamilias sine cõsensu patris ipse contractus in aliquo nõ valeat in p̃iudiciũ & damnum ipsius filiifamilias. Et nihilominus ipse contrahens cum filiofamilias puniatur in. x. libris Plac. saluo q̃ si filiuss. habens familiam moraretur seorsum. a patre cũ familia q̃ diu sic moratur quod habeatur pro patre familias q̃tum ad contractus sed nõ q̃tum ad vltimas voluntates. Sed non obstãtibus prædictis: si filiussfamilias deposuerit vel mutuauerit pæcuniam vel rẽ alicui possit eo casu facere confessionem de ipsis rebus per eum depositis vel mutuatis. Et prædicta locũ habeant & extẽdãtur ad præterita p̃sentia & futura.

de pro

DE PROMISSIONE VENDENDI ET RETRADENDI. R.

20 SIquis promiserit vel teneatur aliq̃ rẽ vendere vel retradere alicui certo præcio: & terminus vendendi seu retradendi non fuerit elapsus teneatur ille q promiserit vel q tenetur seu habẽs cãm ab eo facere ipsam vẽditionẽ vel retraditionẽ illi cui facta fuerit dicta promissio: vel habẽti cãm ab eo soluto præcio. Quod sit requisitus fuerit ex parte iudicis cõpetentis præ dicta nõ fecerit infra terminũ sibi a iudice assignatum oblato dicto p̃æcio & de præcepto iudicis cõsignato & deposito sit & esse intelligatur facta ipsa vẽditio & retraditio perinde; ac p si ipsum promissorẽ legitime facta esset & intelligaẽ. Et sit tũc ille cui facta fuit dicta promissio seu habens cãm ab eo post dictum præcium oblatũ & cõsignatũ vt prædicitur possessor verus & legitimus dictæ rei: & in ipsa possessione defendatur & manuteneatur per potestatẽ & eiu siudicẽ. Et prædicta omnia locũ habeant non obstante si dictus promissor vel hęredes eius seu is qui tenetur de dicta re fecisset aliquam venditionem vel alienationem vel legatum post dictam promissionem remota omni exceptione: & si dictus promissor vel hęres eius vt supra dicit̃ recusauerit facere ipsam venditionem vel retraditionem vltra prædicta: nihilominus puniatur in. xxv. libras. Plac. de qbus oĩbus possit & debeat cognosci procedi & terminari sine libello & strepitu & figura iudicii sũmarie. & de plano diebus feriatis & non feriatis quæ oĩa extendi volumus ad præterita præsentia & futura.

DE CLAVSVLA DE RELEVANDO PROCVR. A SATISDATIONE. RVB.

21 STatutũ est q̃ quicunq; promiserit in aliquo instrumẽto procure notarius q̃ scripsit instrm̃ recipit noĩe cuiuslibet psonę cuius interest vel interesse posset iudicatũ solui pro dcõ procuratore suo si recõueniret̃ vel ẽdo releuare dcũ procuratorẽ suũ a satisdatione iudicatũ solui: quod illa releuatio & promissio teneat & valeat & prodesse possit ac si facta esset coram iudice: & aduersa parte præsente vbicunq; sit factum dictum instrumentum.

QVOD VBI PETITVR DOS VIVENTE MARITO QVOD NON POSSIT PETI ANTIFACTVM. RVB.

22 SI mulier in casibus concessis a iure petat dotem in bonis maritiviuẽtis vel soceri vel alterius personæ cuiuscũq; ad dotem obligat̃ non possit viuẽte marito petere solutionẽ antifci vel sponsaliti̇ largitatis. Saluo sibi oĩ iure post mortẽ i bonis ipsius viri & alior ũ ad ipsam dotẽ obligatorũ

DE FIDEIVSSORIBVS ET INTERCESSORIBVS. RVB.

23 SIquis fuerit fideiuss̃or vel intercessor in aliquo debito vel obligatione pro aliquo: & denunciauerit illi pro quo intercessit vel se obligauit vel ad domũ eius hitationis p publicũ instrm̃ vel curreriũ cõis Pla. ipsam denũciationẽ in scriptis portauerit & denũciauerit de mãdato iudicis q̃ exi...

Prebti. categ. pma fie
Abb. ctra. quod. no
ctra. emptr. nec. vsq.
d. 24. q. 1. c. 1. d. 1. c. 2
et 30. et ctra. pmissa. adq.
pret. d. 3. sup. fin. can. ad
d. 44. d. 1. q. 1. pfessa
Jo. ipsum ad. et. gl. in
et 4. adq. ctra. pmissa
pbant. d. 24. q. 1. c. 1.
ctra. ad. 36.

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени И.И. МЕЧНИКОВА

eũ de ipsa obligatione elapso termino in instrumento debiti vel obligatione cõprehenso teneatur ille pro quo facta est dicta intercessio vel obligatio infra xv. dies a die quo fuerit sibi denunciatũ ipsum fideiussorẽ seu intercessorẽ exi mere cũ effectu de ipsa obligatione seu fideiussione in pena .x. librarũ. Et nihi lominus ad prædicta cogatur oĩbus iuris remediis ét p captionẽ vel detẽtio nẽ psonę: & q̃ post dictã denunciationẽ elapsis .xv. diebus possit & debeat di ctus debitor psonaliter detineri ad volũtatẽ dicti fideiussoris vel itercessoris occasiõe prędicta. Et si dicto instrumẽto depositi siue debiti nõ fuerit aliquis terminus nominatus teneatur p̃dictus pro quo facta fuerit dicta obligatio siue intercessio eũ fideiussorẽ seu intercessorẽ infra .xv. dies postq̃ fuerit sibi denunciatum & modo prædicto in pœna prædicta elapso anno a tẽpore dictæ obligationis numerando eximere de ipsa obligatione cum effectu: & de prædictis cognoscatur summarie: & de plano sine libello & strepitu & figura iudicii diebus feriatis & nõ feriatis & sine aliquo memoriali: & absq̃ alia instantia obseruanda. Et prædicta locum habeant & in totum executioni mandentur non obstantibus aliquibus statutis prouisionibus, & reformationibus in contrarium loquentibus quibus omnibus per præsens statutum ex certa scia sit derogatum: & idem obseruetur in fideiussore qui soluisset debitum.

DE SOLVENTE PRO ALIQVA COMMVNITATE. R.

24 QVicũq; pro aliq̃ vniuersitate loco seu villa fuerit pigneratus vel coactus soluere aliqd cõi Pla. héat regressum contra ipsam vniuersitatẽ villá seu locũ & hoĩes ipsoꝝ & iudex seu officialis cõis Plac. cõpetẽs possit & debeat compellere oĩbus iuris remediis: & oĩbus subterfugiis remotis ipsam vniuersitatem villá seu locũ & hoĩes ipsorũ ad restituendum & soluendum ei qui soluerit id quod prædictus soluerit & coactus fuerit soluere cum omni danno interesse & expensis summarie & de plano sine oblationeli belli & strepitu & figura iudicii quocũq; tpe feriato & non feriato: quæ omnia obseruentur: si aliquis fideiussor vel intercessor vel promissor pro aliquo in aliquo contractu soluerit vel soluere sit coactus.

DE PRAESCRIPTIONE .XXX. ANNORVM. R.

25 SIquis steterit p triginta annos q̃ sibi debitum ex quauis causa non petierit elapsis ipsis .xxx. annis ab oĩ actione ipsius debiti pœnitus repelatur: saluis casibus & debitis & petitionibus in quibus & super quibus per statuta comunis Pla. aliter est prouisum & hoc locũ habeat in præteritis pendentibus & futuris nisi interruptio tẽporis per executionẽ vel aliter legitime facta esset. Et q̃ ille cui facta fuit vel fuerit promissio vendẽdi vel retradẽdi vel eius hæredes: vel habẽs cãm ab eo in q̃ nõ sit terminus: possit emere & redimere ét elapsis .xxx. annis quandocunq̃. Et prędicta locũ héant tantũ in futuris: & ét in pendentibus in quibus non est elapsus terminus ann. triginta.

QVOD PRAESCRIPTIO NON CVRRAT CONTRA DOTES. RVBRICA.

Nulla

26 NVlla præscriptio currat contra mulieres circa dotes antifactum & sponsalitiam largitatem ipsarum dotiũ & hipothecarias occasione ipsarum dictis mulieribus competentes vel res parefamelles ipsarum siue maritus viuat siue sit defunctus.

DE PRAESCRIPTIONE QVINQVENNII. RVB.

27 PRoducens aliquã scripturam in qua sit gruppus notarii in qua contineatur aliquẽ terminum esse datum vel quod faciat mẽtionẽ de aliquo reuisamento prescriptione qnq; annorum repellatur nec valeat vti postea dicta scriptura nisi ipsa scriptura esset soleniter publicum instrumentum.

DE CASSATIONE CERTARVM TALEARVM ET AESTIMORVM. RVBRICA.

28 ITem statutũ est q̃ oẽs talee æstima & quęcunq; alia onera gabellis exceptatis impositæ a tpe quo magnificus dñs noster dñs Azo &c. obtinuit dñium ciuitatis Plac. retro sint casse & irrite: & cassa & irrita: & nullius valoris. Et q̃ q̃libet persona quæ soluisset vel soluisse diceretur siue etiam soluerit aliqd cõi Plac. siue camerario ipsius cõis aĩo recupandi vel aliter quacũq; occasione dictarum talearum æstimorum seu onerũ pro aliqua persona collegio cõitate vel vniuersitate q̃ esset seu essent siue fuissent seu fuisse dicerẽtur pro dictis taleis æstimis & oneribus cõis Pla. seu occasione earum obligationum non possit seu possint aliqualiter molestare vel inquietare aliquã personam collegium comunitatem vel vniuersitatem pro quibus soluisset seu soluisse diceretur occasionibus suprascriptis.

DE VENDITIONIBVS DVOBVS FACTA DE EADEM RE. RVBRICA.

29 STatutum est q̃ siquis vendiderit vel aliquo modo alienauerit aliquam rẽ ímobilẽ q̃ alii vendiderat vel alienauerat cõdemnetur qualibet vice in .xxv. libris Pla. & oĩs venditio & alienatio post primã vẽditionẽ vel alienationem non valeat ipso iure & ptãs & iudices eius teneantur primum emptorem licet non fuerit prius res prædicta tradita per venditorem vel alienatorẽ ponere & defendere in possessionẽ dictę rei tanq̃ verũ & legitimũ emptorem. Et nihilominus teneatur venditor restituere secundo emptori prędictũ p eũ habitum in pecunia numerata cũ omni dãno interesse, & melioramẽto & expensis infra mensem postq̃ ei fuerit denunciatum in pœna libr. x. Pla. & nihilominus ad prædicta teneatur oĩbus remediis iuris & præcise compellatur de qbus oĩbus procedatur & cognoscatur sine libelli oblatione summariæ: & de plano & sine figura & strepitu iudicii quolibet tempore feriato: & non feriato: & prędicta locũ habeant in pręteritis pendentibus, & futuris.

DE DONATIONE ET EIVS INSINVATIONE. RVB.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

30 NVlla donatio alicuius rei q̃ excedat q̃titatem vel æſtimationem .xxv. libr. Placen. quæ fieret deinceps inter viuos valeat vel teneat niſi coram ptãte vel aliquo ex iudicibus eius ad rõnem reddẽdã deputato præſentibus qnq; teſtibus fuerit recitata & inſinuata adeo q; licet in inſtr̃o donationis dicatur q; tot ſint & intelligãtur donatores quot ſunt res vel ſum mę q̃tates talia verba nihil volumus opari. Quę aũt dicta ſunt de donatione inter viuos non intelligantur hr̃e locũ in donation. quæ fiunt a maritis vxoribus pp nuptias vel pp ſpõſalitiã largitatẽ; q̃ inſinuatio fieri poſſit quocũq; tpe feriato vel etiam nõ feriato exceptis feriis in honorẽ dei iudice pro tribunali ſedẽte ad banchum vbi ius redditur: & aliter facta non valeat etiam ſi fuerit iuramẽto firmata. Et prędcm̃ ſtatutũ nõ vẽdicet ſibi locum in aliqbus dictis in dotẽ pro aliq̃ muliere nec in his q̃ dãtur i prędmiũ emãcipationis quę dantur noĩe partis nec in aliquibus finibus remiſſionibus quietationibus abſolutionibus pactis de nõ petẽdo quę fierent inter aliquas partes cõtrahẽtes.

DE DONATIONE CAVSA MORTIS. R.

31 SI donatio fiat cã mortis & in inſtr̃o donationis contineatur q; ipſa donatio nõ poſſit reuocari p ingratitudinem vel alio modo non obſtantibus verbis q̃ nihil volumus operari: & declaramus ipſam donationem eſſe meræ cã mortis: & habere in totum effectum donationis cã mortis & cã reuocari: prout iura volunt loquentia de donationibus cauſa mortis.

DE PROHIBITA ALIENATIONE RERVM SANCTI LAZARI. RVB.

32 REctor ſeu miniſter domus ſancti Lazari lepreſoꝝ non poſſit nec ei liceat res immobiles terras poſſeſſiones ficta vel iura aquarũ ipſius vendere donare alienare vel quouis titulo in alium trãsferre nec ẽt in emphitheoſim ppetuo vel vltra decẽ annos dare alicui perſonæ collegio vel vniuerſitati quouis q̃ſito colore vel cã ſiue ſint cũ conſenſu conuerſoꝝ & leproſoꝝ ſeu leproſaꝝ nihil volumus opari. Quæ venditiones donationes alienationes: ſeu in alium tranſlationes ſeu in emphitheoſim dationes non valeãt ipſo iure: & nullius ſint momẽti. Et q̃s dicta domus intelligatur ſemper hr̃e tenere & poſſidere pleno iure: & in eis debeat defendi & manuteneri per ptãtem & eius iudicem & quoſcunq; alios officiales cõis Plac. nõ obſtantibus dcis vẽditionibus donationibus alienationibus ſeu i ẽphitheoſim datiõibus.

DE SACRAMENTO MINORVM ET PVBERVM. RVBRICA.

33 NVllus pubes ſiue habeat curatorem ſiue non confitens ſe maiorem. xxv. annis eẽ nec alius qlibet maior in cõtractibus & iudiciis audiat cõtra propriũ ſacm̃ niſi dolo vel fraude vel vi ip̃m ſacm̃ ſit exortũ Sed hoc quod dicit q; qs nõ audiatur cõtra ſacm̃ locum nõ habeat in illis puberibus vel minoribus .xxv. an. qbus eſt bonis p iudicẽ iterdcm̃; nec ẽt filio familias

milias abſq; conſenſu patris cum alio contrahente: nec etiam in minore .xxv. annis qui fecerit abſolutionem vel aliũ contractum cum illo qui fuerit ſuus tutor vel tutrix.

DE CONFITENTE SE MAIOREM .XXV. ANNIS. RVBRICA.

34 QVicũq; pubes ſpõte cõfeſſus fuerit ſe maiorẽ .xxv. annis eẽ ſiue in cõtractu ſiue i iudicio ſiue extra iudiciũ pro maiore hẽatur i cõtractu vel iudicio i quo cõfeſſus fuerit ſe maiorẽ .xxv. annis eſſe hoc adiicẽdo q; ſi pubes in inſtrumento in quo cõſtituit aliquẽ procur. confitetur ſe maiorẽ .xxv. annis q; talis procurator hẽat tanq̃ cõſtitutus a maiore: & pdcm̃ noĩe dicti puberis valeat litigare: & pdcã locũ hẽant in ptis pendẽtibus & futuris.

DE MINORE CONTRAHENTE CVM EIVS TVTORE VEL CVRATORE. RVB.

35 MInor .xx. annis nõ poſſit in inſtr̃o vel extra inſtm̃ cõfiteri ſe maiorẽ .xxv. annis in aliq̃ confeſſione vel abſolutione vel liberatione q̃ faciat vel fecerit alicui q; fuerit ſuus tutor vel tutrix vel hęredibus ipſius tutoris vel tutricis ſeu in aliquo cõtractu vel obligatione q̃ fecit vel fecerit cũ ipſo q; fuit ſuus tutor vel tutrix vel cũ hæredibus eius ẽt ſi cõfiteret vel cõfiteatur cũ iuramẽto ſe maiorẽ .xxv. annis. Et ſi dictus minor iurauerit vel dixerit ſe maiorem .xxv. annis vel iurauerit in inſtr̃o vel confeſſione vel abſolutione vel contractu vel obligatione quã fecerit cum prædicto ſeu prędictis qui fuit tutor vel tutrix vel hæredes eius vel iurauerit in dictis caſibus ſe non venire contra prædicta vel contra promiſſionẽ ſuã nolumus in dictis caſibus vel aliquo eorũ dictũ minorẽ hẽri pro maiore. Et dicta cõfeſſio vel iuramentum in dictis punctis vel articulis nõ valeat ipſo iure: nec ob hoc habeatur in aliquo in dictis caſibus pro maiore nõ obſtantibus aliquibus legibus ſtatutis vel prouiſionibus cõis Pla. vel conſuetudinibus qbus legibus ſtatutis vel prouiſionibus & conſuetidinibus per p̃ſens ſtatutũ in p̃dictis volumus derogari.

DE MVLIERIBVS FACIENTIBVS FINES. RVB.

36 SImiliter nõ recipiam lamentationem a liberis alicuius mulieris vel ab ipſa muliere q̃ fecit finem patri de ſucceſſione patris vel matris cum iuramento aduerſus filios vel liberos maſculos vel fœias ex maſculis deſcẽdentes: ſed cõtra filias vel liberos ex filiabus recipiã niſi veniãt contra legitimam voluntatem defuncti de cuius hæreditate agitur facta hinc inde compẽſatione dotium ſiue dotis quæ de bonis illius de cuius ſucceſſione agitur proceſſit vel proceſſerunt. & aduerſus omnes alios niſi cauſam habuerit a patre vel liberis maſculis vel fœminis a maſculis deſcendentibus.

DE OBLIGATIONIBVS OCCASIONE LVDI. RVB.

37 Si contraxerit vel obligationem fecerit cum aliquo sup ludo vel occasio ne ludi taxillor̄ quoquo cōtractus nō valeat ipso iure: & ēt de aliquo ludo taxillor̄ nullum ius reddatur conq̄renti & si prædicta in dubium verterentur possit & debeat iudex cognoscere & terminare summarie: & de plano sine libello & sine strepitu & figura iudicii.

QVOD NVLLVS EMAT CONTRA COMVNE. R.

38 Statutum est q̄ nullus homo ciuitatis Plac. vel districtus Plac. emat vel aliqualiter acquirat aliquod debitum vel nomen debiti seu reuisamen tum contra comune Placen. quod si fecerit non valeat ipso iure.

DE VENDENTE ET NON RECIPIENTE PRAECIVM. RV BRICA.

39 Statutum est q̄ si aliquis de Placen. vel cōitatu rem suam vendiderit & tradiderit vel de pecunia sua empta fuerit vel refecta & emptor qui ad pecuniam vel ille cuius res empta vel refecta est tenetur præciū vel de bitum non soluerit cū venditore & fidem habuerit vēditorem vel eum de cu ius pecunia res empta est vel refecta in re ipsa dumtaxat apud emptorem vel debitorem vel eius hæredes vel eius vxorem potiorem faciam donec plenā solutionem præcii vel debiti habuerit suam esse pecuniam intelligimus siue eā crediderit siue pro ea pecunia interc̄sit & eam soluit vel soluere teneatur siue totum capitale societatis fuerit: siue pro ea parte quam posuit i societate.

Et q̄ si bestiæ alicuius comederint fœnum alicuius persone: vltima persona cuius comederint ipsum fœnum in domibus cuius essent dictæ bestiæ debe at esse: & sit potior in ipsis bestiis: & ipsas bestias pœnes se retinere possit: non obstante quod fœnum aliud comedissent: vel quod ille cuius bestiæ come dissent alia debita haberet.

DE LOCATIONIBVS ET INQVI LINIS. RVBRICA.

40 Quilibet inquilinus finito termino locationis domus sibi factæ per alium teneatur & debet exire de domo: & eam restituere & dimit tere liberam & expeditam locatori infra octo dies post dictum ter minum exceptione dominii vel alia quauis exceptione non obstante. Qui in quilinus si requisitus prædicta facere contempserit incidat pœnam centum soldorum ipso facto. Et nihilominus omnibus remediis præcise compella tur de quibus & super quibus omnibus procedatur & cognoscatur sum marie: & de plano sine datione libelli & sine strepitu & figura iudicii quo cunq̄ tempore feriato & non feriato. Et prædicta locum habeant ad præteri ta pendentia & futura.

QVOD COLONVS NON EXPELLATVR ANTE TERMINVM. RVB.

Locator

41 Locator domus non possit inquilinū expellere ante cōpletū terminū locationis licet dicat se velle ibi habitare nisi aliter sit cōuētū. Qui lo cator si dictā domū vendiderit nondū completo termino locationis teneatur inquilinus requisitus per emptorē exire de domo & eā sibi dimitte re liberā & expeditā infra mēsem a die quo fuerit denūciatū exceptione dñii vel quauis exceptione nō obstāte in pœna soldor. c. Plac. Et nihilominus ad prædicta omnibus remediis iuris præcise compellatur. Saluo ipsi inquilino omni iure & actione damno & interesse: si quod ipsi competit cōtra ipsum lo catorem. Et si inquilinus pecuniā soluisset pro pensione ipsi locatori: & non dū esset terminus completus pro quo pensio fuit soluta non teneatur exire in quilinus dictā domum nisi prius dicta pecunia soluta per ipsum nondum cō pleto termino sibi restituatur: de quibus & super q̄bus procedatur & cogno scatur summarie & de plano sine libelli oblatione & sine strepitu & figura iu dicii diebus feriatis & non feriatis. Et prædicta locū habeāt ad præterita pen dentia & futura & etiā sine aliquo memoriali & aliqua instantia seruanda. Et q̄ de q̄stionibus pensionum & locationum quarūcun q̄ domorum terrarū & rerum procedatur & cognoscatur summarie & de plano sine strepitu & fi gura iudicii & absq̄ aliquo memoriali & instantia seruanda.

QVOD MASSARII DEBEANT REQVIRERE DOMINVM TEMPORE MESSIVM. RVBRICA.

42 Omnis laborator terrarū teneatur regrere dñm tempore messiū & vin demiarū vt interesit per se vel nunciū suū ipsis messibus & vindemiis & segationi collectioni & diuisioni fœni: & notificare sibi diem quo vult metere & excutere bladū & legumina & segare colligere & diuidere fœ num: & quo vult incipere vindemias. Alioquin ipso iure sit condemnatus co muni in. xx. soldis Placen. qualibet vice qua fuerit contrafactum: & nihilomi nus de quolibet stario seminatu fruméti sichalis spelte ordei fariole auene ad rationem vnius modii ad minus dare & reddere teneatur domino sine aliqua probatione fiēda si dñus maluerit vel placuerit dño: & reddere sibi legitimā rōnē tā de p̄dictis q̄ de vino & de fœno de marzaticis vero videlicet milica milio & panico vicia & omnibus leguminibus teneatur dño iustā reddere ra tionē de quibus iudex maleficiorū possit & debeat cognoscere summarie: & de plano sine datione libelli & sine strepitu & figura iudicii quocunq̄ tempo re feriato & non feriato: & absq̄ aliquo memoriali & absq̄ aliqua instantia.

QVOD DOMINVS POSSIT ADO NEGARE SI VELIT.

43 Sit in arbitrio domini si maluerit adonegare & partiri in cāpo fructus cū colono vel laboratore ipso volente vel inuito nisi inter eos aliter sit conuentū: & facta adonegatione prædicta seu diuisione teneatur colo nus vel laborator partem domini conducere ad aream vbi dominus voluerit in villa in cuius territorio nati fuerint dicti fructus in pœna centum soldorū Plac. ipsi locatori si contradixerit facien. & si dominus voluerit adonegare in

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ГРЕЧНИКОВА

campo tunc teneatur colonus seu laborator cõducere totam blauã in area domini: nec liceat ipsi laboratori ipsas paleas inuito vel inscio domino de area ipsius domini exportari in pœna prædicta super quibus possit & debeat procedi & terminari sine strepitu & figura giudicii tempore feriato & non feriato summarie: & de plano & absq; aliquo memoriali & aliqua instantia.

QVOD MASSARII TENEATVR CONDVCERE BLADA. RVBRICA.

44 LAboratores terrarum ad donicum teneantur conducere blada & legumina Plac. ad domum domini infra octo dies postq̃ leuata fuerint de area nisi inter eos aliter sit conuentum in pena .xx. soldorum Plac. & emendationis ipsius damni domino.

DE REPVDIATIONE HAEREDITATIS. RVB.

45 QVicũq; repudiauerit hereditatẽ parẽtũ ascẽdẽtiũ si post repudiatio nẽ tenuerit ipsã hereditatẽ vel res heredis talis repudiatio nõ valeat nisi ipse repudiãs ostẽdiderit ipsẽ hæreditatẽ vel res hæreditatis iusto titulo tenere vel tenuisse. & p̃dicta locũ hẽant in ptis pẽdẽtibus & futuris.

DE ANTIFACTO ET DONATIONE PROPTER NVPTIAS. RVBRICA.

46 AD tollendas controuersias & dubia quæ sæpius oriebantur occasione constituendi antifactum seu donationes propter nuptias & sponsalitiã largitatẽ per viros vxoribus in dotalibus instrumentis: q̃ de cætero constituatur & fiat donatio per virum vxori in instrumento dotali nomine antifacti seu donationis propter nuptias: & sponsalitiæ largitatis promedietate dotis vel æstimationis dotis tantũ quãtũ maritus fecerit vtputa maritus recipit nomine dotis ducentas libras in pecunia vel rebus æstimatis vel inæstimatis valẽtibus ducẽtas libras Plac. fiat per maritum donatio propter nuptias in instrumẽto dotali vxori nominatim de tãtis ex suis bonis mobilibus & immobilibus & iuribus quibuscunq; quæ nunc habet & habiturus estim q̃ bene valeãt libras .l. Plac. & propter sponsalitiã largitatẽ seu nomini sponsalitiæ largitatis quæ bene valeant .x. libras Plac. & si fieret vltra dictam quantitatem valeat tantummodo vsq; ad legitimum modum iuxta prædicta.

DE DOTE ET ANTIFACTO LVCRANDIS. RV.

47 CONsuetudo est in ciuitate Plac. & epãtu lõgissimo tpe obseruata cuius cõtrarii memoria non existit: q̃ si vxor moritur ante maritũ: si ex ipso marito liberos nõ relinquit: q̃ eo casu maritus lucratur dotẽ pleno iure: si vero relinquat liberos ex dicto viro eo casu vir toto tpe vitę sue habeat ipsius dotis vsufructũ dũtaxat & proprietas & ius dotis & exigẽdi eã remanat ipsorũ liberorũ ex dicta vxore p̃mortua relictorum. Si vero maritus decedat ante

dat anteq̃ vxor: si ex ipsa vxore liberos non relinquat eo casu antifactum: seu donationem: propter nuptias & sponsalitiam largitatem vxor lucretur pleno iure. Quod si maritus præmoriẽs ex ipsa vxore liberos relinqt eo casu vxor habeat antifactum dũtaxat toto tpe ipsorũ antifacti seu donationis propter nuptias & sponsalitiq̃ largitatis & proprietas & ius habendi & consequẽdi ipsum antifactum seu donationẽ propter nuptias & sponsalitiam largitatem remaneat pœnes liberos ipsius mulieris ex ipso matrimonio procreatos. Hoc videlicet obseruando q̃ eo casu dicta mulier anteq̃ possit exigere & habere ab hæredibus viri dictum antifactum seu donationem propter nuptias & sponsalitiam largitatem teneatur præstare liberis prædictis idoneam securitatem de restituẽdo ipsis liberis dicto antifacto seu donationem propter nuptias & sponsalitiã largitatẽ si contingat eam prædecedere liberis prælibatis. Quam consuetudinem confirmamus & approbamus: & pro lege municipali ppetuo inuiolabiliter volumus obseruari. Et quæ dicta sunt circa dotẽ lucrandã per virum seu certo modo habendã & circa antifactum seu donationem propter nuptias & sponsalitiam largitatem lucrandas per vxorem seu certo modo habendas in casibus prædictis locum habeant: nisi expresse inter ipsas partes aliter sit conuentum. Sanę per prædcã vel aliquod prædictorũ volumus in aliquo derogari statuto quod loquitur de muliere quæ facit finem patri de successione patris vel matris cum iuramento: quod statutum de muliere faciente finem manere volumus in omnibus suis partibus firmũ & ppetuo illibatum.

DE ALIENATIONIBVS SIMVLATIS. RVB.

48 ODiosas cautiones & simulatos contractus & alienationes faciẽtium in aliorum non modicam lesionem auferre de medio cupientes. Statuimus q̃ siquis aliquam domum terras possessiones vel res immobiles alii vendiderit: alienauerit donauerit pmutauerit seu quouis titulo in aliũ trãstulerit. Et vẽditor alienator vel donator vel pmutator seu ipsarũ rerũ in aliũ translator post dictos cõtractus vel aliquem eorum ipsas domos habitauerit vel pẽsionem inde receperit vel dictas res tenuerit vel coluerit seu coli fecerit & inde fructus receperit q̃ eo casu tales contractus pręsumantur & sint ficti & simulati & nullius momenti. s. inquantum in præiudicium & lesionẽ aliquam omnium aliorum qui ipsos contractus non fecerint: sed quantũ in præiudicium illorum qui dictos contractus fecerint valeant inter se tantũ prout aliter valuissent non obstante hoc statuto. Et prædicta locũ habeant non obstante q̃ in instrumentis dictorum contractuũ dicatur q̃ venditor vel permutator vel alienator seu in alium translator constituit se res prædictas possidere vel qsi nomine illius qui vẽdiderit vel donauerit vel permutauerit vel alienauerit. Et q̃ dictum ẽ q̃ dicti contractus vel aliquis eorum non valeant nec teneant in præiudicium aliorum intelligimus & declaramus q̃ non faciant dicti cõtractus præiudiciũ aliis q̃ ante ipsos contractus cõtraxerint cũ prędictis Et etiã qui cõtraherent cũ eis post dictos contractus durãte tpe quo dicti alienatores post dictos contractus tenuerint res prædictas vel aliquã earũ. Quo etiã tpe durãte tales contrahentes non intelligãtur possidere vel p̃scribere in præiudiciũ aliorũ. Et prędicta omnia vel aliquod eorum nõ habeãt locũ quã

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ ИМЕНИ ЕЛЕЧНИКОВА

do alienatori p eū cui facta ē alienatio datæ sint res prædictæ vel aliqua earū in emphitheosim in ꝑpetuum absq; fraude. Et fraudem intelligimus qñ ille qui inuestiuit ad fictum in perpetuum cōfessus é hére in totum vel in partem ab ipso emph. ficta pro tpibus futuris vel dicto emphi. dcā ficta donauit pro tpibus futuris in totum vel in partem dūmodo inuestiens rem inuestitam tenuerit quo casu dicta ī emph. datio nō intelligatur ī prædictis casibus excepta nec ét talis cōfessio vel donatio fictorū pro tpibus futuris valeat in aliquo in dictis casibus etiam inter ipsos donanté & donatarium vel cōfitenté: & eū cui facta est cōfessio de dictis fictis: vel parte eorū pro aliquibus tpibus vel p̄ stationibus futuris: quæ omnia supradicta locum habeant in præteritis pendentibus & futuris. Intelligatur etiam alienatio facta esse in fraudem si facta fuerit postq̄ curator datus fuerit bonis alicuius & ante solutionem factam creditoribus qui in iudicio comparuerit & de debitis fidem fecerunt q̄tum est in præiudiciū creditorū. Et etiā alienatio facta per aliquem postq̄ factū fuerit præceptū per iudicem ꝙ det bona sua in scriptis vel soluat alicui q̄tum est in præiudicium eius ad cuius postulationem factum fuerit dictum præceptum.

DE DEPOSITIS ANTE TERMINVM NON PETENDIS. RVBRICA.

49 INhis q̄ cōstituit in pondere numero vel mensura si fiat depositum & depositarius promittat ipsum depositum restituere vsq; ad certū terminū non possit ante ipsum terminum depositarius compelli restituere dictū depositum ad postulationem deponentis seu cuiuscūq; modo vel casu aliquo saluo ꝙ interim possint fieri saximenta hoc statuto non obstante.

DE DEPOSITO ET CET. RVBRICA.

50 NVllus ex his q̄ sunt obligati pro cōtractibus siue ex cā depositi vel q̄ uis alia possit detineri p̄sonaliter vsq; ad calēdas octobris proximę vēturi: quo termino elapso possit qlibet obligatus ex causa depositi ab hinc retro contracti detineri iuxta formā statuti loq̄ntis de debit. qui possint ex cā depositi detineri: saluo ꝙ qlibet tā pro qbuscūq; debitis præteritis q̄ futuris ex causa depositi vel quauis alia causa possit cedere bonis de qua cessione quid iuris & qualiter fieri debeat in alio statuto plenius continetur.

DE DEPOSITO ET MODO PROCEDENDI. RVBRICA.

51 STatutum est ꝙ si aliqs de cætero receperit vel confessus fuerit recepisse pecuniam vel rem in depositō & acomanda ab aliquo ciuitatis vel districtus cōpellatur reddere & restituere creditori in pecunia numerata: vel si est alia res r̄ē depositam sine datione libelli & strepitu iudicii: & sine aliquo memoriali: & aliq̄ instantia nulla exceptione obstante. Alioqn detineatur p̄sonaliter vel pigneretur ad voluntatem deponentis vel eius hæredum seu habentis cām ab eo quouscq; satisfecerit creditori prędicto. Saluo ꝙ si dixerit se

habere iustam defensionem vel exceptionem audiatur: & non detineatur facta primo depositione & consignatione in pecunia numerata dicti debiti vel si nō fuerit pecunia: facta depositione rei depositę vel tantūdem si consistit in pondere vel mensura coram iudice coram quo conuenitur & non aliter. Quo facto iudex sine alia contestatione vel libello statuat certum terminū arbitrio iudicis debitori ad probandum ipsam defensionem vel exceptionē qua legitime probata absoluatur & dictum depositum sibi debitori restituatur. Alioquin detur creditori eo videlicet adiecto ac perpetuo obseruādo ꝙ siquis fuerit detētus occasione depositi & steterit propterea in carceribus p tres mēses continuos: & si postea paratus fuerit cū effectu cedere bonis suis: & cedat non possit vlterius detineri vel ī carcerē retineri durāte dcā cessione pro depositō vel quouis alio debito ptō vel futuro ꝙ debeat alicui excepto cōi Plac. Quæ cessio sic fiat videlicet ꝙ præconizetur præmisso ter sono tubæ in platea cōis iudice rōnis sedente hora cōsueta ad banchū sub pallatio cōis die iuridico & p̄sente ipso debitore cedente ꝙ talis videlicet noīando eū qui cedit bonis & subsequēter ipse debitor p̄sente iudice palam & publicet dicat. cedo bonis & dicta crida & dictum creditoris scribatur in actis quibus factis persona debitoris dimittatur. saluo ipsis creditoribus oī iure cōtra ipsa bona tā præsentia q̄ futura. ita tamen ꝙ de ducto ne egeat nunquam vindicet sibi locum etiā in bonis quę postea aquireret: & ꝙ dictū est ꝙ quis possit cedere bonis nō intelligatur in forensibus qui non sunt de ciuitate Pla. vel episcopatu quorum cessio occasionē alicuius debiti non valeat ipso iure nec intelligatur si aliquis ea dens bonis probatus fuerit habere bona extra ciuitatem Placē. & districtum: quo casu cessio nō valeat ipso iure. Et ꝙ durāte dicta cessione ille qui cesserit bonis non habere possit aliquod officium vel beneficium publicum nec elligi possit ad officium alicuius notarii nec de aliquo consilio comunis Pla. nec esse procurator. tutor extimator vel actor neq; curator bonorū nec alicuius personæ nec sibi in ciuilibus ius reddatur contra aliquam personam vel res alicuius personę. & hoc statutum locum habeat in futuris tantum. & hoc statutum locū habeat & in omnibus obseruetur præterquā in detentione in quibuscunq; & de quibuscunq; mutuis de quibus apparet publicum instrumentum.

QVOD VASSALLVS TENEATVR OSTENDERE REM FEVDALEM DOMINO. RVBRICA.

52 SIquis dominus postulauerit ab aliquo vassallo vel ab eo qui causam habuerit a vassallo vt sibi feudum manifestet cogatur per iudicem competentem ipsum feudum & res feudales manifestare & hæc scribantur in actis ad postulationem domini prędicti. & si scienter aliquid omiserit ipso iure cadat a iure suo.

DE CONFITENTE SE VASSALLVM. RVB.

53 SIquis confessus fuerit cōsorti suo vel alii cuicunq; ꝙ id quod tenet vel habet in aliquo loco vel certas res quas hēt vel tenet esse feodales: seu feodū nolumus talē confessionē præiudicare vxoribus seu aliis cōtra-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

hentibus qui postea cum ipso confitente vel eius hæredibus contraxerit vel contraxerint nisi de ipsis rebus feodalibus vel feodo alias seu aliter legitime doceretur: quæ confess. p̃iudicent tantū confitentibus inter se & hæredes eorū: & prædicta locū habeant & extendantur ad præterita pẽdentia & futura.

DE FEVDATARIIS RENVNCIANTIBVS FEVDO. RVBRICA.

54 STatutum est quod feudum alicuius quod fuit vel fuerit datum in solutum alicui pro aliquo debito & debitor feudum dominum refutauerit talis refutatio nō noceat creditoribus eo saluo q̃ si res feudalis fuerit accepta in solutum & debitor vassallus sine liberis legiptimis decesserit domino libere apperiantur vel ei ad quem de iure feudū apperiri debet non obstante dicta acceptione in solutum quæ acceptio & datio in solutum valeat tantum in præiudicium dicti vassalli & hæredum eius vtriusq̃ sexus & cuiuscunq̃ habentis causam a dicto vassallo.

QVOD PRAESCRIPTIO NON CVRRAT IN FEVDIS. RVBRICA.

55 VOlumus ad omne iuris dubium tollendum q̃ dominis nulla præscriptio currat in rebus feudalibus quæ possideantur per vassallum vel eius hæredes, & hoc locū habeat in ptis pendentibus & futuris.

DE FEVDO DATO IN SOLVTVM. RVBRICA.

57 SI feudum quod datum fuit in solutum creditori apertum fuerit domino vel consorti salue sint creditori vel eius hæredibus vel ei qui causam habuit ab eo habuerit pristinæ actiones & pristina iura & hoc locum habeat in præteritis & futuris.

QVOD EMPTOR NON POSSIT PETERE NISI ET PROVT VENDITOR IPSE POTERAT. RVBRICA.

56 SI terra seminata aut vinea putata vendita vel permutata vel alio modo alienata fuerit ille ad quem peruenit sit contentus in eo redditu in eo anno quem laborator illius terræ vel vineę dare tenebatur ei per quẽ alienata fuerit, si vero alio modo fuerit laborata & colonus a domino interesse consequi non poterit extimationem laboreri nouus dominus ei dare cõpellatur nisi ipse dominus nouus terram colono dimiserit secundum pacta vetera locationis vsque ad perceptionem fructuum illius anni.

QVOD FORENSIS POSSIT DETINERI. RVBRICA.

Siquis

58 SIquis ex cā legitima dicat se creditorem alicuius qui non sit de ciuitate vel districtu Placen. habens & ostendens instrumentum debiti coram prāte vel iudicibus eius possit eum debitorem existentem in ciuitate Placen. vel districtu facere personaliter detineri. Et hoc potestas & eius iudices teneantur quousq̃ ipsi creditori fuerit satisfactum. Saluo q̃ si dictus debitor dicat se habere legitimam defensionem & de idoneam securitatem ciuẽ Placen. iudicatum solui præstita idonea securitate non detineatur personaliter: sed eius defensio legitima audiatur: non obstantibus aliquibus prouisionibus nec reformationibus in contrarium loquentibus.

QVOD EX ALIA CAVSA QVAM DEPOSITI QVIS NON DETINEATVR. RVB.

59 NVllus ex cā alicuius debiti priuati detineatur vel in carcerem detrudatur saluo q̃ hoc non intelligatur in obligatis ex causa depositi in quo depositio statuta comunis Plac. prædictis non obstantibus vendicēt sibi locū. Et saluis illis casibus in qbus p statuta cõis Pla. aliter ẽ prouisū.

DE ADDITIONE HEREDITATIS PER TVTOREM. R.

60 TVtor vel tutrix testamentarius vel testamentaria possint adire hæreditatem pupillorum vel pupillarum & valeat aditio sine aliquo tutore vel curatore dando occasione dictæ hæreditatis adeunde.

DE LEGATIS ET MODO PROCEDENDI. RV.

61 IN legatis relictis ecclesiis vel religiosis vel hospitalibus vel quibuslibet pauperibus vel miserabilibus psonis seu aliis quibuscūq̃ volumus procedi cognosci vel terminari summarie: & de plano sine strepitu & figura iudicii: & absq̃ libelli oblatione tempore feriato & non feriato: & hoc locum habeat ad præterita pendentia & futura.

DE CLAVSVLA DOMINA ET DONA ET VSVFRVCTVARIA. RVB.

62 DEclaramus q̃ siquis in testamento vel vltima voluntate dixerit volo vel relinquo uel iubeo vxorem meam esse donam & dominam omnium meorum bonorum vel dixerit volo & iubeo vxorem meam esse donam & dominam esse vsuario vel vsufructuario nomine omnium bonorum meorum: q̃ per prædicta verba scilicet donam & dominā vsuario vel vsufructuario noie dicta vxor non possit petere vel habere nisi alimenta: dum sine defunctus decesserit relictis liberis siue absq̃ liberis siue decesserit relictis hæredibus liberis suis siue extraneis quibuscunq̃.

QVOD HAERES INTELLIGATVR POSSESSOR BONORVM DEFVNCTI. RVB.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНЛАЙН ІМЕНІ І.М. ЧИЖИКОВА

63 QVilibet hæres siue ex testamento siue ab intestato adita hæreditate habeatur & intelligatur possessor vel quasi possessor omnium bonorum rerum & iurum quæ defunctus tenebat & possidebat vel quasi possidebat tempore quo decessit nulla relatione dominii vel alia quauis exceptione impediente vel obstante.

QVOT TESTES REQVIRVNTVR IN TESTAMENTIS. R.

64 SVfficiant in testamentis nūcupatiuis & in qualibet alia vltima voluntate quinq; testes masculi & puberes etiam non rogati. saluo quod in qualibet vltima voluntate excepto testamento mulieres puberes etiā ad testimonium admittantur.

DE INVENTARIIS HAEREDVM. RVB.

65 INuentaria quoruncunq; hęredū & etiam tutorum & curatorum quæ manu publici tabelionis tribus testibus præsentibus conficiuntur valeant: licet non sint citati vel euocati creditores vel legatarii vel alia legitima solennitas obseruata & tępus a iure statutū intelligatur de solēnitatibus.

QVOD INTERFECTORES NON SVCCEDANT DEFVNCTO. RVBRICA.

Lect. Petri Salliacen. in lib. Repet. cons. cap. 66 col.

66 INterfectores vel consciі mortis alicuius tā ipsi quam eorum descendentes ab omni successione defuncti interfecti perpetuo excludantur.

DE IMBREVIATVRIS DEFVNCTORVM. RVB.

67 TEneantur cōsules notariorum inuestigare & inquirere omnes pœnes quos sunt imbreuiaturæ notariorum defunctorum qui non reliquerunt liberos masculos notarios: & scribere nomina ipsorū apud quos dictæ imbreuiaturæ existunt si non sunt notarii ad hoc vt sciātur apud quos existunt dictæ imbreuiaturæ: & nihilominus procurent q; potestas eis præcipiat sub certa pœna & de dictis imbreuiaturis custodiendis & saluandis.

QVOD SVFFICIAT ACCIPERE TENVTAM IN VNA RE PRO OMNIBVS. RVBRICA.

68 SI venditor vel alio modo contrahens tenutam emptori vel alio modo contrahenti dederit ex vna rerum super quibus cōtractum est vel erit nomine aliarum rerum seu sua parabola intrare præceperit ipsam tenutam: valeat ipsa tenuta in aliis rebus prędictis: ac si in singulis rebus intrasset. Et illud idem obseruetur in tenutis datis de præcepto iudicis competētis & etiam in tenutis datis per curatorem bonis alicuius defuncti.

EXPLICIT LIBER TERTIVS.

Incipit

INCIPIT QVARTVS

DE QVIBVSDAM RESTITVTIONIBVS SPOLIATORVM ETIAM EMPHITHEOTARVM.

1

POLIATORVM Restitutionibus intendere cupiētes statuimus q; omnes & singuli qui pro parte vel occasione partis expulsi fuerunt vel se absentauerunt de ciuitate Placen. vel episcopatu tempore dominii dictę ciuitatis olim bonæ memoriæ domini Galeaz vicecomitis vel a dicto tempore citra restituantur & pro restitutis habeantur ad omnia quę possidebant vel quasi possidebāt quolibet tempore absentationis seu expulsionis factæ occasione prædicta. Et quantum ad restitutionem prædictam ille sit potior & restitutus esse intelligat: & debeat restitui nigore pntis statuti q altero pdictorū tpū fuerit prior ī possessione pędictarū rerū per eū tūc possessarū: & si fuerit inter aliquos cōtentio de restitutione prædicta ille obtineat q probauerit se tpe absentationis suæ dictis tpibus vel altero pdictorū tęporū prior fuisse in possessione dūmodo spoliatio seu priuatio possessionis facta nō fuerit ipsis comuniter statibus in ciuitate pdicta & cōi iure inter eos vigente ad pdictā aūt restitutionē fiendā procedatur sūmarie & sine strepitu & figura iudicii sine libello vel petitione declaratione sola tātū pcedente si ille cōtra quē fienda restitutio negauerit petētē restitutionē fieri possedisse tępore expulsionis siue absentationis non obstante aliqua tęporis præscriptione possit tū postea eodē iure summario quilibet contra prædictos restitutos agere & experiri ad proprietatē dictarū rerū recuperandarum saluis omnibus cōtractibus a dicto tępore citra factis spontaneæ non vi vel metu partis vel alio ad vim vel metum probā dum sufficiant quattuor testes bonæ opinionis & famæ. Qui verisimilia aliqua cum fama deponant vel alias probationes iuris si per aliū modū possit fieri probatio q̄ prædict. Statuētes ēt q; oēs emphitheotæ q a tpe prædicto citra nō soluerūt canones suos & ficta in eo sint iure in quo erāt tpe expulsionis vel absentationis alicuius ex prædictis quantum ad prędicta: ita q; res nō sint aperte petentibus vel veris dominis. Sed ipsis emphitheotis soluentibus dimidiam partem eius quod debeat in eo sint iure quo erant tempore expulsionis vel absentationis prædictæ siue dantes siue recipientes in emphitheosim fuerint cæteris paribus q̄ ad prędicta: & pędicta vēdicet sibi locū in adherētibus cuilibet aliarū partium prædictarum expulsarum spoliatis vel priuatis possessione vel quasi a tempore prædicto citra: & sequacibus eorundem: dūmodo præsumi possit q; occasione seu timore partis nō potuerint vel ausi fuerint prosequi iura sua omni pręscriptione cessante in omnibus supradictis: ad quæ obseruāda & quæ cū effectu teneatur dominus potestas & qlibet officialis dicti domini ptātis & eōis Plac. exceptione aliq̄ iuris vel facti non obstāte.

DE ONERIBVS ET CVI DEBEANT IMPONI.

2 VT inter ciues & diſtruales Plac. idē ius obſeruetur & comune Plac. non fraudetur firmiter ordinamus ꝙ ſi contigerit quod deus auertat aliquod ęſtimū vel taleā vel aliud onus per comune Plac. imponi ꝙ oēs ciuitatis Plac. & diſtrictus qui tunc nō eſſent æſtimati faciant ſe æſtimari vel in talea poni in pœna decem librarum Placen. Sed hoc non habeat locum in ſcutiferis & bubulcis ſtantibus ad mercedem panem & vinum alterius comedendo: nec in pauperibus qui vadunt publicæ mendicando: qnon habent familiam: videlicet vxorem vel liberos nec aliqua bona immobilia inueniuntur poſſidere vel mobilia valentia vltra quantitatem decem librarum. Siue aliquod onus reale vel perſonale: ſeu impoſitio aliqua nemini in ciuitate Placentiæ imponatur niſi in porta & in vicinia vbi moratur tēpore ipſius impoſitionis: & quilibet qui habitauerit ſeorſum: ſeu diuiſus & alicui ruſtico niſi in villa in qua moratur cum familia tempore ipſius impoſitionis: & quod quilibet qui habitauerit ſeorſum ſeu diuiſus fuerit a patre vel matre: ſeu qui bona diuiſa habuerit ponatur ſeparatim in talea & in aliis factionibus & oneribus comunis Placentię. Et ꝙ quęlibet perſona quæ habitat: ſeu habitare inueniretur in diſtrictu Plac. quæ ſiue eius anteceſſores conſueuerunt morari in ciuitate Placen. debeat ęſtimari & factiones & onera comunis Plac. facere & ſuſtinere in dicta ciuitate Placent. in vicinia in qua ipſe vel eius anteceſſores vltimo conſueuerunt morari in ciuitate Placen. debeat æſtimari & factiones & onera comunis Placen. facere & ſuſtinere in dicta ciuitate Placen. in vicinia in qua ipſe vel eius anteceſſores vltimo cōſueuerūt morari ſiue morabantur & ſi de dicta porta vel vicinia aliqua oriretur quæſtio ipſa quæſtio decidatur per dominum poteſtatem & eius curiam: & ſi ſecus factum fuerit non valeat ipſo iure: & alicui ruſtico niſi villa in qua moratur cum familia tempore ipſius impoſitionis.

DE CONSVLIBVS VILLARVM ELEGENDIS.

3 STatutum eſt ꝙ quælibet villa quę habet vltra quinquæ focos ſeu focolaria teneatur quolibet anno eligere vnum conſulem de ipſa villa: qui conſul poſſit agere & conueniri pro debitis comunis Plac. & ſuper omnibus accuſis vel denunciationibus vel inquiſitionibus quę fierent de ipſa villa: & per ipſam villam: & qui fuerit vno anno vacare debeat ab ipſo conſulatu per biennium poſtea ſubſequenter. Si vero villa fuerit infra quantitatem quinquæ focolariorum teneatur ſe coniungere cum vna ex tribus villis proximioribus habentibus conſulem vel eligere conſulē de ſe ipſa: & ꝙ qlibet poſſit de hoc conquæri ad poſtulationem cuiuſlibet conquærentis teneatur ſe coniungere cum vna ex dictis villis ſub pœna librarum decem: & ad hoc teneatur poteſtas & iudex maleficiorum ipſas villas compellere quando fuerit requiſitus in pœna librarum viginti ipſis poteſtati & iudici.

DE ONERIBVS DIVIDENDIS QVAE SINT REALIA ET CAETERA.

Vt æqua

4 VT ęqualitas circa onera realia & perſonalia in omnibus obſeruetur: proinde ſtatuimus ꝙ onera quæ ſunt realia de cętero imponantur villis caſtris locis & hominibus epiſcopatus & diſtrict. Placen. per patrimonia diuidātur: realia vero onera itelligātur videlicet ipoſitio ſalis eſtimi ſeu taleæ impoſitio. bladi porcorum vini ſolutio ſalariorum poteſtatū conſulum defenſorum aduocatorum ſindicorum ſeu procuratorum reſtitutionū & mēdatorum damnorum & condemnationum: quæ de ipſis villis caſtris locis ſeu comunitatibus: & etiam alia quæ de iure communi meræ realia reputantur. Eo ſaluo: ꝙ condemnationes villarum locorum caſtrorum comunitatum: & emende quæ fient pro eo ꝙ dictæ villę vel comunitates non recepe rint malefactores: ꝙ dictæ condemnationes & emende ſoluantur & diuidantur per ipſos homines pro medietate ſecundum capita: & pro alia medietate ſecundum patrimonia ſiue ſint fienda diuiſio & contributio ipſarum condemnationū inter plures villas ſeu loca inter homines alicuius villæ caſtri ſiue loci. Perſonalia vero diuidantur onera: & fiant modo infraſcripto videlicet ꝙ diuidātur per capita: ita tñ ꝙ de eadem domo & familia in qua ſtatur ad vnū focum & cōem victum: quorum bona nō ſunt diuiſa ne compellantur ad præ dicta vltra duo viri: ita videlicet ꝙ ſeruetur ęqualitas in dictis oneribus perſonalibus ſubeundis in numero dierum qbus ipſa ptulit onera ſuſtinebuntur vt pote ſiquis ſuſtinuerit ipſum onus per .x. dies quilibet alius ab ipſo loco tenea tur tāto tempore ſubire: quouſq; numerus omnium de dicto loco ſit completus. Et completo numero dierū & virorum modo ſupradicto redeat: & obſeruetur iterum deinceps dictus ordo. Eo ſaluo ꝙ ſiquis ex prædictis nolue rit exercitum vel andatam poſſit mittere pro ſe vnum ſufficientem virum: & tunc excuſetur. Perſonalia vero onera intelligimus & declaramus: videlicet qñ itur in exercitum vel caualcatam ſeu andatam ſeu monſtram: vel quando mittitur ad faciendum aliquam ſtratam foſſatum pontem fortalitiam vel aliquid aliud ſimiliter fiendum. Omnia autem alia onera de quibus non eſt ſupra facta mentio: quę non merę realia ſunt perſonalia volumus reputari. Saluo quod ad dicta onera perſonalia non teneantur mulieres & minores ſedecim annis: & etiam qui ętatem annorum .lxx. exceſſerint. Et ſi aliquis de diſtrictu Plac. habitationem mutauerit: ſoluat & ſuſtineat onera realia vbi habitabat tępore quo fuerunt ordinata vel impoſita. Quod tempus intelligatur tempus quo facta fuit deſcriptio focolariorum epiſcopatus Pla. Onera vero perſonalia vbi habitat ſuſtineat. Si autem de ipſis oneribus ſubeundis vel fiēdis quęſtio inter aliquos de dictis villis & locis oriretur poſſit & debeat de ipſo cognoſci: & terminari omni tempore feriato & non feriato: & de plano ſine libello & ſtrepitu iudicii: prout breuius poterit expediri. Volumus tamē ꝙ quando homines aliqui ipſarum villarum locorum & caſtrorum mittentur ſeu ibunt pro comuni Plac. ad aliquem exercitum vel andatam vel cuſtodiā: ſeu ad faciendū aliquas ſtratas opera vel laboreria pro comuni Pla. fiat ſolutio eis per dictas villas caſtra ſeu loca prædictis miſſis vel euntibus pro corum ſoldo ſalario mercede remuneratione & labore: & fiat diuiſio pecuniæ ſoluendæ inter ipſos homines villarum & locorum ſeu caſtrorum pro medietate ſecundū capita: & pro alia medietate ſecundū patrimonia ſeu habere quę omnia obſeruentur ſiue vadant ſiue mittantur hoīes ad p̄dicta cū bobus vel

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ГОРЧИКОВА

aliis bestiis siue sine ipsis: & oēs condemnationes quæ fierent ex causis prædictis eodē modo diuidātur & soluātur vtsupra: & ad prędicta teneātur viduę & pupilli pro patrimonio: & hīe videlicet pro medietate prædictorum tm̄.

QVOD MASSARII NON TENEANTVR PRO VICINIS.

5 ORdinamus qꝑ aliquis massarius viciniarum ciuitatis Placen. nō possit compelli nec detineri p ptātem nec per aliquem officialem cōis Plac. ad soluēdū cōi Placē. aliquod æstimum seu datium vel talcā vel aliud consimile qꝑ soluere deberent vicini seu vicinia seu aliquis ipsoꝝ eo saluo qꝑ illi massarii possint compelli ad soluendum id quod receperint a vicinis suis: & hoc in pœna cuilibet officiali cōtrafacienti lib. xxv. Plac. applican. cōi Placen.

QVOD VICINVS NON TENEATVR PRO VICINO.

6 NVllus ex vicinis vel ciuibus Pla. cogatur p cōe Pla. vel p aliquē officialē cōis soluere pro altero aliqđ debitū vel onus seu ipōnē aliquā aliq̄ de cā: & hoc sub pœna cōtēta in proximę præcedēti capitulo.

DE EQVIS PERDITIS IN BELLO VT EMENDENTVR PER COMVNE.

7 SIquis amiserit equum seruitio comunis Placent. in sturmo vel prælio emendetur sibi equus per comune Plac. prout probauerit legitime dictum equū valuisse tempore quo percussus fuerit in sturmo vel prglio.

DE BVBVLCIS SEDENTIBVS SVPER CARRO SEV BAROTIO.

8 POtestas vel iudex siue officialis ad hoc deputatus teneatur auferre a quolibet bubulco q steterit vel sederit super carro vel barrotio seu carreta in ciuitate Placen. vel suburbiis pro banno qualibet vice tres solidos Plac. & teneatur procedere per ciuitatem vel suburbia ipsum carrum barrocium seu carretam sub dicta pœna: & hoc præconizetur per ciuitatem singulis duobus mensibus: & hoc inquiratur saltem semel in septimana per ipsum potestatem seu officialem ad hoc deputatum.

DE STRATIS BIS VIDENDIS IN MENSE.

9 IVdex statutorum vel alius ad hoc deputatus teneatur in mense eundo per ciuitatem videre stratas ciuitatis & burgorum & riuos clauigas & andictos & facere aptari & remoueri impedimenta: & etiam mundalicias riuorum & strataruṁ & proiecta in ipsis stratis infra tertiam diem exportari & alia facere quæ in prædictis fuerint facienda: Alioquin pen: m.x. libra. qualibet vice qua non iuerit bis per ciuitatē quolibet mēse dicta de causa vel prædicta non obseruauerit incurrat ipso facto: & qꝑ non possit ipse iudex pro

prædictis

prædictis facere aliquam condemnationem sed contrafacientes vel inobediētes possit & debeat pignerare qꝑ non adimplerentur contenta in hoc statuto.

DE PONTIBVS REFICIENDIS.

10 QVoniam inter cætera opera pietatum describuntur refectiones pontium & viarum adeo qꝑ ēt diuinę domus ad instructionem ipsorum iuxta sanctiones legitimas tenentur. Cōsiderātes ciuitatē & districtū Pla. ipsis maxime īdigere qbus nisi aliter prouideatur dāna & pericula maxima psonarū & rerū posse incurrere ipsam ciuitatem & districtū sicut docente expientia nouimus hactenus incurrisse bono publico consulētes statuimus qꝑ reficiat & fiat pōs Trebię super strata romea & fiat in pilis lapideis de bona calcina absq; voltis super qbus pilis fiat pons de legnamine sufficiēte vel saltē fiat dictus pōs in sandonis vel cū sandonis: itē fiat vnus pōs bonus & sufficiēs de legnamine sup flumine Trebiæ iuxta riualgariū bonus & sufficiēs. Fiat ēt vnus pons bonus & sufficiens de legnamine sup fluīe Nuriæ iuxta villam sci Georgii per quos pontes & quemlibet eorū possit iri cū carris & bestiis & rebus tute. Ad qué pōtem Trebię de strata romea fiendum & reficiendū teneantur cōferre & ipm pōtem facere seu fieri facere oēs villæ & loca & castra collegia & vniuersitates & homines singulares cuiuscūq; status vel cōditionis existant hēntes terras vel possessiones vltra Trebiá vel vltra Trebiá hītantes. Et ad qué pōtē Trebiæ iuxta riualgarium fiēdum & reficiendū teneātur cōferre & ipm pōtem facere seu fieri facere omnes villæ castra & loca collegia & vniuersitates & homines singulares cuiuscūq; conditionis vel status existant hīntes terras & psonas iter Nuriá & Trebiá vel ītra Nuriá & Trebiá hītātes. Et ad qué pōtē Nuriæ iuxta villá sancti Georgii fiendū & reficiendū teneantur conferre & ipsum pontem facere seu fieri facere omnes villæ & loca castra & collegia & vniuersitates & homines singulares cuiuscūq; status & cōditionis existant hēntes terras & possessiones vltra Nuriam a strata romea supra: & vltra Nuriam a strata romea supra hītātes. Saluis villis & cōitatibus q̄ cōtribuerunt ad faciendū pōtes super stratam romeam existent. Quæ villæ & cōitates ad dicti pōtis confectionē & restitutionem minime teneantur. Quæ contributio sic fiat: quia oēs villæ & loca de quibus fit mētio teneātur cōferre ad ipsos pontes iuxta impositum salis per cōe Placen. eis fcām. Alii vero omnes habentes possessiones & terras de quibus fcā est mētio teneantur ad ipsam contributionem secundum valorem terrarum & possessionū quas hēnt infra terminos prædcōs. Ad q̄ prædcā melius & vtilius peragēda hoc ordine procedatur: quia ad ipsos pōtes fiēdos & reficiēdos sit vnus bonus officialis qui nō sit de ciuitate Pla. vel districtu: videlicet iudex & officialis strataꝝ & viaꝝ ad q̄m officialē ordinādū eligātur. xii. boni viri ciues Pla. videlicet quatuor ex illis q̄ habent vltra Trebiá ad ponté Trebiæ stratę romeæ fiēdū & restituēdū & q̄ tuor ex illis qui hīnt facere intra Nuriam & Trębiá ad pōtē sup Trebia ad riualgariū fiēdū & reficiēdū. & q̄tuor ex illis qui hīnt facere vltra Nuriā ad pontē Nuriæ iuxta scūm Georgiū fiēdum & reficiēdum. Dictus vero officialis cum dictis bonis viris mittat pro consulibus villarum prędictarum qꝑ veniāt coram eis cum duobus vel quattuor ex vicinis & pro aliquibus ex ciuibus ha-

bentibus possessiones vbi pro eis videbitur expedire: & iuramento ipsorum teneantur inquirere & scribere qd valet ad quod quilibet ex ipsis ciuibus vel aliis quibuscūq; habent in ipsis villis: & cōpleta omni estimatione omniū qui tenentur ad prædicta et scripta omni summa impositionis salis villarū & carrarum omnium prædictorū dictus officialis cum dictis bonis viris habeāt consilium & examen magistrorum Plac. super hoc ædictorum: & leuata ratione quid ascendere potest summa expensarum fiendarum cuiuslibet ipsorum pontiū fiat diuisio cōtributionis inter prædictos pro medietate: videlicet oēs villę prędictæ soluant medietatē omniū expensarum prædictarum: & omnes alii homines collegia & singulares personę cuiuscunq; status vel conditionis existant aliam medietatē soluant. ita videlicet q; de dicta tota summa ipsorū pontium recuperetur ab initio medietas solummodo quæ deponatur penes campsores Pla. bonos viros videlicet pecuniam vnius pontis penes vnūmercatorem campsorem pecuniam alterius pontis penes alium mercatorem campsorem: & vt omnis via malignādi penitus auferatur dicta pecunia nō possit solui per ipsum depositarium mercatorem nisi de mandato dicti officialis: & de consensu expresso ipsorum omnium quatuor virorum super quoq; ponte qui officiales & viri teneantur quolibet mense reddere rationē illis viris qui sunt ad videndum rationem camerę: & comunis Pla. & quando medietas vel quasi dictæ pecuniæ dictorum pontium fuerint expense & distributa in ipsis recuperetur ab ipsis villis & hominibus: alia medietas secundum ordinem supradictum: hoc adiiciendo quod vbicunq; dictus officialis cum dictis bonis viris inuenerint lignamina vel alias res ipsis pontibus vel alteri eorum necessarias teneantur dicti lignaminis vel rerum ipsas res eis vendere iusto prætio per soluēndo. Teneantur etiam habentes boues & carros ipsis officialibus & viris bonis eos locare & concedere dicta de causa soluēdo pro mercede quod iustum est. Ad quæ omnia prædicti domini vel tenentes boues possint cogi: insuper volumus q; officialis stratarum & viarum teneatur & debeat facere aptari strātas principales inter nuriam & trebiam videlicet stratā qua itur pro portam sancti Raimundi ad riualgarium. Stratam qua itur per portam sancti Antonii ad potētianum & pontem arbaralle & stratam per quam itur ad sanctū Georgium cogentes omnes ducentes aquas facere pontes idoneos & sufficientes & minuere ripas riuorum super ipsis stratis: ita q; ipse stratę non deuastentur vel impediantur: & etiam facere aptari omnes malos sapellos & garasossos & inglarari quod fiat de aptandis sapellis & garafossis expensis illorum: seu per illos qui vtūtur ipsis stratis a quatuordecim miliaribus infra versus ciuitatē cogat omnes habentes terras iuxta strātas prædictas affossadare terras quas habent iuxta ipsas strātas faciendo fossatum ad minus per latitudinem triū brachiorum & proiiciendo terram quæ eximetur de ipsis fossatis versus ipsas eorū strātam vel terras: prout & vbi ipsi officiali pro meliori videbitur expediret; q officialis possit coercere & cōdemnare cōtrafacientes pro qualibet vice in soldis. x. Plac. quarum condemnationum habeat vltra salariū suum quartam partem: & relique tres partes operibus ipsorum pontiū & stratarum pro vt occasione ipsorum fient concitentur: & ad prædicta omnes prędicti nihilominus compellātur: & q; dictus officialis teneatur ipsas strātas & scarifossas & sapellos facere reaperiri secūdum dicti statuti continentiam: etiā ad postu

ad postulationem requirentis vel conquerentis in pœna librarum viginti quinq; Placē. pro qualibet vice qua sibi fuerit requisitum & q; de aliis strātis malis sapellis & scarafossis quę essent in aliqua villa seu territorio episcopatus Placen. non possit dictus officialis sub pœna prædicta aliqualiter inquirere vel se intromittere nisi solum ad instant. aliquorum ex vicinis dictorum villarum vel hominum facere in ipsis qui accusam de prædictis coram eo porrigerent vel denuntationem.

DE PONTE TREBIAE REFICIENDO.

11 STatutum est antiquum q; potestas teneatur infra mensem ab introitu sui regiminis dare operam summo studio sine fraude q; dominus & minister domus siue ecclesię de rocho teneat & tenere debeat duas bonas naues in flumine Trebiæ cōtinuo & homines sufficientes ad eas cū necesse fuerit regendas: ita q; euntes & redeuntes & bestiæ possint ipsum flumen transire sine periculo quouscq; dictus pons super dicto flumine factus fuerit item q; transeuntes & redeuntes possint ipsum flumen transire sine periculo aliquo & sine expensis aliquibus: sed tantum expensa illius domini & ministri dictæ domus: & siquis alicui pro naui sua pro transitu accipiet ab aliquo soluat pro banno quinque soldos.

DE REDDITIBVS DOMVS DE ROCHO.

12 ITem statutum est antiquū q; potestas teneatur bona fide sine fraude operam dare q; introitus & redditus terrarum & possessionum pontis Trebię de Plac. & denar. legatorum ipsius pontis expendantur & ponantur in laborerio ipsius pōtis faciendo & reficiendo ipsum pontem annuatim: ita q; ex inde ire possint homines & personæ super ipsum pontem cum equis & sine equis & redire & eligere vnum bonum hominē & legalem: atq; idoneum: qui præsit & pręesse debeat laborerio prædicto expendendo ipsos denarios introitus & redditus & denariorū legatorum. Et hoc capitulū teneatur potestas præponere & facere legi infra mensem regiminis sui in consilio & secundum q; placuerit maiori parti consilii ita obseruare.

DE STRATIS SOLANDIS.

13 EST antiquum statutum q; omnes strātę ciuitatis solentur & solari debeant hoc modo videlicet q; si aliquis habens facere inter vnam crucem & alteram petierit a potestate quod faciat præcepi q; illi qui habent facere inter illas duas cruces colligant se simul in propinqua ecclesia & si placuerit maiori parti soletur illa strata ita q; quilibet solet ante domum suam. & q; potestas teneatur facere fieri infra tres menses postquam maior pars fuerit in concordia de solando q; ipsa strata soletur.

DE PONTE NVRIAE APTANDO. RVBRICA.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

14 COnfirmamus ſtatuta antiqua infraſcripti tenoris. Item ſtatutum eſt: q̃ ptãs teneatur conzari facere pontem Nuriæ de ponte nurio & manuteneri per ipſam domũ ſiue dominũ ipſius domus ſecũdũ pacta facta inter ipſum dominum ſeu manſionem & paraticum callegariorũ & dñm epiſcopum Pla. & hæc vſq̃ ad quatuor menſes ab introitu ſui regiminis & ad ea omnia teneantur quæ in inſtrumento continentur. additum eſt q̃ domus de montali ad quã dicta domus peruenit cogatur ſubire onera pro ipſo põte fiẽdo & manutenendo. Additum eſt huic capitulo q̃ prędicta domus cogatur omnia quæ in prædicto capitulo continentur facere & adimplere: ita q̃ prædictus pons cõmode poſſit equitari & carrezari. Et hoc ſtatutũ ſit prȩciſum in qualibet parte ſui & ſine tenore. Additũ eſt huic capitulo q̃ ille qui poſſederit poſſeſſionẽ de montali teneatur poteſtas ſeu iudex & officialis qui fuerit ſuper pontibus & viis deputatus facere inquiſitionẽ de p̃dictis infra menſem ab introitu ſui regis: & poſſit & debeat ſindicari in .xxv. libris: ſi ſecus fecerit.

DE IVRIBVS COMVNIS CONTRA DOMVM ROCHI RVBRICA.

15 ITem ſtatutum eſt q̃ quilibet poteſtas Plac. teneatur diligenter inquiſitionem facere de iure & rationem quæ comune Pla. habet contra domum ſancti Iacobi ſeu Rochi occaſione pontis Trebiæ & ipſa omnia facere obſeruari tam in conſtructione dictis pontis quam etiam in manutenẽdo ipſum pontem ſeu nauem in pœna .xxv. librarum Plac. ipſi poteſtati ſi prædicta facere omiſerit: ldẽ obſeruetur per dominum poteſtatem in faciendo cõſtrui pontem Nuriæ: & manuteneri habentibus & tenentibus domos & poſſeſſiones de montali: ſiue de ſancto Bernabone.

DE STRATIS SPAZANDIS. RVBRICA.

16 ITem ſtatutum eſt q̃ omnes ſtratę ciuitatis ſpazentur & mundentur ſingulis tribus menſibus ſi opus fuerit ſcilicet per quemlibet ante domum ſuam: & qui contrafecerit ſoluat pro banno ſoldos quinq̃ & poteſtas & eius milites teneantur dictũ bannum auferre.

DE SEDILIBVS REMOVENDIS. RVB.

17 ITem ſtatutum eſt quod omnia ſedilia quę ſunt in ſpondis viarum publicarum aut penes vias deſtruantur aut extrahantur retro per ſex brachia in pœna viginti ſoldorum.

DE PONTE ARDAE AD CVRTEM MAIOREM. RVB.

18 ITem ſtatutum ẽ q̃ pons q ſolitus erat eſſe ſuper Ardam ad curtem maiorem reficiatur & reſtituatur ſicut ſolebat eſſe: & ita q̃ carrezari & vti poſſit expenſis illorum quibus ſpectant.

DE PONTIBVS CLAVENAE FIENDIS. R.

19 EOdem modo ſtatutum eſt quod pontes fiant ſuper Clauenam & Trebiolam.

DE VIIS SPAZANDIS ET DESBOZANDIS. RVB.

20 OMnes viæ magnæ & paruæ diſtrictus Plac. per quos conſueuit iri & carezari & quæ ſunt inſterponite & imbozite ſeu guaſte desbozenẽ & reaptẽtur p hoſes villarũ & locorũ in quorum territoriis ſunt ille viæ magnæ vel paruæ ita q̃ per ipſas vias poſſit iri cum carris libere tute & expedite in pœna centum ſoldorum cuilibet ville ſeu loco quotiẽs requiſitus contrarium duxerit facien. Et per iudicem pontium & viarum procedatur & nõ aliter prout procedi debet in ſtatuto poſito ſub rubrica de põtibus fiẽdis.

DE ANDICTIS ET CLOACIS SPAZANDIS. RVB.

21 STatuimus q̃ omnes andicti & latrinæ & cloacæ quæ reſpondent ſeu pontant in viis publicis ciuitatis Placentiæ claudantur per eos qui eis vtuntur de muro lapideo in calcina altitudinis ſex brachiorum ad minus: ita & taliter q̃ nullum decurſum habere poſſint in ſtratis publicis in pœna ſoldorum centum. Saluo q̃ ſi fuerit ſibi denunciatum ſeu præceptum q̃ tunc ſi fuerit in contumacia faciendo iuſto impedimento ceſſante puniatur in ſoldis ſexaginta: & nihilominus dictum murum & clauſuram firmiter & abſque fraude ſine aliqua apertura facere teneantur: & ad prædicta complenda & manutenenda teneantur officiales comunis ad quos hoc pertinet pœna x. librar. pro quolibet & qualibet vice.

DE VIA CREMONENSI ET CLAVENAE APTANDA. R.

22 VT ligna de ſubtus ſtratam quibus ciuitas Plac. non modicũ indiget facilius habeantur: volumus quod ſtrata per quam itur de ciuitate Placentiæ ad portam Cremonæ ad clauenam & curtem maiorem aptetur & reficiatur & fiat vbi deficit amplitudinis vigintiquatuor brachiorum cum bonis & decentibus foſſatis ad minus ſex brachiorum hinc inde & proiiciendo terram ipſorum foſſatorum ſuper ipſa ſtrata: & hoc fiat per villas omnes de ſubtus ſtratam: & etiam per omnes & ſingulos habẽtes ibi poſſeſſiones & nemora qui ex hoc ſentiunt vtilitatem: & ad prædicta fienda eligantur boni viri qui compellant remediis iuris omnes prædictos: prout fuerit opportunum.

DE BOSCHIS IVXTA STRATAM CEDENDIS. RVB.

23 AD detegendos & euitandos malefactores qui ſecus ſtratas occultantur firmiter ſtatuimus q̃ omnes boſchi buſconi & ceſoni exiſtentes iuxta ſtratã romeã p.l. zitatas & exiſtẽtes iuxta alias ſtratas publicas

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

districtus Pla.per.xx.ꝛitatas incidantur & extirpentur per illos quorum sunt terræ in quibus existunt in pœna.x.libr.pro quolibet. Et ad p̄dicta nihilominus teneātur;& hoc statutū cridetur per ciuitatem & mercata districtus Pla.

DE FENESTRIS BORARVM APTANDIS. RVB.

24 OMnes habentes boras iuxta stratas publicas ciuitatis Plac. teneantur in ea parte in qua occupauerint seu occupant de via publica occasione hostiorum & fenestrarum ipsius boræ ponere inter ipsam boram vel fenestras & stratam & tenere vnam magnam clapam vel assidem ita largā & longam quæ corripiat tantū quantum protendit extra murū ipsum hostiū seu fenestram versus stratam in pœna.x. soldor. pro qualibet vice postquam fuerit præceptum vel denunciatum & nihilominus prædicta teneātur facere.

QVOD SEGLARIA ET FORAMINA HABEANT HORIFICIA. RVBRICA.

25 OMnia seglaria seu foramina vel meatus in quibus mittitur vel mitti potest aqua in aliquam viam publicam ciuitatis habeāt horificiū & foramen ex quibus exit aqua iuxta terrā:ita ꝙ exitus vel reliberatio non ledat transeuntes in pœna contrafacienti .xx.sold. Plac. pro qnalibet vice & nihilominus prædicta claudere vsq̄ prope terram teneantur.

DE SEDILIBVS COMVNIS REFICIENDIS. RV.

26 SSedilia comunis vbi esse cōsueuerunt fiant,& penitus reficiantur expē. comunis Placen.& aqua comunis de subtus ipsa sedilia labatur & manuteneatur per comune Plac.sicut consueuit:& potestas seu iudex stratarum teneatur ea facere fieri : saluo iure aque riui quæ consueuit labi iuxta pallatium notariorum deuersus viciniam sancti Geruasii.

DE VIA PVBLICA VEL VICINALI NON OCCVPANDA. R.

27 SIquis aliquam viam publicam vel vicinalem occupauerit vel remouerit puniatur in.lx.soldis: Et nihilominus teneatur ipsam viam reducere in pristinum statum infra.xv. dies postquam ei fuerit denunciatum in pœna prædicta pro qualibet vice qua sibi denunciatum fuerit. Et hoc non intelligatur de eo qui remouerit de cāpo suo & eā posuerit in capite ipsius cā pi loco competenti per quem commode iri possit.

DE BANCHIS BECHARIORVM. RVB.

28 STatutum est ꝙ bechārii non habeant aliquod banchum vel carnale a columnis grossis bechariæ in antea quo prestent aliquod impedimentum euntibus per viam in pœna.xx.sold. Et nihilominus prædicta in prædictum statum reponere teneantur.

De impe

DE IMPEDIMENTIS REMOVENDIS DE VIA. RVBRICA.

29 NEmo audeat aliquid ponere vel tenere in via publica vel sup ipsam viam per ꝙ impediatur via iter vel actus alicuius euntis per ipsam viā siue cum carris vel bestiis vel sine eis in pœna.lx.sold.Pla. & nihilominus impedimentū teneatur remouere q̄ pœnā incurrat nisi prædicta remouerit vsq̄ ad.v.dies a die quo prædictum impedimētū posuerit vel fuerit in ipsa via. Et non intelligatur hoc in canauatio ꝙ tenetur ante stationes.

DE PORCIS FERRANDIS IN GRVGNO. R.

30 NVllus teneat porcum in ciuitate Placen. qui non sit ferratus in grugno in pœna quinq̄ soldorum pro qualibet vice qua repertus fuerit idem porcus non ferratus. Et hoc habeat locum post quinq̄ dies a die quo fuerit præconizatum per ciuitatem.

DE MAGISTRIS ET DISCIPVLIS EXERCENTIBVS ARTEM LANAE ET LABORERIVM TERRARVM VT SINT DECENNIO IMMVNES. R.

31 CVm inter cętera quibus ciuitates & eorū territoria potius augumētantur sint vbi operatoꝝ artis lanæ;& lanificii & laborantiū terras copia reperitur toto nixu insistentes vt in ciuitate Placen. & districtu sit copia prædictorum ad quę per infrascriptas immunitates citius alicientur operam prælibati decreuimus & firmiter ordinauimus ꝙ quicūq̄ magistri discipuli vel operarii seu laboratores tā masculi q̄ fœmine artis lanæ seu lanificii q̄ litercūq̄ operantes qui nō sint de ciuitate Pla. vel ep̄atu qui venerūt de cætero ad ciuitatem Pla. vel ep̄atum causa exercendi dictam artem lanæ seu lanificii qualitercunq̄ cā laborandi ipsas terras habeant operando per se vel per alium ipsam artem lanæ & ipsum lanificium:& ipsas terras laborando per se in ipsa ciuitate vel episcopatu vsq̄ ad decem annos:& per decem annos continuos a tempore quo ad prædicta venerit plenam & plenissimam & generalē & generalissimā immunitatem ab oneribus omnibus realibus personalibus : & mixtis impositis & imponendis per comune Placen. seu per alios quoscūq̄ in ciuitate Placen. vel districtu. Siue imponentes onera prædicta sint officiales comunis siue nō: siue paratici vel artes vel consules artiū vel comunia loca vel villæ vel cōsules comunis locorū vel villarum vel massarii viciniarū siue sint impositiones æstimorū taleaꝝ mutuorum caualariorum stratarum pontiū: laborariorum custodiarum exercituum andataꝝ & monstrarum emēdat. dā norum vel guastorum vel laborariorum vel robariarū condemnationū villarum quauis cā. siue impositiones salis bladi vini porcorū bouū & aliarū quarūcūq̄ impositionum onerum realium & personalium seu mixtorum seu aliorū cuiuscūq̄ conditionis & qualitatis sint:& quocūq̄ nomine censeantur. q̄s immunitates omnes teneantur potestas Pla. & q̄libet officialis comunis Plac. & q̄libet alius cuiuscūq̄ cōditionis existāt inuiolabiliter obseruare sub pœna

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

librarum centum Placen. potestati: &. l. librarum Placen. cuilibet alii officiali. vigintiquinque libras cuilibet alii tam collegio vel comuni quam singulari persone. Quas pœnas incurrant ipso facto si contra prædicta quoquo modo duxerint faciendum: & ne circa prędicta fraus aliqua comittatur: & vt sciri valeat quando incipiet vel deficiet dictum tempus: volumus ꝙ prædicti omnes qui dicta de causa venerunt faciant scribi nomina eorum & tempus quo venerint coram camerario comunis Pla. in libro ad hoc spetialiter deputato: & nihilominus de prædictis facere fieri coram potestate Placē. publicum instrumentum: de quo notarii accipiant duos soldos & non vltra: & ipse potestas teneatur requisitus hoc facere in pena .xxv. libr. Pla. qui potestas eos iuuare faciat de causa & tempore quibus venerunt: ad hoc etiam vt defensionem ipsorum circa prædicta possint quando & vbi opus fuerit ipsum ostendere instrumentum. Qui potestas faciat ipsos laboratores terrarum iurare & promittere quod stabunt in ciuitate Plac. vel districtu dicta de causa vsq; ad dictum tempus immunitatis eis concesse: & non recedent infra dictum tempus. Alioquin soluerent dicti laboratores terrarū nomine pœnæ .xxv. libras Pla. quas omnes immunitates in omnibus & per omnia per quinq; annos durtaxat continuos quicūq; qui non sunt de ciuitate Plac. vel episcopatu: & qui venerunt causa exercendi in ipsa ciuitate quamlibet aliam artem habeant in totum & per totum qui teneantur se scribi facere publicum instrumentum prout superius est expressum: quas artes & laboreria possint prædicti non obstantibus aliquibus statutis & consuetudinibus ciuitatis Placentiæ seu aliquorum paraticorum præceptis vel attestationibus libere exercere. Saluo ꝙ in exercitibus generalibus prædictæ immunitates non vendicent sibi locum.

DE IMMVNITATE HOMINVM DE MONTIXELLIS GVARAGNORVM. RVBRICA.

32 STatutum est antiquum quod potestas & officiales comunis Placentiæ ad hoc vt confines inter comune Placentię & comune Cremonę ad honorem ipsius comunis Placen. custodiantur: quod immunitates cōcesse per comune Placentiæ hominibus habitantibus in loco de Montixelis deuersus Cremonam: & in burgo guaragnorum eisdem hominibus inuiolabiliter obseruentur nullo extraneo intellectu vel interpretatione prædictis immunitatibus contrariis additis circa ipsas.

DE IMMVNITATE HOMINVM CASTRI SANCTI IOANNIS. RVB.

33 IN statuto comunis Placentiæ reperitur quod homines habitantes in Castro Sancti Ioannis habeant immunitatem eam perpetuo quam habēt illi de Castro Florenzolę quod statutum in ea parte approbamus.

DE IMMVNITATE MAGISTRORVM GRAMMATICAE ET DOCTORVM DE COLLEGIO. RVBRICA.

Cum

34 CVm magistri grammaticæ sint tanquam patres filiorum hominum Placentiæ: & maximę tempore exercituum: volumus ipsos magistros ab exercitibus andatis: caualcatis & custodiis siue guardis: & ab his quibuscunq; oneribus personalibus esse immunes & pœnitus absolutos. & idem intelligatur de aduocatis collegii ciuitatis Plac. Et ꝙ magistris grammaticæ obseruentur eorum priuilegia tam in personalibus oneribus comuni Placentiæ quam in realibus.

QVOD NVLLVS COMPELLATVR INTRARE PARATICVM. RVBRICA.

35 PRouidentes vtilitati reipublicæ ciuitatis Placentię: volumus quod qui libet ciuitatis Placentiæ & districtus & aliunde vndecunq; sit possit libere & impune exercere & facere quamlibet artē mecanicam in ipsa ciuitatis & districtu absq; eo quod aliquid soluant pro introitu alicuius paratici: & absq; eo ꝙ non sint de paratico nec compellantur ad intrandum aliquod paraticum ipsorum paraticorum statuto præcepto vel consuetudine seu ordinamento seu aliis quibuscunq; non obstantibus. Alioquin dicti paratici vel consules eorum: si prædictis impedictis impedimenta in aliquo præstiterint: pœnam decem librarū Placen. consulibus &. xxv. librarū ipsum paraticum incurrat ipso facto. Et nihilominus prædicti ipsam possint libere exercere & facere ad eorum liberam voluntatem prout & sicut voluerit.

DE CAMPARIIS ELIGENDIS IN VILLIS. RVB.

36 ITem statuerunt ꝙ quęlibet villa extra confinia ciuitatis Placen. habens consulem teneatur & debeat in pœna centum soldorum singulis annis eligere vnum camparium de ipsa villa bonum & sufficiētem cū feodo: seu salario cōpetenti. qui cāparius duret per annum & compelli possit ad dictum officium campariæ faciendum per ipsum annum: qui accusare & denūciare teneatur omnes damnū dantes in ipsa villa seu territorio. Et ꝙ dicto cāpario de damno & æstimatione ipsius dāni credatur cū sacramento eius vsq; in .x. soldis Plac. contra quamlibet personam cuiuscunq; conditionis existat: quam æstimationem dicti damni vsq; ad quantitatem dictorum .x. soldorum iudex maleficiorum teneatur absq; alia condemnatione dari & solui facere dānum passo: & a quantitate decem soldorum supra non credatur nisi legitimæ probatum fuerit iuxta formam iuris: vel etiam statut. comunis Placen. Quia camparius electus teneatur infra decem dies a die ipsius electionis comparere coram iudice maleficiorum ad iurādum de ipso officio bene & legaliter exercendo. Ita tamen ꝙ camparii illarum villarum quæ sunt sub potestariis validis Tarii & Ceni Castri Arquati Florenxolæ & Castri sancti Ioannis teneantur & debeant dictum eorum officium iurare coram eius potestate: sub cuius iurisdictione sunt dictæ villæ. Et ꝙ notarii qui scripserunt iuramenta dictorum campariorum non possint auferre nisi sex denarios pro quolibet campario pro dicto sacramento & scriptura: & quod prædicti camparii teneantur omnes & singulos damnum dantes in ipsis villis & territorio earum

HAYUOBAEPSAA ЛЕКА ОНУ имени И.М. СЕЧЕНОВА

accusare infra.xv.dies a die damni dati in pœna & banno.x. soldorũ pro qua libet vice: cuius pœnę medietas sit cõis & alia medietas domini damnũ passi.

DE REPRAESSALIIS ET MODO CONCEDENDI. RVB.

37 STatutum est & diutius obseruatum q̃ siquis de ciuitate Plac. vel districtu dixerit se habere debere aliquid ab aliqua persona seu ab aliquibus personis aut comuni & vniuersitate extra ciuitatem & districtum Pla. teneatur potesta s ad requisitionem & voluntatem ipsius denunciare per suas litteras sigillatas sigillo comunis & etiam per ambassiatores: si de ambassiatoribus placuerit illi comuni vel vniuersitati quæ debuerit vel vnde fuerit illi q debebũt q̃ satisfacere debeant illi conqirenti aut iustitiam reddere sub comuni iudice seu sub arbitris secundũ qualitatem negociorũ: quod si facere noluerint requirantur iterum: & deinde prouideatur indemnitati ad voluntatem conquærentis visis rationibus suis dando eis repręssalias & licentiam & potestatem intromittendi & capiendi de bonis & rebus personarum: & hominum ipsius terræ; & alia faciendi sicut consilio comunis placuerit.

DE EISDEM REPRAESSALIIS RVBRICA.

38 SStatutum est antiquũ q̃ potestas teneatur curare & facere q̃ quilibet ciuitatis Plac. & districtus possit vti repręssaliis suis contra laicos secũdũ formã instrumẽtorũ suorũ: & detinere personaliter & realiter quẽlibet secundum formã instrumentorũ suorũ. Et potestas non possit impedire aliquẽ ciuitatis Plac. & districtus vti suis repręssaliis: & si contradixerit potestas de feodo suo perdat qualibet vice. xxv. libras Plac. & de prædictis omnibus non possit dari parabola nec peti: nec repræssaliæ prolungari nisi de voluntate illorũ qui habeant repręssalias: & si data fuerit non teneat ipso iure: & hoc sine tenore: & teneatur potestas cogere quẽlibet habentẽ repressalias facere rationem coram ipso potestate vel corã aliquo de familia eius iudice vel milite de toto eo quod habuit & percepit occasione dictæ sue repræssaliæ: & illud facere redigi in publicam scripturam: & quælibet persona habens repræssalias teneatur dictam rationem suo sacramento reddere. Alioquin si nõ reddiderit dictam rationẽ sicut debuerit vel integre receperit suum debitum pro quo habuit dictam repræssaliam prohibeatur per potestatem vti dicta repræssalia: & etiam prædicta repræssalia cassetur per scientiam in consilio generali: quę scripturę publicæ scribantur in vno quaterno vel libro ad hoc specialiter deputato & gubernãdo seu reponendo ad cameram comunis Placen.

DE QVAESTIONIBVS COMVNIS CVM CONSORTIBVS VICINIS DECIDENDIS PER ARBITROS. RVB.

39 TEneatur potestas requirere seu requiri facere omnes circunstantes ciuitatis Plac. q̃ parata est ciuitas Plac. quod eligantur arbitri comunes & in loco cõi cõpetẽti sup decidẽdis & terminãdis quæstionibus existentibus

stentibus inter ipsum comune Placen. seu aliquos eius ciues & ipsas ciuitates seu aliquos earum ciues: & prædicta fiant vt omnes quæstiones: & repræssaliæ de medio auferantur.

DE PVTHEO COMVNI SPAZANDO. RVB.

40 STatutũ est q̃ si putheus vel andictus fuerit comunis inter aliquos qui purgatione vel mundatione indigeant q̃ potestas vel officialis ad hoc deputatus faciant ipsum purgari & mundari ad postulationem cuiuslibet ex consortibus prędictis expensis cuiuslibet prędictorum pro parte eorũ contingente. Et hoc cognoscatur sine strepitu & figura iudicii summarie: & de plano sine libello quocunq̃ tempore feriato & non feriato.

DE MERCATO MAIORIS ECCLESIAE. RVB.

41 APprobamus & confirmamus infrascriptum statutum: in totum: & per totum: cuius tenor talis est. Ordinatum est & statutum firmiter multa deliberatione præmissa & vniuersaliter. per consilium generale ciuitatis societatis mercatorum & paraticorum: & per consilium generale comunis Placen. q̃ mercata omnia quæ hactenus fuerunt vel fieri consueuerunt in platea maioris ecclesiæ: & circa ipsam plateam rerũ omnium vęnaliũ: & specialiter mercatũ sabbati tam pellizarię: robarię: marzarię: draparię: cordouarię: carnium & casei q̃ aliarum rerum: atq̃ mercata aliorum dierum scilicet vini & aliarum rerum fiant & fieri debeant deinceps: & de cætero in perpetuum sine aliqua tẽporis præscriptione ibidẽ in dicta platea & circa ipsam plateam: & in illis partibus maioris ecclesiæ: & circa ipsam maiorem ecclesiam sicut hactenus fuerunt & fieri consueuerunt sine aliqua detractione vel diminutione facienda & non alibi. Sic q̃ perpetuo & inuiolabiliter obseruetur & obseruari debeat per comune Placen. & per potestates & capitaneos: & quoslibet officiales comunis Placentiæ & comunitatis & societatis cuiuslibet quæst vel in futurum aliquo modo esset & spetialiter mercandię & mercatorum Placen. & quod per potestatem & capitaneum pręsentes & alios qui pro tempore fuerit capitanei & potestates procuretur quod prædictum capitulũ secundum q̃ superius & inferius continetur: ponatur & scribatur in libro statutorum comunis Placen. & societatis mercatorum & paraticorũ Placen. Et ad illud perpetuo & firmiter obseruandum faciant præsentes potestas & capitaneus & etiam per successores iurare successores suos & ita faciant & obseruent. Quod capitulum non possit remoueri in totum vel in partem vel mutari vel emendari nec in aliquo tenore detrahi: vel diminui aliquo tempore: vel aliquo modo vel forma contra illud statutum vel in fraudem eius: in totũ vel in partem: & q̃ nullus audeat in cõtrarium in aliquo consilio generali vel speciali contra hoc capitulum dicere facere seu arengare vel emendare: teneatur potestas quilibet illum qui in hoc diceret vel arengaret in aliquo consilio generali vel speciali ipsius vel sui vicarii vel assessoris vel militis & cuiuslibet alterius in aliquo emendari punire vt infra. Et quod non possit potestas vel capitaneus quilibet de prædictis: vel aliquo prædictorum: vel instrumento-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ФРАНКА

rum absolui vel absolutionem accipere a comuni Placentiæ: vel a societate: vel a societatibus: vel ab aliqua persona ecclesiastica vel seculari: sed teneatur condemnare infra tertiam diem quemlibet qui contradiceret vel faceret emẽ daret vel arengaret in ducentis libris Placentiæ: sine aliqua defensione dãdis: quotiens contrafecerit vel tẽtauerit facere in aliquo capitulo & pro qualibet clausula: & ipsam condemnationem exigere & exigi facere infra octo dies: & sine aliqua remissione vel compensatione. Quam condemnationem si solue re non posset publicatis omnibus suis bonis de ciuitate & districtu foreſtetur & banniatur, & compellatur per decem annos continuos: & potestas & capitaneus quilibet qui non obseruauerit in totum vel in aliquo cõtrafecerit. Sindicetur & ipso iure sit condemnatus qualibet vice in centum marchis argenteis quam condemnationem teneatur potestas & capitaneus omnes qui pro temporibus fuerint: si non fuerãt exacte exigere vel exigi facere sine aliqua remissione. Et hoc capitulum in totum & in qualibet parti sui sit præcisum & præcise debeat obseruari: & derogatorium sit & intelligatur cuiuslibet alterius statuti quod videretur huic obuiare in totum vel in partem: & hoc capitulum etiam registretur & ponatur in registro comunis.

DE PEDAGIIS NON SOLVENDIS PER CIVES. RVBRICA.

42 NVllus homo ciuitatis Plac. vel districtus siue equester siue pedester soluat pedagium in ciuitate Placentiæ vel districtu pro se vel familia sua & equis suis vel familiæ suæ: nisi essent equi de guarda in pœna cuilibet qui prædictos molestauerit contra prædicta decem librarum Placentiæ: pro qualibet vice.

QVOD QVILIBET POSSIT DENVNCIARE ET REQVIRERE POTESTATI. RVBRICA.

43 POssit quilibet denunciare & requirere quicquid voluerit potestati & iudicibus & cuilibet alii officiali comunis Placentiæ & quilibet notarius teneatur inde publicum facere instrumẽtum si fuerit requisitus a denunciante vel requirente in pœna centum soldorum ipsi notario. Si vero potestas vel aliquis officialis comunis Plac. prædicta impediuerit seu ob hoc aliquod præceptum vel minas vel detentionem fecerit contra ipsum denunciantem vel notarium condemnatus sit vel intelligatur hoc ipso in libris centũ Pla. & ipsa præcepta seu processus ob hoc facta non valeant ipso iure.

DE IVRISDICTIONE POTESTATVM EPISCOPATVS PLACENTIAE. RVBRICA.

44 POtestas florenzole & castri sancti Ioannis & vallis arde nõ possint cognoscere de aliqua cã quæstione vel quærela quæ ascendat quantitatem vel estimationem centum soldorum ne audeat condemnare aliquẽ: quauis de causa vltra viginti soldos. Potestates vero aliis Carii & Zeni possint

possint cognoscere & terminare de quæstionibus ascendentibus: vsq; ad viginti quinq; libras: & condemnare vsq; in centum soldis. Quod si secus fecerint dicti potestates vel aliquis ipsorum non valeat ipso iure. Et nihilominus condemnentur dicti potestates pro quolibet eorum in decem libris Placentię. Insuper volumus quod omnes condemnationes: quas facerent potestates prædicti: vel aliquis ipsorum exigant: & de eis rationem faciant & reddant iudice camerę præsente camerario seu aliis officialibus ad hoc deputatis & nomina condemnat. & scripturas condemnat. pœnes ipsum camerarium teneantur consignare sub pœna prædicta.

QVOD SALARIA POTESTATVM SOLVANTVR PER HOMINES DICTARVM TERRARVM. RVB.

45 STatutum est q; comune & homines de Florenzolla & homines valliũ Zeni & Carii & cõe & hoies de castro sancti Ioãnis soluant feoda potestatum eorum & notariorũ ipsorũ potestatum de bannis & cõdemnationibus dictis & factis per ipsos potestates: & si aliquid ad hoc defuerit tenentur supplere: & si aliquid superfuerit comuni Placen. applicetur.

QVOD HABENTES LOCA IN PLATEA DEBEANT ILLA MVNDARE. RVBRICA.

46 ITem statutum est q; homines habentes loca in platea maioris ecclesiæ debeant mundare suũ locũ singulis duobus mensibus in pœna & bãno quinq; soldorum pro quolibet: & cogantur per potestates habere & eligere vnum massarium qui faciat mundare dictam plateam secũdum q; dictũ est: & habeat ille massarius pro suo feodo ab eis. xx. soldos in anno.

DE RIVO SANCTI ANTONINI. R.

47 ITem statutum est antiquũ q; potestas teneatur eligi facere duos massarios qui dent decursum riuo sancti Antonini a domo quæ Guielmi surdi fuit infra iuxta plateam sancti Antonini expensis illorũ quos tangit.

DE ARBORIBVS INSERENDIS ET PLANTANDIS. RVB.

48 APprobamus statutum antiquum cuius tenor talis est: q; quilibet tam ciuis quam rusticus cuiuslibet loci extra ciuitatẽ teneatur quolibet anno inserere vel plantare quatuor arbores domesticas. Aliquin soluat pro banno quilibet qui non fecerit. v. soldos: quorũ medietas est accusatoris & alia sit comunis: & accusator teneatur: & hoc ponatur in breui sequelle potestatis & consules locorum debeant denunciare vicinis.

DE ARBORIBVS REMOVENDIS DE CLAVENA. RVBR.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

49 QVia aqua clauenę pp arbores natas in alueo ipſius exit de loco ſuo oc̄ cupando ſtratam romeam & alios multos campos vſq; ad padū: ſtatuimus q; omnes habentes campos & teſtas terrarum iuxta dictum flumen teneantur ipſas arbores ſuis expenſis incidere ſeu incidi facere a villa ſancti Protaſii vſq; ad padum: & ſuper hoc eligātur per poteſtatem duo maſſarii: qui faciant fieri prædicta & poſſint ipſos contrafacientes condemnare vſq; in decem ſoldis pro qualibet vice qua contraduxerint faciendum cuius pœne medietas ſit comunis: & alia dictorum maſſariorum.

DE LIGNIS ET ARBORIBVS ALIORVM FLVMINVM. RVBR.

50 CVm ex in inundatione fluminum agrorum fructus lędantur: quibus læſis accidunt reipublice multa dāna. Statuimus q; omnes hñtes terras iuxta ripas fluminum teneantur inquantum protendunt dictæ terræ in ipſo flumine: vel glarea ſeu lecto ipſius infra menſem: poſtquā ei fuerit denunciatum incidere ſeu incidi facere & exportare omnia ligna impedientia decurſum ipſius fluminis liberum nō nociuum in pœna ſexaginta ſoldorum Placen. pro quolibet. Et ad prædicta nihilominus teneātur & quilibet poſſit accuſare & habeat medietatem banni: & inſuper ſi elapſo termino prædicto non fuerit obſeruata poſſit quilibet ipſa ligna incidere & impune exportare: & ptās teneatur hoc ſtatutum cridari facere bis in mēſe per ciuitatem & in locis cōſuetis & in platea maioris eccleſię: & ēt in campo ferię diebus mercati.

DE GHERRIS CEDENDIS IN TREBIA. R.

51 QVolibet anno p totum menſem martii teneātur oēs hñtes facere in gherris Trebiæ ipſas gheras & buſconos exiſtentes prope ſtratas q; bus itur ad caſtrum ſci Ioannis & ad burionum per vnam baleſtratam ab vtraq; parte ipſarum ſtratarū incidere & incidi facere & boſcare cū effectu q; ſi nō fecerit cuilibet liceat impune ipſas icidere: & eas exportare & exportari facere: & nihilominus quilibet prędictorū ad quos ptinēt dictæ gherræ: & buſconii pœnam ſold. xl. Pla. incurrāt ipſo facto ſi prædicta nō fecerint cum effectu. Et hoc ſtatutū præconizetur ſingulis annis p mēſem februarii.

DE SALICIBVS LVRETE INCIDENDIS. RVBRICA.

52 ITem ſtatutum eſt q; omnes ſalices & arbores quæ ſunt in lureta incidā tur & deradantur a campromolilo ſuprano vſq; ad tidonum: & hoc facere teneatur quilibet habens ibi terram per medium ſuam terram.

DE ARGINO PANTANI FIENDO. RVBR.

53 ITem ſtatutū eſt q; fiat arginus p pātanū & partes illas q̄ defendi poſſint terræ de pātano de inūdatione padi expēſis illorū ad quos ſpectat.

De rumen

DE RVMENTIS NON PROIICIENDIS DE BALCONO. RVBRICA.

54 NEmini liceat proiicere aquam vel rumentas vel puluerem vel aliud turpe in ciuitate vel ſuburbiis a balcono vel feneſtra ſeu pontili vel ab hoſtio ſtando in domo & proiiciendo extra domum: & qui contrafecerit ſoluat pro banno ſoldos decem Pla. qualibet vice: & quilibet poſſit accuſare habeat medietatem banni, & teneatur priuatus & credatur accuſatori: q; ſtatutum legatur ſemel in anno in contione.

QVOD VIA POSSIT MVTARI. RVB.

55 ITem ſtatutum eſt quod ſi aliquis ciuitatis vel epiſcopatus Placen. habeat viam in campo vel vinea ſua vel prato q; illam poſſit a capite campi vineæ vel prati ponere.

DE VACATIONE CONSVLVM MASSARIORVM ET CAMARIORVM. RVB.

56 STatutum antiquum eſt q; ſi aliquis fuerit conſul camararius maſſarius ſeu notarius alicuius paratici ſeu collegii ſiue fuerit ad ſex menſes ſiue ad annum non poſſit eſſe conſul camerarius maſſarius vel notarius in ſequentibus ſex menſibus vel in ſequenti anno ab exitu officii: Et ſiqs contrafecerit condemnetur in. xxv. libris Placen.

QVOD QVILIBET POSSIT APTARE PELICIAS. RVB.

57 STatutum eſt q; quilibet puer ſeu quilibet hō poſſit & ei liceat præparare & aptare fodras & pellicias ad poſtulationē & reqſitionē cuiuſlibet pſone pro p̄cio & ſine p̄cio ad corū volūtatē: ita q; ea de cā cōſules ſeu paraticus pellizariorū ſeu robarollorum nō poſſint eos nec aliquē eorum cōpellere ad intrandū in paratico pellizariorum ſed robarollorū ad ſoluēdum intratā paratici robarollorū. & ptās teneatua præciſe prædictos quibus talia p̄parātur a dictis cōſulibus & patico defendere de prædictis non obſtātibus aliqbus vel aliquo ſtatuto vel ſtatutis vel reformationibus ſeu prouiſionibus his cōtrariis a q̄ vel a qbus ptās & alii officiales ſint p̄nitus & libere abſoluti.

DE CAVO FLVMINIS REGII. RVB.

58 QVia flumen regii a ſtrata romea inferius p vnū milliare & vltra careat lectu ſeu riuo: ita q; labi nō poteſt aq̄ per ipſum flumen: & q; inūdationes aq̄ dicti fluminis ſpargūtur p cāpos & nemora: & ob hoc deſtruitur ſtrata q̄ itur ad clauenam ita q; ligna nō poſſunt cōduci abſq; magna difficultate & incommodo per ipſas ſtratas: & ob hoc ſūt ſolito cariora. Volumus q; cauus & lectus ſiat ipſi flumini gābiolę prout ſapiētibus ad hoc depu

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

tãdis melius videbitur expedire: & incipiãt ibi vbi lecto caret recta linea vsq; ad flumẽ Clauenæ: vel vsq; ad flumẽ: ita q; pp inundationẽ aquarũ dictũ flumen non exeat lectũ seu cauũ suũ: ad cuius laborerii cõtributionẽ prout contingit in statuto antiquo cogantur oẽs & singuli qui propter hoc senserint in suis terris commodum & vtilitatem: de qbus expensis cõe Plac. soluat prout in specta ipsarũ q̃titate pro laborerio p̃dicto & sapientibus ad hæc deputãdis videbitur expedire: q; sapiẽtes inspiciant si dictũ flumẽ regii possit poni in flumine carii & in cõtratis degena & si cõmode fieri põt fiat expensis p̃dictorũ.

DE DECIMIS ET POSSESSIONIBVS EARVM. RVBR.

59 IN libro statutorũ antiquorum cõis Plac. tale statutum longo tempora obseruatum quod approbauimus reperitur tenor cuius statuti talis est. Item statuerũt & ordinauerunt pro bono & euidenti vtilitate cõis Pla. q; si aliqua persona ciuitatis Placen. vel districtus possederit aut fuerit in possessione vel quasi iuris percipiendi fructus alicuius decimę per decẽ annos cõtinuos ipsa persona vel a qua cãm habuerit aut fructus dictæ decimæ pro dicto tẽpore. x. annorum perceperit habeatur & haberi debeat pro vero & legitimo possessore. & potestas & capitaneus: & alii officiales comunis Placen. & quilibet ipsorum præcise teneantur & debeant ipsum talem possessorẽ defendere in ipsa possessione vel quasi a quacunq; persona vndecunq; sit: & si alia persona iure dicti comunis Plac. ipsum talem possessorem coram aliquo Iudice cuiuscunq; sit molestauerit & accusauerit vel accusari fecerit prædicta occasione soluat pro banno qualibet vice. xxv. libras Pla. & plus ad voluntatẽ dominorum potestatis & capita. considerata qualitate facti & restituat dãnũ passo & de quo damno credatur sacramento illius qui molestatus aut requisitus. si vero ille qui molestauerit possessorem qui fuerit in possessione seu quasi decimę seu iuris decimandi aut per se aut per datores & p̃decessores suos annis. xl. continuis non fuerit de iurisdictione dicti comunis Placent. eximatur & extrahatur & exactus fiat. & eius bona de protectione comunis Plac. ita q; per aliquem officialem comunis Plac. sibi non fiat ius in ciuilibus vel criminalibus nisi primo non fuerit in concordia cum prædicto molestato seu requisito & nihilominus compellantur propinquiores seu amiciores illius qui non fuerit de iurisdictione comunis ad restitutionem faciendam in pecunia numerata: tantum illi qui molestatus & requisitus fuerit de omni damno & expensis q; propterea incurrisset sacramento cuius credatur de ipsis damno & expensis sine aliqua probatione facienda. Et prædicta fieri debeant per potestatem & capitaneum: & eorum iudices & quemlibet ipsorum qui de hoc fuerit requisitus omni tempure summarie, & sine strepitu & figura iudicii & libelli oblatione: & per potestatem & capitaneum vel aliquem ex eorum iudicibus: qui de prædictis vel aliquo prædictorum esset requisitus prædicta omnia & singula integraliter non fuerint obseruata & executioni demãdata soluat pro banno. xxv. libras Plac. antequã descedat a ciuitate Plac. & restituat damnum p̃dicto citato vel molestato secũdũ q; de damno & expẽsis iurauerit: & prædictum statutum in qualibet parte sui sit præcisum: & præcise debeat obseruari: & quod de eo non possit parabola dari nec peti. Et q; si data fuerit ipso

iure non valeat. Hoc intellecto quod propter statutum nullum præiudicium fiat alicui personæ iurisdictionis comunis Placen. quæ haberet ius in ipsa decima seu fructus ipsius decimæ ab ipsis decẽ annis retro quibus aliquis alius ipsam decimam seu fructus ipsius decimæ tenuisset.

DE OPERIS NOVI NVNCIATIONI. RVBRICA.

60 NVllus in eo quod possidet vel quasi possidet siue sit publicum siue priuatum possit per alium prohiberi ædificare: dummodo caueat cum satisdatione si ædificat in priuato denuncianti nouum opus vel prædictis se opponenti de damno restituendo & opere demoliendo si appareret eum non debitæ ædificasse: & si ędificat in publico promittat absq; satisdatione de remouẽdo quicquid fecerit: de quibus summarie: & de plano sine figura & strepitu iudicii: & absq; libello cognoscat̃ tpe feriato & ñ feriato.

DE CLAVSVRIS FIENDIS. RVBRICA.

61 SIquis ciuitate vel suburbiis requirat fieri clausuram inter se & suum cõuicinum in domibus vel curtibus compellatur per iudicem conuicinus comunicare ad dictam clausuram fiendam de muro vel gratitio pastonato vel pariete vel assidibus in domibus arbitrio iudicis & in curtibus de sepe. de quibus summariæ & de plano sine strepitu & figura iudicii & absq; libello cognoscatur quolibet tempore feriato, & non feriato: & idem intelligatur de curtaritiis & casamentis villarum episcopatus Placentæ: q; fiat clausura: seu serranda de sepibus.

DE VIA DANDA NON HABENTI. RVBRICA.

62 SIquis extra ciuitatem in districtu Plac. non habeat viam eundi ad vineam vel ad fundum suum: possit & debeat compelli per potestatem & iudices eius vicini ad minus damnum eorum per eorum terras ei dare viam satisfacto eis de præcio terrę quam occupauerit ipsa via arbitrio boni viri. De quibus summarie & sine strepitu & figura iudicii & libelli datione cognoscatur diebus feriatis & non feriatis: & sit in electione requirentis cogere ad hoc illum ex vicinis suis quem voluerit

QVOD QVIS COMPELLATVR STARE CVM EO CVM QVO CONVENIT. RVBR.

63 SIquis vel siquæ conuenit stare ad mercedes cũ aliquo vel aliqua in ciuitate Plac. vel districtu compellatur stare vsq; ad terminum cõuentũ & completum omnibus remediis iuris: nec aliquis alius ante ipsum terminum eum vel eam teneat vel receptet absq; voluntate eius cũ quo vel qua stare tenebatur in pœna soldorum centum Plac. postquam sibi fuerit denunciatum & de prædictis cognoscatur summarie sine libello & strepitu & figura iudicii: quocunq; tempore feriato & non feriato.

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени И.М. СЕЧЕНИКОВА

DE ECCLESIA SANCTAE MARIAE DE BIGOLLIS. R.

64 APprobamus & ratificamus ſtatutum antiquum infraſcripti tenoris: Item ſtatuerunt & ordinauerunt q̄ eccleſia ſanctæ Mariæ de Bigollis: quæ conſueuerat eſſe in Platea comunis & dirupta fuit debeat reſtitui & ędificari expēſis cōis cum clauſtro & domibus idoneis & q̄ reſtituatur & conſtruatur & ę dificetur & indemnitati ipſius eccleſiæ & clericorum prouideatur de qua fien da & modo ipſius teneatur & debeat poteſtas præſens ponere in conſilio ſuo infra duos menſes ab introitu ſui regiminis de modo & forma faciendi ſeu fieri faciendi ipſam eccleſiam.

QVOD POTESTAS BARATARIAE SPAZET PLATEAM. RVBRICA.

65 QVicunq̄ eſt vel fuerit poteſtas barataríæ ſiue ribaldorum teneatur ſpazari & mūdari facere ſingulis menſibus ſemel ad minus plateam comunis Plac. & immunditias & rumentas ab ea facere exportari in pœna centum ſoldorum pro qualibet vice: & teneatur poteſtas prædicta executioni facere mandari.

DE CONFINIBVS CIVITATIS. RVBR.

66 INfraſcripta ſunt ſtatuta confinia ciuitatis reperta in ſtatutis antiquis comunis Placentię: quæ approbamus & confirmamus: & pro ſtatuto hēri volumus & primo videlicet a domo ſeu eccleſia de montali filiorū Rainerii verſus Placen. a dicta domo vſq̄ ad eccleſiam de mucinaxio: Ab eccleſia de mucinaxio vſq̄ ad eccleſiam ſancti Bonici: ab eccleſia ſancti Bonici vſq̄ ad monaſterium domus de Ponte: a monaſterio de Ponte vſq̄ ad pontē Trebiæ. A ponte Trebiæ vſq̄ ad buccam Trebiæ quæ intrat padum. A dicta bucca Trebiæ circa padum vſq̄ ad eccleſiam hoſpitalis Facii. Ab eccleſia hoſpitalis Facii vſq̄ ad buccam taleatæ veteris. A bucca taleatæ veteris vſq̄ ad domum ſancti Sauini quæ dicitur Moſis eundo p rectam viam quæ eſt ſecus dictam taleatā. A dicta domo de moſis vſq̄ ad dictam eccleſiam de montali.

QVOD VILLAE INHABITATE NON POSSINT CONDEMNARI RVBRICA.

67 ALiquę villæ ſeu loca vel comunia quę non ſunt vel non erant vel nō fuerūt habitata non poſſint aliquo caſu modo vel iure per comune Plac. ſeu per poteſtatem vel aliquos alios officiales comunis Placē. cōdemnari & ſi aliqua cōdemnatio facta eſt vel deinceps fiet de ipſis locis vel villis vel cōibus tpe quo non erant habitate dicta condemnatio ſit caſſa vel nullius momenti: & non valeat ipſo iure: nec poſſit exigi vel executioni mandari tpe quo poſt modum ſint vel fuerint habitate.

DE PONTE ARBAROLE. RVBRICA.

Nullus

68 NVllus dimittat poſtq̄ fuerit denunciatū trabes vel caueriatas ſeu anedos vel aliquod lignamen deſuper pontē Arbarole per mediū milia re in flumine vel glarea Nuriæ: qa ex hoc dictus pons deſtruitur tēpore inundationis dicti fluminis percutientibus & deuaſtantibus columnas dicti pontis in pœna xl. ſoldorum Placē. & amittendi ipſum lignamen: & quilibet poſſit accuſare: habeat medietatem dictæ pœnæ: & lignaminis.

DE SOLVTIONE MAGISTRORVM GRAMMATICAE. RV:

69 MAgiſtri grammaticæ non poſſint accipere pro eorū ſalario a ſcholaribus diſcentibus donatum vel pſalteriū vltra xii. denarios a quolibet pro quolibet menſe: & ab aliis diſcentibus grammaticam vltra xvi. denarios quolibet menſe: & pro mēſibus quibus iacuerint in ſcholis non accipiant vltra xxx. denarios pro quolibet menſe: quæ ſolutione fiāt magiſtris ipſis quibuſlibet tribus menſibus ſecūdum q̄ eſt conſuetum.

DE SOLVTIONE NOTARIORVM PRO INSTRVMENTIS. RVBRICA.

70 STatuimus q̄ ſolutiones notariorum officiorum comunis fiāt & taxate ſint modo infraſcripto. Primo de quolibet dicto & ſecuritate alicuius perſonæ contra quam proceditur per accuſam vel inquiſitionem notarii habeant decem denarios.

Et pro quolibet termino tres denarios.

Et pro qualibet poſitione ſcripta in actis a qualibet parte.

Et pro qualibet conteſtatione ſcripta in actis a qualibet parte: ſaluo ſi in ipſa conteſtatione habeat arbitrio iudicis.

Et pro qualibet ſcriptura & cancellatura cuiuſlibet banni criminalis ſi fuerit de damnis & guaſtis habeat quinque denarios & ſi fuerit de aliis maleficiis duodecim denarios.

Et pro qualibet carta atteſtata ſeu publico inſtrumento procure tutele cure emancipationis: & de inſtrumentum ſolutionis: & alienationum: quę fient auctoritate iudicis habeat arbitrio iudicis ſecundum qualitatem negotii.

Pro qualibet littera pignerationis vel alterius cauſæ cum gruppo notarii octo denarios

De qualibet ſententia diffinitiua lata de conſilio alicuius iudicis ſapientis de collegio iudicum Placentię: ſi fuerit de lite quæ fuerit infra quantitatē vel æſtimationem centum ſoldorum a qualibet parte nouem denarios.

Si fuerit vltra quantitatem prædictam in decem libris a qualibet parte decemocto denarios.

Si fuerit vltra quantitatem decem librarum in. xxv. libris a qualibet parte tres ſoldos.

Si fuerit vltra quantitatem xxv. librarum vſq; in. l. a qualibet parte quinq; ſoldos & ſex denarios.

Si vero fuerit a. l. libris ſupra vſq; in centum libris a qualibet parte ſeptem ſoldos & ſex denarios.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

Si vero a centum libris supra vsq; in ducentis libris a qualibet parte decem soldos.

Et a ducentis libris supra quantacunq; sit quantitas a qualibet parte quindecim soldos.

De sententiis vero interlocutoriis datis de consilio alicuius sapientis iudicis assumpti ad consulendum que sunt de litæ existente: in quantitatē vel estimationem centum soldorum habeant notarii a qualibet parte sex denarios.

Si vero fuerit a centum soldis vsq; ad decem libras a qualibet parte nouem denarios.

Si vero a decem libris vsq; ad vigintiquinq; a qualibet parte duodecim denarios.

Si vero fuerit a vigintiquinque vsq; in quadraginta libris a qualibet parte xviii. denarios.

Et si fuerit a quinquaginta vsq; in centum libris a qualibet parte duos soldos & sex denarios.

Et si fuerit a centum libris supra quantacunq; sit quantitas vel estimatio: quatuor soldorum.

Notarii cameræ habeant & habere possint & non vltra pro quolibet breui sequele quod datur villis duos soldos.

Et pro canzellatura cuiuslibet condemnationis sex denarios.

Et de quacunq; pecunia que soluitur per camerarium seu per thesaurariū comunis Plac. pro qualibet ab eo qui receperit dictam pecuniam duos denarios pro libra saluo q; pro salariis potestas, & capitaneus comunis Plac. camerarius seu thesaurarius comunis Plac. non teneatur dictos duos denarios pro libra notario cameræ dicti comunis notarii pignerum cameræ habeant pro quolibet pigneramento pro se & cur̄. quinq; denarios videlicet tres denarios pro ipso met & duos pro currerio.

Et notarii comunis videlicet dictatores habeant simili modo vnum denarium pro libra.

DE SOLVTIONIBVS SALARIORVM IVDICVM. RVBRICA.

71 Approbamus & confirmamus infrascriptas prouisiones: & pro statuto comunis Plac. de cætero volumus perpetuo haberi & obseruari quorum tenor talis est. Item prouiderunt q; iudices pro remuneratione: seu salario vel sententiarum seu consiliorum quas seu quę dant nō possint accipere vltra id quod consueuerunt accipere pro salario ipsarū sententiarum seu consiliorum per formam statutorum seu ordinamentorum factorū seu ordinatorum tenor quorum talis est.

In Christi nomine amen millesimo tricentesimo trigesimo sexto indictione quinta die. xxvii. mensis ianuarii. Hæc sunt capitula & statuta facta & ordinata super taxatione salariorum iudicum.

Primo statuerunt pro euidenti vtilitate omnium personarum & etiam iudicum: videlicet q; de qualibet quæstione vsq; in centum soldis Plac. iudices qui eligentur ad dādum consilium possint percipere de interlocutoria vsq; in duobus

duobus soldis: & sex denariis a qualibet parte & non vltra. De diffinitiua vero negocii quantitate: & qualitate & causa inspecta a qualibet parte vsq; in quinq; soldis.

Item a quinq; libris supra vsq; in decem libris Placen. vsq; in tribus soldis Placen. de interlocutoria a qualibet parte & vsq; in sex soldis Placen. de diffinitiua a qualibet parte.

Item a decem libris supra vsq; in viginti libr. Plac. vsq; in quinq; soldis de interlocutoria: & vsq; in decem soldis Pla. de diffinitiua a qualibet parte.

Item a viginti libris Placentiæ vsq; in triginta libris Placentiæ: vsq; in sex soldis Placentiæ de interlocutoria & vsq; in quindecim soldos Placen. a qualibet parte de diffinitiua.

Item a triginta libris vsq; ad quadraginta vsq; in octo soldis de interlocutoria & vsq; in. xx. soldis a qualibet parte de diffinitiua.

Item a quadraginta libris vsq; ad quinquaginta: vsq; in decem soldis de interlocutoria & vsq; in. xxv. soldis a qualibet parte de diffinitiua.

Item a quinquaginta libris vsq; in sexaginta libris vsq; in duodecim soldis de interlocutoria: & vsq; in vigintiocto soldis de diffinitiua a qualibet parte.

Item a sexaginta libris vsq; in septuaginta libris vsq; in tredecim soldis de interlocutoria & vsq; in trigintaduobus soldis de diffinitiua a qualibet parte.

Item a septuaginta libris vsq; in octuaginta libris vsq; in quindecim soldis de interlocutoria: & vsque in triginta quinque soldis de diffinitiua a qualibet parte.

Item ab octuaginta libris vsq; in nonaginta libris vsq; in sedecim soldis de interlocutoria & vsq; in quadraginta soldis de diffinitiua a qualibet parte.

Item a nonaginta libris vsq; ad centum libras vsq; in decemocto soldis de interlocutoria: & vsq; in quadraginta quinq; de diffinitiua a qualibet parte.

Item a centum libris vsq; ad mille libras Plac. vltra dictas quantitates decemocto soldorum de interlocutoria & non vltra: & vsq; in quadraginta quinque soldis de diffinitiua & non vltra: & sex denarios pro qualibet decena & duos soldos pro diffinit. pro qualibet decena a qualibet parte.

Item a mille libris supra quantacunq; sit quantitas percipere possit iudex pro consiliatura tres libras Plac. & non vltra de interlocutoria & duodecim libras de diffinitiua & non vltra a qualibet parte & non vendicantibus sibi locum taxationibus suprascriptis casibus prædictis & singulis semper intelligātur dictæ taxationes & salaria a qualibet parte.

Item q; omnes taxationes prædictæ & salarium iudicum habeāt locum & obseruētur i quolibet foro ciuili criminali clericali vel ecclesiastico vel in quolibet alio foro: nec vltra prædictas quantitates: vel summas aliquod aliud donum exenium vel promissionem vel obligationem accipere: nec aliquo modo machinari nec fraudem facere prædictis. Et sic omnes iudices obseruare teneantur iuramento: sub pœna in statutis comprehensa. Taxatio vero expensarū & interrogationum correctiones soluantur arbitrio iudicis coram quo quæstio ventilatur.

DE SALARIO ADVOCATORVM ET PROCVRATORVM. RVBRICA.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

72 STatuimus ꝙ aduocati pro eorum patrociniis & salario aduocationis non possint accipere pro quolibet eorum pro qualibet cā vel quæstione vltra duplū quantitatum taxationum factarum super salariis illorū qui habent consulere super diffinitiuis sententiis prout de prædictis salariis super diuersis quantitatibus plenæ & claræ in statutis comunis Placentiæ cō tinetur, Et si in aliqua causa vel quæstione fuerint plures aduocati ab vna parte ꝙ tunc aduocati illi non possint habere nec percipere pro eorū salario & patrocinio a parte nec illi parti expensis dictorum aduocatorum taxentur nisi tantum quantum percipere & habere potest & posset si esset vnus aduocatus tantū secundū ꝙ in prædictis taxationibus continetur: & procuratoribus similiter pro eoꝝ salario nō possint accipere vltra simplū taxationū p̄dictaꝝ.

DE EISDEM. RVBRICA.

73 HAec omnia supradicta & singula & quodlibet predictorum capitulorum seruētur, & seruari teneantur p̄cisę sine aliquo sophistico intellecto & colore omnes & singuli iudices & aduocati Pla. in consiliis: tam super diffinitiuis sententiis q̄ interlocutoriis in pœna & sub pœna dupli eius quod illicitę accepissent. Cuius pœne dimidia applicetur collegio & alia dimidia illi cui illicitæ accepisset pro qualibet vice qua contrafecerent seu venirent committenda & exigenda: & quilibet possit accusare & denunciare: & si accusam & denunciationem probauerit habeat dimidiam illius dupli & compellatur restituere. Saluo ꝙ si propter multitudinem testium & instrumentorū actorum seu scripturarum videretur iudici de medio coram quo esset causa vētilata ꝙ maius salarium esset statuendū ꝙ dictum salarium possit augmentare vltra dictas sententias secundum ꝙ sibi videbitur expedire.

DE SAPIENTIBVS ASSVMPTIS AD CONSVLENDVM SVPER QVAESTIONIBVS. RVB.

74 IN aliqua cā vel quæstione ciuili vel criminali non possit per eum corā quo quæstio vel cā ventilatur assumi ad consulendū super diffinitiua vel interlocutoria nisi vnus de collegio iudicum Plac. tantum sapiens nisi ambe partes de maiori numero consentirent. Qui sapiens & quilibet eorum assumpti ad consulendum vt prædicitur habeat pro quolibet pro eorum salario iuxta taxationes salariorum iudicum & sapientum de quibus fit mentio i statutis comunis Placē. & statutis collegii iudicum Plac. Si vero sapiens aliquis vnus vel plures assumpti dicerent se dubitare super quæstione vel causa in qua assumpti sunt & requirerent sibi ad hoc alium sapientem associari tunc suis sumptibus sibi sapiens adiūgatur & non sumptibus alicuius ex litigantibus. Et si alter ex litigantibus hoc requireret: & tamen sapiens consentiret sibi alium associari: tūc assumatur sapiens prædictis expensis illius tantū qui hoc requirit. Et si ambe partes dictā associatē requirerent assumatur ipse sapiēs eo casu vtriusq; partis expensis: hoc intellecto ꝙ vbicūq; in qualibet causa assumēdus fuerit sapiens ad cōsulendū siue super diffinitiua siue super interlocutoria assumatur sapiens de collegio iudicū Placentiæ receptis prius confidenti

confidentibus ab vtraq; parte si dare voluerint confidentes vel si in casu quo assumendus erit ille sapiens pars citata ad dandum confidentes suos infra terminum statutum non venerit tunc possit assumi ipse sapiens receptis confidētibus a parte præsente & aliter prædicta assumptio sapientis p̄dicti facta & cōsiliū ipsius & quicquid sequetur ex ipsis non valeat ipso iure hoc videlicet intellecto & etiam obseruando ꝙ si sapiens assumptus ad consulendum in aliqua causa vel quæstione voluerit seu petierit sibi alium sapiētem assotiari seu si aliqua partiū ipsi sapiēti assumpto super aliquo grauamine assumpto voluerit & petierit suis expensis alium sapiētem assotiari illud fiat & fieri possit per octo dies vtiles ante finē instantiæ causæ si fuerit causa de maioribus & si causa fuerit de minoribus ante finem instantię causæ per. v. dies vtiles & nō vltra fieri possint nec debeant dictæ assumptiones sapientum nec aliqua earū in dictis casibus nec aliquo eorum: & ꝙ alicui sapienti assumpto super aliquo grauamine vel petitione consilii sapientis non possit associari aliquis alius sapiēs.

DE CIVIBVS IMPETRANTIBVS NVNDIMENTA. RVBRICA.

75 CVm multi ciues & districtuales Plac. dolose contra suos conuicinos & districtuales impetrauerint & quotidie impetrare & habere procurent litteras nundinarum campaniæ & briæ quas appellant mādamenta: quæ per nuncios custodum nundinarum prædictarū p̄sentātur & deferuntur potestati & officialibus & comuni Pla. propter quas litteras & manda mēta nūdinarū multotiens conceditur defensio seu prohibitio ipsarū nūdinarū mercatoribus & hominibus ciuitatis Pla. & districtus & cōtra ipsos in nō modicum opprobrium & læsionem honoris: & iurisdictionis comunis Plac. ac ipsorum mercatorum & ciuium Plac. maximum detrimentum pro eo ꝙ ipsi insontes sepius redimere coguntur innocentiam suam & vexationem piam præmissi faciunt impetrantes: & etiam alii pro aliis conueniuntur quod est contra ius naturale huic verbo quotidie subcrescenti celeri remedio occurrere cupientes, proinde statuimus ꝙ siquis ciuis vel districtualis Plac. contra ciuem vel districtualem dicta mandamenta ad ciuitatem vel districtum Placē. miserit vel mitti fecerit vel aliquam defensam seu nundinarum prohibitionē a magistris nundinarum prædictarum vel a quibuscunque aliis per se vel per alium impetrauerit vel fieri fecerit: hoc ipso intelligatur: & sit condemnatus qualibet vice in ducentis libris Placen. cuius medietas pœnæ parti aduersę: & alia medietas communi Plac. applicetur. Et nihilominus mandamenta & defensas: seu prohitiones: vel quouis censeantur nomine auferre & remouere: & auferri & remoueri facere teneantur. Alioquin sit & intelligatur hoc ipso bannitus & rebellis comunis Plac. perpetuo & bona sua omnia comuni Plac. sint publicata. Quas pœnas incurrant omnes qui de debitis vel nominibus aliis qui sunt ciues vel districtuales Plac. fecerint quoquomodo vel titulo cessionem. Si ipsi quibus facta fuerit cessio ipsa miserint vel mitti fecerint vt præmittitur mandamenta vel etiam ipsas defensas vel prohibitiones duxerint impetran. Sanæ ad hoc vt prædicti si sunt veri creditores ius suum citius consequentur volumus quod si ciuis vel districtualis Plac. vult conquæri

de aliquo ciue vel diſtrictuali Placentię coram poteſtate vel iudicibus eius vel officiali vel iudice competenti comunis Placen. occaſione alicuius contractus initi in dictis nundinis cognoſcatur de dictis contractibus quæſtionibus & litibus & terminetur ſummarie ſine libello & abſq; ſtrepitu & figura iudicii. Statuto aliquo non obſtante volentes q; litteris nundinarum campaneæ & brię credatur tanquam publicis inſtrumentis.

DE SECVRITATE PRESTANDA PER CONSVLES VILLARVM. RVBRICA.

76 NVllus locus caſtrum vel villa cogatur occaſione comunis Placen. p aliquem officialem ipſius comunis Placen. præſtare ſecuritatem ipſi comuni vel officiali comunis niſi vnam tantum generalẽ ſemel in anno videlicet menſe ianuarii quæ duret per annum quã præſtare teneantur apud officiales & acta camerę comunis Plac. & quæ ſecuritas extendatur ad officia & condemnationes quæ fient de ipſis villis per comune Pla. proinde: ac ſi apud eos eſſet præſtita & vltra prædicta non poſſint cogi dictæ villæ vel loca & condemnationes: ob hoc factę vel fiende per ipſos officiales: & omnes proceſſus contra prædicta factæ ſint caſſe & irrite & nullius momenti: & q; iudex maleficiorum & iudex ſtratarum victualium: & quilibet alius officialis comunis Plac. non poſſint nec debeant compellere aut moleſtare aliquam villã locum ſeu caſtrum aut conſules ipſarum ad præſtandam aliquam villam ſecuritatem nec ſacramentum: ſed ſufficiat dicta vnica ſecuritas præſtita ad camerã vt ſupra. Et hoc in pœna & ſub pœna cuilibet officiali & iudici & notario contrafacientibus libras. xxv. Placen. quã pœnam incurrant ipſo facto: & de hoc debeant ſindicari: nec aliqualiter poſſint abſolui.

DE POENA TENENTIVM ALIQVOD IMPEDIMENTVM IN STRATIS PVBLICIS. RVB.

77 ITem q; nullus artiſta nec aliqua alia perſona poſſit tenere aliquem diſcũ vel aliud impedimentum in ſtratis publicis extra domum & murum ipſorum a duobus brachiis vltra muros domorum eorum in pœna & ſub pœna ſoldo. centum Pla. pro quolibet & qualibet vice: ſaluo q; draperi & ſpeciarii poſſint tenere diſcos & tabulas vltra murum per brachia tria: cuius pœnę medietas ſit comunis & alia accuſantis: & iudex ſtratarum ad poſtulationẽ cuiuſlibet requirentis vel accuſantis teneatur procedere contra ipſos contrafacientes in pœna, & ſub pœna dicto officiali florenorum. x. auri.

DE SECVRITATE PRAESTANDA PER CASTELLANOS. RVB.

78 ITem ſtatuerunt q; omnes & ſinguli qui habent vel tenent caſtrum aliquod vel ſpeluncam vel caminatam vel fortalitiam in epiſcopatu & diſtrictu Plac. præſentare ſe infra decem dies poſt terminũ aſſignatum per poteſtatem & poſt requiſitiones factas ſpetialiter cuilibet per admonitiones per

nes per poteſtatem ſuper his & præſentare coram dño poteſtate & ſatiſdare dicto domino poteſtati vel alteri recipiendi nomine & vice domini noſtri domini comitis virtutum & comunis Plac. ſub pœna contrafacienti pro prima admonitione centum librarum Placentiæ. Pro ſecunda amonitione non obediendo diruptionis & deſtructionis dictæ fortalitiæ quod facere fieri & exe/cutioni mandare pręciſe teneatur dominus poteſtas: qui nunc eſt: vel protempore fuerit.

DE EODEM. RVBRICA.

79 PRomitto ego talis tibi notario recipienti nomine & vice illuſtris domini noſtri domini comitis virtutum & comunis Placentiæ: & omnium & ſingulorum quorum intereſt ſeu intereſſe poſſet attẽdere & obſeruare omnia & ſingula mandata dicti domini comitis & vicarii & aliorum omnium & ſingulorum iudicum & militum domini poteſtatis & ſe coram ipſo domino poteſtate & eius vicarii iudicibus & militibus eius: & quolibet ipſorum præſentare totiens quotiens fuerit requiſitus ex parte ipſius poteſtatis vicarii iudicum & militum vel alicuius eorũ: & cuſtodire & ſaluare ipſum locum & fortalitiam ad honorem & reuerentiam & mandata domini noſtri: domini comitis & comunis Plac. & facere etiam curare q; ibi non ſtabunt malandrini nec habitabunt, nec aliquæ perſonæ infamatę vel rebelles banniti dicti domini noſtri, & cõis Pla. nec aliqui alii contra formam ſtatutorum & proviſionũ comunis Plac. & non tenere nec receptare in ipſo loco & fortalitia: ſeu teneri vel tueri vel receptari permittere aliquos malãdrinos: ſeu homines malæ conditionis & famę. Et ſi aliqua robaria fieret in dicto territorio ipſius loci ſeu fortalitiæ aut villę ſeu alibi in epiſcopatu Plac. per dictos malefactores ſic receptatos vel ibi ſtantes vel habitantes quoquo modo emendare damnum ipſius robariæ paſſo & ipſum locum & fortalitiam: & dare & conſignare guarnitum & diſguarnitum in fortia & bailia dicti domini noſtri & prædicti domini poteſtatis præſentis & futuri: & cuiuſlibet ipſorum totiens quotiens inde per ipſos vel alterum ipſorum fuerit requiſitus aut de ipſorum vel alicuius ipſorum proceſſerit voluntate. Et promittat omnia & ſingula obſeruare & obſeruari facere quæ continentur in dictis ſtatutis vel proviſione vel altera ipſarum: ac ſi ſpecificatus eſſet de verbo ad verbum ſub pęna in dictis ſtatutis vel proviſionibus contenta. Quæ omnia & ſingula: & etiam omnia alia & ſingula prout continentur & ſcripta ſunt ſupraſcriptis ſpecialiter factis dictus talis renunciando exceptioni & omni alii legum auxilio quibus ſe tueri poſſet promiſit attendere & obſeruare: & non contrafacere vel venire in pœna & ſub pœna mille librarum Plac. Quę pœna totiens committatur & poſſit exigi cum effectu quotiens in prædictis vel aliquo prædictorum fuerit cõtrafactum. Et ſub pœna in ſtatutis & proviſionibus contentis in prædictis promiſſis per ipſum talem ratis manentibus ſupraſcriptis: & in ſua firmitate perpetuo durantibus ſub obligatione omnium bonorum ſuorum præſentium & futurorum.

DE EODEM. RVBRICA.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

80 VT continuo tales ſponte & ex certa ſcientia in preſentia domini poteſtatis cõſtitui & eorum motu quilibet eorum in ſolidum ſe in omnibus & ſingulis ſupraſcriptis principaliter obligando: renunciãdo omni legum auxilio omnique exceptioni & defenſioni quibus ſe tueri poſſent ita q̃ non poſſint dicere vel allegare ſe obligando eſſe ſine cã vel ex iniuſta cã ſeu pro tali cã q̃ nõ teneat aut valeat de iure & epiſtolæ diui adriani. Et generaliter omni alii exceptioni & defenſioni iuri quæ contra prædicta vel aliqd̃ prędictorum dici vel opponi poſſent: promiſerunt mihi notario ſtipulanti & recipienti modis & nominibus prædictis facere & curare cum effectu q̃ prædictus talis attendet & obſeruabit faciet & complebit & in totum & per totũ facere promiſit & conuenit. Alioquin ipſi per ſe & de eorum & cuiuſlibet eorum bonis attendent & obſeruabunt facient & complebunt quæ ſuperius cõtinentur & ſcripta ſunt renũciando exceptioni & legum auxilio: & ſpetialiter auxilio legis dicẽtis principalem debitorem prius fore conueniendũ fideiuſſore. Et generaliter omnibus aliis & ſingulis legibus & iuribus quibus cõtra prædicta per eos ſuperius promiſſa vel aliquod prædictorũ dicere vel facere vel venire poſſent in pœna & ſub pœna mille librarum Placen. exigendarum a prædictis & quolibet prædictorum: ſi fuerit contrafactum ſeu contrauentũ quæ pœna totiens committatur & exigi poſſit cum effectu quotiés in aliquo fuerit contrafactum ſeu cõtrauentum oĩbus & ſingulis ſupraſcriptis ratis manẽtibus & in ſua firmitate ppetuo duraturis ſub obligatione eorum bonorũ.

DE PEONA TENENTIVM BANNITOS IN EORVM FORTALITIIS. RVBRICA.

81 ITem q̃ nullus audeat vel præſumat in dictis fortalitiis tenere aliquem bannitũ ciuitatis Plac. vel rebellẽ dicti domini noſtri & comunis Plac. vel malandrinum vel alium hominem male conditionis & famę foreſte rii: immo facere & curare debeant q̃ dicti non habitent: vel aliqui prædictorũ & ſi ibi reperiãtur quoquo modo præſumantur de eorũ voluntate ibi receptatos ſub pœnis in ſtatutis vel prouiſionibus & iuribus comunis contentis: & vlterius arbitrio poteſtatis ſi ſibi videbitur: inſpecta qualitate perſonarũ receptarum & receptantium: idem intelligatur ſi prædictis perſonis dederint comeſtiones vel auxiliũ cõſiliũ vel fauorem in dictis fortalitiis vel extra.

QVOD NVLLVS BAROARIVS POTESTATIS POSSIT ACCIPERE ALIQVID IN CIVITATE. RVBRICA.

82 NVllus ſoldatus ſeu baroarius ptãtis Plac. ſeu alicuius alterius officialis cõis Plac. poſſit & debeat aliquid petere vel habere ſeu accipere in ciuitate Plac. ſeu ſuburbiis pro aliquo pigneramento ſeu aliquid exequendo: in pœna ſoldorum ſexaginta Placen. & quod per poteſtatem & quemlibet officialẽ comunis compellatur quilibet ſoldatus ad prædicta fienda in pœna ptãti & officiali cuius eſſent dicti ſoldati. xxv. librarũ Placen. pro qualibet vice, & nihilominus faciat reſtitui totũ id qd̃ dicti ſoldati acceperit.

De non

DE NON PONENDO LINVM AD MACERANDVM. RVB.

83 NEmo ponat linum ad macerandum infra foſſata ciuitatis Placentię: nec in ipſis foſſatis in pœna viginti ſoldorum Placentiæ: pro qualibet vice.

DE SALE HABENDO PER ADVOCATOS. RVB.

84 ANtiquum ſtatutum & diutius obſeruatũ eſt q̃ omnes iudices de collegio iudicũ Plac. quolibet anno a comuni Plac. habeant decem ſoldos Plac. pro quolibet ipſorum iudicũ: quæ ſolutio fit & fieri conſueuit in ſale pro comuni quod approbamus & volumus ſtatutum: & q̃ poteſtas teneatur prædicta facere inuiolabiliter obſeruari.

DE NOBILIBVS SIMVLATIS. RVB.

85 CVm multi ſint habitantes in dictrictu Plac. qui ſub nomine & colore nobilium defraudent comune dictæ ciuitatis in honoribus tam realibus quã perſonalibus perſoluendis: ſtatuimus q̃ de cętero nullus poſſit vti priuilegio dictę nobilitatis: ſed omnes habitantes in diſtrictu Pla. ſi fuerint laboratores terrarum vel exercuerint aliquod artificium propriis manibus vel fuerint tabernarii ſeu hoſpites teneantur omnia onera tam realia quã perſonalia: ſeu mixta ſubire cum hominibus villę in qua habitant nullo priuilegio cõſuetudine pręſcriptione ſeu immunitate vel ſententiis quæ ſuper hoc fuiſſent late obſtantibus. Si autem fuerit de progenie nobilium vel non: extra ciuitatem aliquam artem vel artificium: & non fuerit tabernarius vel hoſpes & habitauerit in diſtrictu Plac. teneatur ſe ſcribi facere & poni in ciuitate Plac. in ea vicinia in qua ipſe vel ſui anteceſſores vltimo habitare conſueuit. Et ſi de hoc eſſet queſtio ſeu dubium in ea vicinia in qua decreuerit poteſtas ſeu eius vicarius cum conſilio ſapientis poſſit negociis comunis in omnibus oneribus realibus & perſonalibus. ſeu mixtis apponendis per comune Pla. ponatur & ipſa onera ibi ſuſtinere debeat: & ſiquis contrafecerit puniatur, & cõdemnetur pro qualibet vice in viginti libris Placẽ. & nihilominus ad prædicta faciendum compellantur & teneantur: cuius pœnæ medietas ſit comunis & alia medietas dicti accuſatoris. Et q̃ nullus poſſit tanquam nobilis ad aliquod onus pro comuni Plac. compelli.

DE EODEM. RVBRICA.

86 VBicunq; in ſtatutis comunis Plac. continetur vel dicatur ſiquis vel quilibet vel quicũq; ſimile verbum declaramus tã maſculinũ q̃ fęminũ p ipſa verba & quodlibet ipſorũ intelligi & cõprehendi ſicut tractet de odio vel de fauore: niſi in ipſis ſtatutis expreſſe exprimatur aliter.

EXPLICIT LIBER QVARTVS.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ГЕЛЕЧНИКОВА

LIBER
INCIPIT QVINTVS

1
VONIAM Nocentium delicta publice expedit esse nota: statuimus q̄ omnes condemnationes & absolutiones criminales quæ fient per potestatem vel eius iudices vel alium officialem comunis Plac, fiant de die & in publica contione.

DE CAPIENDO MALEFACTORES. RVBRICA.

2 QVia quilibet rector debet purgare prouinciam malis hominibus & potestas summo opere teneatur procurare q̄ omnes malefactores in ciuitate & districtu capiantur & capti pœnis cōgruis capiantur.

DE CORRVMPENTIBVS OFFICIALES. RVB.

3 QVicunque per se vel interpositam personam potestatem vel eius iudices & familiam seu aliquem officialem comunis Placentiæ ausus fuerit corrumpere quoquo modo puniatur corruptor in amissione rei quam dedit pro corruptione. Et nihilominus soluat comuni duplum rei ipsius vel æstimationis corruptus autē soluat ipsam rem vel æstimationē & vltra id duplum ipsius rei vel æstimationis. Et nihilominus prædicti corruptores & corrupti puniantur vltra prædicta pœna pecuniaria inspecta personarum & negocii qualitate arbitrio potestatis. Quam corruptionis pœnā incidat quicunq; ipsius corruptionis fuerit mediator. Et quilibet possit esse accusator & denunciator dicti criminis & habeat dimidiam dictæ condemnationis & nomen ipsius accusatoris & denunciatoris secretum teneatur. Saluo q̄ si corruptor accusauerit vel denunciauerit corumptum ante quam ipsæ corruptus fuerit denunciatus vel accusatus per alium: q̄ tunc ipsæ corruptor nullam pœnam patiatur res quā ipsæ corruptor dederit pro corruptione non veniat in comuni: sed dicto corruptori restituatur.

DE ARSALEIS. RVBRICA.

4 SIquis dolose immiserit ignem in domū vel cassinam: vel torcular seu fœnum vel bladum vel ligna vel palearium alicuius: dexter oculus ei eruatur: & manus dextra ei abscindatur nisi infra quindecim dies post condemnationem dicti criminis soluat comuni Plac. ducentas libras Plac. & nihilominus damna emendet leso ante quam de carceribus comunis Plac. relaxetur & hoc habeat locum si incēdium passus fuerit & damnificatus ex hoc infra quantitatem librarum xxv. Placentiæ si ab inde supra faciens dictum incendium igne comburatur ita q̄ moriatur.

DE TERMINIS. RVBRICA.

5 SIquis dolose terminum amouerit alicuius eo inscio vel inuito manus ei abscindatur nisi soluerit comuni Plac. l. libras infra. xv. dies post condemnationem dicti criminis & nihilominus teneatur emendare damnum passo ante quam de carceribus comunis relaxetur.

DE HIS QVI MALEDIXERINT.

6 SIquis maledixerit Deo vel beatæ virginis Mariæ vel alicui Sancto condemnetur in libris xxv. Pla. quam condemnationem si soluere non poterit ponatur ad berlinam & ibi stet per medium diem & nihilominus p ciuitatē grossis virghis fortiter fustigetur & p tres mēses stet in carceribus.

DE ACCVSIS QVAE FIVNT DE VILLIS. RVB.

7 SI aliqua accusa vel denunciatio facta fuerit de aliquo comuni vel vniuersitate alicuius villę vel loci episcopatus Plac. seu districtus consules cum duobus vel tribus vicinis de dicta villa seu loco venire debeant tā mū ad respondendū accuse seu denūciationi factæ de ipsis: & vna securitas sola recipiatur pro omnibus illis: de qua securitate & dicto illorū soluātur notario. xii. denarii & non vltra per ipsum consulem & vicinos: & quilibet accusator teneatur soluere expensas currerii qui fecerit citationē de prædictis: & illud idem obseruetur per potestates & notarios valliū & aliorū locorū episcopatus Plac. in pœna iudici & potestatibus si contra prædicta permiserint. x. librarum Plac. pro quolibet & notariis. lx. soldorum pro qualibet vice quacō trafecernit & quantum ad soluendum expensas currerii qui citauerit idem obseruetur; videlicet q̄ quilibet accusans ipsas expensas soluere teneatur.

DE DAMNIS ET GVASTIS DATIS OCCVLTE. RVBRICA.

8 SI damnum vel guastum datum fuerit vel factum alicui occulte aliquibus seu de aliquibus bladis: leguminibus: lignis arboribus: plantonis: pratis: fœno: vineis: vel vūis: vel de aliis fructibus existentibus in cāpis siue sint pendentes siue non in aliqua villa vel eius territorio districtus Plac. teneatur ad emendationem ipsius damni vel guasti damnū passo villa in qua vel in cuius territorio hoc fuerit perpetratum si fuerit habitata tempore dicti damni vel guasti. Alioquin teneantur ad hoc tres villæ circunstantes proximiores loco dicti damni & guasti. Et si non constaret cuius villę esset dictum territorium circunstantes villæ & confinantes loco vbi fuerit damnum vel guastum datum vel factum teneantur emendare dictum damnum vel guastum. Saluo q̄ in damno dato incendio in dictis rebus: vel etiam in domibus: cassinis torculari: seu rebus existentibus in eis occulte seu de nocte. volumus q̄ villę & plebatus in quo fuerit villa seu locus vbi factum fuerit dictum incendium teneantur emendare dictum damnum damnū passo. Et si dictus locus non fuerit de plebatu: emendetur dictum damnum per villas circunstantes confinantes territorio villæ in quo vel in qua dictum incendium fuerit

HAYKOBA

cõmissum quæ emendatio contribuatur & fiat per ipsas villas secundum im/
positionem salis per comune Pla. eis factam ad quam contributionem dam/
norum ex incendio teneantur nobiles iuxta impositionem salis eis factam ha
bitantes in ipsis villis qui contribuere teneantur ad ipsum damnum emendan
dum, de quibus omnibus suprascriptis possit & debeat iudex maleficiorũ per
se cognoscere & diffinire sententiare consilio sapientis partibus non suscepti
si de hoc fuerit ab aliqua partium requisitus ad banchum suum absq; eo q̃
sententia legatur siue feratur in consilio generali vel in contione publica. Re
pellatur ab accusatione damni vel guasti præterquam ex incendio qui nonac
cusauit infra quatuor menses numerandos a tempore damni seu guasti facti:
quæ prescriptio quatuor menſium non vendicet sibi locum in malefactori/
bus qui præsentialiter damnum dedissent vel dari fecissent. qui malefactores
accusari possint a die damni dati vsq; ad vnum annum & non vltra.

DE BESTIIS DANTIBVS DAMNVM. RVB.

9 SI bestiæ alicuius qui non sit de ciuitate vel episcopatu Plac. dicantur fe
cisse damnum alicui in aliquibus rebus teneantur cõsules & homes vil/
læ vel loci in cuius territorio reperte fuerint dictæ bestiæ: & ad requi
sitionẽ eius qui dicit se damnum passum: vel eius nuncii vel massarii capere: &
pœnes se retinere impune tot ex dictis bestiis quot ex eis possit consuli satisfie
ri damnum passo. Alioquin dicti cõsules cõe & homines teneantur emenda
re dictum damnum quibus consulibus & hominibus teneantur ad prædicta
fienda homes & villæ circũstates si ab eis fuerint requisiti: in pœna p̃dicta da/
re auxiliũ cũ effectu: sed prædicta locũ non habeãt in illis in quibus præstita
fuerit idonea securitas ad camerã cõis Plac. de dãnis quæ fecerint emẽdandis.

DE DAMNIS ET GVASTIS. RVB.

10 SI probatum fuerit legitime aliquem fecisse vel dedisse damnum alteri a
quinq; soldis supra vsq; in decem soldis: soluat pro pœna comuni decẽ
soldos. Si a decem soldis vsq; ad viginti soldos soluat pro pena vigin
ti soldos. Si a viginti vsq; ad quadraginta sold. soluat pro pœna comuni se/
xaginta sold. Si ab inde supra puniatur in quinq; libris: & nihilominus tenea
tur damnum passo emendare omnia: & prædicta locum non habeant in casi/
bus in quibus aliter per statuta alias est prouisum.

DE ANIMALIBVS OCCISIS VEL VVLNERATIS. RVB.

11 SI animal alicuius occisum vel vulneratum fuerit existens absq; custo/
dia non teneantur ville in quibus vel earum territorio hoc acciderit ip
sum emendare: sed habeat damnum passus regressum aduersus vulne/
rantem vel ipsum animal occidentem.

QVOD NVLLVS DET DAMNVM VEL GVASTVM IN FOSSATIS. RVBRICA.

Nullus

12 NVllus det dãnum vel guastum in fossatis magnis vel paruis muris:
seu aliis rebus comunis existẽtibus in ciuitate Pla. vel suburbiis: vel
circa ipsam ciuitatem: & qui contrafecerit puniatur arbitrio ptãtis
habito respectu ad qualitatem facti & personarum.

DE ACCVSIS FIENDIS. RVBRICA.

13 SI quis fecerit accusam vel denunciationẽ de aliqua singulari persona vel
vniuersitate de aliquo dãno vel guasto sibi dato vel facto per homines:
vel per bestias in aliquibus rebus credatur accusatori vel denũciatori de
damno dato & æstimatione ipsius damni vsq; in q̃titatem. xx. sold. cum sacrẽ
ipsius accusatoris vel denũciãtis ẽt de credulitate: si fuerit accusans & ciuis o/
rũdus de ciuitate Pla. qui intelligatur oriũdus si sit descriptus in libro taleæ
citatis Pla. vel alter a taleis absolutis dũmõ sit ciuis & hõ bonæ famæ q̃ iura/
mẽtũ teneatur præstare in p̃tia iudicis corã quo fuerit accusa vel denũciatio:
si vero dãnum ascendat vltra q̃titatem prædictam vsq; in q̃titatem. xl. soldo/
rum: credatur dicto accusatori vel denunciatori cum sacramento si probaue/
rit damnum datum per accusatum seu denunciatum & estimat. damni per v/
num testem: a dicta vero quantitate. xl. soldo. supra circa proclamationem dã
ni dati vel estimationem iuri comuni relinquatur: eo saluo q̃ non credatur ac
cusatori vel denunciatori vt supra præmittitur per sacramentum suum nisi se
mel contra eundem dumtaxat in vno mense. Et si de eadem persona plures ac
cusationes in vno mense quas duxerit facien. suo sacramento non stet nisi su/
per prima: super aliis vero stetur prout superius est expressum: videlicet pro
qualibet accusa vel denunciat. si est infra quantitatem soldorum. xl. per proba
tionẽ vnius testis: si autem vltra quantitatem prædictam relinquitur iuri pro
ut superius est declaratum: & vltra prædicta si probatum fuerit aliquid feciſſe
damnum in certis zardinis seu campis sitis in ciuitate Plac. puniatur pro quali
bet vice in. xl. soldis Pla. comuni Plac. applican. Et quilibet accusans teneatur
omnes accusas vltra illam de qua sibi debet credi quis fecerit probare ipsas ac
cusas legitime infra mensem computandũ a die quo ipsas accusas fecerit absq;
litis cõtestatione & aliquo termino dãdo per iudicẽ: & si ipsas accusas legitime
non probauerit factis capitulis & accusationibus missis: & citato eo ad facien/
dum con quæstiones ipsis capitulis q̃ habeat notarium pro parte sua ad exa/
minãdum testes quos producere voluerit super ipsis capitulis: condemnatus
sit elapso dicto mense ipso iure & facto ille qui accusauit in soldis tribus pro
qualibet accusa non probata applicandis parti accusate: & nihilominus in ex/
pensis legitimis: pro quibus expensis & pœna iudex teneatur ipsum accusan/
tem compellere iuris remediis vsq; quo ipsas expen. & condemnationem sol/
uerit accusato. Ad quæ obseruanda iudex maleficiorum teneatur ad postula/
tionem cuiuslibet procedere sub pœna librarum. xxv. Placen.

QVI ACCVSAVERIT ET NON PROBAVERIT. RVB.

14 OMnis qui accusauerit vel denunciauerit aliquẽ de aliquo crĩe ex quo
pœna sanguinis vel corporis ingerat̃ si nõ probauerit teneat̃ restitue/
re accusato vel denũciato oẽs expẽsas postq̃ fuerit absolutus: & dãna

quæ accusatus vel denunciatus ob hoc incurrisset;& in hoc facta dicta absolu
tione intelligatur legitime condemnatus. Et nihilominus teneatur iudex co/
ram quo dicta fuerit accusa delata;teneatur & debeat cogere accusatorem ad
satisdationem præstandam de substituendo & probando dictam accusam in
pœna librarum.l.in quam pœnam incurrat:si non probauerit vt supra: & de
expensis restituendis accusato. Qua satisdatione non præstita non possit pro
cedi super ipsa accusa:& non possit pro prædictis aliquis fideiubere qui pro/
hibetur fideiussor esse in instrumentis gabellarum.

DE CONDVCENTIBVS VINVM ADA/ QVATVM. RVBRICA.

15 NVllus vendat seu ducat seu duci faciat mustum seu vinum adaquatū
nisi de hoc emptorem vel alium cui vinum duxerit certificauerit in
pœna.c.soldorum Placen.pro quolibet carrozcuius medietas sit ac/
cusatoris vel denunciatoris & alia medietas sit comunis.

DE POENA PONENTIVM OLLEGOS IN VINVM. RVBRICA.

16 QVicunq; posuerit & mescuerit ollegos in vino cõdēnet in. xxv. lib.
Plac. pro qualibet vice:& qui collegerit ipsos ollegos condemne/
tur pro qualibet vice in centum soldis:& qui habuerit ipsos ollegos
in domo condēnetur in.x.lib. Quod statutum faciat cridari ptās per ciuitatē
semel quolibet mēse;& quilibet possit accusare hēat medietatē dictæ pœnæ.

DE ACCVSIS ET PROCESSIBVS. RVB.

17 STatuimus q; accusæ & testes & processus & alia acta accusat. & aliarū
& etiā crialiū accusarū quæ fiēt & recipiētur tā p accusas quā per offm
ptātis:vel suorū iudicū vel aliorū quorumcūq; officialiū edantur:quā
citius fieri possunt partibus:si petierint tā ante prolationem q̄ post: & etiā an
te respōsionē seu litē cōtestatā in pœna ipsi ptāti & cuilibet officiali cōis Plac.
xxv.lib, Pla.pro qualibet vice qua fuerit cōtrafactū & pēnā incurrat ipso fcō.

DE OCCVPATORIBVS TERRARVM. RVB.

18 SIquis in tantam peruenerit audaciā q; terras domos vel res immobiles
quas aliquis tenebat vel possidebat seu quā occupauerit vel inuaserit si
res occupata vel inuasa valuerit.l.libras Plac. vel abinde infra punia/
tur inuasor vel occupator in.x.libris Plac.Si aūt excesserit æstimationem.l.li
bra.vsq; in.c.libris Pl,& nihilominus teneat restituere rē p̄dictā cū effectu cū
fructibus perceptis ei qui eam tenebat vel sine naturaliter siue ciuiliter tēpore
occupationis vel inuasionis cū oībus fructibus expensis damnis & interesse.
de quibus oībus possit cognosci;& cognoscatur summarie:& de plano sine da
tione libelli & strepitu & figura iudicii:diebus feriatis & non feriatis:

De turba

DE TVRBATIONE IN POSSESSIONE. R.

19 SIquis turbauerit aliquem in possessione seu quasi alicuius rei immobilis
si res super qua quis turbatur valuerit infra quantitatem.l. librarum pu
niatur turbator in libris decem. Si autem excesserit quantitatem prædi
ctam vsq; in centū libris puniatur viginti libris. Si vero a centum libris supra
puniatur in quinquaginta libris Plac.Et nihilominus condemnetur in cessa/
tione dictæ turbationis.de quibus omnibus possit & debeat cognosci & co/
gnoscatur summariæ & de plano sine datione libelli strepitu & figura iudicii
quolibet tempore feriato & non feriato.

QVOD OCCVPATOR ET TVRBATOR NON POSSIT REFERRE QVAESTIONEM ADVER/ SARIO. RVB.

20 STatuimus q; nullus occupator inuasor vel turbator alicuius rei immo/
bilis possit referre aduersario aliquam quæstionem de dominio: siue
agitur criminaliter;siue ciuiliter;siue qualitercunq;.

DE TERRIS NON LABORATIS PER MINAS. RVBRICA.

21 SI per minas vel per potentiam alterius terra quam aliquis teneat gua/
sta steterit vel inculta condemnetur ille ex cuius facto hoc acciderit in
xx. libris Plac.Et nihilominus damna emender possessori. Et insuper
homines villę:& ipsa villa in cuius territorio fuerit illa terra teneantur labora
re seu laborari facere ipsam terram si consueta fuerit laborari.Si vero ipsa vil/
la est inhabitata villa seu locus proximior ipsi terræ teneatur ipsam laborare
seu laborari facere habendo pro laborando sicut habent laboratores terra/
rum circunstantium ipsi terræ. Et quantum ad cogendum ipsas villas & ho/
mines laborare dictam terram possit & debeat potestas seu iudex maleficio/
rum vel alter ex iudicibus comunis procedere summarie & de plano sine libel
lo & sine strepitu & figura iudicii quocunq; tempore feriato & non feriato:
& præsumptiones siue iudica prout viderit expedire.

DE POENA EVNTIVM DE NO/ CTAE. RVBRICA.

22 SIquis inuentus fuerit per familiam potestatis per ciuitatem extra do/
mum sine lumine de noctę post tertium sonum campanæ quæ pulsa/
tur de sero vsq; ad sonum campanæ quæ pulsatur summo mane con/
demnetur in .x. soldis Plac.

DE POENA TENENTIVM POST CAMPANAM CANEVAS APER TAS. RVBRICA.

HAYKOBA BIBLIOTEKA OHY imeHi I. MEHHИKOBA

23 NVllus tabernarius vel tabernaria vendat vel vẽdi permittat vinũ: vel teneat apertam tabernam poſt tertium ſonum campanæ comunis quæ pulſatur de ſero in pœna.x.ſoldorum: qui autem repertus fuerit in dicta taberna poſt dictum ſonum comdemnetur in .x. ſoldis Placen.

DE MATRIMONIIS CLANDESTINIS ET NON DEBITIS. RVBRICA.

24 QVicunque contraxerit matrimonium cum aliqua minore viginti quinque quæ maritum non habuerit ſine conſenſu patris puniatur in.l.libris Placentiæ.

DE EODEM. RVBRICA.

25 AD frenandam audaciam contrahentium clãdeſtina matrimonia: ex quibus ſæpe ſcandala oriuntur: ſtatuimus quod ſiquis dixerit ſe matrimonium contraxiſſe cum aliqua muliere: vel mulier cum aliquo viro: & hæc quæſtio moueretur condẽnetur in centum libris Plac. niſi probauerit ipſum matrimonium fore contractum coram honeſtis & fide dignis perſonis proprinquis: videlicet tam ex parte viri quam mulieris. Matrimonia autem clandeſtina minime reputamus ſed legitima: quæ facta ſunt & fient iuxta conſuetudinem ciuitatis Placentiæ videlicet coadiunctis propinquis & amicis viri & mulieris. Et facto ſacramento ante eccleſiam de dicto matrimonio fiendo & poſtea impoſitione annuli in digito mulieris per ipſum virum ſeu eius legitimum procurat. publice ſubſecuta.

DE CONTESTATIONE LITIS SVPER ACCVSATIONIBVS. RVBRICA.

26 SI accuſa facta fuerit de aliquo ex qua quæritur aliquid dari fieri vel reſtitui per accuſatorem: ſi citatus in qua citatione nomen accuſatoris & cá propter quam facta fuerit accuſa quam exprimi volumus: non comparuerit infra terminum ſibi aſſignatum: & ob hoc bannum receperit elapſo termino dicti banni: hoc ipſo ſuper ipſa accuſa lis intelligatur & ſit cõteſtata: & ſuper ipſam procedi poſſit contra ipſum contumacẽ ad condemnationem pœnæ & damnum petitionis ſi probatum fuerit legitime iuxta ſtatuta.

DE EODEM. RVBRICA.

27 INſuper declaramus & volumus ꝙ in omni cauſa poſſit ſimul & ſemel criminalis & Ciuilis quoquo modo intentari agitari & procedi Criminalem intelligentes niſi pœna ſanguinis vel corporis ingeratur: & vbicunque pœna aliqua etiam pecuniaria ſit comuni Placent. applicanda.

DE ORDINE HABENDO CONTRA CONTVMACES. RVBRICA.

Quoniam

28 QVoniam publice expedit ne nulla remaneant impunita ſtatuimus ꝙ ſiquis fuerit de quouis crimine accuſatus vel condemnatus: ſeu contra eum fuerit per inquiſitionem proceſſum citetur ad domum habitationis ſuæ: vel ſi certam habitationem non habeat in ciuitate Placen. vel diſtrictu citetur ad petram arenghi poſt quam citationem ſi non venerit in omnibus caſibus prædictis in loco ſeu petra arenghi publicæ banniatur & termino banni elapſo defenſio decem dierum. Quæ defenſio notificetur ad domũ prædictam vel ad petram ſeu locum arenghi prout ſuperius eſt expreſſum: & ſi prædictæ citationes notificationes aſſignationes defenſionis in dictis locis commodę fieri non poſſent vtputa propter guerram vel propter aliam legitimam cauſam: de qua credatur ſacramento quattuor curreriorum equeſtrium vel quatuor aliorum bonorum hominum qui ſciant & ſcire poſſint inde veritatem. Et illud tale ſacramentum ponatur in actis iudicis fiant in loco vel petra arenghi: quo termino defenſionis elapſo quãtum ad pœnam comunis habeatur lis pro conteſtata: & pro confeſſo dictus contumax & perinde poſſit condemnari ac ſi legitime eſſet confeſſus. Sed nõ obſtantibus prædictis ſi cõparuerit voluntarie vel coactus ante condemnationem non habeatur pro cõfeſſo: ſed eius defenſio legitima audiatur: & in citatione prædicta inſeratur totus tenor accuſationis vel inquiſitionis ſcriptus manu notarii actoꝝ. Et aliter non poſſit contra accuſatum vel inquiſitum procedi: nec valeat proceſſus.

DE POENA COMMITTENTIVM FALSA IN SCRIPTVRIS. RVBRICA.

29 VT omnis via falſa committendi pœnitus excludatur firmiter: ſtatuimus ꝙ ſiquis doloſe inciderit vel abſtulerit chartas aliquas de libris ſtatutoꝝ cõis Pla. vel aliqs litteras detraxerit ex eis vel cãzellauerit: vel in eis aliqd imutauerit addẽdo vel mĩnendo manus dextra & pes dexter ſibi amputetur niſi vſq; ad.x. dies ſoluerit cõi Pla. ducẽtas libras Pla. in pecunia numerata abſq; aliqua cõpẽſatione numerandas a die qua fuerit condẽnatus.

DE EODEM. RVBRICA.

30 QVia fides publica notariorũ eſt per vniuerſum orbẽ comuniter approbata: & ob hoc merito defenſanda cupiẽtes famæ laudabili quã notarii ciuitatis Pla. inter cæteros hñt & hucuſq; habuerũt & deo propitio ſint perpetuo habituri: conſulere ſtatuimus ꝙ ſiquis criminaliter accuſauerit aliquẽ ciuitatis vel diſtrictus Pla. vel dixerit vel denũciauerit vel inculpauerit de falſo inſtro fabricato: vel carta vel ſcriptura publica falſo fabricata condẽnetur in ſeptuaginta lib. Placen. niſi probauerit ipſum inſtrm chartam ſeu ſcripturam eſſe falſam. Et anteq̃ procedatur contra ipſum notarium præſtet dictus accuſans vel dictus denuncians ſeu inculpãs ſecuritatẽ idoneã coram iudice maleficiorum de dicta pœna ſoluenda: niſi probauerit ipſam falſitatem per dcm notarium fore factam. Si vero ciuiliter in iudicio peragendo vel excipiendo aliquod inſtrm vel ſcripturam publicam quis dixerit eſſe falſam & non probauerit: puniatur in.xx.lib. applicandis comuni Placen.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

DE EODEM. RVBRICA.

31 OMnes fabricantes & fabricari facientes falsa instrumēta vel cartas vel scripturas publicas condemnētur: si fuerint in amputationem manus dextre cuiuslibet. Si vero alii fuerint quā notarii condemnentur in tre centis libris Placen. pro quolibet quam penam si non soluerent infra .x. dies post cōdemnationē de eis factā eis: & cuilibet eorū manus dextra amputetur.

DE POENA FALSI TESTIS IN CRIMINALIBVS. RVB.

32 SIquis dolose falsum testimonium tulerit in causa vel quæstione cris ex quo pœna sanguinis vel corporis ingeratur: amputetur ei lingua & o culus ei eruatur. Si vero in aliis casibus vel quæstionibus criminalibus vel ciuilibus quibuscunq; falsum dixerit testimonium puniatur pena pecunia ria arbitrio potestatis: inspecta personarum & negotii qualitate. Quam pœ nam si nō soluerit vsq; ad .x. dies post condemnationum de eo factam linguā ei amputetur: quibus pœnis puniantur dolose producentes falsos testes.

DE LVDENTIBVS AD TAXILLOS. RVBRICA.

33 SIquis in ciuitate vel districtu Plac. inuentus fuerit per familiam pote statis ludere ad taxillos vel denunciatus vel accusatus fuerit infra tres dies a die quo dixerit lusisse ad ludum taxillorum: & probatū fuerit: quando fuerit accusatus vel denunciatus: condemnetur in .c. sold. Pla. Si autē inuentus fuerit per familiam ptātis aliquis ludere ad ipsum ludū in domo ha bitationis alicuius puniatur habitator ipsius domus in .xxv. libris Plac. eodem modo puniatur si per accusationem vel denuntiationem vel inquisitionem ip sos ludos & lusores tenere & receptare in domo vel habitatione sua probatū fuerit aliquem tenere vel tenuisse: si vero aliquis mutuauerit ad ipsum ludum pecuniā: puniatur in .x. libris Plac. Et quicunq; contractus super hoc factus: & quicquid sequitur ex eo vel ob ipsam non valeat ipso iure: qui contractus pr̄ sumatur occasione ludi facti si probatum fuerit creditorem consuetum fuisse mutuare ad ludum biscatie & debitorem consuetū fuisse, & esse lusorem. Et possit procedi in prædictis summarie: & de plano sine strepitu & figura iudi cii: & hoc habeat locū in ciuitate Plac. & episcopatu. Et prædicta in ludis tabu larum vel ludis qui fuerint in barataria vel in ludis qui fiunt in ciuitate Plac. & episcopatu cum neuolariis vel neuolas: vel cauastrellos non vendicent sibi locū. & iudex non possit procedere per inquisitionē nisi facta fuerit accusa vel denūciatio vel inuentus per familiam ptātis in qua sit colliteralis dñi ptātis.

QVOD IN OMNI CAVSA CRIMINALI POSSIT IVDEX MA LEFICIORVM PROCEDERE PER ACCVSAM. ET C. R.

34 IN omni causa criminali possit potestas & iudex maleficiorū seu alter eo rū procedere cognoscere & terminare tā per accusationē vel inquisitio nē diuisum & sepatim prout eis videbit expedire, ita tamē q; nō possit aliquem

aliquem cōdemnare nisi defensione ei data videlicet trium dierum ad minus: si est tale crimen ex quo pœna sanguinis vel corporis ingeratur, in aliis vero criminibus decem dierum terminus ad sui defensionem ad minus ei detur: sal uo q; quādo dicitur damnum vel guastum esse factum per aliquem non pos sit procedere cognoscere vel terminare potestas vel iudex maleficiorum per inquisitionem vel denunciationem sed solūmodo per accusam. Saluo q; pos sit iudex procedere in damnis datis in rebus comunis Plac. Nec etiam in causa adulterii possit potestas vel iudex maleficiorum procedere per inquisitionem seu denunciationem: sed solum per accusationem quæ fieret per maritum: pa trem: matrem: socerum: seu fratres mulieris quæ dicitur adulterium commi sisse: & nō p alios fieri possit dicta accusatio. Quę accusatio de adulterio pos sit fieri infra triginta dies tantum a tempore commissi adulterii & non vltra.

DE POENA PORTANTIVM ARMA. RVBRICA.

35 QVicunq; inuentus fuerit portare arma per ciuitatem Plac. pro quoli bet genere armorum de ferro offendibilium condemnetur per po testatē in .xl. soldis: & pro quolibet genere armorum defensibilium in .xx. soldis. Et si inuentus fuerit de nocte: pena duplicetur: & ipsa arma amit tat & deueniant in comune Pla. & vendantur publice ad incātum: & q; inuen tus cū armis detineatur personaliter donec soluerit vel deposuerit pœnā con tentā in dicto statuto: ita q; facta depositione pœnes camerarium comunis in pecunia numerata. audiatur eius defensio: si quam facere voluerit infra tem pus sibi statuēdum a iudice: & si fuerit persona suspecta detineatur saltem per tres dies, & fiat tūc proclamatio publice si quis vult contra ipsum captum ali quid opponere infra tempus arbitrio iudicis statuen. excusetur eques si repe riatur habere capellum vel eius famulus vel si iurauerit ad villam ire.

QVOD HOSPITES TENEANTVR HOSPITIBVS SVIS NE FERANT ARMA. RVBRICA.

36 VT trāseūtes p ciuitatē Pla. non valeāt ignorātiā protēdere: credetur & teneatur quicūq; albergator notificare pœnā ordinatā contra ar ma portātes per ciuitatē cuilibet hospiti suo in pœna .xx. sold. Plac.

DE VERBIS INIVRIOSIS. RVBRICA.

37 QVicunq; dixerit verba iniuriosa aduersus aliquē puniatur in .lx. sol dis. Saluo q; ex qualitate personarum & verborum dictam pœnam potestas valeat mitigare vel augere.

DE POENA PERCVTIENTIVM. RVBRICA.

38 SIquis percusserit aliquē sine armis & sine sanguinis effusione: puniatur in centum soldis: si vero cum sanguinis effusione in .x. libris. & si ali quis dixerit verba iniuriosa ptāti vel capitaneo ciuitatis Plac. condem

netur in.xxv.libris Plac.& ſi dixerit iudicibus vel militibus ſuis condemne/
tur in.xx.libr.pro qualibet vice.

DE EODEM. RVBRICA.

39 SIquis percuſſerit aliquem cum armis: ſi ſine ſanguinis effuſione punia/
tur in.x.libris Placen.ſi cum ſanguinis effuſione in.xxv.libris. Et ſi plu
ra vulnera cū ſanguine intulerit puniatur pro quolibet vulnere in.xxv.
libris Placentiæ ſaluo ꝙ ex quauis percuſſione membrum fuerit amiſſum per
cuſſor vel hoc comittens puniatur in.cc.lib. Et ſi non ſoluerit dictas.cc. libr.
vſq; ad.x. dies poſt condemnationem factam: puniatur in amiſſione ſimilis
membri: & ſi membrum debilitatum fuerit puniatur in centum libr. Placen.

DE POENIS COMMITTENTIS VEL COMMITI FACIENTIS HOMICIDIVM. R.

40 SIquis commiſerit vel committi fecerit homicidium: & in fortiam cōis
peruenerit capite puniatur. Et ſi receperit bannum pro contumacia:
& defenſione m nō fecerit bona eius comuni Placen. nihilominus pu/
blicentur: ſaluo iure creditorum: & ſalua debita iure naturæ deſcendentibus
talis malefactoris:& ſi poſtea peruenerit in fortiá comunis capite puniatur.

DE POENA FACIENTIVM INSVLTVS. R.

41 QVicunq; contra aliquem inſultum fecerit:ſi ſine armis & nō percuſ/
ſerit puniatur in.lx.ſoldis: ſi ad domum alicuius inſultum fecerit: ſi
ſine armis vel cum armis quæ non ſint de ferro in.x.libris.ſi cum ar
mis de ferro in.c.lib. Placen. & ſi percuſſerit faciens inſultum ad domum pu/
niatur vltra prædicta de percuſſione:prout in aliis ſtatutis continetur.

DE ADVLTERIIS. RVBRICA.

42 SIquis commiſerit adulterium cum aliqua nupta quæ non ſit publica me
tretrix condēnetur in.cc.libris:& adultera in tantundem. Saluo ꝙ ſi adul
tera nō ſoluerit dictas.cc.libras infra quintam diem poſt condēnationē:
denudata vſque ad cingulum ciuitatem groſſis virgis fortiter fuſtigetur.

DE RAPTV MVLIERIS. RVBRICA.

43 QVicunq; mulierum nō publicam meretricē vi rapuerit: vel ~~raſus~~ fue
rit vi carnaliter cognoſcere capite puniatur ſi in forcia comunis pro
uenerit. Et ſi receperit bānum pro cōtumacia: & defenſionē nō fe
cerit:bona eius:cōi Placen.nihilominus publicentur. Saluo iure creditorum
& iure liberorum vt in ſtatuto de homicidio ſupra dictū eſt. Et ſaluo ꝙ ſi mu
lier prædicta infamata de meretricio vel ad præcium cum aliquo ſteterit: tūc
ꝙ pro deīs maleficiis non inferatur pœna mortis;ſed pecuniaria arbitrio prā/
tis inſpe

tis:in ſpectis facti & perſonarum qualitate:Saluo ꝙ ſi acceperit eam in vxorē
non puniatur corpore:ſed in centum libris Plac, condemnetur,

DE ILLO QVI CONTRA ALIQVEM EMANAVERIT DE MANV VEL PEDE. RVBRICA,

44 SIquis emanauerit contra aliquem de manu vel pede:& non percuſſerit
puniatur in.lx,ſoldis:& ſi de aliquo genere armorum puniatur in cen/
tum ſoldis,

DE VERBIS INIVRIOSIS. RVBRICA.

45 VBicunq; tractatur in ſtatutis cōis Pla, de pœnis imponendis dicenti
bus verba iniurioſa vel percuſſoribus ſine armis & abſq; membri de
bilitatione vel amiſſione nolumus hoc intelligi de ribaldis vel mere
tricibus ſeu vilibus & abiectis perſonis prædicta committentibus ſed in di/
ctis caſibus pœnas eis imponi volumus arbitrio poteſtatis.

DE FVRIBVS ET LATRONIBVS. RVBRICA.

46 SIquis furatus fuerit res valentes infra quantitatem.xx.ſoldorum Plac,
ponatur & ſtet ad berlinam per medium diem:& poſmodum denuda/
tus vſq; ad cingulum per ciuitatem groſſis virgis fuſtigetur fortiter.Si
vero fuerit vltra æſtimationem.xx.ſoldorum:& infra æſtimationem.xl. ſold.
ei auricula abſcindatur. Si autem exceſſerit æſtimationem. xl. ſoldorum vſq;
in centum ſoldis:ei oculus eruatur: Si abinde ſupra vſq; in .x. libris: ei oculus
eruatur & pes incidatur & auferatur. Si vero a.x.libris Plac . ſupra:ſuſpenda
tur per gulam:ita ꝙ moriatur . Saluo ꝙ non obſtantibus prædictis ſi fuerit
primum furtum vſq; in centum ſoldis Placen.ponatur ad berlinam & fuſtige
tur modo prædicto:ita tamen ꝙ ſi fur eſſet minor .xxv. annis poſſit poteſtas
ipſas pœnas mitigare propter miſerationem etatis:prout ei videbitur conue/
nire. Et prædicta non habeant locum in frugibus quæ.x.ſoldorum æſtima/
tionem non excedant:ſed relinquatur ſtatutis loquētibus de damnis datis: &
ſiquis inciderit burſam & taſcham in qua fuerint .xx. ſoldi: & abinde infra:
ꝙ manus ſibi amputetur:& abinde ſupra laqueo ſuſpendatur.

DE EODEM. RVBRICA.

47 FAmoſi latrones ſeu derobatores in viis publicis:ſeu ſtratarum publi/
carum ſeu domorū violenter per gulā ſuſpendantur:ita ꝙ moriātur.

DE POENA RECEPTANTIVM LATRONES. RVB.

48 REceptatores latronū & derobatorū & aliorū malefactorū ſi ſciēter &
doloſe ipſos receptauerit vel eius auxiliū vel fauorē dederit ad ipſa
maleficia ppetráda pari pœna puniāt q̄ dcī malefcōres puniri debēr.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

DE ASSASSINIS. RVBRICA.

49 ASſaſſinorū tā nia q̄ opa deteſtātes: ſtatuimus q̄ q̄cūq; aſſaſſinus ſiue ꝑcio vel ꝑcibus aliq̄ occiderit vel occidere tētauerit: licet nō ſeq̄t̄, duriſſima morte prout d̄ q̄litate ipſius mortis ptāti videbit̄, moriat̄. & bona eius ſiq̄ hēt cōi Pla. nihil o ius publicēt̄. Quas pœnas ſimili mō i currāt oēs q humanū ſāguinē ſitiētes p aſſaſſinos aliq̄m iterfici mādauerint ſeu ipſis aſſaſſinis ad hoc d̄derit auxiliū & fauorē: cōtra quos oēs ptās hēat plenū & li bere arbitriū igrēdi torq̄ndi: procedēdi & puniēdi: prout ei videbit̄ expedire.

QVOD NVLLVS REDDAT IVS IN VILLA NISI QVI FVERINT DEPVTATI. RVBRICA.

50 ITem ſtatutum eſt q̄ aliqua perſona nō reddat ius in villa: nec audeat vel præſumat in aliqua villa epiſcopatus Pla. ius reddere: niſi qui fuerint de putati per dñū noſtrū: nec recipere aliquā quærelā ab aliquo cōi occaſio ne alicuius debiti: dāni: & guaſti: nec ēt alicuius iniuriæ vel offenſe. Et q̄ nul lus audeat vel præſumat cogere ſeu cogi facere aliquam perſonam epiſcopa tus ad aliqd laborerium ſibi fiendū in terris: vineis: domibus: caſtris: & forta litiis. Et hæc in pœna & bāno. x. libr. Pla. cuilibet conquerenti & ducentarū li brar. cuilibet reſpōdenti ipſi quærele & cōtrafaciēti prædictis vel alicui prę dictorū. Qd ſtatutū notificetur ſemel in anno cuilibet cōi villarū & locorum epatus Pla. videlicet de menſe ianuarii in forma p̄cepti det̄ in ſcriptis: & datū facere ichiodari ſup hoſtiū eccleſię dcī loci ſeu villę: ſeu ſup hoſtiū dcī cōſulis

DE TRIBVTIS. RVBRICA.

51 QVicunq; vel minas ſibi aliquem fecerit tributum præſtare puniatur in centum libris Plac.

QVOD NVLLA FOEMINA CARCERETVR CVM VIRIS. R.

52 NVlla fœmina cum viris carceretur.

QVOD NEMO PROHIBEAT ACCIPERE SABVLVM. R.

53 NEmo prohibeat accipere ſabulum vel lapides de flumine publico: in pœna centum ſold. quam incurrat impediens ipſo facto.

DE POENA OFFICIALIVM COMMITTENTIVM FRAVDEM IN EORVM OFFICIIS. R.

54 QVilibet officialis cōis Pla. qui in officio ſibi comiſſo vel circa ipſum dolum vel fraudem commiſerit puniatur pro qualibet vice in. xxv. libris & hoc ipſo ab omni officio cōis Plac. per. v. annos tūc proxi me cōtinuos ſit priuatus. ſaluis ſtatu. in qbus ī certis caſibus eſt prouiſū aliter

DE POENA TRANSEVNTIVM SVPER MVROS CIVITAT.

54 NVllis liceat tranſire ſupra muros ſeu ſpaldos ciuitat. placē. in pœna xxv. librarum de die: & de noctæ. l. librarum Plac.

DE POENA CVRRENTIVM EQVOS PER CIVIT. RVB.

55 NVllus ſcutifer vel ragatius in ciuitate Plac. vel burgis currat aliquē equū vel equā: mulū ſeu mulam: niſi in præſentia domini cuius fue rit equus vel equa: mulus vel mula: & ſi contrafecerit condemnetur qualibet vice in. xx. ſold. Pla. quos ſi ſoluere nō poterit ponatur ad berlinam.

DE AQVIS ET RIVIS. RVBRICA.

56 DVcentes aq̄s ad ortos iardinos vel cāpos intra ciuitatē & ſuburbia exiſtētes: & ēt ad ortos & iardinos prope ciuitatē p mediū miliare nō poſſint occaſiōe ipſaꝝ aq̄ꝝ accuſari moleſtari īpediri ſeu aliq̄li ter cōdēnari: ſed īpunę & liberę ad p̄dcā poſſint ipſas aq̄s ducere: & hoc abſq; eo q̄ a iudice aquarū hēāt aliq̄ licentiā: nec ab aliquo alio officiali. & ſi occaſio ne p̄dicta p aliquos officiales ſeu notarios moleſtarētur ipſi ipſos tales mole ſtātes dicta occaſione cōdēnētur. xx. libris. Placē. & de hoc ſindicari debeant.

DE HABENTIBVS TESTAM. RVBRICA.

57 STatutum eſt & longo tempore obſeruatum q̄ omnes qui habeant te ſtam ſeu caput terræ riuo alicui poſſint & eis liceat habere & auferre quindenam de ipſo riuo.

DE DVPLICATIONE POENARVM. RVBRICA.

58 STatuimus q̄ in oībus & ſingulis ſupraſcriptis debeatis ſi committerē tur de noctæ vel in platea ciuitatis Plac. vel in domibus cōis: pœnæ de beant duplicari: & intelligatur nox a pulſatione campanæ quæ pulſa tur in ſero ad Aue Maria vſq; ad campanam quæ pulſatur in mane ante Aue Maria: & prædicta locum habeant in pendentibus & futuris: & intelligatur platea comunis intra riuos qui labuntur circa ipſam plateam.

DE POSSENTIBVS DVCERE RIVOS. RVBRICA.

59 STatutū eſt & diutius obſeruatū q̄ q̄libet perſona q̄ habet ius ducēdi & extrahēdi aq̄s ſeu riuos de fluībus ſortiuis & ſcolaturis diſtrictus Plac. vel q̄litercūq; poſſit ipſos riuos & aq̄s ducere p terras & cāpos cuiuſli bet pſonæ ad minus damnū illius perſonæ ſeu pſonarū cuius ſeu quarū ſunt ſeu fuerint ipſe terræ p quas ducūtur & ducētur dicti riui ſeu aquę. habēdo il le pſonę quaꝝ fuerit dictæ terræ ſi voluerit qndenā dictoꝝ riuoꝝ ſeu aquaꝝ ſeu tātū a cōducentibus ipſas aquas vel riuos quātū valuerit ipſe terræ ſuper

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

quibus ducentur ipſe aquę ſeu riui: & hoc ſit in electione illius cuius fuerit ipſa terra. Et ſi elegerit ſibi dari æſtimationem dictæ terræ æſtimetur ipſa terra arbitrio boni viri pro parte ſeu quantitate quæ caperent caui ipſius riui ſeu aquę. Et ſi ille qui duxerit ipſam aquā prohibuerit accipere & hīe quindenā vt prædicitur dño dictæ terræ condēnetur qualibet vice in .xx. ſoldis Placen. Ita tñ ꝙ quilibet per cuius terram ducetur vel ducitur dicta aqua vel riuus liceat expenſis ſuis ipſam aquam: cauū vel riuū ponere a q̄ parte terræ ſuæ maluerit: dū tñ ipſa aqua vel riuus commodæ decurrat: & labatur ad vtilitatē ducentis. Saluo ꝙ ille per cuius terrā ducitur vel extrahitur quindenā non poſſit de dicta quindena accipere quindenam: ſed teneatur ducens ipſam quindenam ſoluere æſtimationem terræ quam occupauerit domino ipſius terræ.

DE EXISTENTIBVS IN POSSESSIONE SEV QVASI DVCENDI AQVAM PER .XX. ANNOS. RVB.

60 SIquis duxerit aquā ex aliquo flumine publico ſeu ſortiuibus vel ſcolatu ris & ſteterit ipſe & ille a quo cauſam habet vel altera eorum in poſſeſſione: ſeu quaſi ducendi ipſam aquam per .xx. annos continuos non poſſit moleſtari ab aliquo: qui ſe diceret habere a dictis .xx. annis citra cauſam vel titulum a comuni Placen. niſi prætendat alia iura: per quæ debeat obtinere. Alioquin ſi de dicta poſſeſſione vel quaſi non probauerit: præferatur qui titulum præſens habuit a comuni: & in hoc defenditur per comune Plac. Et hoc habeat locū in præteritis præſentibus & futuris.

DE POENA NON FACIENTIVM EXPORTARI IMMVNDITIAS. RVBRICA.

61 QVicunq; fecerit mūdare riuos in ciuitate Plac. faciat exportari immūditias quæ extractæ fuerint de ipſis riuis vſq; ad .v. dies ſubſequentes in pœna .v. ſoldorum Plac. & ꝙ omnes molinarii qui ducunt vel ducī faciunt riuos per ciuitatem Placen. teneantur mundare dictos riuos ſemel in anno, & exportare munditias eorum expenſis in pœna .lx. ſoldorum Placē. pro qualibet vice & quolibet ipſorum, & nihilominus ad prędicta teneantur.

DE MODO OBSERVANDO QVANDO DIVIDVNTVR AQVAE TREBIAE. RVB.

62 AD euitanda ſcandala quę ſæpe ex aquarū diuiſionibus oriūtur: proinde ſtatuimus ꝙ qñ per aliquos requireretur ꝙ aq̄ Trebiæ vel Nuriæ diuidātur tpe videlicet ſiccitatis: teneatur ptās p̄conizari facere publice per ciuitatē p̄miſſo ſono tubę i locis cōſuetis: ꝙ oēs quos negociū tāgit: & q volūt cōtradicere & ſe opponere ne dicta fiat diuiſio. Cōpareāt corā ptāte vel iudice maleficiorū certo terio eis in ipſa crida exprimendo: poſt quę iudex maleficiorū p̄ſonaliter cū tribus magiſtris aquarū vel duobus ſi tres cō mode hīi nō poſſent vadat ad ipſa fluia cū quo ēt vadāt ſi voluerint illi quos negociū tāgit & facta æſtimatione ipſius aq̄ p ipſos magiſtros p̄ſente dicto iudice

iudice ſi fuerit in caſu quo diuidi debeat diuidatur & non aliter. Et hoc ſtatutum poteſtas & eius iudex obſeruare & executioni mandare inuiolabiliter teneantur in pœna .l. librarum Plac. poteſtati & .xxv. librarum cuilibet iudicum ſuorum. Quod ſi non obſeruauerint ipſo facto incurrant.

DE NON DEBENTIBVS COGI. RVB.

63 POteſtas vel aliquis officialis non cogat aliquem ad contributionem aliquarum expenſarum riuorum vel aquarum: niſi ſit conſors & particeps ipſorum riuorum ſeu aquarum.

DE EODEM. RVBRICA.

64 STatutum eſt ꝙ ſiquis duxerit ſeu duci fecerit riuum vel aquam per ciuitatem vel diſtrictum Placentiæ taliter arceat & ducat ipſam aquam ſuis expenſis ꝙ non damnificet aliquam viam publicam vel priuatam: nec det damnum alicui perſonæ. Quod ſi contra fecerit condemnetur in quadraginta ſoldis qualibet vice. Et nihilominus a emendan. damnum paſſo in duplum teneatur.

DE EODEM. RVBRICA.

65 SVper quæſtionibus aquarum & riuorum procedatur cognoſcatur & terminetur per poteſtatem vel iudicem maleficiorum ſummarie: & de plano ac ſine libello & ſtrepitu & figura iudicii diebus feriatis & non feriatis: exceptis feriis interdictis in honorem dei.

DE EODEM. RVBRICA.

66 ITem ſtatutum eſt & diu obſeruatum ꝙ partitores riui qui dicitur de canalibus aptentur & manuteneantur a becharia ſanctæ Brigidæ infra expenſis illorum quibus ipſi partitores ſeu riui ipſorum partitorum pertinent. Et hoc poteſtas teneatur facere fieri infra menſem ab introitu ſui regiminis. Ita ꝙ aqua ſufficienter & libere decurrat per riuum qui labitur ſubtus ſedilia comunis ita ꝙ latrina ipſorum ſedilium mundetur.

DE EODEM. RVBRICA.

67 OMnes qui ducunt vel ducent aquas per riuos macinatores qui ſcauizāt vel ſcauizabunt ſtratam romeā: vel ſtratam de riualgario vel ſtratam qua itur ad ſanctum Georgium: vel ſtratam qua itur ad potentianum: & arbarellam: vel ſtratam Cremonenſem: vel ſtratam montanariam: teneatur facere ſeu fieri facere ſuper ipſis ſtratis vbi ſcauizant ipſas ſtratas vſq; ad tres menſes proxime venturos: vel quam citius fieri poterit pontes idoneos de bono lignaſe ſufficientes & bonos: ita ꝙ poſſint libere & ture equitari & carrezari: & fiāt in medio cuiuſlibet ipſarū ſtratarū ſub pœna .c. ſoldorū

HAYKOBA BIBLIOTEKA OHY imeHi I. ЕЛЕЧНИКОВА

Plac. quæ pœna centum ſoldorum ſoluatur per illos qui ducunt ipſos riuos ſeu adaquatoria diuidendo ipſam condemnationem pœnæ inter ipſos pro rata iuriũ ipſorũ. Et nihilominus ipſos pontes & quemlibet eorum facere & fieri facere teneantur. Et poteſtas ſeu officialis ad hoc deputatus teneatur in pœna .xxv. librarum: quam ſi ſecus fecerit: incurrat ipſo facto elapſo dicto termino inquirere & facere videri prædicta: & condemnare illos qui prædicta neglexerint adimplere. Et poteſtas faciat præconizari publice quolibet menſe dictum ſtatutum in pœna prædicta quam ſi ſecus fecerit incurrat ipſo facto. Saluo ſtatuto quod loquitur de pontibus lapidum in certis caſibus & ſtratis fiendis quod in ſuis caſibus obſeruetur.

DE EODEM. RVBRICA.

68 STatutum eſt & diutius obſeruatũ: ꝙ ſiquis acceperit aquam: vel extraxerit de aliquo riuo non ſuo: vel de riuo in quo habuerit partem eo die vel hora qua habere non debuerit: vel vltra ſuam partem quam habere debuerit: condemnetur qualibet vice in .xl. ſoldis Plac. & damnum emendet paſſo. & præſumatur accepiſſe dictam aquam ille in cuius pratis vel terris inuenta fuerit dicta aqua: & credatur domino dictæ aquæ ſeu riui: vel ei qui eſt in poſſeſſione vel quaſi iuris dictæ aquæ ſeu riui ſuo ſacramento de prædictis & quolibet prædictorum: & de damno proprio: & quantitate damni: quam & quod receperit occaſione prædicta vſque in viginti ſoldis Placentiæ ſi fuerit oriundus de ciuitate Placentiæ & homo bonæ famæ & conditionis: & vltra inquantum legitime poterit probare: & prædictum ſtatutum non vendicet ſibi locum in aliquo molinario: videlicet ꝙ ſuo ſacramento credatur circa damnum & quantitatem damni.

DE CLVSIS NON FIENDIS IN RIVIS . RVBR.

69 NEmo faciat in aliquo riuo cluſam aliquam: niſi de aſſidibus in pœna pro qualibet vice .xx. ſold. Placen. Et nihilominus ad remouendam dictam cluſam teneatur.

QVOD POTESTAS COMPELLAT CONSORTES AD DIVIDEN. AQVAM. RVB.

70 STatutum eſt longo tpe obſeruatum ꝙ ſi plures homines fuerint habẽtes aquam ſeu riuum comunem: & vnus vel aliqui dictorũ cõſortũ vel oẽs duxerit vel duxerint dictã aquã: & fecerit cauũ ſeu lectulũ riui vel canales vel alia neceſſaria quæ fuerint de neceſſitate cã ducendi dictam aquã: ſeu riuum: ꝙ illi conſortes neceſſitate cauſa ducendi: qui non ſoluerint: ſeu nolent ſoluere ſuam partem eis contingentem de dictis expenſis neceſſariis cum conſenſu conſortis vel ipſo legitime requiſito. Et expectato legitime tempore ſcilicet ſpatio trium dierum non poſſit nec debeat vti dicta aqua: nec habere nec tollere ſuam partem dictæ aquæ aliqua occaſione vel modo: niſi primo reſtituat maſſario riui vel illi qui dictas expenſas fecerit dictas expenſas ei contingẽtes: nec poſſit nec debeat habere aliquem cauum per quem poſſit extrahere aquam de dicto riuo: & ſi haberet dictum cauum: poteſtas vel eius iudices teneantur compellere eum vel eos facere explanare dictum cauum ſeu adaquatorium infra octo dies poſtquam fuerit ſibi denunciatum. Et qui contrafecerit condemnetur & teneatur poteſtas eum condemnare & auferre pro banno centum ſold. Placen. pro qualibet vice.

DE EODEM. RVBRICA.

71 STatutum eſt ꝙ ſi ſint plures conſortes hñtes aliquem riuum vel aquam cõem: & aliquis eorum voluerit diuidere & partiri dictã aquã per partitorium: ꝙ ptãs ſeu iudex maleficiorum cõpellãt infra breuem dilationem illos conſortes q̃ vellent hoc facere: diuidere & partiri dictã aquam & ſoluere ſuam partem dicti partitorii: & expenſas quæ fierent in prędictis: & interim ille ex conſortibus q̃ fecerit ipſas expenſas poſſit nihilominus interim retinere ipſam aquam & vti parte conſortis: quouſq; ipſe expẽſe fuerit reſtitute.

DE QVINDENIS AQVARVM. RVBR.

72 STatutum eſt & magno tempore obſeruatum ꝙ quidena riuorum accipiatur ab illis qui habent ius accipiẽdi ipſam quolibet die veneris in occaſu ſolis: & retineatur vſq; ad diem dominicã ſequentem in occaſu ſolis. Et quicunq; aliter tenuerit vel acceperit ipſam quindenam puniatur qualibet vice in .xl. ſoldis. Et nihilominus teneatur emendare omne damnum ex hoc damnificatis.

DE PERTINENTIBVS AQVARVM QVINDENAM. R.

73 ORdinatum eſt & diu obtẽtum ꝙ illi ad quos pertinet quindena aquarum poſſit ipſam quindenam extrahere accipere & ducere per terras alienas: ſoluendo eſtimationem terre caui & lecti: per quem accipitur & ducitur ipſa quindena domino ſeu dominis cuius ſeu quorũ fuerit ipſa terra eſtimanda arbitrio boni viri.

DE ACCIPIENTIBVS QVINDENAM NON DIVISAM. RVBRICA.

74 NVlli liceat in pœna ſoldor. lx. Plac. pro qualibet vice accipere vel ducere aliquam quindenam ex aliquo riuo: niſi prius tota quindena dicti riui fuerit diuiſa inter habentes ius ipſius quindenæ: quæ quindena diuidatur inter habẽtes ius in ea: & habeat qlibet de ipſa quindena pro rata iuxta quantitatẽ teſte terræ: & trabucorum teſte terræ contigue ipſi riuo: ad q̃ diuiſionẽ fiendã teneatur poteſtas ſeu iudex maleficiorum ad poſtulationem cuiuſcunq; habentis facere in ipſa quindena requirere ſeu requiri facere oẽs habentes facere in ipſa quindena. & eis ſtatuere certã diẽ pro termino ad ipſam diuiſionem fiendã per magiſtros. Et ſiquis non interfuerit dicta die nõ

impediatur ab hoc dicta diuisio: sed fiat per ipsos magistros iuxta formā præ
libatam: de qua diuisione & assignatione quæ fiet cuilibet & secundum q̄ fiet
cuilibet conficiatur publicum instrumentum. Hoc adiiciendo q̄ illi qui solue
rint expensas prædictæ diuisionis possint partem quindenæ non soluentium
retinere; & vti quousq̄ solueret ipsarum expensarum partem suam. Et hoc
statutum legatur in publica concione: & cridetur publice per ciuitatem semel
in quolibet mense Maii. Et teneatur potestas & iudex maleficiorum hoc statu
tum inuiolabiliter obseruare in pœna vigintiquinq̄ librarum: quam incurrāt
ipso facto: si secus duxerit faciendum.

DE HABENTIBVS TESTAM IVXTA RIVOS. RVB.

75 ADtollendas fraudes q̄ fieri procurantur in quindenis extrahendis de riuis & ipsis diuidēdis: cū quidā habentes testam iuxta riuos quę testa est terra glarea vel gerbida quæ non consueuit laborari vel colligi vitātur habere quindenam iuxta numerum trabuchorū ipsius teste terra rum glarearum prædictarum & gerbidarum. Quod quidem est contra mentem illorum qui ipsas quindenas constituerunt pro eo q̄ quindena concedi/tur in recompensatione damni caui riui: qui sit in terris alienis: q̄ in dictis terris glareis non debet sibi vendicare locum pro eo q̄ eis damnum nō infertur ex prædictis. Declaramus q̄ tales teste terrarum glarearum & gerbidarū non computentur in ipsis quindenis vel mensuratione seu diuisione earum vti ex ipsis vel pro eis qndena aliq̄ extrahatur. Saluo q̄ si hēntes ipsas terras glareas vel gerbidas vellēt ipsas vel partem earum reducere ad laborerium sine frau de tunc pro numero trahuchorum teste ipsius terræ reductæ ad laborerium habeant quindeam pro rata iuxta formam statuti loquentis de quindenis di/uidendis quam quindenam non possint reducere nec vti nisi ad ipsas terras dūtaxat reductas ad laborerium. Et si de prædictis vel aliquo eorum quęstio aliqua oriretur possit & debeat cognosci per potestatem vel iudicem malefi/ciorum summarie & de plano sine strepitu & figura iudicii & libelli oblatione quocunq; tempore feriato, & non feriato.

DE DATIS ET CONCESSIS IVRIBVS AQVARVM FIEN. PER CAMERARIVM. RVBRICA.

76 OMnia data, & concessiones iuriu m aquarum facta & fienda per camerarium comunis Plac. de quibus publico constiterit instrumento rata & firma sint. Saluo statuto qđ loquitur de possessionibus vel quasi per .xx. annos aquarum & riuorum: quibus per hoc statutum: nullum præiudicium intelligatur esse factum.

DE DIVISIONIBVS AQVARVM. RVBRICA.

77 QVando fiunt diuisiones aquarum in episcopatu Placē. teneatur ptās mittēr vnū ex iudicibus suis: videlicet iudicē maleficio& q̄ itersit ip
sis diuisionibus ad hoc vt rixe & scādala q̄ inde oriri possent euitēr.

De riuis

DE RIVIS CIVITATIS TERMINANDIS ET MITIPLANANDIS. RVBRICA.

78 STatutum est antiquum q̄ omnes riui ciuitatis Placen. qui non sint terminati vel mitiplanati: ad postulationem cuiuslibet: cuius interest terminentur & fundentur & mitiplanentur per magistros aquaꝝ & manuteneantur per illos qui ducūt aquā secundū q̄ terminati & mitiplanati fuerint per magistros aquæ ad quę adimplenda ptās teneatur in pœna .xxv. libr.

DE TRAVERSIS RIVORVM. RVBR.

79 ITem statutum est q̄ trauersię riuorum qui labuntur per ciuitatem Placentiæ: & maxime per burgum: ita aptentur quod carri & barotiā possint duci per stratas: iuxta dictos riuos commodæ sine detrimento bouum & plaustrorum.

DE DVCENTIBVS AQVAM. RVBR.

80 STatutū est q̄ nulla persona q̄ inuenta fuerit ire vel rediire per ripas alicuius riui cā ducendi aq̄ ad adaq̄dū prata seu terras: seu cā custodiēdi aquā riuorū non possint nec debeāt accusari nec aliquo modo cōdemnari: dummodo non dederit: seu non fecerit damnum in aliquibus rebus.

DE IMPEDIMENTIS RIVI COMVNIS. RVB.

81 STatutum est antiquum q̄ omnes hūtes pontilia lapides sedilia sæpes & bancha prę̄stātia impedimētum in riuo cōis qui labitur ad pallatiū cōis ab ecclesia sanctæ Brigidæ citra vsq̄ ad dictum pallatium teneātur & debeant pœnitus remouere seu remoueri facere vel saltem ipsum riuū eorum propriis expensis mondare seu mondari facere. cum dicatur quod occasionibus supra scriptis dictus riuus non possit habere commodæ decursum.

QVOD CAMARARIVS COMVNIS POSSIT VENDERE AQVAS.

82 STatutum est & antiquitus obseruatum q̄ quilibet. camararius comunis Placen. debeat & possit vendere & concedere prætio consueto. cuilibet personæ ciuitatis Placen. & episcopatus quæ sit suppositа iurisdictioni ipsius comunis & quæ factiones sustineat pro ipso comuni emere volenti iura aquarum tam sortiuiuarum scolaturarum pluuiarum & aliarum aquarum quam fluminum ciuitatis & districtus Placen. & emptor possit dictas aquas tollere & menare sua libera voluntate per terras alienas, habendo domini terrarum mendam damni eorum si voluerint: aut quindenam ipsius aquæ. & hoc locum habeat tam in præteritis quam in futuris. saluo statuto q̄ loquitur de illis qui fuerint in possessione vel quasi per .xx. annos continuos ducendi aquam seu in possessione vel quasi ipsarum aquarum vel riuorum.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

LIBER

DE CVSTODIBVS CASTRORVM.

83 SIquis capitaneus vel custos comunis Plac. proditione vel dolo perdiderit vel occupari permiserit per aliquos aliquod castꝝ turrim vel fortalitiam contra comune Plac. capite puniatur & bona eius nihilominus publicentur. si vero pro mala custodia puniatur arbitrio potestatis personarum & facti qualitate inspecta.

DE CAPITANEO VEL CVSTODE ALICVIVS CASTRI.

84 SIaliquis capitaneus vel custos alicuius castri vel loci se absentauerit a dicta custodia vel minus bene costodierit puniatur in arbitrio ptātis.

DE ROBARIIS ET HOMICIDIIS.

85 QVoniam iure testante negligere cum possis perturbare peruersos: nihil aliud est quam fouere: volentes eos qui negligunt prosequi & capere: malefactores pœnis debitis coercere. statuimus ꝙ si aliqua robaria: vel homicidium facta vel factum fuerit in aliqua villa seu in aliquo loco districtus Plac. vel eius territorio teneantur & debeant homines dictæ villæ & loci in quo vel cuius territorio facta fuerit ipsa robaria & homicidiū & homines villarū & locorum circunstantium: videlicet locorum & villarum confinantium territorio dictæ villæ vel loci postquam clamor fuerit leuatus currere & prosequi & capere ipsos robatores vel homicidas: & in fortia comunis Placen. præsentare vel saltem si robaria facta fuerit prædam ab eis auferre & recuperare: & eam restituere derobatis. Quod si prędictos robatores vel homicidas non ceperint vt prædicitur: puniātur oēs simul & coniunctim dictæ villæ & loci homines in .xxv. libris Placen. & nihilominus æstimationē dictę robariæ teneantur emendare passo damnum. Teneantur etiam omnes villę & loca per quorum territoria ducentur ipse robariæ postquam leuatus fuerit clamor: ita ꝙ ipse clamor possit in ipsis villis exaudiri prosequi & capere ipsos derobatores vel saltem prędam ab ipsis auferre & recuperare. Quod si prædicta non fecerint teneantur contribuere ad soluendum ipsam pœnam & ad emendationem damni cum villis & hominibus supradictis. Si vero percussio fieret cū ferro cum sanguinis effusione teneantur homines dictæ villæ vel loci in quo vel cuius territorio facta fuerit ipsa percussio capere & in fortiam comunis siue ptāti præsentare percussorem: in pœna .x. libr. Placen. ipsi villę vel loco. Et si sine ferro & cū sanguinis effusione in .v. libris Pla. ad quas contributiones condemnationū & emendarum etiam teneantur omnes nobiles in ipsis villis & locis seu territoriis eorum habitantes. sed ad prædicta pupilli & viduæ miæ teneantur: & prædicta locum habeant non obstantibus aliquibus statutis prouisionibus & reformationibus hinc retro factis: quę in prędictis vel circa ea de cætero vendicent sibi locum. Et si quæstio aliqua de prædictis oriretur: possit & debeat cognosci summarie & de plano sine figura & strepitu iudicii & libelli oblatione: quolibet die feriato & non feriato. Et præ

dictum

dictum statutum non vendicet sibi locum: si homines villarum de quibus fit mentio in dicto statuto non fuerint negligentes in capiendo dictos malefactores: & in recuperando dictas robarias. Et ꝙ vbi dicit de pœna .xxv. librarum intelligatur si villa fuerit a quinquaginta focalaribus supra: & si fuerit abinde infra vsqꝫ in .xxv. focalariis in vigintiquinqꝫ libris: & si abinde infra in decem libris Placen. & quod statutum præsens non vendicet sibi locum si homicidium robaria vel percussio fieret extra habitationem dictarum villarum de nocte. Et vbi dicit supra de nobilibus intelligatur & de omnibus habitantibus pro maiori parti anni in dicta villa. Et prædicta locum habeant in quæstionibus & litibus præteritis pendentibus & futuris. Et quod quilibet qui fecerit aliquod dictorum malorum propter ꝙ dictæ villæ: seu aliqua earum fuerint condemnate teneantur ad soluendum & restituendū dictis villis quæ propterea aliquid soluerent occasione aliquarum condemnationum quæ propterea fierent vel emendationem dictarum robariarum. Et ꝙ potestas ciuitatis Placentiæ qui nunc est & pro tempore fuerit teneatur personaliter tenere dictum malefactorem donec restituerit in pecunia numerata dictis villis totum illud quod dictæ villæ: seu aliqua earum soluerint occasione dictarum condemnationum vel damni emendationum cum expensis & damnis quod dictæ villæ propterea haberent & sustinerent.

DE POENA MASSARIORVM NON CAPIENTIVMM MALEFACTORES.

86 STatuimus ꝙ si aliquod homicidium factū fuerit de die: videlicet a sono campanę comunis quæ pulsatur in aurora diei vsqꝫ ad tertium sonum ipsius cāpanę quæ pulsatur in aurora sero in aliqua platea strata vel via ciuitatis Placen. vel suburbiorum & homines illius vicinię in qua fuerit dictum homicidium perpetratum non ceperint ipsum homicidam: & in fortiam potestatis non præsentauerint puniātur vicini dictæ vicinię si fuerit in dicta vicinia a duodecim vicinis supra in .xxv. lib. Pla. & abinde infra in .x. lib. Plac. Et si aliqua ferita facta fuerit cum ferro cum sanguinis effusione puniantur in .x. lib. dicti vicini si non ceperint percussorem. Et si sine effusione sanguinis cum ferro puniantur in .c. soldis. Et eodem modo si cum sanguinis effusione & sine ferro: & si dicta maleficia facta fuerint in domo alicuius teneantur ipsi vicini postꝙ leuatus fuerit clamor currere & capere ipsum homicidam vel percussorem in pœnis prædictis secundum ꝙ dicta maleficia distinguunt. Et oēs qui fuerint in domo prædicta siue de noctę siue de die teneantur dcm̄ malefactorem capere vel saltem clamare alta voce post eum. Quod si non fecerint teneantur ad medietatē dictæ pœnę prout distinguitur supra in quolibet capitulo. Saluo ꝙ hīto respectu ad paucitatē numeri ipsoꝝ vicinoꝝ & q̄litatē facti ptās Pla. dictas pœnas possit si sibi videbitur mitigare. Et ad prædicta pupilli & viduæ minime teneantur: quæ cōdēnationes vicinoꝝ diuidantur & soluantur per capita. Et prædicta oia & singula locū hēant non obstantibus aliquibus statutis prouisionibus vel reformationibus hinc retro factis: quæ in prædictis vel circa ea de cætero nō vēdicent sibi locū: & ad prædicta non teneantur dictæ vicinię vel vicini: qñ minores .xvi. annoꝝ vel pu-

blici ribaldi vel publicæ meretrices inter se ad inuicem altercarẽtur vel percu terent. Et ꝙ quilibet qui fecerit aliquod dictorum maleficiorum: propter ꝙ aliqua vicinia fuerit condemnata teneatur ad soluendum & restituen. dictę viciniæ totum illud quod propterea dicta vicinia occasione dictæ condem nationis soluerit. Et ꝙ Potestas ciuitatis Placen. qui nunc est, & qui pro tem poribus erit teneatur personaliter detinere dictum malefactorem donec re stituerit in pecunia numerata dictæ viciniæ totum illud quod dicta vicinia occasione dictæ condemnationis soluerit cum expensis: & damnum quod propterea dicta vicinia haberet vel sustineret: & ad quas penas soluendas con tribuere teneantur omnes stationarii: & becharii: siue tenentes stationem siue tabernas siue becharias in dictis viciniis quocunꝙ nomine censeantur non obstante ꝙ in dicta vicinia non morentur cum familia: & quæ prædicta sunt non vendicent sibi locum in vicin. sanctæ Mariæ de Bigollis.

DE EODEM. RVBRICA.

87 OMnes massarii viciniarum ciuitatis Plac. infra tres dies: & consules villarum & locorum districtus Placen. infra quinque dies tenean tur denunciare potestati vel iudici maleficio rum omnia homicidia feritas: & robarias: & incendia quæ facta fuerint: & in viciniis eorum quantũ ad ipsos massarios & in villis eorum seu territoriis ipsarum villarum: seu loco rum quantum ad ipsos consules in pena centum soldorum cuilibet massario: & consuli qui prædicta duxerit negligenda.

DE POENA INCVRRENDA FVRANTI CANEM. RVBRICA.

88 SIquis furatus fuerit canem alterius vel occiderit: puniatur in centum soldis: & nihilominus teneatur ad restitutionem domino canis.

DE POENA FABRICANTIVM FALSAM MONETAM. RVBRICA.

89 QVicunꝙ fabricauerit vel fabricari vel fieri fecerit monetam falsam igne comburatur taliter ꝙ moriatur qui vero monetam totunderit vel tondi fecerit incidatur ei manus: nisi comuni Placen. soluat vsꝙ ad decem dies post condemnationem trecentas libras Placen.

DE EODEM RVBRICA.

90 QVimonetam falsam dolose expenderit vel expendi fecerit a quin que soldis supra vsꝙ in decem soldis puniatur in .xxv. libris a decẽ soldis supra vsꝙ in viginti soldis puniatur in .l. A viginti soldis su pra vsꝙ in quadraginta soldis: puniatur in centum libris. Et abinde supra in tricentis libris: quas trecentas libras nisi soluerit vsꝙ ad dies decem post con demnationem ab eo manus & pes abscindatur.

De im

DE IMBREVIARIIS NON VENDENDIS RVBRICA.

91 NVllus audeat vendere vel emere aliquas imbreuiarias alicuius notarii viui vel defuncti in pœna .xxv. librarum tam emptori quam venditori. Et teneatur ptãs hoc facere præconizari infra mensem ab introitu sui regis: & quilibet possit accusare: & habeat dictę pœnę medietatem.

DE POENA PRAEDICTORVM. RVBRICA.

92 QVoniam de iure naturali est vt patriæ pareamus: quam langũte ne cesse est penates omnium condolere cui quilibet vt prosit nascitur a deo vt non sint lugendi de iure si moriantur contra patriam venientes toto nixu insistimus statutis prosequi cõe exercitium videlicet patriæ affectantes statuentes vt omnes qui tractauerint vel ordinauerint publice vel priuatim pacificũ statutũ ciuitatis: vel districtus Plac. subuertere vel remouere faciẽdo dolose vel ẽt ordinãdo rebellionẽ ipsius ciuitatis vel alicuius castri vel fortilitiæ districtus Placen. tanquam lęsæ maiestatis rei: & hostes patriæ capite puniantur. Et nihilominus bona eorum comuni Placentiæ publicentur.

DE EODEM. RVBRICA.

93 STatuimus ad conseruationem status pacifici ciuitatis episcopatus & districtus Placen. ꝙ quęcunꝙ persona vndecũꝙ fuerit & cuiuscũꝙ conditionis extiterit ciuis vel forensis qui commiserit contra personas magnificorum dñorum Ioannis & Luchini ciuitatis Plac. & ep̃atus & districtus dñorum generalium vel contra ciuitatem prædictã: vel contra personam alicuius ex officialibus fecerit vel cõmiserit aliq̃ iniuriam realẽ personalẽ vel verbalẽ vel vnde vel cuius occasione status prædictoꝝ dñorũ vel ciuitatis vel districtus lædi posset læderetur vel lædi videretur aliq̃ rõe vel causa vel qui ab inimicis emulis vel tractantibus aliquid contra prædictos magnificos dños ciuitatis & districtus receperit nunciũ lr̃as vel ambassiatam: vel cũ eis tractauerit nisi illico ptãti ciuitatis vel ipsis dominis infra tres dies manifestauerit in personam & rebus ad arbitrium prædictorum dñorum suorũꝙ officialiũ irremissibiliter puniatur: facti & personarum qualitate pensatis. Et de prędictis teneatur & possit cognoscere quilibet eorum officialis per accusationem: denũciationem: & inquisitionem cum iudicio & præsumptione quacũꝙ leui torméta ponere: & rei veritaté exqrere modis oĩbus quibus potest: & punire & condemnare in hauere & persona vt dictum est summarie: & de plano omni modo & forma quo aliquod prædictorum melius possit inueniri omni iure statutorum & ordinamentorum solemnitate vel substantia prætermissis omni iure statutorum: quæ omnia quantum ad prædicta vel prædictorum aliquod cassamus & irritamus expresse.

DE POENA PROHIBENTIVM CAPI MALEFACTORES. RV.

94 SIquis per vim vel metū illatum vel minas illatas per eum prohibuerit aliquē malefactorem capi per ptātem vel eius familiā vel alium officialem comunis Placen. seu captum per ipsos de manibus vel fortia eorū abstulerit: vel auferri seu aufugi fecerit puniatur pœna pecuniaria tantū arbitrio iudicis inspecta qualitate personarum & delicti.

RVBRICA. DE POENA TALIONIS.

95 IN accusationibus non habeat locum prescriptio fienda per accusantem nec etiam accusans teneatur ad pœnam talionis: nisi de ipsa pœna per statuta aliter sit prouisum.

RVB. QVALITER QVIS DEBEAT TORMENTARI.

96 QVoniam maius vertitur periculum cautius est agēdum: proinde statuimus q̄ potestas vel eius iudices seu aliquis ipsorum non possit nec eis liceat tormentare vel subiicere alicui generi tormentorum aliquem ciuem vel districtualem Placen. occasione alicuius delicti: siue maleficii: nisi priusreceptis omnibus probationibus ab vtraq; parte siquas voluerint super maleficio: vel delicto vel eorum occasione producere quando proceditur per accusam & nisi completa inquisitione: si per viam inquisitionis procedi contigerit: & tunc si per ipsas probationes apparuerint legitimę præsumptiones & indicia manifesta possit in tali maleficio vel delicto ad quęstiones & tormenta cōtra delinquentē vel malefactorē procedit: de quibus præsūptionibus & ídiciis an sint legitimæ priusq̄ ad tormēta procedatur: cognoscatur per iudices ptātis facto scrutinio priuatí inter eos ad fabas albas & nigras: ita q̄ nō possit decerni qs ponit fabā albam vel nigrā. Et si maior pars ipsorū iudicū cōcordauerit q̄ sint legitimæ præsumptiones & iudicia possit mō p̄dicto procedi ad qōnes & tormēta. Alias supersedeatur ipsis qōnibus & tormētis & nō procedatur ad eas: de quibus scrutinio declaratione & cognitione dictorū iudicū fiat ante ipsam torturā per vnū ex notariis maleficiorum publicū instrm̄ addiicientes q̄ per solam famā non possit quis torq̄ri p̄ ptātem vel eius iudices seu aliquē alió officialé cōis Plac. p̄dicta nō obseruauerit: incurrat quilibet eorum pœnam .c. libr. Plac. ipso facto. Et confessio & quicquid sequitur ex ea & omnis processus factus dicta solennitate non seruata sint omnino cassi & non valeant ipso iure. Saluo q̄ p̄dicta solennitas non habeat locum q̄n proceditur contra aliquē occasione proditionis ciuitatis vel alicuius castri seu loci districtus Plac. vel occasione homicidii vel stratę robatę: vel furti assassinorū & incendiariorū habitis tamē super hoc legitimis indiciis. Et q̄ dominus ptās & iudex maleficiorum & aliquis eorum non possint aliquā personam ponere ad tormentum nisi prius data sibi copia omniū inditiorū quæ contra talem personā habentur: si pro parte ipsius talis personæ contra q̄ proceditur fuerint requisita & auditis & receptis defēsionibus suis prius p̄dictis.

RVBRICA DE FABRICIS NON OBSERVANTIBVS LIGAM.

97 NVllus artifex operetur de argento vel auro nisi secundum ligam & modum eis datum vel dandum per comune Plac. nec in annulis ponat litazinum sub lapidibus annulorum vel aliud per quod fraus aliqua committatur. In pœna .c. sold. Placen. & emendationis damni fiendæ illis qui ob hoc fuerint damnificati.

RVBRICA QVOD QVILIBET OFFICIALIS POSSIT ACCVSARI DVRANTE OFFICIO.

98 QVilibet officialis cōis Plac. exceptis iudicibus & familia potestatis etiam durante officio suo possit coram potestate Plac. a quocunq; ac accusari vel denūciari & contra eum inquiri de quouis crimine vel delicto contra quem officialé potestas possit: & teneatur cognoscere & procedere sine libello summarie & sine strepitu & figura iudicii diebus feriatis, & non feriatis quas accusationes & denūciationes potestas recipere & super eis procedere teneatur.

RV. QVOD IVDEX MALEFICIORVM IN CAVSIS CIVILIBVS POSSIT SENTENTIARE CONSILIO SAPIENTIS.

99 STatuimus q̄ in omnibus accusis causis denunciationibus quæ ventilarentur coram iudice maleficiorum in quibus non applicatur aliqua pęna pecuniaria comuni Placen. nec aliqua pœna corporalis ingeratur: dictus iudex maleficiorum per se cognoscere & diffinire sententiare ad banchum possit & debet consilio sapientis partibus non suspecti si de hoc ab aliqua partium fuerit requisitus: absq; q̄ sententia feratur in cōsilio generali vel etiam in publica contione comunis Placen.

RVB. DE POENA CAPIENTIVM COLVMBOS.

100 PVniatur in centum soldis qui ceperit columbos domesticos in ciuitate Plac. vel districtu pro qualibet vice: quam pœnam incurrat ipso facto quilibet possit accusare: & habeat medietatem banni.

R. QVOD NON TENEANTVR BESTIAE INFRA CONFINIA.

101 ITem statuerunt q̄ nulla persona collegium vel vniuersitas audeat tenere infra confinia ciuitatis Placentiæ a calendis aprilis vsque ad medium mensem octobris castronos vel capras aliquas vacchas de brauaria vel montonos in pœna librarum .x. totiens committenda quotiens contra factum fuerit. Saluo q̄ cuilibet liceat tenere ipsas in ipsa ciuitate Placen. pasculan. vltra padum & aliter non: & saluo q̄ quilibet possit tenere bestias suas tantum super quibuscunq; terris suis tātum infra dicta confinia. Et si iuerit ad pasculandum super alienis terris incurrat pœnā prædictā quotiens fuerit contrafactum exigendá per eum vel ad postulationem eius in cuius terris dictę bestię inuēte fuerint & non aliter: q̄ pœna pro dimidia dicto tali applicet.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

IN libro registri litterarum transmissarum per illustrem & excelsem dominum nostrum tempore regiminis domini Lutherii de Rusconibus potestatis ciuitatis Placen.

DOMINVS MEDIOLANI ET CAE. COMES VIRTVTVM IMPERIALIS VICARIVS GENERALIS.

RE ceptis pridiæ litteris vestris & audiuimus ambassiatores vestros quos ad nos misistis pro facto prouision. & statutorum quæ pro conseruatione pacifici status ciuitatis & districtus nostri Placen. feceratis super quibus vobis respondemus q̃ prouisiones & statuta prædicta videri & examinari fecimus: & ipsa corrigi & reformari secundum tenorem quem vobis mittimus his inclusum secundum quem tenorem ipsa approbamus & ratificamus & confirmatus volentes & vobis mandantes quod ipsa inseri faciatis in volumine statutorum comunis nostri: & illa obseruetis & obseruari faciatis inuiolabiliter. Dat. Papię. xi. nouembris. M. ccc. lxxxii. Andriolus. S. a tergo. Egregiis & nobilibus viris. D. potestati militi: & .S. Mattheo de pescia capitaneo episcopatus: necnon Sapientibus nostris Placentiæ.

Infrascripta sunt statuta ordinamenta additiones prouisiones & correctiones facta & factæ ad reformandum malitias bannitorum.

Imprimis attento q̃ secundum formam statutorum cõis Placen. & c.

RVBRICA DE FERITIS IN VVLTV.

101 ITem ad hoc vt formidine pœnæ quilibet malefactor causam habeat se abstinendia maleficiis: prouiderunt statuerunt & ordinauerunt q̃ statuto loquenti de percussionibus cum armis & sine effusione sanguinis addatur videlicet si percussio facta fuerit in vultu & cum armis & cum sanguinis effusione: & ex qua cicatrix rimanserit in vuultu: puniatur dictus percussor in libris quinquaginta Placentiæ pro quolibet vulnere: ex quo dicta cicatrix in vultu remanserit.

LITTERAE DVCALES. DVX MEDIOL. ET. C. PAPIAE ANGLERIAEQVE COMES AC IANVAE DOMINVS.

MIsistis nobis vos deputati compillata nuper septem statuta tenoris his inclusi quæ petistis confirmari per nos & mandari vt in aliorum hic statutorum volumine inseri debeant & describi. nos autem ea per doctores consilii nostri videri fecimus: & quia reperta sunt in honesta forma & cõuenienti cõsistere ipsa vt iacent ad litteram presentium tenore confirmamus contenti & volentes q̃ in aliorum illic volumine statutorum inseranturꝫ & ad contextũ praticentur & seruentur: eorum tñ emendationem correctionem reformationem additionem & diminutionem mutationem declarationem interpretationẽ nobis & auctoritati p̃ræ reseruamus: primi aũt initiũ est: vt alioꝝ culpa minime aliis nocere possit vltimũ aũt finit vel decretis quibuscũq̃

quibuscunq̃ non obstantibus: signataq̃ sunt per spectabiles & famosos iuris vtriusq̃ doctores dominos Franchinum de castiliono & Tadiolum de vicomercato cõsiliarios nostros dilectos. dat. cusaghi die. xi. aprilis. M. cccc. xxxi. Franchinus Ioannes: a tergo cons. nobilibus & prudentibus viris potestati: & deputatis ad negotia comunis ciuitatis nostræ Placen.

RVBRICA DE POENA PONENTIVM IGNEM IN ALIQVIBVS STIPVLIS ET CEATERA.

103 VT aliorũ culpa minime aliis nocere possit quicunq̃ posuerit seu poni fecerit ignem in aliquibus suis stipulis nemoribus vel similibus & ignis præter præpositum damnũ fecerit alicui teneatur ignẽ ponẽs dãnũ in duplum emendare dãnum passo. Et ad dicti dãni probationẽ admittãtur & idonei reputentur testes coloni massarii fictabiles famuli & socidaui.

R. DE PEONA EXPORTANTIVM LIGNA DE NEMORIBVS ALICVIVS ABSQVE LICENTIA ET CAE.

104 VT infrascripta ligna maxime vtilia non exportentur quicunq̃ abstulerit & destruxerit robores quercus & alia lignamina de nemoribus alienis sine licentia domini puniatur & condemnetur pro quolibet carro seu magno seu paruo in soldis. xvi. denar. Plac. & ad emendationem damni. Item quicunque destruxerit salices francischos & piantonos: & in sedumina nouella soluat comuni Placentię soldos viginti pro quolibet salice & piantono: & pro qualibet arbore fructifera soldos. xl. comuni Placen. & intelligatur abstulisse de alienis: nisi probauerit habuisse de propriis vel conductis & vltra hoc emendet in duplum damnum passo.

RVBRICA DE POENA INTRANTIVM VINEAM ALICVIVS TEMPORE VVARVM. ET CAE.

105 VT aliena interrumpendi materia tollatur. Quicvq̃ intrauerit vineam seu fillagnos alicuius tempore vuarum sine præsentia vel licentia illius ad quem spectant: soluat pro introitu soldos. xx. Pla. Cuius pœnæ medietas sit accusatoris: & alia medietas sit comunis Plac. nisi intrauerit causa eundi ad aliquam suam terram vel eius qui ipsum mitteret cum ad dictas terras aliunde iri non possit. Et si de die vuas abstulerit: soluat sex denarios de singulis vuis damnum passo: si vero de nocte soluat de introitu soldos. xl. cuius pœnæ medietas sit cõis & alia accusatoris vt supra pro qualibet vua. xii. denarios damnũ passo. Et in casibus prædictis pater teneatur pro filio frater pro fratre & dñs pro famulo. Et quicũq̃ pœnes quẽ reperte fuerint vuę qui non habuerit vineas seu fillagnos intelligatur vuas abstulisse de alienis. Et si non constiterit ex cuius vineis vel filagnis abstulerit soluere teneatur comuni Plac. soldos quadraginta pro introitu pro qualibet vua duodecim denarios nec liceat alicui portare de districtu Plac. vuas exceptis lugiariis ad vendendum in ciuitate Plac. nec ad aliquem locum super districtu ante se

ſtum ſanctæ Mariæ de menſe ſeptembris. Sub pœna ſoldorum .xx. pro quali/bet beſtia & ſoldorum .x. pro qualibet perſona ſiue beſtia. Et quilibet habi/tans in villis tenens canes teneatur eo tempore: quo ſunt vuę ſuper vineis te/nere ipſis canibus ad collum vnum tramaiolum longitudinis vnius brachii cum dimidio vt impediantur canes intrare vineas in pœna ſoldo .x. pro quoli/bet cane applican. cõi pro qualibet vice qua inuenti fuerit canes ſine dicto tra/maiolo. poſſint tamen dicti tramaioli amoueri a canibus tempore venationis.

RVBRICA DE POENA DANTIVM DAMNVM ET GVASTVM CVM EORVM BESTIIS.

106 VT aliorum negligens cuſtodia damnum aliis non inferat. Si boues equi aſini pecudes caprę porci vel alię ſimiles beſtiæ alicuius cuiuſcunq; ſexus intrauerit aliquas terras alienas pratiuas ſeminatas vineatas clauſuratas ſeu ortiuas quocunq; tempore anni. Ille cuius fuerint dictæ beſtiæ ſoluat cõi Plac. pro ſingulis eorũ ſeu paruulis ſeu magnis ſoldos duos pro quolibet capite: & vltra teneantur emendare damnum paſſo: nec etiam liceat alicui cuiuſcunq; conditionis exiſtat ire vel mittere ad paſculandum ſuper aliquibus terris alienis gerbidis ſtipulis & cultis ſiue culturis ſine ſpetiali licentia domini cuius ſunt dictæ terræ. In pœna ſoldorum duorum pro qualibet beſtia, & pro qualibet vice quæ applicetur parti niſi talis palis paſculans vel ille de cuius mandato paſculatur talem honorantiam paſculandi & paſculari faciendi habuerit. Et credatur ſacramento eius cuius fuerint dictæ terræ de paſculatione & quantitate beſtiarum ſecundum formam ſtatuti de quo infra. Et ſi beſtiæ ignote abſq; cuſtodia reperirentur in terris alienis poſſint propria auctoritate conſignare pœnes conſulẽ villæ per eum qui fuerit damnum paſſus expenſis domini ipſarum beſtiarum. Et conſul ipſe eas beſtias cuſtodire teneatur expenſis vt ſupra.

RVB. DE POENA MASSARIORVM ET ALIORVM TENENTIVM MAIOREM QVANTITATEM PORCORVM.

107 VT etiam ingenio damnis prouideatur: Nullus ſiue ciuis ſiue diſtrictualis ſiue aliũde ſit & cuiuſcunq; cõditionis ſit audeat nutrire vel nutriri facere porcos vel porcas in maiori quãtitate quam infra eſt expreſſum: videlicet quilibet habens ſeu laborans vel laborari faciens pertincas centum terræ proprias vel conductas. Et ſic pro laborerio vnius paris bouum vnam porcham a rotio cum omnibus porzellis ex ea natis intra annum. Et vlterius tenere poſſit tres porcos pro carnibus ex porcellis anni præcedentis: & non vltra. Si vero dictam porcam a rotio non tenuerit poſſit tenere ſex porcos a carnibus qui mazales appellantur. Et habens ſeu laborans vel laborari faciens ducentas perticas: & ſic pro laborerio duorum pariũm bouum poſſit tenere duas porchas a rotio: cum omnibus porcellis ex ea natis: intra annum vt ſupra: & porcos ſex a carnibus ex porcellis anni præcedentis & non vltra. Si vero dictas porcas non tenuerit poſſit tenere mazales

mazales .xii. & non vltra: & habens ſeu laborans vel laborari faciens .l. pertincas terrę & ſic pro laborerio vnius paris vaccharum poſſit tenere porcos tres a carnibus ex porcellis anni præcedentis & non vltra. Et quilibet bracentus non laborans cum beſtiis poſſit tenere porcos duos tantum pro carnibus. Et hoc in pœna & ſub pœna ſoldorum .xl. pro qualibet porcho vel porcha: & & vltra in amiſſione porchorum & porcharum cuius pœnæ medietas ſit communis Pla. & alias medietas ſit accuſatoris cum vno teſte. Si vero maſſarii nolent tenere porchos & porchas ſupra taxatos & taxatas liceat dominis terrarum dare taxatam quantitatem bracentis morantibus in dicta villa. Et prædicta non habeant locum in habentibus boſchos a glandinibus. Qui ſecundum quantitatem boſcorum poſſint tenere & teneri facere porchos & porchas in dictis boſchis per præſens tamen ſtatutum non intelligatur conceſſa poteſtas maſſariis tenendi porchos vel porchas etiam ſecundum taxam ſupra ſcriptam inuito domino.

RVB DE MODO OBSERVANDO CIRCA PROBATIONES DAMNI ET GVASTI DATI ET FACTI.

108 VT Facilior ſit damnorum omniumq; contentorum in his nouis ſtatutis probatio vbicunq; ſupra eſt dictum de damnis datis ſeu de eorum contentis: quorum interſit probatio: credatur damnum paſſo cum ſacramento ſi fuerit ciuis de damno & quantitate damni etiam de crudelitate vſq; ad quantitatem ſoldorum centum den. placen. & de tribus vicibus in menſe. Si vero fuerit ruſticus ſeu diſtrictualis non credatur eius ſacramento, niſi perticas centum terræ per allodium habuerit vt ſupra dictum eſt. Et ad condemnationem procedatur facta accuſatione, & iurata in præſentia accuſati vel contumacia: omni alia ſolemnitate obmiſſa: poſſint etiam notarii maleficii accipere ab accuſato ſoldos quatuor denar. Placentiæ pro qualibet dictarum trium accuſarum.

RVBRICA DE FIDE DANDA LIBRIS DOMINORVM CONTRA MASSARIOS SOCIDAVOS.

109 VT etiam facilior ſit probatio creditorum quæ quandocunq; fiunt ſine teſtibus & inſtrumentis credatur libro domini cum ſacramento vſq; in modiis quatuor bladi: & libris .x. Placen. Contra maſſarios emphitheotas conductores ſocidauos. Et hoc vltra illud de quo apparet per inſtrumentum vel teſtes inſpecta qualitate libri & perſone ſcribentis.

RVBRICA DE OBSERVATIONE SVPRASCRIPTORVM STATVTORVM.

110 ITem q; predicta & quælibet prædictorum locũ habeant: aliquibus ſtatutis vel prouiſionibus vel decretis quibuſcunq; non obſtantibus.

EXPLICIT LIBER QVINTVS.

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени И. МЕЧНИКОВА

LIBER
INCIPIT SEXTVS

RVBRICA DE PONDERIBVS MENSVRIS STADERIS ET CAETERA.

1 VIA Publice expedit mensuras esse rectas cum ea mensura qua quis messus fuerit metietur & sibi iuxta euangelicam veritatē: proinde statuimus q̄ iudex vel officialis ad victualia deputatus teneatur in pœna.xxv.libr. Plac.infra mēsem a die inceptionis sui officii videre & examinare diligēter omnes mensuras bladi vini olei carbonum: pānorum: terrarum. Staderias: ballantias: libramina: pōdera: & omnes alias mensuras & pondera cuiuscunq̄ conditionis existant: & punire non habentes prædicta recta secundum formam statutorum & prouisionum comunis Plac. & ea facere ratificari & bullari signo comunis Placentię si alias bullata non fuerint signo comunis Placen. seu potestatis Placen. Et si reperta fuerint bullata signo comunis Placen. seu ptātis Plac. & iusta non debeāt bullari de nouo: & hoc in pœna, & sub pœna cuilibet officiali contrafacienti librarum .xxv. pro qualibet vice si semel bullata & iusta de nouo bullari fecerit vel aliquem molestauerit dicta occasione.

RVBRICA DE EODEM.

2 VOlumus q̄ mensura ptice rationatorie: & qua mensuratur terra & mensura passi: ex quo mensuratur. pannum signentur & sculpiantur in columnis lapideis seu muro pallatii comunis Plac. cum canicu lis ferreis a quolibet capite: ita & taliter q̄ non possint minui vel mutari.

RVBRICA DE EODEM.

3 VEgiolla vini in qua venditur & ducitur calzina sit capax .xvi. stario rū ad minus: & q̄ contrafecerint puniatur in.xx.sold.Pla.Et ipsa vegiolla in platea cō is cōburatur. Calzina vero florata q̄ venditur ad starium vendatur ad stariū culmū bullatū per cōe: quod sit cappacitatis stării ad qđ venditur bladū. Qui aūt secus fecerit puniatnr q̄libet vice in. v. soldis.

RVBRICA DE AGRIMENSORIBVS.

4 QVilibet agrimensor ciuitatis Placen. & districtus qui officium voluerit exercere mensuram teneatur infra mensem coram potestate vel iudice victualium iurare de faciēdo dictum officium bene & legaliter: & teneatur habere vnam perticam rationatoriam rectam & ferratam ab vtro q̄ capite in pœna sexaginta soldorum Placentiæ.

RVBRICA DE VRNIS BVLLANDIS.

Teneantur

5 TEneantur omnes portatores & mensuratores vini habere vrnos bullatos bulla cōis in q̄bus sit signū mēsurę vnius stari & duorū stariorū cum spinetis sitis in ipsis signis ad hoc vt vinum iustius & melius mensuretur in pœna ipsis mensuratoribus.xx.soldorum Plac.pro qualibet vice.

RVB. DE POENA NON HABENTIVM IVSTA PONDERA.

6 NVlli liceat vendere aliquid ad pōdus vel mēsurā: nisi ad mēsurā, & pōdera per cōe Plac.approbata: in pœna centum sold. Plac.qualibet vice qua pœna condēnetur reuēditor hēns dictas mēsuras vel pondera minus iustas. Et quilibet possit esse accusator & habeat medietatem pœnæ.

RVBRICA DE POENIS BECHARIORVM PONDERANTIVM NON IVSTAE.

7 MItigantes statuta quæ loquuntur de bechariis vendentibus carnes recentes: & aliis vendentibus carnes salitas seu caseum & minus iustæ ponderantibus: volumus q̄ si carnes recentes vel salite vel caseus minus iusto pondere vendetur q̄ venditores condemnentur hoc modo: videlicet q̄ si inuenietur vna onzia vel minus vna onzia iusto pondere condemnetur in.x.soldis. Si minus duabus onziis & vltra vnam onziam condemnetur in soldis.xx. Si a duobus onziis supra condemnetur prout in aliis statutis comunis Pla.continetur: & hoc locum habeat ad pendentia & futura.

RVBRICA DE VILLIS QVAE HABERE DEBEANT VNVM STARIVM.

8 QVelibet villa habeat vnum starium ad minus & vnum stopellū bullatos bulla comunis: qui sestarius & stopellus sint in custodia consulis illius villæ: ad hoc vt oēs illius villæ & hēntes facere in ea valeāt eis vti: in pœna.xl.soldorum: cuius medietas sit accusatoris: & hoc statutum faciat cridari quilibet potestas semel tantum in suo regimine in die merchati & in ipso mercato. Et q̄ officialis super hoc deputatus nō possit contra dictas villas procedere vigore præsenti statuti nisi solum per accusam vel denuncia tionem quæ coram eo fieret per aliquem ex vicinis dictæ villæ qui accusaret vel denunciaret sub pœna dicto officiali librarum decem.

RVBRICA DE BLADIS ET LEGVMINIBVS.

9 STatuimus q̄ omne bladum & legumina & blada & granum quæ de cætero mensurabuntur: ex quauis causa mensurentur hoc modo: videlicet q̄ sestarius frumēti abradatur per totum de super cum rasura vel canella vsq̄ ad ferrum: & spondas sestarii: & pro benedictione detur vnus stopellus pro quolibet sestario dictarum rerum. Saluo q̄ prædicta non habeant locū in auena: & aliis rebus, quæ consueuerūt mensurari ad stariū culmū.

M

HAYKOBA ЕЛЕНА ОНУ имени Г.Ф. ЧИЖЕВСКОГО

RVBRICA. DE MENSVRIS.

10 STatutum q̄ loquitur de mensuris & ponderibus bullandis intelligimus & intelligi volumus q̄ exercentes artes seu misteria seu officia emendi vendendi & reuendendi tantum teneantur ipsa pondera & mensuras facere bullari: seu habere bullatas iuxta formam statuti. Et locum habeat ad pendentia & futura.

RVBRICA DE VENDENTIBVS SABVLVM.

11 VEndentes sabulum & eredam teneantur mensurare culmum ad sestarium comunis ad quod venditur frumentum: & portare saccos capaces vnius sestarii culmi in pœna viginti soldorum.

RVBRICA. DE FORNASARIIS.

12 HAbeant & vendant fornasarii ciuitatis & episcopatus Plac. cuppos quadrellos & tauellas secundum modum consuetum: & teneāt separatī cuppos q̄drellos & tauellas cottas a biscottis: & biscottas nō vēdāt pro cottis: & qui cōtra p̄dicta fecerint puniātur in .x. sold. pro q̄libet vice.

RVBRICA. DE REVENDITORIBVS CVPPORVM.

13 NVlli liceat reuendere nec emere causa reuendendi cuppos quadrellos vel taueilas nouas: in pœna .x. libr. quam si secus fecerit incurrat ipso facto & possit a quolibet accusari: cuius pœne medietas sit accusatoris & intelligatur reuendere si ipsos tenuerit alibi quam ad fornaces.

RVBR. DE CAPIENTIBVS PERDICEM.

14 STatutum est antiquum q̄ nullus capiat perdicem leporem vel fasanos per niuem vel ad tradimentum a duodecim milliariis citra versus ciuitatem in pœna .lx. sold. Cuius pœnæ medietas sit accusatoris. Et potestas teneatur hoc facere cridari bis in suo regimine.

RVBRICA DE REBVS PROHIBITIS EXTRAHI CIVITATEM VEL EPISCOPATVM.

15 STatutum est q̄ galla non possit extrahi vel exportari facere extra ciuitatem & districtum Placentiæ sine bulleta comunis Placentiæ in pœna decem librarum: & in amissione ipsius galle & quilibet possit accusare habeat medietatem pœne.

RVBRICA DE EODEM.

Vbicun

16 VBicunq̄ prohibetur per statuta aliquid extra ciuitatem vel districtum Pla. extrahi vel exportari sub certa pœna: volumus q̄ quilibet accusare possit: hēat medietatē pœnę: & rei amisse nisi statuto aliter.

RVBRICA DE EODEM.

17 NVlli liceat ducere seu duci facere vel vehi extra districtū Plac. victualia videlicet blada: legumina: vinum: carnes mortuas: boues: porcos: oues: capras: seu alia animalia: caseū nostranum: in pœna .xxv. libra. & amissionis rerū prædictarum prohibitarum: & animalium: & carrorū portantium seu ducentium ipsas res & quilibet possit accusare: quarū rerū & pœnarum medietas sit accusatoris: & alia medietas sit comunis. Saluo q̄ si prædictæ res ducerentur ex alieno districtu ad ciuitatem Plac. possint gabellis ac doanis solutis extrahi de ciuitate Plac. & districtu cum licentia & bulleta.

RVBRICA DE EODEM.

18 NVllus ducat vel exportari faciat extra districtum Pla. a songiam ligna carnes boues pennas ramum vetus vel ramum laboratum: filum seu capitia pelles pilosas excoriatas in ciuitate Plac. vel districtu. sub pœna .lx. soldorum & amissionis rerum.

RVBRICA DE EODEM.

19 STatutum est q̄ q ducet vel duci faciat extra districtū Pla. res prohibitas condemnetur in .x. libris Placen. & amissione rerum prohibitarum: & possit per quemlibet accusari: cuius pœnæ medietas sit accusantis: nec possit dari licentia per potestarem vel eius familiam vel alium officialem comunis Plac. de ipsis rebus vt prædicitur extrahēdis nisi hoc procederet a cōsilio generali: & nihilominus potestas: & quilibet alius officialis qui cōtrafecerit puniatur in .xxv. libris: saluo q̄ si in ipsis rebus prohibitis alię pęnę sunt impositæ p statuta cōis Pla. ipsæ pœnę in casibus expressis vendicent sibi locū.

RVBR. DE MVLINARIIS ET FANTICELLIS.

20 QVilibet mulinarius faricellus seu granarolus teneatur ire ad domū cuiuslibet requirentis pro accipiendo blada ad macinandū: & ea deferre ad mollendinum & macinare & facere & reddere bonam rōnem & mensuram de farina secundum q̄ bladū fuerit sibi datum siue ad pondus siue ad mensuram. Quod si malā redderet rationē vel mensuram cōdemnetur q̄libet vice in .x. sold. & teneatur emendare domino bladi dānū de quibus credatur domino vel fanticelle vel illi qui tradiderit granū ad macinādū simplici verbo eorū vel alicuius eorū sine alio iuramēto eadē pœna puniatur si requisitus fuerit recusauerit portare bladū ad molendinum cā macinandi.

RVBRICA DE EODEM.

21 NVllus molinarius teneat vel habeat in molendinis vel domibus vel habitationibus ſtaderias pondera ſtarium minam vel quartarium in pœna .xx. ſoldorum Plac. & poſſit accuſari a quolibet, & accuſator habeat medietatem.

RVBRICA DE EODEM.

22 POteſtas ſeu iudex victualium teneatur iurari facere mulinarios granarolos ꝙ poſtꝙ molas molendini pichauerint antequam macinent de alicuius grano de ſuo purgabunt & prꝙparabũt bene molas pichatas. Alioquin dictus poteſtas ſeu iudex auferre teneatur a quolibet contrafaciente, v. ſold. pro qualibet vice.

RVBRICA DE MOLINARIIS.

23 NVllus mulinarius audeat vel præſumat tenere granum vel farinam vltra quintam diem poſtquam dictum bladum ad molendinũ portauerit cauſa macinandi & ſoluat pro modio, v. ſoldos pro qualibet vice: niſi iuſto impedimento remanſerit.

RVBRICA DE EODEM.

24 QVilibet molinarius ciuitatis Pla. & ſuburbiorũ hẽns molendinũ in ipſa ciuitate vel ſuburbiis teneatur & debeat hẽre in capite ſuperiori canaliũ dcĩ molẽdini vnũ raſtellũ lignaĩs qui protẽdat ab vna ripa vſqꝙ ad aliam propter periculum perſonarum: & propter multa alia pericula. In pœna. xxv. ſoldor. Plac. pro quolibet molinario.

RVBR. DE REFICIENTIBVS CARRVM FOENI.

NVllus reficiat carrum fœni aliquem venalem in pœna. x. ſol. cuius medietas ſit accuſatoris.

RVBRICA DE BARBERIIS.

25 QVilibet barberius teneatur portare bacinum ad domum cuiuſlibet pro radere non obſtantibus aliquibus ſtatutis ſeu præceptis factis vel fiendis per ipſos barberios ſeu conſules barberiorum: In pœna. v. ſoldorum cuilibet barberio pro qualibet vice qua duxerit contrafaciendum.

RVBRICA DE VILLIS.

26 STatuimus & ordinamus ꝙ poteſtas ſeu iudex ad victualia deputatus teneatur infra menſem ab introitu ſui regiminis compellere: & coram ſe facere venire conſules villarum Plac. cum duobus vicinis Roncharoli cum quattuor vicinis ſanctĩ Nazarii cũ duobus molzia Boſeti zegniani curte ma

curtę maioris florenzolæ cum quattuor vicinis: Senicerui cum duobus vicinis: caſtri noui de ſeno cum duobus vicinis caſali albini vigolleni vallis tarii caſtri arquati cum quattuor vicinis & bardi mõtepiogii caſtri ſancti Ioannis cũ quattuor vicinis: montis donici, pontis arbarolle cũ duobus vicinis. Ripę carmiani: fontanę prędoſę: vicibaroni: mõtis albi vicimarini: ziliani: fermati: mõtiſellarum verſus Papiam ſuprariuo: Burginoui: corani: nibiani: raminate de ruino Troiæ ſancti Ĩnti: calendaſchi: cotrenie: rottofredi: fermati: guardamilii & fombii: mezani cauerzaghi: trauani pelli: & abeis & quolibet eorum locorum exigere & facere prꝙſtare idoneã ſecuritatem de prohibẽdo toto poſſe: ꝙ victualia & res prohibite non extrahantur vel exportentur extra diſtrictum Pla. & ꝙ denunciabunt infra tertiam diem omnes exportantes & res exportatas in pœna arbitrio poteſtatis. Saluo ꝙ ad prædicta non compellãtur ille villæ ſeu loca ex prædictis quę ſunt inhabitate quã diu fuerint inhabitate.

R. DE LICENTIA CONDVCENDI VINVM.

28 POteſtas vel iudex victualiũ poſſit & debeat cuilibet ciui ſeu diſtrictuali ciuitatis & epiſcopatus Placen. licentiam concedere vinum conducẽdi ad villas poſitas de ſubtus ſtratam pro ſuo victu vel cauſa vendendi ad minutum cum pœnitus careant vino præſtita prius idonea ſecuritate: ꝙ dictum vinum taliter conceſſum non trahent nec trahere intendunt extra ciuitatem & diſtrictum Placen. & etiam de hoc præſtito ſacramẽto. Et idem ſeruetur in aliis ciuibus & diſtrictualibus ciuitatis & epiſcopatus Placen. ſtantibus in villis a ſtrata romea ſupra ſeruata dicta forma ſtatuti.

RVBRICA DE EODEM.

29 QVicunꝙ duxerit beſtias de diſtrictu alieno ad vẽdẽdũ in ciuitate Pl. & eas non vendiderit eas poſſit ducere & reducere ad domũ eius ſeu villam & locum vbi hĩtat impune ſine moleſtia aliqua vel bolleta.

RVBRICA DE EODEM.

30 LIceat omnibus pergomaſchis & aliis perſonis vndecunꝙ ſint qui venerint in epiſcopatu Placen. cauſa paſculandi beſtias & reſidentiam habẽdi ſine aliquo impedimento finito paſcuo cum beſtiis exire de ipſo epiſcopatu libere & ire vbicunꝙ voluerint habita licentia & bulleta & gabellam debitam perſoluendo.

R. DE BLADO EMENDO ET VENDENDO.

31 SIquis merchator vel aliqua alia perſona duxerit vel duci fecerit ad ciuitatem Placen. aliquas beſtias cuiuſcunꝙ conditionis exiſtant quæ non ſint de ciuitate vel diſtrictu Plac. poſſint & debeant ipſas ducere extra ciuitatem Plac. & diſtrictum cum licẽtia & bulleta ſoluendo gabellam & doanam debitam: ſeu pedagia gabellatoribus.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

RVBRICA DE EODEM.

32 QVicunq; volens ducere bladum vel legumina in ciuitate Plac. de alieno districtu possit prædicta libere ducere: & impune non obstantibus aliquibus reꝑsaliis gabellis seu datiis a quibus oibus sit absolutus. Et ꝑdicta vendere teneat: & possit qñcunq; voluerit in locis consuetis.

RVBRICA DE EODEM.

33 NVlli liceat emere bladum in ciuitate Placen. vel episcopatu causa reuendendi in pœna centum soldorum: & amittat bladum & quilibet possit accusare habeat medietatem banni.

RVBRICA DE EODEM.

34 POtestas seu iudex victualiũ possit inqrere & procedere contra eos qui sunt infamati: & qui dicũtur reuenditores bladorum: & qui dicuntur ducere bladũ seu victualia extra districtum Plac. contra formã statutorum comunis Plac. & ipsos punire & condemnare secundum formam statutorum comunis Plac. summarie & de plano sine strepitu & figura iudicii.

RVBRICA DE NON DEBENTIBVS EXCORIARE BESTIAS IN CIVITATE.

35 NVllus possit vel debeat excoriare vel oxcoriari facere aliquem equũ vel equã asinũ vel asinã vel aliquas alias bestias vel proicere eas í ciuitate seu fossatis nouis vel prope ipsa fossata per vnã balistratam in pœna. xx. soldorum pro qualibet vice: & quilibet possit esse accusator & habeat medietatem banni & teneatur priuatus.

RVBRICA DE CALDERARIIS.

36 LIceat cuilibet & cuicunq; alii personæ ire ad mercata tam ciuitatis q̃ districtus Pla. quotiensc unq; & quandocunq; voluerit cum opere suo & vtensilibus de ramo & ea vẽdere cuilibet volenti emere in eis mercatis impune. Et q; omnia vasa magna & parua & vascella & opera rami fiant de ramo cum osellis & aliis necessariis: excepto manicho qui possit esse de ferro põderis conuenientis vasello. Et q; signetur in manicho quanti ponderis sit ipse manichus: & hoc sub pœna. xx. soldorũ pro quolibet vase seu operet: & teneatur potestas seu iudex victualium inquirere & circare singulis mensibus si in prædictis fuerit contrafactum. Et hæc omnia fiant non obstante aliquo statuto ferrariorum seu calderiorum vel alio prædictis contrario.

RVBRICA DE REVENDITORIBVS.

37 NEmo ex reuenditoribus vadat vel mittat obuiam alicui deferenti aliquas res comestibiles causa vẽdendi nec ab eis per se vel alium emat tali modo nec etiã ipsis reuenditoribus liceat in diebus mercati aliquid emere de prędictis in ipso merchato vel alibi in ciuitate vel suburbiis ante nonam nec ad domum ipsorum reuenditorum aliquid de prædictis facere portari ab ipsis venditoribus in pœna. xx. soldorum & amitendi res emptas. Et quilibet possit accusare & habeat medietatem banni & ipsarum rerum: & credet hoc statutũ singulis mẽsibus í platea maioris ecclesię: & í platea burgi.

RVBRICA DE CANDELIS DE SEPO.

38 OMnes vendentes cãdelas de sepo teneantur ipsas facere de bono sepo sine assongia vel grassa porci bonas & legales ad sufficientiã. Ita q; hẽant stopinũ de bãbasio nouo & nõ possint accipere vltra. x. denarios pro libra in pœna & banno. v. soldorum pro qualibet libra & amittendi candelas. Et quilibet possit accusare & habeat medietatem banni. Et potestas seu iudex victualium faciat hoc statutum obseruari in pœna & banno. xxv. librarum quam pœnam incurrat ipso facto si secus duxerit faciendum.

RVBRICA DE EODEM.

39 TEneãtur candelarii & facientes seu vendentes candelas de sepo continue tenere, & habere ante stationem vel domos eorum ex ipsis candelis videlicet decem libras pro sexta q; a singulis videri possint & in domo. xv. libras. Et si contrafecerint & reperte nõ fuerint in domo sua vel statione: condẽnentur pro qualibet vice in soldis. xx. Pla. & in amissione candelarũ.

RVBRICA DE PARATICIS.

40 NVllus paraticus fiat de nouo: quod si secus factum fuerit non valeat ipso iure. Et hoc non habeat locum in laborantibus seu operantibus lanam seu lanificium.

RVBRICA DE NVNDINIS.

41 NVndinę fiant singulis annis in principio mensis octobris in campis feriæ: & potestas teneatur per vnum mẽsem ante tempus ipsarum nundinarum cõsilium generale facere de modo, & forma faciendi ipsas nundinas. Et secundum q; ipsi consilio placuerit procedatur.

RVBRICA DE VICTVALIIS CONDVCENDIS TEMPORE NVNDINARVM.

42 QVilibet possit libere & impune portare & portari facere: & conducere victualia cuiuscunq; conditionis sint ad quemlibet exercitum q; fiet in districtu vel extra districtũ Plac. per cõe Plac. absq; solutione

alicuius gabelle seu datii: vt in ipso exercitu maior abūdātia victualiū hēatur.

RVBRICA DE FORNARIIS.

43 FOrnarii Placentiæ non possint pro coctura cuiuslibet starii panis vltra quinq; denarios accipere.

RVBRICA DE EODEM.

44 STatutum est antiquum ad refrenandum fraudes quę quotidie comittuntur per fornarios circa officium eorum seu ministerium q; quilibet fornarius ciuitatis Placē. & districtus teneatur & debeat facere panem uenalem bene coctum bene sasonatum ad pensam quæ assignabitur eis per dominum potestatem seu officialem deputatum; & si quis repertus fuerit tenere panem venalem minus ponderis vnius quarterii propterea nō condemnetur. Et si minorem vnius quarterii supra vsq; in mediā onziam soluat pro banno.xii.denarios pro quolibet pane de minori dimidia onzia vsq; in vnam onziam duos soldos pro quolibet pane. Et de minore duabus onziis: & ab inde supra soluat pro banno quinq; soldos pro quolibet pane. Et prædicta locum habeant etiam in pane de tessera & in pane qui est in pasta super assidibus; in quibus casibus etiam amittant dictum panem. Saluo q; prædicta non habeant locum; nec possint condemnari si in vna cocta panis quæ est triū stariorum non inueniuntur vltra octo panes in dictis ponderibus defectiui nisi defectus esset pro quolibet pane vltra vnam vnziam.

RVBRICA DE EODEM.

45 QVilibet furnarius teneatur & debeat facere panē venalem: vt dēm est bene sasonatum & buratatū & bene coctū in laude iudicis seu officialis ad hoc deputati sub pœna.iii.sold.Placen.pro qualibet cocta & amissionis panis cocti tantum. Et hoc habeat locum; si dicti panes male cocti sint vltra octo; pro qualibet cocta. Alioquin minime condemnentur.

RVBRICA DE EODEM.

46 TEneatur quilibet furnarius ciuitatis & districtus Placentiæ facere & coquere panem venalem de frumento prout ei præceptum fuerit seu præconizatum. Et qui contrafecerit soluat pro banno decem soldos Placentiæ pro qualibet vice. Et nihilominus dictum panem facere & coquere teneatur nulla defensione obstante.

RVBRICA DE EODEM.

47 QVilibet fornarius & fornaria teneatur ad reqsitionē officialis ad hoc deputati ostendere & manifestare totum panem venalem quem habet in domo vel extra domum; & si quis vel si qui repertus fuerit habere

habere in domo sua vel alibi panem venalem vltra quem manifestauerit officiali condemnetur qualibet vice in.x.sold.Plac.& in amissione ipsius panis.

RVBRICA. DE EODEM.

48 APprobamus & cōfirmamus statutaī frascripta super fornariis ḡdicta quorum tenor talis est. In nomine domini amen, anno ab incarnatione eiusdem millesimo ducentesimo sexagesimo secundo: indictione prima. Dominus manfredus confanonerius potestas Plac. volens prouidere publice vtilitati quantitate pastæ siue masse gramolate; quę de vno stario frumenti fieri potest & extimat. pōderis panis frumenti venalis: quæ fieri pōt ex illa massa inuestigare diligenter super quo efficiendo virum prouidum: & discretum dnū Ottonē de villano iudicē & assessorē suum. Et sex idoneos & discretos viros: & vnū consulem de quolibet paratico constituit atq; proposuit qui mādatū & volūtatē ipsius potestatis fideliter exequētes & formā capituli intuētes in quo continetur q; circa panis faciēda erāt facta ipsa circa secundū formā ipsius capituli primo & secūdo factis cōsideratione & rōne diminutionis siue calli: quod fit de pasta cruda ad panē coctum: & lucri etiam quod furnarii dicunt se habere debere quod est duorum denariorum & dimid. pro quolibet stario. Inuenerunt q; starius frumenti est & esse debet in pasta bene gramolata ponderis.lxxviii. librarum & dimidie. Item inuenerunt q; pasta cruda diminuitur siue calat in coctione septimum pondus.

Primo si sestarius frumenti valuerit .xxxvi. denar. impī. debet esse minuta panis in pasta ponderis.xxvi.vnziarum &.iiii.denar.pensi: quorum denar.pē si.xxiiii.faciunt vnam vnziam. Et coctus esse debet deducto sex & dimidio. xxii.vnz.&.iii.denar.& dimidio de pensо.

Item si sestarius frumenti valuerit .xxxvii. den. debet esse minuta panis in pasta ponderis.xxv.vnziarum & uouem denar.de pensо: & coctus.xxi.vnz. &.xiii.denar.

Item si sestarius frumenti valuerit den.xxxviii. debet esse minuta panis in pasta ponderis vigintiquattuor vnz.& denar.xix. & coctus .xxi. vnz. minus medio denar.

Item si sestarius frumenti valuerit.xxxix.denar. debet esse minuta panis in pasta ponderis .xxiiii. onz.& quatuor denar.minus vna tertia: & coctus.xx. onz.x.den.& dimid.

Item si sestarius frumenti valuerit.xl.den. debet esse minuta panis in pasta ponderis.xxiii.onz.xiii.den.& quinta: & coctus. xx. onz. minus vno denar. & quarto.

Item si sestarius frumenti valuerit.xli.denar. debet esse minuta panis in pasta ponderis vigintiduarum vnz. vigintitres denarii & duo quinti pensi: & coct.xix.& xi.denar.

Item si sestarius frumenti valuerit.xlii. denar.debet esse minuta panis in pasta ponderis vigintiduarum vnciarum.decem.denar.minus tercia: & coctus xviii.vnz.

Item si sestarius frumenti valuerit.xliii.den.debet esse minuta panis in pasta ponderis xxi.vnz.xxii.denar.minus quarta: & coctus xviii.vnz. xxi. den.

HAYKOBA BIBLIOTEKA ОНУ имени И. МЕЧНИКОВА

minus quarta.

Item si sestarius frumenti valuerit.xliiii.den.debet esse minuta panis in pa/sta ponderis xxi.vnz.& denar.x.minus quinta:& coctus.xviii.vnz.& tres de nar. minus quinta.

Item si sestarius frumenti valuerit.xlv.denar.debet esse minuta panis in pa/sta ponderis.xx.vnz.& xxii.denar.& tertia:& coctus.xvii.vnz.& xvii. dena.

Item si sestarius frumenti valuerit xlvi.den.debet esse minuta panis in pa/sta ponderis xx.vnz.xi. denar.& medii:& coctus xvii.vnz.& viii.denar.

Item si sestarius frumenti valuerit.xlvii. den.debet esse minuta panis in pa sta ponderis xx.vnz.i.den.& coctus xvii.vnz.minus vno den.

Item si sestarius frumenti valuerit.xlviii.den.debet esse minuta panis in pa sta ponderis xix.vnz.xv.denar.& coctus.xvi.vnz.& xiiii.& medio.

Item si sestarius frumenti valuerit xlix. den. debet esse minuta panis in pa/sta ponderis xix.vnz.& v.den.& coctus xvi.vnz.& den.vi.

Item si sestarius frumenti valuerit.l.den.debet esse minuta panis in pasta ponderis vnz.xviii.& xx.den.& coctus xv.vnz.& xxii.den.

Item si sestarius frumenti valuerit.li. den. debet esse minuta panis in pasta ponderis vnz.xviii.x.den.& coctus vnz.xv.& den.xiiii.

Item si sestarius frumenti valuerit.lii.den.debet esse minuta panis in pasta ponderis xviii.vnz.iii.den.minus quarta:& coctus xv.vnz.x.den.

Item si sestarius frumenti valuerit.liii.denar.debet esse minuta panis in pa/sta ponderis decem & septem vnciarum xix.denar.& medi. & coctus quin de/cim & vnus denarius.

Item si sestarius frumenti valuerit quinquaginta & quatuor denar. debet esse minuta panis in pasta ponderis.xvii. vnciarum & ix.denar. & med. & co/ctus vnz.xiiii.& xvii. denar.

Item si sestarius frumenti valuerit.lv.den.debet esse minuta panis in pasta ponderis xvii.onz.& iii. denar.& coctus xiiii.& med.

Item si sestarius frumenti valuerit.lvi.den.debet esse minuta panis in pasta ponderis.xvi.onz.xx.den.minus tertia & coctus.xiiii.onz.& denar.vi.

Item si sestarius frumenti valuerit.lvii.den.debet esse minuta panis in pa/sta ponderis.xv.onz.xiiii.denar.minus tertia & coctus xiiii.onz.

Item si sestarius frumenti valuerit. lviii. denar. debet esse minuta panis in pasta ponderis.xv.onz.iii.den.& med.& coctus.xiii.onz.& xvi.denar.

Item si sestarius frumenti valuerit.lix.denar.debet esset minuta panis in pa sta ponderis.xiiii.onz.& xxiii.denar.& vna quinta:& coctus xii.&med.

Item si sestarius frumenti valuerit sexaginta denar. debet esse minuta pa/nis in pasta ponderis quatuordecim onz.& denar.nouem minus quinta,& co ctus tredecim onz.

Item approbamus statuta infrascripta tenoris infrascripti.

Item reperitur ꝙ panis rosetus qui dicitur integratus debet esse de pane al/bo bene gramolato vt fornarii dixerunt.

Item repertum est per prædictos fornarios: ꝙ panis factus de sedatio de/bet esse maior quam panis integratus quatuor onziarum.

Itē reperitur ꝙ fornarii possint & debeāt dare.xlix.panes de tesera pro quo libet sestario: quorū quilibet debet esse in pasta bene gramolata pōderis.xviii onz.&

onz.& coctus debet esse ponderis.xv.& medminus vno denario pensi.

Item statuit & decreuit ꝙ quilibet fornarius proprio sigillo in quo sit no/men & pronomen ipsius fornarii signet & sigillet singulos panes venales: ita ꝙ quilibet panis cuiuslibet fornarii possit cognosci a quo factus fuerit. Et q cōtrafecerit soluat comuni pro banno sold. v. & nihilominus sigillet p̄dicta.

Item statutum ē ꝙ ptās teneatur concedere & concedat fornariis Placē. & districtus illum callum ꝙ fornarii habebant & soliti erāt habere pro callo an te potestariam seu regimen domini manfredi cōfanonerii.s. sexta & dimidia.

Item statutum est ꝙ rectores siue potestas teneatur facere fieri circam de blaua seu frumento secundum modum consuetum:& secūdum ꝙ iurauerint dictam blauam exire det & dare debeat pēsum ipsis fornariis secundum ꝙ in statutis comunis continetur.

Et hoc infra duos menses ab introitu sui regimini si ei per dictos fornar. fuerit requisitum.

RVBR. DE POENA AFFAITANTIVM VINVM IN PLATEA MAIORIS ECCLESIAE.

49 NVllus possit vel debeat affaitare vinum aliquod vel facere affaitari: in platea maioris ecclesiæ seu in aliquo loco publico ciuitatis Pla. in quo ducatur causa vendendi aliquo modo in pœna amissionis vini illius cuius fuerit vinum ipsum. Et quilibet possit accusare:& habeat medieta tem banni & vini. Quod statutum teneatur potestas qualibet estate semel in mense in platea maioris ecclesiæ publice facere cridari in die merchati vini.

RVBRICA DE INQVISITIONE FIENDA CONTRA HABENTES BESTIAS PRO CASEO CONSIGNANDO.

50 POtestas seu iudex victualiū possit & teneatur post.xv. dies ab introi/tu sui regiminis inquirere contra quālibet personam diffamatā: quæ faceret caneuam de caseo & carnibus porchorū sallatis: & ab ea acci/pere bonam satisdationem de non faciendo dictam caneuam: & si inuenerit aliquem caneuam facientem de prædictis debeat eum punire in decem libris: & amissione rerum & intelligatur quilibet ex prædictis diffamatus caneuam facare in cuius domo vel alibi ad eius postulationem reperiatur habere vltra quinq centenaria casei:& vltra.x.centenaria carnium salatarum.

RVBRICA DE CASEO ET C.

51 AD hoc vt copia casei i ciuitate Pla.hēatur.statuimus ꝙ ptās seu iudex ad hoc deputatus faciat diligenter inq̄sitionē oi anno:& maxime de mēse martii de oibus & singulis tā ciuibus q̄ forēnibus vel districtua libus vndecūq; sint hntibus seu tenētibus in ciuitate Pla.vel districtu oues ab vno trecentenario supra:& vacchas a.v.vacchis supra: q̄ oues & vacche sint a lactę ex quarū lactę fit caseus: q̄ inquisitio fiat hoc modo videlicet ꝙ iudex p

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ФРАНКА

ſonaliter occulta fide inquirat & videat omnes prædictos habentes & tenentes dictas beſtias in ciuitate Plac. vel infra confinia omni modo quo melius & diligẽtius fieri poterit: & ꝙ mittat per conſules oĩum villarũ & locorũ diſtrictus Plac. vbi dictæ beſtiæ ſunt vel eſſe ſeu paſculari conſueuerunt cum aliquibus ex vicinis ipſarum villarum & locorum prout de ipſis vicinis videbitur inſpecta qualitate locorũ. Et ab eis inquirat per ſacramẽtũ ſub pẽna .xxv. libr. & pluriũ prout ſibi videbitur de oĩbus hẽntibus ipſas beſtias & q̃ritate & numero ipſorum: & faciat ſcribi in actis per notarium nĩa habentiũ & tenẽtium ipſas beſtias & numerum & q̃ritatẽ ipſarũ beſtiarũ & loca vbi ſunt ſeu cuſtodiũtur & tenẽtur qbus factis reqrat & reqri faciat oẽs tã ciues q̃ diſtrictuales q̃ alios extraneos vndecunq; ſint hẽntes dictas beſtias a dcõ numero ſupra ꝙ cõpareant pſonaliter corã eo: & ipſos cogat oĩbus remediis iuris p ſcaꝝ ſub certa pœna prout ſibi videbitur manifeſtare oẽs beſtias & numerũ ipſaꝝ: & loca vbi tenentur & cuſtodiũtur dictæ beſtiæ: & nihiloſius cogat quẽlibet prẽ dictorũ præſtare idoneã ſecuritatẽ de cõducẽdis & cõſignãdis Plac. corã ipſo totũ caſeũ eis impoſitũ vel imponẽdũ iuxta numerũ ipſarũ beſtiarũ ſecundũ taxationẽ infraſcriptã: quæ conſignatio ſic fiat videlicet ꝙ qlibet ipſum caſeũ duci vel vehi faciat in plateã cõis Plac. tpibus & quantitatibus infra ordinatis & taxatis & eũ prẽſentet corã iudice. Et ipſum caſeũ faciat ſcribi dictus iudex vel officialis ſecundum ꝙ conſignabitur & ſcribatur nomen conſignantis: & dies & quantitates caſei conſignati & tunc iudex interroget conſignantem ſi vult illum caſeum incontinenti vendere vel in domo aliqua gubernare & ſi dixerit velle vendere vendat cui vult ſeruato modo infraſcripto: & ſi dicat ſe velle gubernare in aliqua domo ſcribatur domus: & ille apud quem dictus caſeus gubernatur & ipſius caſei qualitas & q̃tas. Hoc videlicet obſeruãdo ꝙ dictus caſeus conſignatus: ſiue ſit gubernatus ſiue non vt prẽdicitur non vendatur alicui ſine conſenſu & licentia iudicis & officialis ad hoc deputati: & ꝙ ſcribatur in actis ipſius iudicis in vno libro ad hoc ſpetialiter deputato: nomẽ emptoris & venditoris & dies venditionis: & quantitas caſei venditi. Qui iudex poſſit & debeat de ipſo conſignato caſeo: & gubernato facere pſentari: iuxta q̃ritem quæ ſibi videbitur & publi. vendi in platea cõis ad hoc vt eo indigentes emere poſſint abſq; aliqua difficultate. Statuentes etiam ꝙ nullus ciuis vel diſtrictualis Pacẽ. audeat vel præſumat aliquem qui non ſit de ciuitate Placentiꝫ vel diſtrictu ex prædictis habentibus ſeu cuſtodientibus ipſas beſtias in domo vel caſſina ſeu albergare receptare vel tenere vltra .v. dies niſi ꝙ videat ꝙ ipſe habeat bulletam: ſicut ipſe dedit ſecuritatem prædictam de dicto caſeo conſignando. In pœna .xxv. librarum cuilibet contra prædicta tenẽti & receptanti: & vt prædicta fiant abſq; fraude: volumus ꝙ de prædictis cõſignatione & numero beſtiarum: & nominibus habentium vel tenentium ipſas beſtias & impoſitione caſei prælibati fiant duo libri: quorũ vnus ſtet pœnes camerarium comunis Placen. prædicta omnia & ſingula teneatur poteſtas: & quilibet iudex ad hoc deputatus præciſe attendere & obſeruare in pœna & ſub pẽna .c. librar. ptãti & iudici .xxv. libr. Pla. qualibet vice q̃ incurrãt ipſo facto ſi prædicta per eos & quẽlibet eorũ non fuerint obſeruata. Et inſuper cridetur omni anno per ciuitatem & merchata diſtrictus Placẽ. ꝙ omnes prædicti habentes dictas beſtias compareant coram dicto officiali ad manifeſtandum

ſtandũ dictas beſtias & loca vbi tenentur: & ad dandum dictam ſecuritatẽ: & ꝙ nullus debeat eos albergare niſi prædicta ſecuritas detur vt ſuperius continetur. Eo addito ꝙ dicti conſules & vicini nihil teneãtur ſoluere notario pro dicta inquiſitione vel dictis eorũ: & qui notarii nõ poſſint accipere pro dicta ſecuritate & bulleta: quam facient de ſecuritate prædicta vltra ſex denarios pro qualibet ſecuritate ſimul cum bulleta: quæ taxatio ſecundum quã dictus caſeus debet vt prædicitur conſignari ſit hoc modo videlicet ꝙ ex quolibet trecentenario ouium de lactẽ: & ex quarum lactẽ fit caſeus: teneatur quilibet habẽs dictas oues cõſignare & præſentare coram iudice victualium in platea comunis Plac. vnum centenarium boni & ſani caſei quolibet menſe videlicet de menſe aprilis madii & iunii: de mẽſe vero iulii medium cẽtenariũ pro quolibet trecẽtenario. Et prędictum ordinem volumus obſeruari in quolibet habente vacchas de lactẽ qui teneatur pro quibuſlibet ſex vacchis de lactẽ cõſignare dictis menſibus tantũ caſeum quantũ diximus in quolibet trecentenario ouiũ: Quę ſex vacche pro vno trecentenario ouiũ in hoc caſu reputamus.

Et prædicta obſeruentur quamdiu in dictis menſibus dictæ oues & vacche fecerint in ciuitate Plac. vel epiſcopatu. Quam conſignationem prædicti facere teneantur prædictis ſingulis menſibus in pœna .x. librarum Placentiæ qualibet vice qua contrafactum fuerit: & ad prædicta nihilominus prædicti omnes teneantur.

RVBRICA DE SALE.

52 ELligatur vnus iudex forenſis omni anno qui ſit ſuper gabella ſalis per comune Plac. cum ſalario & familia competenti prout videbitur conſilio generali & cuius officium duret tantum per vnum. Et qui iuret in prẽſentia poteſtatis ſuum officium exercere legaliter & obſeruare ſtatuta & prouiſiones facta & fiẽda circa gabellam ſalis: & qui finito officio: teneatur ſtare per octo dies ad ſindicatum: cuius ſindicatores eligantur in conſilio generali: & ſint tres quoꝝ vnus ſit iudex: & alius notarius & alius laicus: & q̃ iudex moretur per ſe in vna domo ſibi per comune aſſignanda.

RVBRICA DE EODEM.

53 QVotiens fiet ſal in ſalſo per comune Plac. eligantur tres maſſarii boni viri ciues Placẽtini ſciẽtes legere & ſcribere per ipſum comune: quorum officium duret per annum tantum cum ſalario competenti eis & cuilibet eorũ per cõe Plac. ſtatuendo qui iurent & ẽt ſatiſdent de eorum officio fideliter exercendo. Quorum vnus ſtet in ſalſo continue ad faciendum fieri ſalem: & alia neceſſaria circa ipſum ſalem, & circa prædicta faciat expen. de denariis quos recipiet de ſale de ſalſo: qui ibi vendetur in villis & locis ſecũdum ordinationem comunis Plac. vel de prẽtia quæ ad hoc deputabitur per ipſum comune: in quibus rebus fiendis dictus maſſarius procedat & faciat de conſilio & conſenſu iudicis ſalis: & aliorum ſapientum ad hoc electorum per comune Plac. de quibus infra fit mentio: & alii duo maſſarii ſtent in ciuitate Plac. ad gabellam ſalis: qui recipiant ſalem: qui mittetur a loco ſalſi, & ipſum

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

ſalem vendant in ipſa gabella: & in pecunia inde recipiant & ſcribant per ordinem introitum & exitum dicti ſalis: in qua gabella ſalis comunis Placen. ſit & eſſe debeat vnus diſchus magnus orlatus: in quo quolibet die ponatur ſal ex ſale gabellę vſq; in quantitatem quæ videbitur ipſis maſſariis ſeu illis ſapientibus qui pro temporibus erunt ſuper gabella ſalis per menſuratores ſalis & hoc ſcribatur quolibet die per notar. qui ibi fuerit per comune Plac. in vno libro ad hoc ſpetialiter deputato: & etiã in alio libro pro ſe ſcribatur per ipſos maſſarios ſeu per ſapientes prędictos: & poſtmodũ ex ſale exiſtente ſuper iſo diſco detur & vendatur cuilibet emere volenti ad groſſum ad minutum: & ſcribatur per ipſos maſſarios ſingulis diebus pecunia quæ recipiet ex vẽditione dicti ſalis: & vt ſciatur ratio: ſal exiſtens ſuper ipſo diſco nõ ponatur ſal ibi: nec vendatur: donec venditum fuerit ſal poſitum in dicto diſco. Et ſit etiam in ipſa gabella vnus ſcrineus ſiue capſa: firmus & bene munitus cũ tribus bonis clauaturis: vna quarum clauium ſtet penes camerarium comunis Placen. alia penes iudicem ſalis: & alia penes dictos maſſarios: in quo ſchrineo vel capſa ſit deſuper vna feſſura per quã in dicto ſchrineo vel capſa poſſent poni omnes denarii: qui percipientur ex dicto ſale. Inſuper elligantur per comune Plac. tres boni viri qui ſciãt ſcribere & legere: qui ſint cum ipſo iudice & maſſariis prælibatis ad conſulendum & ãd dãdum auxilium & fauorem in oĩbus quæ fuerint fienda pro bono cõis circa ipſum ſalem tam in ciuitate Pla. ẽ in loco ſalſi. Et qui teneantur vnaa cum dicto iudice: quibuſlibet duobus mẽſibus ad minus ire ad locum ſalſi expen. cõis: ad videndum ſalinas: domos putheos: & quid agitur per maſſarium exiſtentem in ſalſo: & ad videndum examinandum & leuandum rationem maſſarii ſalſi: & ad omnia faciendum & ordinandum circa ſalem quæ fuerint neceſſaria & vtilia: quorum ſapientum officium duret per annum: & quilibet eorum habeat omni mẽſe pro ſuo ſalario .xx. ſoldos a comuni: & dicti ſalarii ſolutionem habeant in gabellis ſalis: dicti vero duo maſſarii Plac. exiſtentes: teneantur quolibet menſe reddere rationem dictis iudici & tribus ſapientibus & camerario comunis Plac. ſimul & coniunctim tam de ſale recepto quam de denariis habitis ſolutis quam etiam de pecunia recepta pro condemnationibus dicti ſalis. Qua ratione redacta pecunia quæ fuerit penes ipſos maſſarios occaſione dicti ſalis tradatur & conſignetur per ipſos maſſarios camerario prędicto. Adiicientes quod maſſarii dicti ſalis non poſſint expendere vel ſoluere aliquod de pecunia habita de dicto ſale: nisi in his: & circa ea: quæ pertinent ad expeditionem dicti ſalis: & eius officii.

RVBRICA DE EODEM.

54 NVllus portet vel portari vel vehi faciat ſalẽ groſſum in ciuitate Pla. vel diſtrictus abſq; licentia comunis Pla. In pęna .xxv. libra. pro qualibet vice: & amittendi ipſum ſalẽ & animalia deferentia ipſũ ſalẽ.

RVBRICA DE EODEM.

55 NEmo præſumat habere vel tenere ſalem groſſum in ciuitate Plac. vel diſtrictu abſq; licentia comunis Plac. in pœna centum ſoldorũ ſi fuerit ſal minus vno ſtopello. Et ſi fuerit plus vno ſtopello vſq; ad vnam

ad vnam minam in pœna decem librarum: & ſi fuerit ab inde ſupra in pœna vigintiquinq; librarum.

RVBRICA DE EODEM.

56 QVicunq; duxerit portauerit ſeu portari vel deferri fecerit ſalem minutum per ciuitatem Plac. vel diſtrictum cauſa vendendi: & repertum fuerit vendere vel vendiſſe ſalem: ſi fuerit minus duobus ſtopellis: condemnetur in ſexaginta ſoldis pro qualibet vice. Et ſi fuerit plus duobus ſtopellis vſq; in vno quartario condemnetur in centum ſoldis. Et ſi fuerit ab inde ſupra in .x. libris. Eodem modo condẽnentur omnes ementes dictũ ſalẽ.

RVBRICA DE EODEM.

57 REceptatores portantium ſalem groſſum vel minutum contra ſtatuta comunis Placen. condemnetur pro qualibet vice quilibet eorum in decem libris.

RVBRICA DE EODEM.

58 SI ſal groſſus vel minutus fuerit venditus contra ſtatuta & ordinamẽta comunis ædicta ſuper ſale in aliqua villa vel loco diſtrictus Placentiæ condemnetur ipſa villa vel locus ſi fuerit acentum focolariis ſupra in in .xxv. libr. Placent. & ſi fuerit a quinquaginta focolariis ſupra vſq; in centũ in decem libris. Et ſi fuerit a .xii. focolariis ſupra vſq; in .l. condemnetur in centum ſoldis: & ſi fuerit a duodecim focolariis infra in .xl. ſoldis ad quam condemnationem teneantur nobiles habitantes in dictis villis. Sed ad ipſos pupilli & viduæ minime teneantur: & prædictæ pœnæ locum habeant ſi vendit. fuerit in ipſis villis vnus ſextarius ſalis & abinde ſupra. Et ſi fuerit vendit. ab vno ſextario ſalis infra condemnetur ſolummodo ad medietatem dictarum pœnarum.

RVBRICA DE EODEM.

59 OMnes mulieres quę fecerint contra ſtatuta ſalis: ſi non ſoluerint condemnationes de eis factas infra ſecundam diem ſuſtigentur per ciuitatem: poſtea dimittantur.

RVBRICA DE EODEM.

60 QVilibet poſſit accuſare facientes contra ſtatuta comunis ędita ſuper ſale: & ſi condemnatur quę ob hoc fient ſi fuerint decem vel abinde infra habeat tertiam partem accuſator. Et ſi fuerit a .x. libris ſupra habeat ſolummodo quartam partem.

RVBRICA DE EODEM.

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени Г. ЛЕЕСНИКОВА

61 POssit iudex ad officiū salis deputatus cogere remediis iuris oēs villas & loca districtus Pla. dare securitatem ciuem Placē. idoneum de acci/piēdo salem iuxta impositionem eis impositam vel imponendam: quę securitas quoliber anno renouare: & possit circa officium suum procedere cō tra facientes contra statuta & ordinamenta cōis edita super sale per accusatio/nem: inquisitionem vel denūciationem summarie: & de plano absq; figura & strepitu iudicii: diebus feriatis & non feriatis. Cui iudici ptās & quilibet offi cialis cōis Pla. teneantur dare auxilium consilium & fauorem: quotiens per eū fuerint requisiti ad dictum suum officium effectualiter exequēdum: & qui iu dex salis possit affidare & absoluere a penis statutorum salis: illos qui accusa/uerint & probauerint legitimę aliquem fecisse contra statuta super sale edita.

RVBRICA DE SALE.

62 IVdex ad officium salis deputatus teneatur obseruare statuta & reforma tiones factas & fiendas per cōe Plac. & maxime occasione salis: in pœna xxv. libr. qua pro qualibet vice qui contradixerit incurrat ipso facto.

RVBRICA DE EODEM.

63 SI aliquis massarius deputaretur per comune Placen. ad vendendum sa/lem in aliquo loco vel villa districtus Placen. pręterquam in loco salis teneatur dictus massarius quolibet mense reddere rationem suę admi/nistrationis massariis gabellæ comunis Placentiæ deputatis.

VIllæ quę non habitantur propter salem non condemnentur sed quā do fuerint habitate imponatur ei sal secundum focolaria quæ habe bunt. Et siquæ condemnationes factæ sint: vel fient de dictis villis eo tempore: quo non erant: vel non fuerant habitate: dictæ condemnationes sint casse & non valeant ipso iure nec executioni valeant demandari.

RVBRICA DE EODEM.

64 TEneatur iudex gabellę salis inquirere & cogere omnes & singulas per sonas in districtu Placentiæ habitantes quæ non accipiunt salem cum villis & locis districtus Plac. & quæ tenentur accipere salem a comuni Placen. præstare idoneos fideiussores de dicto sale accipiendo tam pro se quā pro animalibus suis: secundum q̄ eis impositum est vel imponetur.

RVBRICA DE EODEM.

65 NVllus impediat officium iudicis gabellę salis seu nunciorū eius siue in cercando salē prohibitū siue quouis modo in pœna centū sold. pro qualibet vice qua fuerit probatum aliquem dictum officiū impedire.

RVBRICA DE EODEM.

Habeat

66 HAbeat iudex salis potestatem capiendi in personis & rebus quemli/bet hominem maiorem vigintiquinq; annorum: qui sit de villa vel loco quæ non acceperit salem vel quæ fecerit contra statuta salis.

RVBRICA DE EODEM.

67 IVdex gabelle salis neminem valeat cōdemnare nisi primo data sibi de fensione ad minus octo dierum: quod si secus fecerit condemnatio nō valeat ipso iure.

RVBRICA DE EODEM.

68 NVllus ducens salem ad ciuitatem Plac. postquam sal fuerit in ipsa ci uitate audeat eum descargare vel ponere in aliqua domo ipsius ci/uitatis: nisi in gabella salis vel nisi de licentia cōis Placē. seu officia/lium ad hoc deputatorum in pœna decem librarum. Et qui talem allogiaue rit vel receptauerit in ciuitate Placen. condemnetur in centum soldis.

RVBRICA DE EODEM.

69 CVilibet liceat capere & detinere & in fortia comunis Plac. ducere om/nes ducentes salem contra statuta & prouisiones cōis Placen. Et qui tales ceperit teneatur ipsos præsentare in fortia potestatis & comunis Placen. seu iudicis salis infra tertiam diem in pœna centum soldorum: & nihi lominus ad prædicta teneatur.

RVBRICA DE EODEM.

70 OMnes & singuli potestates & rectores & homines cuiuslibet loci: seu villæ & ipsi loci & villæ teneantur toto posse præstare auxilium & fa/uorem cuilibet volenti capere vel detinere quoslibet ducentes seu ven dentes vel ementes salem in districtu Placentiæ contra statuta & ordinamen ta ipsius comunis edicta super sale in pœna ipsi villæ seu loco centum soldo/rum: & singulari personæ soldos viginti.

RVBRICA DE EODEM.

71 IN libro statutorum antiquorum cōis Placē. edictorum super sale tale statutum & reformatio quam approbamus reperitur: millesimo ducē tesimo septuagesimo quinto: indictione quinta de mense februarii. Sta tutum est & ordinatum per emendatores ordinatos de voluntate consilii ge/neralis societatis mercatorum & paraticorum ciuitatis Plac. omnes in concor dia & vnanimiter: q̄ reformatio facta tempore domini Monaci de maschariis olim capitanei societatis mercatorum & paraticorum ciuitatis Placen. super societate & fraternitate facta cum Obertino botto de Alexandria: Aledan sia de ansaldo eius nepote: & Iacobo de Agino: & Ianegallo fratre eiusdē Iacobi:

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

& fratrem Guilielmum de viculo notarium comunis Plac. ſuper quadam ve/
na ſalmore ſiue puteo inuento per prædictos in loco ſalſi maioris vel pertinē/
tiis ponatur in ſtatutis comunis Plac. & pro ſtatuto ipſa reformatio habeatur
& obſeruetur: Et capitaneus & poteſtas præciſę & ſine tenere teneātur ipſam
reformationem poni facere in ſtatutis ſocietatis prædictæ: & in libro ſtatu/
torum comunis Pla. & ipſam reformationem poni facere etiam & per omnia
obſeruare: Quę reformatio ſcripta fuit per Reuellum de breno notarium cu/
ius reformationis continentia hic ſubſequitur ſcripta eſt. M.cc.lxxv. indictio
ne quarta: die mercurii. xiiii. menſis nouembris in generali conſilio ſocietatis
mercatorum & paraticorum congregato ſono tubæ & prēcon. vocibus in pa
latio domini Monaci de maſchariis capitanei ſolito more de mandato ipſius
coram conſiliariis de dicto conſilio: dictus dominus capitaneus legi fecit pro
uiſionem factā in conſilio ſapientū; quæ talis eſt; cū Albertinus bottus de Ale
xandria: & Anſaldus eius nepos: & Iacobus de agino ianelauus eiuſdē Iacobi:
Frāciſcus de ſalſo eorū labore & induſtria inuenerunt quādā venā morre ſeu
aquæ ſalline ſuper quadā pecia terræ cultæ poſitæ in territorio ſalſi maioris:
cui coheret ab vna parte flumen arengiæ ab alia foſſatū ſeu ſoi briorius factus
per comune Placentiæ occaſione putei epiſcopi ab alia via: qua itur ad ſalſum
vulgar iad brugnellam ab alia hęredū quondā Amirate: quam terram quiete
& ſine moleſtia poſſidebant & poſſederunt ſupraſcripti Obertinus: & bottus
eius frater & prout dictus Anſaldus: & ipſe anſaldus per .xx. annos proxime
præteritos & plures & ad dictam venam & terram circunſtanté aſſociauerūt
cōe Placē. ſeu fratrem Guilielmum de viculo pro ipſo comuni & ſuper eo &
& puteo ſuper eo facien. & manutenen. fraternitatem: & comunitatem: cum
dicto fratre & comuni: & ipſo comuni contraxerunt & fecerūt: Et in conuen
tione ſeu fraternitate prædicta continetur: ꝙ comune Placen. & homines ſu/
praſcripti ad inuicem teneantur comuniter ab omni perſona defendere & ex/
pedire perpetuo ad omnem vtilitatem partium prædictarum & ſapientū ve/
re reformat. ſit per conſilium mercatorum & paraticorum & per conſiliū co/
munis Plac. ꝙ ipſe frater Guilielmus pro comuni & ipſum comune capiat te/
nutam & poſſeſſionem dicti putei ſuper dicta vena facti: nunc omnium puteo
rum & ſalinarum & morrarum territorii & ipſarum tenutam & poſſeſſionem
manutenere & defendere ſalua ſocietate prædicta: & iure omnium prædicto
rum. Quia oīa ſpetialiter per induſtriam omnium prædictorum cōe prædi
ctum eſt valde melioratum: & magna vtilitate acquiſitum: & iterum domino
concedente ex ſimilibus ſupraſcripti cōis homines & multorū magnat. & alio
rum hominum odium ceperunt nomin. & iniuriam prædictorū: & qui vellēt
ꝙ omnes prædicti prædicta tractaſſent & cū eis feciſſent quæ cum prædicto
comuni fecerunt quam ſi feciſſet in leue damnum & detrimentum cōis prædi
cti fuiſſet: ac propter odium & iniuriam prædictam lites multæ a prædictis
eorum ęmulorū: & inuidiis: ac etiam aliis ipſorum inſtigatione informantur
eiſdem. Et inde ęnormaliter moleſtare: Supplicāt vobis domino capitaneo &
ſapientibus mercatorum & paraticorum ciuitatis Plac. quatenus hominibus
veſtris in facto prædicto: & fructibus ipſius eorum indemnitate & noſtram
ſeu comunis vtilitatem conſeruandam & in bonum exemplum vt ipſi & alii
mittentur ad circandum & faciendum bonum & vtilitatē comunis Pla. & ſpe

cialiter ſimiles venas inuenien. taliter dignemini prouidere: ꝙ ipſi Obertinus
& hęredes eorum ſecundum ſocietatem & fraternitatem prædictam & con/
uētionem poſſint poſſeſſionem & tenutam eorum partis quam habent ſeu te/
nent cum comuni quiete manutenere & poſſidere & ſpetialiter reformando
per noſtrum conſilium: ꝙ ita perpetuo manuteneatur & defendatur in eorū
dicta parte putei ſupraſcripti & terrę prędictę: quemadmodum comune Pla.
in ſua parte & maxime capitulo ſeu ſtatuto non obſtante: & nō obſtantibus li
tibus ſupraſcriptis pendentibus ad dictam comunionem factam cum comuni
& fratre prædicto quiete tenebant & poſſidebant dictam terram. Super qui
bus dictus dominus capitaneus conſilium poſtulauit in cuius conſilii ſapien/
tum reformatione facto partito per dictum capitaneum placuit omnibus ꝙ
petita ſupraſcripta admitterentur in totū & ſint firma: & ſi contingeret Ober
tinum bottum & nepotem: Iacobum aginum & fratrem ſupraſcriptos neceſ/
ſe habere pecuniam cauſa defendendi & manutenendi putheum quem inue/
nerunt: & de eo quod fuit pactum cum fratre ſupraſcripto Guielmo vel cau/
ſa inueniendi alias venas pro vtilitate comunis Pla. & poſſint eorum ius obli
gare: dum tamen ius comunis ſit ſaluum: nec propter hoc iuri ſeu pacto co/
munis poſſit in aliquo derogari.

RVBRICA DE EODEM.

72 ITem ſtatutū & ordinatum eſt antiquitus ꝙ poteſtas teneatur infra du/
os menſes ab introitu ſui regiminis diligenter inquirere & curare ſi pa/
cta & conuentiones fact. per dictum fratrem guielmum nomine comu
nis & dictos obertinū & ſocios firmiter & ītegre fuerint obſeruat. per dictos
obertinum & ſocios & eorum hęredes: & ſi inuenerint ꝙ ipſa non fuerint in/
tegre obſeruata procedatur contra eos ad pœnam ab eis auferendam in quan
tum poterit de iure ſecundum pacta & conuentiones initas ſeu factas in inſtru
mento dictæ ſocietatis & fraternitatis.

RVBRICA DE EODEM.

73 ITem reperitur in dicto libro ſtatutorum ſtatutum infraſcriptum quod
approbamus: cuius forma talis eſt. Item prouiderunt ꝙ nulla perſo/
na ſeu vniuerſitas vel collegium poſſit nec debeat in epiſcopatu Placen
tiæ ſeu diſtrictu fodere ſeu fodi facere aliquem putheum ſalline ſine fouea.
Et ꝙ poteſtas & rector & eorum familiæ teneantur illud prohibere ne fiat to
to eorum poſſe: etiam de facto niſi illud fieri faceret vel fieret per comune
Placentiæ vel de voluntate comunis.

RVBRICA DE EODEM.

74 IVdex ſalis vnaa cum camerario comunis & vicario poteſtatis ſingulis
duobus menſibus examinare teneantur & videre diligenter menſuras
ſalis: qui venditur per comune Placē. ad gabellam ſalis: & ſi inuenerint
eas eſſe non rectas faciant eas rectificari: & nihilominus puniantur vtentes

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

eis secundum iura & statuta comunis Placentiæ.

RVBRICA DE EODEM.

75 ITem reperitur in dicto libro statutorũ statutum infrascriptum: quod approbamus: cuius tenor talis est. Item statuerũt q̃ potestas seu iudex salis teneatur præcise & sine tenore infra duos menses ab introitu sui regiminis circare & inquirere illos qui detinent vel tenent seu tenuerunt pu/teos seu fontes salinarum de salso de castello & montarzolo vallis ciaane: & compellere & constringere illos qui inuenerint tenere & tenuisse a triginta an nis citra ad soluendum comuni Plac. fictum seu reditum seu censum ad præ/dictam præscriptionem compellantur prout in dicto registro continetur. Et præsens statutum sit præcisum in qualibet parti sui actum. M. ccc.lxxviii.

RVBRICA DE EODEM.

76 NVlli liceat vti vel habere in ciuitate Placẽ. vel districtu aliquem sa/lem quam de gabella seu gabellatoribus comunis Placen. Alioquin si probatum fuerit aliquem fecisse contra prædicta: soluat pro ban/no comuni Placen. xl. soldos pro quolibet stopello. Et quilibet possit accusa/re: medietas cuius banni sit accusatoris: & alia sit comunis.

RVBRICA DE EODEM.

77 NVllus sine licentia comunis deferat salem minutum ab aliquibus lo/cis qui non sit de ciuitate Placen. vel episcopatu ad ipsam ciuitatem Plac. vel districtum in pœna centum soldorum Plac. si fuerit vna mi na vel abinde infra: & si fuerit ab vna mina supra vsq; in vnum starium decem libras Placen. Et si ab vno stario supra vltra prædictam pœnam condemne/tur in quolibet stopello salis quod fuerit vltra vnum starium. xx. soldos.

RVBRICA DE EODEM.

78 NEmo deferat vel deferri salem grossum vel minutum extra districtũ Placen. sine licentia ipsius communis in pœna. xxv. libra. & amitten/di ipsum & bestias & res deferentes ipsum salem.

RVBRICA DE EODEM.

79 STatuimus q̃ nullus ex illis qui faciunt vel fieri faciunt salẽ in salso pos/sint vẽdere donare vel mutuare salem alicui in fraudem gabellæ comu nis Placen. Et nullus ibi accipiat salem quoquo modo nisi illis quibus est concessum: hoc in pœna .x. librarum Placen. pro qualibet vice.

RVBRICA DE INCIDENTI/BVS LIGNA.

Quilibet

80 QVilibet possit incidere ligna in districtu Plac. causa vendendi & ven dere & facere fassos lignorum ad suam volũtatem dummodo ligna quę vendentur sint longitudinis. iiii. brachiorum & dimidio ad mi nus & fassi lignorum debeant esse ad minus pro grossitudine de super versus calzum. ii. brachiorum in stroppa. Et versus cimas vnius brachii: & dimidii in stroppa. Et qui contrafecerit condemnetur pro quolibet fasso lignorum in sex denariis: & quilibet possit ducere & vendere arbores ad suã voluntatẽ.

RVBRICA DE VICTVALIBVS.

81 IVdex victualium eligat de consilio sapientũ negotiis comunis Pla. præ sidentium: quotiens opus fuerit sex bonos viros ciuitatis Pla. vnum vi/delicet pro qualibet porta: qui vna cum dicto iudice examinent inqui/rant & ordinent & scribi faciant quicquid eis videbitur expedire circa ipsa vi ctualia tam in constituendo pretium victualium & artibus & rebus prout eis videbitur quam in aliis quæ pro meliori secundum diuersitatem temporum fuerint opportuna: quorum officium dictorum sex bonorum virorum duret per duos menses inter quos sapiẽtes sex non sit aliquis furnarius tabernarius: beccharius: formagiarius: seu piscator: nec aliquis qui sit de aliqua arte.

RVBRICA DE GABELLATORIBVS.

82 STatuimus q̃ iudex qui est vel pro tempore fuerit deputatus ad offici/um gabellarũ habeat iurisdictionem tam contra gabellatores si exce/derent modum in exigendo ipsas gabellas q̃ contra debitores seu sol/uere debentes ipsas gabellas & contra eos seu super rebus: quæ dicerentur in/cidisse in commissum: & etiam inter ipsos gabellatores de omnibus quæstio/nibus & controuersiis quæ verterentur seu verti possent inter ipsos gabella/tores occasione ipsarum gabellarum: super quibus omnibus & singulis possit cognoscere & procedere summarie nulla iuris seu statutorum obseruata solen nitate: corã quo iudice possint accedere & allegare aduocati & procuratores non obstantibus aliquibus statutis prouisionibus reformationibus seu pactis edictis vel edendis in contrarium loquentibus: a quibus dicti aduocati & pro curatores sint & intelligantur libere absoluti.

RVBRICA DE EODEM.

83 ITem statuerunt q̃ nullus gabellator doanar̃. conductor seu emptor ga bellarum comunis Plac. post sex menses a die quo compleuerit dictam emptionem conditionem vel locationem seu concessionem dictarũ ga bellarum seu fructuum & redituum ipsarum non possit petere exigere vel ha bere aliquid occasione dictarũ gabellarũ seu fructuum & redituũ ipsarum ab aliqua persona: nec aliquem accusare occasione siue pretextu dictarum gabel larum seu fructuum & redituum ipsarum in pœna & banno centum soldorũ & quicquid factum fuerit non valeat nec teneat ipso iure. Saluo q̃ prædicti gabellatores possint inter se agere petere: & vnus alteri ratione reddere occa

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

ſione dictarum gabellarum ſiue fructuum & redituum.

RVBRICA DE EODEM.

84 POteſtas ſeu iudex victualium poſſit cognoſcere & terminare contrafacientes contra ſtatuta & prouiſiones comunis Placentiæ ſuper victualibus per denunciationem accuſationem vel inquiſitionem ſummarie & de plano ſine figura & ſtrepitu iudicii quocunque tempore feriato: & non feriato.

RVBRICA DE VICTVALIBVS.

85 POteſtas & iudex victualium & quilibet eorum teneatur obſeruare & inuiolabiliter obſeruari facere oia ſtatuta & prouiſiones comunis Plac. factas & fiendas ſuper victualibus. Quod ſi non fecerint vel prędicta omiſerint condemnatus ſit ipſo facto pro qualibet vice in centū libris Pla. & iudex in .xxv. libris Plac. pro qualibet vice.

RVBRICA DE VENDENTIBVS VINVM AD MINVTVM.

86 OMnes vendentes vinum ad minutum teneantur habere rectam & iuſtam bozolam in pœna centum ſoldorum Plac. pro qualibet bozola non recta & menſurare rectę vinum ad ipſam rectam bozolam. Et quicunq; non menſurauerit rectæ vinum ad rectam bozolam ſoluat pro banno qualibet vice decem ſoldos poſito: q; bozola ſit recta ex quo ipſa menſuratio eſt recta q̄ bozola debeat eſſe .xii. onz. ad minus.

RVBRICA DE BECCHARIIS.

87 QVicunq; beccharius vel mazellator in beccharia vendiderit carnes porchorum fœminarū pro maſchulis: & carnes multonis vel ouis pro caſtrato gramegnoſas & morboſas: condemnetur pro qualibet vice in .lx. ſoldis Placen. & amiſſione ipſarum carnium: & a quolibet valeat accuſari: & accuſator habeat medietatem banni: & vt caſtrati facilius cognoſci poſſint teneantur dimittere in beccharia teſticulos ad carnes multonis. Et inſuper cogantur omnes: & ſinguli beccharii & vendentes carnes ſingulis menſibus ſex: per officialem ſuper victualibus deputatum iurare prædicta omnia attendere & obſeruare.

RVBRICA DE EODEM.

88 ALiqui beccharii non teneant carnes porchorum maſculorum cū carnibus porcharū fœminarū ſuper vno bācho: nec porcharū caſtratarū in vno banchо: nec ſuper eodē bancho teneant vltra duas carnes ſeu vltra duo genera carniū. Et ſi habuerint carnes per bochonos vēdāt ipſas tamquam pecudinas carnes. Saluo q; hoc nō intelligatur in carnibus porcinis vel bouı

vel bouinis. Et ſi quis contra prædicta vel aliquod prædictorum fecerit puniatur: pro qualibet vice in .xx. ſoldis Placen. & quilibet poſſit accuſare: & habeat medietatem banni.

RVBRICA DE EODEM.

89 TEneantur beccharii vendere omnes carnes ad pondus fiēdum per ballantias: & non per peſarolum: & habeant libras de ferro: bullatas bullo comunis Plac. & in qualibet libra ſit vnus annulus ferreus. E ſi pondus fuerit duarum librarum ſint ibi duo annuli ferrei. Et ſi trium librarum ſint tres annuli ferrei: & ſic vltra per ordinem aſcendendo vſq; in quindecim libiris. In pœna viginti ſoldorum Plac. cuilibet becchario pro qualibet vice qua fuerit contrafactum.

RVBRICA DE EODEM.

90 POteſtas & iudex victualium teneantur bis in anno cōuocare & habere duos ſapientes pro qualibet porta: inter quos nō ſit aliquis beccharius vel fornarius: videlicet poſt paſcha reſurrectionis domini ante lapſum .xv. dierū qui examinent probationem factā: & calmerio per eos ſecundū q; debeant vendi carnes per beccharios pro qualibet libra a feſto reſurrectionis domini vſq; feſtum ſancti Michaelis. Item cōuocare & habere totidē ſapientes pro qualibet porta poſt feſtum ſancti Michaellis ante lapſum quindecim dierū qui examinent facta probatione & calmo per eos qualiter debeant vēdi carnes: & quo prætio pro qualibet libra per beccharios a dicto feſto ſancti Michaelis vſq; ad introitum quadrageſimæ. Et ſecundum q; dei ſapiētes ordinauerint dicti beccharii teneantur vendere ipſas carnes ad pondus in pœna in ſtatutis comunis Plac. comprehenſa & facta dicta examinatione & taxatione: tunc hoc ſtatutum prætonizetur per ciuitatem Plac. ad hoc vt nullus valeat ignorare eodem modo: fiat conuocatio & examinatio: & probatio per dictos ſapientes & taxatio: & dictis temporibus ſuper ſtatuendo prætio caſeo: maſcharpis: lardo: & carnibus ſalatis. Et hoc etiam eodem modo prætonizetur.

RVBRICA DE PARATICIS.

91 NVlli paratici cōſules ſocietatis: collegia: vniuerſitates vel ſingulares perſonę audeant facere manipollum vel ligā vel ordinationē vel ſtatutū prouiſionē vel prętptū de aliquibus rebus certo prio vēdēdis vel nō vēdēdis: emendis vel non emendis: locandis vel non locandis: conducendis vel non conducendis: laborandis vel non laborandis: ſeu certo modo: vel forma: fiendis vel non fiendis. Sed cuilibet licitum ſit: & poſſit quilibet liberæ emere vendere cōtrahere operari & facere prout & ſic voluerit prædictis non obſtantibus: Nihilominus pœna quinquaginta librarum Placentiæ paratici: ſocietatis: collegii: vniuerſitatis .xxv. librarum ſingulares perſonæ ipſo facto incurrant: ſi ſecus duxerint faciendum vel aliqualiter ordinandum

seu impediendum. Et quilibet ad accusationem & denunciationem predicto
rum admittatur: & habeat medietatem dictæ pœnæ. Et nihilominus quic/
quid actum fuerit per eos contra prædicta: sit cassum & irritum ipso iure.

RVBRICA DE EODEM.

92 STatutum est q̃ aliquis paraticus non possit nec debeat se coniungere vel ligam seu societatem facere cum alio: seu aliis paraticis cum iura/
mento vel sine iuramento. Et si contrafecerit condemnetur quilibet paraticus in.c. libris Pla. Et quilibet consul dictorum paraticorum in.x. libris Plac. Et quicquid factum fuerit super hoc sit cassum & irritum ipso iure: & nullius momenti. Et quilibet possit esse accusator & habeat medietatẽ banni.

RVBRICA DE EMENTIBVS PISCES.

93 NVllus emat pisces in ciuitate Plac. vel districtu non salatos cã reuẽ
dendi in pœna centum soldorum: & nihilominus pisces amittat. Et quilibet possit accusare: & habeat medietatẽ dictæ pœnæ quã incurrat: qui vendiderit pisces alicui reuenditori dictorum piscium.

RVBRICA DE EODEM.

94 NEmo ciuis vel extraneus audeat vendere aliquos pisces recentes vel salatos in ciuitate Plac. vel suburbiis nisi in platea comunis Plac. in pœna centum soldorum Plac. & amissionis ipsorum piscium & qui libet possit accusare: & detur ei medietas.

RVBRICA DE EODEM.

95 QVilibet piscator teneatur omnes pisces & gambaros quos ceperit in ciuitate Plac. vel districtu vendere in platea comunis Plac. infra ter tiam diẽ in pœna centum soldorum Plac. & possit a quolibet accusa
ri: cuius pœnæ medietas sit accusatoris.

RVBRICA DE PISCATORIBVS.

96 PIscatores pisces quos ceperint in ciuitate Placen. vel districtu non tene/
ant in aliquo loco vel viuario vel in vase vbi sit aqua in pœna .xx. soldo
rum & amittendi ipsos pisces.

RVBRICA DE EODEM.

97 NVllus piscator ciuis vel non ciuis Plac. vendens pisces recentes stet sub aliquo tecto in pœna .xx. soldorum & amittendi pisces.

RVBRICA DE EODEM.

Nullus

98 NVllus audeat vel præsumat pischari in viuariis seu fossatis aliquorũ inuitis vel insciis his qui possident dicta fossata vel viuaria in pœna centum sold. Plac. & quilibet possit accusare & habeat medietatem banni. Et nihilominus con trafaciens teneatur emendare damnum passo: de quo damno credatur ipsi possessori vsq; in .x. sold. probanti ipsam piscatio/
nem contra prædicta esse factam.

RVBRICA DE EODEM.

99 NVllus ciuis vel forensis vendat in platea pisces viuos cũ mortuis: nec in eisdem conchis vel vasellis teneat simul dictos pisces in pœna .x. soldorum pro qualibet vice & amittat pisces mortuos.

RVBRICA DE EODEM.

100 NVllus forensis vendat pisces Placen. pro piscibus forẽsibus in pœna xxv. librarum & in amissione piscium.

RVBRIC A DE EODEM.

101 TEneantur pischatores tam ciues quam forenses vendere pisces ad pon dus cum balantiis & ponderibus iustis iuxta taxationem eis datam & dandam in pœna .xx. sold. & amissionis piscium contra prædicta ven/
ditorum: & quilibet possit accusare: & habeat medietatem pœnæ prædictæ.

RVBRICA DE EODEM.

102 TEneantur piscatores incidere caudas oĩbus piscibus: excedentibus põ dus vnius libre: ita q̃ sanguis ex inde exeat in pœna .xii. denar. pro quo libet pisce nõ inciso & nõ audeãt remouere de platea pisces quos por tauerũt causa vẽdendi in pœna .xx. sold. pro q̃libet vice: & amissione piscium.

RVBRICA DE EODEM.

103 OMnes deferentes pisces recentes ex alieno districtu vendant pisces cũ balantiis ad pondus: videlicet vltra taxationem factã vel fiendã pischa toribus Placen. possint accipere vnum denariũ pro qualibet libra: vl/
tra id quod accipiunt pischatores Placen. & non teneantur incidere caudas.

RVBRICA DE EODEM.

104 QVicunq; non obseruauerint statuta facta circa taxationes venditio/
num piscium & circa ipsos pisces puniatur in .xx. soldis qualibet vi/
ce: saluis pœnis in aliis statutis expressis circa prædicta.

RVBRICA DE EODEM.

O

150 VOlentes limitare ordinem quo per tempora diuersa totius anni pisces in ciuitate Placen. vendantur. Statuimus q̃ per totum tempus quadragesimæ omnes & singuli piscatores; & quælibet alia persona volens vendere pisces in ciuitate Placentiæ non salatos: vendant ad plus modis infrascriptis videlicet.

Omne lutios de duabus libris: & a duabus lib. supra pro qualibet li. x. den.
Et ab inde infra pro qualibet libra viii denar.
Item omnes tenchas de duabus libris: & ab inde supra pro qualibet libra. viii. denar. & med.
Et ab inde infra pro qualibet li. vi. den. & med.
Item omnes cauedos barbiolos & agolatos de duabus libris: & ab inde supra pro qualibet li. vi. den. & med.
Itẽ carpanas de duabus lib. & ab inde supra pro qualibet li. v. den. & med.
Et ab inde infra pro qualibet libra iiii. den. & med.
Item anguillas a duabus libr. & ab inde supra pro qualibet li. ix. denar.
Et ab inde infra iiii. denar.
Item strigios & senetas pro qualibet libra. iiii. denar.
Item strigios a vino pro qualibet li. ii. denar.
Item sturionos & conutas pro qualibet li. xiiii. denar.
Item chipias de duabus li. & ab inde supra pro qualibet li. ix. denar.
Et ab inde infra vi. denar.
Item sgardenas pro qualibet li. iii. denar. & med.
Item pisces minutos botulos varonos gosengulas quæ appelantur museti gambarutii pro qualibet li. vi. denar.
Item lampredas pro qualibet li. sold. ii. vi. denar.
Item timuros pro qualibet libra. xv. denar.
Item gambaros grossos pro quolibet centenario xi. denar.
Item mediocres pro quolibet centenario vii. denar.
Item paruulos pro quolibet centenario iii. denar.
Itẽ q̃ exatio differentia & cognitio ipsorũ gambarorum sit & esse debeat in arbitrio illius offic. qui super hoc fuerit deputatus vel iudicis victualiũ.

A festo vero Paschæ resurrectionis domini vsq; ad festum sancti Michaelis pisces in ciuitate Placẽ. modo & taxatione infrascriptis & non vltra videlicet.

Omnes lucii de duabus libr. & ab inde supra pro qualibet li. viii. denar.
Et ab inde infra pro qualibet libra. vi. denar.
Item omnes tenche de duabus libris & ab inde supra pro qualibet libra. vii. denar.
Et ab inde infra pro qualibet libra. iiii. denar.
Item cauedi barbioli & agolati de duabus li. & ab inde supra pro qualibet libra. vi. denar.
Et ab inde infra pro qualibet libra. iiii. denar.
Item carpani de duabus libris & ab inde supra pro qualibet li. v. denar.
Et ab inde infra pro qualibet libra iii. denar.
Item anguille de duabus libris: & ab inde supra pro qualibet li. x. denar.
Et ab inde infra pro qualibet libra vi. denar.

Item

Item strigii & senete parue pro libra. iii. denar.
Item senete de spana & pluri pro libra iiii. denar.
Item stregii a vino pro libra ii. denar.
Item sturioni & truitæ pro qualibet li. xii. denar.
Item chipie de duabus libris: & ab inde supra pro li. viii. denar.
Et ab inde infra pro libra. vi. denar.
Item scardane pro libra. iii. denar.
Item pisces minuti. s. botuli varoni & gosengule quæ appellantur musete & gambarutiis pro qualibet libra. v. denar.
Item lamprede pro qualibet libra sol. ii. denar.
Item gambari grossi pro centenario x. denar.
Item gambari mediocres pro centenario vi. denar.
Item parui pro centenario. iii. denar.

A festo sancti Michaelis vsq; ad introitum quadragesimæ possint vendi pisces vno denario plus pro qualibet libra quam vendatur vel vendi possint tempore supradicto videlicet tempore quo dicitur a festo Paschæ resurrectionis domini vsq; ad festum sancti Michaelis. Saluo q̃ omnes pisces qui ducentur ex alieno districtu possint vendi plus vno denario pro qualibet libra vltra omnes taxationes prædictas prout in alieno statuto continetur & non incidatur cauda ipsis piscibus qui ducentur de alieno districtu.

RVBRICA DE BECHARIIS.

106 IN primis prouisum est q̃ oẽs & singuli becharii: & quæcunq; aliæ personæ vendentes siue vendere volentes carnes recentes teneantur & debeant vendere ipsas carnes recentes ad pensam seu ad libram modis infrascriptis videlicet.

Carnes de castrato pro libra vi denar.
Carnes ouinas pro qualibet libra iiii denar. & med.
Carnes de capra pro qualibet libra iiii denar. & med.
Carnes de porcha castrata pro qualibet libra iiii denar. & med.
Carnes de porcho masculo pro qualibet libra v. denar.
Carnes de porcha non castrata pro libra iii denar.
Carnes de vitulo de lactæ: & de manzio de dente pro libra. v denar.
Carnes de boue seu vaccha pro libra iiii denar.
Carnes de agnella de dente pro libra iiii denar.
Carnes de biuma de dente pro libra iiii denar.
Carnes de agnello de lactæ pro libra v denar.
Carnes de capredo de lactæ pro libra vii denar.
Carnes de montono pro libra vii denar.
Libram sepi seu grasse ex quibus fiunt candele de sepo vi denar.

Et vltra prædictas taxationes nullo modo possint accipere in pœna in statutis comunis contenta: Saluo in prædictis taxationibus & circa prædicta omni eo quod prouideretur siue prouidebitur per sapientes victualium qui pro temporibus erunt.

DE FERRARIIS.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ГЕЛЕТЧИКОВА

107 ITem prouiſum eſt quod omnes ferrarii qui ferrant equos boues mu/los & aſinos non poſſint nec debeant accipere de ferris vltra quantita tes infraſcriptas: videlicet de quolibet ferro nouo cum clauis: & impo ſitura cuilibet equo de duabus ſellis de armis & cuilibet deſtrario vltra.x.dē.

Item de quolibet ferro nouo cum clauis & impoſitura cuilibet roncino vel roncinę mulo ſeu mulæ aſino magno ſeu aſinę magnæ vltra viii.denar.

Item de quolibet ferro nouo cum clauis & impoſitura cuilibet aſino par/uo vltra vi.denar.

Item de remittendo ferrum aliquod cum clauis alicui deſtrario ſiue equo de armis & cuilibet alii equo vel equæ mulo vel mulæ roncino vel roncinæ aſino magno vel aſinę magnę vltra iii.denar.

Item de remittendo aliquod ferrum cum clauis alicui aſino paruo vltra ii.denar.

Item de ferratura bouum ſeu vaccharum in aliquo pede cum duabus pio/tis nouis & cum clauis & cum vna piota munitum: & cum clauis vltra. vi.denar.

Item de remittendo alicui boui ſeu vacche in aliquo pede cum duabus pio tis & cum clauis vltra iiii.denar.

Item cum vna piota tantum cum clauis. ii.denar.

Saluo q̄ in prædictis taxationibus & circa prædicta: omni eo q̄ prouidebi tur per ſapientes victualium qui pro tempore erunt.

RVBRICA DE FERRARIIS.

108 ITem prouiſum eſt q̄ ferrarii groſſi facientes ferra groſſa non poſſint accipere de inſtrumentis vltra quantitates infraſcriptas videlicet.

De feramētis de rotis de carro & de feneſtris & de cancharis & de map pis & dobionibus & de catenatiis: & de maſſantio ferri a cochina: & de acutis pro libra vltra viii.denar.

Item de maſſa cum azzali ad eam opportuno pro li. xi.denar.

Saluo in in prædictis taxationibus & circa prædicta omni eo q̄ prouidere tur ſeu prouidebitur per ſapientes victualium qui pro temporibus erunt.

RVBRICA DE SARTORIBVS.

109 ITem prouiſum eſt q̄ ſartores de drapis non poſſint accipere de talian/do & cuſendo infraſcripta vltra infraſcriptas quantitates videlicet de/aliquo gonello drappi integri ſiue ſchieti & ſiue de colore ſeu de me/dietate ab homine cum ſuo reppo ſartoris albo & endego & cum factura po mellorum de drappo ad capitium & ad manichas vltra iii.ſold.& vi.den.

Et ſine pomellorum factura de ipſo gonello vltra ii.ſold.& vi.den.

Item de aliquo varnazono drappi integri ſiue ſchieti ſiue de colore ſiue de medietate ab homine inforrato de pelle cum ſuo reppo ſartoris albo & ende/go & cum factura pomellorum de drapo ad capitiū vltra iii.ſold.& vi.den.

Et ſi fuerit de cendali inforratus ipſe guarnazonus vltra iiii.ſold.

Et ſi fuerit ſine fodra ſeu desfodratus ii.ſold.& vi.den.

Item de

Itē de aliquo mantello ſiue tabbaro ſiue gamerro drappi integri ſiue ſchiet ti ſiue de colore ſiue de medietate ab homine inforrato de pelle cum ſuo rep/po ſartoris albo & endego vltra iii.ſold.

Et ſi de cendali fuerit inforratus ipſe mantellus ſiue tabarrus ſiue gammar ra vltra iii.ſold.& vi.den.

Et ſi fuerit ſine fodra ſiue desfodratus ipſe mantellus ſiue tabarrus ſeu gā/marra vltra. ii.ſold.& vi.den.

Item de remittendo manichas in aliquo gonello drappi integri ſiue ſchiet/ti ſiue de colore ſiue medietate ab omni cum ſuo reppo ſartoris albo & en/dego & cum factura pomellorum de drappo ad illas manichas vltra xii.den.

Et ſine factura pomellorum ad ipſas manichas vltra x.den.

Item de duabus caligis nouis ab homine cum reppo ſartoris albo & ende/gho vltra iiii.den.

Item de repediatura duarum calligarum ab homine cum ſuo reppo ſarto/ris albo & endego ii.den.

Item de aliquo guernimento de biſeto vel de albaſio ab homine cū ſuo rep po ſartoris albo & endegho vltra. ii.ſold.

Item de aliqua ex prædictis rebus ſupra diuiſis ſeu nominatis alicui puero a duodecim annis infra vſq; ad.xii.annos vltra duas partes ex prædictis quan titatibus.

Item de aliqua ex prædictis rebus ſupra diuiſis ſeu nominatis alicui puero a duodecim annis infra vſq; in octo annos vltra dimidiam ex prædictis quan titatibus.

Item de aliqua ex prædictis rebus ſupra nominatis ſeu diuiſis alicui puero ab viii.annis infra vltra tertiam partem ex prædictis quantitatibus.

Item de aliquo guarnazono ſeu gonella drappi integri ſiue ſchietti ſiue de colore ſiue de medietate a fœmina: ſine criſpaturis cum ſuo reppo ſartoris al/bo & endego dummodo ipſe guarnazonus ſit fodratus vltra iiii.ſold.

Item de aliquo mantello drappi integri ſiue ſchietti ſiue de colore ſiue de medietate a fœmina fodrato cum ſuo reppo vel ſeda ſartoris vltra iiii.ſold.

Item de aliquo fuſtaneo a fœmina cum ſuo reppo ſartoris vltra iii.ſold.

Item de aliquo guarnazono vel gonella a domina de drappo de colore ſi/ue de medietate criſpato ſiue criſpata cum ſuo reppo ſartoris albo & endego: dummodo ipſe guarnazonus ſit fodratus vltra viii.ſold.

Item de aliquo guarnazono ſeu gonella a domina drappi liſcati criſpato ſeu criſpata cum reppo ſartoris albo & endego: dummodo guarnazonus ſit fodratus. xi.ſold.

Item de aliquo ex prædictis guarnimentis ſupra diuiſis ſeu nominatis de domina alicui puellę ab octo annis infra vſq; in quattuor annis vltra dimidiā ex prædictis quantitatibus.

Item de aliquo ex prædictis guarnimentis ſupra diuiſis ſeu nominatis de domina alicui puellæ a quattuor annis infra: tertiam partem ex prædictis quantitatibus.

Item de aliquo mantello zendalis ſeu zameloti ſeu panni de ſeda fodrato vltra vi.ſold.

Item de aliqua zuppa ab homine cuſita per longum ſiue trauerſum cum

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ ИМЕНИ МЕЧНИКОВА

reppo x.ſold.
Item de aliqua zuppa ſimili modo cuſita vt ſupra alicui puero a xiiii. annis infra vſq; in octo annis cum ſuo reppo ſartoris vltra vi.ſold.
Item de aliqua zuppa ſimili modo cuſita vt ſupra alicui puero ab octo annis infra cum ſuo reppo ſartoris vltra iiii.ſold.
Saluo in prædictis taxationibus & circa prædicta omni eo q̃ prouideretur ſeu prouidebitur per ſapientes victual. qui pro temporibus fuerint.

RVBRICA DE MAGISTRIS MVRORVM ET LIGNAMINIS.

110 ITem prouiſum eſt q̃ magiſtri murorum lignaminis & cooperientes domos non poſſint accipere videlicet pro aliqua die qua laborauerint alicui ſi fuert in ciuitate cum cibo & potu & ſine cęna a calendis octobris vſq; ad calendas martii vltra ii.ſold.
Et a calendis martii vſq; ad calendas octobris ſine cęna ii.ſold.viii.den.
Et ſi fuerit in epiſcopatu Placen.cum cibo & potu & cum cęna eodem modo habeant in æſtate & in hyeme & ſi fuerint ad eorum paſturam habeant vltra prædictas quantitates pro quolibet die tam in eſtate quam in hieme x.den.
Saluo in prædictis taxacionibus & circa prædicta omni eo quod prouidebitur ſiue prouideretur per ſapientes victualiũ qui pro temporibus erunt.

RVBRICA DE FORMAGIARIIS.

111 ITem prouiſum eſt q̃ formagiarii & vendentes formagium & carnes ſallatas non poſſint vendere videlicet libram formagii mazęghi & ſtobienghi duri vltra. vii.den.& med.
Item libra formagii tonini ſeu tenerini vltra v.den.
Item libra lardi veteris vltra vi.denar.
Item libra carnium ſalatarum veterum vltra vi.denar.
Item libra lardi noui vltra vi.denar.
Item libra carnium miſaltarum ſeu nouellarum vltra v.denar.
Saluo in prædictis taxationibus & circa prædicta omni eo quod prouideretur ſeu prouidebitur per ſapientes victualium qui pro temporibus fuerint ad hoc deputati.

RVBRICA DE PORTATORIBVS.

112 ITem prouiſum eſt q̃ portatores non poſſint accipere ab aliquo de diſcargatura alicuius carri vini: videlicet ſi diſcargauerit de ſuper terram & non in bora & non lauauerit vegietem vltra. vii.denar.
Item ſi diſcargauerit in bora & non lauauerit vegietem vltra viii.denar.
Item ſi deſcargauerit in bora & lauauerit vegietem vltra x.denar.
Et ſi trauaſauerit in terra ſeu bora & vegetem lauauerit de carro viii.den.
Et ſi non lauauerit vegetem trauaſando de carro vini vltra vi.denar.
Et debeant habere quotienſcunq; menſurauerrint vinum ad poſtul. alicuius ſi de quo

ſi de quolibet carro vini a venditore ſeu ab illo qui faceret menſurare ſi illud vinum non eſſet emptum. ii.denar.
Et teneantur quotienſcunq; trauaſauerint portare & habere vrnos eorum ſ.quattuor ad minus ad trauaſandum ac etiam teneantur ipſi portatores præciſæ ire quotienſcunq; requiſiti fuerint & non recuſare facere prædicta.
Item q̃ ipſi portatores de portando de platea in aliqua parte ciuitatis bladum ſeu legumina non poſſint accipere de tribus ſtariis vltra iiii.denar.
Et de duobus ſtariis vltra iii.denar.
Et de vno ſtario vltra i.denar.
Item q̃ ipſi portatores & quicunq; alii ſtringentes vegetes magnas & paruas & vegiolos non poſſint accipere videlicet pro ponere tres circhios alicui vegieti tractorie ſiue alicui vegiolo de modis ligando eos vltra i.denar.
Et abinde ſupra pro ſingulis tribus circhiis totidem & non vltra
Et pro ponendo duas circhias alicui vegeti de carro ſeu alicui vegeti de duobus carris & in ligando eas vltra i.denar.
Et abinde ſupra pro ſingulis duobus circhiis totidem & non vltra
Et proponendo alicui vegeti trium carrorum: ſeu alicui vegeti quattuor carrorum vnum circhium i.denar.
Et abinde ſupra de quolibet circhio totidem & non vltra habendo a facienti bus eas ſtringere circhios & ſalices.
Et q̃ quilibet qui cargauerit aliquam robam ad hoſpitium non poſſint habere nec accipere ab illo qui hoc fieri fecerit vltra de ſoma. ii.denar.
Et qui deſcargauerit ad hoſpitium de ſoma vltra i.denar.
Et qui deſcargauerit ad portam ponendo in naui de ſoma vltra ii.denar.
Saluo q̃ in prædictis taxationibus & circa prædicta in eo q̃ prouideretur ſeu prouidebitur per ſapientem victualium qui pro temporibus fuerint ad hoc deputati.

RVBRICA DE ZOCHOLARIIS.

113 ITem prouiſum eſt q̃ zocholarii & facientes ſeu vendẽtes zochulas nõ poſſint accipere videlicet de pari zochularum ab homine ſiue a fœmina vltra xx.denar.
Et ſi fuerint zochulæ magnę & alte cum zipello quarro ab hominibus ſiue a fœminabus & cũ corollis largis non poſſint accipere de pari vltra. ii.ſold.
Et pro recepelatura aliquarum zochularum ab homine vel fœmina non poſſint accipere de aliquo pari vltra xiiii.denar.
Item de quolibet pari zochularum pro aliquo puero maſculo vel fœmina a.xx.annis vſq; in xvi.annis non poſſint accipere de pari vltra xv.denar.
Et pro recepellatura eiſdem pueris pro pari vltra vi.denar.
Item de quolibet pari zocularum alicuius pueri maſculi vel fœminæ a.xii. annis infra non poſſint accipere de pari vltra x.denar.
Et pro recepellatura eiſdem pueris vltra vi.denar.
Et q̃ omnes zochulæ prædicte habeant corollos de cordoano vel manzolo.
Saluo q̃ in p̃dcis taxationibus: & circa prædicta omni eo q̃ prouideretur ſeu prouidebitur per ſapientes victualiũ qui pro tpibus fuerint ad hoc deputati.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

RVBRICA DE CALLIGARIIS.

114 ITem prouiſum eſt q̃ cordoanarii vel callegarii vel aliqui alii facientes vel vendentes ſcarpas vel calzarios non poſſint accipere: videlicet de pari ſcarparum ab homine quæ ſint ſcarpæ ſubtiles integre vel intagiate vltra ii.ſol.& ii.den.
Et de pari ſcarparum a dña qua ſint ſubtiles integre vltra. i.ſold.& viii.den.
Et de pari planellarum ab homine vltra iii.ſold.
Et dictæ planellæ tam de homine q̃ de domina habeant corollos de manzolo vel cordoano ſint prædicta omnia laude bonorum virorum.
Saluo in prædictis taxationibus & circa prædicta omni eo quod prouideretur ſeu prouidebitur per ſapientes victualium qui pro temporibus fuerint.

DE FORNASARIIS.

115 ITem prouiſum eſt q̃ fornaſarii vel facientes ſeu vendentes quadrellos cuppos & tauellas non poſſint accipere de illis qui de cætero fient vel coquentur videlicet de miliario quadrellorum cum conductura in ciuitate tantum vltra xxv.ſold.
Et de miliario cupporum cum conductura in ciuitate tantum vltra xl.ſold.
Et de miliario tauellarum cum conductura in ciuitate tantum vltra xx.ſold.
Et in epiſcopatu Placen. ad fornaces non poſſint accipere videlicet de miliario quadrellorum vltra xx.ſold.
Et de miliario cupporum vltra xl.ſold.
Et de miliario tauellarum xvii.ſold.
Et prædicti quadrelli cuppi & tauelle tã deciuitate quam de epiſcopatu ſint & eſſe debeant bene cocti & bene ſaſonati & ad menſuram & ſtampum vt hactenus conſueuerunt eſſe. Saluo q̃ in prædictis taxationibus & circa prædicta omni eo quod prouideretur ſeu prouidebitur per ſapientes victualium qui pro temporibus fuerint.

RVBRICA DE CIMATORIBVS.

116 ITem prouiſum eſt q̃ cimatores pannorum non poſſint accipere de cimatura pannorum videlicet de brachio panni franciſchi valor. a ſold. xx.infra cimando bis vltra iii.denar.
Item de brachio panni franciſchi valor.a.xx.ſold.ſupra vltra iiii.denar.
Item de bracchio panni Mediolanenſis cuman.modoctiæ & floren. cimando ſemel i.denar.
Item de brachio panni Mediolani cuman. Modoctiæ & Florentiæ cimando bis. ii.denar.
Ité de brachio panni valdemagni Med. lanæ agnelini & biſeti vltra i.dẽ.
Saluo in prædictis taxationibus & circa prædicta omni eo q̃ prouideretur ſeu prouidebitur per ſapientes victualium qui pro temporibus fuerint.

R. DE PRAEBENDIS DANDIS PER HOSPITES.

117 ITem ſtatutum eſt q̃ per iudicem victualium & ſapientes victualium qui pro temporibus fuerint ad hoc deputati prouideatur bis in anno de menſe aprilis & octobris ſuper taxatione præbendarum equorum: & aliarum beſtiarum quæ præbende dantur per hoſpites ciuitatis: & diſtrictus Placentiæ hoſpitantibus in eorum hoſpitiis. Et id quod prouiſum fuerit per ipſos ſapientes teneatur iudex victualium facere obſeruari: & præconizari per ciuitatem.

RVBRICA DE CALDERARIIS.

118 ITem prouiſum eſt q̃ calderarii & alii facientes lebetes ſeu aliquos vaſſellos de ramo non poſſint nec debeant per ſe vel alios vendere lebetes vel aliquos vaſſellos rami cum ferro ſiue cum manicis ferri: Sed ramũ debeant vendere per ſe & ferrum per ſe.
Item de ferro non poſſint nec debeant accipere pro libra vltra den.
Item de libra rami vltra ſold. den.
Item de ſcudelariis rami vltra videlicet pro libra ſold. den.

RVBRICA DE NOTAR. ET OFFICIAL. SALIS.

119 ITem ſtatutum eſt q̃ nullus notarius vel officialis alicuius iudicis alicuius gabelle vel aliquis alius audeat vel præſumat ſcribere vel mittere aliquas citationes vel defenſiones vel denunciationes occaſione alicuius gabelle vel occaſione alicuius alterius debiti dati in ſcriptis per aliquos gabellatores tabernarios vel alias perſonas ad banchum & notarium ipſius iudicis alicui perſonæ habitanti in ciuitate Placentiæ vel eius epiſcopatu niſi ipſa talis perſona eſſet accuſata de fraudatione alicuius gabelle: Et accuſa eſſet facta vel data in ſcriptis coram dicto domino iudice per dictos gabellatores vel aliquem ipſorum. In pœna & ſub pœna decem floren.auri & notario: & illi qui miſerint & ſcripſerint dictas denunciationes citationes vel defenſiones pro quolibet & qualibet vice: quam pœnam ipſi & quilibet ipſorum incurrant ipſo facto:abſq̃ aliqua condemnatione fienda. Et quam pœnam dominus poteſtas Placen.poſtquam fuerit ſibi notificatum teneatur recuperare cũ effectu ſub pœna prædicta. Et eadem pœna puniatur quilibet currerius & famulus cuiuſlibet iudicis vel officialis dictarum gabellarum. Qui dictas citationes denunciationes vel defenſiones portauerit & dederit alicui perſonę habitanti in dicta ciuitate & epiſcopatu Placen.& quæ pęna applicetur & exigatur vt ſupra: poſſint tñ & licitum ſit dictis gabellatoribus & cuilibet ipſorum cum litteris domini iudicis gabellarum facere pignerari per currer. comunis Plac.eorum debitores:& eiſdem gabellatoribus dare debentes occaſione ipſarum gabellarum vel alterius eorum. Et q̃ dict.currer.qui dictos debitores dictarum gabellarum pignerauerint ad poſtulationem ipſorũ gabellatorum nõ poſſint nec nullo modo eis ſit licitum aliquid accipere extorquere vel habere a dictis pigneratis. Sed q̃ prædicti gabellatores qui prędcã pigneramenta fieri fecerint teneantur & debeant ipſis curreriis de labore ſuo ſecundũ taxationẽ alias ſuper ſolut.cur.fact. & q̃libet currerius qui contrafecerit ipſo facto

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

incurrat pœnam .x. librarum Placentiæ pro qualibet vice exigenda vt ſupra Et tenantur nihilominus ad reſtitutionem damni eius quod habuiſſet acce/piſſet & extorſiſſet ab ipſo tali pignerato.

RVBRICA DE CVRRERIIS.

120 ITem q̃ nullus currerius poſſit portare aliquod pignus quod accepe/rit vel fecerit in aliqua villa loco vel caſtro epiſcopatus Placen. extra ipſam villam locum vel caſtrum in qua dictum pignus acceperit nec pignus aliquod alicui impignare aliqua occaſione: ſed ipſum pignus teneatur recomendare penes conſulem dictæ villæ vel loci vel aliquem ex vicinis ipſi/us villæ loci vel caſtri. In pœna & ſub pœna decem librarum Placentiæ pro quolibet & qualibet vice: quam pœnam incurrat ipſo facto abſq; aliqua con/dẽnatione fienda & exigenda. Qui conſul ſiue ille cui dictum pignus fuerit re commendatum: teneatur infra octo dies poſt recõmendationem dicti pigne/ris ſibi factam præſentare expenſis ipſius pigneris dictum pignus coram illo iudice vel officiale ex cuius mandato factum fuerit ipſum pignus vel pigno/ramentum. Alioquin dictus conſul vel villæ cui fuerit recommendatum dictum pignus incurrat pœnam ſoldorum viginti Placentiæ pro quolibet & qualibet vice cuius pœnæ medietas ſit comunis Placentiæ: & alia illius ad cu/ius poſtulationem factum fuerit pignoramentum.

RVBRICA DE EISDEM.

121 ITem q̃ quilibet currerius qui iuerit ad pignerandum aliquas perſo/nas in epiſcopatu Placen. quauis occaſione de cætero teneatur & debe at dimittere in ſcriptis illi quem pignerauerit nomen & pronomen ipſius currerii & illius ad cuius poſtulationem fecerit dictum pigneramen/tum: abſq; eo q̃ aliquid accipiat pro ipſo ſcripto in pœna & ſub pœna vigin/ti ſoldorum Placentiæ: pro quolibet & qualibet vice exigendorum & appli/candorum vt ſupra. Et niſi dimiſerit ei dictum ſcriptum: liceat illi qui debue/rit pignerari prohibere pignus.

RVBRICA DE EODEM.

122 ITem q̃ dominus poteſtas Placentiæ vel eius vicarius teneatur & debe at & quilibet ipſorum ſi requiſiti fuerint aut eis vel alteri ipſorum fue/rit notificatum & denunciatum cuilibet conquerenti ſe de dictis curre riis facere ius ſummarium & expeditum contra dictum currerium: & ſtatuta prædicta quæ mentionem faciunt de dictis curreriis notariis & officialibus obſeruare & obſeruari facere: & executioni mandare in pœna & ſub pœna di cto poteſtati librarum quinquaginta Placentiæ & dicto eius vicario libra/rum viginti quinq; Placen. applican. vt ſupra.

RVBRICA DE INFERENTIBVS INIVRIAS ADVO/CATIS ET PROCVRA/TORIBVS.

Item

123 ITem conſiderantes iniurias quæ quotidiæ inferuntur tam aduocatis quam procuratoribus Placentiæ per male agentes ad refrenandum au dacias & temeritates talium iniuriantium & offendentium ipſos aduo catos & procuratores: prouiderunt & ordinauerunt quod non ſit aliqua per/ſona: q̃ audeat vel prẽſumat minari vel aliq̃ verba iniurioſa dicere ſeu iniuriã vel offenſam aliquam facere ipſis aduocatis ſeu procuratoribus vel alicui eo/rum: & in eorum perſonam & ſi quis contrafecerit tunc dominus poteſtas Placentiæ & eius iudex maleficiorum cum hoc nouerint teneantur & debe/ant mittere pro dicto tali qui ipſas minas & verba iniurioſa ſeu iniuriam di/xerit vel fecerit ipſi aduocati vel procuratori: & cogere dictum talem delin/quentem ad præſtandum coram eis idoneam ſecuritatem de libris centum Placentiæ. Et ſecuritas non ſit de magnatibus dictæ ciuitatis qua ſecurita/te præſtita teneatur ipſe dominus poteſtas & eius iudex maleficiorum ipſum talem repertum culpabilem de prædictis punire & condemnare in libris cen/tum Placentiæ & plus & minus inſpecta facti & perſonarum qualitate appli/can. pro dimidia cameræ præfati domini noſtri & pro alia comuni Placentiæ. Et ſi dictus poteſtas & eius iudices maleficiorum fuerint negligentes in exi/gendo prædicta: q̃ incurrat pœnam vigintiquinq; florennorum auri appli/can. ipſi cameræ præfati domini.

RVBRICA DE SCRIPTVRIS ET NOTARIIS.

224 ITem ſta tum eſt q̃ quilibet notarius qui ſcripſerit & receperit alt/quas depoſitiones ſeu dicta aliquorum teſtium in quocunq; iudicio ſeu coram arbitro vel arbitratore teneantur conſcribere in quacunq; pagina libri ſeu quaterni vigintiduabus lineas ſeu rigas ad minus: & q̃ quæ cunq; riga ſeu linea contineat ad minus decem dictiones de quarum receptio/ne & ſcriptura poſſit notarius habere & percipere pro qualibet carta decem denarium Placentiæ a parte producente & non vltra: & pro dando dicta ip/ſorum teſtium exẽplata poſſit exigere recipere & habere notar. a parte dicta ipſorum teſtium exemplata requirente & habere volente ſex denar. pro qua qualibet carta modo prædicto conſcripta & non vltra. Et ſi aliqua partium voluerit habere aliquem notarium qui interſit examinationi ipſorum teſti/um: poſſit ipſe notarius percipere & habere a parte quæ ipſum proponere voluerit dictæ examinationi octo denarium pro qualibet carta modo prædi cto conſcripta & non vltra: & q̃ quilibet notarius qui fecerit vel ſcripſerit extraxerit ſeu exemplauerit aliqua acta ex libro aliquorum actorum in quo/cunq; iudicio factorum teneantur conſcribere in quacunq; pagina quaterni exemplature vigintiquattuor rigas ſiue lineas ad minus. Et q̃ quælibet li/nea ſeu riga habeat ad minus quinq; dictiones: de quorum actorum exem/platura & ſcriptura: & dando ipſam cum g ruppo: poſſit percipere & habere notarium pro qualibet carta modo prędicto conſcripta quinq; denarium Pla centiæ & non vltra a parte quæ ipſa acta habere voluerit in pœna & ſub pœ/na .xx. ſoldorom Placentiæ & nihilominus per iudicem ad obſeruantiam hu ius ſtatuti compellatur.

HAYKOBA ВИБЛИОТЕКА ОНУ имени МЕЧНИКОВА

RVBRICA DE CONSVLIBVS VILLARVM ET C.

125 ITem statutum est ꝙ consules & homines villarum & locorum distri/ctus Plac. teneãtur & debeant ad requisitionem cur. cõis Pla. dare ipsis curreriis auxilium consilium & fauorem ad pignerandum quoscunq; in eorũ villis & locis habitantes & conducen. ipsa pignera in Pla. coram iudi/ce & officiali ex cuius parte tunc fuerint missi. In pœna & sub pœna. c. soldo rum Plac. pro qualibet vice qua fuerit cõtrafactum: cuius pœnæ medietas sit comunis & alia medietas partis ad cuius instantiam & postulationem prædi/cti currerii fuerint destinati. Et ꝙ nullus currerius audeat vel præsumat ali/qua pignera per eum pignerata de loco vel villa vbi ea pignerauerit exporta/re nec alicui quacunq; de cã ipsa pignera vendere distrahere seu pignori dare nec obligare absq; licentia & mandato illius iudicis vel officialis. ex cuius par te factum fuerit dictum pigneramentum. Sed ipsa pignera teneatur & debeat dictus currerius recomendare penes idoneam personam in vicinia in qua ha/bitauerit ille qui fuerit pigneratus: & hoc in pena & sub pœna centum soldo rum Placen. pro qualibet vice: qua fuerit contrafactum & in amissione salarii quod dictus currerius habere debeat occasione prædicti pigneramenti fien di ab eo qui eum misit.

RVBRICA DE CAMPSORIBVS.

126 ITem statutum est ꝙ omnes & singuli campsores: & qui volunt & intẽ/dunt esse campsores: & tenere banchũ campsorie in ciuitate Pla. in pri/mo mense regis cuiuslibet ptãtis Plac. requisiti teneantur & debeãt in pœna libr. c. Plac. promittere & se obligare solenniter cum capitulis solẽnibus & oportunis cautelis: & bonos & idoneos fideiussores ciues Pla. dare & præ/stare de libris mille Pla. pro quolibet dicto ptãti Pla. vel eius vicario & not. & officiali ipsorũ ptãtis & vicarii dictat. cõis vtpote publice personæ stip. & re/cipien. noĩe & vice cuiuslibet personæ cuius interest vel interesse posset solue/re dare reddere & restituere in pecunia numerata sine alia exceptione opposi/tione cauillatione vel cõpensatione quibuslibet personis vel hñtibus cãm ab eis seu ea oẽm pecuniæ q̃titatem q̃ ipsę personæ vel persona deponent vel aco mẽdaret penes ipsos campsores ac etiam dare scripturã scriptã de manu eoꝝ illi psonę seu psonis: q̃ pecuniã deposuerit vel accomẽdauerit ipsis cãpsoribus cõtinentẽ se cãpsores recipisse illam pecuniã: q̃ penes eos deponeret vel acco/mendaretur & ꝙ ille scripturæ ac ẽt scripturæ librorꝝ ipsoꝝ cãpsorũ credatur & debeat credi q̃tum est cõtra ipsos cãpsores & in fauorem creditorꝝ & plena fides dari sicut crederet & fides daret si dicta scriptura & dcĩ libri essent solem ne publicũ instrm. Et teneãtur dicti cãpsores & cõpellantur ostendere quo/tienscũq; & q̃ncũq; fuerint requiti librũ ipsoꝝ cuilibet pertinenti. Et si qõ ori retur inter ipsos cãpsores & accomẽdantes seu deponẽtes ꝙ cognoscat & ter/minetur p vicariũ dñi ptãtis summarie: & de plano sine strepitu & figura iudi cii diebus feriatis & non feriatis: & sine aliqua petitione seu libello: seu memo riali scribendo in actis absq; aliqua instantia obseruanda. Et ꝙ qlibet prãs Pl. qui pro tpibus fuerit teneatur & debeat infra. xv. dies ab introitu sui regimis requirere

requirere seu requiri facere dictos campsores seu eis præcipi facere: & ipsos compellere ad faciendum prædicta: in hoc statuto contenta. in pœna & sub pœna prædicta.

RVBRICA DE MODVLIS LAPIDVM CVPPORVM ET TA/VELLARVM.

127 ITem statutum est ꝙ moduli lapidum cupporum & tauellarum de ter/ra ferrentur & bollentur bolletino comunis Placentiæ & ponantur ad cameram comunis Placen. & ꝙ sculpentur & signentur in lapide mar/moreo vbi est sestarius lapideus bladi subtus palacium comunis Placen.

RVBRICA DE FORNASARIIS.

128 ITem ꝙ omnes fornasarii habeant & habere debeant modulos suos lapidis cupporum & tauellarum bonos & legales sine aliqua frustatu/ra ad stampum & modum prædictorum modulorum comunis prædi ctorũ repertus fuerit habere stampum & modulum non legalem ad modum prædictorum: condemnetur in soldis sexaginta Placen. & intelligantur esse legales si reperirentur esse maiores quam moduli comunis.

RVBRICA DE EODEM.

129 ITem ꝙ prædicti moduli fornasarii debeant facere & laborare lapides cuppos & tauellas bene fideliter & legaliter bene coctos sine aliqua ca ua & aliqua diminutione. Et si quis contrafecerit puniatur pro quoli/bet lapide cuppo, & tauella non sic laboratis & bene coctis in denar. duobus pro quolibet lapide cuppo & tauella.

RVBRICA DE EODEM.

130 ITem ꝙ omnes fornasarii omnes eorum modullos lapidum cupporum & tauellarum teneantur sigillari & bullari facere omni anno bulleto comunis Plac. de mense martii vel aprilis. Et si quis repertus fuerit habere modullos non sic signatos & bullatos puniatur in decem soldis pro quolibet modullo.

RVBRICA DE EODEM.

131 ITem ꝙ prædicti fornasarii non possint facere lapides cuppos & tauel/las: nisi ad modulos signatos & bullatos prout superius dictum est: & si quis contrafecerit puniatur in soldis viginti Placentiæ: pro quoli/bet modullo.

RVBRICA DE EODEM.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

132 ITem ꝙ in omnibus prædictis casibus: & quolibet prędictorum de qui
bus fieret aliqua condemnatio fornasarius dominus teneatur pro la/
boratore.

RVBRICA DE EODEM.

133 ITem ꝙ quelibet persona possit & valeat prædictos fornasarios facien
tes & laborantes contra prædicta vel aliquod prædictorum denuncia
re & accusare & credatur dicto accusatori cum vno teste: & habeat me
dietatem suprascriptorum bannorum: & alia medietas sit comunis: & creda/
tur inuentionibus in prædictis casibus quæ fierent de prædictis fornasariis
per iudicem & officialem victualium domini potestatis Placen.

RVBRICA DE DONIS.

134 ITem statutum est ꝙ nullus ciuitatis Placen. cuiuscunq; conditioni exi/
stat audeat nec præsumat nec debeat donare mittere vel dare aliquod
donum siue dona palam vel priuatim ad aliqua sponsalitia siue nuptias
alicui ducenti vxorem vel danti mulierem aliq̃ alicui in vxorem in pœna.x. li/
br. Pla. & teneatur pater pro filio & filius pro patre: & quilibet possit esse accu
sator habeat tertiam partem pœne: & teneatur secretus. & hoc non habeat lo
cum de fratre ad fratrem: nec de cognato ad cognatum. Super quibus omni/
bus iudex maleficiorum possit & debeat procedere per inquisitionem: & e/
tiam per notificationem sibi factam ab eo: siue illis qui tertiam partem pœnæ
ob hoc lucrari voluerint.

RVBRICA DE EODEM.

135 ITem ꝙ nullus ciuitatis Placen. audeat vel præsumat mittere aliqua do/
na vel insenia alicuius defuncti publice vel priuatim sub pœna centum
soldorum Placen. cuius pœnæ medietas sit accusatoris & alia medietas
perueniat in comune qui accusator teneatur secretus.

RVBRICA DE DOMIBVS NON DE/ VASTANDIS ET CAETERA.

136 AD publicum aspectum reformandum & reformatum conseruandũ:
& ad sedãda scandala & odia quæ ex destructionibus seu deuastatio
nibus domorum hactenus in ciuitate Plac. peruenerint pro euidenti
vtilitate cõis Plac. statuimus & ordinamus ꝙ de cętero nulla ꝑsona cuiuscũq;
cõditionis existat: audeat vel præsumat destruere domos vel deuastare seu de
uastari facere aliquam domum in ciuitate Pl. vel burgis vel suburbiis: nec etiã
in districtu occasione alicuius ꝓtialitatis vel alicuius maleficii seu malexardie
nec etiam occasione alicuius maleficii publici vel priuati: vel cã vẽdẽdi vel alie
nãdi cuppos lapides lignaia vel alia q̃cũq; rõne cã vel modo q̃ dici vel excogi
tari posset vt domus destructa & dirupta remanere debeat: sed tales domus q̃
alias ex

alias ex maleficio vel delicto: partialitate vel malexardia vel debito publico
deuastari deberent illese deueniant in cõe Plac. vsibus & cõis ipsius cõis per/
fruere alias debuissent: tales domus deuastari vel destrui de facto vel de iure.
Et siquis contrafecerit in aliquo prædictorum incurrat ipso iure sine facto
pœnã librarum mille Plac. quæ deueniant in comune Pla. & nihilominus ad
emendam damni teneantur damnum passo. Et hoc statutum perpetuo sit fir/
mum: & præcisæ debeat obseruari: & non possit tolli cassari vel ammoueri
seu arrogari vel ipsi aliqualiter derogari: & ꝙ nulla persona audeat vel præsu
mat allegare seu arengare vel aliquibus aliqualiter suadere contra prædicta
vel aliquod prædictorum: in pœna & sub pœna prædicta nisi procederet de
speciali mandato & licentia dominorum nostrorum.

RVBRICA QVOD DEBEAT PRIVS CONVENIRI PRIN/ CIPALIS QVAM FIDEIVSSOR.

137 ITem prouiderunt & ordinauerunt ꝙ siquis fideiusserit vel secundario
nomine pro aliquo se obligauerit seu obligabit, primo principalis pro
quo obligatus sit vel erit debeat conueniri antequam fideiussor vel se/
cundarius.

138 ITem statuerunt ꝙ quæcunq; bona habent vel habebunt homines &
personas iurisdictionis Plac. perpetuo sint obligata & obnoxia comu/
ni Plac. & oneribus comunis Plac. adeo ꝙ etiam propria auctoritate
ad ipsa semper possit haberi recursus quicunq; sit possessor pro oneribus eo
rum quorum fuissent. Saluo si possidentes ea sustinerent onera comunis Pla/
centiæ & essent suppositi iurisdictioni domini potestatis Placentiæ quo casu
sufficiat eos possidentes sustinere nec cogi possint pro oneribus eorum: quo/
rum ipsa bona fuissent.

139 ITem quilibet ciuitatis & districtus Placen. qui in aliquem non subdi/
tum iurisdictioni domini potestatis Placen. aliquam rem immobilem
quoquo modo alienare voluerit soluat de vera æstimatione rei quã a/
lienat vel in alium non suppositum iurisdictioni ptãtis Pla. transferre de qua/
libet libra tertiolorum sold. x. & omnes res immobiles q̃ possident vel pos/
sidebuntur in posterum per suppositos iurisdictioni comunis Pla. quas in fu
turũ in non suppositos contigerit alienare sine solutione prædictorum sol/
dos decem pro qualibet libra ipso iure: ex nunc prout ex tunc cadant & ceci/
disse intelligantur in ius & dominium comunis Pla. & siquis huic pulsioni ali
quo modo vel ingenio fraudem fecerit maxime de persona ad personam con
demnetur in vera rei æstimatione: & nihilominus soluat: vt supra.

RVBRICA DE NOTARIIS.

140 NOtarii qui scienter instrm tradent vel scribẽt alicuius contractus p
quẽ contra prędicta vel in fraudem creditorũ aliquo modo aliquid
fieret puniatur in lib. c. tertiolorũ & contractus ipso iure sit nullus.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

141 ET si contigerit personam quæ non sit de iurisdictione potestatis & co
munis Plac. possidere ammodo rẽ q̃ fuerit suppositа iurisdictioni co/
munis Pla. pro plena probatione hẽatur qui contra hanc prouisionem
seu in eius fraudem alienatio facta sit & q̃ potestas Placen. qui est vel pro tem
poribus fuerit teneatur & debeat de prædictis & quolibet prędictorum cum
ad eorum notitiam peruenerit inquirere cognoscere & cõdemnare in aliqui/
bus vel in aliquo eorum si negligens fuerit pœna librarum quingentarum in
currat: & de prædictis & quolibet prędictorum quilibet possit accusare & ha
beat accusator medietatem prædictarum pœnarum: & hæ prouisiones sint
derogatorie omnium statutorum prouisionum & reformationum: etiam si
in eis essent verba derogatoria: de quibus oporteret spetialem fieri mentio/
nem: quibus omnibus & singulis in quantum præmissis obuiarent vel aliter
disponerent sit penitus derogatum.

ITem statuerunt q̃ siquis bannitus de aliquo maleficio consignauerit in
fortiam comunis Placentiæ aliquem bannitum de simili maleficio: q̃
talis consignans eximatur de banno suo.

142 ITem statuerunt & ordinauerunt q̃ per præcedentia statuta nec per
confirmationem de eis factam nec fiendam non derogetur nec dero/
gatum esse intelligatur in toto nec in parte alicui decreto nec ordina/
mento præfati magnifici domini seu eius mandato facto seu confirmato edi/
to nec edendo.

DOMINVS MEDIOLANI ET C. COMES VIRTVTVM
IMPERIALIS VICARIVS GENERALIS.

FEcimus videri & examinari omnia & singula statuta comunis nostræ
ciuitatis Plac. præsentibus alligata per certos quos ad hoc faciendum
duximus deputandos. Quare statuta prædicta sic visa & examinata at
q̃ correcta quę sunt numero quinquecentum & .xlvi. quorum primum inci/
pit. In primis statutum & ordinatum est q̃ idem dominus Galeaz vicecomes
comes virtutum Mediolani & c. Dominus generalis sit & intelligatur esse per
se hæredesq̃ suos in perpetuum &c. Vltimum vero incipit. Item statuerunt
& ordinauerunt q̃ per præcedentia statuta nec per confirmationem de eis fa/
ctam nec fiendam non derogetur & c. Laudamus approbamus & confirma
mus volentes q̃ de cætero praticentur & obseruentur in omnibus & per om/
nia sicut iacent: nobis tamen reseruat, auctoritate arbitrio & bailia addendi &
diminuendi: mutandi: corrigendi prout & quotienscunq̃ nobis visum fuerit
& placuerit. Hoc præterea declarando quæ intentionis nostræ non est: nec
volumus q̃ prædictorum occasione nostris decretis factis vel fiendis præiu/
dicium aliquod generetur. Dat. Mediolani .xix. Augusti. M. ccc. xci.

Gaspatinus. A tergo nobili viro potestati necnon sapientibus ciuitatis
nostræ Placentiæ.

EXPLICIVNT STATVTA.

INCIPIVNT DECRETA

M. CCC. LXIII. DIE. XIIII. NOVEMBRIS.

ONVOCATIS ET CONGREGA/
tis infrascriptis antianis & sapientibus ciuitatis Pla/
centiæ de mandato domini potestatis Placentiæ:
more solito in capella noua dicti comunis sono cam
panæ: & curreriorum requisitione in qua interfue/
runt infrascriptus dominus vicarius dominus Ae/
zinus Stampa referenda. domini nostri & cætera:
necnon domini.

Petrus de ottabellis — Bertolonus de angusollis — Ioannes zucholinus.
Augustinus d̃ rustigasio — Gerardinus de ziliano — Philiponus radinus
Bartholomeus succarolla — Michael mololarius — Obertinus de rizolo
Ioannes rainus — Bonioanninus de lanizola.

Omnes ex antianis & sapientibus negotiis comunis Placẽ. præsidentibus
necnon domini adiuncti & electi vna cum suprascriptis ancianis & sapienti/
bus occasione infrascriptæ prouisionis.

Corradus de laudo — Guielmonus de cogno — Iannes dulzanus
Pasinus de remollis — Bertholomeus sicamilica — Bertholomeus bagarot.
Guielmus rubeus. — Franciscus .xx. ãn. de lãdo — Guielmus de valtidono
D. Andreas de arcel. iurisp it. — Antonius fulgosius.
Raphael surdus — Nicholaus brachisortis.

1 SVprascripti antiani & sapiẽtes cũ aliis sapiẽtibus eis adiunctis vigore
bailię eis attribute p cõsiliũ generale ciuitatis Pla. oẽs in cõcordia nesę
discrepãte pro bono & euidẽti vtilitate cõis & hoium Pla. prouiderũt
statuerũt & ordñauerũt q̃ nullus massarius laborator colonus & socidanus si/
ue ciuis siue districtualis Pl. vel forẽsis audeat vel p̃sumat se absentare vel rece
dere de ep̃atu Pla. vel domibus dñi in qbus staret vel de villa in q̃ hitaret nisi
satisfecerit dño de q̃ satisfactione appareat pub. instrm vel p ii. testes sub pœ
na carceris vsq̃ ad .x. annos: & nihiloius soluẽdi duplũ dcõ dño eius: qđ tene/
rẽt ei cũ carta & sine carta vel qđ probare poterit p. ii. testes vel p confessio/
nẽ dcĩ debitoris fcã i p̃ntia. ii. testiũ & q̃ nullus nauta vel molinarius vel alius
qlibet audeat ipsos tales passare vel trãsfretare seu cõducer illos tales sine bul
leta officialiũ bulletar& Pla. cui officiali inhibet ne p̃dictã bulletã faciat sine li/
cẽtia dcĩ dñi talis dictã bulletã reqrẽtis & cuius dñi nomẽ & pronomẽ scribat
in libro cũ vno teste noto sub pœna soluẽda dicto dño creditori id quod sibi
debitũ est vel erit ad q̃ pœnã ẽt tenerẽtur illi q dictos nautas vel mulinarios
vel alios tenerẽt vel deputassent ad dictas naues: & si aliqs circa hoc committe
ret fraudẽ de p̃sona ad p̃sonã eãdẽ pœnã icurrat: itẽ q̃ qlibet ipunæ & sua au
ctoritate possit dictos tales fugiẽtes & eius bona & familiã capere sine nũcio
cõis Pla. & intelligatur fugiẽs si bulletã vt p̃mittitur nõ ostẽdat. Itẽ q̃ hoies
villar& p quorũ territoriũ trãsibũt dicti tales fugitiui teneãtur dare auxiliũ &
fauorẽ cuilibet requirẽti ad prædictos oẽs & singulos & eorum familiã & bo

HAYKOBA БИБЛИОТЕКА ОНУ имени ЧЕХОВА

na capien. & detinendū ſub pœna ſoluēdi debitū dicto domino de quo debi
to dicto caſu credatur inſtrumento vel duobus teſtibus vt ſupra. Itē ꝙ appel-
latione familiæ talium perſonarum intelligantur & contineantur fratres fra-
trum vxor & filii fratrū. Itē filii & abiatici nepotes & priuigni: & cum eis ſta-
rent vel ſtetiſſent ad. i. panē &. i. vinū in eadem domo p duos menſes ante. Itē
ꝙ prædicti oēs maſſarii coloni: & ſocidani ciues ſiue diſtrictuales & forenſes
etiam eorū familiæ intelligen. familiam vt ſupra qab hinc retro contraxerint
poſſint capi & perſonalī detineri nec relaxari niſi ſatisfecerit dicto creditori:
& ꝙ ſi tale debitū ſit contractū occaſione laboreriorū vel ſocidarum credatur
ēt ſacro dicti creditoris ſine aliq̄ probatione dūmō probetur ipſum talem eſſe
vel fuiſſe maſſarium colonū vel ſocidanum dicti creditoris: q̄ probatio poſſit
fieri p duos teſtes ēt pte abſēte. itē ꝙ nullus cuiuſcūq; cōditionis exiſtat aude
at vel p̄ſumat receptare vel receptari facere d̄ bonis & rebus taliū fugitiuorū
ī pœna ſoluēdi totū debitū ad qđ teneret̄ ipſi tales fugitiui & pro ipſis debitis
poſſint ipſi receptatores cogi & conueniri ad ſoluen. realiter & perſonaliter
ſine aliquo libello vel litigio. Saluo ꝙ ipſi receptatores ad contēta in hoc capi
tulo teneantur ſi infra octo dies: & poſtq̄ ipſe talis fugitiuus receſſerit de villa
vbi hitare cōſueuit manifeſtauerit receptata dño creditori ſuo. & idē itelliga-
tur de his q̄ receptauerūt de bonis taliū fugitiuorū qui ab hic retro fugā fece
rit niſi recitata reddiderint dño creditori infra octo dies poſtq̄ req̄ſitum fue-
rit ipſis receptatoribus: de q̄ requiſitiōe probari poſſit p duos teſtes ſine alio
litigio: Et ꝙ prædicta oīa & ſingula capitula & quodlibet eor̄ ad effectū mā-
detur non obſtātibus aliquibus legibus ſtatutis prouiſionibus & reformatio
nibus in cōtrariū facientibus: q̄bus oībus q̄tum ad hoc ſit & totaliter intelliga
tur derogatum: ac ſi de ipſis de verbo ad verbum facta eſſet mentio ſpecialis.

2 Itē prouiderūt ꝙ ſupraſcriptę prouiſiones valeāt robur obtineāt vige-
āt & executioni mādēt̄ p quoſcūq; iudices & officiales cōis Pla. nō hita
diferētia portarū vel diſcutionis iuriſdictionis ad petitionē cuiuſlibet
requirentis incōtinēti poſt publicationē de ipſis fien. per tubatores comunis
Pla. & ꝙ quilibet iudex vel officialis cōs Plac. ſit iudex cōpetens ad prædicta.

Luchinus vicecomes & cætera.

3 CVm in ciuitate nr̄a Med. ſtatutū vigeat ꝙ ſi q̄ decima poſſeſſa vel quaſi
detēta p aliquē annis. xl. fuerit continuato tpe ſuo cum tēpore datorū
ſeu anteceſſorū ſuor̄ p̄ſumatur ſua: & ſiquis eū impedierit ꝙ ptās &
cōe Medi. teneatur eū adiuuare & defendere modis oībus ad voluntatē illius
qui dictā decimā poſſederit vt ſupra: & credamus honori noſtro conuenire.
Idem in noſtra ciuitate Plac. obſeruari mandamus vobis quatenus tales qui
ſic poſſederint & poſſidēt decimas epiſcopat. eiuſdē vt præmittitur indēes:
cōſeruetis in eiſdem & moleſtari non permittatis in earū poſſeſſione: ſed oēm
nouitatē & moleſtiā illarū contra tales reuocari faciatis & ſingula ablata pro
pterea libere relaxari: inſuper volumus & vobis mandamus: quatenus ſtatu-
tum prædictum quod mittimus vobis introcluſum inſeri faciatis & poni in
volumine ſtatutorum comunis Placen. noſtri: & in totum ſicut iacet obſerua-
ri. Dat. Med. die. xxvii. decembris in ſupraſcriptione vero dictarum littera-
rum continetur nobilibus viris poteſtati & ſapientibus noſtris Placen.

Exemplum

EXEMPLVM STATVTI INTROCLVSVM IN DICTIS LITTERIS.

Reperitur in ſtatutis comunis Mediolani factis. M. ccc. xxx. de menſe
martii hoc modo.

4 NVlla perſona poſſit opponere vel allegare: quin ius reddatur de de
cimis & fructibus earū per dīm ptātem & eius iudices: & alios red
dentes ius in ciuitate Med. & ſiquis contrafecerit aduocando pro
curando litigando vel alio modo ſit extra protectionem comunis Med.

5 SI qua decima poſſeſſa vel quaſi ſeu detēpta per aliquē per annos. xl. fue
rit cōtinuato tpe ſuo cū tpe datorū ſeu anteceſſorū ſuorū p̄ſumatur
ſua: & ſiquis eū impedierit quocunq; modo ꝙ ptās & comune Medi.
teneantur eū adiuuare & defendere omnibus modis ad voluntatē illius qui il
lā decimā poſſederit vt ſupra ſub pęna librar. ducentū tertiolorū: & impediēs
eximatur de protectione comunis Mediolani & ius dicens de prædictis te-
neatur procedere ad petitionem actoris ſub pœna librarum. x. tertiolorum
qualibet vice: & de hoc poſſit ſindicari ēt pendente officio nō obſtāte aliqua
lege vel ſtatuto vel reformatione vel prouiſione in contrariū loquentibus.

Dominus Med. &c. comes virtutū imperialis vicar. generalis fieri fecimus
certa capitula de modis tenēdis ne laici ſub eccleſiaſticis magiſtratibus fruſtē
tur indebitis laboribus & ꝯuerſo ne clerici poſſint conqueri ꝙ libertate ec
cleſiæ præuentur tenor̄ his incluſi: quare ipſa capitula mittimus vobis vt in
agendis ſitis amodo auiſati. dat. Med. die. xviii. auguſti. M. ccc. lxxxix. Gaſpa-
rinus ſignauit a tergo egregio & ſapienti viro domino poteſtati noſtro Plac.

TENOR CAPITVLORVM TALIS EST VIDELICET.

VT libertas eccleſiaſtica debitæ conſeruet̄ & honor illuſtris principis
& excelſi dn̄i dn̄i Medi. &c. comitis virtutū impialis vicar. genera
lis nō maculet̄ in aliquo nec lędat̄ nec laici ſubditi p̄fati dn̄i corā ec-
cleſiaſticis iudicibus indebitæ non grauētur videtur infraſcripto ordine pro-
uidendum circa decretum factū ꝙ laicus ad forū eccleſiaſticum non trahatur.

6 PRimo intendit præfatus dominus illuſtris princeps & excelſus dn̄s in
q̄onibus inter clericū & clericū vertētibus ꝙ aliquis iudex laicus ſe ali
q̄tenus nō intromittat: ſed relinq̄tur iudici eccleſiaſtico ad cuius iuriſ-
dictionē ſpectabit niſi iploretur auxilium bracchii ſecularis in caſibus in qui-
bus de iure p̄ſtari debet quo caſu illud præſtetur & aliter & alio modo iudi-
ces ſeculares ſe non impediāt in prędictis q̄onibus inter clericum & clericum.

7 ITem ſi laicus clericū conueniat ſeq̄tur forū iudicis eccleſiaſtici cui cleri
cus eſt ſubiectus niſi in cā feodi qđ procedit a laico de quo ſecundū iu-
ra canonica iudex laicus debet & poteſt cognoſcere. Si autem feodata-
rius procedat a clerico: iudex eccleſiaſticus cognoſcat & contra clericum &
contra laicum feodatarium quatenus feodum cōcernit in aliis vero dictus feo
datarius laicus permaneat ſub iuriſdictione iudicis ſecularis.

HAYKOBE ELIBRARY ОНЛАЙН-БИБЛИОТЕКА

8 ITem in casu quo clericus ē actualiter & realiter degredatus iudicis laici iurisdictioni subiaceat cum sit priuatus omni priuilegio clericali vbi vero vult laicus clericū conuenire vel laicus laicū cum generale sit: cum actor sequi debeat forū rei corā iudice laico solū trahatur laicus nisi in casibus inferius exceptatis quo casu trahi possit laicus corā iudice ecclesiastico.

9 PRimo in casu quo iurisdictio tpalis spectet ad iudicē ecclesiasticum iudex ecclesiasticus inter laicos sibi subditos illam iurisdictionem exercet & iudex laicus de illa se nō intromittat ēt cōtra laicos in eo ī quo iurisdictioni tpali clerici subiecti sunt nisi iurisdictio tpalis clerico fuerit cōcessa p laicū sibi supioritate seruata quo casu possit p subditū iurisdictiōi tpali ipsi us clerici laicus supior p appīnē vel q̄relā de iniustitia denegata vel facta adiri.

10 ITē in casibus in qbus ē iurisdictio spiritualis vel crimē ecclesiasticū tale in qbus iudex secularis cognitionē nō heat cognoscat iudex ecclesiasticus ad cuius cognitionē spectat: nec iudex laicus se qūolibet intromittat sicut in casibus fidei hæresis vel in cis sacrō& ecclesiæ vel matrimonialibus vel simoniæ vel similibus de qbus iudex laicus de iure cognoscere nō possit.

11 ITem in crimine sacrilegii possit cognoscere contra laicum iudex ecclesiasticus: possit ēt hoc casu iudex laicus in eo quod sibi de iure competit cognoscere,& punire.

ITem si contingat de cætero per aliquem secularem ecclesiam aliquam notoriæ vel manifeste violenter spoliari seu iura vel possessiones ecclesiarum violenter inuadi iudex ecclesiasticus possit cognoscere & iudex laicus nisi ad petitionem clerici se non debeat impedire.

ITEM IVDEX ECCLESIASTICVS AD QVEM SPECTAT POSSIT COGNOSCERE IN RELICTIS AD PIAS CAVSAS.

12 ITem iudex ecclesiasticus ad quem spectat possit cognoscere contra emphith. liuelarios massarios & fictabiles ecclesiarū ēt laicos quo ad id ad quod tenerētur ecclesiæ ex dictis contractibus in aliis remaneāt subditi iudici seculari in locis aūt in qbus sit cōsuetudo cōtraria antiquitus obseruata q̄ pro sibi debitis in prædictis casibus clericus laicum conueniat corā iudice seculari. eo casu consuetudo ipsa seruetur videlicet q̄ laicus in præmissis casibus coram iudice seculari conueniatur non coram ecclesiastico.

13 ITem in causis decimarū laicus ad forum ecclesiasticum trahi possit nisi in locis vbi de consuetudine contrarium obseruatur: quo casu consuetudo ipsa antiquitus obseruata vt præmittitur obseruetur.

14 ITem iudex ecclesiasticus ad quem spectat possit cognoscere contra vsurarios tenentes mensam seu altare paratū ad prauā vsurat. voraginem exercendam & realiter: & de facto exerceat p se vel per alios cum eo casu sit notoriū eos esse vsurarios adeo q̄ non possit aliqua trā̄gressione celari.

15 ITē contra vsurarios manifestos de quibus notoriū est de iure: qa sūt de vsurarū crimine condēnati & sunt confessi se esse vsurarios de qua confessione constet per publicū instrumentū seu per acta facta corā iudice competenti vel per famā publicā q̄ contra vsurariū laboret in ciuitate in q̄ degit de q̄ probet corā iudice seculari q̄ probatione facta. si actor voluerit teneat iudex secularis ipsū vsurariū cū oībus actis remittere ad ecclesiasticū iudicem

dicē corā quo acta facta corā iudice seculari fidē faciant & iudex ecclesiasticus deteriet ipsā cām: & isto casu & p̄cedentibus sit actoris electio vtrū velit pro vsurarū restitutione corā iudice ecclesiastico vel seculari vsurarium cōuenire.

16 ITem in casu mortis iudex ecclesiasticus possit contra vsurarios procedere ad denegandum ecclesiasticā sepulturā & ad cogendum ipsos ad restituen. vsuras vel ad præstandū de ipsis restituen. idoneā cautionē: & ad exhibēdum libros vsurariē prauitatis: prout canonicæ sanctiones declarant: non autem ad quæstum pecuniarum aliquem proinde facien.

17 ITē possint iudices ecclesiastici post mortē vsuriorō exercere iurisdictionē cōtra hęredes vsurariorum & ipsos cōpellere ad libros vsurariē prauitatis exhibēdos: & ad restituen. illis a quibus sunt extorte vsuræ vel ipsorō hæredibus vel successoribus prout disponūt canonicæ sanctiones: & iudex laicus in exercenda iurisdictione contra dictos hæredes secundū forma canonicarū sanctionū non debeat iudicem ecclesiasticū aliquatenus impedire. in aliis vero casibus quā supra expressis pp multas fraudes q̄ committuntur ēt p laicos volentes suos creditores deludere & variis & exquisitis fraudibus contractus q celebrantur infringere ortentur iudices ecclesiastici q̄ relinquāt laicos iudicibus secularibus. & de ipsis laicis se non intromittāt trahēdo eos vel volendo eos trahere ad forum ecclesiasticum audientiam tribuendo.

18 ITē pp magnū abusum q̄ fit p habētes conseruatorias p ipsos conseruatores quādoq̄ prout magistra rerō experiētia: & p̄sertim his nouissimis tpibus docuit ortētur p̄ dicti ex pte p̄fati illustris domini q̄ tam habentes conseruatorias q̄ ipsi conseruatores ipsis conseruatoriis vtantur solū contra clericos contra laicos vero tā habētes conseruatorias q̄ ipsi conseruatores non vtantur nisi in illis casibus in qbus est expressum supra quā iudex ecclesiasticus contra laicū suā iurisdictionē valeat exercere. Ita tamen q̄ laicum non trahat extra territorium cuius iurisdictioni laicus est subiectus.

Dux Med. &c. Papiæ angleriæq̄ comes ac Cremonę dominus.

19 DIlectę noster nihil acuratius diligētiusq̄ aīo reuoluentes q̄ oī studio prouidere vt pupillorō & mīorū bona atq̄ iura tali aliq̄n: & tā bono sub protectore siue tutore vel curatore directa & custodita sint qđ q̄ficunq̄ minores ipsos cōtingat p̄fatā etatē cōtigisse sua q̄ melius & integrius fieri possit seruata cōpit: & nō ipsorō suorū tut. siue curatorū facilitate aut fortassis malitia vel negligentia distracta dilaniata vel exinanita circa modū dnorū deinceps tutorū vel curatorū huiusmodi ac fideiussorum & cautionum eorū ipsis pupillis & minoribus qbus hactenus adeo ībecilles tā sensu q̄ facultatibus dari solitos esse audiuimus vt quotiēscunq̄ de eis memoria nobis fiat stupor quidē maximus & displicentia nos surripiat decretū edidimus his inserti tenoī qđ a kalē. ianuarii proximę futuri in antea inuiolabiliter obseruari disponimus mādamus igit vobis q̄tenus illud statī in locis publicis & cōsuetis illius vrbis ciuitatis diligēter: iuxta solitū horisq̄ cōsuetis: ita vt ad hominū notitiā peruenire quæat publicari faciatis atq̄ in volumine aliorū decretorū eiusdē nostræ ciuitatis proprio a dictis kalen. inclusiuæ ianuarii anni proximæ vēturi. M. cccc. lvi. in antea obseruādū serioſe describi volēres insup q̄ vos ipse copiā huiusmodi nostrarū litterarū & decreti bene cū his cōcordatū

HAYKOBE BEHCA ОНУ ИМЕНИ ЛАСНИКОВА

ſtati ſingulis & poteſtatibus quarũcũq; terrarum dioceſis illius ſepe dictæ no
ſtræ ciuitatis tranſmittatis pariter in conſuetis locis earũdem terrarum publi
can.ac ibidem in voluminibus aliorum decretorum ac ordinum ipſarum ter/
rarum conſcribendũ voſq; nobis aut ſpectabilibus de conſilio noſtro iuſtitiæ
ſtatim ſcribatis de huiuſmodi lrarũ noſtrarum & decreti publicatione aſcribẽ
do diẽ q̃ ipſam publicationẽ fieri feceritis ac ſimiliter ipſis ſingulis & ptãtibus
iniungẽdo vt & ipſi pariter cũ diei clarificatione factę de dcã publicatione vt
ſupra reſcribãt dat.Med.die.xxiiii.nouembris.M.cccc.lv.ſignat Franciſchus.

A tergo continetur egregio militi dilecto poteſtati noſtro Pla.

TENOR DECRETI.

20 ABuſum q̃ndam nõ minus q̃ fraudulentũ & deteſtabilẽ adeo in illa ci
uitate nr̃a Pla.inualuiſſe pcepimus vt tanq̃ lis cõfirmata praticeſ alle
geſ & a iur. dicẽtibus indifferẽter obſeruet & qd profecto iurãdũ ẽ
licet oĩbus diſpliceat ab oĩbus tñ freq̃ntat:quo aũt clipeo qbuſue latebris eius
auctores fautoresq; põdus cõſcie poſſint euitare nõ poſſumus aĩaduertere cũ
nãq; quiſquam moritur relictis liberis tutore aut curatore indigẽtibus tũ & ſi
ad ſint legitimi vel alii attinentes datur pro tutore aut curatore aliquis paupe
rimus q̃q; ẽt morum nõ cõuenientiũ qui nec ſe nec ſua ſi hẽret tueri aut cura
re ullo mõ ſufficeret & vt legẽ videãt implere quæ in talibus requirit ſatiſda/
tionem alius quiſpiã q pro fideiuſſore intercedat præcio quodã emitur quoꝫ
vterq; multotiẽs tot tutelis aut curis totq; fideiuſſoribus eoꝫ ſuppoſitus repe
riſ vt eas ipſemet numerare neſciret cæteꝫ cũ lex cõis ſcã & cunctis bene pro/
uidens ſtatuerit in tutelis & curis decernẽdis per magiſtratum hr̃i debere di/
ligentẽ cãæ cognitionem adeunt conſules quoſdã qui ſatis hac abunde ſe cãm
cognouiſſe iudicant cũ de mercede ſua vt eoꝫ vtamur vocabulo pro interpoſi
tione auctoritatis & decreti cõuenerint qbus ne conueniri poſſint in ſubſidiũ
inopia efficacẽ tribuit ſecuritatẽ vtq; pleniorẽ viam efficiant ad deuorandum
minorum facultates & iura ſimulãt repertoriũ conficere: in quo quędam pau
cula cõſcribi faciunt proteſtãtes ſe: ſi de aliis inuenerint addituros ſibi ex hoc
ſuadentes legi plenum & integrum repertorium exigenti ſatisfeciſſe. Quæ
quidem ſi in iudicium deducta fuerunt tum & ſi debuiſſent exigente iuſtitia
reuocari:fuerunt tamen per patientiã tollerata quo fit vt multi minores: quo
rum ab initio erant amplæ facultates eodem tempore ſe reperierint inopes:
& maiores. Hi vero qui bonorum ſuorum adminiſtrationi ſe ingeſſerunt ex
inopibus effecti ſint opulenti. Hanc igitur labem peſtiferam virus hoc acu/
tiſſimum quibus orphani deuorantur & eorum abſorbentur diuitiæ ab illa
ciuitate noſtra: & toto dominio noſtro prorſus diſponentes exulare hoc præ
ſenti decreto in perpetuum deo propitio valituro: & quod pro lege generali
obſeruari decreuimus ſtatuimus volumus & iubemus. Quod ſi contingat a/
liquem decedere relictis liberis maſculis vel fœminis vno vel pluribus in eius
poteſtate conſtitutis pupillis vel adultis: nõ dato vel nominato per eum in e/
ius vltima voluntate tutore vel curatore:& quibus prouiden. ſit de tutore vel
curatore ſuperſtite ipſorum pupillorum vel pupilli ſeu adultorum vel adulte
matre vel auia viduis:teneãtur ille vel illa cui ſeu quibus tutela ipſa tanquam
legitimo; ſeu legitimis deferretur de iure ſi dictæ mater vel auia non forent

in rerũ natura:infra menſes.iiii.poſt mortem talis defuncti denunciare dictis
matri vel auiæ congrua relatione habita:an velint tutelam acceptare: & ſi in/
fra menſem vnum poſt talem denunciationẽ dicta mater: vel auia reſponde/
rit:q; ſic:tunc eam acceptet præſtito idoneo fideiuſſore qui ſit idoneus facul/
tatibus habito reſpectu ad facultates dicti pupilli & alia faciant & obſeruent:
quæ ſecundum formam & diſpoſitionẽ iuris requiruntur:& ſi fideiuſſor non
ſit idoneus remaneat obligatus magiſtratus qui dictum fideiuſſorẽ acceptaue
rit & mulierũ ipſam in tutela confirmauerit:& ſi ipſe magiſtratus non ſit ſol/
uen.vel ſit abſens a ciuitate & epiſcopatu illius ciuitatis teneatur agnatus: qui
conſenſum præſtiterit ipſi mulieri in confirmatione tutelæ.Si vero dicta mu/
lier infra ipſum menſem non reſponderit vel reſponderit non velle dictam tu
telã acceptare vel reſponderit obſcure vel rationabiliter ſiue ſuſpenſiue reſpõ
derit hẽatur perinde:ac ſi reſponderit non velle acceptare & eo caſu: ac ẽt eo
caſu quo antea acceptaſſet:& deinde per tranſitũ ad ſecunda vota per mortẽ
vel alio modo deſierit eſſe tutrix:ẽt per renũciationẽ factã in manibus iudicis
vel etiã eo:etiã quando mater nec auia non adeſſent: & nunc & eis caſibus: &
quolibet eorũ locus ſit legitimo:& non datiuo:& ad eã ſuſcipiendã tutelã:cõ/
pellatur ille legitimus: qui de iure comuni cõpelli poſſet in caſibus in quibus
eſt tutori legitimo:qui legitimus teneatur promittere obligare & iurare ſe/
cundum iuris diſpoſitionem ac idoneæ ſatisdare taliter. ſaltem quod iunctis
facultatibus tutoris & fideiuſſoris bene cautum reperiatur ipſi pupillo vel pu
pillis.Et ſi ille cuius prius tutela deferretur non eſſet idoneus facultatibus nec
reperiret fideiuſſores idoneos reſpectu facultatum pupilli vel pupillorũ vel
legitimæ ſe excuſaret:tunc tutela decernatur alii propinquiori ſecundum iu/
ris diſpoſitionẽ qui idoneus ſit & ſatisdet & faciat vt ſupra: & licet in caſibus
ſupraſcriptis tutela de facto non decernetur tali legitimo vt ſupra dictũ eſt:ta
men proinde teneatur & obligatus ſit & eius bona obligata dicto pupillo vel
pupillis ac ſi eis expreſſe tutela decreta eſſet & ſe & eius bona pro rõne redden
da & reſiduis ſeu reliquis reſtituendis:& aliis pro quibus ſolent obligari tuto
res obligaſſet:& ſi nullus reperitur tunc procedatur ad datiuum qui detur cũ
legitima inquiſitione:& ſatisdatione nec ſufficiat interuẽtus cõſulis iuſtitię ni
ſi fuerit ex iuriſtis collegii illius ciuitatis ſed neceſſaria ſit auctoritas vicarii &
ptãtis:& ſaltem quatuor ex.xii.prouiſionum illius ciuitatis & eorum inquiſi/
tio:Et quæ dicta ſunt in tutoribus & eorum & fideiuſſoribus locum etiam ha
beant in curatoribus adultorum furioſorum mente captorum hæreditatum
vacantium bonorum abſentium ventris & ſimilium quibus prouideri debet
de curatoribus mutatis mutandis & cum ſano & curiali intellectu.

21 TEneantur tñ etiam ſupraſcripti tutores & cura.inuentarium ſeu reper
torũ facere & alia ſolẽnitates obſeruare ſecundũ q; iura diſponũt ſin/
gula ſingulis congrue referendo in eoq; inuentario ſeu repertorio iu/
rare teneãtur ſe oĩa de qbus notitiã hñt in ipſo repertorio deſcribi feciſſe: nec
ſecũdũ eorũ ſcire vel credere aliud fore in bonis vel iuribus ipſius minoris vl
tra deſcripta in ipſo repertorio. Decernẽtes inſuper oẽs tutelas & curas oĩaq;
repertoria q̃ de cætero fiet p̃dictis non obſeruatis p tutores vel curatores da
tos vel ordinatos nõ ſeruatis p̃miſſis ſeu aliter q̃ ſupra diſpoſitũ eſt vel cum eo
rũ auctoritate geſta aut facta fuerint nullus & nulla fore:& nullius effectus ac

momenti tã in iudicio quã extra: & illos tenere ad indemnitatẽ taliũ minorũ eorũq; bona proinde fore obligata qui tenerentur ex iuris dispõne si ipsi tales dati aut decreti tutores vel curatores nullatenus extitissent. In quorũ testimoniũ præsentes fieri iussimus: & infrascripti secretarii nostri nomine proprio signati. Dat. Mediol. die .iii. nouembris. M. cccc. lv. Signat. Franciscus.

Reperitur in libro registri litterarum comunitatis Pla. transmissarum tempore reginminis S. D. Masini de Tebaldis: tunc honorabilis potestatis ciuitatis & episcopatus Plac. pro illustriss. & excel. domino domino nostro: domino Francisco Sfortia tunc comitẽ Papiẽ &c. & nunc Duce Med. & c. Papiẽ angleriẽq; comitẽ ac Placen. & Cremonæ &c. domino anno ab incarnatione domini currente. M. cccc. xlviii. & script. & regist. per condam Mertinum Gallum not. & tunc dictat. dicti comunis in dicto libro in fol. lxxvi.

22 Illustriss. & excel. dñationi vr̃æ humiliter & cũ oi reuerentia supponit̃ propte vr̃æ fidelissimę cõitatis Pla. q; dũ ipsa cõitas cõsideraret q; multas expensas & innumerabiles hẽt in anno proxime futuro ad facié. q; bus satisfacere non posset nec poterit nisi debita interuenięte prouisione: maturæ deliberauit prouidit & ordinauit q; oẽs creditores eiusdẽ cõitatis q̃uis occasione cõtracti a die felicis introitus dictæ ciuitatis per eadem dñationem facti in retro: patientiã eorũ satisfactioni hr̃e debeant pro talibus eorũ creditis & differri possit & debeat taliũ creditorũ satisfactio per vnũ annũ inceptũ die primo ianuarii proxime futuri. M. cccc. xl. secũdũ cursum eiusdẽ ciuitatis. Quodq; ẽt attentis erroribus & incõueniẽtiis q̃ committũtur per personas dedicatas ecclesiis & hospitalibus scõr̃ Antonii & Lazari Pl. cũ in pluribus sub velamine dcár̃ dedicationũ sese tueantur & tueri soliti sint tam onerr̃ respectu q̃ damnorr̃ cũ bestiis q̃ aliis in campis faciunt cũ cõueniri non possunt sub tpali iurisdictione: prouiderint & ordinauerint eiusdẽ cõitatis præsidẽtes. q; oẽs siue ciues siue vilici qui dedicauerũt sese & eorr̃ bona hactenus suprascriptis ecclesiis & hospitalibus seu alteri eorr̃ seu de cætero dedicabunt possint in futurr̃ conueniri corá & sub officialibus laicis: & sub tpali iurisdictione: nisi cõtinuá hitationem & residentiam fecerint in dcis locis cũ ipsorr̃ dedicatorr̃ familiis bonis & rebus dignetur præfata vr̃a celsitudo mãdare quo ad primã ptẽ de creditis prædictis q; oẽs creditores pręfate cõitatis q̃uis occasione cõtracti a dicta die vr̃i felicis introitus pnoiati fcí patientiá eorum satisfactioni hr̃e debeant: & q; differri possit & debeat taliũ creditorũ satisfactio per vnũ annũ inceptum vt supra. Et quo ad secundá partẽ dedicatis q; oẽs siue ciues siue vilici qui dedicauerunt sese & eorũ bona hactenus suprascriptis ecclesiis & hospitalibus vestris seu alteri eorũ possint de cętero cõueniri corá: & sub officialibus vestris laicis: & temporali iurisdictione nisi continuam habitationẽ & residentiá fecerint in dictis locis vt supra. Et hæc omnia attentis rõnibus antedictis: Aliter enim quo ad dictam primam partẽ dicta vestra cõitas impotens satisfactioni dictorũ creditorum suorum: & aliarum expensarũ fiendarũ vt supra in dicto proxime futuro anno deficeret & non posset quarte parti satisfacere. Et quo ad secundam partem multa enormia & inconuenientia resultarent quod non credit eadem vestra cõitas fore iustæ & pię intentionis ante latæ vestræ celsitudinis quam altissimus augere & conseruare dignetur ad vota feliciter.

Franci

Franciscus sfortia vicecomes: comes. & c. dilationem dictæ cõitati ad debita sua soluendum attentis iacturis suis ad beneplacitum nostrum duraturá statuimus mandantes interim non inquietari. Dictos dedicatos conueniri posse sub nostris iudicibus laicis pro dictis dãnis & q̃relis: qui ex eis non cohitãt cũ familiis suis volumus si habitare comode possint. Ex cerminate die. xvii. decẽbris. M. cccc. xlviii. signat. Ioannes de amelia iur. vtriusq; doctor auditor.

Dux Med. & c. Papiæ angleriæq; comes & ianuæ dominus.

Quoddá decretũ per nos nuper edictũ pro tollendis quibusdã ab vsu & corruptela quorũdã ex officialibus nr̃is q pro scriptione vel delegatione vllius sumẽde informationis vel iustitiæ cupiá ministrande aut alicuius negotii explicandi salariũ priuatũ velle atq; percipere non videretur vobis per copiam mittimus introclusam volentes & vobis mádantes: quatenus decretum ipsum inseri & scribi faciatis in volumine aliorum decretorũ nostr orum: ac pro lege de cætero obseruari dat. Med. die. xxii. maii. M. cccc. xxiii. Ioannes Franciscus atergo continetur egregio militi ptáti nostro Plac.

Dux Med. & c. Papiæ angleriæq; comes ac ianuæ dominus.

23 Scientes hoc abusum & corruptelam vigere & praticari inter nonnullos ex officialibus nostris videlicet q; dum per nos eis vel aliquibus eorum scribitur vel delegatur pro villa informatione sumẽda: & vel pro iustitia cuipiam ministranda: aut pro aliquo alio negotio explicando salarium priuatum seu a partibus in litteris nostris notatis pro tali commissione vel delegatione informatione vel negotio volũt aut percipiunt: qđ displicet summę nobis: ac absonum & irrationabile satis est cum vnicuiq; horum nostrorũ officialium bene sufficere debeat taxatum sibi salarium publicũ pro resecatione huiusmodi abusus & corruptelæ decernimus per pr̃tes ex certa scía ac pręsenti nostro decreto statuimus & sancimus q; quiuis potestates capitanei: vicarii rectores: & officiales nostri pr̃tes & futuri quibus uis noibus censeantur non audeát nec præsumát de cætero pro aliquibus talibus comissionibus vel delegationibus in posterũ eis fiẽdis. Salarium vllũ priuatũ seu a partibus vt supra petere nec percipere directæ vel per indirectũ sub irremissibili pęna pro vno den. quatuor nostræ camerę applicãdis cuilibet cõtrafacienti: & toties & quotiens fuerit contrafactum mandátes sindicatoribus nostris vt de prædictis inquirant tempore sindicatus officialium prædictorum: in quorum testimoniũ præsentes fieri & registrari iussimus nostriq; sigilli impressione muniri.

Dux Mediol. & cætera comes virtutum imperialis Vicarius generalis.

24 Quoniá exigua sępe scintilla magnũ: & inextinguibile plerũq; succẽdit incẽdiũ ad euitan. miser. & cás ex quibus tumultus aliqs possit isurgere decernimus volumus & mádamus q; in qbuscũq; locis publ. & consuetis terrarr̃ & ciuitatũ nostrarr̃ fiát proclamationes q̃tenus nõ sit aliq̃ persona cuiuscũq; status gradus & cõditionis exíst quæ audeat vel præsumat aliqua rõe vel cá facere congregationẽ aliquam gentium cũ armis super territorio nr̃o. Quodq; nullus subditus noster audeat vel præsumat ad suasionẽ seu requisitionẽ aliquorr̃ nobiliũ seu alterius cuiuscũq; personæ gentiũ coadunationes facere nec ad aliquas si quas quępiam facere sentiret se trásferre palam

vel occultæ:absq; licentia nra seu officialiū nostrox cōmissionem a nobis hā/
tium super hoc sub pœna haueris & psonæ ad arbitriū nostrum:his aūt litte
ras nostras quas in posterū pro lege & decreto nostro iubemus inuiolabiliter
obseruari in volumine statut.& decret.nostrorum ciuitatum locorum & ter/
rarum nostrarum inseri & registrari de verbo ad verbum prout iacent volu/
mus & mādamus dat.Med.die.viii.Ianuarii.M.ccc.lxxxvi.signat.Pasquinus.

Nos dominus Med.&c.Comes virtutū imperialis vicarius generalis re/
latu fide dignox percipimus q; nonnulli ciues & subditi nostri deliberate iu/
stitiæ non confixi sed potius eox prauis cogitationibus inherētes ligas vnio/
nes confederationes sectas & couenticulas nec non coniurationes & conspira
tiones diuersimodas ad inuicem facere procurarūt & procurāt vt exinde præ
cipue potētiores fiant & ob hoc eorum aduersarios & æmulos:ac ēt eisdem a
sistere non volentes opprimere possint & facilius superare ex quibus suspitio
nes insurgunt pullulāt inimicitiæ & partialitates crescere q̄ plures dignoscun
tur multaq; discrimina & alia deteriora possent faciliter euenire intendentes
itaq; futuris periculis prouidere & obstare minātibus tanta mala ex certa scia
& de nostræ ptātis plenitudine sancimus decernimus edicimus & mādamus
q; huiusmodi ligas vniones confederationes sectas cōuenticulas cōiurationes
& conspirationes vniuersas qūlibet & cuiusuis maneriei nois & tituli cænse
antur:aut nuncupentur hinc retro incohatas vel contractas quouis modo fo/
re & esse debeat irritas & inanes nulliusq; valoris & momenti easq; improba/
mus:velut illicitas & inhonestas & cōtra bonos mores celebratas & factas mā
dan.expresse eas nullatenus obseruari debere sed dissolui penitus infrigi & re
uocari per eos qui eas fecerunt: necnon de ipsis earumq; dissolutionibus noti
tiam nobis faciant infra vnū mensem a die publicationis pītis decreti in anea
computan.sub pœna haueris & personax cuilibet cōtrafacienti nro arbitrio
imponen.reuocantes vero & notifican.vt præfertur pœnā pro aliqbus hinc
retro factis de prædictis nullatenus patiantur & q; ēt conscii ad prædcā tene
antur similiter decernimus insuper statuimus volumus & mandamus q; aliq
nostri ciues vel subditi cuiuscūq; conditionis status & gradus existāt nullate/
nus audeant vel præsumant de cætero palam vel secretę directæ vel indirectę
vel aliquo q̄sito colore inire contrahere vel firmare nec modo aliquo celebra
re ad inuicem aliq̄ ligam vnionem confederationem sectam vel conuenticulā
nec vllam coniurationem vel cōspirationem cuiusuis maneriei & quocūq; no
mine & titulo vel vocabulo nuncupetur sub pœna prædcā q̄ pœnam incurrāt
oēs & singuli fautores & participes nec non præstan.auxilium cōsilium & fa/
uorem in prædictis quouis modo. Similiq; pœna puniri volumus & manda/
mus quoscūq; socios:& ad quox aures & notitiam peruenerit aliquid ex præ
missis fore commissum contra præsens nostrum decretum nisi infra.iii.diem
a die scientiæ cōputan.illud manifestauerint nobis aut officiis nris sub quorū
iurisdictione fuerint constituti mādātes vniuersis & singulis rectoribus offi/
cialibus iusdicen.nostris cæterisq; qbus spectet quatenus sub pœna nostræ in
dignationis hānc nram intentionē pro lege & decreto nostris debeant inuio
labiliter obseruare & executioni mandare: nec non facere publice diuulgari
& in voluminibus aliorum decretorum necnon statutorum nostrorum & or
di, ciuitatum & terrarum nostrarum inseri & describi in quorum & cætera.

M.ccc.

M.ccc.lxxxvi.die lunæ.xvi.Aprilis pub.fuit suprascriptum decretum.

QVOD IVDICES PLA. NON POSSINT RECVSARI NISI IVRATA ET COMPROBATA SVSPITIONE CVM VNO TESTE. ET CAETERA.

Dux Med.& c. Papiæ angleriq; comes ac Cremonæ dominus.

25 NObis parte collegii iudicum ciuitatis nostrę Pla.exhibita fuit petitio
renore subsequentis videlicet illustr.Princeps: Quoniam sæpe con/
tingit in ciuitate vestra Pla. q; cum agitur de cōittendo aliq̄ causam
vel articulū vni de collegio iudicū ciuitatis Plac.partes ipse seu causidici agen
tes pro eis sine aliqua legitima causa recusant vt suspectos malitiosæ ac calum
niosæ quos volūt de dcō collegio: & ex hoc cāæ ipse seu articuli comittuntur
extra ciuitatem Pla.qđ cedit in maximū damnum & dispendiū litigātiū & di/
cti collegii dedecus quia cū cāæ extra ciuitatem comittūtur existimari quodā
modo pōt in ipsa ciuitate Pla.non adesse tantam q̄titatem aut peritorum co/
piam q; cāæ in ea vertentes possint per ipsos de collegio decidi. Vnde dictum
collegium cupiens indemnitati litigantium & honori suo prouidere & viam
calūniis præcidere decreuit ad excelsiss. dñationē vestram recursum hre ac eā
exorare vt de oportuno huic rei remedio recurrere dignetur supplicando ei/
dem vt per litteras suas patentes inuiolabiliter obseruan.tanq̄ perpetuum de/
cretum edicere & mandare dignetur q; iudices collegii dictæ ciuitatis Plac.in
aliqua causa siue principali siue appnis siue sup aliqbus articulis nequeāt neq;
pro suspectis recusari sed cāæ ipse & articuli in ipsa ciuitate comittātur prout
decens est nisi fuerit cā legitima suspitionis cōprobata vno teste fide digno &
sacrō eiusmodi suspitionē allegantis q; qdem oī ex parte honestū est & sperāt
ee intētionis prælibatæ dñationis vestræ: cui se dictum collegiū deuotę reco
mendat.cū itaq; nos libenter suprascriptox doctox reqsitionibus annuamus
nobis suadentes eos:nō aliud postulaturos nisi qđ honori nro conuenit & co
modū illius ciuitatis sit cessurum videriq; fecerimus reqsitione de qua in sup/
positione p̄dcā fit mētio:harū seriæ decernimus & mandamus q; suprascripti
iudices seu iurisperiti collegii prædictæ ciuitatis nræ Pla.in comissionibus cā
rum siue principalium siue appellationū siue etiam super aliquibus articulis
nequeant pro suspectis dari neq; recusari: sed causæ ipse & articuli in dicta ci/
uitate vertentes:& quæ de cætero vertentur comittantur ipsis de dicto colle/
gio seu alicui eorū prout decens est nisi fuerit causa legitima suspitionis allega
ta & comprobata saltem vno teste fide digno & sacramēto eiusmodi suspitio
nem allegan tis ac mandatis potestati & cæteris de dicta ciuitate officialibus
nris præsentibus & futuris necnon præsiden. negotiis dictæ ciuitatis q̄tenus
præsentes nras litteras & eax tenorem obseruent & faciant inuiolabiliter ob
seruari:in quox testimonium &c.Dat.Med.die.v.Iulii.M.cccc.lviiii.

Publicate fuerunt suprascriptæ litterę die mensiis Iulii prædicti.

DECRETVM QVOD QVANDO DELICTVM INCIPIT A CONTRACTV NON POSSIT PROCEDI CRIMINALITER.

HAYKOBY MEDIA OHY ИМЕНИ А. МЕЧНИКОВА

DVX MEDIOLANI ET VERONAE ET C. PA/ PIAE ANGLERIAEQVE COMES.

26 POlutantibus crebrō quęrimoniis nonnullorū contra quos criminali ter processum est & proceditur tam per te q̄ diuersos alios iusdicētes & officiales nostros hinc per accusam aut querelā vel denuntiā: ex quo q̄ assertum delictū pro quo processum est & proceditur sumatur ex negocio q̄ originem habuerit a contractu q̄ fuit & est penitus alienum ab intentione nostra disposuimus legem imponere sub qua quisq̄ clarus ammodo sit quali/ ter in talibus se habere ne nostri subditi exasperante malitia opprobriosæ ve/ xentur fatigenturq̄ plusquā patiatur debitū rationis ppea hoc ædicto & de/ creto nostro q̄ pro lege haberi & inconcusse seruari perpetuo volumus & in volumine aliorum decretorum ciuitatis nostræ Mediolani volumus scribi & inseri ad contextum & litteram prout iacet edicimus decernimus & mādamus q̄ per te nec per aliquem ex iudicibus curię tuę: nec etiam per offm̄ alicuius e/ xecutoris & vicarii nostri etiam capitanei iusdicentis & officialis nostri in ciui tate & Ducatu nostris Mediolani quicunq̄ sit & pro tempore erit circunscri ptus: etiam omni bailia & arbitrio q̄ & quæ haberet vltra dispositionē iuris: de cætero nō possit nec debeat sub pœna indignationis nr̄æ criminaliter pro cedi per querelā denunciā vel accusam nec quouis modo contra quāuis perso nā pro aliq̄ re vel cā seu asserto delicto: quæ vel qđ sumi possit ex negocio qđ originem habuerit a contractu & sapiat naturā contractus & quantucūq̄ pro cessum foret eiusmodi processus pro nullo habeatur: & nullius efficatiæ sit va loris & momenti faciendo decretū id sono tubę pręmisso ad scalas palatii bro leti noui cōis nr̄i Med. & in aliis locis consuetis publice diuulgari ita q̄ ad om niū notitiā similiter valeat deuenire: de ipsiusq̄ receptione & prout feceritis nobis illico scribendo. Dat. Med. die. xi. mar. M.cccc.xiii. innocentius a tergo quat. sigillat. sigillo præfati dñi continetur spectabili viro ptāti nostro Med.

M.cccc.xiii. die Lunæ. xiii. martii. Iacobinus de Rolandis publicus præco comunis Med. retulit se cridasse suprascriptum dec. ad scalas pallatii Med. sono tubæ præmisso.

Quod sacramentum in facto proprio deferatur si petitur vel referatur: & delictum non possit dici falsum.

NOs dñs Med. & c. Comes virtutum imperialis vicarius generalis: seriæ p̄ntium: edicimus decernimus & mandamus. Quod in qua libet causa ciuili in qua aperte parti iusiurandū deferat siue ante li/ ue post libellum anteq̄ quæstio: lis aut cōtrouersia committatur tribus bonis vi ris teneatur pars illa cui defertur sacr̄m iurare ad terminum per iusdicen. sta/ tuen. ad iuram. qui terminus non sit minor tribus diebus vel iuramētū refer/ re: dumtamen dictum sacr̄m deferratur in facto proprio eius cui defertur & stetur sacramento eius cui defertur in omnibus & per omnia tam super qui/ buslibet aliis dependentibus vel facien. ad negotium de quo quæritur: & in sa cramento fit mentio quam quo ad excluden. vel defen. intentionem deferen/ tis sacramentum: & si ille cui delatum est sacramentum ipsum non præstiterit in dicto termino habeatur ipso iure pro relato: qui deferens sacramentum: & cui fue

rit relatum vel pro relato habitum vt supra. iurare possit super ea forma infra terminum similem quo prius iurare vel referre debeat: Et si iurauerit ad dictum terminum stetur eius sacramento tam pro se quam contra se: & si non iurauerit vt supra habeatur illud sacramentum pro non delato & pro non relato: Nec possit post hæc dari forma sacramentum super his de quibus alias delatum fuerit sacramentum. Et hoc decretum seruetur ac seruari debeat prę cisæ per quēlibet iusdicen. Non obstante statuto de sapien. dandis nec aliqua alia exceptione vel oppositione. Et quod præstito dicto sacramento vt præ/ mittitur dictum sacramentū nō possit dici falsum vel non verum nec alio mo do iurari possit nec præstans iuramentum prædictum possit accusari nec de sacramento falso vel non vero possit eius causa vel occasione quoquomodo in quietari nec molestari: sed in omnibus & per omnia præstitum dictum tale sa cramentum obseruetur & habeat roboris firmitatem: in quorum testimoniū præsentes fieri iussimus & registrari ac sigilli nostri impressione muniri. Dat Mediolani die. vi. februarii. M.ccc.lxxxvi. indictione. ix. signat. Gaspa/ rinus Ambrosinus Grimoldus pręco maleficii publicauit. &c.

A tergo egregio viro ptāti nostro Mediolani & cætera.

R. CONTRA ACCVSATORES PERGAMINORVM.

27 DOminus Med. &c. imperialis vicarius generalis: Audiuimus quod egre ferrimus nonnullos pergamenses & alios forenses ex his qui cum armentis & gregibus bestiarum veniunt ad habitandum sup distrīctu nostro Plac. accusationibus indebitis pro damno dato adeo per tem pora retroacta fuisse vexatos, & intollerabiliter aggrauatos per ciues & distri ctuales nostros Plac. q̄ inde recedere & ad partes alienas se transferre: necio sint coacti: quo circa sic prouidere volentes q̄ ipsi forenses cām nō hēant per huiusmodi iniurias & molestias illatas nostra territoria destruendi. Harū te/ nore edicimus decernimus & iubemus q̄ aliquis ciuis seu distrīctualis noster Placentinus: non possit de damno dato per aliquem forensem nisi damnū da/ tū probauerit per duos testes fide dignos accusare. Et si damnū datum vt prę fertur probatum fuerit tunc damnum illud per duos bonos viros illius con/ tractæ ex comissione sibi fienda per iudicem ad quem cognitio huius specta/ uerit iustæ debeat ęstimari: vt extorsiones & expēse tollantur & ne aliter quā modo prædicto quisquā ex forensibus accusari possit de damno dato seu con tra ipsum procedi pœnitus iubemus dat. in castro nostro zoioso die. xviii. no uembris. M.ccc.lxxvii. hoc enim edictum & decretum nostrum volumus & mandamus pro lege seruari & præconia voce diuulgari: vt omnibus innote/ scat: ac in volumine statutorum nostræ ciuitatis Placen. registrari. Signat. Pasquinus. A tergo continetur nobili viro potestati Placentiæ.

Bona & Ioannes Galeaz Maria Sforcia vicecomites Duces Med. &c.

Dilectæ noster. intellecta serie his inuolute supplicationis leonis de arcel/ lis ciuis istius nostrę ciuitatis. Quia ex factis istic & alibi nomine nostro pro clamationibus & litteris nostris omnes ad cameram tam nostram quā comu/ nitatis criminales condēnationes sublatę sunt: pariter & processus pendentes

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

excepta capitali pœna: & cã ad ſtatũ nr̃m pertinẽte exceptoq; dãno p offenſos paſſo & legitime probato vel probãdo. Ideo volumus vt ſi de veritate narrato; vobis cõſtat vel cõſtiterit reſpectu damni illati quod per ſupplicãtem legitime probatum fuerit ius faciatis; ſeruatis in reliquis eiuſmodi proclamationibus & lr̃is noſtris. dat. Med. die. xvi. apr. M. cccc. lxxvii. ſignat. Criſtoforus.

A tergo continetur nobil. ac ſapien. viris poteſtati noſtro Placen. doctori & iudici ſuo maleficiorum.

28 IOãnes Galiaz maria ſforcia vicecomes Dux Med. &c. Papię anglerięq; comes ac ianuę & Cremonæ dn̄s. Cum nihil magis cupiamus quã ſubditorum noſtrorum commodis & vtilitatibus proſpicere: ac malitiis & fraudibus litigantium obuiare: quibus ipſi ſubditi noſtri per litigia variasq; impenſas atq; diſpendia deducuntur. Nobiſq; innotuerit ſæpe numero eos litigantes in medio vel in fine litis tacita veritate & expreſſo mendatio reſcripta a nobis vel a reueren. & ſpectabilibus de vtroq; conſilio noſtro ſecreto: & iuſtitiæ impetrare in maximum quippe damnum incommodum & diſpendiũ alterius partis: & ob id aliquã do huiusmodi lites fieri immortales: cupientes his malitiis abuſionibus & fraudibus occurere & prouidere hoc preſenti decreto noſtro perpetuo valituro decernimus ſancimus & ſtatuimus q; de cætero a die eius publicationis nemo litigantiũ audeat vel præſumat quicq; nobis vel p̃fatis cõſiliis nr̃is aut alteri eorũ ſupplicare vel petere: niſi in ea ſuppoſitione vel petitione expreſſe narretur q; ipſe ſupplicãs vel alius pro eo ſeu eius noĩe pro eadẽ met cã fuerit & cõparuerit corã nobis vel p̃fatis conſiliis nr̃is: aut alteri eorũ corã qbus cõparuiſſet aut ſuo noĩe fuiſſet ſupplicatũ. Et qcqd ſuper inde conceſſum fuerit: ac quas reportauerit ſeu impetrauerit litteras expreſſerit vel ſi repulſa eis data fuerit q; ſi prædicta in eius ſuppoſitione ſeu petitione conticuerit vel cõtrarium dixerit quicquid per eum ſeu eos hoc modo fuerit impetratũ & conceſſum id irritũ & inane: ac omnia inde ſecuta inualida pœnitus & irrita: & nulla nulliusq; roboris & momenti eſſe decernimus: & ſtatuimus. Et vlterius ipſum impetrantẽ qui dictis litteris vſus fuerit condemnan. fore ac condemnari deberi in expenſis per partem aduerſam occaſione prædicta veriſimiliter factis cenſemus arbitrio magiſtratus corã quo talia ventilata & agitata fuiſſent taxandis ab eoq; irremiſſibiliter auferen. mandantes deniq; præfatis conſiliariis noſtris magiſtratibus commiſſarius: poteſtatibus & officialibus quibuſcunq; noſtris præſentibus & futuris: vt huiuſmodi decretũ noſtrum vim perpetue legis habiturum firmiter ſeruent & ſeruari faciant atq; diuulgari & publicari vbiq; per dominium noſtrum: necnon in volumine aliorum decretorum noſtrorum regiſtrari ſub noſtræ indignat. pœna in quorum & cætera. dat. Medio. die. xv. iunii. M. cccc. lxxxi.

Dux Mediolani & cætera.

Dilecti noſtri poſt ſublatum ex humanis illuſtriſſimum nunquam delende memoriæ principem. & D. patrem noſtrum colendiſſimum factæ ſunt per excellentiam domine matris noſtræ; & nos tam ſimul quam diuiſim per multæ conceſſiones atq; donationes. Quæ licet mentis noſtræ eſſet: vt ſolum extenderentur in donatorios; ac ipſorum filios & deſcendentes: tamen petentiũ importu

portunitate factum eſt: vt ipſis conceſſionibus & donationibus ſeu maiori earum parti additũ quoque illud fuerit & quibus dederint. Qua propter vt expediens ei rei medella adhiberetur: quo mens noſtra effectum habeat compillari decretum iuſſimus: cuius exemplũ ſuſcipietis his incluſum. Volumusq; vt illud publicari faciatis in quibuſcunq; locis opportunis tam ciuitatis iſtius noſtræ quam ipſius diſtrictus: ita q; ad aures omnium perueniat: ac deinde inſeri in aliis ibi decretorum noſtrorum voluminibus nobis poſtmodum reſcribendo quantum in præmiſſis actum per vos fuerit: dat Mediola. xxix. octob. M. cccc. lxxxi. Philippus. A tergo egregiis & nobilibus viris vicecommiſſario & poteſtati ac referendario Plac. noſtris dilect.

TENOR DECRETI.

29 IIoannes Galeaz Maria ſforcia vicecomes Dux Medio. &c. Papiæ angleriæq; comes ac ianuæ & Cremonæ dominus: poſt ſecuram mortẽ immaturam delende nunquam memoriæ illuſtriſſimi olim principis & excellentiſſimi domini Galeazii Mariæ Sforciæ vicecomitis Ducis Med. &c. patris noſtri colendiſſimi. Euenit vt pro re cognitione aliqua in eos qui de nobis ſtatu q; noſtro benemeriti eſſent: factæ ſint per illuſtriſſimam dominam matrem noſtram honorandiſſimam: & nos tam ſimul quam diuiſim varieq; diuerſe conceſſiones priuilegia & donationes quæ licet pro maiori parte extendantur in donatarios ac ipſorum filios & deſcendentes: & quibus etiã dederint: fuit tamen ſemper eſtq; mentis noſtræ vt conceſſiones: huiuſmodi: ac donationes & priuilegia extendi tantummodo debeant: nec alio modo intelligi quam pro his quibus facta reperirentur: aceorum filiis & deſcendentibus maſculis & legitimis: ſeu qui legitimati fuiſſent. Et ſi verba aliqua in hiſdem conceſſionibus appoſita ſint. Quæ aliter ſonare videantur cum id ſolum: & nimia petentium importunitate proceſſerit. Quare ne alicui ignota ſit hæc firma mens noſtra & voluntas habentes hic pro ſufficienter expreſſis dictas conceſſiones hactenus factas & earum tenorem: declaramus harum ſerie & decernimus ex certa ſcientia: ac de noſtræ poteſtatis plenitudine etiam abſolute omnes & ſingulas conceſſiones & priuilegia & donationes cuiuſcunq; naturæ & qualitatis exiſtant: tã factas hactenus comuniter & diuiſim per prefatam matrem noſtram: & nos quam in poſterum quouiſmodo faciendas per quæcunq; verba cõcepte ſint & concipiantur extendi tantum debere licet ſeriis ſonare viderentur in eos quibus indulte ſint pro ſeſe & filiis ſuis ac deſcendentibus maſculis & legitimis vt ſupra: niſi huic menti & declarationi noſtre quam habere vim decreti: volumus ſpetialiter & expreſſe: ac indiuiduo derogatum ſit mandantes omnibus & ſingulis officialibus & ſubditis noſtris præſentibus & futuris: vt præmiſſa omnia firmiter obſeruent: non obſtante decreto edito. M. cccc. xxiii. quod incipit. Prouidere volentes: ſi dici vellet ius ex prædictis verbis acquiſitum fuiſſe alicui tertio: ac ea inſuper publicari faciant & inſeri vbiq; locorum dominii noſtri in voluminibus aliorum decretorum noſtrorum: ne quis illorum prętendere ignorantiam poſſit. Dat. Med. die. xxix. octobris. M. cccc. lxxxi.

Publicatum & diuulgatum fuit ſupraſcriptum decretum per tubicinem cõis Plac. in locis conſuetis ipſius ciuitatis die. vi. nouembris. M. cccc. lxxxi.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

30 PHilippus Maria anglus Dux Medi. &c. Papliæ angleriæq; comes ac ianuæ dominus iure diuino & humano edocemur & aliarum monarchiarum exemplo inſtruimur vt noſtram rem publicam quæ omniũ ſubditorum noſtrorum vtilitatem concernit priuatorum comodis & ſingulorum rebus & negotiis anteferamus & pro ſtatus noſtri tutela & conſeruatione ne ſubditorum negotiationes & comertia æquiſſimis edictis limitemus cum itaq; dudũ felicis memoriæ.I.quondã dñs genitor noſter inrefragabili decreto ſtatuerit & decreuerit ac pro lege perpetua ſeruari ac ſanctiſſimę prohibuerit caſtra & fortalitia ſine eius licentia alienari vel quouiſmodo diſtrahi poſſe & contrafacientibus pœnas impoſuerit ſicuti ex decreto. M. ccc.lxxxviii. octauo die menſis februarii publicato ſalubriter & probe ſancitum eſt. Nos etiam qui tanti genitoris veſtigia iuſtiſſima libenter inſequimur ad tollendas omnium dubitationes:& vt omnium errorũ clarius auferatur: hoc perpetuo & irreuocabili valituro decreto motu proprio & de noſtræ poteſtatis plenitudine animo plene & mature deliberato & multorum fidelium noſtrorum accedente conſilio ex certa ſcia. Edicimus decernimus iubemus ſtatuimus declaramus ac mandamus ꝙ nullus ex capitaneis conductoribus feudatariis donatariis aut ſubditis noſtris originariis vel aduentitiis cuiuſcunq; ſtatus gradus præeminente vel conditionis exiſtat audeat vel p̃ſumat quouiſmodo directæ vel indirectæ palã vel occulte ſiue ſub aliquo p̃tenſo colore vendere vel donare pignorare vel in ſolutũ dare nec ex cã dotis trãsferre nec ex teſtamento codicillis vel legato relinq̃re: nec aliqua ex diſpõne inter viuos vel in vltima voluntate transferre: nec quouiſmodo alienare infeudare vel ad longũ tẽpus locare vel concedere: nec ex aliqua legitimatione incapacium & inhabiliũ quoruiſmõ relinquere dare vel legare aliqua caſtra vel fortalitia ſeu loca pro veris fortalitiis habita & edificata feudalia allodialia vel propria ĩ quauis parte territorii dñii noſtri exiſtẽtia in quẽpiã noſtrũ ſubditũ ſiue non ſubditũ ſine noſtri ſpetiali & expreſſa licẽtia de qua cõſtet litteris noſtris coruiola ſecreta munien. Siquis aũt huic noſtro decreto contrafecerit contractus & omnes alienationes aut cuiuſlibet tranſlationis actus irritus ſit & inanis. Et tamen alienans & transferens p̃ciũ: ſi qđ habuerit ammittat & rẽ:& in florenis mille puniat. emptor aũt vel qcunq; alius emptã rẽ & prẽciũ perdat & in aliis florenis mille puniatur. Quæ oĩa ipſo iure & facto cameræ noſtræ applicata intelligãtur:& p magiſtratũ p̃ſidentes exigãtur: teneantur aũt ptãtes ciuitatũ & magiſtratus terrarũ in qbus tales alienationes fieri cõtigerit nobis aut ſaltẽ cõſilio noſtro ſignificare ſub pœna floren. qngẽtorũ & cõſiliũ huiuſmodi alienati. reuocare & pœnas p̃dictas exigere aut præſidẽtibus dictæ cameræ noſtræ cõmitte re. Promittentes & declaran. ꝙ habentes caſtra & fortalitia poſſent ab inteſtato filiis legitimis & aliis de cognatione propria ſecundũ iuris formã relinquere: dũtamẽ extra propriã agnationẽ nullo modo trãsferanẽ ſine noſtra ſpetiali licentia: mãdãtes vniuerſis & ſingulis officialibus & ſubditis noſtris quatenus hoc decretũ noſtrũ & eius cõtinẽtiã obſeruẽt & faciãt ĩuiolabiliter obſeruari. In quoꝝ teſtimoniũ p̃ſentes fieri iuſſimus & regiſtrari nr̃iq; ſigilli munimĩe roborari. Dat. Med. die. v. iulii. M. cccc. xlv. Signat. Marcolinus Aluiſius.

Publicatum fuit ſupraſcriptum decretum in Placentia die. xxiiii. iulii.

M. cccc. xlv. Decretum

DECR. CONTRA FEVDATARIOS ET EXEMPTOS QVOD NON HABEANT SVPERIORITATEM CIVIVM NEC MASSAR. EORVM ETC. ET QVOD POTESTAS SIT SVPERIOR MAGISTRATVS. ET C.

Dux Mediolani &c. Papiæ angleriæq; comes ac ianuæ dominus.

FVere multotiens ſubditoꝝ noſtroꝝ q̃rimoniis propulſate aures nr̃æ q; hi qbus terras & loca ſiue exẽptiones morĩ cõſueta liberalitate & bñficentia nr̃a cõceſſimus nõ aĩaduertentes qd honeſtas qd gratitudo qd equitas poſtulet cõpellere volunt indirectis violentiſq; modis ciues & incolas ciuitatũ aliarũq; terrarꝝ nr̃arꝝ: & ibi pro oĩbus bonis ſuis contribuentes & cõtribuere debentes ad ſupportan. onera cũ locis vt ſupra conceſſis aut exẽptos reſpectu bonoꝝ q̃ ibi hñt nec minus eos aut fictabiles & maſſarios ſuos ad p̃ſtandum ſibi fidelitatẽ inhibentes etiã ne natas & collectas ſup ipſis bonis fruges abducere poſſint:& multa alia comittũt & intentãt inhoneſta admodũ & iniuſta ac exorbitantia q̃ue redundant incontentum nr̃m & ciues ac ſubditos noſtros incõſumptionẽ & deſperationẽ prope modũ adducũt cupiẽtes ergo pro indemoleſtiam & diſplicentiam non mediocrẽ ſalutarẽq; huic peſti medicinã afferre cupiẽtes: edimus decretũ p̃ntibus annexũ volentes & mãdãtes vobis quatenus ipſum in locis publicis & cõſuetis nõ ciuitatis ſolũ: ſed ẽt terrarꝝ & locoꝝ exterioꝝ iuriſdictionis vobis comiſſe proclamari & diuulgari ac in numero alioꝝ decretoꝝ nr̃oꝝ poni & inſeri faciatis:& q̃tũ ad vos attinet firmiter & ad vnguẽ obſeruari. dat. Me. die. vii. nouẽb. M. cccc. xli. ſign. Marcolinus a tergo nobilibus & prudẽ. viris cõmiſſario ptãti capitaneo nr̃is dilectis.

TENOR DECRETI.

31 PHilippus maria anglus Dux Med. &c. Papiæ angleriæq; comes ac ianuę dñs: q̃q̃ deceat pricipis dignitatẽ oĩbus ornatã virtutibus eſſe ſola tñ iuſtitia illa adeo peculiaris & propria pricipi ẽe debet vt ſine ea nec res publicas nec priuatoꝝ facultates ſed nec ip̃m quidẽ principis nomen ipſe tenere aut obſeruare poſſit. Quã rẽ nos cũ ſæpe aĩonr̃o voluerimus cũ vel p̃cipue nobis proſpicere contingit cũ inter maximas quibus agitaꝛ pp ſtatus nr̃i regimẽ curas ſubditis nr̃is pacẽ & quietem dare conaremur tm̃ enim vt intelleximus quorũdã audacia pp nr̃am tollerantiã creuit ꝙ nullorum tam ſingulariũ p̃ſonaꝝ quã cõitatũ in ſolẽtiã eo peruenieſſe cõperimus vt quidã iuriſdictionibus ptãtibus aut exemptionibus per nos ſeu per illuſtriſſimos olim progenitores noſtros cõceſſa ſabutẽtes exiſtimẽt tm̃ licere ſibi quã vindicare viribus poſſ. nullis moribus nulla honeſtate nulliſq; denicq; legibus teneri ſe putantes quin facere illa per ſæpe conentur ęqua ſeu iniq̃ ſint: quę aĩs eoꝝ collibuerũt hãcq; adeo peſtem impunitate delictorũ inualuiſſe vt nõnũq̃ inter minores auaritia odio vel partialitate cõmoti ipſos exquiſitis & cõfictis quibuſdã cãis lacerare maximiſq; dãnis & iniuriis afficere non vereantur. Quo fit vt via facti potius quã iuris intendẽtes: tm̃ de aliqua re contra vicinos eoꝝ aut alios habere quærelæ cãm prætendunt aut cũ ad fidelitatem ſibi præſtandã vel ad aliqua ſubeunda onera compellere vellint ciues aut incolas ciuitatum nr̃arum ac terrarũ noſtrarũ cũ locis noſtris ipſis onera ſupportãtes aut maſſarios eoꝝ in iuriſdictione ſibi conceſſa comorãtes nõ ſolũ ad turbationes & occupationes poſſeſ-

sionũ sed aliquando ad capturas hominũ aliquando ad armentorꝝ prædam:
aliqñ ad agrorꝝ vastationes & p sæpe ab his deteriora procedũt ex quibus pe
riculosi suscitãt errores: & nisi prouisio fiat debita excitari facilime possent nõ
solũ homicidia rixe cõtentiones factiõesqꝫ priuate sed publici tumultus grauis/
sima scãdala cõmouẽtes & in nrã statusqꝫ nrĩ iacturã & labẽ redũdãtes. Quare
his iniuriis volẽtes censura q̃ debemus occurrere: ne minores iniustitiã patian
tur: hoc nro & legis vim hituro decreto statuimus decernimus & mãdamus.
Quod nullus cuiuscunqꝫ gradus status aut cõditionis existat siue cõitas sit cui
separationẽ & iurisdictionẽ cõcessimus siue persona singularis ẽt capitaneus
seu armorꝝ ductor vel aliter ad stipẽdia nra militãs hñs ĩ dñio nro iurisdictio/
nẽ ac ciuitatibus ipsis vel terris nostris separatã: aut talẽ exẽptionẽ pro qua in
hoĩes suos superioritatẽ possit exercere audeat vel prẽsumat directꝫ vel per in
directũ ciues aut incolas ciuitatũ aut terrarũ pdictarũ eorũqꝫ massarios ficta/
tis residere cõtigat ad fidelitatẽ sibi pstãdã nec ad aliqđ subeũdũ onus reale
vel psonale ẽt respectu reddituũ sup ipsi possessionibus percipiẽdorũ: qn ipse
qui voluerit liberæ sine aliquo impedimẽto & nouo vectigali abducere pos/
sint cõpellere. Aut cõtra ipsos eorũqꝫ res & bona iniuriose procedere vel pro/
cedi facere aut prohibere ne procedat: vel indebite fiant executiones contra
qui intra territoria & iurisdictiones suas si propter delictũ aut delicta produ
xerint directæ vel indirectũ palã vel occulte etiam pro bonis natis aut sitis in
prædictis locis sẽpatis: quinimo nec eos ex quauis cã vera vel simulata vel ali
ter q̃litercũqꝫ pro aliq̃ dría ad se vel ad alios pertinẽte siue ciuilis sit siue crimi
trahere coram se aut officialibus suis ex officio vel ad alterius instãtiã. Nisi in
casibus in quibus forensis: alias de iure compelli rõne cõtractus posset sub pœ
na ducatorũ mille & priuationis seu amissionis tam exẽptionũ q̃ priuilegiorũ
suorꝝ quorũcunqꝫ inquã ipso iure & facto ex nunc prout ex tunc incurrisse &
cecidisse intelligantur sine alio processu vel sententia quandocũqꝫ contra præ
dicta vel aliquod prædictorum comisisse constiterit: volentes qꝫ vbicunqꝫ &
quandocunqꝫ oriri cõtingat vel natam esse discordiam dría vel quæstionẽ
inter stipẽdiarios exẽptos & sepatã iurisdictionẽ hẽntes vel inter ipsos aut eo
rũ subditos & alios ciues Nobiles vel rusticos iurisdictioni suæ non suppositos vel rõne cõtractus forũ nõ sortitos qd illis talibus differẽtiis aut qõnibus
sit & esse intelligatur competẽs iudex cogitor & decisor magistratus ille ma/
ior qui esse reperietur in ciuitate ipsa vel alio loco principali de cuius districtu
talis locus esse cõsueuerit aut i cuius esse dioceſi cognoscat cũ plena & ampla
potestate procedendi summarie simpliciter & de plano sine strepitu & figura
iudicii ac mera facti veritate inspecta ac facultate mulctãdi cõtumaces ad eame
ram in illis pecuniarũ quantitatibus & quæ sibi inspecta facti & qualitate per
sonarum videbitur intendẽtes nihilominus qꝫ nobiles ciues & alii non subdi
ti iurisdictioni talium exẽptorũ pro bonis suis tã mobilibus q̃ immobilibus q̃
habere reperiantur in iurisdictione ipsorũ exẽptorũ seu pro causis & differẽ/
tiis quę inter ipsos & eorũ colonos mezadros vel fictabiles erunt ex quacũqꝫ
cã agere vel respõdere nõ cogãtur corã ipsis exẽptis iurisdictionẽ habentibus
& corã ipsorũ officialibus sed corã ipso magistratu maiore sub pœna de qua
supra. Si tũ corã ipsis exẽptis aut eorũ officialibus iustitia peteretur contra eo

rũ subditos teneatur facere & fieri facere ius summariũ & expeditũ de plano
sine strepitu & figura iuditii: & prout in aliis antiquis decretis continetur: mã
damus ẽt tenore pñtis nostri decreti oĩbus & singulis supradictis iurisdictio
nẽ sepatã habentibus: quatenus oẽ præstitũ eius iuramentũ fidelitatis & fa
ctã sibi promissionẽ & oblationẽ realẽ vel personalẽ: necnon onus quodlibet
impositum contra præsentis decreti seriem intra mensem a die publicationis
huius cõputan. reuocent & annullẽt & in statum pristinum restituãt sub pœ/
na de qua supra: ne tñ ex supra relatis arbitrẽtur immunitatẽ consecutos: quę
ad onera custodiarũ iure & honestate teneãtur: volumus & iubemus qꝫ tenea
tur maior ille magistratus de quo supra prædictis iurisdictionẽ habentibus
ius summariũ & expeditũ cõtra rusticos sup possessionibus nõ subditis existẽ
tes si ad expẽsas custodiarũ in illis locis fiẽdarũ: in qbus se aut sua recipere ve
lint contribuere recusarent præsens tamẽ decretũ & in eo contenta aliaqꝫ iam
cõdita decreta, nolumus magnificũ locũ tenẽtẽ & capitaneũ nostrũ generalẽ
Nicholaum piceninum vicecomitẽ aliquo modo cõplecti siue ligare ob ex/
ploratã enim & incorruptã fidẽ exhuberantẽ in nos deuotionem innumera/
bilia merita virtutesqꝫ eius præcipuas & singulares nobis variis experimentis
& casibus expertissimas indignũ iudicamus eũ huius decreti & aliorũ iã cõdi
torũ generalitate cõpræhendi: immo eũ ex tũc ab eiusmodi decreto & aliis iã
conditis vt supra ex certa scientia & nõ obstantibus quibuscũqꝫ in contrariũ
facientibus absoluimus: & pro absoluto haberi volumus: declarãtes nostrę in
tẽtionis non esse qꝫ decreta ipsa per quæcunqꝫ generalia verba condita eundẽ
locũtenentem & capitaneum nostrum generalem amplectantur in quorum
testimonium præsentes fieri iussimus: & in aliorum statutorum & decretorũ
nostrorum volumine registrari. dat. Mediol. die. vii. nouẽbris. M. cccc. xli.

DECRE. QVOD NVLLVS AVDEAT FACERE ALIENATIONEM DE ALIQVO CASTRO SEV FORTALITIO IN ALIQVAM PERSONAM SINE LICENTIA DOMINI ET C.

Dominus Med. &c. comes virtutũ imperialis vicarius generalis: decretũ
qđ nup condi fecimus qꝫ nulla persona vendere audeat seu datũ facere in ali/
quã personã de aliquo castro fortalitia vel loco forti mittimus his inclusum
tibi volẽtes & tibi mãdẽtes quatenus illud pro lege mũicipali: & decreto nro
seruãdo & seruari faciẽdo inuiolabiliter facias ipsum decretũ in locis cõsuetis
iurisdictionis p nos tibi comisse publice diuulgari: ac in voluie aliorũ nrorũ
decretorũ ad perpetuã rei memoriã iseri & describi: dat. Medio. die. v. februa
rii. M. ccc. lxxxvii. Gasparinus signauit a tergo egregio viro ptãti nro Medi.

TENOR DECRETI.

32 NOs dñs Medi. &c. comes virtutũ ĩpialis vica. gene. tenore pñtiũ:
statuimus edicimus & mãdamus qꝫ nõ sit aliq̃ persona cuiuscũqꝫ cõ
ditionis existat q̃ audeat vel pñsumat vẽdere seu datũ vel alienationẽ
facere in aliquam personam cuiuscunqꝫ status gradus præeminentie vel con/
ditionis existat de aliquo castro fortalitio vel loco forti positis in aliqua par/
te sub dominio nostro sine nostra licentia; necnon deliberatione ac consensu

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. ЕЧНИКОВА

consilii generalis illius ciuitatis seu terræ in cuius territorio dioceſi vel diſtrictu fuerint huiuſmodi fortalitiæ ſiue caſtra:& ſi contra prædicta factum fuerit puniatur emptor & venditor in lib. quingentis Imperial. Et vlterius perdat venditor præciu:& emptor rē emptā:quæ qdē pecuniæ ipſo facto ꝑtue niant:& ad noſtrā camerā deuoluantur. Et teneatur ptās noſter illius ciuitatis vel loci in cuius territorio diſtrictu vel dioceſi prædicta fuerint punire illos qui cōtra hoc noſtrum decretum præſumpſerint aliqualiter facien. in quorū teſti.&c. M.ccc.lxxxvii.die veneris octauo mēſis februarii: cridatū & proclamatum fuit ſupraſcriptum decretum de verbo ad verbum ſono tubæ ad ſcalas palatii noui cōis Medi. per Ambroſium grimoldum præconē cōis Med.

Dux Med.&c. Papiæ angleriæq; comes ac Cremonæ dominus.

33 Dilecti noſtri cū multiplicibus & quotidianis ſubditorū nr̄orū q̄relis vexaremur ob eas q̄ iugiter exuſcitabātur q̄relas ſup diſtribuēdis & ſoluēdis oneribus tā ꝑ nos & camerā nr̄ā q̄ aliter neceſſitati icūbēti bus:nos quoꝝ ē cura potiſſima vt ſubditoꝝ ipſoꝝ nr̄oꝝ qm̄ fieri q̄at. Comodis trāqllitati & oī cōueniētie & qeti cōſulaē vtq; onera illa q̄ declinari & auerti nō ꝑt adhibita ſalte oī poſſibili eq̄litate tolleréē cōpilari nup & ſtabiliri fecimus ordiné quēdā ſub capitulis.iii.quoꝝ diſpōe plurimas ex huiuſmi cōtra uerſiis & differētiis declarari & dirimi & onerū ipſorū nō minimā ptē rectæ & liqdo diſtribui poſſe cōfidimus:volumus igit̄ vt ordies ipſos i locis illic cō ſuetis diuulgari & publicari ac in voluie aliorū ordinū & decretorū nr̄orum inſeri facientes illos in poſterū in caſibus qui in his cōpræhenduntur ſeruetis & obſeruari inuiolabiliter faciatis. dat.Med. die.xiiii.februarii.M.cccc.lxi. Vicentius. A tergo nobilibus & prudentibus viris ptāti & referendario noſtris Plac.& capitaneo diſtrictus necnon commiſſario ſuper taxis ęquorum.

ORDINES NOVI SERVANDI CIRCA ONERVM SOLVTIONEM A KALEN. IANV. M. CCCC. LXI. IN ANTEA.

34 Primo ꝙ qcūq; ciuis ēt originarius vel ex priuilegio q̄ hītet cū familia ſua vel maiori ꝑte familiæ a feſto s. Martini vſq; ad calē. iunii vel aliq̄ ꝑte ipſius tpis q̄ mior diebus octo cōtinuis nō exiſtat i aliq̄ terra caſtello burgo loco villa caſſina hoſpitio molēdino vel taberna nobis tā mediate q̄ īmediate ſubdito vel ſubdita ſiue ibi laborauerit ſeu laborari fecerit: terras ad ſuas manus ſiue nō:& ſiue fecerit ibi aliq̄d exercitiū ſiue nō:teneatur toto tpe quo eſtimū tūc vigēs durauerit ꝙ qdē de qnq̄nnio in qnq̄nniū debeat reformari ibidē cōtribuere ad onera ipſi loco ꝑ nos aut camerā nr̄ā impoſita & imponēda nō ad alia aliter incūbētia pro bonis q̄ ibidē habuerit:nō tñ cū vilicis ſeu cū vicinis:ſed cū nobilibus ſi ibi aderūt vel ſepatū niſi ſpālē hērēt exēptionē ſeu īmunitatē:circa onus aūt ſalis ſeruēē orñes ſup ſale ſpetialite facti videlicet vt leuare teneātur ſal vbi hītāt ſeparati tñ:& nō cū vicinis ſeu cū cōi terræ in q̄ habitāt:cū hac tamē declaratione ꝙ id quod ſupra decernitur de ciuibus foris habitantibus:intelligatur de his qui extra ciuitatem habitare reperiuntur poſt feſtum ſancti Martini non proxime futurum ad hoc vt ciuibus ipſis ſpatium relinquatur deliberandi vtrū foris an in ciuitate velint reſidere.

Item ꝙ

35 Itē ꝙ qcūq; ſiue ciuis & habitās cū tota familia in ciuitate & ibidē æſtimatus & oneribus cōtribuens ſiue non deinceps.i.a calen. menſis ianuarii ꝑt in antea aquiſiuerit titulo vēditionis donationis tranſactionis in ſolutū aut in dotē dationis ſiue inueſtiturę libellarie aut ex ſucceſſione vel legato vel quouis alio mō bona aliqua immobilia exiſtentia in aliqua terra burgo & vt ſupra pro qbus ſolueréē in dcō loco onera vel q̄ eſſent ęſtimata i ipſo burgo:& vt ſu.ēt ſi taliter agrens alias eſſet exēptus vel īmunis teneatur a die facti cōtractus vel aqſitionis p̄dictę in antea in eodē loco vbi ſolui cōſuetū eſt pro talibus bonis onera q̄libet ſoluere:& qm̄ per tpa ſuperiora graues & multiplices q̄relas a plurimis ex ſubditis noſtris habuimus ꝑ alienationes factas de bonis pro qbus onera ſolui cōſueuerāt i alios q ſub ꝓtextu ciuilitatis aut exēptōis vel aliter onera ipſa ſoluere recuſabāt reſeruamus nobis declarationē oīū huiuſmi ſolutionū onerū pro cōtractibus alienatōibus trāſactionibus & aqſitōibus factis ab annis.v.proxie elapſis videlicet a calē.mēſis ianu.M.cccc. lvi. citra pro qbus tales ementes & aquirentes ſoluere recuſaſſent & recuſarēt onera prædicta:qm̄ intellectis caſibus & eorū ac ꝑſonarū q̄litate & cōditione pēſatis:id decernemus ſuperinde quod nobis equius & conueniēs videbitur.

36 Item ꝙ ordines ſupraſcripti ſolū intelligātur & locum habeant reſpectu onerum impoſitionum & in futurum imponendorum per nos aut nomine noſtro vel ſucceſſorum noſtrorū nō autē reſpectu onerū quæ per comunia villarum & locorum extra ciuitates exiſtentiū imponuntur ſed in illis obſeruentur ſtatuta citatū & locorū quibus non intēdimus derogare.

Dux Mediolani. &c.

Dilecti noſtri intellecta petitione q̄, ſuperioribus diebus:& nuper vos ꝑſidentes apud nos egiſtis pro cōfirmatione cuiuſdā p vos edicti ordis ſup ceſſione bonorū:cū ad ea q̄ ciuiū noſtrorū indēnitatē reſpiciunt & fraudes remouent libēter pro more nr̄o iclinemus viſū nobis eſt ac cōtēti ſimus decernimus & volumus ꝙ i ſimilibus nemini liceat voti ceſſione & abdication. bonorū ſuorū niſi ſeruata ſolēniter forma ſtatuti Med. ſuper huiuſmodi ceſſione & abdication.bonorum materia loq̄ntis & diſponētis ad qd diḡ hēatur relatio;qdq; nobis per exēplū mittimus his annexū ſubſcriptū per angelū panigarolā not. officio ſtatutoꝝ cōis nr̄i Medio. volētes & iubēres ꝙ illud vti iacet tā p vos q̄ ſucceſſores veſtros:ac cæteros quoſcūq; noſtros:tam ꝑſentes q̄ futuros ad quos ꝑtinet & ſpectabit firmiter ſeruetur:ac in voluie & in numero aliorū ſtatutorū & ordinū iſtic inferatur deſcribaē & publicetur. Ita ꝙ nemo ignorātiā prætēdere valeat. Dat. Papiæ die.ix.auguſti. M.cccc.lxxv. A tergo egregio militi ac nobil.& ſapien.doctoribus ac prudentibus viris cōmiſſario:poteſtati:Referendario præſiden. ad negotia cōitatis noſtræ Plac.

REPERITVR IN STATVTIS COMVNIS MEDI. FACTIS IN M. CCC. XCVI. HOC MODO VIDELICET.

37 Siquis voluerit de cætero bonis ſuis cedere cedat i publica comptione: q̄ fiat corā ꝑſāte cōis Med. vel eius vicario de die pro aliis negotiis cāpanis pulſatis ita ꝙ q cedit nudus ſit diſcaltiatus;nō hēns aliq̄d veſtimētū

vel velamen excepta zarabolla:& sic ascendat super lapidē anteq̄ ptās vel eius vicarius recedat a comptione & in dicta cōptione stare debeat a prīcipio vsq; ad finem:sine aliquo velamine in capite vel alibi in publico vt supra & præsentibus duobus consulibus iustitiæ fagie suæ & aliter cessio facta non valeat. Cedens bonis suis teneatur & debeat in dicta comptione iurare coram dictis consulibus ante quam faciat dictam cessionem de consignando bona fide omnia bona sua creditoribus suis:& ea designare & si repertū fuerit eū aliqua occultasse cessio per eum facta ei non prosit. Quilibet volens cedere bonis suis ante cessionem per vnam diem teneatur & debeat per se vel per procuratorem suū aut aliam interpositam personam dare in scriptis dño ptāti Med. seu eius vicario omnia nomina creditor̄ & debitorum suorum & quātitates res & iura ei debita seu debitas:& omnia bona mobilia & immobilia:quæ hñt a sol.xx. tertiolorum supra : & faciat citari oēs creditores suos vt veniant coram ipso dño ptāte seu eius vicario ad viden.prędcā per eū in scriptis data: & si reptū fuerit eū in prędictis defecisse nō teneat cessio in præiudicium creditoris non citati.

Ego Angelus panigarola nota.officio statut.comunis Med.suprascripsi.

DECRETA DE LITIBVS ABBREVIANDIS.

Dominus Med.&c.comes virtutum imperialis vicarius generalis.

Mittimus tibi copiam decreti nostri super litibus abbreuiādis præsentibus alligatā volentes : & tibi mandantes quatenus dictum nostrū decretum pro lege municipali & statuto obseruādo & obseruari inuiolabiliter faciēdo illud in locis consuetis tuæ iurisdictionis publice facias diuulgari:& inseri & describi in volumine statutorum ciuitatis nostræ Plac. ad perpetuam rei memoriam exnūc prout extunc decretum de commissionibus in tres bonos viros fiendis hactenus obseruatū ex certa scientia tam in iurisdictione tua quam alibi viguerit pœnitus reuocātes. Dat.Med. M.ccc.lxxxvi. die quarta octobris. A tergo continetur nobili viro potestati nostro Placen.

38 NOs Ioānes Galeaz vicecomes,comes virtutum,dñs Med. imperialis vicarius generalis,volentes dispendia litium,ea qua possumus solertia coarctare.& subditorum nostrorum indemnitatibus & comodis prouidere nec non cautelas & fraudes malignantiū refrenare, vt vnicuiq; debitum iustitiæ ministretur præsenti nostro decreto ex certa scientia duximus statuendū:q̄ oēs & singule lites:q̄ones:& controuersie ciuiles:seu quæ ciuiliter agitentur:& de cætero moueri contigerint:coram quocunq; iudice:magistratu vel assessore seculari ordinario,vel delegato:ciuitatum & terrar̄:seu loc̄ nostro dñio subiectarū per & inter quascunq; personas seculares coīa collegia vel inter aliquam secularem personam & comunitatem vel vniuersitatē quouis modo: & ex quauis causa cognoscantur & decidātur & fine debito terminentur iuridice seruatis statutis & ordinibus nostris:ac statutis illius ciuitatis loci vel terr̄ vbi dicta quęstio fuerit mota huic nostro decreto non obuiantibus nec non reiectis cauillationibus & friuolis exceptionibus quibuscunq; p illum iusdicentem ordinarium vel delegatum magistratum vel assessorem: coram quo ipsa lis quæstio causa vel controuersia mota fuerit : & hoc infra terminos sup hoc inferius limitatos. Et declarātes sub pęna iusdicenti ordinario vel dele

vel delegato vel magistratui vel assessori coram quo ipsa lis:quæstio causa vel controuersia agitabitur ommittenti ipsam quæstionem litem causam seu controuersiam terminare infra terminos inferius limitatos & similiter cuilibet commissario & consultori ommittenti dare consilium suum in scriptis infra terminos inferius limitatos florennorum centum auri applicandorum camerę nostræ:& reficiendi expensas litis vtriq; parti. Quitermini cognoscendi & terminandi ipsas lites quæstiones causas & controuersias & in eis procedēdi hoc ordine limitentur & limitati esse intelligantur.

39 VIdelicet q̄ instantia causę principalis nō duret nec durare possit nec debeat vltra tempus & spacium quadraginta dierum vtilium a die litis incepte computandorum.

40 QVæ incepta intelligatur petitione porrecta & in actis dimissa & parti legitīe notificata:vbi p viā libelli vel petitionis procedit̄ q libellus vel petitio q̄liscūq; sit dūmō tollerabilis admittat̄ & admissa ēe itel/ligat̄ si cōtineat psonā actoris & rei q̄litatē rē seu ius q̄ petāt̄ & cām petitionis & a die cōtradictionis seu cōpitionis oppositionis seu q̄relę notificate pti vbi p viā cōtradictionis seu cōparitionis & oppositionis seu quærelę proceditur.

41 INstantia vero causæ appositionis interponendæ semel tantum per vtranq; partem non duret nec durare possit nec debeat videlicet prima causa appositionis vltra tempus & spatium.xx. dierum vtilium.

42 SEcunda vero causa appositionis non duret nec durare possit nec debeat vltra tēpus & spatium.xxv.dierum vtilium:ita q̄ omnibus cōputatis videlicet tā temporibus instantiæ causæ principalis quam vtriusq; appositionis terminum.lxxxv. dierum vtilium : saluis temporibus deputatis ad appellandum vigore prędentis decreti nullatenus excedat nec excedi possit nec etiam dilatari seu prorogari quomodocunq; sub pœna prædicta.

43 VTq; termini deliberandi & respondendi petitionibus & probādi & reprobādi & alia faciendi in litibus q̄ōnibus causis cōtrouersiis antedictis diuidāt̄ & ordine cōgruo limitētur:& ne productiones iuriū & productiones cauteloſe & ī fraudē vsq; prope finē litis differātur : volumus:decernimus & mādamus q̄ statī petitione porrecta & in actis dimissa in causa principali & parti notificata vt supra statutus sit & esse intelligatur ipso iure terminus diei vtilis immediate sequentis deliberandi & respondendi dictę petitioni:quo terio elapso siue respōdiderit siue nō hēat̄ lis pro cōtestata.

44 ET elapso dicto termino vnius diei vtilis vel cōtradictionis factæ & parti notificate vbi per viā contradictionis oppositionis vel quærelæ proceditur statim statur,sit & esse intelligatur vtriq; parti videlicet actori & reo terminus quindecim dierum vtilium excipiendi & opponendi petendi & probandi & per omne genus probationum ac producendi & ostendendi quicquid dictæ partes & quælibet earum voluerint in dicta cā ipsoq; termino elapso statim quæcunq; agitata producta & ostensa in dicto termino probatorio intelligantur & sint ipso iure publicata ita quod de eis fiat copia si fuerit requisita: & q̄ quibuscūq; pōnibus quæ fieri contingeret in quacūq; cā teneatur pars respondere infra terminum sibi per iudicem assignandū claræ & aperte affirmando vel negādo de scīa vel credulitate sine alia contradictione additione vel protestatione aliq̄ responsio aliter facta pro nō facta habeatur

45 ET immediate post ipsum terminū statutus sit & esse intelligatur vtriq; parti terius. x. dierū vtiliū reprobādi & ipugnandi q̄cūq; producta & ostēsa i dicto terio probatorio: & si aliq̄ partiū in ipso terio reprobatorio produxerit articulos vel capitula tēdētia ad reprobādū probata & producta p alterā partē in primo terio probatorio tūc liceat illi parti contra quā producta fuerit & cuilibet alteri cuius interfit coadiuuare & corroborare per legitimas probationes probata & producta in dicto primo termino. Quo termino reprobatorio elapso quæcunq; agitata producta & ostensa in ipso termino intelligantur & sint ipso iure publicata: & de eis copia fiat vt supra.

46 STatuētes quoq; q̄ oēs exceptiones replicationes & triplicationes dilatoriæ declinatoriæ & peremptoriæ ac cæteræ cuiuscunq; generis sint de quibus non sit cognitū & decisum inter partes sint salue vtriq; parti in fine litis tempore desputationis ne ob hoc processus causæ differatur. Quę quidē exceptiones dilatorię & declinatorię & similes reiectæ itelligāt si de ipsis in sentētia vel pronūciatione fiēda in cā principali nō fuerit fcā mētio.

47 DEinde ius dicēs magistratus vel assessor ordinarius vel ēt delegatus corā quo dicta lis quæstio causa vel controuersia vertetur teneatur & debeat infra duos dies vtiles immediate sequentes post dictū terminū reprobatorium ad requisitionē dictarū partiū vel alterius earū cōmittere ipsam litē q̄stionem cām seu cōtrouersiam vni iurisperito de cōfidētibus vtriusq; partis eligendo. Et si aliq̄ pars recusaret dare vel contumax ēet in dādo cōfidentes suos: & tot q̄ vnus cōcordetur tūc dictus iusdicēs magistratus vel assessor cōmittere debeat dcām litē qōnem vel cōtrouersiā vni ex cōfidentibus ptis producētis cōfidētes & nō cōtumacis vt supra. Et q̄ deinceps dētur solūmodo cōfidētes & nō suspecti in q̄libet cā residētes in ciuitate vel terra in qua q̄o vertetur si in ea erit copia iurisperitorū: & si nō tūc dētur de aliis in vna ex ciuitatibus proximioribus illius ciuitatis vel terræ in q̄ q̄o agitabitur.

48 QVi cōmissarius ipsam cōmissionē oibus remediis iuris statim acceptare cogatur & iurare ad sancta dei euangelia tactis scripturis q̄ iuste & rectę cōsulet in cā sibi cōmissa deū semp prę oculis hñdo eiusq; tremendū iudiciū expectatur, q̄d sacrm scribatur in actis cāe vel de eo fiat publicum instrm nec possit assumi vltra dictum cōmissarium nec sibi dari alius socius ad examinandū dictā q̄nē nec ad cōsulēdū super ea: nisi fuerit de ambarū partiū volūtate: ne partes vltra debitū vexentur laboribus & expensis.

49 POstea vero statim dictæ partes compareant coram dicto commissario & producam coram eo processus & omnia acta agitata & producta infra talem ad terminum: q̄ dicto commissario post productionē ipsorum restent ad minus dies octo ad deliberandum & consulendum super dicta causa sub pœna librarum. xxv. terzolorum parti ommittenti produce re vt supra: & plus & minus arbitrio iusdicentis.

50 QVibus visis & diligenter exaiatis per dictū cōmissariū & auditis allegationibus q̄ corā eo fieri voluerit p ptes & eaꝝ aduocatos: teneat & debeat dictus cōmissarius pñtare vel pñtari facere cōsiliū suū in scriptis eius propria manu scriptū sup q̄one sibi cōmissa ad banchū iusdicētis magistratus vel assessoris vt supra corā quo q̄ pdicta verteret ante finem dicti termini xl. dierū vtiliū de qua præsentatione fiat subscriptio dicto cōsilio manu nota

nu notarii causæ per quem & qua die præsentatum fuerit: & idem fiat in actis dictæ causæ. Ita q̄ iusdicens magistratus vel assessor iuxta formā dicti consilii possit teneatur & debeat suam sententiam diffinitiuam proferre & publicare super quæstione prædicta infra terminum prædictum: q̄ pronunciatio & publicatio fcā ēe intelligat ipso iure: si iudex cāe ōmiserit & publicare vt supra.

51 POssit tamen iusdicens magistratus vel assessor dictam quæstionem cognoscere decidere terminare infra dictum terminum per se tm̄ & absq; aliquo commissario eligendo si fuerit de partium volūtate: quo casu iurare teneat & in actis scribere prout supra in sacro cōmissarii continetur mutatis mutandis. Et q̄ dictus iusdicens nullum possit habere salarium seu emolumentum sub pœna quadrupli: de quo possit & debeat etiam sindicari.

52 LAta vero dicta sñia diffinitiua vel facta dicta terminatione vel diffinitione possit pars quæ succubuerit & quilibet alius cui de iure liceat appellare: & nullam dicere infra terminū quattuor dierum continuorū a die latæ sentētiæ & non vltra ab ipsa sententia vel diffinitione seu terminatione appellare vel nullam dicere ad vnū ex iudicibus appn̄ū huic officio deputatū seu deputandū. Saluo tn̄ q̄ in casibus & causis spālibus in quibus prohibita sit appellatio vel nullitas a iure cōi vel ex forma statutorū vel prouisionū illius ciuitatis loci vel terræ in qua dicta lis quæstio cā vel controuersia fuerit agitata nō liceat appellare: & idem disponatur de nullitate nec etiā ad aliquē iudicē appn̄ū qui fuerit aduocatus vel cōmissarius in cā super qua lata fuerit sententiata qua fuerit appellatum: nec qui sit agnatus vel affinis partis appellantis.

53 VOlumus tamen q̄ per hoc decretum prorsus derogetur & derogatū esse intelligatur statutis ciuitatū & terrarū nostrarū tollētibus in totū remediū appn̄is nullitatis quærelationis & restitutionis. Qua appn̄e vel nullitate interposita procedat in ipsa causa appn̄is vel nullitatis corā dicto iudice ad quē fuit appellatum hoc ordine: videlicet q̄ statim post ipsam appellationem vel nullitatem præpositam & interpositā die iuridica immediate sequenti teneatur appellans vel nullam dicens coram iudice ad quem appellauerit petitionem suam in scriptis porrigere & parti notificare personaliter vel ad domum: quę petitio qualiscunq; sit: dummodo tollerabilis: admittatur & admissa intelligatur ipso iure: & nulla litis contestatio exigatur: & iurare coram iudice ad quem appellauerit se non dolo nec calumnia: sed credēs iustam fouere causam appellasse vel nullam dixisse ac satisdare de restituendo alteri parti omnia damna interesse & expensas litis prædictæ quæ passa fuerit & quæ taxate fuerint per iudicem dictæ causæ si ipsæ appellans vel nullam dicens succubuerit in causa appn̄is vel nullitatis vel si ipsam appn̄em vel nullitatem non fuerit prosecutus vsq; ad finem. Alioquin ipsi appn̄i renunciasse intelligatur. Et prima sententia firma remaneat & executioni mandetur.

54 POst quæ statim & sine vllo interuallo statutus sit & esse intelligatur appellanti vel nullam dicenti: & appellato vel cōtra quē vel quos nulla dicitur terminus octo dierum vtilium probandi producendi ostendendi & opponendi: tam super nullitate q̄ iniquitate dictæ sñie: & aliis ad dcām cām pertinentibus quicquid ipse partes & quælibet earū voluerint: ipsoq; termino finito statim oia agitata producta & ostensa in ipso termino intelligantur & sint ipso iure publicata & de eis vtriq; parti fiat copia si fuerit requisita.

HAYKOBA BIBLIOTEKA ОНУ ИМЕНИ ЕЛЕЧНИКОВА

55 SVccessiue vero statutus sit & esse intelligatur ipso iure vtriq; parti ter/
minus sex dierum vtiliū reprobandi & improbandi & excludendi quę
cūq; producta agitata & ostēsa in dicto primo termino. Et si aliq̄ par
tiū in ipso termino reprobatorio: produxerit articulos seu capitula ad repro/
bādū probata & producta p alterā partē in primo termino probatorio: quæ
capitula & articuli produci debeāt per tres dies ante finē dei termini reproba/
torii pte pñte vel ad hoc legitime citata & sibi de ipsis capitulis & articulis co/
pia dimissa personaliter: vel ad domum & post produci nō possint nec admit/
ti: tunc liceat illi parti contra quem producta fuerint: & cuilibet alteri cuius in/
terfit coadiuuare & roborare per legitimas probationes probata & producta
in dicto primo termino intelligantur & sint ipso iure publicata: & de eis fiat
copia vt supra: & q̄ omnes exceptiones sint salue in fine & reiectæ intelligan/
tur &c. vt supra prout in ordine principalis causæ superius continetur.

56 POstea vero teneatur dictus iusdicens ordinarius vel delegatus vt supra
coram quo ipsa quæstio vel causa appellationis & nullitatis versa erat
infra vnā diem vtilem post dictū terminum reprobatorium immediate
sequentem ad requisitionem dictarum partium vel alterius earum: causam ap/
probationis vel nullitatis committere vni iurisperito de confidentibus partiū
eligendo &c. prout in ordine principalis causæ supra continetur.

57 QVi commissarius ipsam commissionem statim cogatur omnibus iu/
ris remediis acceptare & iurare prout in ordine principalis causæ cō
tinetur nec possit associari nec alius vltra ipsum commissariū electū
vt supra assumi vllo modo nisi fuerit de ambarum partium voluntate: coram
quo commissario dictæ partes compareant & producant processus & omnia
acta dictæ causæ appnis & nullitatis & iura sua.

58 QVi cōmissarius visis & diligenter exaiatis pdcis & ptiū allegationi/
bus auditis teneat & debeat pñtari facere cōsiliū suū in scriptis eius
propria manu subscriptū ad bāchū dicti iudicis: corā quo dcā cā ap
pnis & nullitatis versa erit ante finē dicti termini xx. dierū vtiliū ipsi cāæ limi
tati: de q̄ pñtatione fiat subscripto dicto cōsilio manu notarii cāæ. Itē q; dictus
iudex dictæ cāæ appnis vel nullitatis possit & teneatur ac debeat in dcō termi
no iuxta formā dcī cōsilii suā sniam diffinitiuā proferre & publicare sup cā p/
dcā quæ pñtatio & publicatio facta esse intelligatur ipso iure: si iudex cāæ om
miserit proferre & publicare vt supra q; dictus iudex appnis vel nullitatis pos
sit interesse exaiationi deē cāæ & nihilominus cōsiliū cōmissarii sequi teneat.

59 POssit et dictus iudex cāæ appnis vel nullitatis si fuerit de partiū volun
tate ipsam cām p se tm̄ absq; aliquo cōmissario eligēdo cognoscere deci
dere & terminare infra terminum antedictum qui eo casu iurare tenea/
tur prout supra in sacramento commissarii continetur mutatis mutandis.

60 POstq̄ lata fuerit dcā snia in dcā cā appnis vel nullitatis: inq̄tū & q̄tenus
cōfirmata fuerit pria snia in cā principali nō liceat āplius prouocare nec
appellare a dcā snia nec nulla dici nec eidē aliq̄liter cōtraire nec cōtra eā
q̄cq̄ excipi vel oppōi: sd̄ prout lata fuerit executiōi mādet oībus iuris rēediis.

61 SI vero per ipsam sniam latā in dcā cā appnis vel nullitatis fuerit dcā pri/
ma snia annullata vel reuocata vel reformata pticulariter vel i totū: tūc
liceat subcūbēti i dcā cā appnis vel nullitatis & cuilibet alteri cui de iu/
re liceat

re liceat appellare vel nullā dicere infra terminū. iiii. dierū continuorū a die la
te snię & nō vltra a dicta snia appellare: & nullā dicere ad vnum alium ex iudi
cibus appnum huic officio deputatum vel deputandum &c. prout in prima
causa appnis superius est expressum mutatis mutandis & congrua congruis
referendo. Ita tamen q; hoc semper intellecto q; dicta causa secundæ appnis
infra restum dicti termini. lxxxv. dierum vtilium omnibus instātiis tam prin
cipalis quā appnis limitati vt supra: saluis temporibus deputatis ad appellan/
dum vigore præsentis decreti decidentur & fine debito terminentur: nec di/
ctum terminum excedat vllo modo sub pœna prædicta vt supra. quæ senten
tia omnibus iuris remediis prout lata fuerit executioni mandetur.

62 DEcernentes quoq; præsens nostrū decretū et habere locū & obser/
uari in quibuscūq; cōnibus & causis pēdētibus: & de cætero incohā
dis: firmis tñ manētibus actitatis & productis in dictis causis pēdēti
bus. Itē q; oēs & singuli cōmissarii cōsultores & iusdicētes teneātur & debeāt
eorū cōsilia & snias dare & proferre i scriptis clare & apte ac sine vlla cōditio
ne & alternatione: & i ipsis sentētiis & cōsiliis declarare & taxare expēsas litis
dāni & interesse in casibus in qbus pars in ipsis expensis dānis vel interesse de
iure veniet condēnādus sub pœna floren. c. auri cuilibet consultori vel iusdicē
ti contrafacienti vel ommittenti facere: prout supra camerę nostrę applicāda.

63 VErū tamen nisi fuerit de partium voluntate ordo præsentis decre/
ti dispōsita in eo non vendicent sibi locum in quæstionibus datio/
rum sed in eis pacta datiariorum & decreta nostra nec non statuta
super ipsis edita volumus inuiolabiliter obseruari: nec et in causis quæstioni/
bus seu cōtrouersiis motis vel mouendis occasione proclamationū q̄ fient pro
bonis vendendis ad cridas vel ad accipiendū in solutū: sed in ipsis seruari vo/
lumus prouisiones super ipsis specialiter edictas: & terminos statutos in eis:
nec et in causis mercatorū: quæ vertuntur corā consulibus merchatorū inter
merchatores: & ex causa merchandię: sed in ipsis seruentur statuta ipsorū mer
chatorū per nos cōfirmata: nec et in causis in quibus procedi pōt breuiori via
q̄ via pñtis decreti tpibus appnū minimæ cōputatis p formā aliquorū nrorū
decretoq; aut statutoq; illius ciuitatis vel terrę in q̄ huiusmī cāę agitabunt: sed
seruētur in eis statuta & decreta pdcā vt breuius terminētur ne partes expēsis
& protelationibus litiū nimiū prograuētur nec et in cōpromissis factis & fiē/
dis i ami eos cōes de partiū volūtate: aut ex dispositione alicuius nri decreti.

64 PRæterea edicimus & ordinamus q; si de cętero contingat aliquā litem
qōnē causam seu cōtrouersiā moueri contra absentē in longinquis par
tibus vel extra territoriū ciuitatis Pla. vel terræ in qua qō agitatur ius
dicens teneatur dare & assignare tali absenti vt supra citato vel citando facta
prius fide sumatim prout iusdicēti videbitur de tali absentia terminū cōpetē/
tem ad cōparēdū per se vel legitimū procuratorē: videlicet singulos dies .xx.
miliaribus pro eūdo & totidē pro redeūdo: & vltra arbitrio iudicis dūmodo
arbitrium iusdicentis non excedat vel terminum vnius mensis continui: quo
termino elapso: & non ante incipiant currere tępore præsentis nostri decreti.

65 ITem si aliq̄ partiū voluerit producere in cā aliquos testes absentes vel
instra quæ essent extra territorium iusdicētis: tūc notatis prius dictis te
stibus & instris quibus semel notatis nihil addi possit & fcā fide summa/

tim de huiusmodi absentia & carētia instrōrū extra territorium existentia. Iu
dex litis prout sibi videbitur: & parte iurante ad sancta dei euangelia corpor.
tactis scripturis ꝙ hoc non facit nec fieri petit dolo nec calūnia vel in fraudē
nec aīo protelandi litem sed putantis ipsis testibus & instrīs indigere ad pro/
bationē iuris sui eo casu assignetur sibi per iudicē litis terius cōpetēs secundū
distinctionē locorū & negocii qualitatē infra quē dicti testes recipi & exaīari
possint debita forma iura eorū dictus iudex litis solēniter pūtari & instrā ipsa
produci: & in eo terio assignādo vt su. possit ēt altera pars ostēdere & proba
re de iure suo quicquid voluerit: quo terio pēdēte nō currāt tpa huius nostri
decreti nisi termini statuti ad probādū quo ad testes & alias probatōes pūtes

66 ITem ꝙ si deinceps contingat vllam litē quæstionē causam seu contro/
uersiam moueri alicui pupillo vel minori furioso vel mēte capto aut si/
mili persone tutore vel curatore carenti: ne talis persona remaneat in/
defensa: ne ius suum peat propter carentiam legitimi defensoris teneatur &
debeat agere volēs cōtra aliquos ex prædictis prius citari & moneri facere ali
quos ex proximioribus amicis & vicinis eiusdē: & vna cum eis vel saltem eis
præsentibus aut legitimæ citatis instare & reqrere corā iudice cōpetenti ꝙ cō
tra quē ipsam litē mouere voluerit detur & decernatur per iudicem prædictū
cum solemnitatibus opportunis: tutor & curator idoneus secundū conditio/
nē personæ: cui decernendus erit generalis vel saltem spetialis ad litē prædi/
ctam: cū quo possit iudiciū incohari: qui iura illius cui dabitur defendere de/
beat. Qui iudex teneatur infra .xxx. dies continuos a die reqsitionis sibi facte
computandos prouidere eidem de idoneo tutore vel curatore vt supra. Et ad
dictam tutelam seu curam seu defensionem subeundam teneatur compellere
illos agnatos cognatos vel affines prout ipsi iudici videbitur cū cautionibus
obligationibus sacramentis decreto & iure solemnitatibus opportunis sub pē
na librarum quinquaginta tertiolorum cameræ nostræ applican.

67 SIquis aūt iusdicens vel assessor a seipso absq; consilio protulerit aliquam
sniam iniquam & iniustam in totū vel in parte quæ iniquitas & iniusti/
tia cōstet ex actis & productis in cā super qua dcā snia lata fuerit vel di/
ctum consilium datum vel legitime detegatur si scienter & dolose hoc fecerit
incurrat pœnam pro vno denario: quattuor quantitatis seu æstimationis rei:
de qua fuerit quæstio applicanda pro medietate camerę: & pro alia medietate
damnum passo. Et vlterius priuetur oi officio & beneficio aduocandi iudican
di & consulendi ꝙ quolibet priuilegio & beneficio sui collegii in perpetuū. Si
vero propter imperitiam vel ignoratiā tūc teneatur reficere parti ex hoc lęso
damnū cū expensis per ipsam partē passis secundū ꝙ iudici æquū & iustū vi/
debitur: quaꝝ quidē pœnaꝝ de quibus supra fit mentio: necnon pœnaꝝ im/
posit. nō terminatis quæstionibus in terminis limitatis cognitores & executo
res esse debeāt illi quos super hoc duxerimus deputādos corā quibus quilibet
volēs quærelari de prædictis teneatur suā quærelam in scriptis producere in
fra .lx. dies immediate sequentes: post dem̄ terminum .lxxxv. dierum vtilium
omnibus instantiis limitatum quo termino elapso non audiantur.

QVi cognitores & executores tam circa cognitionem & executionem
dictaꝝ pœnarum & cuiuslibet earū procedere teneantur summarie:
& de plano sine strepitu & figura iudicii: solaq; veritate inspecta: om/
nibus

nibus iuris remediis prout expediens fuerit: & eis videbitur conueniens. Et
nihilominus si quis conqueri voluerit de aliquo iudice vel commissario ꝙ sen
tentiā iniquam vel iniustam dederit: hoc etiam in scriptis significare possit in/
fra terminum antedictum: quia bene sibi ius fieri faciemus contra prædictos.

68 VOlumus insuper ꝙ in omni causa omnes & singuli testes producen/
di per aliquam partium cogātur indilate per iudices litis realiter &
personaliter & omnibus iuris remediis ad iurādum & veritatis testi
monium perhibendum in dicta cā sub pœna cuilibet testi inobedienti librar.
l. tertiolorum: & plus & minus arbitrio ius dicentis inspecta qualitate facti:
& conditione personarum: cuius quidem pœne medietas cameræ nostræ ap/
plicetur & alia medietas parti ipsum testem producere volenti: quæ pœna sta
tim per iudicem litis exigatur.

69 NOtarii autem deputati ad examinandum & recipiendum testes sta/
tim postquā electi fuerint teneantur & debeant coram iusdicente co
rā quo causa agitabitur ad sancta dei euangelia tactis scripturis ꝙ te
stes producendos bene & legaliter examinabunt & interrogabunt eorum ꝙ
dicta: ac testimonia fideliter recipient & scribent vel scribi facient pro vtraq;
parte bona fide & sine fraude omni dolo cessante: eruendo ab ipsis testibus ve
ritatem eius quod sciuerint de negocio super quo producti fuerint cum inter
rogationibus debitis & non superfluis nec cauillosis: & nō deuiando vllo mo
do a tramite veritatis & iustitiæ & ꝙ seruabunt statuta super hoc edita. Et
quod non propallabunt nec manifestabunt vllo modo directę vel indirectæ
verbo nutu vel ostēsione dicta testium alicui partium nec alteri personæ: sed
ea tenebunt & teneri facient secreta donec fuerint publicata: sub pœna floren.
xxv. auri cameræ nostræ applican. vltra pœnas a iure limitatas.

70 ITem ꝙ quelibet partium quæ in iudicio produxerit aliqua instrumen
ta acta vel scripturas: teneatur & debeat non obstante productione se/
mel facta quandocunq; ad instantiam partis: & cuius interest eas vel ea
reprobare volentis & iurantis se non dolo nec calumnię causa hoc petere ipsa
instrumenta acta vel scripturas: quibus alias vsa fuerit item: & de nouo pro/
ducere: & in actis dimittere: & etiam parti requirenti vt supra copiam facere/
& ad hoc cogatur & cogi possit per quecunq; iusdicentem omnibus iuris re
mediis etiam per personalem detentionem.

71 DEcernentes & mandantes prædicta omnia & singula debere sanæ/
intelligi secundum bonam & rectam intentionem nostram quibus/
cunq; cauillationibus circunspectis: & pro lege & decreto nostro in
uiolabiliter obseruari & publice diuulgari: & in volumine aliorum nostrorū
decretorum & statutorum ciuitatis & terrarum nostrarum inseri & describi
non obstantibus aliquibus legibus decretis: ordinibus seu prouisionibus no/
stris vel ciuitatum & terrarum nostro dominio subiectarum vel alicuius ea/
rum nec aliquibus statutis vel iuribus comunibus vel municipalibus huic no/
stro decreto obuiantibus vel derogantibus quoquo modo quibus in quantū
obuient vel derogent dumtaxat expressum & ex certa scientia derogamus: no
bis tamen reseruata potestate ad arbitrium nostri mutandi addendi declaran
di interpretandi & minuendi & quolibet alio modo disponendi prout meli/
us videbitur expedire. In quorum testimonium &c.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМЕНІ І. ФРАНКА

Dux Med.&c.comes virutum imperialis vicarius generalis.

Decretum nostrum de iudicibus constituendis in causis appellatio/
num & cæt. mittimus tibi præsentibus inclusum: volentes & tibi
mandantes: quatenus ipsum nostrū decretū pro lege & statuto ob/
seruando & inuiolabiliter obseruari faciendo in locis publicis & consuetis iu/
risdictionis tibi per nos commisse illud facias publice diuulgari & in statutis
cōis nostri Plac. ad perpetuam rei memoriā inseri & describi. Dat. Med. die
iiii. nouem. M.ccc.lxxxvi. A tergo continetur nobili viro ptāti nostro Plac.

TENOR DECRETI INTROCLVSI TALIS EST.

72 NOs D.Med.&c.comes virtu.imp.vicar.generalis volentes in causis
appellationum iudices constituere præsenti decreto. Statuimus q̄
appellans a quacūq̄ sententia cuiusuis iudicis vel iusdicentis ciuita/
tis vel terrę nostræ teneatur petere iudicem appellationis a potestate vel alio
superiori magistratu ciuitatis vel terrę illius loci vbi primo quæstio sit com/
missa seu teriata. Qui potestas vel magistratus statim teneatur & debeat om/
nibus iuris remediis partes cogere inter quas dicta causa agitatur ad dādum
confidentes eorū in qōne prædicta: & reperto partium confidente iuridico:
teneatur non tanquam potestas vel iusdicens: sed tanquam delegatus noster
in hac parte specialiter constitutus cām ipsius appellationis & nullitatis cōmit
tere audiendam examinandam & fine debito terminandam. Et si aliqua par
tium non comparuerit ad dandum confidentes suos in scriptis infra tempus a
iudice statutum vel comparuerit & similiter non dederit: tunc liceat supra scri
pto potestati vel magistratui committere quęstionem prædictam alteri ex cō
fidentibus partis comparentis dantes confidenti prædicto auctoritatē & om/
nimodam iurisdictionem quam haberet si foret a nobis spetialiter delegatus
Quod decretum nostrum in appellationibus tam impositis q̄ imponendis
locum habere decernimus.
Quod decretum publicatum fuit ad arengheriam nouam comunis die no
no mensis nouembris decima indictione.

Dominus Medi. & cætera, comes virtutum imperialis vicarius generalis.

73 REceptis litteris vestrum duodecim sapientum comunis nostri Plac.
quarum litterarum copiam vobis mittimus pręsentibus introclusam
& attendētes quod iustum est obseruare priuilegia & consuetudines
dicti collegii: volumus & ex certa sciētia decernimus & mandamus quatenus
de cætero non possit nec debeat assumi ad consulendum nec ad iudicandum
in aliqua lite causa quæstione seu centrouersia vertente: seu que verti contin/
geret coram aliquo iusdicente vel magistratu ciuitatis nostræ Placen. aliquis
qui non sit de collegio iudicū dictæ nostræ ciuitatis absq̄ nostra expressa licē
tia & speciali mandato. Et hoc non obstante decreto nostro nuper emanato
super ordine causarum ciuilium abbreuian. nec de aliquo alio decreto statuto
vel ordine facto vel fiendo in contrarium. Quibus per præsens nostrum de
cretum & ex certa scientia derogamus: mandantes vobis: quatenus præsens
nostrum decretum & declarationem nostræ voluntatis inseri faciatis in volu/

mine statutorum & decretorum dictæ nostræ ciuitatis. Dat. Papiæ die vi/
gesimo quinto mensis octobris. M.ccc.lxxxvi. Pasquinus a tergo.

TENOR LITTERARVM SAPIENTVM.

74 ILlustris princeps ac magnificæ & excelsæ domine domine: ex debito
officii nri notificamus pro vtilitate & honore vestris & cōis vestri Pla.
q̄ licet magnas expensas fieri faciatis pro salariis dictor̄ forēsiū nuper
augmentatis: tamen studiū quotidiæ diminuitur hoc autē cōtinget qui ipsos
doctores nō possunt insistere ad lecturā & ad quæstiones & litigia in quibus
pro maiori parte insistunt cum satis eis esset dictæ lecturæ insistere. Nā fertur
q̄ non legunt pro medietate illud quod legi cōsueuit in bonis studiis nec ope
rātur ea quæ requirūtur ad augmentationē studii. Setiamus q̄ decretū a ve
stra magnificētia in proximo emanandū circa ordinem cārum. Sitq̄ semper
obseruatum in ciuitate Placen. & obseruatur in Med. & aliis ciuitatibus: maxi/
me vbi viget studium: & hoc obseruabatur tempore quōdā bonæ memoriæ
domini genitoris vestri: q̄ qōnes committātur ciuibus de collegio iudicum ciui
tatis qui onera supportāt: & quæ magis congruunt ipsis ciuibus quā forensi/
bus. Vnde dignetur vestra celsitudo ordinare in decreto fiendo q̄ obseruen
tur statuta dictorum ciuium: & cōsuetudines in cōmissionibus fiendis in cau/
sis videlicet q̄ qōnes cōmitti non possint nisi ipsis iudicibus de collegio de/
stituantur eorum priuilegiis: & causam habeant vagare ad alienas partes: ta/
lem etiam ordinē apponendo q̄ dicti doctores non intendant ad causam sed
ad lecturam sicut est eorum debitum. Dat. Papiæ die. xxviii. septembris.

QVOD NVLLVS A SENTENTIIS CRIMINALI/
BVS POSSIT APPELLARE.

Dominus Med.&c.comes virtutum imperialis vicarius generalis.

75 MAndamus vobis q̄tenus decretū nr̄m his introclusum q̄ nullus a sē
tētiis crīalibus latis valeat appellar̄ pro lege & decreto nr̄o obseruā
do & seruari de cætero faciēdo faciatis in locis cōsuetis iurisdictio/
nis vobis comisse publice diuulgari & i volue alior̄ nr̄or̄ decretor̄ ad ppe
tuā rei memoriā iseri & describi. Dat Me. die. xxi. febr. M.ccc.lxxxvii. Gaspar.

TENOR SVPRASCRIPTI DECRETI.

76 NOs dominus Med.&c.comes virtutū imperialis vicarius generalis
cum propter appēnes quas sæpius a sentētiis latis in causis crimina/
libus interponi cōtingat delinquentiū pœnę calumniosis machinā
tibus suspēdātur & plurimū lædātur iura phiscalia præsentiū tenore de nr̄æ
plenitudine ptātis: statuimus & ordinamus ac mādamus q̄ a nulla sentētia la/
ta in causa criminali criminaliter mota possit per aliquē appellari: aut appella/
tio aliqua ad nos quouis modo interponi: quam appēnem si fuerit interposita
ex nunc decernimus irritam & inanem volentes dictam sentētiam ita per om
nia executioni mandari: ac si prælibata appellatio interposita non fuisset ali/
quibus legibus statutis & prouisionibus vel decretis in contrarium latis non
obstantibus: & si de eis fieri debuisset mentio spālis. In quorum & cætera.

HAYKOBA ЕЛЕНА ИВАНОВНА ЧИТАЛНИК

QVOD A SENTENTIIS LATIS ET FERENDIS PER ARBITROS NON LICEAT APPELLARE.

77 NOs D.Med.&c.comes virt. imp.vicar.generalis extinguere cupientes proplexitatē & materias inter nonnullos ex ſubditis noſtris pulſulātes vtrum videlicet a ſententiis ferendis per arbitros vel arbitratores ſeu amicabiles compoſitores ſeu amicabiles per partes volūtarie & amicabiliter aſſumptos liceat appellare ſecundū formā decreti noſtri editi ſuper ordinibus cauſarum.M.ccc.lxxxvi.die.xi.menſis aprilis:an non liceat appellari ſecundum formam & tenorem dicti decreti:ſed ſolummodo circa dictorū arbitramentorum obſeruationem vel infirmitatem debeant iura municipalia ciuitatum & terrarum noſtro dominio ſubiectarum:& ipſis deficientibus forma & ordo iuris comunis obſeruari. Et propter huiuſmodi dubiū tollere volentes.Sancimus decernimus & mandamus quatenus a ſententiis : & arbitramentis ferendis per arbitros vel arbitratores ſeu amicabiles compoſitores nō liceat aliter appellari prouocari infringi vel aliter contrairi niſi eatenus quatenus & eis modo & forma quibus conceſſum eſſe reperiatur a iuribus municipalibus illius ciuitatis terræ vel iuriſdictionis in quibus ſeu quorum territorio ipſa præcepta & arbitramenta facta fuerint & in eorum defectum quatenus & quomodo iura comunia concedunt.Idemq; obſeruetur in oībus & per oīa in ſententis & arbitramentis latis ante tempus vltimi decreti per nos editi ſuper ordine cārum & publicati in Mediolan. M.ccc.lxxxvi.die.iiii.Octobr. in quibus non extiterit appellatum fotmam & tenorem dicti decreti editi.M.ccc.lxxxvi.die.xi.apri.decreto noſtro de quo ſupra fit mentio cui in hac parte ex certa ſcientia:& de noſtræ ptātis plenitudine derogamus aliqualiter nō obſtante.In quorū teſtimoniū præſentes fieri fecimus & regiſtrari noſtriq; ſigilli munimine roborari. Dat.Med.die.x.maii.M.ccc.lxxxvii.Franciſcholus. Supraſciptum decretum præſentatum & publicatum fuit die. xiiii.Maii.

QVOD IN OMNIBVS QVAESTIONIBVS FIAT IVS SAMMARIVM ET EXPEDITVM.

78 DOminus Medio.&c. comes virtutum imperialis vicarius generalis. Decretum vnum fecimus nuper condi:quod vobis per exemplum mittimus præſentibus introcluſum:mandantes vobis quatenus obſeruātes hanc noſtram intentionem & obſeruari ab aliis facientes de dicto noſtro decreto in locis oportunis proclamationem fieri debitam faciatis ac illud inſeri & deſcribi in volumine ſtatutorum ciuitatis noſtræ Plac.ad perpetuam rei memoriam. Dat. Med. die .xix. februarii.M. ccc. lxxxviii. Gaſparinus. A tergo. Egregio poteſtati noſtro Placen.

TENOR SVPRASCRIPTI DECRETI.

79 NOs D. Med.&c. comes virtutum imp. vica. generalis. Quia noſtra ſemper fuit & eſt præcipua & vniuerſalis intentio noſtrorum ſubditorum vtilitates & commoda ſummo ſtudio procurare. Inde eſt q; pro ipſorum ſubditorum noſtrorum abbreuiandis d.mnis laboribus & expen

& expēſis harū ſerie:& præſentiū tenore edicimus decernimus & mādamus quatenus in oībus & ſingulis qōnibus cauſis litibus & cōtrouerſiis ciuilibus: ac etiā criminalibus ciuiliter motis & quæ mouētur ſeu de cætero moueri cōtigerit inter aliquas perſonas ciuitatis & diſtrictus Pla. per quoſcunq; iuſdicētes magiſtratus & aſſeſſores fiat & fieri debeat ius ſummariū & expeditū ceſſātibus cauillationibus quibuſcūq; & friuolis exceptionibus quanto magis fieri poterit cū honore noſtri. Hoc tamē addito vel adiecto q; per noſtrū decretū noſtræ intentionis non eſt q; ſtatutis merchatorū dictæ noſtræ ciuitatis aliquid innouetur in quorū teſtimoniū præſentes fieri iuſſimus & regiſtrari noſtriq; ſigilli munimine roborari. Supraſcriptū decre. lectū & publicatū fuit.

QVOD LAICI NON POSSINT CONVENIRI EXTRA SVAM IVRISDICTIONEM AD INSTANTIAM ALICVIVS ECCLESIASTICAE PERSONAE ET ECONVERSO.

80 DOminus Med.&c. comes virtutū imperialis vicarius generalis.Mittimus vobis his incluſam copiā cuiuſdā decreti:qđ cōdi fecimus:ne ſubditi noſtri extra eorū iuriſdictionē trahātur per eccleſiaſticas perſonas ad litigandum:volentes & vobis mādantes quatenus illud decretū pro lege & ſtatuto obſeruādo & obſeruari faciēdo faciatis p loca conſueta iuriſdictionis noſtræ publice diuulgari & i volumine aliorū decretorū & ſtatutorū ciuitatis noſtræ Plac. ad perpetuā rei memoriā inſeri & deſcribi. Dat. Med. die.xv.apri.M.ccc.lxxxviii. Gaſparinus. A tergo Egregio ptāti nro Plac.

TENOR DECRETI.

81 NOs D.Med. &c. comes virtutū imp. vicarius generalis prouidere volētes q; ſubditi noſtri laici:ex eo q; extra iuriſdictionē eorū trahātur per eccleſiaſticas perſonas ad litigādū nō fruſtent laboribus & expēſis:prout iā vt ſenſimus ſunt fruſtati:per præſentes decernimus edicimus & mādamus:q̄tenus ipſi ſubditi noſtri laici nō valeāt cōuenirinīſi ſub eorū iudicibus laicis:q; non q̄ant ad aliud forū trahi:Et econuerſo clerici dñii noſtri nō poſſint niſi ſub eorū clericis iudicibus conuenirineq; ad aliud trahi forū:in quorū teſtimoniū fieri præſentes iuſſimus & regiſtrari noſtriq; ſigilli munimine roborari: Supraſcriptum decretum lectum & publicatum fuit.

PROROGATIO TERMINI DVORVM MENSIVM ILLIS: QVI ALIAS IN TERMINO CORAM COMMISSARIIS DOMINI SVPER RESTITVTIONIBVS POSSESSIONVM RESTITVTIONEM PETENTES COMPARVERVNT.

DOminus Med.&c.comes virtutum imp.vicarius generalis:Fecimus nuper condi quoddā decretū præſentibus introcluſum per qđ prorogamus terminū.ii.menſiū illis qui alias in termino corā cōmiſſaris nīis ſuper reſtitutionibus poſſeſſionū petētes reſtitutionē cōparuerūt &c. volētes & tibi mādates qtenus illud decretū faciatis i locis cōſuetis iuriſdictionis veſtræ publice diuulgari:& in voluie ſtatutorū & decretorū ciuitatis nīæ

Plac. ad perpetuam rei memoriã inſeri & deſcribi. Dat. Med. die .ii. iulii. M.ccc.lxxxix. Gaſparinus. A tergo. Egregio poteſtati noſtro Placentiæ.

TENOR DECRETI.

NOs Dominus Med. &c. comes virtutũ imperialis vicarius generalis cordi nobis ſemp fuit & eſt vt ét in cauſis litibus qõnibus & cõtro/uerſiis nobis & camerę nr̃e qũolibet ptinẽtibus tã cõtra nos & eãdẽ camerã noſtrã quã ét pro vobis iuſtitia miniſtretur: q̃ ſuũ ius vnicuiq; tribuit vt noſtræ & claræ memoriæ prædeceſſorũ noſtrorum aĩarũ ſaluti ſalubrius prouideatur: ea propter recolentes nos quoddam decretum condidiſſe noſtrum: anno domini. M. ccc. lxxxvi. die .iii. ſeptembris infraſcripti tenoris.

82 NOs dominus Med. &c. comes virtutũ imperialis vicarius generalis. Tenore p̃ſentiũ ex certa ſcia & de nr̃æ plenitudine ptãtis: volumus decernimus edicimus & mãdamus q; ſi eſt aliq̃ p̃ſona cõe collegiũ vel vniuerſitas cuiuſuis ſtatus cõditionis vel p̃eminẽtie exiſtat volẽs dicere ſe hẽre aut habẽs vel habere prætẽdens aliq̃d ius dñii vel quaſi ſiue ius hypote ce vel aliud ius quocũq; noĩe cenſeatur in aut ſup aliqbus bonis vel rebus im/mobilibus quæ teneãtur ſeu tẽta ſint p̃ camerã noſtrã ſeu noĩe noſtro ſeu per aliquã aliã perſonã hẽntẽ datũ vel cãm a nobis: vel camera noſtra teneatur cõ parere & cõpareat infra tres mẽſes cõtinuos proxime futuros a die publi/catio nis p̃ntis decreti in antea cõputãdos ſi p̃ſens fuerit videlicet in territorio no ſtræ doſationi ſuppoſito. Si vero abſens fuerit extra territoriũ noſtrũ aut mu lier vidua pupillus minor .xx. annis vel alia perſona ſub alterius cura exiſtens vel indignẽs curatore tũc teneatur & debeat cõparere ac cõpareat infra .vi. mẽ ſes continuos a die præſentis decreti in antea cõputãdos coram cõmiſſariis no ſtris ſuper reſtitutionibus deputatis ſeu deputandis: & ibidẽ corã eis teneatur & debeat dare in ſcriptis ius quod habet vel habere prætendit in aut ſuper ip ſis bonis & rebus notũ cuilibet facientes: q; ſi infra terminos prædictos p̃ſti/bus & abſentibus & aliis vt p̃mittit noĩatis præfixos ſingula ſingulis cõgrue referẽdo nõ cõparuerit & in ſcriptis non dederit vt ſupra ipſi tali nõ cõparen ti & in ſcriptis non dãti vt prefertur nulla deinceps audiẽtia præbeãt & eidẽ p petuum ſilẽtium imponetur: Decernẽtes exniũc prout extunc ex certa ſcia: & de noſtræ plenitudine poteſtatis etiam abſolute ipſos nõ cõparẽtes & in ſcri/ptis nõ dantes vt ſupra nullũ ius habere nec prętẽdere poſſe in & ſuper bonis & rebus prædictis. Si vero aliq̃ perſona cõe collegiũ vel vniuerſitas infra di/ctos terminos ſingula ſingulis congrue referendo cõparuerit & in ſcriptis de derit vt prædcm̃ eſt teneatur & debeat talis cõparẽs & in ſcriptis dare: vt ſu/pra oſtẽdiſſe probaſſe & docuiſſe per oẽ genus probationũ de oĩ ſuo iure corã dictis cõmiſſariis infra .ii. mẽſes poſt dictos primos immediate ſeq̃ntes & cõti nuos. Quo terĩo elapſo alique probationes q̃leſuis fuerint: nullatenus admit/tãt nec admitti poſſint quouis mõ. Ad ipſas tm̃ probatiões audiẽdas nec nõ ad totũ proceſſum proĩde fiẽdũ citari volumus & req̃ri officiales nr̃os vel eoꝝ a liquẽ ſup nr̃is poſſeſſionibus deputatos: q; iura nr̃a & camerę nr̃æ legitime de fẽdãt allegẽt & allegari faciãt prout fuerit opportunũ hoc decernimus & pro lege & decreto nr̃o ĩtẽdimus iuiolabiliter obſeruari ne huiuſmi cãę reſtitutio nũ in infinitũ extẽdant: & vt ius ſuũ vnicuiq; tribuat: in quoꝝ teſtmoniũ &c.

Atten

Attendẽtes q̃pluri mas perſonas infra ipſos terminos ex forma dicti noſtri de creti ad cõparẽdũ & iura ſua in ſcriptis dãdũ præfixos vt p̃fertur ſua iura pro duxiſſe & in ſcriptis dediſſe: ſed infra dm̃ terĩum .ii. mẽſiũ ad oſtẽdendũ pro/bãdũ & docẽdũ de oĩ ſuo iure virtute dicti nr̃i decreti ſtatutũ minime oſtẽde re probare & docere de ſuo iure potuiſſe cũ ad eas oſtẽſiones probationes & documenta recipienda nullum habuerint auditorẽ: & ſic eis ſeu alicui eorum nõ poteſt de lapſu huiuſmodi ſecundi termini aliquid imputari: quia per eos non ſtetit: & volẽtes ipſas reſtitutionũ cãs mediãte iuſtitia vt præmiſſum eſt cũ oĩ debita celeritate ſopiri debere: oĩ auctoritate bailia & ptãte quibus meli us poſſumus & debemus: edicimus decernimus & mãdamus. Quatenus q̃ cunq; collegia vniuerſitates ſeu ſingulares perſonæ: quæ ſecundum formam dicti decreti noſtri comparuerũt ſeu comparuerint infra ipſos terĩos corami cõmiſſariis nr̃is nũc ad eã deputatis ad dãdũ in ſcriptis de iuribus ſuis & q̃ nõ potuerint infra duos mẽſes ſtatutos pro ſecũdo terĩo i primo noſtro decreto p̃dicto oſtẽdiſſe probaſſe & docuiſſe de iuribus ſuis pp defectũ auditorũ vel auditoris nõ deputati ad illud vt præmittitur debeãt oſtendiſſe & produxiſſe ac probaſſe docuiſſe & productũ & oſtẽſũ doctũ & probatum habuiſſe: eriam per oẽ genus probat. & hoc pro vltimo & peremptorio termino corã venera/bilibus & ſapiẽtibus viris dño vicario Reueren. p̃ris. D. Archiepiſcopi. fratre Ioanne de petra ſcã ordinis prædicatoꝝ ſacrę pagine profeſſore: profeſſo de ſarratico vicario noſtro generali Aduardo de curadis legũ doctore cõmiſſa/riis noſtris: ſuper reſtitutionibus deputatis in ciuitate noſtra Med. cõmorãti bus de oĩbus ſuis iuribus q̃ volũt dicere aut hẽnt vel p̃tendũt ſe hr̃e in vel ſup aliqbus bonis: de qbus in dcõ nr̃o decreto fit mẽtio infra duos mẽſes cõtinu/os a die publicationis huius nr̃i decreti futur. quẽ terĩum eiſdẽ etiã tenore p̃/ſentiũ peremptorie ſtatuimus: volẽtes q; p̃dcĩ noſtri cõmiſſarii ipſas oẽs produ ctiones & iuriũ oſtẽſiones ac probationes recipiãt & ipſis receptis tã de iuri/bus noſtris & cameræ noſtræ q̃etiã ipſoꝝ cõparẽtiũ bene & diligẽter cogno ſcãt: & audiãt: & cãs lites qõnes & cõtrouerſias ipſas cũ oĩbus ĩcidẽtibus depẽ dẽtibus emergentibus & cõnexis decidãt & terĩent faciẽdo vnicuiq; iuſtitiæ cõplemẽtũ citatis & vocatis aduocatis & procuratoribus & negociorũ geſto ribus noſtris: q; iura noſtra & cameræ noſtrę legitimę defẽdere tencãtur & al legẽt & allegari faciãt prout fuerit opportunũ: volumus tm̃: q; nulla bona ex bonis prędictis q̃ reſtitutioni ſubiacere reperiẽtur relaxẽtur ſine noſtri ſpetia li licẽtia. Decernẽtes exnunc etiã de noſtrę abſoluta plenitudine ptãtis: q; ela/pſo termino ſupraſcriptorũ .ii. menſiũ continuorũ ex forma huiuſmodi decre ti ſtatuto vt ſupra aliquæ probationes qualeſuis fuerunt nullatenus admittan tur nec admitti poſſint quouis modo immo eis & eorum cuilibet dicto termi no duorũ menſiũ continuorũ elapſo nulla eis ſeu eorũ alicui audiẽtia præbea tur & eis & eorũ cuilibet perpetuũ ſilentiũ imponatur. Saluis tamen manen/tibus omnibus aliis in dicto noſtro decreto contentis ſingula ſingulis cõgrue referendo: & vt nullus valeat ignorãtiã prætendere vel allegare volumus q; præſens noſtrũ decretũ ponatur & affigatur in valuis palatii cuiuſlibet ciuita tis & terrę caſtri ſeu villę noſtro ſubiectis dominio: in quibus prãs capitaneus rector ſeu officialis exiſtat teneatur eorum quilibet per ſingulas terras: & loca ſuę iuriſdictioni ſuppoſita p̃ſens noſtrũ decretũ publice diuulgari: volumus

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

etiã terminũ duorũ mẽsiũ continuare & incohari a die publicationis factæ in qualibet ciuitate terra castro vel villa in qbus potestas capitaneus vicarius rector seu officialis faciat de publicatione facere fieri duo instrã: quoꝝ vnũ penes se retineat aliud infra .xv. dies a dies publicationis numerãdos faciat sub pœna nr̃o arbitrio applican. corã dictis nr̃is negociorũ gestoribus in Medi. & in nostra camera cõseruet facere p̃itari & ita vt clare cõstare possit de lapsu termini duorũ mẽsiũ prædictorum. Hocãt nostrum decretũ ad ciuitates nostras Veronæ Vincẽtiæ & Paduæ earũq; territoria & districtus per nos noui ter acqsitas & acqsita nolumus destinari quia in illis nõ vẽdicat sibi locũ. Mãdantes quoq; vniuersis & singulis ptãtibus: capitaneis: vicariis: rectoribus ac officialibus nostris præsentibus & futuris q̃tenus huiusmodi nostrũ decretũ obseruẽt & faciãt inuiolabiliter obseruari pro lege perpetua ẽt nõ obstãtibus aliquibus legibus statutis aut iuribus in contrariũ editis qbus ĩ quãtũ præsentibus aliqualiter obuiarẽt ex certa scía & de nostra ptãte prædicta tenore præsentiũ derogamus: In quorũ certitudine nostras litteras p̃ntes fieri iussimus & registrari & in voluminibus statutorũ quarũlibet ciuitatũ & terraꝝ nostro dominio suppositarũ inseri: nostriq; sigilli munimine roborari. Dat. &c.

Suprascriptum decretum lectum & publicatum fuit.

REVOCATIO DECRETI DE LAICIS NON CONVENIENDIS NISI SVB EORVM IVDICIBVS ET E CONVERSO.

Dominus Medio.&c. comes virtutum imperialis vicarius generalis.

83 QVia decretũ alias cõditũ de laicis nõ conueniẽdis nisi sub eorũ secularibus magistratibus: & de clericis non conueniẽdis nisi sub eorũ clericis iudicibus vice versa ex certa sciẽtia duximus reuocãdũ: Mãdamus vobis quatenus de huiusmodi reuocationis decreti in locis opportunis iurisdictionis vestræ fieri faciatis debitas proclamationes sic q̃ istud ad notitiã veniat quorũcunq;. volumus quoq; q̃ has nostras litteras reuocatorias in volumine statutorũ & ordinamentorũ ciuitatis nostræ Plac. ad perpetuã rei memoriã faciatis inseri & describi. Dat. Med. die. x viii. aug. Gasparinus.

A tergo. Egregio potestati nostro Placentiæ.

Suprascriptæ litteræ sigillo præfati dñi sigillate in cera alba p̃itate fuerunt.

DE COMPROMISSIS FIENDIS CVM PLVRIBVS CAPITVLIS IN FORMA STAVTORVM.

Dominus Med.&c. comes virtutum imperialis vicarius generalis.

ANnuere volentes requisitioni nobis factæ per duodecim sapientes nostræ ciuitatis Placentiæ: mandamus vobis quatenus decretum de cogendis ad compromittendum: cuius copiam per exemplum vobis mittimus his inclusam inseri & describi faciatis in volumine statutorũ ciuitatis nostræ prædictæ: volentes q̃ de cætero ibi pro statuto & municipali lege seruetur. Dat. Mediol. die. xxvi. septembris. M. ccc. xc. Gasparinus.

A tergo. Egregio potestati nostro Placentiæ.

Si de

84 SI de cẽtero fuerit cãlis q̃stio cõtrouersia vel discordia inter ascẽdẽtẽ vel descẽdẽtem vel inter agnatos vel cognatos vel affines affinitate p̃sẽnti vel præterita vel inter vicinos eiusdẽ pochiæ teneatur & debeat quilibet iusdicens: postquã ei denũciatũ fuerit per aliq̃ partiũ cogere eos ad cõpromittẽdũ in amicũ seu amicos cões per partẽ eligendũ seu eligendos: qd̃ statutũ non habeat locũ pendẽte commissione principali seu diffinite quæstionis.

QVOD A SENTENTIIS ARBITRVM NON POSSIT APPELLARI NEC SVPPLICARI.

85 POstquam facta fuerint præcepta arbitria vel arbitramenta inter ascendentes vel descendentes vel cognatos vel affines affinitate p̃sẽnti vel præterita vel vicinos eiusdem parochiæ vlterius non possint dici iniqua nec possit appellari q̃relari seu supplicari: sed elapso terĩo vel terminis cõtẽtis in p̃ceptis arbitriis vel arbitramẽtis vel elapsis .xxx. diebus si terius nõ fuerit in eis appositus debeant executioni mandari omnibus iuris remediis.

QVAE ARBITRAMENTA MANDENTVR EXECVTIONI.

IN omnibus præceptis arbitriis & arbitramentis quæ dicta fuerint iniqua vel iniusta infra tp̃s cõpromissum in statutis cõis Plac. super quibus pronunciatũ fuerit pro ipsis arbitriis vel arbitramentis ab ea pronũciatione seu sentẽtia nõ possit appellari quærelari supplicari nec de nullitate agi nec modo aliquo excipi: sed fiat executio prout in statutis cõis Pla. cõtinetur.

DE PRAECEPTIS ARBITRIIS SEV ARBITRAMENTIS EXECVTIONI MANDANDIS ET VLTRA QVOD TEMPVS POSSINT ANNVLLARI ET DICI INIQVA.

86 QVilibet iusdicens teneatur & debeat executioni mandare omnibus iuris remediis omnia arbitria præcepta & arbitramẽta per quoscũq; arbitrũ & arbitros: vel arbitratorẽ vel arbitratores facta vel quæ fierẽt & quæ seruata nõ fuerint & si aliquis voluerit dicere vel allegare præcepta arbitria vel arbitramẽta arbitri vel arbitratoris esse iniqua vel iniusta debeat infra .xxx. dies vtiles a die p̃ceptorũ arbitratorũ & sciẽtiẽ eoꝝ docere vel ostẽdere tã agẽdo q̃ excipiẽdo de grauaĩe & iniquitate & de oĩbus suis iuribus: & hoc casu possit procedi cõtra ordinẽ ẽt nulla iuris vel statutoꝝ solẽnitate seruata quo tp̃e elapso executio fieri debeat per iusdicẽtẽ de ipsis arbitriis vel arbitramẽtis nisi doctũ fuerit infra dictos dies .xxx. vtiles de grauaĩe & iniquitate ipsoꝝ & si qs ex cõpromittentibus inciderit pœnã cõpromissi: pœna prædicta petatur p̃ viam actionis: & tũc in totũ in ptẽ agentẽ perueniat. Quod tempus præceptorum & arbitrãmentorum non currant nisi scienti de tempore.

87 COmpromissa quæ fuerint & fient sine termino durẽt sex menses tm̃: & si terminus fuerit appositus in cõpromisso & actum sit q̃ arbiter possit terium cõpromissi prorogare: etiã si dictũ sit semel & pluries: & totiens quotiens placuerit ipsi arbitro terminus nõ possit prorogari vltra sex menses

hiſi fuerit expreſſa & noua partiū voluntas & prædcā locū habeāt ſiue cōpro miſſum fiat in perſonā ſubditā iuriſdictioni domini poteſtatis & comunis Pla cen. ſiue in aliam perſonā vel perſonas cuiuſcunq; cōditionis & ſtatus exiſtat.

Supraſcriptum decretum præſentatum & publicatū fuit die. iiii. octobris.

REVOCATIO DECRETI SVPER LITTERIS CONCESSIS CONTRA IVS.

NOs dominus Med. &c. comes virtutū imperialis vicarius generalis. Recolimus alias feciſſe quoddā decretū tenoris & cōſequentie ſubſe quētis: videlicet. Nos dominus Med. &c. comes virtutum imperia/lis vicarius generalis. Quia accidit aliquādo vt nō ſpōte ſed importunitate pe tentium quoꝝ multus eſt numerus: moueamur ad concedendū lr̄as quæ iuri derogāt nonnulloꝝ. Ea propter cum ſit humanū peccare & angelicum emē dare huic errori duximus in præſenti: & futuro ſalubre fore per nos remediū apponēdū. Volentes decernētes & mandantes q; ſi in ciuitatibus & terris no/ſtro dominio ſuppoſitis: parte noſtra aliquæ litteræ hactenus emanarūt quæ iuri derogent alicuius in caſibus pn̄tibus nō deciſis in futuris: dumtaxat eo ip ſo ſint irrite & nullæ & pro nullis & irritis habeantur: ac per rectores & offi/ciales noſtros tam pn̄tes quā futuros vel alios quoſcūq; quoquo noīe cenſean tur minime obſeruentur: nec obſeruari debeant. Et illud idem dicimus & vo lumus fieri de litteris quæ noſtri parte de cætero emanabūt derogātibus iuri bus aliquorū vt præmittitur: non intēdētes propterea pn̄tes litteras aliquali/ter derogari decreto noſtro generali: quas quidē litteras ad perpetuā rei me/moriā & inuiolabilem obſeruationē regiſtrari volumus & inſeri in voluīe ſta tutorū & decretorū nr̄orū ac ciuitatum & terrarū noſtrarū. In quorū teſti/monium præſentes fieri iuſſimus & regiſtrari noſtriq; ſigilli munimine robo rari. Dat Papiæ die. xx. decēb. M.ccc.lxxxiii. Indictione ſeptima. Et quia no ſtræ intentionis nō fuit nec ex aliquo qđ vnq̄ fecerimus & ordinauerimus no bis acceꝑiſſe ptātem arbitrium & bailiam poſſendi ordinare & concedere litte ras tā ſecūdū formā iuris quā aliter quoquo mō prout nobis placuerit & pla/cebit declarantes ſup facto dcī noſtri decreti nr̄æ m̄tis cōceptū pn̄tiū ſerie & ex certe ſcia edicimus decern. & mandamus q; oēs lr̄ę & ḡtiæ per nos hacte/nus fcē ordinate & cōceſſe & quas nos in futurū p tp̄a facere cōcedere & ordi nare cōtingat tā ſecūdū formā iuris q̄ aliter quouis modo: nō obſtāte præſcri pto noſtro decreto in oībus & per oīa inuiolabiliter obſeruētur ac plenā ob/tineāt roboris firmitatē. In quorū teſtimoniū præſentes fieri iuſſimus & regi ſtrari nr̄iq; ſigilli munimine roborari. Dat. Papiæ die. xiii. apr. M.ccc.lxxxv. octaua indictione. Andriolus. Supraſcriptū decretū præſentatū & pub. fuit.

PRO BONIS IMMOBILIBVS IN SOLV/TVM ACCIPIENDIS.

88 NOs dominus Med. &c. comes virtutū imperialis vicarius generalis: qm̄ per ſæpe cōtingat q; aliqui ciues & diſtrictuales alicuius noſtræ ciuitatis ſibi hn̄tes ex ciuibus diſtrictualibus alterius ciuitatis nr̄æ aliquos

aliquos obligatos diu priuati debitis ſuis remanēt: eo quia nō ſit debitoribus in pecunia ſoluēdi facultas: nec poſſint creditores accipere debitoꝝ de bonis immobilibus in ſolutū tanq̄ nō ſubditi iuriſdictioni: de qua debitores exiſtāt: hoc inhibētibus veſtris decretis & ſtatutis & aliis ordinamētis diſpoſuimus de remedio prouidere p qđ ipſi noſtri ciues & diſtrictuales ab eoꝝ debitori/bus eoꝝ ſolutionē conſequi poſſint. Quo circa tenore præſentiū ex certa ſcia: volumus ſtatuimus decernimus & mādamus q; cuicūq; ciui & diſtrictuali cu/iuſuis ciuitatis noſtræ liceat ammodo iuridice in ſolutū accipere de bonis im/mobilibus cuiuſcūq; debitoris ſui ciuis & diſtrictualis alicuius alterius ciuita/tis noſtræ vſq; ad quātitatē crediti & ecōuerſo poſſit debitor creditori eadē bona in ſolutū dare vſq; ad quātitatē debiti tute & ipunæ intēdētes tī & vo/lētes q; ipſe talis creditor ſeu creditores q de p̄dictis bonis in ſolutū acceperit ſeu acceperint vt preferī. teneaī & debeat ſeu teneāī & debeāt ipſa bona p eū ſeu eos in ſolutū accepta infra vnū annū a die qua prædicta bona in ſolutum accepiſſet ſeu accepiſſent in antea computandum vendidiſſe & alienaſſe alicui ciui vel diſtrictuali illius ciuitatis in qua vel ſuper cuius territorio ſituata eſ/ſent bona prædicta. & hoc non obſtantibus aliquibus decretis ſtatutis proui/ſionibus & ordinamentis in contrariū: quibus quo ad præmiſſa præſentium ſeriæ derogamus. In quorum teſtimonium præſentes fieri iuſſimus & regi/ſtrari noſtriq; ſigilli munim̄e roborari. Dat. Med. die. iii. iulii. M.ccc. lxxxvi. nona indictione. Supraſcriptum decretum præſentatum & publicat. fuit.

QVOD DECRETVM SVPER CAVSIS CIVILIBVS CONDI TVM OBSERVETVR ETIAM IN QVAESTIONI/BVS DELEGATIS ET DELEGANDIS.

89 DOminus Med. &c. comes virtutū imp. vica. gn̄alis. quęrelāter nōnul/loꝝ relatione pcepimus q; decretū nr̄m editū occaſione ciuiliū cāꝝ verſat̄ in dubiū vtꝝ ſeruari debeat i q̄onibus delegatis ac delegādis ēt a nobis an ne: & ſic inuolutio prolixitatis huiuſmi q̄ones multipliciter dila tāt cōtra mētē nr̄am in expēſas maximūq; diſpendiū ſubditoꝝ nr̄oꝝ eatenus materiā prolixitatis antedcē tollere cupiētes vt ſubditi noſtri p cauilloſas op/pōnes ammō nō ducāt: declaramus vob nr̄æ intēt̄ionis eē q; in q̄onibus de cę tero inchoādis & pēdētibus i qbus nō ſit lis cōteſt. vel hīta pro cōteſtata quo uiſmō delegatis vel delegādis ēt a nobis locū hēat & ſeruet decretū nr̄m ciui/uiliū cāꝝ. de quo ſupra fit mētio in oībus ſicut iacet: mādates iccirco vobis q̄/tenus de p̄dcīs proclamationes publicas in locis cōſuetis fieri faciatis ſic q; p/ueniat ad notitiā quorūcūq; faciatiſq; has nr̄as lr̄as inſeri & deſcribi in voluīe ſtatutoꝝ ciuitatis noſtræ Plac. ad perpetuā rei memoriā & pro lege inuiolabi liter obſeruari. Dat. Med. die. iii. martii. M.ccc.lxxxvi. Gaſparinus.

Supr. lr̄æ ſigillate ſigillo præfati dn̄i in cera alba p̄ntate fuerunt & publi.

QVOD POTESTAS SEV RECTORES NON POSSINT ASTRINGI ASSVMERE CONSILIVM SA/PIENTIS IN QVAESTIONIBVS CRIMINALIBVS.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.І. МЕЧНИКОВА

90 DOminus Med.&c.comes vir.imp.vic.gen.copiã decreti per nos nuper edicti disponẽtis q̃ statuta prouisiones decreta seu ordinamenta quoꝝ vigore in cãꝝ & q̃onũ criãliũ exaiatione seu diffinitione ptãtes seu iusdicẽtes vrgẽtur seu astringi possint ad assumẽdũ cõsiliũ alterius sapiẽtis cassa & irrita sint quo ad cãs & q̃ones criales intẽtatas seu intẽtãdas &c. tibi mittimus itroclusam: volẽtes q̃ ipsum decretũ: qđ pro lege & decreto nostro praticari & seruari iubemus ad lrã: sicut iacet in volumine aliorꝝ decretorũ nostrorũ & statutorũ cõis nostri Pl. facias registrari. Dat. Med. die primo octobr. M.ccc.xciiii. Iacobinus. A tergo egregio viro ptãti nostro Placen.

TENOR DECRETI.

NOs D. Med.&c.comes vir.imp.vic.gen. ad notitiam nostrã puenit q̃ in nõnullis ciuitatibus terris & locis dñio nostro subiectis vigẽt statuta seu prouisiones decreta vel ordinamẽta quoꝝ vigore in cãꝝ & q̃onũ criãliũ examinatione seu diffinitione ptãtes seu iusdicentes vrgẽt seu astrigi possint ad assumẽdũ cõsiliũ alterius sapiẽtis vel sapiẽtũ qđ vehemẽter extitit: & est nobis tedioſum & molestũ maxime quia nobis cõstat abinde resultat & resultare põt impedimẽtũ iusticiæ cõtra intẽtionẽ nostrã. Iccirco decernimus edicimus & ex certa sciã mandamus q̃ statuta decreta prouisiones: & huiusmodi ordinamẽta sint quo ad cãs & q̃ones criminaliter intẽtatas ipso iure & facto cassa irrita & nullius valoris & momẽti. Eaq̃ de plenitudine ptãtis nostræ cassamus irritamus & annullamus & eoꝝ effectũ & vigorem: ita q̃ de cætero mõ quo supra duximus locũ nõ hẽant nec seruẽtur. In quorum &c.

Supraſcriptæ litterę cũ supraſcripto decreto eis incluſo præſentate fuerũt.

QVOD PER STATVTA NON DEROGETVR DECRETIS.

Dominus Med.&c.comes virtutum imperialis vicarius generalis.

91 AVdiẽtes p vos seu curiã vrã in dubiũ prouocari: vtrũ decreta nostra sup delatione & bonis rebelliũ & homicidarũ cõfiscãdis camerę nostræ vẽdicẽt sibi locũ: an ne maxime pp statuta illius nostræ ciuitatis Plac. & cõfirmatione ipsorũ p nos nouiter fcã q̃ vobis & vestrę curie apperet quodãmõ derogare ipsis de quo miramur valde cũ si bene ppẽdatis & cõsideretis inter alia statuta adsit vnũ effectualiter religẽs vos neq̃q̃ intẽdere q̃ per statuta ipsa nec p cõfirmationẽ p nos eis factam decretis nostris factis: nec fidis aliq̃tenus deroget: sed in sui firmitate perdurẽt qđ neq̃ tacetur in litteris cõfirmationis prædictæ: volumus & expresse mandamus & declaramus q̃tenus ipsa decreta nostra edita & edenda obseruetis & exequamini & obseruari & exequi faciatis sicut iacent dictis statutis nec cõfirmatione ipsorũ nequaquam obstantibus. Dat. Med. die primo augusti. M.ccc.lxxxiiii. Andreas Barozinus. A tergo egregio potestati nostro Placen.

DECRETVM SI CONTINGAT ALIQVEM POSTVLARE ALIQVAS CAVSAS TERMINARI EXTRA IVRISDICTIONEM PROPRIAM QVOD TENEATVR EXPENSAS FACERE PARTI ADVERSE.

Domi

Dominus Medio.&c.comes virtutum imperialis vicarius generalis.

COpiam cuiusdã decreti p nos nup ordinati: mittimus tibi pñtibus inclusam volẽtes & tibi mãdãtes q̃tenus ipm in locis cõsuetis iurisdictionis tue publice diuulgari facias: sic q̃ ad notitiã quorumcũq̃ puenire possit. Dat. Papię. die. xxi. maii. M.ccc.xciiii. Tho. A tergo egregio viro ptãti.

TENOR DECRETI.

92 NOs dominus Med.&c.comes virtutũ imperialis vicarius generalis. moti plerũq̃ præcibus subditoꝝ nrorꝝ super hoc nos infestãtiũ cõcedimus q̃ qõnes q̃ terſiari debent in ciuitatibus & terris nostris illinc reuocari de beãt: & in curia nostra seu alibi agi: & terſiari de quo multe q̃rimonie subsequũtur asserẽtibus illis q cogũtur cãri extra ciuitatẽ vel terrã in qua qõnes debent decidi & terminari se cõsumi in hospitiis qđ quidẽ graue videtur cupiẽtesq̃ itaq̃ sicut est nostri honoris & debiti super hoc de opportuno remedio prouidere vt quanto plus fieri possit in hoc equalitas obseruetur. Tenore pñtium edicimus decernimus & mãdamus q̃ in oibus q̃onibus pẽdẽtibus & de cætero incursuris: in qbus cõtingat nos ad instãtiã aliquorum q velint qõnes aliquas de iurisdictione propria vbi iuridice terſiari debent: remouisse vel deinceps remouere: infrascriptus ordo debeat obseruari: videlicet q̃ ille vel illi ad cuius vel quoꝝ instãtiã seu reqsitionẽ hoc factũ fuerit primo: & ante oĩa debeat idoneę satisdare corã illis iusdicẽtibus qbus dcẽ qõnes cõmisse fuerint per nos de soluẽdo oẽs expẽsas quas aduersarii facient in litigãdo & stando extra domos suas. Et hoc in casu quo ipsi q̃ hoc postulauerit succũbãt in cã. Et q̃ ipsi iusdicẽtes qbus per nos ipse qõnes commisse fuerint teneantur & debeant ipsas expẽsas taxare secũdũ q̃ circũspectioni sue videbitur non expectato alio mandato a nobis: & nõ obstante q̃ requirentes ipsas qõnes moueri de iurisdictione propria allegent se habuisse iustam cãm litigandi. Iubentes hoc generale decretum nostrum obseruari: & in volumine aliorum decretorum nostrorum inseri & describi. In quorum testimonium &c.

Supraſcripte litteræ cum supraſcripto decreto eis incluſo ſigillate ſigillo proprio præfati domini in cera alba præſentate fuerunt die.

DECRETVM PRO MVLIERIBVS INHONESTIS NON DVCENDIS AD PROSTIBVLVM CONTRA EARVM VOLVNTATEM ETC.

Galeaz vicecomes comes virtutum Med.&c.imperialis vicarius generalis.

93 CVpiẽtes ciuitates & terras nostras oĩ vndiq̃ honestate pollere: & vt ne p impudicos forsan bonoꝝ mores deturpent impunire. Tenore pñtiũ mãdamus vobis atq̃ volumus & edicimus q̃ statutũ p totã ciuitatẽ nostrã Pla. publice proclamari faciatis q̃ nemo audeat nec præsumat aliquã mulierem cuiusuis status cõditionis vel etatis fuerit cõtra ipsius mulieris voluntatẽ ad prostibulũ seu burdellũ: nec ad aliũ inhonestũ locũ ducere nec duci facere nec ibidẽ ductã tenere inuitam: & cõtra ipsius volũtatẽ sub pœna vitæ nec aliã mulierẽ præcio vllo pecunia vel alia re siue promissione vẽdere nec aliter alienare cã prostibulãdi seu prostituendi ipsam vt præfertur sub pœna pdcã.

HAYKOBA BIBLIOTEKA OHУ имени ЧЕХОВА

94 ET item ꝙ nulla persona cuiusuis conditionis existat nullam recipiat pe
cuniam per se nec per aliū ab aliqua muliere nec aliquid aliud causa ali
qua vel prętextu adulterii fornicationis vel lenocinii contra ipsius mu
lieris voluntatem: intendentes ꝙ stetur in hoc dicto talis mulieris cum ipsius
sacramento sub pœna vnius floreni pro quolibet soldo recepto vt prefertur a
dicta muliere per quemcūq; contrafacientem per soluēda totiens quotiēs cō
trafactum fuerit: præterea volumus ꝙ si in aliqua vicinantia vel cōtrata habi
tauerit aliqua mulier inhonestæ vitæ vel famæ: ita ꝙ de ipsi vicini propter
eius inhonestatem male contententur talem excomiari facere debeatis: sic ꝙ
recedat de contrata & habitatione in quibus erit infra terminum sibi per vos
statuendum. Dat. Papiæ die. xxiiii. octobris. M. ccc. lxxviii. Antoniolus.
A tergo egregio viro potestati nostro Placen.
Suprascripte litteræ sigillate sigillo prælibati domini præsentate fuerunt.

DECRETVM QVOD NVLLVS DE NOCTE VADAT CVM LVMINE VEL SINE LVMINE NEC FERAT ARMA.

95 NOs Galeaz vicecomes comes virtutum Med. &c. imperialis vica
rius generalis: decernimus ordinamus & mandamus ꝙ de cætero
infrascripta statuta ordinamenta & decreta facta & ordinata con
tra euntes de noctæ in nostra ciuitate Placen. debeant cum penis in ipsa con
tentis inuiolabiliter obseruari: & pro statutis debeant in volumine statutorū
comunis Placen. describi & per tubatorem dicti nostri comunis in pallatio: &
aliis locis consuetis debeant proclamari & omnibus publicari.

Primo ꝙ nulla persona tam terrigena quam forensis: cuiuscūq; cōditionis
status seu dignitatis existat: audeat seu præsumat ire de noctæ per dictam ci
uitatem Pla. post sonum schille cum armis vel sine armis sine lumine in pœna
& sub pœna libr. v. si iuerit sine armis & si cum lumine vel sine lumine cum ar
mis librarum decem & in banno armorum prout in ferius continetur.

96 ITem ꝙ si aliquis fuerit inuentus ire sine lumine per officiales dñi ptātis
vel alios officiales ad hoc deputatos statim debeat in carceribus duci.
Et si ea noctæ aliquod maleficiū furtū incēdiū robariā; dānū adulteriū
seu aliqđ aliud delictū cuiuscūq; cōditionis existat fuerit in dcā ciuitate cōmis
sum cōtra illū vel illos qui ea noctæ fuerint reperti procedat procedi possit:
ac si essent de dcō crie inculpati. Item ꝙ quando aliquis de noctæ fuerit in
uentus vt supra dns ptās teneatur & debeat summo mane facere publice pro
clamari: ꝙ si aliqua persona vult cōqri ꝙ ea noctæ sit facta iniuria adulteriū
incēdiū furtū violētia vel rapina vel successerit aliquod aliud delictū fore cū
missum: debeat corā dicto dño ptāte cōpere p totā illā diē: & teneat ēt ad can
zellariā prędicti dñi denūciare q̄liter talis p̄sona ē capta ipsam nominando cū
noīe & pronomine & i carceribus posita. Et si ea die nulli cōparuerūt conq̄rē
tes habita licentia in curia & solutis cōdēnationibus & bāno debeāt relaxari.

Item ꝙ curiales famuli & officiales curie: & eorum familiares qui dabunt
inscriptis possint ire licite sine aliqua pœna cum lumine cum vno ense & vno
cutello a galono tantum ad curiam: & inde reuerti domum non offendendo
aliquam personam.

POENA SEV BANNVM ARMORVM EST HAEC VIDELICET.

Primo pro vna lancea siue gieuerina seu lanzono lib. l.
Item pro vno ronchono lib. quinquaginta.
Item pro vno balisto lib. quinquaginta.
Quas pœnas si nō soluerint infra. x. dies dēt ei. v. squassus siue botte curli
Item pro vno ense lib. x. (vel turturę.
Item pro vno cutello a galono lib. v.
Item pro vna corazina lib. v.
Item pro vno panzerono lib. quinq; si non habuerit alia arma offensibilia:
& si habuerit pœna duplicetur.

Itē pro oībus aliis armis si fuerint ad offendendū lib. x. si nō habuerit alia
arma vt supra: in quoꝝ testimoniū pītes fieri iussimus & registrari nostriq; si
gilli munimine roborari. Dat. Papiæ die. xxviii. ianuarii. M. ccc. lxxix. secunda
indictione Andriolus. Suprascriptæ litteræ patētes seu decretū sigillatū inte
rius sigillo præfati domini in cera alba præsentate fuerunt die. xxix. ianuarii.

DEC. DE NON EVNDO DE NOCTAE.

97 NOs D. Med. &c. comes virt. imp. vic. gener. ad tollendum materi
as malorū quæ contra mentem nostram committi possent in ciuita
te nostra Pla. tā de die quā de noctæ: Attendentes præsertim ꝙ illi
q̄ sunt male dispositi tenebris gaudēt: & odio lucē hēnt: harū tenore ordina
mus decernimus & mandamus: & seruari volumus inuiolabiliter vt infra vz.

Primo ꝙ nulla persona tā terrigena q̄ forensis cuiusuis conditionis status:
seu dignitatis existat: audeat seu præsumat ire de noctæ per ciuitatem Placē.
post vltimum sonum schelle cum armis: siue sit cum lumine siue sine lumine
E- quicunq; repertus fuerit ire de nocte vt supra statim ducatur ad carce
res: & antequam relaxetur soluat pro pœna libras. x. Si vero cum lumine lib.
quinq;. Saluo si fuerit repertus in actu ex quo veniat condemnandus in maio
ri pœna ex illis quæ inferius distinguntur: quæ maiores pœnæ in suis casi
bus vendicent sibi locum.

98 ITem si aliquis inuentus fuerit de noctæ post sonum schelle prædictū
ire sine lumine absq; armis per officiales ptātis nostri Plac. vel per ali
os officiales ad hoc deputatos statim debeat in carceribus duci: & sol
uat antequam relaxetur lib. v. Si vero cum lumine inuentus fuerit & sit solus
vel eū: & non sit persona suspecta nullam pœnam patiatur nec etiam ad carce
res conducatur: teneantur tamen officiales eorum nomina & pronomina scri
bere: & si ea nocte aliquod maleficium furtum incendium robaria damnum
adulterium seu aliquod aliud dictum cuiuscunq; conditionis existat fuerit in
dicta noctæ commissum contra illum vel illos qui ea noctæ fuerint reperti &
ducti ad carceres procedatur & procedi possit: ac si essent de dicto crimine in
culpati in casu quo non reperiatur malefactor verus.

99 ITem ꝙ quando aliquis de noctæ fuerit inuentus & ad carceres ductus
vt supra: ptās noster Plac. teneatur & debeat summo mane facere publi
ce in locis publicis proclamari: ꝙ si aliqua persona vult conqueri: ꝙ ea
noctę facta sibi sit iniuria adulteriū incendiū furtum violentia vel rapina vel

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. МЕЧНИКОВА

ſciuerit aliq̄ aliud delictū fore cōmiſſum debeat corā ptāte noſtro cōpere p
rotā illa diem: & ſi ea die vel ſequenti nulli comparuerint conquerētes relaxe
tur ſolutis prius condemnationibus & pœnis cōpræhenſis in hoc ordine nſo

100 ITem q̄ nullus poſſit portare lanternas de ferro ſed de cornu: & quicū
q̄ fuerit repertus portare lanternas de ferro puniatur: ac ſi repertus
fuiſſet ſine lumine.

101 ITem q̄ poteſtas noſter Placē. teneatur omni menſe mittere nobis in
ſcriptis nomina & pronomina illorum qui illa noctæ inuenti & capti
fuerint de noctæ: & ducti ad carceres: & in quo habitu & actu reperti
fuerint ſingulariter & diſtinctæ.

102 ITem q̄ curiales familiares famuli & officialis curiæ noſtræ: & eorum
familiares qui dabuntur in ſcriptis poſſint ire licitæ & impunæ ſine ali
qua pœna cum lumine tamen & portare ſicut de die portant vnam cu
tellam a galono tamen non offendendo propterea aliquam perſonam.

103 ITem q̄ nullus in ciuitate noſtra Pla. nec ſuburbiis poſſit aliqua arma
deferre de die: ſub pœna librar. ii. tertiolorum & ammittendi arma.
Saluo q̄ familiares noſtri eorumq̄ familiares qui dabuntur in ſcriptis
poſſint portare vnum cultellum a galono ſeu dagam ſiue arma conſueta.

104 STipēdiarii vero & prouiſionati noſtri poſſint portare de die ipſorū ar
ma conſueta: forenſes autem tranſeuntes per ciuitatē poſſint portare eo
rū arma: ciues vero veniendo ad ciuitatē & eūdo ad villas eorū poſſint
eoꝝ arma portare: Pœna vero ſup armis nō deferendis tpe noctis limitat vt
infra vz. Primo pro vna lācea ſiue giauarina Jāzono vel rōchono vna baliſta
vna azia ferri: vel vna furcha ferri libr. l. tertiolorum pro quolibet & qualibet
vice q̄ reptus fuerit noctis tpe cū aliquibus ex armis ſupraſcriptis: & vlterius
amittendi arma. Et q̄ etiā dentur ei ſquaſſi tres curli & examinētur q̄ iuerint
faciendo & anteq̄ relaxentur a carceribus ſoluant pœnas cōpræhenſas in hoc
ordine noſtro. Saluo q̄ ſi fuerint familiares vel famuli noſtri ſiue curię noſtrę
cuiuſuis maneriei ſint notificentur ante nobis & expectetur reſponſio noſtra
anteq̄ dētur eis aliq̄ ſquaſſi curli pro vno mēſe li. xx. tertiol. pro vna corazina
vel panzerono lib. xxv. tertiolo. ſi non habuerint alia arma offenſibilia. Et ſi
habuerint duplicetur ei pęna: & vlterius puniatur vt ſuperius eſt expreſſum.
Pro omnibus autem aliis armis non ſpecificatis quæ fuerint ad deffenſionem
libr. x. tertiolorū. Et in omnibus caſibus ſupraſcriptis arma ſint & eſſe debeāt
amiſſa: In quorū teſtimoniū &c. Dat. Papiæ die. xviii. aprilis, M. ccc. lxxxii.
quinta indictione. Andriolus. Supraſcripte litt eræ ſigillate ſigillo præfati
domini in cera alba præſentate fuerunt.

SVPER DELATIONE ARMORVM IN QVO FIT MENTIO DE DEBENTIBVS PORTARE ARMA DE VNA TERRA AD ALTERAM.

105 DOminus Med. &c. comes virt. imp. vic. gen. volētes intētionē nr̄am
ſup armoꝝ delatione per pūtes declarari: Edicimus decernimus &
mādamus q̄ oēs & ſinguli forenſes tā nobiles q̄ mercatores: & etiā
viatores itinerātes p̄ terras loca & territoria iuriſdictionis tibi cōmiſſe p nos
poſſint

poſſint & liceat eis tute liberæ & ſpunæ arma portare eūdo ad vias ſuas. Sed
volumus q̄ q̄ citius ipſi applicuerint ad ciuitatē noſtrā Pla. & fuerīt hoſpitati
ipſa arma deponant licet in terris noſtris arma deferant quoquo modo: volu
mus inſuper q̄ hoīes dictæ noſtræ ciuitatis eundo de dicta noſtra ciuitate ad
aliquas terras vel villas diſtrictus eiuſdem: vel de vna terra ad aliā vel de vna
ciuitate ad aliam poſſint & eis liceat liberæ & impunæ arma portare ſcilicet
ſpatam & cutellam tantum: quæ tamen arma deponere teneantur cum intra
uerint aliquā ex ciuitatibus vel terris noſtris fortibus & applicauerint ad do
mum ſiue ad domos eorum vel hoſpitia: nec per ipſas ciuitates vel terras for
tes arma aliqua deferant quoquo modo: habendo tamen talē aduertentiam
in prædictis: q̄ ſub prætextu prædicto aliqui malefactores vel male conditio
nis vel famę nullatenus capiant audaci aliquā offendendi: nec eis præbeatur
materia delinquendi: relinquentes hoc diſpoſitioni & arbitrio tuo. Et hanc
noſtram intentionē volumus per te & capitaneos epiſcopatus noſtri Plac. in
uiolabiliter obſeruari & publicē proclamari. Dat. Med. die. vi. decembris.
M. ccc. lxxxv. Coniollus. A tergo. Nobili viro poteſtati noſtro Placen.
Supraſcripte litteræ ſigillate ſigillo præfati. D. in cera alba pūtate fuerunt.

DECR. SVPER DELATIONE ARMORVM IN QVO LIMITATVR POENA CONTRAFACIEN. ET IN QVO EXCEPTANTVR PORTARE DEBENTES.

D. Med. &c. comes virt. imp. vic. gen. copiam decreti noſtri nuper per
nos editi ſuper delatione armorum tibi mittimus præſentibus inſertam volē
tes & tibi mandantes quatenus dictum noſtrum decretum prout ad litteram
ſcriptum eſt obſerues & facias inuiolabiliter obſeruari pro lege municipali &
decreto noſtro: aliquibus litteris noſtris in contrariū emanatis nequaquā ob
ſtantibus ac inſeri & deſcribi in volumine ſtatutorū & decretorū noſtrorum
comunis Plac. ad perpetuam rei memoriam. Dat. Med. die primo aprilis.
M. ccc. lxxxvi. Gaſparinus. A tergo nobili viro poteſtati noſtro Plac.

TENOR SVPRASCRIPTI DECRETI.

106 NOs D. Med. &c. comes virt. imp. vic. gener. qm̄ ex delatione armo
rū plerūq̄ facinoroſis præbet occaſio delinquēdi: hoc generali edi
cto decernimus ſtatuimus & volumus ac mādamus: q̄ nō ſit aliq̄ p
ſona cuiuſcūq̄ cōditionis exiſtat q̄ audeat vel p̄ſumat ſub nr̄o dñio i aliq̄ par
te territorii nr̄i arme portare de die vel de noctę ſub pęna amittendi arma: &
ſoluēdi flor. x. auri ſi de die arma portauerit: ſi vero de noctæ flor. xx. appli. ca
merę nr̄æ: & ſtati irremiſſibiliter exig. ſi icidēs in pœnā p̄dcām fuerit habilis
ad ſoluēdū: Alioqn in carceribus mādetur: ibiq̄ remaneat carceratus p mēſes
duos continuos: ſi de die arma portauerit: ſi vero de noctæ p menſes. iiii. con
tinuos: quibus elapſis relaxetur & non ante: expectando tamē in prædictis in
ſcriptos ſub conditionibus modis & ordinibus inferius limitatis videlicet.

Primo omnes illos qui a nobis per litteras noſtras licentiam habent vel ha
bebunt arma ferendi.

Item officiales ſtipendiarios & familiares noſtros eorumq̄ officialium &

familiariũ famulos cõmorantes cũ eis in eadẽ familia ad vnum panẽ & vinũ.

Item familiares reuerendi patris domini Archiepiſcopi Med. cum ipſo domino & Archiepiſcopo commorantes in eadem familia ad vnum panem & vinum: & ſimiliter familiares epiſcoporum aliarum ciuitatum noſtrarum cũ ipſis commorantes in eadem familia vt prefertur.

Item officiales datiorum Med. & comitatus neceſſarios ad datia exercenda quos Referendarii noſtri Med. duxerint eligendos & quibus collaterales noſtri Med. licentiam conceſſerint arma ferendi pro eorum officiis exercendis per eius litteras vel buletinos ſuo ſigillo ſigillatos & non aliter.

Itẽ officiales datioꝝ aliarũ ciuitatũ & terrarũ noſtrarũ neceſſarios quos referẽdarius vnaa cũ poteſtate ciuitatũ & terrarꝝ videlicet quilibet ĩ iuriſdictione ſibi cõmiſſa duxerint eligendos & quibus ipſe poteſtas licentiã conceſſerit arma ferendi per eius litteras vel buletinos ſuo ſigillo ſigillatos & non aliter.

Itẽ forẽſes & alienigenas ac viatores ab alienis ptibus ad noſtra territoria accedentes vel p ea trãſitũ faciẽtes: qbus itinerãdo liceat arma portare ſed dũ hoſpitati fuerint in aliqua ciuitate caſtro vel terra ipſa arma deponãt. Saluo qꝫ nobiles forẽſes & ambaſſiatores forẽſes eorũqꝫ famuli poſtq̃ hoſpitati fuerit in aliqua ciuitate caſtro vel terra noſtris poſſint arma portare liberẽ & ipunẽ.

Itẽ mercatores ac ciues ciuitatũ noſtrarũ & terrenos terrarꝝ noſtrarꝝ habẽtiũ merũ & mixtũ impiũ qbus eundo ad vias ſuas de vna terra ad aliã pro eorũ mercimoniis vel negociis liceat arma portare videlicet ſpatã vel cutellum tm̃: dũmodo ipſa arma deponãt ſtati cũ applicuerint & hoſpitati fuerint in aliqua ciuitate caſtro vel terra vt ſupra: Mandãtes vniuerſis & ſingulis officialibus & rectoribus noſtris ad quos ſpectat: quatenus ſub pœna indignationis noſtræ huiuſmodi decretũ faciant publice diuulgari & inuiolabiliter obſeruari & executioni mandari rigoroſe taliter tranſgreſſores huius noſtri decreti nullatenus tranſeant impuniti: necnon in voluminibus aliorum decretorum noſtrorũ ac ſtatutorũ & ordinamentorum ciuitatum & terrarũ noſtrarũ inſeri & deſcribi. In quorũ teſt. &c. Supraſcriptæ litteræ cũ ſupraſcripto decreto eis incluſo ſigillate ſigillo præfati domini in cera alba fuerunt præſentate die.

ADDITIO FACTA SVPRASCRIPTO DECRETO SVPER DELATIONE ARMORVM.

Dominus Med. &c. comes virt. imp. vic. gen. quandã adhibitionem per modũ decreti q̃ fecimus nr̃o decreto ſup armorũ delatione alias ordinato vobis mittimus introcluſam volẽtes qꝫ ipſã adhibitionẽ obſeruetis ſic vt iacet ad litterã faciatis eãdẽ in aliorũ decretorũ noſtrorꝝ voluĩe: & poſt dictũ aliud decretũ noſtrũ ſup portatione armorũ editũ regiſtrari faciendo prædictã adhibitionẽ per totã interdictionẽ veſtrã diuulgari. Dat. Med. die. xxv. auguſti. M. ccc. lxxxvi. Iacobinus. A tergo. Nobili viro poteſtati noſtro Placen.

TENOR DECRETI.

NOs D. Med. &c. comes virt. imper. viac. gener. recolentes in decreto noſtro edito ſuper delatione armorum de menſe aprilis proxime p̃teriti fore quoddã capitulũ cõtinentie ſubſequentis: videlicet

Item

Item mercatores & ciues ciuitatum nr̃arum & terrenos terrarum noſtrarũ habentium merũ & mixtũ imperiũ: quibus eũdo ad vias ſuas de vna terra ad aliam pro eorum mercimoniis vel negociis liceat arma portare videlicet ſpatam & cutellum tantum dummodo ipſa arma deponant ſtatim cum applicuerint & hoſpitati fuerint in aliqua ciuitate caſtro vel villa vt ſupra.

Circa cuius capituli intellectum audiuimus per nonnullos dubitari præcipue in ruſticis & agricolis ipſius capituli vigore liceat arma portare eundo ad campos prata & paſcua vineas vel nemora: aut in eis agriculture cauſa vel aliter præſiſtendo: & liceat ſane intelligendo capitulum prędictum ſatisdare diſponat in prædictis nihilominus huiuſmodi dubia clarius tollere cupientes edicimus decernimus & mandamus qꝫ perſonis illis: & in caſibus illis de quibus in dicto capitulo fit mentio dumtaxat & non aliis: nec aliter ipſius capituli vigore liceat arma portare prout in ipſo capitulo continetur. Ruſticis vero & agricolis eũdo ad camposprata paſcua vineas vel nemora aut in eis aliqua liter præſiſtendo non liceat arma ferre quoquo modo. Saluo qꝫ infraſcripta ferre apta illis operationibus quas facere voluerint eundo vt ſupra portare poſſint: & non alia arma nec aliter.

107 COncedẽtes inſuper quibuſcunqꝫ rectoribus & officialibus noſtris merum & mixtum imperium habentibus eisqꝫ mandantes quatenus ſi cognouerit aliquos in iuriſdictione ſibi cõmiſſa qui reputẽtur hoſtes male conditionis & famæ & maxime rixoſos vel ſolitos maleficia perpetrari poſſint & debeant ipſis talibus penitus inhibere ne arma ferre poſſint vllo modo etiã in caſibus præmiſſis ex forma dicti noſtri decreti ſub pœnis in dicto decreto contentis volentes & mandantes conſulibus terrarum & villarũ quatenus quoſcunqꝫ habitatores villarum & terrarum quarum conſules erunt arma ferentes contra formam dicti noſtri decreti in villis vel earũ territoriis qbus conſules erunt arma ferentes contra formã dicti noſtri decreti teneãtur & debeant infra octauũ diẽ denunciare & notificare vt ſupra: inhibentes quoqꝫ & prohibentes & ptãti & rectori ſeu officiali ad quem ſpectat ſeu ſpectabit cognitio de prædictis ſub pœna lib. x. tertiolorũ cuilibet conſuli committenti denunciare & notificare vt ſupra inhibẽtes quoqꝫ & prohibẽtes expreſſe quibuſcũqꝫ officialibus ptãribus capitaneis & vicariis noſtris qꝫ nullatenus audeãt nec p̃ſumãt nec ẽt poſſint alicui cuiuſuis conditiouis & ſtatus exiſtat licentiã cõcedere arma ferendi cõtra formã dicti noſtri decreti nec ſup ipſo aliq̃liter diſpenſare. Et ſi q̃licẽtie p̃ officiales nr̃os p̃dictos vel eorũ aliquẽ cuius cõceſſe reperirẽtur vt ſupra: eas caſſamus & totaliter annullamus: & pro caſſis & nullis hẽri decernimus & mãdamus: Præterea ne ex libertate vni data reliquis oppremi poſſit edicimus & iubemus qꝫ ſiquis ex illis quibus vigore dicti nr̃i decreti vt præmittitur arma portare aliquẽ aggreſſus fuerit vel offenderit ex his: qbus armoꝝ delatio totaliter inhibetur: ille talis non ſolũ puniatur pœna limitata in ſtatutis ciuitatũ & terrarꝝ noſtrarũ ſolũquãdo cũctis liceat arma deferre. Sed inſpecta perſonarum conditione tẽporũ & locorũ vltrapẽ nã ſtatuti veniat arbitrio ptãtis vel rectoris in cuius iuriſdictione tale qd commiſſum fuerit pœna arbitraria puniẽdus: In quorũ teſtimoniũ p̃ntes fieri iuſſimus & regiſtrari noſtriqꝫ ſigilli munie roborari. Dat. Med. die. xxv. auguſti. M. ccc. lxxxv. indictione. ix. Supraſcriptum decretum lectũ & publicatũ fuit.

HAYKOBA ОНУ имени ЧИЧИКОВА

QVOD NVLLVS POSSIT PORTARE ARMA VIGORE LICENTIARVM ALIQVORVM CVRIALIVM RECTORVM VEL OFFICIALIVM.

108 DOminus Medio.&c. comes virtutum imperialis vicarius generalis. intelleximus q̃ vigore litterarum conceſſarum: & quam dietim conceduntur per curiales rectores & officiales & alios ſubditos noſtros multi & quaſi innumerabiles arma deferunt contra tenorem decreti noſtri ſuper hoc ſpetialiter editi: quo circa hoc valde moleſtum habentes tibi præſentium tenore committimus & mandamus q̃ nullos cuiuſuis ſtatus & conditionis exiſtant permittas prætextu licentiarum prædictarum arma deferre: ſub pœna in ipſo decreto contenta: & appoſita niſi duntaxat illos qui portare poſſint vigore prenominati decreti. Et de hoc facias fieri cridas opportunas vt nemo de ignorãtia valeat ſe excuſare. Dat Papiæ die.xii.ianua.M.ccc.lxxxiiii. Ioannes petrus. Anton. A tergo nobili viro & prãti noſtro Plac. Supraſcriptæ litteræ ſigillate ſigillo præfati domini in cera alba præſentate fuerunt die.

QVOD HABENTES LICENTIAM ARMA PORTANDI SI ALIQVOD COMMISERINT DELICTVM CONDEMNENTVR IVXTA FORMAM DECRETORVM.

Dominus Med. &c. comes virtutum imperialis vicarius generalis: mittimus tibi pñtibus incluſum quoddã decretum per nos nuper edictum cõtra illos qui habent licentiam a nobis arma ferendi huiuſmodi licentiis per ſepæ non verentur abuti volentes q̃ hoc decretum noſtrum in locis publicis & conſuetis iuriſdictionis tuæ diuulgari facias & deſcribi in volumine aliorum decretorum noſtrorum obſeruandum de cætero per te & ſucceſſores tuos inuiolabiliter ſicut iacet. Dat. Med. die primo auguſti. M.ccc.lxxxv. Antonius.

A tergo. Nobili viro poteſtati noſtro Placen.

TENOR SVPRASCRIPTI DECRETI.

109 NOs Galeaz vicecomes virtutum Med. & c. imp. vic. gen. moleſtum habentes q̃ ſubditi noſtri gratiis noſtris abutãtur rixas & feritas cõmittant: & ob hoc trãſeant impuniti hoc eſt cũ q̃ nõnullis ex ſubditis terrarũ noſtrarũ conceſſerimus arma portare & in nonnullis partibus territorii noſtri decretum de inhibitione portationis armorum ob certas cauſas nõ vigeat: & ob hoc tales arma portãtes rixas rumores atq̃ feritas cõmittant cum dictis armis: Edicimus decernimus & mandamus q̃ ſi contingat de cætero aliquẽ ex prædictis ſubditis noſtris cum arma facere aliquã feritam q̃ ſi ille ſeu illi taliter facientes feritas vltra pœnã eis infligen. cã feritarum illatarum teneantur ad pœnam dicti noſtri decreti quemadmodum tenerentur ſi non haberent dictam gratiam vel ſibi vigeret decretum noſtrum: & rectores ad quos ſpectat vel ſpectabit in futurum iuriſdictio in dicto loco teneantur & debeant illos tales punire de portatione armorum: videlicet ſi fuerit de die in florenis .x. ſi fuerit de noctę in florenis .xx. applicandis cameræ noſtræ. In quorum teſtimonium &c. Supraſcriptę litteræ cum ſupraſcripto decreto ſigillate ſigillo puo præfati domini in cera alba præſentate fuerunt die.

Quod

QVOD HABENTES LICENTIAM ARMA PORTANDI SI QVID COMMISERINT CONDEMNENTVR IN QVADRVPLVM.

110 DVx Med. &c. comes virtutum. Contra illos qui prꝑter intentionem noſtram abutuntur licentiis noſtris portationis armorum: ordinauimus decretum tenoris his incluſi: quod volumus vt regiſtrari facias in volumine aliorum decretorum noſtrorum ſtatutorum q̃ noſtri communis per quælibet etiam loca conſueta iuriſdictionis per nos tibi commiſſe publice diuulgari omnimodo prout iacet ad litteram inuiolabiliter obſeruandũ de cuius quidem receptione ſtatim nobis reſcribas. Dat. Papiæ die.x. nouembris. Thomaſius. A tergo nobili viro poteſtati noſtro Placen.

TENOR SVPRASCRIPTI DECRETI.

111 NOs Ioannes Galeaz dux Med. &c. comes virtutũ ne illi qui per ſpeciales litteras noſtras licentiam habent arma ferendi ipſis cauſam habeant abutendi hac noſtra lege atq̃ decreto diſpoſuimus talium cohibere actum: vt formidine pœnæ ipſis delinquendi materia reſtringatur & proinde ſerie præſentiũ ſancimus decernimus & mandamus q̃ quælibet perſona cuiuſuis ſtatus & conditionis exiſtat habens: & quæ in poſterum habebit a nobis licentiam arma ferendi per ſpeciales litteras noſtras vt ſupra: & ſe ritam ſeu delictum committens cum armis: condemnetur in quadruplo eius quantitatis in qua rationabiliter veniret condemnanda ſi nulla habita licentia pro armorum delatione cum ipſis armis deliquiſſet. Decernimus inſuper & mandamus q̃ ad huiuſmodi pœnæ ſolutionem etiam illi principales qui vt præfertur habent licentiam a nobis teneantur pro ſociis & familiaribus ſuis delinquentibus cum armis quos vigore licentiarum huiuſmodi eis conceſſarum volunt arma deferre in caſu quo ipſi eorum ſocii ſeu familiares ad dictæ pœnæ ſolutionem habiles minime noſcerentur. Dat. Papiæ die.x. nouemb. M.ccc.xcv. Supraſcripte litteræ cum ſupraſcripto decreto eis incluſo ſigillate ſigillo præfati domini in cera alba præſentate fuerunt.

DECR. PRO BAROARIIS NON MITTENDIS IN POSSESSIONE IN CIVITATE VEL DISTRICTV PLAC.

I Galeaz vicecomes comes virtutum imperialis vicarius generalis.

MAndamus vobis quatenus decretũ nr̃m pñtibus alligatũ mentionẽ faciens de baroariis in poſſeſſione non mittendis p ciuitatem & diſtrictũ nr̃m Plac. publicari faciatis: & in eorum libris & regiſtris inſeri. Dat. Papiæ die.xix.martii.M.ccc.lxxix. Comollus.

TENOR DECRETI.

112 NOs Galeaz vicecomes comes virt. Med. &c. imperialis vicarius generalis. Cupientes ſubditorum commodis prouidere & extorſionibus & impreſſionibus occurrere quas eiſdem plerũq̃ ſub prætextu liciti contingit inferri nonnullis ſignificationibus & quærelis informati: q̃ ſæpe

occasione vel causa executionum vel exactionum fiendarum occasione senten
tiarum condemnationum vel aliorum debitorum quorũcũq; potestates: vi
carii: rectores: iudices: vel officiales nostri seu ciuitatum locorum & terrarum
nostrarum baroarios: famulos: seruitores: seu nuncios in possessionem domo
rum vel bonorum eius seu illorum contra quos executio vel exactio fieri de
bere pretenditur sæpe: mittunt siue ponunt ac ire & stare concedunt & per
mittunt. Et q; talibus præfatis debitoribus enormia dána causa talium mis
sionum vel sub velamine mercedum & sumptuum baroariorum: famulorum
& aliorum prænominatorum: plerũq; consueuerunt euenire super prædictis
diligenti deliberatione & maturo consilio præhabitis præsenti nostro decre
to ac lege decernimus edicimus & ordinamus q; nullus ptás & vicarius, iudex
rector vel officialis nr̃i siue ciuitatũ terrar̃ vel loco⁹ nr̃o⁹ deiceps audeat vel
præsumat baroarios: famulos seruitores vel nuncios occasione vel cá exactio
nis vel executionis qualitercũq; in possessionẽ domo⁹ vel bono⁹ ponere vel
mittere aliquo⁹ cõtra quos exactio vel executio fieri debere prætẽdat: nec vt
vadát auctoritatẽ cõcedere vllo mõ: & q; eos ibiẽ vel stare nõ permittát. Et
si ptás vel qspiam aliquo⁹ supranoiato⁹ ausu temerario cõtra pñtẽ nr̃am di
spõnem & decretũ siue legẽ visus fuerit cõtraire illico de bonis suis exigant
floreni. c. auri: & iusti ponderis per exactores nostros nostræ cameræ cumulã
di. In quorum pœnam seu mulctam intelligantu ripso facto incurrisse sine vl
la diffinitiua seu condemnatoria sententia profferenda & vltra per eos conser
uetur indemnis ille in cuius domus: seu bonorum possessionem fuerit aliquis
positus vt supra cęterum cum præfati baroarii famuli & alii superius nomi
nati quorum lucrorum vorago cecat aliquando sine auctoritate.

DOMINVS MEDIOLANI ET C.

Ecce prouisionem nuper factam in ciuitate nostra Mediolani vobis mitti
mus præsentibus introclusam per exemplum cuius simile statutum fieri facia
tis in ciuitate Placen. nostra & inuiolabiliter obseruari. Dat. Mediolani. xxv.
decembris in subscriptione continetur. Nobilibus viris potestati & sapienti
bus nostris Placentiæ.

CVIVS PROVISIONIS TENOR SEQVITVR IN HAC FORMA.

113 IN nomine dñi amen. M.ccc.xlvi. indictione. xv. die lunę. xxvii. nouem
bris. Cum anno currẽte. M.ccc.xlii. die vltimo nouem. facta fuerit pro
uisio continens q; siquis fideiussorio vel secũdario nomine pro aliquo
se obligauit vel obligabit primo prícipalis pro quo obligatus sit vel fuerit de
beat conueniri anteq; fideiussor vel secũdarius. & quia ab aliquibus allegaba
tur prouisionem ipsam solum locum habere ad cõuentionẽ & nõ ad bonorũ
excussionem quod quidem esset legem impositam esse verbis & non rebus id
circo nobilis miles dominus Iacobus de strictis legum doctor magnificorum
dominorum Med. vicarius generalis nec non discreti viri domini duodecim
sapientes præsidentes prouisionibus & defensionibus comunis Med. de con
scia & bene placito magnificorum dominorum intendentes ordinamenta &
prouisiones comunis Med. de ipsorum mandato facta & factas legem impo
nere rebus & non verbis prouiderunt & ordinauerunt q; siquis fideiussorio
vel se

vel secundario nomine pro aliquo se obligauit vel obligabit primo principa
lis pro quo obligat. sit vel erit debeat conueniri & bona eius excuti debeãt di
ligenter & in eis solutionem & satisfactionem recipi vsq; ad concurrentem q̃
titatem in bonis debitoris anteq̃ perueniat ad bona fideiussoris vel secũdari:
non obstante q; debitor renunciauerit vel renunciet tali benefitio in instru
mento obligationis. Et prædicta locum non habeant in illis qui essent obli
gati comuni Med. lecta & publ. fuit suprascripta prouisio die suprascripta.

Dominus Med. &c. comes virtutum imperialis vicarius generalis.

114 QVia forenses personæ dominio nostro non subdite forsitan præten
dere valeant q; super nostro territorio: pro aliquibus debitis priuatis
quæ haberent cum subditis nostris personaliter detineri nõ posset vi
gore nostri decreti: cõtinentis q; nullus possit pro priuatis debitis detineri cer
tis casibus exceptatis &c. declaramus volumus & præsentium tenore manda
mus quatenus prædictum nostrum decretum obseruent & locum habeat in
ter subditos nostros dumtaxat nec eius benefitio & cõcessione debeãt gaude
re foréses personæ iuris non subdite dictioni: hác aurẽ intentionẽ nostrá fir
miter obserues: facien. pñtes litteras diuulgari per totam iurisdictionẽ tibi cõ
missam: & in alio⁹ nostro⁹ decreto⁹ voluíe registrari. Dat Med. die. sexto
octobris. M.ccc.lxxxvi. Iacobinus. A tergo nobili viro & ptáti nostro Placen.

Dux Med. &c. Papię angleriæq; comes &c.

115 VIsa informatione transmissa nobis per vos potestatẽ & sumpta per
vicarium vestrum in executione litterarum nostrarum vobis trás
missarum ad suppõnem vestrum antianorum per quam vt scribitis
vos ipse potestas: videre potestis ordinem & decretum qđ quarta pars condẽ
nationis fiende remittatur confitentibus delicta: & alia quarta pars habenti
pacem cum offensis viguisse in illa nostra ciuitate tempore celebris memoriæ
illustrissimi domini genitoris nostri: pro ut fuit nobis per vos antianos suppli
catum: contentamur & placet nobis q; ordo ipse & decretum ita illic pratice
tur & obseruetur tempore nostro quemadmodum praticari & obseruari con
sueuit: & praticabatur & obseruabatur tempore præfati domini genitoris no
stri, & illud idem inseri & describi faciatis in volumine decretorum nostrorũ
& statutorum & ordinamentorum comunis nostri Placen. & taliter insertum
& descriptum effectualiter obseruari. Dat. Galeatæ die sexto mensis martii
M.cccc.xxx. Couradinus. A tergo nobili & sapienti legum doctori pote
stati & prudenti viro referendo & antianis ciuitatis nostræ Placen.

Dux Med. &c. & Papiæ angleriæq; comes.

116 VT illius nostræ ciuitatis Placen. reformationi quam summe appeti
mus celerior locus sit: Contentamur & nolumus q; quibuscunq;
prætendentibus vel pretendere volẽtibus se fuisse aliquibus castris
vel aliis quibuscũq; bonis immobilibus tantum indebite spoliatos: vel ea alias
sibi indebitæ detineri: & occupari restitutiones debitas de talibus castris: &
aliis bonis immobilibus fieri faciatis per quoscũq; eas indebitæ detinentes: &
occupantes aliquibus in contrarium nequaquam obstantibus: vsufructui ta

men & gaudimento temporis præteriti talium castrorum & bonorum im/
mobilium in silentio prorsus imposito dependẽtibus vero huiusmodi bono
rum immobiliũ fructibus videatis vos q̃ estis in facto partes ad inuicem com
ponere: & q̃ melius poteritis concordare: de bonis aũt nubilibus vse monenti
bus hactenus: quouis modo acceptis: nolumus q̃ vos aliqualiter intromitta/
tis pro eis in toto nec in pte restituẽdis qa hic processus esset in infinitũ bonæ
partis & trãqllitatis ad cuius finẽ tendimus. Si vero dubiũ oriri cõtingat de a/
liquibus reparationibus & vel melioramentis factis in & super talibus castris
& aliis q̃buscũq̃ bonis immobilibus: q̃ tñ reparationes & melioramẽta actua
liter essent ius faciatis. Dat. Med. die. xv. mẽsis augu. M. cccc. xviii. Couradin.
A tergo egregio & sapienti iuris vtriusq̃ doctori prãti nostro Placen.

DECRETVM SVPER CONTINVATIONE POS/ SESSIONIS DEFVNCTI.

Dux Med. &c. Papiæ angleriæq̃ comes ac ianuæ dominus.

117 QVoddam decretum per nos nuperime conditum super continuatio
ne possessionis defuncti in heredem tibi per copiam mittimus præ/
sentibus inclusum volentes q̃ decretum ipsum facias publice diuul/
gari: & in volumine decretorum nostrorum ac statutorũ comunis nostri Pla.
inseri & registrari ac pro lege de cætero inuiolabiliter obseruari. Dat. Med.
die. xxix. mensis nouembris. M. cccc. xxxii. Franchinus Ioannes signauerunt.
A tergo continetur nobili viro potestati nostro Placen.

TENOR DECRETI.

DVx Med. &c. Papiæ angleriæq̃ comes ac ianuæ dñis: cupientes frau
dibus & malitiis insolẽtium hominum obuiare ac in humanis & in
fidiosis cautelis resistere cum effectu hoc p̃senti nostro decreto in
perpetuũ valituro edicimus decernimus & constituimus q̃ possessio seu qua/
si quorumcũq̃ bonorũ mobilium & immobilium seq̃ mouentium ac iurium
propter mortem possidentis vel quasi non vacet nec vacare dicatur: sed conti
nuetur immediate: & sit & intelligatur cõtinuata in eius hæreditate: & imme/
diate post hæreditatis additionẽ vel inuisionẽ in personam hæredis & cũ ipsis
hæreditate & hærede seu hæredibus defuncti seu defunctę pro hæreditariis
portionibus quo ad oẽm effectum licet non fuerit aliqualiter apprehensa siue
succedãt ex testõ siue ab intestato de iuri ciuili aut prætorio municipali cõsue
tudinario: aut iure alio vel beneficio seu priuilegio cõi vel spãli quocũq̃ nec p
quẽquã hæreditate iacente apprehendi possit. Et si in cõtrariũ si vel fuerit ali
quid actum id nullius sit roboris ac momenti ipso iure. Quod quidem decre/
tum nostrum præcisum sit nec vllam recipiat distinctionem aut interpretatio
nem: sed ad lr̃am prout iacet obseruetur p quoscũq̃ subditos & officiales no/
stros p̃sites & futuros a die ipsius publicationis: mandantes vniuersis & singu
lis officialibus nr̃is ad quos spectat & spectabit: quatenus illud inseri faciãt in
volumine decretorum statutorum & ordinum nostrorum: & statutorũ cõis
nostri Med. ac aliarum ciuitatum terrarum opidorum & locorum nostro do
minio suppositorum. In quorum testimoniũ p̃sites fieri iussimus & registrari
nostrique sigilli munimine roborari. Dat Med. die. xxviii. nouembris. M. cccc.
xxxii. vndecima indictione.

Dux Med. &c. Papiæ angleriæq̃ comes.

Quoddam editum decretum super mulieribus maritatis seu maritãdis sine
liberis existentibus ante completum. x. annum: a die qua ad copulam iuerint
matrimonialem: q̃ vllo modo nequeant per testamentum codicillos donatio
nes causa mortis legatum neq̃ alia quouis modo de bonis earum parefernali/
bus donatis seu schelpa aliqualiter disponere vobis mittimus inclusum volen
tes qd̃ illud tam in ciuitate nostra Plac. q̃ in quibuscũq̃ terris ẽpatus eiusdem
merũ & mixtũ impium: hñtibus aliisq̃ locis cõsuetis iurisdictionis per nos vo
bis cõmisse statim publicari: & in voluie alioq̃ decretoq̃ nostroq̃ prædictaq̃
ciuitatis & terraq̃ inseri faciatis pariter & seruari: de harum receptione nobis
illico rescribendo. Dat. Med. die. xxiiii. martii. M. cccc. xix. Theodorus.
A tergo egregio & sapienti legum doctori & potestati nostro Placen.

TENOR DECRETI SEQVITVR VT INFRA.

119 DVx Med. &c. & Papiæ angleriæq̃ comes. Id nobis p̃cipue incũbit
curię tũ videlicet salubriter prouidere pro fraudibus deceptionibus
q̃ quotidie inter nostros subditos per directũ ẽt indirectũ cõtinuæ
cõmittũtur nostris prohibitionibus & sanctionibus obtineturcũ itaq̃ nõnul
loq̃ subditoq̃ nr̃orum crebris q̃rimoniis pcepimus q̃ licet ipsi subditi nr̃a ma
gnis cũ laboribus & expẽsis eoq̃ filias sorores attinẽtes vel alias quaslibet ma
trimonio copulẽt eisq̃ vltra dotem cõuẽtã tradãt seu donẽt cum satis magna
impensa bona parefernalia mobilia schelpã vulgariter nũcupatã: & de iure ac
ex antiquissima & approbata cõsuetudine dicta bona parefernalia donata seu
schelpa quæ cõiter infra plures non cõsumuntur annos deuoluantur deficien
tibus liberis ad dotantes & succedentes ipsi mulieri ab intestato. Attamen vt
iuri fiat fraus & prætacta cõsuetudo laudabilis deludatur: percepimus pluri/
moq̃ relatu q̃ mariti: seu opera eoq̃ vxores seu persæpe inducunt & cogũt in
terdum ad testandum & de ipsis bonis parefernalibus donatis ad libitũ ipso/
rũ maritoq̃ diuersimode disponendo in ipsorum maritãtium & succedere de
bentium ab intestato non modicum detrimentum. Consideratione igitur prę
missorum: & attẽto q̃ tales mulierum dispositiones potius maritorum quam
mulierum dici possent. Egre ferrentes nec pati intendentes: tam apertas frau/
des iuris & dictæ consuetudinis corruptelam præsenti nostro decreto perpe/
tuo valituro: edicimus decernimus & mãdamus qd̃ q̃ vis mulieres ciuitatũ ter
raq̃ territorii: & districtuũ nr̃oq̃ maritate seu maritande sine liberis existẽtes
ante completum. x. annum: a die q̃ iuerint ad copulam matrimonialẽ vllo mo
do nequeant per testamentum codicillos donationis cãmortis legatum neq̃
alio: quouis modo de bonis earum parefernalibus donatis seu schelpa aliqua/
liter disponere neq̃ ea alicui relinquere. Quinimo ipsa talia bona parefernalia
donata seu schelpa venientibus ab intestato super stitibus vsq̃ ad quartũ gra/
dum gradu secundum iura ciuilia deputato reuertantur & perueniãt ad ipsos
dotãtes & succedẽtes ab intestato ipsius talibus mulieribus decedentibus sine
liberis intra. x. dictum annum oĩbus machinatione fraude dolo testis codicil/

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені ПЕТРА МОГИЛИ

ſis & legatis ſeu aliis quibuſcũq; diſpõnibus contra formã huius noſtri decre/
ti factis protinus ceſſantibus edicẽtes & mandantes ex nunc ipſa talia teſtamẽ
ta: & quaſlibet alias diſpõnes cõtra hoc noſtrũ decretũ fiendas nullas & nulla
eſſe: & nullius valoris penitus & momenti. De præfatis autẽ rebus ſeu ſchelpa
ad pias cauſas diſponere dictas mulieres pmittimus: quouis mõ atq; in ipſos
dotantes: & ab inteſtato venientes ſupradictis nequaquam obſtantibus.

Dat. Med. die. xx. marii. M. ccc. xix. duodecima indictione.

Dominus Med. &c. comes virtutum imperialis vicarius generalis.

120 AD litteras tuas continentes ſicut extat decretũ quoddã & ſtatutũ de
cõpromiſſis fiẽdis inter propinquos & affines tenoris pñtibus inclu/
ſi: & q̃ a te & curia tua cum inſtantia regritur: vt tales iuxta decretũ
& ſtatutũ pdictũ cõpellas facere cõpromiſſum: dicatur q̃ p aduocatos quoſdã
illud fuiſſe & eẽ reuocatũ vigore huius decreti nri de. iii. bonis viris editi &c.

121 NOs Galeaz viceco. comes virt. Med. &c. imp. vic. gen. cupientes fauẽ
te deo: ad quem oẽs referimus actiones nros ſubditos cõmodis q̃tũ
plus poſſimus prouidere: haq; tenore & ex matura certa q̃ ſcia edici
mus decernimus & iubemus quatenus in ciuitate nra Placẽ. nec eius diſtrictu
nemo poſſit pro aliquibus debitis priuatis perſonaliter detineri. Et ſiquis de
rentus fuerit relaxetur. Infraſcriptis tñ caſibus dũtaxat exceptis videlicet pro
debitis cameræ noſtræ: pro debitis ſiue ex cauſis datioq; & gabellarũ: & pro
debitis ex cauſa mercantie videlicet caſibus in ſtatutis merchatoq; dictæ nræ
ciuitatis cõprehẽſis: quibus oĩbus per pñs nrm dec etũ nolumus in aliquo de
rogari. Hoc aũt decretũ noſtrũ volumus in voluie ſtatutorum dictæ noſtræ
ciuitatis inſeri: & pro lege municipali haberi & de cætero inuiolabiliter obſer
uari indignationẽ noſtrã: ſiquis cõtrafacere præſumpſerit incurſurus. Dat.
Papiæ. xxii. martii. M. ccc. lxxix. indictione tertia. Paſquinus.

In libro regiſtri litterarum tranſmiſſarũ per magnificos dominos noſtros
dominos Med. Plac. &c. dominos generales: & ex parte ipſorum dominorũ
noſtrorum nobili viro domino Ottoni burro honor. poteſtati ciuitatis Plac.
& diſtrictus pro ipſis dominis noſtris & antianis eiuſdem anno curr ente. M.
ccc. xlii. indictione. x. Infraſcripte litteræ reperiuntur. Dat. Med.

122 REſcribẽtes vobis ad ea q̃ petitis de obſeruãdo ſtatuto cõis Pl. cõtinen
te debitores pro depoſitis poſſe capi &c. ſtatutũ illud mĩe volumus
obſeruari cũ i aliq̃ nra; ciuitatũ hoc nõ obſeruef. Dat. Med. v. augu.

A tergo nobilibus viris dñis & antianis ciuitatis noſtræ Pla. M. ccc. lxxxvi.

ide ſtat. ſi fo. 33 a tergo.

123 NOs D. Med. comes virt. imp. vic. gen. cum iuſta & rationabili cã pro
uidemus & ordiamus ac decernimus: q̃libet ciuitatis & diſtrictus
Placen. qui ſit de præſenti vel erit de cætero qui in aliquẽ nõ ſubdi/
tum iuriſdictioni ptãtis & cõis Plac. aliquã rẽ immobilẽ quoquo modo ſiue
ſit inter viuos vel in vltima volũtate vel aliter quomõcũq; vel cã alienare vo/
luerit ſoluat de vera æſtimatione rei quam alienabit vel in alium non ſuppoſi
tũ iuriſdictioni ptãtis cõis Pla. transferet: de qualibet libra tertiolo; ſold. x.
tertiolorum & oẽs res immobiles quæ poſſidentur in poſterũ per ſuppoſitos
iuriſdictioni cõis Placẽ. quas in futurum in non ſuppoſitos contigerit aliena/
ri ſine ſolutione prædictorum decem ſoldorum pro qualibet libra ipſo iure

ex nunc prout extunc cadãt & cecidiſſe intelligantur in ius & dominiũ comu/
nis Plac. Et ſiquis huic iuriſdictioni noſtræ ſiue de cætero aliquo modo vel
ingenio fraudẽ fecerit de perſona ad perſonã condẽnetur in vera rei æſtima/
tione: & nihilominus ſoluat vt ſupra: & contractus vel actus ille vel quaſi trã/
latio ſit ipſo iure nullius momenti. Notarii vero qui ſcienter inſtrumentũ tra/
dent vel ſcribent alicuius contractus vel actus vel quaſi aliter per quæ contra
prædicta vel in fraudẽ prædictorũ aliquid committeretur puniatur in libris
c. tertiolorum pro quolibet eorum: & qualibet vice: & in quolibet caſuũ præ
dictorum contractus ſit ipſo iure nullus: & ſi contigerit perſonam vel colle/
gium vel corpus quod non ſit iuriſdictionis domini prãtis & comunis Placẽ.
poſſidere vel tenere ammodo aliquã rẽ quæ fuerit alicuius ſuppoſiti iuri cõis
pro plena probatione hẽatur q̃ cõtra hoc decretũ ſeu in eius fraudẽ alienatio
facta ſit. Et q̃ poteſtas Plac. qui eſt & pro tempore fuerit teneatur & debeat
de prædictis & quolibet prædictorum: cũ ad eius notitiã peruenerit inquire/
re cognoſcere & cõdemnare in quibus vel aliquo prædictorũ ſi negligens fue
rit pœnã librarum. l. tertiolorum incurrat: & de prædictis & quolibet prædi
ctorum: quilibet poſſit accuſare: & habeat accuſator me dieta tem prædictarũ
pœnarum: & hoc decretum ſit derogatorium om nium ſtatutorum prouiſio
num & reformationum: etiam ſi eſſent verba derogatoria de quibus oporte/
ret ſpecialem facere mentionem: quibus omnibus & ſingulis in quantum prg
miſſis obuiarent vel aliter diſponerent ſit penitus derogatum.

In libro regiſtri litterarũ trãſmiſſarum per reueren. in Chriſto patrem: &
excelſum dominum noſtrum dominũ Ioannem dei & apoſtolice ſedis gratia
ſanctæ Mediolanenſis eccleſiæ archiepiſcopũ ac ciuitatum Med. Plac. &c. do
minum generalem tempore regiminis nobilis & potentis viri domini Ioan/
noli de caxate honoran. poteſtatis ciuitatis Plac. & diſtrictus pro dicto domi/
no noſtro exiſtente eius vicario: ſapiente & diſcreto viro domino Cabrio de
malaſis de Parma infraſcripta littera reperitur.

124 NOs Ioan. dei gratia archiep. & generalis D. Med. &c. Significato no/
bis per presbiterũ Gerardũ rectorẽ eccleſiæ ſancti Protaxii de Plac.
& Mãfredũ ferrariũ fabricũ excẽtores quõdã presbiteri Oberti de
cugiarono olim prębendarii eccleſię ſancti Geruaſii Pla. q̃ predictus pbiter. in
ſua vltima voluntate ordinauit debere fieri vnã præbendã ſacerdotalẽ de bo
nis ſuis in illo loco vbi dictis presbitero Gerardo & Mãfredo eiuſdẽ præsbi/
teri Oberti comiſſariis videretur ac etiam pro dote ipſius prębende voluit aſ/
ſignari certos annos redditus. & qđ hoc facere non poſſunt ex eo quia in eius
quondã presbiteri Oberti bonis nõ eſt niſi pecunia & emere aliqua imobilia
nomine dictæ præbende nõ ſunt auſi propter quoddam ſtatutum quod dici
tur vigere Pla. quo prohibetur aliquid p ſuppoſitũ iuriſdictioni poteſtatis &
comunis Plac. ex quo nobis humiliter ſuplicarunt q̃ dignaremur eiſdem con
cedere per litteras nras patentes q̃ poſſint liberæ & ipunæ dicto ſtatuto non
obſtante dictam præbendã dotare & nomine ipſius præbende emere prout
melius poterũt & miſſe & alia diuina poſſint celebrari pro anima dicti defun/
cti ſecundum q̃ ipſe ordinauit declaramus huiuſmodi ſtatutum ipſiuſq; pro
hibitionẽ de perſonis & rebus eccleſiaſticis nominatim & expreſſim minime
faciẽtes eoſdem presbiterum Gerardum & Mãfredum non poſſe nec debere

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМЕНІ І. ФРАНКА

de iure includere nec comprẽdere nec ad eorũ personas aliquo modo extẽdi quoius possint emere res ĩmobiles pro dotádo p̃bẽdá superius noiatã. In quorũ oiũ fidẽ & testimoniũ p̃ntes nr̃as patẽtes lr̃as fieri & registrari iussimus & nr̃i sigilli munie roborari. Dat. Med. M.ccc.l. die. xiiii. aug. tertia indictione.

In libro registri litterar& trasmissar& per magnifi. & excelsos D. nostros D. Ioannẽ dei gratia sc̃e Med. eccl̃esiæ archiepiscopũ & Luchinũ fratres vicecomites ciuitatũ Med. Pla. &c. dn̄os generales & ex eor& & vtriusq; eor& parte & mãdato tpe regis nobilis & potẽtis viri domini Ioãnis de bursano honorãdi ptãtis ciuitatis Plac. & districtus pro præfatis dn̄is nr̃is existẽte ipsius potestatis vicario sapiẽte & discreto viro. d. Vgolino de scoalochis: anno currẽte. M. ccc. xlvi. indict. xv. diebus & mẽsibus ĩfrascriptis & registrat. p Ioãne aiguariũ Obertũ gazotũ: Bartholo. adobatũ: Gabrielẽ de cauerzago: & berninũ ruiuagũ not. & dictar& cõis Plac. pro magnifico domino nr̃o &c. in arechino publ. ipsius cõis. Luchinus vicecomes &c. Recepimus litteras cũ prouisionibus p nos factis q̃s prouisiones vobis remittimus p̃ntibus introclusas: Nos ãt prouisiones ipsas exaiatas p nostros vicarios diligenter tenore præsentiũ approbamus ac seruari volumus & mandamus: Saluo semp & reseruato q; nõ est nostra intẽtio vt aliqualiter ad prædcã se extendant. Dat. die. xii. nouem. in subscriptione quarũ vero litterar& cõtinef. Nobilibus viris ptãti & antianis & sapiẽtibus cõis nostri. Tenor dcár& prouisionũ inclusar& ĩ lr̃is ante dictis hic é.

DIE. XXIIII. MENSIS OCTOBRIS.

125 SVprascr. dn̄i ptãs vicarius antiani & sapiẽtes infrascripti cõgregati in capella noua sap. de mãdato dc̃i ptãtis more solito pro certis negotiis cõis Pla. visa prius audita & ĩtellecta suppõne siue petitione eis porrecta tenoris huiusmodi supplicatur vobis sapientibus & antianis cõis Pla. presidẽtibus pro euidenti vtilitate cõis Pla. quatenus cũ secundũ formã statutor& cõis Pla. ad postulationẽ fideiussoris principalis facta sibi denunciatione ad postulationem ipsius fideiussoris: quod eximat eũ ab obligatione quã fecit pro eo infra. xv. dies elapsis ipsis. xv. diebus possit personaliter detineri q; iustũ est: & hoc hẽat tãtũ locũ antẽq; p fideiussorẽ soluatur debitũ: quod plerũq; accidit cum creditores vel quasi affectionem gerat erga principales vel qa facilius debita quæ habere deberẽt: recupãt a fideiussoribus illud beneficium detinẽdi principales: sit incisum q; iniustũ est: & iniquum cũ nulla cã sit pp q; sit principales non debeãt ad postulationem fideiussorum detineri: postquã debita soluerit ipsorũ pricipaliũ primo iustius sit q; possint detineri principales solutis debitis per fideiussores rescribere velitis dominis nostris q̃tenus per suas litteras Pla. rescribãt: q; illud statutũ locum habeat: intelligatur & declaretur seu praticetur: q; fideiussores etiam solutis per eos debitis principaliũ: illud idem beneficiũ habeãt contra illos principales quẽad modũ habeant antequã debita ipsorũ principaliũ in q̃bus obligati sunt per eorũ fideiussores persoluerentur: & q; illa declaratio habeat locũ ad præterita p̃ntia & futura. Attẽdentes & cõsiderãtes p̃deã in dicta petitione contenta esse vera iuxta & rationabilia pro bono comuni & euidenti vtilitate ciuitatis Placẽ. & districtus oẽs simul & in concordia reformantes prouiderunt statuerunt & solenniter ordinauerunt q; prædicta petitio in totum admittatur & fiat prout in ipsa continetur non obstan

obstantibus aliquibus statutis vel prouisionibus in contrariũ loquentibus: & hoc semper cum beneplacito magnificorum dominorum nostrorum siue alterius ipsorum: Et q; hæc prouisio de cætero sit statutũ & ponatur in libro & volumine statutorum comunis Plac. Infrascripti sunt antiani & sapientes qui interfuerunt suprascriptæ prouisioni: quorum nomina sunt hæc.

Thomasius de filiis agadiis	Palmerius aiguarius
Gerardus de monte donicho	Cabrinus branchaleoñ.
Guielmus de lechacoruis	Iulianus de saliceto
Bernardus de casellis	Dondatius de amico
Corimerius de raina	Obertinus de regio.

In libro prouisionũ factarũ tpe regĩnis nobilis viri D. Ioannis de brossano honor. potestatis ciuitatis Plac. & districtus pro magnificis & excelsis dominis nostris dominis Med. Pla. &c. dn̄is generalibus infrascripta prouisio reperitur. M.ccc.xlvi. indictione. xv. die. ii. mensis nouembris: existente ipsius domini ptãtis vicario sapiẽte & discreto viro dn̄o Bernardo de barratis iudice.

Suprascripti dn̄i ptãs & vicarius & antiani & sapiẽtes infrascripti cõuocati & congregati in capella noua sap̃. comunis Plac. pro negociis ipsius comunis volẽtes amouere omnem quæstionem & dubium quæ vertuntur & mouentur inter consules & hoies villarũ & locorũ episcopat. Plac. inuicẽ: cum siquis scriptus fuerit in aliqua villa vel loco dicti episcopatus: & secundum formam statutorum teneantur ibi sustinere omnia onera realia: & postmodum iuerit ad habitandum aliam villam vel locum & ibi secundum formam dictorũ statutorum sustinere teneantur omnia onera personalia: & in ipso statuto exprimatur & fiat mentio q; salarium consulum & fideiussorum siue defensorum villę sit onus reale: & propterea debeat solui in villa vbi est scriptus: ille q; mutauit habitationem. Et propterea ex causis prædictis multas expensas patiantur inuicem dicti consules considerantes vtriusq; ville: & illius in qua scriptus est illle de quo fit quęstio & alterius immoratur stat & habitat sustineat onus & expensas pro ipso. videlicet ille cõsul villę illius in qua scriptus est pro oneribus realibus & alter in eius villa habitat pro personalibus omni iure modo quibus melius & efficatius fieri potuerunt proinde statuerunt & ordinauerunt omnes in concordia reformantes q; qui habitauerint habitat. de villa in qua scriptus est in focolariis teneatur & possit compelli ad dandum & soluendum illi consuli illius ville pro dimidia salarii seu feudi dicti consulis & fideiussoris & deffensoris ipsius & alteri cõsuli ville alterius in qua habitet pro reliqa dimidia dicti salarii tam consulis quam fideiussoris villæ: & sic debeat conueniri realiter & personaliter ad postulationem vtriusq; cõsulis ad soluendum modo prædicto per quoscũq; officiales comunis Pla. præsentes & futuros non ostante dicto statuto nec aliis in contrarium loquentibus quibuscunq; & hoc de cætero habetur pro statuto & ponatur in volumine statutorum quorum antianorum & sapientum nomina sunt hæc.

Nicolaus de trouano	Bartholomeus de rustigasio
Ioannes quatrognis maior	Dondatius de amico
Armanus farinxellus	Obertus de regio
Bernardus de caxellis	Ioannes de saliceto
Ianonus rainus	

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМЕНІ І.МЕЧНИКОВА

D. Med. &c. imp. vic. gen. recepimus certa capitula facta & ordinata per vi
carium nostrum & certos aduocatos nostros nobiles mercatores & popula/
res nostræ ciuitatis Placentiæ numero. x. ad hæc elect. per consilium generale
dictæ nostræ ciuitatis quorum exemplum vobis mittimus p̄sentibus int ro
clusum quæ quidem capitula videri & examinari fecimus diligenter. quare si
omnia in dictis capitulis contenta facta sunt de voluntate & consensu genera/
lis consilii ipsius nostræ ciuitatis Pl. nobis ad hoc vt dicta nostra ciuitas possit
cito reformari & ad bonum statum reduci & aliter non & in casu quo præ/
dicta facta non sint de voluntate & consensu dicti consilii generalis placet no
bis & volumus q̄ conuocetis totum dictum generale consilium & coram ip/
so legi & publicari faciatis omnia suprascripta capitula de verbo ad verbum
ad eorum plenam intelligentiam & si fuerit de volūtate & consensu ipsius cō
silii q̄ ipsa capitula obseruentur sicut iacent placet nobis & sumus contenti q̄
procedatur fiat & obseruetur vt in ipsis capitulis continetur: mandantes etiā
vobis quatenus similiter fatiatis vt præmittitur obseruari. Dat. papiæ. die
xxvi. septembris. M.ccc.lxxvi. a tergo nobili militi D. potestati nostro Plac.

TENOR CAPITVLORVM.

Infrascripte sunt prouisiones & ordinationes nouiter factæ & ordinate p
xii. ad hoc electos cum correctione suppletione & approbatione magnifici &
excelsi domini nostri domini Galeaz vicecomitis Med. Placē. &c. imperialis
vicarii generalis: & quæ debent transmitti præfato magnifico domino no/
stro ad hoc vt per ipsum magnficum dominum nostrum examinentur & cor
rigantur emendentur & approbentur in illis casibus modis & punctis in qui
bus præfate magnificentie videbitur pro conseruatione ciuitatis suæ Plac. an
no ab incarnatione domini currente. M.ccc.xxvi.

126 PRimo namq; prouiderunt & ordinauerunt: q̄ cum propter calamita/
tem belli: & guerre. præterite fuerit prouisum: q̄ ius non redderetur
primitus: & indistinctæ & postea fuerit facta certa capitula in qbus so
lum redderetur: & super hoc etiam litteræ emanauerunt a magnifico domi
no nostro de iure reddendo: vel non in certis casibus & iustū sit vt quod belli
calamitas introduxit hoc pacis leuitate sopiatur: & modo sit facta pax propi/
tio deo in eternū duratura q̄ de cætero ius reddatur in ciuitate & ep̄atu Plac.
generaliter & vniuersaliter: & indistincte oībus & singulis p̄sonis prout red/
debat & reddi debeat & consueuit ante guerrā secūdū statuta & ordinamēta
cōis Plac. & eis deficientibus secundū ius cōe: & hoc non obstante aliqua pro
uisione ab hinc retro facta de iure nō reddendo in certis casibus: & nō obstan
tibus aliqbus litteris a tempore guerræ mote citra factis vel ordinatis per ma
gnificum dominū nostrū in quibus omnibus quantū ad hoc: & in quātū p̄ę
dicta obuiarēt sint & intelligātur p̄ p̄fatū magnificū dn̄um n̄rum derogarū.

127 ITē prouiderūt & ordinauerūt q̄ cū hoīes & p̄sonę ciuit. & ep̄atus Pla.
magna & iextiabilia dāna pp guerrā p̄dictā reportauerūt: adeo q̄ foīs
eis erit posse se repare & substētare: & q̄ si deberēt soluere & satisfacē
re creditoribus eoz frumti vini spelte sichalis castaneaz capponū gallinarū
& lignorū proreporibus præteritis ad præcia quæ valuerūt a tpe more citra
esset eis penitus ipossibile cū oia prædicta fuerint in præciis maximis & nūq
auditis

auditis pp occursa q̄ pro reparatione dictæ ciuitatis & ep̄atus oēs obligati ex
cā ficti vel legati vel depositi vel locat. vel quacūq̄ alia cā ad frumētum vinū
speltā sichalē castaneas cappones gallinas & ligna a tpe guerræ retro: vsq̄ ad
annū cursum. M.ccc.lxxiii. retro: non possint conueniri vel molestari ad soluē
dū pro tpibus ptis nisi ad rōnē sold. xvi. pro stario frumēti soldor. vi. pro sta/
rio spelte: & sold. x. pro stario sichalis: & pro cētennare lignorū triū librarū:
& pro carro vini ad rationē lib. vi. & pro stariū castanearum sold. viii. de pari
cappon. & de pari gallinarū soldo. iiii. Plac. intelligēdo semp de modiis & sta
riis & carro vini ad mensurā antiquā Pla. quoniam sic pro maiori parte: solui
tur: & q̄ ipsis debitoribus sic soluentibus pro prædictis & occasione prædi/
ctorum q̄ sint pœnitus liberati. Et q̄ creditores teneantur & debeant sic reci
pere & receptione facta facere confessionem debitoribus prædictis.

128 ITem prouiderunt & ordinauerūt q̄ cū opiniones sint inter doctores
vtrū emphi. qui pp guerrā possidere nō potuit teneatur ad solutionē
ficti vel non: q̄ pro alio tempore quo fructus percipere & laborare nō
potuit: & ista guerra fuerit plus mala q̄ credi possit ex eo q̄ homines & iumē
ta perirēt: & ēt domus & casamēta dirupta. Et proprietates ex qbus solui de/
beat inculte & deuastate sunt: ita q̄ graue & difficile erit: posse eas restaurare
propter magnā paupertatē ad quā deuenerūt homines Placē. & episcopatus:
& ad hoc vt ipsi emphi. & obligati occasione prædicta promptius & libērius
& maiori desiderio se inducāt ad restitutionē prædictorū q̄ omnes & singuli
qui de anno. M.ccc.lxxiiii. M.ccc.lxxv. &. M.ccc.lxxvi. nō receperunt fructus
debitos de proprietatibus occasione guerræ maledictæ nō possint pro illis p̄
stationibus vel pro illis annis ex illis quibus non habuerunt fructus debitos
nec eas laborauerunt molestari vel conueniri maxime attento q̄ maior pars
non potuit laborare nec fructus debitos percipere: & hoc ad tollendum mate
riam litigandi in partes prædictas: sed sint penitus pro prestat. dictorum an/
norū liberati & idem intelligatur de obligat. ex causa legati pacti stipulat. vel
sententie vel ex alia causa qui nō potuerūt de eorū possess. fructus percipere.

129 ITem prouiderunt & ordinauerunt q̄ omnes & singuli qui a dicto tem
pore citra perceperūt fructus de possess. obligat. & q̄ potuerūt eas labo
rare teneātur & debeāt respōdere nō obstāte guerra p̄dicta: Ita tamē
q̄ nō possint cōueniri pro frumēto nisi ad rōnē sold. xx. Pla. pro stario frumti
& de aliis. s. spelta sold. viii. pro stario sichalis sold. xii. pro vino floren. v. pro
carro. Saluo q̄ de anno præsenti possint soluere bladum & vinū pro vino: &
hoc propter maximum prætium & inopinatū quod res prædictæ valuerunt.

130 ITem prouiderunt & ordinauerunt q̄ omnes & singuli obligati ex cau
sa ficti cū pp guerrā a tpe guerrę citra cū pacto q̄ tpe guerræ soluere
debeant pp cū dictæ guerræ q̄ sciebāt tpe obligationis teneātur solue
re licet nō potuerit fructus hr̄e ipsis tn̄ gaudētibus benefitio q̄ nō possint cō
uenire nisi ad rōnē proxime dictā de frumēto vino & aliis supius specificatis.

131 ITē prouiderūt & ordinauerūt q̄ cū hoīes obligati ex causis mutui vel
depositi nō possint ad p̄ns respōdere nec soluere cū satis habeāt hoīes
insistere ad reparationem possessionū suarum & ēt oportebit eos d̄ no
uo mutuo recipe vel i deposito q̄ oēs obligati ex cā depositi vel mutui nō pos
sint cōueniri vel molestari vsq̄ ad duos ānos proxime vēturos. Ipsis tn̄ soluē/

tibus creditoribus eorũ pro dãno & interesse dictæ dilationis ad rationẽ de libris.vii.pro cẽtenario in anno pro dictis duobus annis videlicet in principio anni postquã fuerit cõuenti in iudicio infra .x. dies suprascriptas libras.vii. & eas non soluentibus possint creditores quibus non soluerũt ad rationẽ prædictam ius suum consequi prout possent si hæc dilatio non daretur.

132 ITem prouiderunt & ordinauerunt ne ipsi creditores ex causa depositi vel mutui possent magnum damnũ reportare: q̃ siquis alius creditor ex quauis causa faceret executionẽ & esset posterior q̃ ille cui sint obligata bona ex causa depositi vel mutui q̃ tũc:& eo casu ille creditor prior tempore:& q̃ habet potiora iura:licet ex cã depositi vel mutui:possint cõparere & facere productionẽ iuriũ suorũ & eligere i quibus bonis velint sibi fieri solutionũ:& ipsa electione facta vsq; in illis bonis vsq; ad concurrentẽ q̃titatem non fieri executio p aliquos creditores posteriores tpe vel iure p̃dicto aliquo

233 ITem prouiderũt & ordinauerũt q̃ cũ iure sit cautũ q̃ boues & aratra & alia deputata ad agriculturã non possint pignerari vel capi:q̃ non obstante aliq̃ cõsuetudine i cõtrariũ obseruata:q̃ nullus possit pignerari vel capere q̃is occasione dcõs boues & vaccas ad laboradũ deputat.& alia ad opus agricolturę deputata in pena.x.li. Pla. pro quolibet & qualibet vice.

134 ITem ad euitandas qõnes litigia & expensas q̃ sæpe occurrũt inter eos qui sunt creditores & debitores hinc indetex aliqbus legitimis causis volẽtes opponere compensationũ debitoꝝ hincinde cũ creditis:& q̃ cõpẽsationes recusãt admitti:& maxie cũ debitis ex cã depositi prouiderũt q̃ siquis sit creditor in quantitate ex aliqua legitima causa alicuius:& sit debitor ẽt in q̃titate illius ẽt ex cã depositi vel ex alia legitima cã: & velit opponere cõpensationem vsq; ad concurrentẽ quantitatẽ hincinde debiti & crediti: q̃ talis compensatio admittatur: dumtamen vtraq; causa & obligatio sit ex causa iusta & legitima & liquida vel liquidanda infra.x.dies vtiles hoc attento quia contractus depositorũ qui comuniter fiunt in ciuitate Plac. & episcopatu re vera sunt mutua licet fiant sub colore depositorum.

135 ITem q̃ propter cessationẽ fictorũ non solutoꝝ ab anno curso.M.ccc. lxxii.vsq; ad annum.M.ccc.lxxvi.completurũ.M.ccc.lxxvii.cuiuscunq; conditionis existant proprietates dictorum fictorum non possint accipi pro apertis siue sint de illis qui soluere tenentur siue non:dummodo soluant emph. illa ficta quæ tenentur & declaratum est solui debere:& ipsis non soluentibus possint tunc accipi pro apertis dictę proprietates.

136 ITem q̃ dni fictorum qui teneantur facere retraditiones teneantur & debeant ipsas retraditiones facere solutis eiusdem fictis quæ declarata sunt solui debere ad dicta præcia: etiã si soluatur eis aliquid pro dictis annis quibus declaratum est nihil solui debere propter guerram prædictam.

137 ITem q̃ nullus massarius & labor ator terrarum possit receuere de possess. super quibus est vel erit nisi prius facta ratione cũ domino possess. & soluto & satisfacto.de debito qđ apparebit ipsum dare debere: nec etiã possit recedere de dictis possess. nisi prius scã integra solutione de debito suo:nec etiã possit mouere boues vaccas: nec aliquas bestias & massaritia q̃s vel quę haberet super ipsis possess. & etiã q̃ nullus cuiuscunq; cõditionis existat audeat vel præsumat dictos tales massarios pro bubulcis vel massariis vel familiari

miliaribus recipere ad laborandum super suis possess. nisi prius facta dicta ratione & satisfactione de dictis debitis:sub pœna.xxv.floren.auri domino recipienti:& totidem tali massario recedenti cuius pœnæ medietas applicetur cameræ domini nostri:& alia medietas illi a quo recedit ipse massarius. Et si ille talis massarius recesserit & mouerit bestias aliquas vel massaritia possit accusari de furto. Et q̃ nullus massarius audeat vel præsumat ire ad laborandum ad mercedem sine licentia domini:vt ad victuram cum bobus vel vacchis sub pœna soldorum.xx.Placen.pro quolibet & qualibet vice:quam pœnam ipso facto incurrat quæ applicetur domino cuius est massarius.

138 ITem q̃ de cibo & potu hospitum & tabernariorum & aliarum personarum & mercedibus laboratorũ & etiam de victuris animalium & aliarum rerum mobilium:quæ conducantur victuram seu pẽsiones domorum:procedatur sine libello & memoriali & aliqua instantia & quantum summarius fieri potest non obstantibus statutis in contrarium loquentibus.

139 ITem cum iure sit cautum q̃ in generali obligatione nõ veniunt ea quę verisimiliter quis non esset in specie concessuris & non sit verisimile q̃ quis robas sibi & familiæ suæ necessarias & lectũ pro se & familia sua necessarium:& alia arnisia & supellectilia ad vsum quotidianũ nemini voluisse obligare:prouiderunt q̃ nullus creditor alicuius summæ lib.xxv.Pla,& ab in de supra possit facere pignerari vel derobari aliquem eius debitorem in prædictis vestibus lectis & arnisiis & supellectilibus necessariis & oportunis. Et hoc in pœna & sub pœna libr.v.Placen.pro quolibet & qualibet vice.

Dominus Med.&c.comes virtutum imperialis vicarius generalis.

140 COpiam certi nostri decreti qđ nuper fecimus condi ad obuiandũ fraudibus massariorum vnaa cũ exẽplo statuti comunis Med. edicti alias superinde:mittimus tibi pñtibus introclusum volentes & tibi mandãtes q̃tenus ipsum decretũ cũ dicto statuto mutatis tñ mutãdis pro lege municipali obserues & facias inuiolabiliter obseruari ac describi in voluie statut.cõis nri Pla.faciẽdo in locis pub.& cõsuetis tue iurisdictionis p̃conis voce gnãlĩ diuulgari:sic ad oium notitiã valeat puenire.Dat.Med.die.xxii.septem.M.ccc. lxxxvi. Gasparinus subscr. A tergo. Nobili viro potestati nostro Placen.

TENOR DECRETI.

141 NOs D.Med.&c.comes virt.imp.vic.gen.ad obuiãdũ fraudibus eorum qui possessiones & bona immobilia q̃ ad fictũ vel alio mõ conduxerint inhitata reliquũt & iculta đ iurisdictione ad iurisdictionẽ cũ bonis & auxiliis p dños suos eis ipẽsis hitatũ clã se trãsferẽdo p̃nũ tenore edicimus decernimus volumus & mãdamus q̃ siqs colõus p̃tiarius massarius fictabilis vel molinarius qui aliq̃s domos terras massaritia possessiones molendina vel alia bona immobilia cõduxerit ad massaritiũ vel aliter ab aliq̃ persona comuni colegio vel vniuersitate & contingat ipsum talem colonũ fictabilẽ partiariũ massariũ aut mulinariũ eas domos terras massaritia: vel alia bona imobilia relinq̃re & đ iurisdictione illius iusdicẽtis sub q̃ posita fuerint ipsa talia bona per eũ cõducta: vel aliter ad massaritiũ vel ad fictũ accepta discedere vel aufugere vel alio habitatũ ire non soluto & non integre satisfacto

domino cuius fuerint ipsa bona immobilia: teneatur & debeat ille iusdicens vel magistratus noster in cuius iurisdictione contingat huiusmodi massariũ colonum partiarium molinarium aut fictabilẽ ire habitatum eũdem massariũ colonum fictabilem vel molinarium compellere realiter & personaliter ad satisfaciendum domino suo prædicto de toto eo q̃ quidẽ iuridice dare debuerit decreto nostro nuper facto: vt nulla persona pro aliquibus priuatis debitis possit detineri personaliter: aut aliquibus aliis decretis nostris statut. prouisionibus vel ordinamentis in contrarium editis nequaqua obstãtibus. Idem aũt seruetur & seruari volumus & mãdamus in oĩbus & per oĩa prout supra: etiã si dictus massarius fictabilis ptiarius aut colonus staret aut stare: vel hitare cõtingat in ipsamet iurisdictione in qua posita sunt bona q̃ reliquerit cũ aliqua persona cõitate collegio vel vniuersitate non subdita vel nõ subditis iusdicenti vel magistratui ipsius iurisdictionis. Et hoc decretũ nostrũ locum hẽat tam in causis præteritis q̃ præsentibus & futuris. In quorum testimonium &c.

TENOR STATVTI TALIS EST.

142 NVllus colonus ptiarius fictabilis vel mulinarius possit terram cõductum vel ad massariciũ acceptam dimittere vel relinquere etiam termino elapso nisi prius dño seu locatori satisfecerit de oĩ eo í quo esset dicto dño vel locatori obligat. occasione dictæ terræ cõductę vel ad massariciũ accepte. Et si deũs colonus ptiarius fictabilis vel mulinarius cõtrafecerit nõ possit nec debeat aliquis de ciuitate vel distr. Med. eidem colono partiario fictabili vel molinario locare suam terrã molẽdinum vel possessionem vel ad massariciũ dare nec eum cũ aliquo de eius familia aliter recipere tenere vel receptare super suo. Et siquis ciuitatis vel distr. Med. contrafecerit: & eidem denunciatum fuerit per publ. instrm per olim dñm seu locatorem: q̃ ipsum conductorem vel massarium partiarium fictabilem vel molinarium non expulerit vt supra: infra mensem vnũ a tpe dictæ denũciationis teneatur dictus alius locator seu dominus satisfacere dicto olim domino seu locatori de oĩ eo í quo dictus colonus partiarius fictabilis vel molinarius reperiretur obligatus esse ipsi olim domino seu locatori. Item per oĩa locũ hẽat si dictus colonus partiarius fictabilis: vel molinarius excomiatus vel expulsus fuerit p dñm extra coloniã & si contingat dcm colonum partiarium fictabilem vel molinarium deuenire massariũ ptiariũ fictabilem: vel molinariũ alicuius non subditi iurisdictioni cõis Med. vel aliquẽ nõ subditum suo receptari vt supra teneatur eodẽ mõ idem colonus ptiarius fictabilis vel molinarius satisfacere o lim dño suo locator. Alioqn colonus ptiarius fictabilis vel molinarius cõtrafaciens: & quilibet de eius familia maschulus maior annis. xviii. ad petitionem olim domini seu locatoris personaliter capi: & in carceribns comunis Medi. detineri possit donec satisfecerit ipsi olim domino seu locatori de eo qđ habere debebit vt supra: nõ obstante coloratione captionum facta vel in futurum fienda: nec possit idem colonus partiarius fictabilis vel molinarius vel aliquis de familia sua taliter captus vel detentus petere ipsi olim domino suo seu locatori soldos. ii. tertiolorum in die qui peti possunt per alios carceratos: & etiã liceat ipsi olim domino seu locatori capere vel robari facere tali colono partiario fictabili vel mulinario: boues: & plaustrum & omnia alia bona quæ reperirentur in custo-

dia vel

dia vel in habitatione talis coloni partiarii fictabilis vel mulinarii eius nõ supositi: quæ bona quo ad hoc eé pſumatur ipsius debitoris: nec possit fieri proclamatio in contrarium per ipsum non suppositum: & quilibet nõ suppositus iurisdictioni comunis Med. qui cõmiserit contra prædicta vel aliquod prędictorum: ipso iure intelligatur esse: & sit exemptus & alienus a protectione & defensione comunis Med. si non soluerit vel examinauerit q̃ statutum locũ habeat tam in debitis præteritis quam præsentibus & futuris.

143 RDominus Med. comes virtutum imperialis vicarius generalis. Recepta supplicatione pro parte sindicorum cõis & hominum ciuitatis nostræ Placen. tenoris his inclusi declaramus tibi nostræ esse intẽtionis: & velle q̃ decretum nostrum de quo facit ipsa supplicatio mẽtionem ad præterita trahi debeat & trahatur & volentes & declarantes q̃ hęc nostra declaratio ponatur & inseratur in volumine statutorũ cõis nostri Plac. & pro lege municipali seruetur. Dat. Med. die. xv. decembris. M.ccc.xcii. Gasparinus. A tergo. nobili viro potestati nostro Placen.

Illustri magnificentiæ vestræ cum omni reuerẽtia supplicatur per vestros fidelissimos sindicos comuneq̃ & homines vestræ ciuitatis Plac. q̃ placeat vestræ dominationi mandare in dicta vestra ciuitate quoddam decretum super detentione massariorum colonorum emphiteotarum socidauorum fictabilium & molinariorum partiariorum & certarum aliarum personarum in dicto decreto contentorum: & aliqui cauillatores ponant in dubium q̃ dictum decretum habeat locum tantum pro futuro: & satis manifeste patet q̃ se extendat tam ad præterita quam ad præsentia & futura: Verum cũ asserent fuisse declaratum in ciuitate Med. per magnificentiam vestram q̃ dictum decretum se extendat ad præterita præsentia & futura: Dignetur prefata dominatio vestra prædictam similem declarationem mandare in ciuitate vestra Plac. vt tales cauillatores in totum remoueantur.

In libro registri litterarum comunis Placen. transmissarum per illustrem ac magnificum & excelsum principem. D. no. D. Galeaz vicecomitem virtutum comitem Med. Plac. imper. vica. generalem tempore regiminis egregii & potentis militis. d. Iacobi de piis de carpo honor. potestatis ciuitatis Placẽ. & districtus pro præfato excel. domino nostro infrascripte litteræ reperiuntur anno ab incarnatione domini currente. M.ccc.xciii. indict. ii. die. xv. ianuarii.

144 DOminus Med. &c. comes virtutum imperialis vicarius generalis. Recolentes alias nostri parte emanasse decretum tenoris huiusmodi videlicet. Nos dominus Med. &c. comes virt. imp. vic. gen. Quia inbis quæ subditi nostri: & eorum coloni partiarii massarii seu mazadri fictabiles socidaui emphitheotæ pensionarii & molinarii habeant insimul facere satis agitur de interesse dictoꝝ subditoꝝ nostroꝝ multipliciter aĩum mentemq̃ versantes & cupientes super eoꝝ indẽitate quantũ sit nobis possibile prouidere. Tenore præsentium declaramus nostræ intentionis esse decretum nostrum edictũ bono motu anno domini. M.ccc.lxxix. die. xxii. martii indictione. ii. in effectu disponens q̃ nemo possit pro aliquibus priuatis debitis psonaliter detineri quo ad dictos colonos partiarios massarios seu massa

riosmezadros fictabiles emphitheotæ ſocidauos pẽſionarios & molinarios
locum de cætero non hére: Immo volumus & pñtium tenore decreuimus q̃
prædicti coloni ptiarii maſſarii ſeu mezadri fictabiles emph. ſocidaui penſio
narii & molinarii p illos quoꝝ apparent veri debitores conueniri poſſint præ
uia iuſtitia: & pro eoꝝ debitis perſonaliter detineri non obſtante prædcõ de
creto noſtro: cui in hac pte ex certa ſnía derogamus volentes hác declaratio
né noſtrá inſeri in voluie alioꝝ decretoꝝ noſtroꝝ & ſtatut. ciuitatis & terra
rũ nr̃aꝝ & de cætero inuiolabiliter obſeruari debere. In quoꝝ teſtimoniũ fie
ri iuſſimus pñtes & regiſtrari noſtriq̃ ſigilli munie roborari. Dat. Papiæ die.
xxv. maii. M.ccc.xcii. indict. de quo quidẽ multiplices q̃relas habuimus a quã
pluribus hoĩbus ciuitatis & terraꝝ noſtrarũ hñtibus merũ & mixtum impe
riũ qui vigore ipſius decreti perſonaliter detinẽtur: volumus edicimus & mã
damus: q̃ decretũ nr̃m prædcm̃ locũ non héat quo ad capitulum & detẽtionẽ
perſonalẽ dũtaxat in aliqbus fictabilibus inquilinis emp. ſeu aliis quouis mo
do pẽſionariis aliquarũ rerũ exiſtentiũ in aliq̃ ex ciuitate fortilitiis locis ſiue
terris nr̃is merum & mixtũ imperiũ hñtibus nec etiá in aliquibus vẽdẽtibus
ſeu alio quouis mõ alienationibus rem ſiue res aliq̃s ruſticas vel vrbanas cum
promiſſione vẽdẽdi ſiue cum ceſſione incõtinẽti ex interuallo appoſit. poſſen
di redimere ſeu recuperare rẽ ſeu res prædcás a pdictis emptoribus ſiue acqui
ſitoribus recipere ad fictum tpale vel perpetuũ: nec etiam aliquibus fideiuſſo
ribus talium perſonarum. Et hoc locum habere volumus tam in præteritis
pendẽtibus quam futuris. In terris vero ipſum decretum ſicut iacet volumus
obſeruari. Dat. Papiæ. xv. Ianuarii. M.ccc.lxxxiiii. indictione. ii.

In libro regiſtri litterarum tranſmiſſarũ per magnifi. & excel. d. D. no. do
minum Galeaz vicecomitem ciuitatum & diſtrictum Med. &c. Placen. domi
num generalem tẽpore regiminis nobilis & egregii viri D. Alberti marchio
nis inciſe honor. poteſtatis Placen. & diſtrictus pro pręfato magnifico domi
no noſtro infraſcripte litteræ reperiuntur vt infra.

145 NOs Galeaz vicecomes ciuitatum Med. Plac. &c. dominus generalis audientes quamplurimorum fide dignorum relat. inter ciues & ha
bitatores ciuitatis Pla. & diſtr. graues ſeditiones: nec non grauia ſcan
dala & contentiones hinc retro ortas & orta eſſe: & timeri ne in futurum ori
antur occaſione conditionis aquarum ciuitatis & diſtrictus noſtri Plac. ad ter
ras & poſſeſſiones quorũdam aſſerentiũ ſe ius habere in detrimentũ aquarum
prædictarum & propterea volentes ad obuiãdũ præmiſſis de opportuno re
medio prouidere: ac de fidelitate diſcretione & induſtria ſapientis & diſcreti
viri D. Bozolini de bozolinis de Mantua iuriſperiti plurimum confidẽtes oĩ
auctoritate qua fungimur: ac omni iure modo & forma: quibus melius poſſu
mus eundem dominum Bozolinum eligimus & facimus & creamus noſtrum
officialem aquarum prædictarum ab hodierna die in antea vſq; ad beneplaci
tum noſtrum: Cũ ſalario libr. cc. in anno Placen. ſibi de menſe in menſem pro
rata ſoluendo pro ſe & illa familia quæ ſibi pro dicto officio neceſſaria fuerit
dantes & concedentes eidem plenam iuriſdictionem & bailiam: ac omnimo
dam auctoritatem audiendi & cognoſcendi procedendi ſententiandi diffiniẽ
di & ter

di & terminandi & de iuribus aquarum prædicta & conductionum & deri
uationum ipſarum inter quaſcunq; ciuitates & diſtrictus Placen. cuiuſcunq;
conditionis & ſtatus exiſtant: de omnibus & ſingulis quæſtionibus & contro
uerſiis vel delictis: de quibus coram eo mota fuerit quæſtio vel de quibus fue
rit habentibus originem vel dependentiam a prædictis non obſtantibus fe
riis: necnon contra omnes & ſingulos tranſgreſſores & delinquentes: ac eidẽ
domino Bozolino inobedientes in prædictis vel aliquo prędictorum: ſeu de
pendentibus qualitercunq; ab eis inquirendi puniendi pignerandi mulctan
di & condemnandi prout honori noſtro videbitur conuenire quocunq; mo
do proceſſerit: ſiue per accuſam vel inquiſitionem vel denunciationem vel in
uentionem vel aliter quoquo modo & eius inuentionibus ſine alia probatio
ne credatur: & etiam faciendi quaſcunq; monitiones & quæcunq; præcepta
voluerit: & ſibi expediens viſum fuerit & ponendi & conſtituendi camparios
ſuper ipſis aquis & faciendi & fieri faciendi clauſas ipſarum aquarum in caſu
quo illi aquarum: quorum ſunt dictæ aquæ volent eas facere: ſaluo iure quo
rumcũq;: concedentes etiam q̃ exequi poſſit omnibus iuribus remediis: & exi
gere omnes condemnationes & omnia banna: & omnes pœnas per eum fa
ctas & impoſitas: & etiam ſine aliquo proceſſu fiendo: quoſcunq; qui ſibi vi
debunt culpabiles pignerare: ac dantes & concedentes eidem in prædictis &
capitula prædicta & quodlibet prædictorum plenum & generale imperium
& iuriſdictionem & bailiam ac mandatum prædicta omnia & ſingula facien
da: & exequendi ſeriæ & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii: Et quocunq;
modo omni iure ſolemniter, Et ſubſtantia ommiſſa: & non obſtantibus aliqui
bus ſtatutis: iuribus nec prouiſionibus & aliis quæ de prędictis vllo modo ge
neraliter vel ſpecialiter eſſent inſerta expreſſe derogamus ex noſtræ plenitudi
ne poteſtatis: ſic q̃ omnes eius proceſſus & executiones occaſione præmiſſo
rum cenſeantur bene & legitime facti & factæ nec eis opponi poſſit q̃ non ſit
ſeruata iuris vel ſtatutorum obſeruantia tam circa ſolemnitatem vel ſubſtan
tiã vel alio modo dummodo vigore dicti arbitrii non poſſit aliquem perſona
liter punire. Mandantes omnibus & ſingulis habitatoribus ciuitatis Pla. & di
ſtrictualibus quatenus eidẽ noſtro officiali in omnibus & ſingulis honori no
ſtro & officio ſuo prædicto ſpectantibus fideliter pareant & intendant. Nos
enim ſententias & banna quas & quæ modo prædicto & in prædictis tulerit:
& pœnas quas inflixerit in rebelles ratas & gratas & grata habebimus & facie
mus inuiolabiliter obſeruari. Mandantes inſuper poteſtati & ancianis: & ſa
pientibus Pla. quatenus eidem officiali non ad præmiſſa exequenda dent &
præſtent ſi opus fuerit vel requiſierit auxilium conſilium & fauorem: nec ei
dem officiali de dicto ſalario debeant integre reſpondere. In quorum teſtimo
nium pręſentes fieri & regiſtrari iuſſimus noſtriq; ſigilli munimine roborari.
Dat. Med. die. xix. nouembr. M.ccc.lx. nona indictione.

ORDO PROVISIONVM IN MED. ET DVCATV VIGEN
TIVM EDITVS SVPER VENDITIONIBVS BO
NORVM IMMOBILIVM QVAE FIERI
POSSVNT AD CRIDAM SEV
FIDEIVSSIONEM.

HAYKOBE ELECTRONICA
ОНУ ИМЕНИ ЛЕБЕДЕВА

146 IN nomine domini amen. M.ccc.lxix, indict. viii. die iouis primo mensis nouem. qm̃ crebro imitatio & variatio temporum nouorum indiget ediction. iurium: hinc est ꝙ secundum varietatem temporum & rerũ persæpe statuta variantur, humana igitur magis meditationibus commodis subditorum benigne prospicientes magnifici & excell. D. domini Bernabos & Galeaz fratres vicecomites Med. &c. imperiales vicarii: & domini generales attendentes temporum sterilitatis & guerrarum discrimina quæ hactenus viguerunt: & quæ deo propitio potentius prepullerunt: ex quibus nihilominus quam plurimi ex eoꝝ subiectis maxime in ciuitate & comitatu Med. depauperati & diuitiis extenuati. quos oportet ad alienationem rerum suarũ transire quod vix facere quæunt non inuenientes fideiuss. nec securitates q̃s præstare valeant in vẽditionibus: quas facere nitimur: ea propter prouida cõsideratione volentes eorum subditos quatum possibile est a talibus fatigationibus releuare: mandauerunt præfati magnifici & excelsi domini & quilibet eoꝝ ipsorum oraculis litterarum dominis eorum vicariis: ne vicario & duodecim deputatis super intratis comunis Med. ꝙ super talibus venditionibus: quæ fieri volent siue fideiussoribus deberent per prouisiones & statuta solemnia salubriter prouideri & reformari: tollendo dubia recidendo litigia. Et ipsa iura quam lucidius fieri possit ordinando. Quo circa accedente consilio dictorum dominorum vicariorum suorum quamplurium aliorum pitorum & bonorum ciuium Med. præfati domini vicarius. & xii. deputati super intratis & prouisionibus comunis Med. prouiderunt statuerunt deliberauerũt: & ordinauerunt & prouident statuunt deliberant & ordinant: vt infra videlicet.

147 IN primis ꝙ si aliqua persona cõe collegiũ vel vniuersitas de cætero voluerit vendere alicui personæ cõi collegio vel vniuersitati ciuitatis: aut comitatus Mediolani vel alteri ad hoc habili aliquam rem immobilem q̃ possideat volens gaudere beneficio huius prouisionis debeat anteq̃ vẽdat: personaliter vel p pson̄ã ad hoc speciale mãdatũ hñtẽ corã vicario prouisionum cõis Med. deputato vel corã eius locũtenẽte: & ibidẽ in scriptis dare & suo sacro affirmare ꝙ vult vẽdere ipsam rẽ immobilẽ: declarãdo illã p sitũ seu locũ & cõtratas & coher. & ẽt per numeꝝ pticaꝝ vel circa cõgrua cõgruis referendo ipsam talem scripturã dimittere notariis offitii prouisionũ ĩ libro ponẽdã semp: vt infra dicit: & ꝙ inde ipsa talis pson̄a cõe collegiũ vel vniuersitas q̃ vt præmittitur vẽdere voluerit & in scriptis detulerit procuret vel faciat cũ effectu ꝙ crida seu proclamatio sono tubę p̃missо fiat mãdato ipsius dñi vicarii: coram quo cõpuit ad dãdũ in scriptis vicar. seu eius succes. vel locũtenẽtis pub. ad scalas palatii noui cõis Med. & ad arengheriam quę est super lodia de ofiis posita in broletto nouo cõis Med. hora sextæ vel circa seu hora vesperaꝝ vel circa & de die clara ad loca ciuitatis Med. vbi proclamationes solẽt fieri & etiã in contrata illius qui vendere voluerit: Et hæc omnia in præsentia duorũ testium & etiã tribus vicibus in vna ebdomada diuersis diebus & vna vice in altera ex ipsis ebdomadis in terra in qua seu in cuius territorio sunt bona vendita in publica platea ipsius terrę proclamãdo effectualiter sicut illa tali persona cõe collegium vel vniuersitas dedit in scriptis & suo sacramẽto asserit corã ipso domino vicario vel eius successore vel locũtenente eius se velle vendere ipsam talem rẽ immobilem cum declaratione præmissa de loco contrata cohñs

& numero perticarum vel circa: Et siqua persona comune collegium vel vniuersitas est volens dicere se habere seu habens vel habere prætendens ius ali quod in ipsa tali re vendenda vel parte aliqua ex ea debeat infra menses tres post ipsas omnes proclamationes immediate sequentes per se vel per aliũ eius noĩe: & pro eo coram ipso vicario vel eius successore vel locumtenente cõparere & in scriptis dare & ostendere ipsum tale ius quod in ipsa aut super ipsa re vel aliqua parte ex ea habet seu prætẽdit habere dimissis copiis ipsius proclamationis fiende vna ad dictas scalas palatii & alia ad dictã arengheriã seu lodiã & alia ad dictã cõtratã venditoris & alia ad dictã plateã illius terræ in q̃ seu cuius territorio erunt bona prædicta: Et quæ eride & earũ relationes & impositiones fieri possint quolibet die feriato & non feriato: nisi fuerint ferie in honorem dei vel sanctorum eius introducte saluo vt infra dicetur.

148 ITem prouiderunt statuerunt & ordinauerunt & reformauerunt vt supra ꝙ factis proclamationibus antedictis: & elapso dicto termino trium mensiũ: si qua persona cõe collegiũ vel vniuersitas nõ cõparuit ad dandũ in scriptis & ostẽdens eius ius quid haberet vel habere prætenderet p se vel aliũ in aut super attenta re ĩmobili aut aliqua parte eius vt supra ꝙ eo casu ipsa talis persona comune collegium aut vniuersitas: quæ vt præmittitur vendere voluerit vt supra possit ipsam talẽ rem: & q̃libet partẽ ipsius vẽdere libere: & etiã absq; eo ꝙ dare teneatur fideiussores: & ipsa venditio & emptio possit liberæ vt supra fieri absq; eo ꝙ emptori seu emptoribus vel eius heredibus vel successoribus possit vllo tẽpore aliquid peti nec aliqua quæstio moueri super ipsa tali re aut eius occasione per aliquã personã cõe collegiũ & vniuersitatem quæ habuisset vel prętenderet habuisse aliquod ius in ea tali re vel aliqua pte ipsius: & non cõparuerit: & ius suũ in scriptis non dederit & ostenderit vt supra in prædicto termino: nec per eoꝝ hæredes .s. pro aliquo iure quod habuisset vel habuisse prætenderet ante dictã vẽditionẽ fiendã: immo ẽt ipsa talis res taliter vẽdita eo casu fit & esse intelligatur libera ab omni onere obligationis & petere: & ẽt a quacunq; persona & personis cõi collegio & vniuersitate & irreuocabiliter sint emptoris seu emptorũ: dũ tamẽ ipsa vendi tio fiat infra annũ vnũ post ipsas proclamationes: ita ẽt & eo intellecto ꝙ siq̃ pson̄a cõe collegiũ vel vniuersitas pt̃ẽderet ius acqsiuisse in & sup ea re vel aliq̃ pte ipsius ab eo vẽditore a die eaꝝ proclamationẽ vel alicuius earũ vsq; ad diem dictæ venditionis fiende ꝙ ipsum tale ius non possit emptori prædicto vel eius successoribus obesse p respectũ ad ipsam rẽ venditã modo & forma p̃dictis. Saluo tñ cuilibet iure qd̃ haberet vel hñe prætẽderet: mediate vel immediate tpe ipsius venditionis & etiã ab inde in antea ab emptore seu emptoribus cõtra ipsum venditorẽ & alia sua bona saluo semper vt infra dicetur.

149 SI vero intra tẽps prædictũ ipsorũ trium mensium comparuerit aliqua persona vna vel plures comune collegiũ aut vniuersitas suo vel alieno nomine ad dandũ in scriptis & ostẽden. ius quod prætenditur haberi in aut super ipsa re venden. vel aliq̃ pte ipsius vt supra cõtinetur: tunc & eo casu venditio prædicta fieri possit liberæ vt p̃mittitur: saluo vt infra: Sed pr̃etiũ ipsius rei vẽden de penes aliquẽ bonũ & sufficiẽtem cãpsorẽ Med. deponatur mandato. d. vicarii siue eius succ. vel locũtenentis: quod prætiũ seu depositũ succedat loco rei vẽdite & eo casu disponatur & fiat inter eos qui cõparuerint

vt ſupra: prout fieri debuit de iure de ipſa re vendita: & ꝙ iurare debeant ipſi venditor & emptor in inſtrumento venditionis totam veram quantitatē præ tii pro qua res ipſa vendi contigerit: & ꝙ ipſa venditio eſt vera & bona & nō fictitia nec ſimulata nec in fraudem facta: & ſiue emptor emere paratus appa/ ruerit ſiue non ꝙ nihilominus per ipſum vicarium vel eius ſucceſſorem vel lo cumtenentem vel alium commiſſarium poſſit & debeat ad inſtantiam omniū prædictorum qui comparuerint vt ſupra & etiam cuiuſlibet vendere vel eme re volentis vt ſupra & cuiuſlibet cuius intererit & cuiuſlibet vel alterius eorū procedi cognoſci & terminari ſummarie & de plano & ſine ſtrepitu & forma iudicii & quanto ſummarius & expeditius poterit & appellatione & quærela qualibet remota die feriato & non feriato exceptis ferii s introductis in hono rem Dei vel ſanctorum eius de iure cuiuſcunq; ipſorum qui vt præmittitur comparuerint & ſuper præmiſſis omnibus taliter & talem finem imponen. ꝙ ipſa venditio poſſit procedere & effectum ſortiri & de prætio ſeu depoſito prædicto reſponderi & ſatifieri poſſit & debeat illi ſeu illis quibus de iure de bebit vel prout declarabitur & determinabitur modo: & in caſu quo ipſa vē/ ditio non fiat: ꝙ nihilominus ſimiliter & eodem modo vt ſupra: cognoſci & determinari poſſit & debeat de & ſuper ipſa re ſeu rebus vendendis vt ſupra attribuendo cuiq; ius ſuū ſingula ſingulis congrue referendo: Ita etiam ꝙ tali ter ꝙ illi qui non comparuerint vt ſupra nullum ius habeant nec habere intel ligantur ad ipſam talem rem vendendam neq; venditam forma prædicta nec ad eius prætium: Saluo tamen prout in infraſcripto capitulo loquente de mi noribus & abſentibus continetur: ſaluo tamen ꝙ partes ſeu comparentes præ dicti poſſint ſe ad inuicem componere & omnem compoſitionem & concor/ diam facere de prædictis & eorum occaſione ad deciſionem expeditionem & declarationem prædictorum: Saluo tamen iure cuilibet creditori comparen/ ti vt ſupra habendi & poſſendi habere & emere ipſam talem rem pro maiore prætio ſi voluerit: quo caſu ipſe volens vendere cogatur vendere ipſi credito ri volenti emere: & ita ſit ipſa res libera prout ſupra continetur: ſi ipſa vendi/ tio facta fuerit. Et ſi comparuerint creditores emere volentes: eo caſu detur plus offerenti: & ſit libera: vt ſupra.

150 SI vero infra ipſos terminos cridarum ſingula ſingulis referendo com/ paruerit aliquis per ſe vel alium pro eo qui oſtenderit quouis modo rem vendendam eſſe ſuam vel ſibi pertinere iure dominii vel quaſi vel vtili tunc & eo caſu ipſa res non vendatur nec vendi debeat ipſo tali compa/ rente inuito.

151 SI vero cōparuerit aliquis minor annis. xx. vel aliqua perſona pro eo vel eius noīe aſſerens vel prętēdēs ipſum minorē hēre ius in ea re pro eius tutela vel cura nūdū finita ꝙ eo caſu in eius minoris præiudicium non poſſit fieri ipſa venditio & licet non comparuerit aliquis minor vt ſupra vel aliqua perſona pro eo teneatur ipſe tutor vel curator qui talem venditionē fa cere voluerit notificare dño vicario prouiſionū vel eius locumtenenti ꝙ ipſe volens facere dictam venditionem eſt tutor vel curator talis minoris: qui vi/ carius ſeu ius locumtenens citari faciat etiam ſuo officio ipſum minorem & duo eius minoris affines propinquiores ex parte patris & his deficientibus ex parte matris quibus notificetur per dictum vicarium vel eius locum tenentē: ꝙ talis

ꝙ talis venditio fieri debet: & ſi dictus minor vel aliquis ex dictis eius affini/ bus proteſtetur per modum ſupradictum non valeat nec fieri poſſit talis ven ditio in præiudicium ipſius minoris: & aliter venditio facta quam per modū & formam ſupradictorum non valeat in præiudicium dicti minoris.

152 ITem prouiderunt ſtatuerunt ordinauerunt & reformauerunt vt ſupra ꝙ hęc promiſſio & alia ſupraſcripta non ſe extendant nec locum habe ant ad bona data vel qua darentur in dotem nec in bonis dotalibus: & hoc reſpectu contractus ipſius dationis in dotem. nec ēt ad vel contra vxorē nurus vel pronurus talium vendere volentium vt ſupra conſtante matrimo/ nio pro iure dotium ſuarum vel rerum parafernalium: nec extendatur ad fili/ os vel alios deſcendentes: talis vendere volentis exiſtentis in poteſtate ipſius vendere volentis tempore dictæ venditionis: quantum eſt pro dotibus: quō/ dam matris vel auie: aut alterius deſcendentis: niſi prædicta venditio fiat cū conſenſu legitimo & expreſſo dictorum talium deſcendentium.

153 ITem prouiderunt ſtatuerunt ordinauerunt & reformauerūt vt ſupra: ꝙ prædicta vel aliqđ prædictorū non tollatur alicui nec ſublatum eſ/ ſe intelligatur ius cōpetens ſeu qđ competere poſſet vigore ſtatuti cōis Med. poſiti ſub Rubrica de re paterna lugenda: quod incipit ſiquis rē aliquam immobilem paternā vendiderit &c. nec etiā vigore cuiuſdam alterius ſtatuti cōis Med. poſiti ſub Rubrica de prædiis: quod incipit ſiquis habuit prædiū alicui ſuo ſedumini non contiguum extra corpora ſanctorū. &c. nec ēt vigore cuiuſdā alterius ſtatuti ſubſequentis. Quod incipit ſiquis habuit maiorem ſeu dimidiā partem ſeu quamcunq; aliam quotam partem alicuius domus. &c.

ITem ꝙ per prædicta nō derogetur ſtatuto Med. quod incipit aliquæ cominantie victualia ſeu paſcua &c. nec alteri ſtatuto qđ incipit ſiquis laicus habens decimam vel eius decimandi fructus &c. Item ſtatuto quod incipit qlibet ciuitatis & diſtrictus Med. qui in aliquem ſubditum &c.

154 ITem prouiderunt ſtatuerunt ordinauerunt & reformauerūt vt ſupra ꝙ res illa quæ vēdi contingat ſeruata forma huius prouiſionis non ſit nec eſſe intelligatur libera a ſeruitute ſeu ſeruientibus quibus ſubiace/ bat ante ipſam venditionem.

155 ITē prouiderūt ſtatuerūt ordinauerūt & reformauerunt & prouident ſtatuunt ordināt & reformant ꝙ minores annis. xx. & abſentes a ciuita te & cōitatu Med. & furioſi & mētecapti necnō dñe vidue pro iure do tiū ſuarū & rerū parefernaliū necnon alie perſone habētes ſeu hēre prætendē tes ius aut actionē occaſione adminiſtrationis alicuius tutele ſeu cure aut ius: & hypotece pro aliquo ficto liuellario aut pro aliquibus legatis fideicōmiſſis inſtitutione aut ſubſtitutione teſtamētaria vel alia qlibet ſucceſſione ex teſta/ mēto vel ab inteſtato & qlibet prædictorū qui eſſent in caſibus ſupraſcriptis vel aliquo eorū vt ſupra tpe proclamationū fiendarū hēant & habere intelli/ gātur tēpus & ſpatiū. vi. mēſiū cōputādoꝝ vt ſupra ad cōparēdū & in ſcriptis dādū & oſtendēdū ius ſuū per ſe vel aliū eorū nomine vt ſupra ſingula ſingu lis & congrua congruis referendo: & ꝙ ſufficiat & ſimiliter oſtendi procedi & fieri poſſit in omnibus & per omnia vt ſupra continetur: Et non intelligan tur abſentes qui intra menſem a tempore dictarū proclamationū vel alicuius earum computandum reperitentur vel eſſent in ciuitate vel comitatu Medi.

156 Item prouiderunt ſtatuerunt ordinauerunt & reformauerunt vt ſupra q̄ quilibet qui vt præmittitur comparuerit ad dandum in ſcriptis: & oſtendendum ius ſuum vel alterius eorum iurare debeat q̄ id non facit per malitiam nec in fraudem nec animo impediendi malitioſe venditionem illam cuius occaſione comparebat.

157 ITem prouiderunt ſtatuerunt ordinauerunt & reformauerūt vt ſupra q̄ ipſe cride héatur pro ſoléniter factis: ſi præco ſeu p̄cones retulerint corā dicto vicario ſeu eius ſucceſſore: & ad officiū gubernatorū ſtatutoꝝ cōis Med. ſe ipſas cridas feciſſe iuxta formā prædictā in qua relatione ſcribātur noīa teſtiū. In quorū præſentia factæ fuerunt ipſe cride: & quod impoſitio ſeu impoſitiones: quæ fient dicto præconi ſeu præconibus ſcribantur ad officium prouiſionum: infra octo dies poſt ipſas omnes cridas factas.

158 ITem prouiderunt ſtatuerunt ordinauerūt & reformauerunt vt ſupra q̄ per prædicta vel aliquod prædictorum non tollatur nec auferatur ius aliquod magnificorū. D. &cōis Med. nec alicuius eorum nec ſibi in aliquo præiudicetur: nec præiudicium eſſe intelligatur.

159 ITem prouiderunt ſtatuerunt ordinauerunt & reformauerūt vt ſupra q̄ prædicta nec aliquod prædictorum habeāt locum in his emere & vendere vellent cum fideiuſſione ſeu etiam abſq̄ beneficio dictarum cridarum & non ſeruata forma prædicta.

160 LEctæ & publicate fuerunt ſupraſcriptæ prouiſiones ſtatuta ordinamēta & reformationis ſupraſcriptis anno. M.ccc.lxviii. indictione octaua die iouis primo menſis nouembris ad arengheriam nouam cōis Med. ſitā in broletto nouo dicti cōis ſuper lodia q̄ appellatur lodia de oſſiis per me vincētiū de feudariis publicū imperiali auctoritate notarī ū Med. officio prouiſionū cōis Med. deputatū corā notabiliū & multitudine populi copioſa ibi cōuocata ſono tubarū præmiſſo vt moris eſt: & præſentibus. d. pagano panigarola. f. q. d. berremi porte vercelline parochie ſanctæ Mariæ ſacrete gubernat. ſtatut. cōis Med. & Bertramolo de caſtroſeprio. f. q. d. mineti porte romane parochiæ ſancti Caluerii tubatore & præcone dicti cōis: Ioannolo taruſio f. q. dicti leonis ſupraſcriptarum porte & parochię. d. Raimondo de gluſano. f. q. d. Iacobi porte orientalis parochiæ ſancti ſimpliciani & Antoniolo de vaua filio quondā. d. bertrami porte noue parochiæ ſancti fidelis omnibus ciuitatis Med. teſtibus idoneis ad prædicta ſpetialiter vocatis & rogatis.

In libro prouiſionū factarum tempore regiminis nobilis & potentis viri. D. Ioannis de borſano poteſtatis ciuitatis Plac. & diſtrictus: pro magnificis dominis generalibus Mediolani Placen. &c. Mileſimo trecenteſimo quadrageſimoſexto: indictione quartadecima: die decimo menſis aprilis & ſcriptarum per Hubertum Gazotum de caſtro arquato notarium inter alia inſtrumentum capitulum reperitur.

Iacobus de ſtrictis miles legum doctor mag. dñorū Med. Plac. &c. vic. gen.

161 CVm in ciuitate Med. facta ſit prouiſio nuper tenoris cōtenti in cedula præſentibus litteris introcluſam mandamus vobis quatenus in ciuitate Placē. ſimilem prouiſionem vt volumine ſtatutorum comunis poni faciatis

faciatis ita q̄ per totā ciuitatem & diſtrictum Plac. ab omnibus totaliter obſeruetur & inuiolabiliter. Data Med. die. v. menſis aprilis in ſcriptione continetur. Nobilibus viris. d. poteſtati & conſilio ciuitatis Plac.

162 IN primis q̄ q̄cunq̄ bona hēnt vel hēbunt homines & perſone iuriſdictōis Pl. ppetuo ſint obligata & obnoxiata cōi Pla. & oneribus cōis: adeo ēt q̄ propria auctoritate ad ipſa ſemp poſſit hēri recurſus q̄cūq̄ ſit poſſeſſor pro oneribus eoꝝ quoꝝ fuiſſent. Saluo niſi poſſidētes ea ſuſtinerēt onera cōis Pla. & eēnt ſupoſiti iuriſdictioni. d. ptātis Pla. quo caſu ſufficiat eos poſſidētes ſuſtiere nec cogi poſſint pro oneribus eoꝝ quoꝝ ipſa bona fuiſſēt.

D. Med. &c. comes virt. vicar. generalis.

163 QVemadmodū rerū oīum magiſtra didicimus delicta quæcūq̄ mortaliū & peccata niſi ab exordio ſui delicti punitione plectātur dieri iuriū plus acq̄rūt q̄ vbi coꝛtuerūt & radices ſuas alienis figerūt nec dubiū difficilius ab oleatur: vos itaq̄ audito pro æquo aīo tollerare nō poſſumus q̄liter ſub noſtri dominii potentatu multi degunt: ſanæ toto orbe pellendi: quorū aliqui inſtrumenta falſa: aliqui teſtimonia falſa deponunt. Deliberauimus antequā contagio iſta tranſeat ad plures ſuper hoc de oportuno & ſalubri remedio prouidere: Mandamus ī tibi quatenus certa capitula q̄ p̄dictorum occaſione cum & matura deliberatione fecimus cōpillari his inſerti tenor. pro decreto & municipali lege ſerues & facias inuiolabiliter obſeruari: & in quibuſcunq̄ locis conſuetis iuriſdictionis veſtræ publice diuulgari: & ad perpetuam rei memoriam in volumine ſtatutorum ciuitatis noſtræ Pla. & decretorum noſtrorum inſeri pariter & deſcribi. Dat. Med. die. x. februarii. M.ccc.xc. Gaſparinus. A tergo Nobili viro poteſtati Placen.

TENOR INFRASCRIPTORVM CAPITVLORVM TALIS EST CONTRA NOTARIOS ET ALIAS PERSONAS QVAE FACERENT VEL FIERI FACERENT ALIQVAM CARTAM ET SCRIPTVRAM FALSAM.

164 PRimo ſiquis fecerit vel fieri fecerit cartam falſam vel acta publica vel falſificauerit ſeu falſificari fecerit ſcienter aliquam cartam vel condemnationem vel atteſtationem vel dicta teſtium vel confeſſionem vel teſtes vel acta publica ſcriptorum vel ſcript. vel alias ſcripturas in totū vel pro aliqua parte de vel ſuper quantitate rei vel iure non excedente quantitatem florenorum quinquaginta auri condemnetur pro prima vice in quadruplū: & vlterius q̄ mittrietur & tribus diebus continuis ſic mitriatus perducatur in publico: pro ſecunda vice in amiſſione manus in qua ſit magis potens pro tercia vice pœna ignis apponatur: & q̄ ſi de vel ſuper quantitate re vel iure excedente ſummā florenorū quinquaginta vſq̄ ad florenos quingentos auri pro prima vice condemnetur in amiſſione manus in qua ſit magis potēs pro ſecunda vice apponatur pœna ignis. Et ſi de re vel ſuper quātitate vel rē excedente ſummam florenorum quingentorum pro prima vice arbitrio poteſtatis in amiſſione manuꝫ vel pœna ignis inſpecta qualitate facti & perſonę pro ſecunda vero vice apponatur pœna ignis.

HAYUS BIBLIOTEKA
ОНУ ИМЕНИ Н.Е. ЖУКОВСКОГО

165 SI quis falsum testimoniū dixerit vt aliquis condēnetur in cā criminali: puniat ea pœna q̄ puniēdus est ille contra quē falsum testimoniū dixerit: si corpore veniret cōdēnādus: & hoc vbi pœna corporis nō sit minor q̄ incisio lingue quo casu lingua incidat eidē: si vero pecunia tūc amputetur ei lingua & mitrietur: Si vero falsum testimoniū dixerit vt aliquis in criminali causa absoluetur similiter puniatur in pœna q̄ puniēdus esset ille in cuius fauorem dixerit testimonium si pecunialiter corpor. veniret condemnandus. Si vero corporaliter tunc amputetur ei lingua & eadem pœna ille qui scienter & dolose produxerit in causa criminali falsos testes vel vsum fuisse intelligatur scienter & dolose produxisse falsos testes vel falsum testem: vel scienter & dolose vsum fuisse qui post publicationem testium: interrogat. an velit vti dictis testium vel testibus responderit se velle vti: & quilibet interrogatus teneatur respondere ad terminum per iudicem statuendum: & si ad ipsum terminum non responderit intelligatur non velle vti: & vltra ille qui falsum testimonium dixerit vt supra: & ille qui produxerit vel vsus fuerit vt supra: & quilibet eorum in solidum. ita tamen q̄ vnica sufficiat solutio compellantur realiter & personaliter ad emendationem faciendam cuiuslibet damni dispendii: & interesse qui damnum dispēdium & interesse sustinuisset seu supportasset occasione dicti falsi testimonii.

166 QVicunq; falsum testimonium dixerit vt aliquis condemnetur in ciuili causa amputetur ei lingua. Si vero falsum testimonium dixerit vt aliquis absoluatur in causa ciuili scienter: āputetur ei lingua: & eadem pœna puniatur ille qui scienter: & dolose produxerit falsos testes seu falsum testem in causa ciuili vel eis seu eo scienter & dolose produxisse falsos testes vel falsum testem: vel scienter & dolose vsum fuisse: qui post publicationem testium. Interrogatus an velit vti dictis testium vel testibus responderit se velle vti: Et quilibet interrogatus respōdere teneatur ad terminum per iudicem statuendum. Et si ad dictum terminum non responderit intelligatur non velle vti. Et vltra ille qui falsum testimonium dixerit vt supra. Et ille qui produxerit vel vsus fuerit vt supra: & quilibet eorum in solidum. Ita tamen q̄ vnica solutio sufficiat teneatur ad emendationem cuiuslibet damni dispendii: & interesse: illi qui dictum damnum dispendium & interesse sustinuisset seu supportasset occasione falsi testimonii: Et eadem pœna puniatur quilibet qui solicitauerit aut operam dederit: aut consilium q̄ aliquis dicat falsum testimonium. M.ccc.lxxxix. indictione .xiiii. mensis februarii. Publicatum fuit suprascriptum decretum prefati magn. D. nostri: cum capitulis suprascriptis ad arengheriam comunis Place. in publica & generali contione sono tubæ præmisso per Anrichum strictum dictum bastardum tubatorē comunis Plac. xv. ante tertiam dicti diei in præsentia multorum ciuium.

Dominus Med. &c. comes virtutum imperialis vicarius generalis.

Capitula porrecta nobis per ambassiatores comunis nostræ Plac. vidimus & ad ipsorum quodlibet fecimus fieri in margine nostras responsiones: quare volumus q̄ ipsas responsiones executioni mandetis. Dat. Papiæ die. xviii. iunii. M.ccc.lxxxvi. Andriolus. A tergo egregio. d. potestati nostro Plac. & sapientibus nostris ibidem.

Infrascri

Infrascripta sunt capitula porrigenda illustri principi: & magnifico. d. nostro D. Galeaz vicecomiti comiti virtutum Med. &c. imperiali vica. gen. pro parte comunis Placen. Primo cum clare & lucide appareat dominationem vestram hinc retro & præsentialiter intendere circa bonum statutum. &c.

Item cum sæpius contingat ciues & districtuales debita & deposita eis promissa: & per ipsos recuperata de nouo reperire & aliquas res immobiles per eos alienatas denuo alii vendere & alienare q̄ potius ex maleficiis ipsorum quam aliter procedit: dignetur dominatio vestra edicere q̄ ipsi tales incurrāt pœnam comuni Pla. applicandam tante quantitatis quantum est summa præcii rei vendite: & summa debiti quod peteretur. Et q̄ ferret eis solutum vt timore dictæ pœnæ tanta enormia non procedunt in libro prouisionum consiliariorum & ordinamentorum comunis Pla. factæ tam per sapientes & antianos negociis comunis Placē. præsidentes & sapientes eis adiunctos quam per cosilium generale ciuitatis Plac. tempore regiminis egregii & potentis militis d. Petri de gutueriis de ast honor. ptātis ciuitatis Placen. & district. pro illustri principe ac magnifi. & excel. d. no. D. Galeaz vicec. comite virt. Med. Pla. &c. imp. vic. gen. existente ipsius domini potestatis vic. sapiēte & discreto viro domino Ioanne de landulfis de Papia legum doctore ad officium vicariatus per ipsum dominum potestatem specialiter deputat. infra prouisio reperitur registrata per me notar. & dictarum comunis Plac. anno ab incarnatione domini currente. M. ccc. lxxii. indictione. iiii. diebus & mensibus infrascriptis.

DIE. XXII. SEPTEMBRIS. M.CCC.LXXXI.

Conuocato & congregato generali consilio centum viginti sapientum ciuitatis Placentiæ de mandato domini Ioannis boni de Belottis legum doctoris vicarii: & locumtenentis suprascripti domini potestatis Placentiæ: sono campanæ & tubarum requisitione: vt moris est in sala magna dicti comunis vbi hactenus conuocari & congregari consueuit super qua quidem sala interfuerit dictus. d. vicarius & locumtenens: & Iacobus de la porta vnus ex antianis & sapientibus comunis Placentiæ: necnon sufficiens & legitimus numerus consiliariorum consilii dictæ ciuitatis. Quid dominus vicarius & locumtenens per me notarium legi & proponi fecit litteras supp. & prouisiones tenor. infrascriptorum. & hæc illa infrascripta.

Dominus Med. &c. comes virtutum imperialis vicarius generalis.

Itendentes circa bonum statutum ciuitatis & ciuium nostrorum Plac. salubriter iuxta temporum & conditionum exigentiam: mandamus vobis quatenus conuocare debeatis consilium generale ciuitatis nostræ Plac. &c.

Item cum reperiatur infrascripta prouisio in libro prouisionum factarum tempore regiminis egregii viri. D. antonii donelli tunc honor. potestatis ciuitatis & episcopatus Placen. pro illustri principe: & magnifico. D. nostro. D. Galeaz vicecomite comite virtutum Mediol. Plac. &c. Imperiali vicario generali. M. ccc. lxxix. die. xx. februarii: & quæ prouisio locum habere non potest nisi approbetur per præsens consilium cuius tenor talis est conuocatis & congregatis infrascriptis antianis & sapientibus comunis Pla. negotiis præsidentibus in capella noua dicti comunis de mandato suprascripti. D. potestatis

ſono campanæ & curreriorum requiſitione vt moris eſt:in qua quidem capel la interfuerunt dominns Matheus de albania de regio legum doctor vicar.& infraſcripti domini antiani videlicet.

Iacobus de fontana	Puenial de pigazono
Girardus filerna	Georgius thodiſchus
Chriſtophorus bagarettus	Leonardus anguſella
Iacobus de gandino	Bartholomeus cucholla
Andrixiaſius capalatta	Iacobus fariſellus
Vbertinus de rizolo	

167 OMnes antiani & ſapientes negotiis cõis Pla.præſidentes.Item audien/tes quamplures quærelas quæ quotidiæ fiunt ipſis.d.antianis occaſione certorum hominum & perſonarum non deſcript.in deſcriptione focolariorum epiſcopatus Plac.& etiam aliorum non deſcriptorum in libro talearum ciuitatis Pla.& moram trahentium in dicto epiſcopatu & ciuitate Pla. & volentes in prædictis prouidere vt debent & tenentur omnes in concordia & nemine diſcrepante: prouiderunt ſtatuerunt & ordinauerunt q̃ licitum ſit currerio & hominibus cuiuſlibet villæ epiſcopatus Plac. talearũ de quocũq̃ onere impoſito & imponendo per comune Pla. cuicunq̃ qui tempore deſcriptionis focolariorum epiſcopatus Plac.factæ in dicto epiſcopatu moram trahebat in illa villa: & q̃ poſſint & valeant talleare prædictos tales non deſcriptos ſecundum eorum poſſibilitatem: & prout eiſdem hominibus dictarum villarum ſeu maiori parti ipſarum videbitur: licet in aliis villis iuerint ad habitandum & ſimiliter vicini cuiuſlibet vicinie poſſint & eis licitum ſeu maior pars ipſorum vicinorum poſſit & valeat taleare quoſcunq̃ qui habitabunt in eorum vicinia tempore quo completa fuit talea in ciuitate Pla. dummodo nõ ſint deſcripti in aliqua alia parte: nec ſubſtineant aliquod onus cum comuni Placen.in aliqua alia vicinia:villa: caſtro: ſeu loco: aut non ſit deſcriptus pro nobili. Et hoc dummodo placeat conſilio generali Placen.

Item quadam petitione Bartholomei de ribroſcho habitatoris nouelliani tenoris infraſcripti vobis.D.poteſtati Placen.veſtroq̃ vicario:ac conſilio generali centum viginti ſapientũ dictæ ciuitatis ſupplicatur pro parte Bartholomei de ribroſcho filii domini Thedali:quatenus cum idem Bartholomeus velit & intendat aliquas emptiones & acqſita facere in ciuitate & epatu Pla. &c.

Qui dominus vicarius & locumtenens repetitis prius per ipſum omnibus & ſingulis ſupraſcriptis vulgari ſermone ſuper ipſis omnibus & ſingulis conſilium poſtulauit exhiberi Iacobus de morgano vnus ex conſiliaribus exiſtentibus in dicto conſilio ſurrexit & ſuæ mentis propoſitum reſoluit: hoc modo videlicet. Et primo ſuper litteris illuſtris.D.noſtri mentionem facien.de tribus ciuibus Placen.eligen.per ipſum conſilium:& tranſmitten.ad pręſentiam illuſtris.D.noſtri procuratoribus comunis Placen.

Item conſuluit ſuper petitione porrecta pro parte conſulum & hominum artis lanæ &c.

Item conſuluit q̃ prouiſio facta & ordinata tempore regiminis egregii & potentis viri.D.Antonii tornelli honor.poteſtatis ciuitatis Plac. & diſtrictus pro tunc antianos & ſapientes dicti comunis: & de qua fit mẽtio per præſens conſilium ratificetur confirmetur approbetur emologetur & ratificaritac confirmari

firmari & emologari debeat in omnibus & per oia prout in ipſa continetur: ac eidem de cætero & in futurum fides pleniſſima adhibeatur & executioni mandetur:ac ſi per præſens conſilium facta cõſtituta reddita fuiſſet per quoſcunq̃ & inter quoſcunq̃ iuſdicentes in ciuitate & epiſcopatu Placen.

Item ſuper petitione vero dicti Bartholomei de ribroſcho ſupp. recipi in numero ciuium Pla.conſuluit q̃ eidem Bartholomeo per pñs cõſiliũ fiat &c.

Item conſuluit ſuper poſta præſtantiarum capitanei in libris comunis Pla. q̃ antiani & ſapientes dicti comunis teneantur vnaa cum rationatore dicti comunis videre & examinare bene & diligenter rat,&c.

Quibus omnibus ſupraſcriptis & propoſitis & vulgariter repetitis ad intelligentiam omnium exiſtentium in dicto conſilio nullo diſcordante prouiderunt ſtatuerunt & ordinauerunt in totum & per totum prout ſupra per ſupra ſcriptum conſultorem conſultum eſt præſentibus Chriſtophoro ſpũo Ioanne duranto not.Ioanne ſacco tubatore comunis Placen.

In libro regiſtri litterarum tranſmiſſarum per illuſtrem & excel.D.noſtrũ. D.Galeaz vicecomitem virtutum comitem Med.Plac. imperialem vicarium generalem tempore regiminis egregii & ſapien.militis.d.Lutherii de ruſchonibus honor.poteſtatis dictæ ciuitatis & epiſcopatus Pla.anno ab incarnatione domini currente.M.ccc.lxxxii.diebus infraſcriptis infraſcripte litteræ confirmata infraſcriptarum prouiſionum reperiuntur.

Dominus Med.&c.comes virtutum imperialis vicarius generalis.

168 REcepimus pridie litteras vras:& audiuimus ambaſſiatores vros quos ad nos miſiſtis pro fcõ prouiſionũ & ſtatutoq̃ quæ pro cõſeruatione ſtatus ciuitatis & diſtr.Pla.formaſtis: ſuper qbus reſpõdemus vobis q̃ prouiſiones & ſtatuta prędicta videri & examinari fecimus: & ipſa corrigi & reformari ſecundũ tenorem quem vobis mittimus his incluſum ſecundum quem tenorem ipſa approbamus & reformamus volentes & vobis mandãtes q̃ ipſa inſeri faciatis in volumine ſtatutorum noſtri Placẽ. & illa obſeruetis & obſeruari faciatis inuiolabiliter. Dat. Papiæ.xi.nouembris.M.ccc.lxxxii.

A tergo nobilibus viris dñis ptãti & Matheo de peſcia capitaneo epatus Pl. necnon ſapientibus noſtris Pla.M.ccc.lxxxii. die.xiiii. nouem.fuit publicata.

Infraſcripta ſunt ſtatuta ordinamẽta additiones prouiſiones & correctiones factę & facta ad refrenãdũ malitias bãnitoq̃ & alioq̃ malefactoq̃ ciuitatis & epat.Pla.& receptoq̃ eorundẽ ſine quibus prout iura volũt diu latro latere nõ põt. Et ad obuiãdũ nec dcã malitia & bãniti materiã hẽant veniẽdi & conuerſandi i epatu Pla. prout fecerũt tpibus retroactis ad cõmittẽdũ homicidia robarias & incendia ac alia maleficia ad honorẽ illuſtris principis & magnifi. d.no.D.Galeaz vicecomitis &c. Et cõfirmanda & confirmãdas per præfatũ magnificum dñm noſtrũ:prout magnificus.D.noſter prælibatus viderit honori ſuo & indemnitati & cõſeruationi oium ciuitatis & epat.Plac. conuenire ſub anno ab incarnatione domini.M.ccc.lxxxii.indict.vi. demenſe octobris.

169 IN primis q̃ ſecundum formã ſtatut.cõis Med. qcũq̃ cõmiſerit homicidiũ ſi receperit bannum pro contumaciã bona eius cõi Plac. publicantur & conſiderato q̃ dictũ ſtatutum nunquã extitit obſeruatũ circa publicationẽ bonorum executionẽ ex quo homicide & cõmittere faciẽtes homicidia

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І.МЕЧНИКОВА

non propterea abhorrent attam maleficia perpetrare ad hoc vt metu pœnæ quocũq; se abstineãt & habeant materiam se abstinẽdi a maleficiis antedictis prouiderũt statuerũt & ord. q; quicũq; cõmiserit homicidiũ seu cõmitti fecerit: & receperit bannũ per cõtumaciã q; bona eius publicentur pro medietate cameræ præfati. d. no. & pro alia medietate camerarii Plac. quorum executio ad euitandũ extorsiones maxime q̃ factæ fuerint tẽporibus retroactis per officium deput. ad exigendũ debita ad camerã præfati magnifici. d. no. fiat & fieri debeat per. d. ptãtem Plac. qui ptãs teneatur & debeat cõprehẽdere ipsa bona infra mẽsem a die publicationis prædictæ. Et ad hoc vt veri creditores dictoꝝ malefactoꝝ nõ possint se querelare de pr̃dictis: q; dictus. D. ptãs teneatur & debeat antequã incorporẽtur cameræ præfati. D. nec ẽt cõi pdcõ facere publice proclamari p̃ciuit. Plac. tã ad plateã cõis q̃ ẽt in vicinia vbi stabat ille talis bannitus tempore maleficii perpetrati quã etiam in aliis locis cõsuetis q; quilibet qui prætẽdũt sese creditores prædicti talis banniti & cõdemnati teneantur infra. xxx. dies ex die cride proxime subsequẽtis cõparere corã dicto domino potestate seu eius vicario: & dare in scriptis omne & totum illud qd̃ se de iure habere prætẽdunt a prædicto tali bannito: seu cõdẽnato: seu super eius bonis: quo termino elapso prædictus dñs potestas teneatur & debeat infra. xx. dies: a fine prædicti termini inchoandos dare in solutum illis: quos inuenerint veros esse creditores. Seruato tamen ordine prioritatis & posteioritatis de bonis dicti taliter condemnati vel banniti vsq; ad integram solutionẽ totius eius de iure here. habuerint æstimatione duoꝝ bonorum virorum per dictum. D. potestatem eligẽdorum: & quod residuum si q; super erit vltra satisfactionem creditorum prædictorum postmodũ incorporetur cameræ p̃fati domini pro medietate. Et pro alia medietate comuni Pla. vt præmittitur & etiam saluo iure legitime ascendentium & descendentium dictorum malefactorum quam habituri forent de iure comuni si ipse talis bannitus & condẽnatus decessisset ab intestato cuius quidem solutio valeat & teneat: ac si facta essent per debitores ipsorum creditorum & residuum bonorum prædictorũ ad cameram mandare in terminis prætaxatis sub pœna salarii sui vnius mensis: totiens quotiens contrafecerit in præmissis.

170 ITem ad hoc vt malefactor vnus quisq; formidinẽ habeat delinquendi prouiderũt statuerunt & ordinauerũt q; nullus de persona seu de membro possit exire seu extrahi de banno seu de condẽnatione sua nisi consignauerit in fortiam cõis Pla. aliũ bannitum de simili delicto vel maiori & si ipsum consignauerit q; extrahatur de ipso suo banno sine aliquibus expensis.

171 ITem ad hoc vt banniti & malefactores quicũq; materiam non habeant veniendi & conuersandi in episcopatu Pla. & ibidem maleficia cõmittẽdi prouiderunt statuerunt & ordinauerunt q; quilibet bannitus & condemnatus comunis Plac. de vita ad mortem possit libere & impunæ per quãcũq; personam offendi: & tam personaliter quam realiter.

172 ITem ad refrenandam materiam homicidarum derobatorum & aliorũ malefactorum: & vt malefactores habeant materiam abstinendi a maleficiis prælibatis prouiderunt statuerunt & ordinauerunt q; siquis cõ miserit vel committi fecerit aliquod homicidiũ in ciuitate vel episcopatu Pla. vel aliter delinqueret ex quo veniat punien. ad mortem de vita. Et ille talis sic delin

delinquens habuerit castrum aliquod vel fortilitiam aliquam in episcopatu Placen. dictum castrum & fortilitia vsq; ad funditus diruatur & priuetur. Et priuatus esse intelligatur ipso iure: ac sit omnibus oneribus dignitatibus & beneficiis quibuscunq;.

173 ITem q; nisi forent receptatores bannitorum comunis Placẽ. & aliorum malefactorum dicti banniti & malefactores diu latere non possent nec conuersarentur nec etiam vterentur in episcopatu Placen. ad maleficia perpetranda prouiderunt statuerunt & ordinauerunt q; receptatores bannitorum derobatorum & aliorum maleficiorum de vita si scienter & dolosẽ ipsos receptatores vel eis auxiliũ vel fauorem dederint seu dari fecerint ad ipsa maleficia perpetranda pari pœna puniantur qua prædicti malefactores puniri debent & nihilominus bona sua publicentur cameræ domini nostri præliati: & si habuerint castrũ vel fortalitiam q; dictum castrum & fortalitia funditus diruatur: & talis receptator non dominus castri vel fortalitiẽ: in quo seu in qua receptati fuerint dicti malefactores nihilominus dictum castrum vel fortalitia funditus diruatur vt supra: Saluo q; si dominus castri vel fortilitiæ præsentauerit seu præsentari fecerit in fortiam comunis Placen. dictos receptatores infra vnum mensem a die requisitionis factẽ domino dicti castri per officiales comunis Placen. q; tunc & eo casu dictum castrum & fortilitia non diruatur nec incidat pœnas prædictas & eandem pœnã incurrant omnes qui dederint & præstiterint seu dari & præstari fecerint prædictis bannitis & malefactoribus potum cibum vestes seu alia victualia: & similiter mittentes & portantes & mitti & portari facientes cibum & potum & vestes vt supra prædictis malefactoribus & bannitis. & prædicta habeant locum vbicunq; receptati fuerint prædicti malefactores seu banniti: & q; si talis receptator habuerit patrem & permiserit dictus filius se poni in banno per contumaciam pater puniatur in libris mille Placen. applican. cameræ domini & plus & minus arbitrio domini potestatis Placentiæ inspecta facti & personarum qualitate: Saluo q; si præsentauerit filium suum castrum vel fortilitia præsens fuerit dirupta propter receptionẽ: fcãm per filiũ tũc & eo casu pater puniatur & intelligatur in filio si pater receptauerit & similiter in fratribus: & qbuscũq; castra habẽtibus & receptãtibus vt supra cõmorãtibus in eadem familia: Et ad hoc vt veri creditores dictorum malefactorum non possint se quærelare de prædictis facere solutionem omnibus creditoribus dictorum malefactorum per ordinem secundum prioritatem & posterioritatem ipsorum creditorum & maxime vxoris quæ quidem solutio valeat & teneat ac si facta esset per debitores ipsorum creditorum & residuum dictorum bonorum publicetur ad cameram præfati dominii nostri: ac etiam saluo q; ex bonis prædictis predictorum receptatorum fiat & fieri debeat emenda per dictum. d. potestatem cuilibet damnum passo per suprascriptos malefactores.

174 ITem q; vxores dictorum bannitorum non possint nec debeant stare: seu habitare in aliquibus locis villis seu castris episcopatus Placen. Saluo in ciuitate Placen. & in castris dicti episcopatus Placen. quæ sunt dicti comunis Placen. Et q; d. potestas Placen. & alii officiales super hoc deputati teneantur & astricti sint omnibus iuris remediis eas vxores expellere: & de prædictis villis locis & castris.

175 ITem q̄ banniti & malefactores comunis Pla. nunquam venirent nec conuerſarent in epiſcopatu Plac. ad maleficia perpetranda: niſi forent receptatores eorundem circunſtantes epiſcopatum Plac. prouiderũt ſtatuerunt & ordinauerunt: q̄ omnes & ſinguli infraſcripti nobiles non poſſint nec debeant aliquo modo iure ſeu colore tenere ſeu receptare ſeu recepta ri facere permittere in caſtris locis: villis ſuis aliquem bannitum comunis Pla. de vita ſeu ad mortem nec eis dare: nec dari facere auxilium conſilium & fauorem cibum ſeu potum ſub pœnis ſupraſcriptis contentis in ſupraſcripto capitulo de receptatoribus: & q̄. d. poteſtas Plac. ad hoc deputat. & quilibet eorũ teneatur & debeat cum eis licuerit de prædictis equitare in continenti cum gẽ tibus tam equeſtribus quam pedeſtribus ſuper terris caſtris & locis prędictorum nobilium contrafaciẽtium. Et ipſos & quemlibet ipſorum offendere dãnificare & igne comburrere domos caſtra & bona ipſorum contrafacientum & hominum ipſorum nobilium ac etiam homines capere & detinere & impune offendere toto eorum poſſe & prout eis videbitur expedire: & q̄ tales contrafacientes & contrafieri facientes habeantur pro rebellibus præfati magnifici domini noſtri & comunis Plac. Quorum nobilium nomina ſunt hæc.

Omnes marchiones de plelegrino — D. Hubertinus de laudo miles
Nicholaus tertius — Bernabos de laudo eius filius.

176 ITem cum ex incendiis multa damna occurrerunt iam diu hominibus ciuitatis & epiſcopatus plac. ad refrenandum audaciam incendiariorũ prouiderunt ſtatuerunt & ordinauerunt q̄ in damno dato ex incẽdio palam vel occulte in aliquibus ſeu de aliquibus bladis leguminibus lignis arboribus plantonis pratis: fęno: vineis vel vuis vel in aliis ſeu de aliis fructibus exiſtentibus in campis ſiue ſint pendẽtes ſiue non vel in domibus caſſinis torculari ſeu rebus exiſtentibus in eis aliqua villa vel territorio eius diſtrictus Plac. q̄ ille plebatus in quo fuerit ſeu locus vbi factum fuerit incẽdium teneatur & debeat emendare dictum damnum paſſo: & etiam omnes villę caſtra & loca ac habitantes in eis confinantes & circumſtantes territorio villæ ſeu loci in qua ſeu quo fuerit incendium immiſſum ſeu poſitum ſiue dictæ villæ loca & caſtra confinantes & circunſtantes loco delicti ſiue ſint de plebatu ſiue non: ſiue locus in quo fuerit commiſſum incendium fuerit de plebatu ſiue nõ etiam ſi malefactor ſit certus: Et q̄ etiam ad emendas dictorum damnorum dandorum ex incendio & de robariis quæ fient in dictis villis & caſtris: & eorum cuiuſlibet eorum territoriorum epiſcopatus Plac. teneantur & ſint obligati pater pro delicto filii: & filius pro delicto patris: & frater pro delicto fratris dũmodo ſint de vna & eadem agnatione: ſiue ſint in eadẽ familia ſiue nõ. Ita tñ q̄ primo habeatur regreſſus ad delinquentẽ: & eius bona & ſi non eſſet ſoluendo ad patrem & eius bona: & ſic ſucceſſiue ad eius proximiorem in gradu antequam ad vlteriora in gradu perueniatur: & ſic in electione damnum paſſi per incendium ſeu robariam habere regreſſum contra quos primo voluerit videlicet ante contra villas & caſtra: ſeu loca prædicta an contra agnatos delinquentium: & ſi elegerit contra villas caſtra: ſeu loca prædicta agere primo ad emendam damni prædicti q̄ tunc villę loca & caſtra prædicta poſſint habere regreſſum contra agnatos delinquentium & eorum bona de gradu in gradum vt ſupra fit mentio & ſimiliter agnati villæ caſtra & loca prædicta principaliter delinquentis: & q̄ in prædictis emendis fiendis modo prædicto poſſit & debeat procedi per iuſdicentem ad requiſitionẽ damni paſſum ſummarie & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii abſq̄ memoriali & inſtantia obſeruanda diebus feriatis & non feriatis ſola veritate inſpecta & abſq̄ aliqua obſeruatione ſtatutorum decretorum ſeu prouiſionum comunis Placentiæ in contrarium loquentium. Et quæ emenda fienda per villas caſtra & loca prædicta fiat per illas villas caſtra & loca ſecũdum impoſitionem ſalis ſi haberent vel ſecundum quantitatem focolariorum in ipſis deſcriptorum & q̄ habitantes in illis villis caſtris & locis prædictis etiam non deſcripti & etiã nobiles in ipſis villis caſtris & locis habitantes teneantur ad cõtributionem damni prædicti & prædicta poſſint fieri & executioni mandari per ius dicentem abſq̄ eo q̄ ſententia legatur & feratur in publica cõtione in aliis autem remanet firmum ſtatutum de damnis & guaſtis diſponens.

177 ITem cum multotiens multi fecerunt ſibi per vim & minas tributũ præſtare q̄ redundat contra honorem magnifici domini noſtri & pacificũ ſtatutum hominum ciuitatis Placen. prouiderunt ſtatuerunt & ordinauerunt q̄ quicunq̄ in ciuitate & epiſcopatu Placen. per vim vel minas fecerit ſibi per aliquem præſtari tributum: ſi tributum fuerit vſq̄ in. x. libris Placen. puniatur pecunialiter arbitrio. d. poteſtatis inſpecta perſonarum & facti qualitate. Si vero a. x. libris ſupra fuerit tributum capite puniatur ſi in fortiam comunis Placen. peruenerit & ſi receperit bannum per contumaciam tributum exceſſerit dictas libras. x. Placen. bona eius publicentur: videlicet ad cameram dominii: & pro alia medietate comuni Plac. ſaluo iure creditorum vt ſupra: in ſtatuto de homicidio & in quolibet caſu teneatur damnũ paſſo ad reſtitutionem damni in duplum. Item quia terræ & vineæ multotiens remanent inculte per minas & potentiam caſtellanorum & potentium hominum ciuitatis & epiſcopatus Plac. prouiderunt & ſtatuerunt q̄ ſi per minas vel potentiam alicuius ciuis ſeu diſt. Placen. terræ ſeu vineæ quas aliqui renent guaſtę & inculte remanſerint condemnentur ille ſeu illi cuius ſeu quorum facto ſeu opere hoc acciderit in libris. cc. comuni Placen. applican. & nihilominus emendent damna poſſeſſ. in aliis autem ſtet firmum ſtatutum ſuper hoc diſponens.

178 ITem q̄ tota aqua padi a villa de monteſellis epiſcopatus Placẽ. vſq̄ ad parpaniſium & vltra & abinde infra vſq̄ ad caſtrum nouum bucce abdue epiſcopatus Cremonæ vltra ſpectet comuni Placen. & certis hominibus ciuitatis eiuſdem in dicta aqua padi teneantur multi portus per multas perſonas quæ tranſeũt ſæpiſſime multos bannitos & malefactores qui veniũt in epiſcopatu Placen. citra padum ad euitandum multa maleficia: & etiam trã ſeunt multos fugitiuos cum bobus plauſtris & arniſiis hominum ciuitatis & epiſcopatus Placen. & poſtea dicti malefactores tranſitum faciunt per dictos portus vltra padum multa damna eueniunt hominibus epiſcopatus Plac. quibus remediari non poteſt niſi per magn. dominum noſtrum ſuper hoc prouideatur: dignetur prelibatus mag. dominus noſter edicere & mandare q̄ nulla perſona cuiuſcũq̄ conditionis exiſtat audeat vel preſumat tenere nec teneri facere aliquem portum intra dictos confines a dicta aqua padi abſq̄ licentia prefati magn. d. no. ſeu officialium ſuorum Placen. ſub pœna furcarum & q̄ nihilominus quilibet q̄ tenuerit ſeu teneri fecerit aliquẽ portũ in dicta aqua de li-

HAYIOBAEBPEMEHHAЯ ЛЕТОПИСЬ ЧИКОВА

centia præfati domini seu officialiū suorū Plac. teneatur & debeat idonee satisdare coram domino potestate Plac. seu capitaneo episcopatus de non transeundo aliquam personam res vel bona aliqua absq; buleta officialium Plac. & non transire: nec transiri facere aliquem bannitum malefactorē sub pœna florenorum centum auri applicand. cameræ dominii nostri vt supra: & nihilominus ille talis conducens seu conduci faciens super dictis portibus teneatur ad emendam cuilibet damnum passo pro prædictis. Et q̄ ipsi dominus potestas & capitaneus habeat iurisdictionem & potestatem procedendi: & inquirendi & puniendi: & prædictos nulla iuris & statutorum comunis Plac. solemnitate obseruanda: & de facto & de iure prout eis videbitur melius expedire sola veritate inspecta.

vide stat. 45. fo: 53. a. tergo

179 ITem cum ad refrenandum audaciam occupantium & inuadētium res & bona & hominum & ciuium ciuitatis Plac. necessarium sit prouidere pro bono & pacifico statu & conseruatione dictorum hominum vt tanta audacia in futurum cesset: prouiderunt statuerunt & ordinauerunt q̄ si quis in tantam peruenerit audaciam q̄ terras domos vel res immobiles quas aliquis tenebat vel possideat seu quasi occupauerit vel inuaserit: seu occupari & inuadi fecerit: si res occupata vel inuasa valuerit libras. l. Placen. vel abinde infra puniatur occupator vel inuasor in libris. xx. Placen. Si autem excesserit æstimationem vsq; in libris centum puniatur in libris. l. Plac. si autem abinde supra valuerit res puniatur in libris centum Plac. Et q̄ ante omnia ille cuius res fuerit occupata vel inuasa facta fide de prædictis restituatur in possessione rerum occupatarum seu inuasarum. Et nihilominus teneatur dictus occupator vel inuasor ad restitutionem cum effectu fructuum perceptorum super rebus occupatis seu inuasis ei qui eam tenebat vel possidebat siue naturaliter siue ciuiliter tempore occupationis siue inuasionis: cum omnibus expensis damno interesse: quas occasione prædicta pateretur: de quibus omnibus & singulis possit & debeat cognosci: & cognoscatur summarie & de plano sine datione libelli & strepitu & figura iudicii: diebus feriatis & nō feriatis

vide stat. 73. fo: 55. a. tergo.

180 ITem ad hoc vt omnis via falsi committen. pœnitus excludatur: prouiderunt statuerunt & ordinauerunt q̄ vltra pœnas contentas in statutis comunis Placentiæ cuius quidem statuti sequitur tenor in hac forma: omnes fabricantes & fabricari facientes falsa instrumenta vel cartas vel scripturas publicas condemnentur: si fuerit not. in amputatione manus dextræ cuiuslibet. Si vero aliqui fuerint quam notarii condemnentur in trecentis libris Placentiæ pro quolibet. Quam pœnam si non soluerit infra decem dies post condemnationem de eis factam: & eis & cuilibet eorum manus dextra amputetur: & q̄ quilibet qui produxerit in aliqua causa vel quæstione lite vel controuersia aliquod instrumentum falsum seu aliquam scripturam publicā falsam: q̄ ille talis producens vel produci faciens ipso facto amittat ipsam causam & quæstionem litem seu controuersiam: in qua produxerit seu produci fecerit dictum instrumentum & scripturam falsam: & antequam audiatur ad aliquod ius quod sibi competere posset occasione contentorum in dicta causa & quæstione lite & controuersia. Et nihilominus condemnetur & condemnatus esse intelligatur in expensis dictæ litis causæ quæstionis seu controuersie legitime factus.

vide stat. 39. fo: 56. a tergo

181 ITem ad hoc vt formidine pœnę quilibet malefactor causam habeat se abstinendi a maleficiis prouiderit statuerit & ordinauerit q̄ statuto locuenti de percussionibus cum armis & cum effusione addatur: videlicet, si percussio facta fuerit in vultu & cum armis & cum sanguinis effusione: ex qua cicatrix remanserit in vultu: puniatur percussor in libris. l. Placen. pro quolibet vulnere ex quo ipsa cicatrix in vultu remanserit: & prædicta omnia suprascripta locum habeant & seruari debeant in omnibus & singulis causis quæstionibus litibus & controuersiis pendentibus & futuris dummodo nō sint decise per sententiam iudicialem seu arbitrariam vel aliam transactionē.

Galeaz vicecomes Med. &c. imp. vic. generalis.

182 REceptis litteris responsiuis ad nostras & auditis iis quæ tu Ioannele nobis retulisti super facto pergamensium qui habitant & conuersantur in districtu modo Plac. cum eorum bestiis: volumus & mandamus vobis quatenus dictos pergamenses vltra solitum non permittatis aliqualiter molestari pro aliquibus oneribus comunis nostri Plac. nisi habeant bona immobilia: quo casu nostrę intentionis est q̄ sustineant onera pro dictis bonis immobilibus: quæ habent in ciuitate & districtu prædicto. Dat. Med. die. iiii. aprilis. M. ccc. lxxii. A tergo continetur. Nobili militi. d. potestati nec non referend. nostris Plac.

D. Med. &c. comes virt. imp. vic. gener.

183 MAndamus tibi quatenus si sint aliqui furiosi & mentecapti in iurisdictione tibi per nos commissa capi facias quo aut tradas fratribus parentibus vel agnatis suis siquos habent custodiendos si eis placeat taliter q̄ non possint alicui inferre nocumentum: aut eos facias comunis nostri Plac. carceribus mancipari hoc tamen addito q̄ intentionis nostrę non est q̄ huiusmodi occasione furiosi & mentecapti quicunq; soluere aut q̄ soluant: nec aliquis alius pro eis custodibus carcerum prædictorum pro introitu mora vel exitu eorundem. Dat. Med. die. xv. februarii. M. ccc. lxxxviii. Gasparinus. A tergo nobili viro potestati nostro Plac.

D. Med. &c. comes virt. imp. vicar.

184 NVper condi fecimus decretum præsentibus inuolutum per quod iubemus neminem cogi posse contra eorum voluntatem subesse seu scribi in squadris partialitatum &c. & propterea volumus tibi mandamus quatenus predictum decretum obseruandum & obseruari pro lege inuiolabiliter faciendū in locis cōsuetis iurisdictionis die illud facias diuulgari: & in volumine statutorum dictæ iurisdionis ad eternam rei memoriam inseri & describi. Dat. Med. xxv. februarii. M. ccc. lxxxviii. Gasparinus. A tergo nobili viro potestati nostro Pla.

Nos D. Med. comes virtut. imp. vic. generalis: deliberauimus ac per præsentes decreuimus: & iubemus neminem in ciuitatibus & terris nostris cogi posse contra eorū voluntatem subesse seu inscribi squadris partialitatum vel deputari ad officia comunis per caporales ipsarum squadrarum vel partiū nisi

HAYUMEHHOE ИЗДАНИЕ ОНУ ИМЕНИ Г. МЕЧНИКОВА

quatenus de eorum beneplacito procedat ita & taliter q̄ qui vult posse deputari ad officia ipsa per ipsos caporales & inscribi in ipsis squadris seu sequelis partiū deputetur & inscribatur: qui vero non remaneat non intendentes propterea q̄ ex hoc fuerint vel insurgant alie partium sequele sed quilibet in & super prædictis in sua libertate conseruetur. Mandantes q̄ harum continentia quibuscunq̄ potestatibus capitaneis vicariis ac rectoribus & officialibus nostris: quatenus huiusmodi nostram intentionem obseruent & faciāt effectualiter obseruari. In quorum testimonium. &c.

Dux. Med. &c. Papiæ angleriæq̄ comes ac ianue dominus.

Composuimus nuper decretum nostrum inclusi tenor. cōtra eos qui subiiciendo & se & bona sua per dolum & fraudem exemptis aliquibus quærunt incumbentia onera refugere & vitare in destructionem intratam nostram volumus igitur q̄ huiusmodi decretum faciatis in ciuitate illa: & in illo districtu in locis publicis & consuetis publicari solenniter & affigi per copiam. Ita vt valeat ad notitiam omnium peruenire. Et in volumine aliorum decretorū nostrorum inseri ac describi: denicq̄ vero inuiolabiliter obseruari. Dat. Med. die. xix. octob. M. cccc. xxxvii. Ioannes Franciscus.

A tergo continetur Nobilibus & sapientibus viris potestati & capitaneo ciuitatis capitande districtus: ac referendo nostris Plac.

185 PHilippus Maria anglus. Dux. Me. &c. Papiæ anglerięq̄ comes: ac iannue dominus sentientes multos esse qui pro refugienda solutione datiorum & gabellarum: ac pro euitandis oneribus realibus & personalibus exemptis vno modo vel alio supposuerunt atq̄ supponunt. Ita vt vestræ intrate ad nihilum reducantur: & dispositi omnino his fraudibus & dolis occurrere. Tenore præsentium quas haberi volumus pro lege & decreto solēni. Statuimus & decreuimus q̄ si qua persona tam nobilis siue ciuis quā burgensis siue villicus quæcunq̄ & cuiusuis conditionis status & gradus existat sub aliquo prętextu exemptionis falso ficto: & non vero aut simulato pro euitando onera cameræ nostræ: siue comunitatibus ciuitatum: & terrarum nostrarum spectantia se alicui exempto supposuerit: aut ad pręsens sit supposita: aut in futurum supponet: aut aliqua bona exemptis ad hunc effectum vendiderit: vel fictum aliquod dederit: cadat ipso facto pęnam amissionis: quorum cunq̄ bonorum suorum: tam mobilium quam immobilium intelligantur q̄ bona talium vt supra cameram nostram fraudantium ipsi cameræ confiscata esse: & dictam cameram iam esse in possessione talium bonorum vt supra illi vero qui tales fraudes perpetrauerint intelligantur esse possessores male fidei & de fructibus perceptis ex talibus bonis cameræ applicatis rationem reddere teneantur derogantes vsq̄ nunc dictorum fraudantium priuilegiis & litteris & quibuscunq̄ contractibus ab exemptis & cum eis factis si cecederint in fraudem vt supra: saluo si infra decem dies a publicatione huius nostri decreti computandos comparuerint cum eorum legitimis defensionibus & reuocationibus magistris intratarum nostrarum aut aliis deputandis ab eis vel referendariis ciuitatum & si prædicti vt supra: inuenti aut cogniti fuerint simulati teneantur vt supra infra terminum prædictum esse concordes de dāno camerę nostrę facto teneātur etiā si inuēti fuerint fraudasse vt supra & vti perseuera

perseuerauerit ad solutionem omnium debitorum focorum & aliorū onerū tam cameræ nostræ prædictæ quam comunitatibus vt supra spectantibus sine aliqua diminutione debiti & conuentione secum fienda statuentes decernentes & declarantes q̄ omnes & singuli de populo quarumcunq̄ ciuitatum & terrarum possint in omnibus & singulis prædictis præponere auisare deferre accusare & quascunq̄ probationes facere & illorum quorum opera labore & industria huiusmodi fraudes detecte fuerint quartam partem bonorum super quibus fraudes comittuntur habeant officiales veri qui in his excipiendis negligentes fuerint officio priuentur & vlterius in pœnam floren. quinquecentum ipso iure & facto incurrant declaramus propterea & decernimus q̄ possessiones bona & loca nō exemptorum locata aut affictata aut locāda vel affictanda quouis modo aliquibus personis exemptis nullatenus tamē debeant ab oneribus præseruari immo ad solutionem eodem modo teneantur quo & prout huiusmodi locationem tenebantur: debeantq̄ omnino ad solutionem ipsam compelli mandantes denicq̄ vniuersis & singulis officialibus nostris cæterisq̄ omnibus ad quos spectat quatenus præsens decretum nostrum publicari soléniter faciant & in volumine aliorum decretorum nostrorum inseri & describi etiam inuiolabiliter obseruari. Dat. Mediola. die. xix. octobris. M. cccc. xxxvii. prima indictione. Ioannes franciscus.

Publicatum fuit per Iacobum nadalmum tubatorem comunis Plac. supra scriptum decretum & factum prout in dictis litteris & decreto continetur. Die. xxi. mensis octobris præsentis anni proxime suprascripti.

REGISTRVM.

A B C D E F G H I K L M N O
AA BB CC DD EE FF GG.

Omnes sunt Terni, præter O qui est Quaterni.

BRIXIAE APVD LVDOVICVM SABIENSEM.
AB INCARNATO VERBO. M. D. LX.

AD INSTANTIAM DOMINI ANDREAE
GALLI BIPLIOPOLAE PLA/
CENTINI.

HAYUCHAR ЮНУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Caroli de Boja ⁊ Jo: de Badino
Empt: ab anno: 10: circa

27272
H. 1830h8.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА